



Ant. Mart. Slomška

ZBRANI SPISI.

Šesta knjiga:

Pridige osnovane.

Zbral in uredil
Mihael Lendovšek,
župnik v Makolah.

Izdalo in založilo katol. tiskovno društvo v Mariboru.

Z dovoljenjem vis. čast. lavant. knezoškofijstva.

1899.

Slomšekove
Pridige osnovane.



Zbral in uredil
Mihael Lendovšek,
župnik v Makolah.



Slomšekovih zbranih spisov:
Šesta knjiga.



Izdalo in založilo katol. tiskovno društvo v Mariboru.

Z dovoljenjem vis. čast. lavant. knezoškofijstva.



1899.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

*Natisek te knjige je dovolil prečast. kn. škof.
laoantinski konzistorij o Mariboru z odlokom dne
10. junija 1898. št. 2002.*

P 11235/6

Ca 3213/6



17.060 D
18. 7. 1955.

Predgovor.

Gradivo te knjige nabrano je iz „Drobtinic“, leta 1850—1856.

„Vaje cerkvene zgovornosti“, katere smo postavili, menda popolnoma primerno, knjigi za uvod, tiskane so v „Drobtinicah“ l. 1862. Izvirni Slomšekov rokopis teh „vaj“ je tudi še prav dobro ohranjen in se bode izročil muzeju lavantinske škofije.

Mislím da še tisti starejši gospodje, katerim so te „pridige osnovane“ že dolgo znane, in ki štejejo vse letnike „Drobtinic“ po svojih knjižnicah, se bodo nemalo čudili prelepi knjigi, ko jim v roke pride. Mlajšim gg. duhovnikom pa bode nad vse izvrstno služila, in se je bodo gotovo prav hlastno poprijeli, saj si jo je marsikateri že davno želel.

Toliko mnogovrstne izborne tvarine v jedni lepi knjigi vkup! in čemur se najboljše čudimo: zdaj čez pol stoletja vse še tako primerno in rabljivo, kakor da bi bilo pisano v naši dobi in za naše sedanje razmere! Radi in hvaležno zopet izjavljamo rekoč: zdaj še le vemo, kaj Slomšek velja!

Slomšek je živel med ljudstvom, je čutil ž njim, je dobro poznal vse razmere njegove, vse napake, vse dobre in slabe strani milega mu naroda, in je znal priprosto od srca do srca govoriti, kakor razun njega le malokdo. To spričujejo dovolj jasno tudi tukaj zbrane pridige.

Ako se bode knjiga v kratkem razprodala ter tiskovni in drugi troški poravnali (dobička pri tem izdavanju itak nihče ne išče!), bode slavno „tiskovno društvo“ rade volje oskrbelo še tudi izdanje „različnih pridig“ (jeden zvezek) in nadalje še tudi „Apostolske Hrane“, „Hrane Evangelijske“ in slednjič morda še tudi Slomšekovih katekez, katerih je za lep zvezek že pripravljenih.¹

Novo izdanje knjige: „Blaže in Nežica“ čujemo da pripravlja Slomšekov odsek „Zaveze slov. učiteljskih

¹ Vendar o tem, ali bi kazalo zdaj v dobi „novega“ katekizma izdajati stare Slomšekove krščanske nauke, o tem bi treba bilo, da se prvlje izjavijo merodajni krogi. Jaz po svojem mnenju sem za izdanje, ker četudi imamo zdaj katekizem nov, so resnice sv. vere vedno še ravno tiste, stare; Slomšek pa tudi v teh katekeзах prekrasno razodeva vso svojo nedosegljivo ljubeznivost in prisrčnost. Hvaležen bodem vsakomur, ki mi v tem oziru blagovoljno naznani svojo sodbo. Prosim lepo!

društev“, ki je izdal l. 1895. v „Knjižnici za mladino“ (Gorica. A. Gabršček) po g. prof. dr. Janku Bezjaku prirejena dva zvezka Slomšekovih, za mladino izbranih pesmij, in l. 1896. zvezek po gosp. prof. Jan. Koprivniku odbranih „basnij, prilik in povestij.“

In tako se bode po malem venderle ves Slomšek spravil na svetlo, četudi se to ni dalo izvršiti, kakor smo željno pričakovali, že do nastopa prve stoletnice njegovega rojstva. (Rojen 26. novembra 1800.)¹

Od mnogih stranij se razodeva želja, naj bi se ta stoletnica preslavnega pokojnika Antona Martina Slomškega dostojno obhajala, posebno pri nas štajerskih Slovencih; na primer: dopoldne cerkvena slovesnost v rojstni župniji na Ponikvi, popoldne ravno tam na javnem prostoru velikanska narodna veselica, tabor kakih 20—30 tisoč hvaležnega ljudstva itd.

Kaj bi ne bilo primerno, ko bi se v Mariboru ali v Celju brez odloga ustanovil „Odbor za proslavo Slomšekove stoletnice“, ki bi pravočasno pričel vse dotične priprave??

¹ Izdane so bile doslej:

1876. Pesmi.

1878. Basni, prilike in povesti.

1879. Životopisi.

1885. Različno blago.

1890. Pastirski listi.

1893. Življenja srečen pot.

1894. Krščansko devišstvo.

Za družbo sv. Mohorja sestavlja vlč. gosp. prof. dr. Anton Medved v Mariboru popis življenja in delovanja Slomšekovega, ki ga misli družba izdati za l. 1900., ob stoletnici svojega slavnega ustanovitelja.

V Makolah meseca junija 1899.

*Mihael Lendoošek,
župnik.*

ZA UVOD.



Slomšekove

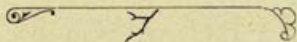
Vaje cerkvene zgovornosti.





„Božjo besedo oznanovati, je tako važno opravilo
o so. cerkvi, da je zavoljo božje časti, zavoljo razšir-
janja božjega kraljestva in zavoljo zveličanja duš sila
veliko ležeče na tem, ne le kakovi so, ki to preimenitno
službo opravljajo, ampak tudi po kakšnem načinu da
jo izoršujejo.“

So. Karol Boromejski.





Vaje cerkvene zgovornosti.

Navod.

1. Stari Latinci so dejali: Pesnik se narodi, govornik pa izuči (Poëta nascitur, orator fit). Prvo je povsem resnica, drugo pa le napol. Tudi govorniku mora Bog dati bistrouma, močnega glasu, vrlo postavo; učenec pa ima vse to izomikati in dovrševati, kakor se žlahtni kamen zbrusi in olika. — Razni so talenti. Kovač mora imeti krepke ude, pa tudi bistro glavo in pridne roke. Podobar se uči podobe delati, pa jim živosti dati ne more, ako pridno dletva ne suče. Tako govornik.

2. Stari prednamci so za zgovornost veliko skrbeli. Tudi gimnazijci pretekle dobe so imeli celo leto zgovornosti poduk in vajo. Bogoslovni učenci so poznali zgovornosti obseg in obraz —

so bili vajeni pravilno govoriti in se obnašati. Po sedanji sestavi gimnazijskih naukov pa blagorečje (retorika) mesta našlo ni, kar je gotovo obžalovanja vredno. Naj si ravno učenci kako povest iz glave povedajo, se vendar blagorečja po takih vajah naučiti ne morejo. Izvrsten govornik mora poznati pravila, po katerih se govor lepo, umetno zлага, in tudi pravila, po katerih se zložena stvar tako pred oči stavlja, da poslušalca zavzame. To vrzel gimnazijskih naukov želimo zadelati s sledečim podukom.

3. Naša zgovornost ima dvojno blago: prvo naravno: bister um, glavo prebrisano, živo domišljijo, glas mikaven in ličen. Vse to Bog po razni meri daje; drugo si delavno v zgovornosti in vsponoši sami omislimo, ako se pridno vadimo. Kdor za drugo ne skrbi, tudi prvo blago pokoplje, kakor zanikarni hlapec v evangeliju. Žalostna izkušnja nas tega uči.

4. Kar Kristus svojim poslancem veli: »Pojdite in oznanujte evangelij vsem stvarem« (Mark. 16, 15), tudi skoraj vam ukazal bo. Kar sv. Pavel svojemu učencu Timoteju pravi: »Oznanjuj besedo — prepričuj, prosi, svari« (II. Tim. 4, 2), če Bog da, tudi skoraj vam porečejo. Potreba se je torej pripravljati zarano na delo, toliko važno. Kar sem si sam izkusil, čital in pri drugih zapazil dobrega ali slabega, bi vam rad povedal; vas pa tudi privadil dobro posnemati, slabega se pa ogibati. Kratka naj bodo naša pravila, pogoste pa vaje slovenske zgovornosti. Tukaj velja stari pregovor: Pot v zgovornosti je dolga po ravnilih, kratka po

vzglelih (Breve iter per exempla, longum per praecepta).¹

5. Prijatelji! Moje zgovornosti solnce zahaja, vaše pa vstaja. Pojasnite ga s pridno pripravo. »Kateri jih veliko v pravičnosti podučé, se bodo svetili kakor zvezde na vekov veke« (Dan. 12, 3).



Osnova zgovornega poduka.

1. Se hočeš imenitnega dela dobro lotiti, moraš umetnika pazno gledati in zapaženo skrbno posnemati. Hočeš vrl govornik biti, čitaj, poslušaj in posnemaj druge govornike, kar je prav. Daj se podučiti, pa tudi posvariti. Najbolje se naučimo, kadar se posvarimo, ako smo grešili. »Krepost se v slabosti dovršuje« (Errando discimus. Virtus in infirmitate perficitur«).

2. Potem naj najprej čitamo zgovorna dela drugih, da se glas olika. Kdor zna lepo glasno in razumevno čitati, vedel bo tudi vrlo govoriti. Čitanje dobro je temelj prave zgovornosti.

3. Tretjič naj iz pameti vrle sestavke pripovedujemo, da spomin ojači in jezik obrusi. Kdor dobro svoj govor v pameti ima, le on ga dobro pripoveduje in sledú ne zgubi.

4. Četrtrič bomo ustne govore z vsponašo podpirali, ter se vadili glavo, roke, celó noge in

¹ Zložen je ta navod za bogoslovce; pa tudi duhovnikom, ki v Gospodovem vinogradu delujejo, bi utegnil hasniti. Le čitajte in ravnajte se po njem!

ves život tako čedno kretati, da bode naša vsponaša (Action) ravno tako živa beseda za oko, kakor ustmena beseda za uho. Taka dvojna zgovornost ima dvojno moč: posluh in luč.

5. Petič naj imamo razum za mnogovrstne govore, katere dele naj imajo, v kakošne oblike se vliti ali osnovati dajo, kakova je govorica o svojem času, godovnica, hvalnice itd. To naj bo za začetek; bolj natanko se mladi govornik pozneje uči, kadar v svojem poklicu za besedo prime.

6. Šestič hočemo tudi na pripomočke opomniti, ki začetnikom pomorejo vrlo v zgovornosti, sosebnost v zlaganju govora, napredovati, da govornik ogenj in drva dobi in hoče biti kakor sv. Janez Krstnik: »Sveča sveteča in goreča«, ki sveti in ogreva.

Bog daj srečo! Meni manjšo, vam pa večjo. Kratko, pa dobro!



I. Beseda (Vortrag).

1. Ciceron prašan, kaj je v zgovornosti najimenitnejša reč, je odgovoril prvič, drugič in tretjič: beseda (pronunciatio). Taka je; zatorej je močno potrebno besede se vaditi. Kar je pesmici napev, je govoru beseda.

2. Beseda dvoje obsega: za uho je glasno izrekovanje; za oko životna vsponaša; prvo govor odpira, druga pa podpira. Jezik in život si imata čedno pomagati, da beseda gladko teče, pa tudi speče, kedar je potreba.

3. Hočeš vrl govornik svojemu sorodu biti, vadi se materinskega jezika, naj ti bodo dragi

mili glasovi tvoje matere Slave. Kdor slovenščino ljubi, jo čedi in lika pri sebi in pri drugih, ter govori, kakor bi rožice sadil. K temu je potreba:

4. Glasnike dobro izrekati in ločiti njih raznost; ě, è, é, ê; ó, ô. Gorenci ljubijo a: dan, maša: Dolenci pa e: den, meša. Mi smo dolenskega kolena; pa tudi čutimo, da sta glasnika a in o resneja, e in i pa mileja. Pologlasnik e se pa pogoltne; p. smrt, vrt. Ne posnemaj: Brat jé strd in sir rajše kot kruh.

Ne požiraj; Mat' mol' po zim' na klop' pr' peč'; temveč izrekaj: Mati moli po zimi na klopi, pri peči.

5. Tihniki nj, lj, z, s, ž, š, šč se imajo natančno ločiti; g v h ne prevračati; posebno pa l v sredi ne kakor v, ali pred soglasnikom kakor l izrekati; s koncema glagolov pa al-av — il-iu; ol-ov; el-ev po naše glasimo. Dolensko: lao-à, Mariborško: delav (delal) nam ne bodi domače.

6. Povdarke zlogov (Silben - Accent) kolikor mogoče enako pazimo tako, da ali korenino besede, ali pa predzadnji zlog nategnemo ali navdarimo; p. králjstvo, očétu, mátere. Poslednje zloge skoncema preostriti, ušesa boli; p. solzé, rodé. Gostokrat povdarek pomen besede spreminja, p. mólí — móli.

7. Ločila govor jasniyo; potreba je paziti na nje: glas pri piki [.] ponižati, pri prašaju [?] in klicaju [!] povišati; pri vejici [,] odjenjati, pri pomišljaju [—] potihovati. Odahni si pri vsakem odstavku. naj si glas in pamet počijeta.

8. Škoda pa najhujša je, da Slovencev vsaki v svoj domači rog trobi in se mu hitro po zavijanju

besede pozná, kje je domá. Govorimo pravilno, kakor na pismo. K temu je potreba skrbne vaje in popravne opombe.

9. Glas čvrsti Bog da, vaja ga pa popravi. Enomerno (monoton) govoriti, kakor bi žagal, ušesa žali. Glas naj primerno pada in ustaja. Preglasno se govor ne sme začeti, da ne onemoremo; kdor težko govori, tudi poslušateljem težavo dela. Kričati se ne pravi govoriti. Previsoko in prenizko glasovati, zastopnost pomanjšuje. Kdor pivko dobi, borno govori, kakor on, ki ljudem preveč sladkaje (affectirt) pripoveda.

10. Peti se v govoru ne prileže; kdor preveč gode, njega se hitro poslušati navolimo. Svojega glasa se drži ter ga povišuj in ponižuj, kakor potreba segne. Ne govori, kakor bi se menil; v slovesnem govoru povzdigni tudi slovesno svoj glas, toda kakor se spodobi.

11. Govori čvrsto, zlogov skoncema ne požiraj, skoz zobe ne precejaj. Govori mirno in počasno, da bo beseda krepka, in govor v tvoji oblasti. Prenaglo govoriti rado zmoti govornika in omoti poslušalce. Prepočasnega potegovalca se pa tudi poslušalci naveličajo. Laskati kakor kokoši, zastopnost kazi in boli ušesa.

12. Tvoj glas bodi primeren tvojim občutkom, katere v drugih obuditi želiš. Pravična jeza naj zadoní; p. »Poberite se, vi prokleti!« Milovanje naj mehko teče; p. Uboge reve, kako se mi usmilite! Strah naj trepeče; p. Solnce bo otemnelo itd. Veselje naj glasno kipí; p. Oznanujem vam veliko veselje; danes vam je rojen itd. Žalost globoko hrôpe in vzdihuje; p. Umril je pravični itd. O vi

vsi, ki mimo hodite itd. Kakor orgelj piščali naj se preminjajo govornika glasovi. Godí se govornikom kakor orgljarjem; vaje je potreba, vaje!

13. Hočeš dober govornik biti, vadi se tudi v domačem občevanju čedno, pravilno in zastopno govoriti. Privajenost domača več govorniku izda, kakor še toliko trden sklep. Govori ubrano, nosi se moško; prihajal boš vrl govornik, da bo kaj. Godec domá, boš škripovec tudi na leci.



II. Vsponaša (Action).

Kar človek ob enem vidi in sliši, mu dvakrat tako zvesto v spominu ostane. Kar se mu na uho pové in na oko pokaže, se ga dvakrat prime. Zato je govorniku tudi telesne vsponaše močno potreba, ki obsega:

1. Postavo celega života, da ravno in čedno stojiš, se ne bojiš in ne zgibaš. Kdor hoče pošteno stati, mora dobro znati resnico in si biti svoje besede svest. Se preveč sukati in priklanjati, cerkvenemu govorniku ni pristojno; pa tudi preleseno stati, kakor steber ukopán, ni prav. Mézi se mirno in pa zmerno.

2. Glava naj ti ravno stoji, né povešena, kakor bi ti iz nosa kapalo; ne prenapeta, po bahaško. Glavo preveč na ramo naslanjati, majati, pri- ali odkimavati, ni dostojno. Naj se glava suče po pogledu: na desno, na levo, v nebo ali na poslušatelje, kamor jo beseda pelja.

3. Obraz bodi prijazen in jasen; kisle repe na leci ne prodajaj, pa se tudi vedno ne smejaj.

Lice naj bo živo ogledalo tvojih občutkov. Veselje lice pojasni, žalost ga omrači. V srdu se oči bliskajo, v sramoti se poveznejo, v omilovanju pristrčnem se posolzijo. Pogled poslušavce budí, mehča in oživlja; bistro oko mogočno gospoduje; blagor govorniku, kateri ga ima v oblasti. Pridigar Teinturier (Töntüríjé), družej Jez. reda, ni bil izvrsten govornik, pa je imel čudno zmagovalno oko, s kojim je več opravil od vseh drugih vrstnikov ter je dejal: »Dokler še oči imam, se še drugih pridigarjev ne ustrašim«.

Z očmi mežikati, izpod brega gledati, mežati ali prezaljubljeno lukati, se ne spodobi; pa tudi oči v kako stvar preveč ne upiraj. Glava naj bo čedno uravnana, ne razkodrana, pa tudi po žensko ne lišpana. Ne spodobi se z očali pripovedati.

4. Roke so govora najvažnejša nosila in družice, ki besedo podpirajo in krepčajo.

a) Prsti naj se skrožijo, kakor odprti rog (in Form eines Füllhorns), kazalec naprej, sredinec za njim, prstanec in mezinec bolj in bolj vsločena; palec kazalcu navzgor.

b) Dlan se v pripovedi navzgor drži, v od-povedi navzdol obrne.

c) Sprva naj roke čedno na leci počivajo, ne pretrdo uprte, ne leno prislonjene, temveč vsaksebi po koncu na prstih leže.

d) Pri tretjem ali četrtem odstavku se jame desna vzdigati polagoma od desne na levo, od leve na pravo majáje.

e) Postaja govor čedalje živahnejši in vnet, začjenja levica pomagati, ki pa zopet počine, kakor živahnost besede podá.

f) Desnico povzdigaj vštric temena, kadar v nebesa kažeš, ali od božjih rečij govoriš.

g) Desnico povézni, kadar od pekla govoriš ali od zavrženja omeniš. Obojno se v gorečnosti tudi z obema rokama čini.

h) Kar je pri srcu, v duši, v ljubezni domá, pokaži z desnico na prsa, pa ne pregloboko na trebuh.

i) V prošnjah skleni roke na prsih in gledaj v nebo ali pa na poslušalce, kakor prošnja veleva. Včasih tudi veljá roke kakor v molitvi povzdigo-
vati, pa navadno biti ne sme.

k) Za znamenje udanosti je treba roke dlanoma na prsa položiti in glavo vклонiti, ali pa roke razprostreti kakor peruti (habe ali letanice).

l) Včasi se sklenjene roke navzdol obrnjene držijo, premišljevaje ali pripovedovaje, ter se glava mirno uklanja.

Nerodno je, na komolec se naslanjati, le eno mahati in sapo sekati, neprenehoma v en kot kazati, po leci udarjati, z ramami preveč gibati, na robe, ali pa vsako reč pokazati, n. pr. ga je za uho udaril, so ga na križ pribili itd.

Gibanje rok bodi lahko in gladko, bolje premalo, kakor preveč. Ne uhajaj z rokami besedi, ampak podstavljalj in podpiraj besedo z roko. Preveč rogoviliti in se napenjati ni zdravo, ni prav.

õ. Noge ravno drži in nevedoma včasi prestopaj, toda trdno stoj in se s kolenom v leco ne upiraj. Z nogami tobotati ali pa od ene strani lece na drugo sprehajati se, nam ne dopade.

6. Kapo (biret), če jo na glavi imaš, povzdigni, kadar ime Jezus, Marije, patrona, papeža ali pa posebnega imenitnika izgovoriš, tudi kadar se komu pokloniš ali priporočiš. Odkrivaj se, kadar molitev po napovedanem zapopadku opravljaš. Ravno tako kapo z glave vzami, v roki podrži ali pa na leco položi, kadar milo od važnih ali večnih resnic govoriš. Kadar svoj govor sklepaš, kapo v levo vzami, naj si k Bogu izdihuješ ali ljudem k srcu govoriš.

7. Vajo dobro pospeši gledati lične podobe, paziti na govornike, poskušati o praznem času, včasih se pazno v ogledalu čislati in pa, kar se ti ovrže, poslušati. Vsa vsponaša naj bo, kakor ob enem zlita.



III. Sedem vodil za vajo v zgovornosti.

Slab govornik je, ki nima lastnega blaga; njemu se rado godi, kakor gospodarju, ki mora vedno v najem jemati; kadar največ potrebuje, pa ne dobi. Da si pa lastnega blaga omisliš:

1. Skrbno prebiraj zgovorna dela vrle besede. Tudi bučelica zbira iz sladkih in gorjupih cvetlic sladke strdi in žlahtnega vozka za luč. Luč in slad bodi zgovornosti sad, kojega iz ptujega dela posnemaj. Napravi si zapisnik, zapiši si jedro besede in cvet; kar si nabral, tudi prekuhaj in si osvojuj. (Zgodbe sv. pisma. Pekec: »Dopoldanja služba božja«, »Drobtinice« itd.) Beri, govori glasno in razločno, da se gladke besede privadiš;

gladka pa krepka beseda govor pojasni in globoko sega. Kdor se v besedi spotika, slabo mika svoje poslušatelje.

2. Pa ne le brati, tudi pisati se skrbno vadi; pero je zgovornosti mogočno bandero (stylus optimus dicendi magister. Cicero). Kar pišeš, piši jasno in razgovetno; solnce naj sije po vsem tvojem pismu. To se zgodi, če ni preveč, ne premalo besedij, vse vrste in vsi odstavki modro odločeni, ne eni predolgi, drugi prekratki. Za proste ljudi so krajši odstavki bolj razumljivi od dolgih. Kratko, pa dobro! Varuj se, svojo misel zahomotati s pregostimi besedami ali s premnogim cvetjem. Tudi luč vtemniš, če preveč olja doliješ. Mrak je vrag v govoru. Potreba je tako jasno pisati in govoriti, da poslušatelji lahko prav, pa težko krivo razumejo. Kdor išče krive razumnosti, naj molči.

3. Kadar hočeš iz drugih jezikov česar posloveniti, ne sloveni po besedi, temveč po misli; jedro vzami, lupino slovensko ogrni. V slovenščini naj bodo stavki krajši, imena samostalna, posebno posneta, v glagole spremenjena, cvetje ali kinč bodi slovenski; p. dergleichen gibt es Legion — takih je kakor listja in trave. Morgenstunde hat Gold im Munde: juterna ura, zlata ura. Lepota slovenščine ni v posameznih čistih besedah, marveč v zalih domačih podobah, pa v slovenski vezi. (Beri »Novice« prvega leta in jih sedanjim primeri; Marka Pohlina: »Bukve za pridigarje«, Pastirski list škofov na Dunaju 1849 zbranih; pa primeri Ravnikarjeve: Zgodbe sv. pisma.) Pisatelj,

kateri po nemški misli in v nemški zvezi Slovincem piše ali govori, je hujši nemškutar od onega, ki nemške besede brez vse potrebe med slovenščino vtika.

4. Hočeš vrlo pisati, zbudi slovensko modrico, ako spi, vzdrami jo, če ti dremlje, oživi, ogrej se za reč in delo. To se zgodi po znamenitih dogodkih, po premišljevanju posebnih slovesnostij, po čitanju vrlih, dotičnih del ali knjig. So ure živosti dušne (Weihestunden), ob katerih ves živ za reč več opraviš, kakor mrzel cele dni in kakor si ti lesen ali živahen, bo tudi tvoje delo leseno in ledeno, nezabeljeno in neslano. Pa ne navadi se takih ur čakati, da ti ne ubežijo in odločenega časa ne potратиš. Vzami kresalo in zabliskalo, vnelo se bode v duhu tvojem. To kresalo je govorniku vzdihljaj, čitanje dotičnih bukev. (Sveti Tomaž Akv. se je zraven molitve tudi postil.) Se vname reč, piši in zapiši, dokler duh veje; misli, ki odletijo, se težko povrnejo; hiti jih privezat. Po zapisku se lahko govor uravná in razvrsti, ako le dosti gradiva imaš.

5. Ne preceni svojega blaga; naj poleži, dokler se duh ohladi in živost prenapeta vsede. Drugo jutro začni piliti in mikati; kajti gradivo ni vse predivo: mnogo pezdirja je otresti potreba, naj bo delo tvoje drago povesimo, gladko olikano. Slepa ljubezen je pisatelju ravno tako škodljiva, kakor materi, ki svoje dete preceni, in mu slabosti pregleda. Sodi svoje delo trezen, ne pijan; daj ga tudi drugim resničnim pretresovalcem soditi. Resnična presoja bodi tebi ljubša, kakor lažnjiva pohvala. Prva je zdravemu severju, druga pa

smodečemu jugu podobna. Popravljati vse svoje žive dni, ne bodi te sram; sramota je, svoje delo hvaliti, ki hvale ne zasluži. Samosvoja hvala drugim mrzi in nas oslepi. Platon je 80 let star svoje dvogovore popravljal.

6. Prenapeta struna počí in prenapeta beseda slabo opravi. Ne ženi previsoko nobene reči. Govorilo je zdravilo; ako ga preveč zapišeš, boš škodil, le kar je po meri, je zdravo in prav. So bahači, kateri pol več povedó, kakor je res; v kratkem se jim nikaj ne verjame. Taka se prenapetim govornikom rada godí. (Parturiunt montes, et nascitur ridiculus mus. Hor.) Svojo govorico napovedovati ali pa ljudi barati, kako jim je dopadla, je nepristojno. Ne pikaj in ne liži, povéj pa vsakemu, kar mu gre; toda po meri in spodobno. »Ako bi ljudem dopadel, bi učenec Kristusov ne bil« (sv. Pavel). Poboljšanje ne pa hvala ljudi časti govornika. Ne dopasti, marveč hasniti bodi vsikdar govorniku namén.

7. Hočeš vrl govornik biti, se imaš neprenehoma učiti: bogoslovja, naravoslovja, spoznave ljudij in časa, kakov duh jih vodi, kateri veter vleče. Oznanovalec božje besede, bodisi Janez Krstnik ali ljubeznivi Janez evangelist, ne smé plašča po vetru obračati; pa tudi po vremenu ravnati se, modro in dobro ni. Blagor mu, kdor zna veslo besede po okolnostih časa, ljudij in kraja v resnici in pravici prav ravnati. Gotova učenost je zgovornosti zrno, zvananja beseda in vsponaša je le cvetje, katero se rado v pleve spremeni. Vrl govornik poprej umrje, kakor se izučí. Njemu velja beseda sv. Avguština: »Nunquam tibi

sufficiat id, quod es, si vis pervenire ad id, quod nondum es. Quando tibi placuisti, remansisti; et si dixeris: sufficit, periisti.«



IV. Česar se ima govornik držati, česar varovati?

Šestero ravnil.

Prava, pristna zgovornost je čudežna, nepremagljiva moč, ki kraljestva zmaga in kamenito srce prebije — »dvorezen meč«. Slavne priče njene moči so nam Demosten in Ciceron, pa še slavnejši sv. Leo veliki, sv. Janez Zlatoust, sveti Vincencij Fererij in drugih brezbrojna vrsta. Vstopi v njih vrsto tudi ti. »Ako so oni in one — kaj bi ti ne?« Sv. Aug.

Zgovornosti so pa razne stopnje. Vsaki ne dovrši slemena. Ako pa vrha ne dosežeš, se za to ne vrzi v podnožje, ampak stopaj srčno kvišku od stopnje do stopnje; toda varuj se pregnati in pomisli, česar se imaš držati, česar varovati po sledečih ravnilih:

1. Bodi v svoji besedi resničen, v dejanju pravičen; skrbi več dobrega storiti, kakor govoriti, in boš govornik solncu podoben, ki sveti in greje. Varuj se prilizovanja, izogibaj se psovanja in zasmehovanja; takšno orožje nosijo posvetni govorniki; duhovskemu se ne spodobi. Resnica in pravica iz sv. križa se bliščeči sta naše nepremagljivo orožje, katerega si imamo neprenehoma pripravljati z učenjem in z vajami. Stari so dejali:

Nikoli vrl govornik ne bo, kdor živi grdó. (Non posse oratore bonum esse nisi bonum virum.) Beseda zvitega, lažnjivega, krivičnega moža ni mož beseda in škoduje, kakor hitro se spozná. »So le besede«, velijo ljudje. Skrbi in vadi se v resnici pošten biti in pred ljudmi pravno hoditi, potem bo zlata tvoja beseda.

2. Vnemaj sveti ogenj v svojem srcu za božjo čast in izveličanje duš, ne pa prazni plamen častilakomnosti in hvale ljudij ali umazane dobičkarije. (Linguas igneas doctores habent, qui, dum Deum amando praedicant, corda audientium inflamant. Nam otiosus est sermo doctoris, si praebere non valet incendium amoris. S. Greg. P.) Ptujega ognja na svetišče nositi, je bilo v stari zavezi prepovedano, koliko bolj v novi. (»Ignem veni mittere in terram, et quid volo, nisi ut accendatur«.) Gola častilakomnost mladih dnij in pa prazna slama; hitro pogori in zapusti kupček pepela. Tega nepristnega ognja se varuj sosebnó v mladosti, da te ne oslepí in prehitro ne ugasne, kakor je rada navada. Ne hvali in ne ponujaj se, pa tudi hvale drugih prerad ne verjami. Priporoča naj te tvoja slava, mogočna beseda in pa ponižnost modra; glava prebrisana, srce žlahtno, učenost in pa poštenost naj te ljudem prikupijo. Prilizovanje in bahanje govorniku škodujeta. (N. pr. »Nisem vreden toliko slovitih poslušateljev«; »še niste svoje žive dni toliko imenitnega pridigarja imeli«.)

3. Vadi se, glavo bistríti postavlja je si vsako reč jasno pred oči, da zastopno (logično) govoriš in vsako reč svetlo dokažeš. Ogrevaj si srce z mikavnimi občutki, da se navadiš pristrčno govoriti

in občutiti. Skušaj domišljijo (Phantasie) oradovati z živo pisanimi podobami in prilikami ter prešiniti vsakega človeka s takimi duhovskimi pušicami, ki se ga primejo in so pravične. Vsakdo ima vrata do svojega srca, toda jih vsaki ne najde. Razne pote v srce človeško spoznavaj: dramati želje po sreči časni in večni, unemaj ljubezen po izveličanju. Naganjaj nagone človeškega srca, katere si obudil, toda v dobro, ne pa v hudo; n. pr. strah hudobnežu, usmiljenje premožnemu, skrb za prihodnost vrtoglavcu itd.

Ne privajaj se neprenehoma grometi, grajati in razsajati; toča potolče, le pohleven dežek porosí. Prvo je sicer tudi potrebno, pa le redko naj bo. Vadi se slabosti in pregreške ljudij omilovati, ne pikati, da ne boš ostremu trnu podoben, kojega se vsakdo rad izogne. »Betvica medu več muh vloví, kakor sod kisa« (Sv. Frančiško Sal.).

4. Posnemaj v besedi od vsake reči najbolj čvrsto, mikavno in mogočno stran, ki poslušatelje vnema in mika. Koliko je takih stranij pri večnih resnicah, n. pr. življenja hitri tek — morje večnosti — Bog vsepričujoč — slepota posvetnih ljudij itd.

Varuj se praznosti, mlačnosti in neslanosti v pisanju in oznanjevanju. Ako ni masla, ne solí, duhovna kakor telesna jed ne diší. (Omnium sententiarum gravitate, omnium verborum ponderibus est utendum. Cic. de oratione.) Tvoja beseda bodi zrnata, povišana, živa in svitla. Pa preživo popisovati pregrešnih reči ni varno; lahko se grdo poželenje obudí in greh naučí. »Kaj takega se imenovati ne sme«, veli sv. Pavel.

5. Drži se krepko svoje moči, da te ne zapusti v besedi, da sledu ne izgubiš, v glasu, da ne opešaš, v spodobnosti, da se ne predrzneš. Boječnost in predrznost sta govornika najhujše sovražnice; prva mu moč prikriva in ga slabi, druga pa prenapenja in pusti v sredi sramote. Si se spodobno pripravil, nikar se ne boj; srčnim je sreča domača. Se nisi pripravil, ostani domá, in sreče prazen ne skušaj; ona je opoteča. Pravijo, da je trešenk ali mrzlic 73; med njimi je trešenka pridigarska. Blagor mu, kdor se ve prav in lahko vesti, govoriti glasno in primerno, ne kriliti preveč, pa tudi ne mahati z rokami vedno enako, ampak se tako ponašati, da poslušatelje vedno oživlja in čedalje bolj unema. Česar ne znaš, uči se, česar v vsponaši nimaš, vadi se!

6. Uči se spoznavati značaje časov, krajev in ljudij, ki so razni po svoji naravi; n. pr. Slovenci mehki, Nemci trdi in stanovitni; dolenci hitri, gorenci počasni; prednamci verni, sonamci prebrisani. Potreba je poznati solčno in senčno stran mladosti kakor starosti, bogatinov in ubožcev, mogočnih prvakov in prostih težakov. (V ta namen stari Aristotel v svojem v zgovornem poduku naravne značaje ljudij popisuje.) Kdor ljudi prav pozná in jih v pravem kraju in času prijeti ve, on vse opravi. Skrbno opazovanje in pridna vaja naj bode mlademu govorniku vedno vodilo.



V. Kako se predmet za besedo odbere in modro uravná.

Osmero ravníl.

Vrl govornik ima pred vsem svoji besedi vážen in mikaven predmet odbrati, ki se poslušatelj sam od sebe prikupi; kdor prazno slamo mlati, malo zasluži ali pa celo nič. Pa tudi bilka trave, katero tolčemo, tudi črviček svojo in pa toliko ceno imá, da se lahko od nje imenitna beseda povzame, kdor bistróumno vsako stvar za svojo besedo prevdariti zna; in tega se uči!

1. Predmet besede govorniku dá godovno, katerega obhajamo; n. pr. nova maša, novi zvonovi. Poslušatelji pričakujejo take besede. Baraj potrebo, ali je treba česar podučiti, pohvaliti ali posvariti, potolažiti ali razveseliti; n. pr. po nesreči ognja, toče.

Si vážno zrno izbrál, ne nategni ga preobširno, ne vzami preveč za enkrat; kratko pa dobro; n. pr. od molitve. Vse na enkrat povedati, česar veš, je govornika velika slabost in pa potrata.

2. Gradiva za odločen predmet poišči po znanem prašanju latinskem: Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando? Kdo je to učil, komu je naročil, kaj je zapovedal, kako imamo vse to storiti, zakaj je potreba dopolniti, kako si pomagati in pa kedaj? Misli hitro zapiši; kar jih odleti, jih ni nazaj. Dokler studenec mislij teče, naj teče tudi tvoje peró. Si suh, česar dotičnega čitaj, da se tvoj duh obudí, in kakor hitro vse za tvojó reč oživi, odloži knjigo in za pero primi.

Zlate ure ne zamudi, pa tudi predolgo ne čakaj, da ti ne uide. Bodi ji gospodar.

3. Gradivo za besedo se po modri uvrstitvi uravna, da beseda gladko poteče. Vrsta vseh predmetov tvoje besede mora biti jednota, ne množina, na katero, kakor na nit svoje misli tako napelji, da bo imela tvoja beseda glavo in peto, in se vsaka stran čedno prilegala bo. (*Denique sit quodvis simplex dumtaxat est unum. Hor.*) Enojna bodi tvoja beseda v predmetu, da le o jedni reči, ne pa o dveh ali treh vse kmalu govoriš, enojna v vseh postranskih vrstah, da ne postaviš glave moža na detečje telo, ženskemu licu brade ne narediš; enojna v slednjem delu, da ne bode jeden preblaten in drugi prezlat; enojna po meri, ne prvi del predolg, poslednji pa prekratek.

4. Vrsta mislij naj se tako snuje, kakor jih narava rodi, da vsaka svojo naravno mesto dobi. (*Singula quaeque locum teneant sortita decenter. Hor.*) Gradivo besede se samo da, pravo vrsto gradiva pa modra glava napravi. Odberi, kar je potrebnega, zavrži plevel; najprej, kar nastopno pojasni, nazaj, kar poprejšnje podpira; vse naj bo lahko in gladko, ne pa posiljena reč. Lepi red besedo pojasni, govorniku in poslušalcem prijetno in lahko stori; kjer pa pravega reda ni, je mrak in mraz domá.

5. Beseda je naših mislij obraz; mora torej svetla, umevna in zastopna biti. Kdor zmešano misli, tudi nezastopno, zmedeno govori; torej poprej modro pomisli, kakor pregovoriš. Temna bo tvoja beseda, ako je predmet poslušalcem neznan, n. pr. o zvezdoslovju kmetom govoriti;

neumevna bo tudi, ako so besede previsoko povzete in le za višji poduk skovane.

Temna bo tvoja beseda, če jo prekratko ali pa presekanó povéš.

Mračna bo tvoja beseda, če sam ne zastopiš, kar drugim poveš, pa tudi, če se prave pisave ne privadiš in nimaš jezika v svoji oblasti. Tudi ošabnost v besedi zastopnost kali, če se govornik previsoko vzdiguje ali pa v samih podobah in lepotijah košati; n. pr. danes vas bom peljal s krmilom jezika v novi raj zveličanske resnice itd.

6. Beseda ne bodi prenadebelo ne prenatenko tkana, le kar je za potrebo jasnosti in pa prijetnosti, toliko porabi svojih mislij in besed; kar je odveč, pa prihrani. Ako hočeš vse svoje misli ob enem povedati, eno misel s peterimi besedami okovati, vsaki glavni besedi po več prilogov dodati, se te bodo poslušalci hitro naveličali. Neredno in prenapeto bi bilo reči: leseni les, železna sekira; mračna, temna, nočna ječa itd. Prava slova zadeti, ravno zadosti izrekov odbrati, ne preveč, ne premalo povedati, le on zna, ki prebrisano glavo in pa dobro vajeñ jezik ima. Potreba je vaje in poprave sosebno v začetku.

7. Tvoja beseda naj bo vedno mlada in nova, da bo mikavna. Staro resnico omladi z novimi barvami, ter ji novo stran odkrij, nov plašč ogrni, naj domišljijo prime, razum prešine in srce ogreje. Navadno in vsakdanje hitro preseda, kaj novega pa vse poželi. Vedno besedo mladiti lahko ni, le bistra glava ve vsako reč tako nakinčiti, kakor bi ljudem nova bila; in tudi k temu je vaje potreba.

8. Varuj se besedo na predolgo osnovati; kar je predolgo, dolgočasi in svoj dobiček zgubi. Žlico položi, dokler še ti jesti diši; reci »Amen«, dokler še množica želi tebe dalje slišati. Govornik, ki preveč ponavlja, prazne besede postavlja in malo opravi.



VI. Vodila za jezik in slovensko pisavo zgovornosti.

Lepi besedi se tudi lepa obleka spodobi, katero ji omikan jezik (gebildete Sprache) in pa čedna pisava (Stil) daje. Kar je delavcu orodje, dobro ali slabo, to je govorniku jezik, potreba ga je brusiti in pisavo likati po sledečih pravilih:

1. Kdor ljubi resnico in pravico, tudi jezik rad ima, kateri nam jo poveda in ohranjuje; najrajši pa onega, v kojem jo je najpoprej zaslišal, jezik materni. Torej, mladi govornik! skrbi za krasoto besede matrne, naj cveti in rodi žlahtnega sadja omike; kadar ni cvetja, tudi sadja ne bo. Taka zima je bila veliko sto let na slovenskem polju.

2. Ljubi materni jezik po njegovi ceni, pa ne le v goli besedi, temveč v dejanju in resnici. Omisli si knjig vrlo pisanih, zbiraj si iz njih besede, izreke in prislovice zlatozrnate ter bodi marljivi bučelici podoben. Pazi pa tudi na jezik prostega ljudstva, pri kojem je še pristna slovenščina doma. (Tako je rajni Mat. Ravnikar delal.) Slovenščine zlata še veliko v prahu leži.

3. Si hočeš gladek jezik in besedo omikano osvojiti, govori in piši rad po slovensko; le skrbna

in pogosta vaja jeziku omiko daje. Kdor se slovensko govoriti sramuje (kogar po domače govoriti grozi), njemu se bo jezik grdo zapletal, kadar bo po domače govoriti potreba; le kogar slovenščina veseli, on bo čedno govoril, kakor se omikanemu človeku spodobi.

4. Ne rabi po nemškutarsko tujih nepotrebnih besed, pa tudi previsoko v novokovani slovenščini ne letaj; včasih je dobro staroznane, podomačene tuje besede rabiti, n. pr. zakrament ne pa svetstvo, muzika bolje kakor glasba. Krpati slovenščino po nemškem kopitu je veliko grše od posameznih tujih besed: »sem ga ne videl«. Slovenski duh naj tvoje stave oživlja, vsako besedno zrno svojo národno obleko dobí, vse prislovice naj bodo domače; n. pr. »Audiatur et altera pars«: da se resnica prav spozna, je dobro slišati dva zvoná.

5. Hočeš kot vrl govornik sloveti, ne smeš drugih jezikov črtiti, kakor oni Horvatun, rekoč: »Hvala B., da ne znam švabski«. Skrbi svoj jezik olikati in tako brhko govoriti, da ga bodo tudi sosedje spoštovali. Kolikor jezikov znaš, toliko človekov veljaš, posebno na Avstrijanskem. So, ki za materni jezik vse dajo; zavržejo zrno, da le lupino imajo, kar je malikovanje in greh.

6. Slovenska pisava ljubi krajše stavke (Perioden) od nemške; njeni kinč so zrnate misli, krepki izreki in pa v domačem duhu vbrane podobe, kakor jih najdeš v Ravnikarjevih zgodbah sv. pisma. Preobširne stave so rade vodenične in mračne za prosti razum Slovencev. Ima pa slovenska pisava tudi sosebno lastnost, glagole rabiti namesto (abstraktnih) imén; n. pr. Slovenci

se kratkočasijo, kvartajo, kegljajo itd. Iz glagolov prirastejo za višo omiko samostavna imena; n. pr. ozír, pazka, poziv itd.

7. Stave tvojega govora naj se vrstijo v čedni pomeri (oratorischer Numerus) tako, da jeden stavkov predolg, drugi prekratek ne bo. Potreba je v ta namen klinčke in pike v modri pomeri stavljati, naj bo beseda lična in možka.

Pesnik meri svoje stave in vrste po zlogih (Silben); govornik le po slovih ali besedah, ter ne gleda na eno ali dve več ali manj. V enakih zlogih stave sklepati, naj se govornik varuje, in rajši besedo, ki se vjema, v drugo mesto prestavi.

Samo prislovcam se vjema (Reim) besed dovoli tudi v prostem govoru (prozi), kajti one pamet podpirajo; n. pr. »Da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvoná«.

8. Slovenci v svojih pogovorih prilike in čedne podobe (Vergleiche und Bilder) radi imajo, in tudi govornik se naj vadi, jih modro saditi; n. pr. roža tvoje mladosti, venec nedolžnosti, svete vere luč itd. Prilike naj bodo domače; tujih Slovenci malo poznajo, neznanega pa srce ne poželjuje. (Ignoti nulla cupido.) Namestu cedrov iz Libana, vedno zelene palme, jemlji lipo in dob, pa tudi zeleno smreko. Ljuba Slovencem je vinska trta, spoštovan zeleni rožmarin itd. Rožice tvoje zgovornosti naj rastejo iz tvojega vnetega srca kakor same od sebe; kdor jih po drugod išče, je gizdavemu ženstvu podoben, ki svojo blede lice s kupljenim lišpom lepotiči. Bolje rožic pre-malo, kakor pa preveč; prenadevane rožice besedo

istotako mračijo, kakor preveliko vencev podobo; preobilni kinč modrim ljudem mrzi, kakor prezabeljena jed preseda. Zdrava pamet, jasne misli, modra osnova, čisti dokazi, lične vrste in gladek jezik so besede prvi in najpotrebnejši kinč; prilike in podobe so le prijetni navržek, dokler jih preveč ni. Kdor nima žive zmišljave in pa nežne, tanke občutnosti, bo mojster-skaza toliko veči, za kolikor več rožic v svojem govoru nasadi.

9. Slovesnega govornika so prašali, kdo ga toliko slovesne pisave (Stil) uči? »Moja glava in pa srce, ki mi dajata misli in želje, me tudi pisave učita, nikdo drugi«. Taka je. Kdor ima dobro glavo, pa za svojo reč gorko srce, njemu pisava sama od sebe izpod rok teče in pa tako, kakor se predmetu spodobi; mehko ali resno, mično ali protivno, kakor godovno in slovesnost da, kakor potreba in primernost donese; n. pr. vesela beseda na novi maši, žalostna o pogrebu, o prvem svetem obhajilu za deco, o pohujšanju mladine itd. Žlahtni občutki in sveti srd pisavo žlahtnijo, krepčajo in razsvetljujejo; kjer tega ni, medli tudi pisava.

Pisava je dereča in gromeča, ki iz gorečega srca vré in v srce poslušalcev pridere ter vse napotleje pobere. Taka je pisava Demostena in sv. Krizostoma, premožna in bogata, ki stopa visoko in globoko, pa tudi možko, da se ji nikaj ne ustavi, kakor Cicerona, Tertulijana in svetega Auguština. Pisava je mirna in prav po domače, ki pokojno teče in rosi, kakor sv. Gregorja, Egidija Jajza. Vsaki značaj, vsaka starost svojo posebno pisavo imá, ki se le posnemati, posneti pa ne da.

Varuj se pisavo preveč gladiti in lepotičiti; preveliko rožic, prilik in vzgledov je potrata. Božjo besedo piši veličastno in oblastno, ne pa po babje kinčano. Vođenična pisava imá veliko beseđij, pa malo zrnja, mlačna ali celo mrzla pisava poslušalcev in bralcev ne pogreje, ne požari, jih ne prepriča in ne omehča; mračna glave ne pojasni in srca ne razgreje, kakor solnce oblačno; medla nima krepkih mislij ne cvetja, brez prave logike, dolg čas dela; zmedena in zamotana izpeljati ne more in poslušateljem težavo napravlja; preobširna preveč kroži in se z besedami in z izreki preobloži ter razum temní prepočasna in dolgočasna svojo reč kroži in natezuje tako, da beseda poprej opeša, kakor konča. Tudi presekana in presuha pisava ne veljá, ako pišeš, kakor bi otrobe vezal brez prave zveze in obleke. Posiljena pisava vlačí misli in stavke, cvetje in prilike v svojo kolo, kakor za lase; take besede so poslušalci in bralci hitro siti, kakor nezabeljene in neslane jedí.

Teh in takih napak se varuj; kadar pišeš, naj teče prav po domače, v čisti slovenščini tvoje peró. Ne letaj vedno previsoko, pa se tudi ne valjaj pregloboko v sirovi, neotesani slovenščini. Je tebi tvoja reč pri srcu, in te oživlja velika cena tvoje reči, le hitro sezi za peró in piši brez pomisleka in brez pomude, kako bi besedo postavil; saj boš lahko popravil, ako bo potreba. Vedno pomni, da si Slovenec, in piši kakor pošten, omikan Slovenec; tako, da bo tebi pisava — slava.

10. Ne trudi se vsem ljudem dopasti, da sebe in drugih ne ukaneš. »Ako bi ljudem dopadel, bi služabnik božji ne bil«, sv. Pavel veli.

Poslušatelji so ali ukaželjni ljudje, ali v zgovornosti dobro vajeni možje; prvim išči hasniti, drugim dopasti. So pa tudi razvajeni poslušalci in poslušalke, ki le sladkih pen hočejo, ne pa zdrave hrane; takih ne obrahtaj in ne obračaj peresa, ne jezika po vsakdanji šegi posvetnih ljudij, bila bi tvoja slava ledena gaz. Pa tudi po stari šegi basati, vrezavati in zavezovati se ne spodobi v sedanjih časih; resnica večno stara ostane, pa njena obleka se preminja. Tudi preostri nož ščrbine dobi in se težko pobrusi.

11. Slovenski besedi je pa tudi duhovnega olja ali mazila (Salbung) potreba, to je tiste skrivne znotranje duhovne moči, ki milo oživlja in ogreva naše srce, kakor pohlevni dež naše žitno polje in vinske gorice. Beseda pomaziljena z milopolnim glasom srce tako rahlo pa tudi krepko prime, da poslušalci radi in pobožno poslušajo, nad očitno resnico strmijo. se nad govornikom zavzamejo in trdno sklenejo tako storiti. To duhovno pomaziljenje besede (spiritualis unctio), poseben dar sv. Duha, se da izprositi, pa ne naučiti. Beri duhovne (ascetiške), v božjem duhu pisane knjige, n. pr. »Hoja za Kristusom«, kakor je ni lepše pisala še človeška roka, tako priprosto in pa toliko milo in mogočno; Frančiška Salezija »Filotejo« itd. Boš pridno premišljeval svoje reči in pa molil pobožno, hoče tvoja beseda pomaziljenja zadobiti, ki bo svetilo, ogrevalo, pa tudi hladilo ranjena srca.

VII. Zvunanja osnova in postava slovenskih govorov.

Si predmet dobro izbral in potrebnega gradiva za svojo besedo zadosti nabral, modro prevdari, kakšno zvunanjo podobo hočeš besedi dati, n. pr. dolgo pridigo, ali kratko govorico, ali opomnico, in po tej podobi:

1. Dobro osnovo ali primeren osnutek naredi, poprej kakor se dela lotiš. Ne osnuj svoje besede na preširoko, da predolgočasen ne boš; pa tudi ne pretesno, da beseda potrebna zaostala ne bo. Pomeri osnutek po času in po potrebi besede; n. pr. ali je za besedo odločena cela ura, ali le nekoliko minut; ali imaš resnico izprva dokazati, ali je dovolj le opomniti znane stvari. Osnutek mora se natančno prevdariti in jasno uravnati, kaj boš govoril, kako dokazal in po kakem načinu? Osnutek mora biti govora zrno in cima, pa tako modro uravnan, da se vsi deli besede čedno in tako naravno vrstijo, da beseda v svoji moči čedalje bolj raste, in premaga, kadar konča.

2. Vsaka beseda ali govorica svoj začetek, dokazek in konec imá, ki se ravna po svojem namenu, nategne ali prikrajša po svojih okolnostih. Začetek ali uvod (napeljanje) v nagovor ima poslušalce nakloniti, da bodo besedo radi poslušali. Pisava uvodu bodi prijazna, obnašanje ne bahato, temveč modro in prisrčno, ki iz srca privré in k srcu gre. Uvod ne bodi predolg in pa predmetu besede primeren, ne pa presplošen. Giblje naj se možko in počasno; le v časih, kadar so poslušalci v žalostnih ali veselih prigodih na kako besedo

pripravljeni, se krepko in naglo upelje (ex abrupto), n. pr. kakor sv. Leo, papež, na božičen dan. Glej Brev. II. Noct. Lect.

3. Po uvodu postavi glavni stavek (Proposition) svoje besede tako jasno in kratko, da vsakdo lahko zapopade in dobro razume, o čem bo govorjenje. Stavek ima tako mikavno osnovan biti, da ga bo vsakdo, kakor novo in pa potrebno resnico željno poslušal, n. pr. o resnici, hčeri nebeški, o laži, peklenški pošasti.

4. Svojo reč razumevno oznaniti (definieren) in pa jasno razdeliti, sta dve najpotrebnejši lastnosti dobrega govornika, katerih se ima vaditi. Razdelitev pazljivost ljudem budí in spomin podpira, da si lahko zapomnijo (recta habita in causa partitio illustrem et perspicuam totam efficit orationem. Cicero); Razdelitev pa ima biti:

a) kratka, brez preveliko delov in brez vseh nepotrebnih besednih dodatkov;

b) popolna, da nobene poglavitne resnice ali bistvene misli ne pogrésiš, katero bi pozneje še le vtikati moral; n. pr. Častilakomnost dela 1. sužnike in 2. grozovitneže: je mikavna, pa ne popolna razdelitev, kajti ne pojmlje, koliko včasih tudi dobrega da. Ako pa razdelim: 1. kaj častilakomnost hoče, 2. kaj daja: popolno razdelitev naredim.

Razdelitev bodi

c) priprosta, da samo poglavitne misli povzameš in vse preobširno opustiš;

d) Delitev se ima tako vrstiti, da za dobrim še boljše in za boljšim najboljše nastopi in govora

moč raste, ne peša, kar se lahko zgodi, če se deli besede modro ne razvrstijo, spredni prevrli, naslednji pa za toliko slabši nastopijo.

5. Veži dele s čednimi prestopi (Übergänge), takó, da ne bo govor presekan, temveč, da del iz dela tako rekoč priraste. Tvoji prestopi naj poslušalce iz enega dela v drugega tako gladko peljajo, da se ne spotikajo in enoto govora lahko spoznajo; za to imajo prednji in nastopni točki primerni, dostojni in ne predolgi biti.

6. Dokazovanje resnice in pravice bodi tvojega govora jedro, najvažnejši in najimunitnejši del, da tvoja beseda pečat gotovosti dobi, ki poslušalce prepriča in do živega pregovori. Ne dokazuj, kar poslušatelji za resnico imajo; lahko bi pri njih gotovost omajal; n. pr. da je en Bog. Obleci svoje dokaze v prijetno, čedno podobo, da se bodo poslušalcev rajši prijeli; resnica je gostokrat gorjupo zdravilo, zatorej se mora posladiti, da se je poslušalec ne brani. Obleko imaš pogosto premenjati, da se poslušatelji enojnosti ne naveličajo; prikupi se le reč, ki pravo obleko ima. V dokazih ne prizadevaj si samo glavo poslušalcev prepričati, skrbi tudi srce oživeti in voljo nagniti; kajti Bog ne ljubi le poslušalcev, ampak hoče delavcev, veli sv. Pavel. Priprostim ljudem se lažje skozi srce v glavo, kakor skozi glavo v srce pride; se srce vname, se lahko tudi glava razjasni; je srce trdo, tudi glava mlačna ostane. Niso tvoji poslušatelji prebrisane glave, dokazuj jim v dostojnih podobah in vzgledih; pretanki dokazi se ne pri-
mejo priprostih ljudij.

7. Sklep tvoje besede ima biti venec vsega govora; kdor dobro sklene, vse zadene. Konec tvojega govorjenja ima srce celo premagati, da to izvoli, kar ti želiš in tako trdno sklene storiti, da se ne da po nobeni ceni odvrniti. Kakor večerno solnce svojo preteklo stezo, naj sklep tvoje besede še enkrat, pa le na kratko tvoje govorjenje posije, in kakor rodovitni dežek tvojo setev poroši. V sklepu naj bodo tvoje besede kratke, pa krepke in mile, naj prešinejo srce s svetim strahom in obudijo vroče solze prisrčne žalosti, pa tudi zaupanja, kakor tvoja beseda doseže. Blagor govorniku, ki navdušen svetoželjnosti svojo besedo srečno sklene; pravo srečo le srečni konec da. (Finis coronat opus.)

8. Že veljá, kamor srce peljá, pregovor pravi; ali govornik mora znati srce poslušalcev prav peljati in njegove vajeti v svojih rokah držati. Vajeti srca človeškega so dušni vnetki (Affecte), ki srce kakor ognjene iskre vnemajo in nagibajo po besedah, kakor plamen po vetru, kamor govornik želi. Najiminitnejši vnetki so: ljubezen, katero vnameš, ako vrednost, ljubeznive lastnosti, dobrote Gospoda Bogá ali pa človeka prav živo popišeš in dobiček pokažeš, kojega nam ljubezen daje. Srd ali sovraštvo boš unel, če hudobijo, grdo in škodo, n. pr. greha dokažeš, prevar in strašni konec posvetne ljubezni popišeš. Strah obudiš, ako veliko nevarščino, ki je blizu, pokažeš in popišeš, kako lahko se v to ali ono nevarščino pogreznemo, n. pr. v pekel. Zaupanje se obudí, ako se človeku pokaže, kako lahko se to blagó, ona sreča, zveličanje naše doseže itd.; n. pr.

odpuščenje grehov. Zato se popisujejo šibe jeze božje, ki nam pretijo, ponudbe milosti božje, nepokoj hude vesti, obupanje umirajočega trdovratnika itd.

Hočeš druge uneti, moraš sam goreti; mrtvo oglje se ne užgé. Vnema srca ima skrivaje priti, pa le kratka biti. (*Commiserationem brevem esse oportet; nihil enim lacrima citius arescit. Cic.*)



VIII. Razne vrste navadnih govorov.

Naj se tudi resnica in pravica ne preminjata, preminja se pa lice (podoba) poduka po okolnostih časa, dogodka in poslušateljev; kajti ni vsaka jed za vse ljudi, ako so ravno vsi živeža potrebni. Deci se daja mlečnati močnik, težakom pa žganci in močni kruh. Omenimo le vrsto takih slovenskih govorov, ki so novincem najbolj v navadi. Med njimi najprvo mesto ima:

A. Pregovorica (*Paränese, Exhorte*),

kratka beseda o pravem času, ki kakor iskrica srca vname, pregovori in za dobro navduši. Pregovori se o kaki domači slovesnosti, kadar se obhaja godovno kakega slovesnega gospoda, ali se kaka cerkvena stvar očitno blagoslovi, kakor kipi, bandera, zvoni itd. Za pregovorico:

1. Poišči zrno slovesnosti: zakaj se obhaja, kaj pomeni, kako nas oveseljuje, česar se nadejamo, česar bojimo. (*Beri: Mnemosinon stran 116—119. Drobtinice I. 1846, str. 47. 102. — II. 1847, str. 159. — VI. 1851. str. 62—65.*) Tako se

osnujejo tudi napitnice o gostih, dokler se zdravice pojó.

2. Modro uredi poglavitne misli o slovesnosti, ter jih po številkah razloči in tako uvrsti, da bo po njihovih gredah radost rastla, čedalje vekša, na koncu pa dokipela, kadar svojo besedo blagovoljno dovršiš. (Beri Drobtinice IX. 1854, str. 38. — VIII. 1853, str. 26.)

3. Beseda v pregovorich bodi čedna in gladka, po dobri meri z cveticami okinčana, ne premedla, pa tudi ne preobložena. (Beri Drobtinice I. 1846, str. 43.)

4. Pregovorica naj bo kratka pa krepka, bolj po domače, ne previsoko rečena, da srce oveseli in ogreje. Opusti vse dolgočasno; le kratko pa dobro veljá.

B. Slovesne godovnice

(feierliche Anreden)

o raznih obhodih šole ali srenje, n. pr. o šolski skušnji, o stavbi občinske hiše, ceste itd., ki niso cerkvenega kolena.

1. Poišči v dani slovesnosti takih rečij, ki vse navzoče lahko zadenejo in oveselijo; n. pr. poduk in odgoja mladine veselje starišev, sreča sosedov, pričakovanje in korist srenje.

2. Pohvali, kar je prav in se spodobi, dobrotnike, učitelje, prijatelje in srenske poglavarje.

3. Vse tvoje mnenje in govorjenje naj ima za podlago sveto vero, na koji vse stoji, ki tudi posvetne reči posvečuje in blagoslavlja. Lahko se o taki slovesnici vrlih izrekov posvetnih poslužuješ; Cicerona Latinca, Šilerja Nemca itd. (Beri Blaže in Nežica str. 261—363.)

4. Beseda v godovnicah bodi čedno olikana, z domačim cvetjem modro opletena, naj poslušatelje oživi ter jim v živem spominu ostane. Se govorniku beseda spotika, se mu tudi poslušalcev srce odmika in njegov spomin bo v žalosti ostal.

5. Vsponaša bodi v godovnicah in v pregovorih vsa živahna in prijazna tako, da se poslušateljem prikupi; žalostna mrda, ali pa repa kislá o veselícah slabo vstreže, naj še tako ubrano govori. Vrli govornik ima tudi svoj obraz v svoji oblasti.

C. Slavnice ali hvalnice

(Lobreden),

v kojih hvalimo zasluge in prednosti živih, pa tudi visoke čednosti in junaška dela rajnih svetnikov ali posvetnih junakov, pokojnim v zahvalni spomin, živim v poduk in posnemo, kakor sveti Krizostom pravi: »Ut et illis debitus honor dicatur, et nobis virtutis exempla, favente Christo, monstrentur; quo possimus etiam ipsi talibus provocari exemplis, virtute pari, devotione consimili ac fide«. (Serm. I. de Martyr.) Steza takih slavníc je za novince polzka in rada jim v prazno hvalo spodrkne, ako se sledečih vodil modro ne držijo:

1. Poišči v zgodovini svetnika ali posvetnega junaka pogloblitne čednosti, lastnosti in zasluge, da njegovo dejanje od vseh strani dobro spoznáš. Prevdari, v kateri dobi je živel, delal in trpel, da njegovo dejanje pravično sodiš in njega značaj po vrednosti oceniš; n. pr. mučenike v treh prvih stoletjih, ki so drevo kraljestva božjega polivali z svojo krvjo, in se jih je skoro več pomorilo,

kakor krstilo; v četrtem in v petem stoletju puščavnike, ki so v pozemeljsko blago in življenje celo zakopanemu svetu dejansko oznanovali besede Jezusove: »Kdor se ne odpové (vsaj v duhu) vsemu svojemu premoženju, ne more biti moj učenec« (Luk. 14, 33). Tako ima vsaka doba, vsako stoletje svoj posebni značaj in junaki tistega časa svoje posebne zasluge, ki bi se v drugih dobah ne svetile toliko.

2. Osnuj si podobo svojega junaka živo in obširno po njegovih znamenitih lastnostih, krepostih in delih, naj ti sveti in ogreva tebe, pa tudi poslušatelj te; poišči pa tudi jedro njegove slave in prednost njegovo pred vsemi povzdigu; sv. Andreja možko zvestobo, sv. Janeza stanovitno in čisto ljubav; rajnega Vodnika podomačenost itd.

3. Nam junaka dejanje ni zadosti znano, pojasnimo čednosti stana, dejanja in nehanja njegovi vrsti lastne, kar se slavnega reči in v posnemo priporočiti da; n. pr. slava sv. Viktorina, ptujskega škofa in mučenika, je njegova dejavna učenost, pa tudi stanovita srčnost; kar se od mučenicov sploh, se tudi od njega lahko naslovi: »Dum martyrem praedico, satis dico«. S. Aug. (Beri Drobtinice III. leta 1848, str. 6—12.) Tako se slavijo device in mučenice po ceni devištva in mučeništva, katerih poznamo samo ime in pa sveto smrt; n. pr. sv. Filomene, device in mučenice.

4. Razdeli slovita dela in znamenite čednosti in jih po životopisu čedno uvrsti ter po vsakem oddelku potrebni nauk za dejanje posnami; n. pr. sv. Maksimilijan, skrbni domorodec. (Beri: »Življenja

srečen pot« str. 277. Sv. Ciril in Metod, slovenska učenika str. 203). Je pa životopis kratek in malo gradiva in tvoja hvalnica obširna biti ne more: popiši junaka življenje ob celem ter posnami iz njega dostojen nauk in opomin.

5. Varuj se enega svetca ali junaka previsoko hvaliti in drugega njemu v podnožje devati; n. pr. kaj je zapustil sv. Peter: pirav čoln, pa raztrgane mreže in vendar je prašal Kristusa: Kaj nam boš dal za vse to? Veliko več je zapustil sv. Ilj: bogato hišo, kraljevo krono itd. (Beri prelepi nauk od tega v »Hoji za Kristusom« Tom. Kemp. III. bukve 58. pogl.) Ravno tako krivo bi bilo danes prvo čednost ponižnost, jutri pokorščino, drugokrat pa ljubezen postaviti; vse so darovi milosti božje, jedna brez druge ne obveljá, kita vseh naj nas venča; raztrgan venec ne obstoji.

6. Ne prilizuj se brez spodobe svojemu junaku; bila bi zamera, ne pa hvalnica. Sv. Maksim veli: »Ad sancti ac beatissimi patris nostri N. laudes addidisse aliquid, decerpisse est«. Kdor modrega moža prehvali, ga žali, naj si je tudi svetnik.

7. Ne boj se čudežev v hvalnicah svetnikov, naj se jih ravno brani neumni svet. Čudeži so zvezde milosti božje, rosa naše žive vere in stebri trdnega zaupanja. So bili, so še in bojo čudeži; toda dobro loči istinite od namišljenih; samo varuj se s svojo kritiko vse pokositi. Kritika ne bodi kosa, temveč sekira. (Primeri: »Življenje svetnikov« I.—IV.)

8. Govori in hvali svojega junaka tako, da se ne bodo tvoji poslušalci samo čudili, marveč

tudi posnemali. Bolje, da se premišljevaje poslušalci tiho razidejo, kakor s hrupom in s slavo, pa brez blagih sklepov.

9. Ne ravnaj se po spaki razvajenega ljudstva, ki ne išče istine, ne poželjuje kreposti, ampak ščegetanja ušes in pa goljufnih občutov. Takim dopade le sladko govorjenje; kdor njim streže, prazno slamo mlati. Govori resnico in pravico, kar je potreba in prav, ter si ne želi hvale, se pa tudi graje ne boj »Ko bi se ljudem dopadel, bi ne bil Kristusov služabnik« (Gal. 1, 10).

10. Beseda in vsponaša v slavnica bodi ravno tako gladka, živahna in okinčana, kakor je bilo za godovnice rečeno.

D. Žalostnice ali nagrobnice

(Trauer- oder Grabreden),

v kojih se od rajnih poslovimo, njihove čednosti in zasluge pohvalimo, ter jim želimo večno plačilo, sebi pa zvesto posnemo in hvalni spomin pokojnih. Take žalostnice so celo prostim kmetom v navadi, ki milo od rajnega slovo jemljejo, poprej ko mrliča od hrama k pogrebu nesejo. V takih nagrobnih žalnicah se držimo naslednjih pravil:

1. Povzami sosebne okoliščine pokojnega, pa tudi zapuščenih žlahtnikov, prijateljev in znancev ter jim iz teh okoliščin prav milo besedo povej. (Beri Mnemosinon str. 102.)

2. Ne prehvali rajnih in jih v tretja nebesa ne povzdigaj; ne zamolči pa tudi očitnih zaslug in dolžno hvaležnost rajnemu obudi, kajti je hvaležnost sveta čednost, draga Bogu in tudi rajnim. (Beri Drobtinice I. str. 99.)

3. Grajati mrtve, ni lepo, jim čast jemati, ni prav. (De mortuis nil, nisi bene.) Ako o mrtvih čednega govoriti ne veš, pa molči. So včasih žalostne prigodbe, ki silijo ostalim tudi žarko besedo povedati, n. pr. ob pogrebu samomorilca; pa tudi taka beseda bodi posvaritev, ne pa pikra žalitev. (Beri Drobtinice I. str. 64.)

4. Gostoma bi se na pogrebu spodobilo ziniti kakšno besedo; pa rajnega življenje nam posebne zanimivosti ne ponuja. O takih priložnostih govorimo o občnih resnicah, n. pr. o umrljivosti, o trojnem rojstvu itd. (Beri Mnemosinon str. 73—85.)

5. So zapuščeni od žalosti prevelike toliko prepadeni, da se razjokati ne morejo, otali jih s prav živim omilovanjem. Se pa joka in stoka preveliko, ne zadevaj srca preveč, temveč razum in spomin obdeluj. Prevelika povodenj več škodi, ko hasne; tudi preveliko jokanje. (Beri Drobtinice I. str. 85.)

6. Beseda v žalnicah bodi mila in gladka, ne prenapeta, ne prenakičena, temveč naj teče mirno in lahko. Žalostnice naj bojo kratke; kar predolgo kipi, suho ostane in nikoli prida ne prinese. (Beri Blaže in Nežica str. 248.)

E. Svarilni in grajalni govori,

v kojih svarimo napake in hudobije ljudi, grajamo drugih slabosti in pregrešne navade, naj se po teh pravilih ravnajo:

1. Ne verjami prenaplo hudega, ki se govori. Ljudje imajo sploh slabo navado, rajši hudo govoriti, kakor pa dobro in radi več povejo, kakor je.

(Fama eundo crescit.) Si pa kaj važnega izvedel, kar pohujšanje dela, ne mudi se do resnice priti. »Ko so ljudje spali, je sovražnik pšenici ljulike prisejal«.

2. Varuj sam sebe v ravno tisto napako zamotati se, katero pri drugih grajati hočeš; tudi sence take slabosti se skrbno izogibaj; inace hitro porečejo: naj se sami za nos primejo. (Medice cura te ipsum!) Tudi se starim možem boljé priležajo graje, kakor mladeničem.

3. Ne karaj prepogosto, da se poslušatelji graje in tebe ne naveličajo, in se ti karati ne prenavadiš. Tudi svarilo bodi zdravilo, le za potrebo in pa, kar je prav. Tudi ne prevzdigaj svoje graje previsoko, ne očitaj komu hujše, kakor zasluži. Preoster nož se hitro okrpa in težko, težko spet pobrusi. (Zu scharf macht Scharten.)

4. Ne dolži srca ljudij, ampak čez neumnost poslušateljev toži. Dokler še človek ni celo popačen, rajši čuje, da se je zmotil, kakor pa, da je iz hude volje učinil. Tudi Kristus na križu je molil: »Pater, ignosce illis, nesciunt enim, quid faciunt.) Hudobnež celo spridenega srca se ne da poboljšati in svaritev je za takega prazna.

5. Resnico, ki je večjidel gorjupa, osládi s sladkorjem pristrčnega omilovanja. »Z enim zrnem sladkorja se več muh vloví, kakor s polnim sodom kisa«. Sv. Francišek Sal. Ako poslušateljem rano vsekaš, skrbi, da jo tudi pohladiš in začeliš. (Beri Drobtinice XI. str. 15—21.)

6. Beseda svarilna bodi ostra, pa ne prepikra; pikati ni svariti. Ljudi psovati, pregrozovito nad njimi tobotati, jih le žali, ne pa poboljša.

Resnoba naj ljubezni v roko sega, častita visokost naj svetemu srdcu roko podaja, takó bo svaritev izdala in graja pomagala, ako Bog da. (Beri Drobtinice VII. str. 10—12.)

F. Navadne pridige.

V vrsti nagovorov pridiga na najimenitnejšem mestu stoji po svoji slovesnosti in obsegu ter ima svoja posebna pravila. Dobro bo pridige vsaj zvrhoma spoznati; jim do korenine priti je pridigarjev delo in dolžnost.

Navadna pridiga ali cerkveni govor obseže naslov ali predgovor (Vorspruch), navod (Exordium, Einleitung), razlago ali dokaz v enem ali dveh delih (Abhandlung) in pa sklep (Epilog, Schluss). Trije poglavitni odstavki imajo svoje podstavke, ki se imajo tako čedno stikati, da bo pridiga kakor ob enem ulita.

Na čelu pridige navadno stoji predgovor ali naslov, ki se jemlje iz sv. pisma, ali pa iz cerkvenih verskih pravil. (Beri Drobtinice IV. str. 3.) Naslov bodi jedro vsega govora, kratek, razumeven izrek, iz kojega se vsa pridiga, ali vsaj poglavitni del lahko posname. (Beri Drobtinice V. str. 77.) Dobro in čedno je pridigo z naslovom začeti in končati; saj v navodu naj se ponovi. (Beri Drobtinice V. str. 82.)

a) Navod ali vpeljava.

1. Navod je cele pridige lice, po kojem se govornik svojim poslušateljem prikupiti imá ter jim pové, po kaj je došel, zakaj govori in česar

od njih želi, naj bi ga zvesto poslušali in po njegovem nasvetu ravnali.

2. Navod obsega po navadi tri oddelke. V prvem se nagovor vpelje, po okolnostih godovná, slovesnosti ali pa važne potrebne resnice. (Beri Mnemosinon str. 106, 111, 129.) V drugem se prepeljajo poslušalci na važni predmet govorjenja. V tretjem govornik glavno resnico prav zrnato napové ter jo razdeli na dva ali tri dele, ali jo pa v jedni razlagi pokaže.

3. Po napovedi se govornik priporoča Bogu za pomoč, poslušalcem pa za zvesti posluh; prilizavati se pa njim ni treba in tudi ni prav, kajti pridigar v imenu Kristusovem govori; ta imenitna služba in nja ponižnost ga najbolj priporoča.

4. Navod se ne sme vseskozi po enem kopitu metati, temveč po moči spreminjati, bodi si prilika ali prigodba, razlaga naslova ali pa molitev, po kojih se radovednost budí. (Variatias delectat.)

5. Poglavitna resnica se ima kratko pa razumevno okrožiti, naj jo poslušatelji dobro zapopadejo in radi poslušajo. V navodu preveliko povedati, rado poslušalce odpravlja; zini le toliko, kolikor se poslušalcem prikupi. (Beri Drobtinice IV. str. 4.)

6. V navodu bodi jezik krepak, glas živahen, beseda ljubezniva in vsponaša lahka. Posnami vsako priložnost, ki poslušatelje ovedrí in navduší. (Beri Mnemosinon str. 141.)

7. Navod naj obseže četrti ali peti del cele pridige.

b) Razlaganje in dokaz.

1. Kar se za predmet govora v navodu odloči, se ima dokazati in razumevno razložiti, kar resnica zapopade važnega in potrebnega; n. pr. o napuhu. Popiši, kaj je napuh, ali pokaži prevzetnost v živem vzgledu, kakor Kristus v priliki od napuhnjenege farizeja in ponižnega cestninarja. Taka razlaga ima biti jasna in lahko razumevna. (Beri Drobtinice X. str. 53. I.)

2. Resnico dokaži svojim poslušateljem po razumu, lastni skušnji, po sv. pismu, pa tudi po izrekih sv. očakov in drugih veljavnih možev tako, da bo trdno stala; n. pr. O neumrljivosti duše. (Evang. Hrana III. 86—88.)

3. Poostri svoje dokaze čedalje močnejše s pripodobami; pojasni jih z vzgledi, v kojih se resnica zasveti kakor lice v zrcalu. (Evang. Hrana III. str. 88.)

4. Ovrži vsakovrstne ugovore, ki so ljudem na jeziku, odstrani napotljeje in ovire, ki se dejanju ustavljajo, pa tako gladko, kakor bi jih odrezal. Bolje ugovorov ne omeniti, kakor jih napol zavrtniti. (Beri Apostol. Hrana I. str. 124—125.)

5. Obrni dokazane resnice na okoliščine poslušalcev, ter jim pokaži, kaj naj po tem storijo, kaj opustijo, v čem so do sedaj grešili, kako bi naj hudo popravili. (Beri Drobtinice IX. str. 87.)

6. Oživi srce in voljo ogrej, naj poslušalci vse to za istino ohranijo, kar si jim dokazal, pa tudi dopolniti sklenejo, kar si jim nasvetoval. Prestraši hudobneža, gani blago dušo in sezi jim v srce, naj se jim milo stori in volja uda. (Beri Ap. Hrano I. str. 117, 120.)

7. Hočeš vrlo govoriti, prepričaj dobro, govori sladko in gibaj se mično. Le kar iz srca pride, do srca gre.

c) Sklep.

Kakor se pri ljudeh posloviš, tako jim v spominu ostaneš, in kakor svoj govor dokončaš slabo ali dobro, tak uspeh mu daš. (Finis coronat opus.) Kar se dobro dokonča, obveljá.

1. V sklepu se kratko pa krepko ponovi, kar se je v razlagi učilo, naj bi se ne pozabilo, n. pr. o neumrljivosti. Ponovilo bi pa škodovalo, če bi nepotrebno in pa dolgočasno bilo.

2. V zaslóvu se še enkrat priporoči, kar se je v razlagi naročalo, pa prav iskreno in ginljivo naj se zgodi, da se ne oslabí. Sezi poslušateljem prav globoko v srce in omehči njih voljo za svoj namén, utrdi pa tudi njih sklep, da se ne omaja. Čutiš, da si dobro zadél, reci Amen! Predolgo Amen iskati, oslabi govora moč.

3. Najboljše blago prihrani za sklepanje, pa tudi gostoma zaslóv premeni takó, da drug drugemu podoben ne bo. Dokončaj enkrat z čednim vzgledom, drugokrat s prisrčno molitvijo, pa tudi s kakim jedrnatim izrekom, ali s prisrčnim izdihljajem, kakor tvoj govor potegne, da bolje zadene.

4. Skrbi, da ti v sklepu ne pomanjka ubrane besede, gorečnosti in pa sape; bil bi ináče orgljavcu podoben, kojega v koncu meh zapusti. (Beri Drobtinice IV. str. 10—11.)



IX. Nazivi v slovenski zgovornosti (Titulatur).

»Dajte čast, komur gre čast«, veli sv. Pavel (Rimlj. 13, 7). Ta beseda tudi govorniku velja, da vsakemu posebej, pa tudi vsem poslušateljem skupaj spodobno čast da in jih po vrednosti imenuje, kar se naj po sledečih pravilih godi:

1. Redkoma naj se poslušalci imenujejo, postavim v začetku; v teku govora pa le, kadar je potreba. Vseskozi poslušalce zvati in svoje vrzeli s poklici mašiti, je slaba, škodljiva navada.

2. Navadni govorniški nazivi so: Prijatelji! dragi prijatelji moji! Preljubi vi itd. Bratje in sestre moje v Kristusu. Moje ovčice! sliši le duhovskim pastirjem. Posvetni nazivi so: Poštena družina! srenja! skupščina! Zbrani poslušatelji! Ljubi mladeniči, deklice! se tudi gostoma rabi.

3. V navadi je samo možki spol imenovati; je kak posebni povdarek, se imenujeta obadva spola; n. pr. Prijatelj, prijateljica moja! Mladenci in deklina krščanske!

4. Častitljive osebe, stariše in njihovo žlahto, gosposko deželsko in duhovsko; Slovenci v naših krajih vsikdar vikajo pričujoče, kadar jih nagovorijo, oddaljene pa onikajo, koje Nemci in Latinci navadno tikajo ter jih naši nemškutarji tudi posnemajo. Pravi slovenski govornik naj ohrani častito navado in naj svetega očeta papeža, svitlega cesarja in njihove namestnike vselej onika ali pa vika, kadar pričujoče nagovori; n. pr. papež so nam svetih odpustkov podelili; svitli cesar so ukazali itd.

5. V posebno slovesnih govorih se tudi glava slovesnosti ali godovnik tika ter se slovesna beseda tako nekako povzdigne; n. pr. »Blagor tebi, mašnik mladi, ki si nastopil visoko službo. Tebi je dano, kar ni angelom zaupano.« Kakor hitro se pa od njega k ljudstvu govori, se spet onika; n. pr. oni bodo tvoj voditelj, mladina, vaš učitelj in pomočnik, krščanske ovčice.

6. Poslušalce vpričo onikati, bodisi posamezno ali pa v množini, je grda nemškutarija; se v častitvi pregloboko priklanjati in prilizovati, je nespodobna slinarija, nad katero se gabi poštenim ljudem. Pošteno stoj na svojem mestu, govori to in pa tako, kakor je prav in se nikogar ne boj. Velika je zgovornosti moč, visoka vrlega govornika čast; skrbi, da jo dosežeš! (Sit igitur orator vir talis, qualis vere sapiens appellari possit; nec moribus modo perfectus, sed etiam scientia, et omni facultate dicendi.« Quint. Instit. Orat.)



X. Pripomočki povzdigati slovensko zgovornost.

Skušnja, ne hvale vredna, uči, da slovenski govorniki večjidel dobro začnejo, toda namestu čedalje svojo zgovornost boljšati, v kratkih letih tako opešajo, da jih je težko več poznati. Res je, da pride tudi govorniku omagljiva starost, v kateri živost zgovorna ugašuje ter ga zapušča telesna in dušna moč; a zgovorno moč v najboljših letih zanemariti, namestu napredovanja, le zaostajati, bilo

bi grdo in pa škoda velika. Slovensko zgovornost povzdigati naj nam pomaga:

1. Berilo izvrstnih (klasičnih) vzgledov govorniškega in pesniškega dela, iz katerih imamo nabirati cvetje krasnih besed, vrlih izrekov, prišpodób in visokih mislij, si jih osvojevati ter v glavo, srce in pero zasajati. Duhovnim govornikom se priporočajo: Zgodbe sv. pisma Matevža Ravnikarja, Hoja za Kristusom Janeza Zalokarja, Razlaganje dopoldanje službe božje Pekec Antona, Valentina Vodnika pesmi, Prešerna poezije, Tomana Glasi domorodni, Koseskiga Devica Orleanska, Ljubljanske Novice, Drobtinice, Ljubljanska Danica, Slovenski Prijatelj itd. Iz vsega tega in takega dela imamo zrno od plev dobro ločiti, dobro za nas posnemati, slabo pa zametavati. Bučelica pridna povsodi strdi nabira, celo tudi tam, kjer pajek strup požira.

2. Poslušanje vrlih govornikov. Ne bodi nam predaleč slovečega govornika slišati, ne zamudimo ga poslušati, kolikorkrat je mogoče, naj se od njega v zgovornosti navdušimo. Živi vzgledi več izdajo od knjižnega branja in poslušanja. Kar pa od slavnega govornika slišimo in vidimo, slepo ne posnemajmo, temveč njegovo blago po svoji potrebi pomerjajmo in si osvojujmo, kar nam čedno služi. Kar je enemu lepo, bi bilo dostikrat drugemu grdo; zgubil bi svojo posebnost.

3. Zvestoba spomina ali pameti. Spomin je dušni zaklad (*»memoria thesaurus est mentis«* Cic.) in kakor spomin oslabí, tudi zgovornost obnemaga. Vadi se na pamet govoriti, pa ne iz rokava, ampak iz glave ter se zvesto pripravljaj in pripravljeno blago globoko vtiskaj. Kdor ima

slabo navado veliko brati, pa malo premisliti, dosti govoriti brez pravega pomisleka, ta si spomin tako slabí, da ga na potu zapusti in se ne da višej zaslediti in taka je za govornika žalostna. Kar dobro iz glave znaš, lahko in ročno govoriš; česar pa živo v spominu nimaš, boš težko iztlačil ter sebe in poslušatelje vtudil. Praša se, ali bi pridno bilo, iz pisma govoriti? Taka navada bi bila le za silo in pa v kakem malem, posvetnem zboru; čvrst govornik naj se take razvade ne loti.

4. Podučenje in posvarjenje od učenih in dobrovoljnih govornikov, ki nam resnico povedati znajo, pa tudi hočejo. Daj svoja govorniška dela v presojo modrim možem, pa ne zato, naj bi te hvalili, temveč pogreške tvoje popravili in te poprave naučili. Lažnjiva in prevelika hvala govornika osmоди, kakor jug ajdovo cvetje. Ne verjami vsaki pohvali, pa tudi se vsake graje ne ustraši; dobro presojeno delo, če se veselo in pa hvaležno sprejme, govorniku slavo prinese. Demosten in veliko drugih junakov se je po tej poti pomojstrilo.

5. Tekma (Wetteifer) ali poganjanje druge izvrstne govornike dospeti, pa jih tudi prekositi, je mogočen nagón, ki med vrstniki slavo zgovornosti najlepše redi. (»Alit aemulatio ingenia.« Tacit.) Ako vrlih prednikov ne dosežeš, jim boš vsaj bliže došel. Naj bi imeli Slovenci take prvovrstne govornike v zgled in posnemo, kakor je Francozom Bourdaloue, Massilon, Bossuet, Italijanom Segneri, pač bi bilo tudi vrlih posnemalcev. Slovenci so se dozday le na nemške govornike preveč zanašali in so ravno zato tudi daleč zaostali. Nemški Hunolt nam ponuja mnogo izvrstnega blaga, Hirscher

nam čvrste, visoke in globoke misli daja, ako jih vemo prav posloveniti. Slovenski Kafolj in Žmajdek nam kažeta mnogo zgovornega zrnja v gladki slovenščini in dobro dela, kdor za njimi teka. Poštena tekma za drugimi pa ne sme črnega zavida poznati, ne malopridnih zabadov. Tekajmo za božjo čast, ne pa za svojo!

6. Posnema vrlih govornikov bodi modra pridobitev njihovega duha, da dobro presodimo, kaj so govorili, kako dokazali, kako besedo obrnili, da je poslušalce zadela in jih ogrela. Jednako poskušajmo tudi mi, pa ne ravno tisto, ne ravno tako; kar ni vsakemu dano, se posiliti ne da. Tuje blago si moramo tako osvojevati, da bo celo naše in pa slovensko, po tem ga bomo Slovencem drago prodali.

7. Varujmo se pri posnemi pisateljske tatvine, da bi se kakor sraka kinčili s ptujim perjem, kar rade plitve glavedelajo. Posnemaj boljše ko moreš, krasti se pa varuj kakor modrasa. Suknja ni čedna iz mnogoterih krp sešita, še grša je govorica iz ljudskih, surovih del skrpana. Krpovec revež mojster ne bo.

8. Modra posnema si ima pravega mojstra izbrati in se ž njim ne samo seznaniti, ampak tudi pobratiti, da si bota mojster in njegov posnemalec kakor brata podobna. Vsaki znanec pa ni vsakemu znancu podoben. Si govornik prostemu ljudstvu, sebi mojstrov na kraljevih dvorih ne išči; si pa v stolno cerkev poklican, se seznanj z govorniki svoje vrste. Kadar pa druge posnemaš, skrbi, da svoje lastne besede, vsponaše in osebnega bitja ne zapraviš; posneto blago ima tvoje biti.

9. Imaš vzgledov na izpreber, posnami, kar se ti dobro zdi; tudi mojstersko delo tako dovršeno ni, da bi se ne dalo popraviti. Si pa gradiva dovolj nabral, le tako lično ga uravnaj, da bo tvoje lastno, z enega vlito delo. Tudi zidár nabira mnogovrstnega gradiva, katerega v svojo stavbo tako modro zazida, da se tuje blago ne pozná.

10. Hočeš kot vrl govornik napredovati, prizadevaj si svoje prednike ne le doiti, temveč prekositi, koje posnemaš. Tako je Demosten Hiperida posnemal, pa tako hvalevredno, da ga je premagal. (Quae accepit, praestantiora reddidit. « Quint.) Nikdar prehitro ni začeti, nikdar prepozno nehati, kdor hoče v zgovornosti vrlo napredovati.

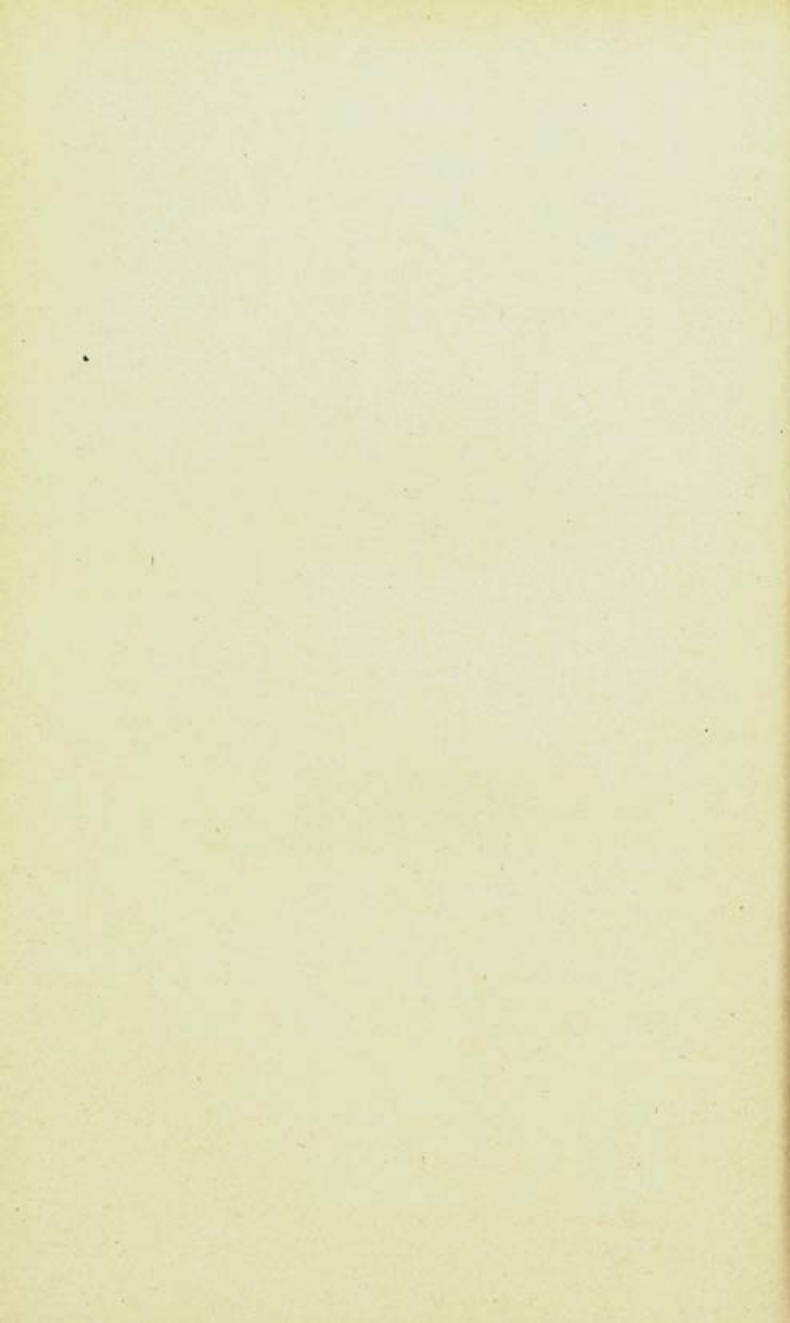


PRVI DEL.



Pridige ob nedeljah.







1. Prva adventna nedelja.

O našem poklicu.

Poglejte in povzdignite svoje glave,
ker vaše odrešenje se približuje.

Luk. 21, 28.

1. Zopet čujemo v svetem evangeliju strašno pre-rokbo sodnjega dneva. Pokaj to? Sveta katoliška cerkev želi, da bi konca vseh rečij nikdar ne pozabili. Srečen konec krono ima.

2. Kristus v današnjem evangeliju kliče: „Poglejte in povzdignite svoje glave!“ Zakaj? Da bote svoj cilj in konec zagledali. Sv. apostol Pavel pravi: „Ura je od spanja vstati.“ Zakaj? Da spoznamo, zakaj smo ustvarjeni.

3. Hočemo torej prvo nedeljo cerkvenega leta naj-imenitnejšo resnico premišljevat, zakaj smo ustvarjeni in na trojno vprašanje odgovoriti:

I. Odkod smo? II. K čemu smo? III. Kaj bo z nami? O Gospod, daj nam spoznati naš poklic, da bomo modrega srea.

I.

Vode vstajajo iz morja in se iztekajo v morje, čeravno je razen njih tek. Tako izvira Drava iz tirolskih planin

in se pod Osekom v Donavo izliva. Sava izvira izpod Triglava in teče pri Belemgradu v Donavo, Donava v Črno morje itd. Poslednjič se snidejo zopet vsi studenci, potoki in reke v širokem morju. Poglejte podobo življenja našega! Odkod smo? Naša duša je od Boga, naše telo iz zemlje ustvarjeno.

1. Od vekomaj je Bog sklenil, tebe po svoji podobi ustvariti. Kar je sklenila njega modrost, je storila božja vsegamogočnost. Ona zrnice v materinem krilu zemlje, ona tebe v materinem telesu oživila je, krono stvarstva (Psalm 112, 7). Vse na zemlji je tebi, človek, podvrgel, ptice, ribe, živino. O velika imenitnost človeka!

2. Kaj si dal človek stvarniku, da te ni kakor kamen ustvaril, ne kot drevo? Kako si zaslužil, da nisi živinče brez uma, marveč neumrjočo dušo, pamet in voljo imaš? Kako si mu bil toliko vreden, da ti je katoliške stariše dal, te sprejel za svojega otroka, deležnika nebeškega kraljestva? To je storila njegova neskončna ljubezen. „Kaj je človek, da se ga spomniš, ali človeka sin, da ga obiščeš? Malo pod angele si ga ponižal, s slavo in častjo si ga ovenčal“ (Psalm 8, 5—6).

II.

Zakaj nas je pa Bog ustvaril? Katekizem uči: Da bi Boga spoznali, njemu služili in zveličani bili. Tri reči obsega naš poklic:

1. Boga prav spoznati: „To je večno življenje“, veli Jezus (Jan. 17, 3). To ima biti človeka prvo delo na svetu in poslednja skrb. Kako je tedaj, da stariši svoje otroke tako slabo učé, neradi v šolo pošiljajo, kasno h krščanskemu nauku vodijo? Odrasli pridige opuščajo? „Poslušajte nebesa! Otroke sem izredil, oni pa so me zavrgli.

Vol pozna svojega gospodarja, moje ljudstvo pa mene ne pozna“ (Izaija 1, 2—3).

2. Kdor Boga in njegove svete volje prav ne spozna, tudi Bogu prav služiti ne vé; kako bi Boga prav ljubil? „Ne, kdor veli: Gospod! Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, marveč on, ki stori voljo mojega očeta, ki je v nebesih.“ „Kdor zapovedi moje drži, on je, ki mene ljubi“, govori Kristus. Koliko je pa kristijanov, ki deset božjih zapovedij prav ne znajo, ne razumejo, prelomijo jih pa! Kmet družinčetu slovo dá, katero mu služiti prav ne zna. Kaj hoče pa Bog s teboj storiti, nevedni grešnik, grešnica? Kdo vas bi si upal k cesarju v službo iti, ki še na kmetih dela prav ne vé? Kako si upaš Bogu prav služiti, dokler te za božji nauk tako malo skrbi? Oh, slab služabnik, koji naročila svojega gospoda tako malo čisla!

Veliko jih služi Bogu le iz strahu, ali zavoljo samo svojega prida, ne iz čiste ljubezni. Taka služba je hlapčevska, ne otroška in nima nobene cene pred Bogom. Zato je žena v Aleksandriji v jedni roki gorečo bakljo, v drugi vedro vode prinesla rekoč: „S to bakljo bi nebesa požgala, s to vodo pekel pogasila, naj bi ljudje ne toliko zavoljo nebes, ne iz strahu pred peklom, marveč iz čiste ljubezni božje Bogu služili“. Naš poklic je:

3. Da bi zveličani bili. „Bog hoče, da bi vsi ljudje zveličani bili“ (I. Tim. 2, 4). Kje pa je naše zveličanje? Kjer je naša ljubezen, tam naše srce, naš zaklad. Kje pa je naš zaklad? Nekdo ga ima v škrinji zaklenjenega, denar; drugi v nesramnem ženstvu; tretji v bokalu, vino. Temu zakladu, svojemu maliku daruje zdravje, življenje, dušo in vse. Kaj bi kmet rekel, naj bi se konj ali vol k tvoji mizi vsedel? Dejal bi, to je grdo. Kaj pa Bog poreče, ako se ti poživiniš in v pregrešnem veselju svojega zveličanja iščeš? Taki razuzdanci so malikovalci.

III.

Kaj bo z nami? Srečal sem svoje dni človeka, ki je jahal konja brez uzde. Vprašam ga, kam pa greš? Odgovori mi: sam ne vem; kamor me konj ponese. Tako jaha razuzdani grešnik na konju svojega napuha, lakomnosti, nečistosti, jeze; jeden v ječo, drugi v bolnišnico, tretji v prerani grob, poslednjič pa v pekel. Mladenič, deklica! kam greš po svoji široki cesti? Mož, ki pijančuješ, igraš, kam gre tvoja gladka pot? Sosed, ki se pravdaš, kam boš prišel? V časno siromaštvo in pogubljenje večno, ako se hitro ne povrneš. Milo kliče sveta mati katoliška cerkev po besedah sv. Pavla: „Ura je že, da od spanja vstanemo. Vrzimo od sebe dela teme. Kakor po dnevu hodimo; ne v požrešnosti in pijanosti. Oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa“ (Rim. 13, 11—14). Le če za Jezusom gremo, bomo k Jezusu prišli v tisti srečen kraj, kojega nam pripravlja.

Konec. Velika grešnica je Evdoksija bila; sveti puščavnik German jo po milem petju in razlaganju sodnjega dneva k pokori povrne. Postala je iz grešnice svetnica (beri: „Krščansko devištvo“ stran 150). Tudi mi smo poslušali Jezusa, strašni sodnji dan, konec sveta popisovati. Ali nam kaj k sreči gre? Bomo z novim cerkvenim letom za svoj sveti poklic v novo oživali? Oh, pogledjte in povzdignite svoje glave! Amen.

2. Druga adventna nedelja.

O poželenju mesa.

Koga ste prišli gledat? človeka v mehko oblečenega? Mat. 11, 8.

1. Sv. puščavnik Nilo je prišel svoje dni iz puščave v mesto. Veliko radovednežev ga obsuje in za vse to

praša. „Kaj misliš, Nilo“, so dejali, „ali bo veliko ljudij zveličanih?“ „Saj veste“, jim Nilo reče, „kaj je Kristus govoril: ‚Veliko poklicanih, malo pa izvoljenih‘“. „Lažeš, motiš se“, so mu besedljivci dejali. „Zakaj smo pa krščeni, k čemu kristijani?“ „Le počasi“, jim Nilo reče. „Ali živite za nebesa? Se varujete kletve, prešestovanja, golju-fije“ itd. Nilo povzdigne svoj glas in jim tako srčno prigovarja, da se je vse jokalo.

2. Tako bo res le malo zveličanih? Res, dokler jih malo svoj poklic prav spozna in išče, malo ljudij Boga prav ljubi, za nebesa skrbi. „Široka so vrata in gladka pot, veliko jih je, ki po njej hodijo. Ozka so vrata in strma je pot, malo jih je, ki po njej gredó v življenje“ (Mat. 7, 13—14).

3. Tri posebne ključavnice so, katere ljudem nebesa zapirajo. Sv. Janez I. 2, 16 nam jih pové, rekoč: „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje očij in napuh življenja; in to ni iz Očeta, ampak iz sveta. Svet pa preide in vse njegovo poželenje.“

Preljubi! Ravno zdaj je čas, te tri ključavnice odkleniti. Danes hočemo prvo odpahnuti: poželenje mesa. O Gospod! pošlji svojega angela, naj z gorečim ogljem moj jezik očisti, spodobno govoriti.

I.

1. Poželenje mesa. Sv. Janez Krstnik, največji med rojenimi žen, v ječi sedi. Kdo ga je vklenil? Poželenje mesa razuzdanega Heroda in pa hudobne Herodijanke. Sv. Janez bo ob glavo dejan; kdo mu da glavo odsekati? Poželenje mesa. Plesalki za plačo pade glava svetnika. Oni, ki so v mehko oblečeni po meseno živeli, so nedolžnemu svojost in življenje vzeli. Tako dela poželenje mesa neprenehoma tudi med nami. Oh, naj bi ne bilo

potreba greha ziniti, ki se med kristijani še imenovati ne sme! Ali mati molči, oče kaj ne reče; pohujšljivi ljudje pa brez vsega strahu govore, nedolžne pohujšujejo. „Gorjé meni, ako molčim!“ (Eceh. 3, 18). Povzdignem torej ko tromba svoj glas in hočem oznanovati mojemu ljudstvu sedanjega časa najgrozovitejši greh nečistosti in prešestovanja.

2. Z bliskom in gromenjem je vsemogočni Bog z gore Sinaj govoril: „Ne prešestuj! ne po nesramnih mislih ali željah, ne s hotivnimi pogledi; ne z nesramnimi pogovori; tudi beseda dušo umori; ne z umazanimi pesmimi, šalami, igračami in ponočnim pohajanjem, nečistim znanjem in dejanjem. Vse to in tako nesramno je velik, večjidel smrten greh. „Kdor tujo žensko pogleda, da bi ž njo grešil, je že prešestoval v svojem srcu“ (Mat. 5, 28). In če ti v svoji postelji kaj nesramnega počneš, česar bi te bilo sram pred ljudmi in strah pred Bogom, oh, lahko je strašen mutasti greh, katerega je Bog že v starem zavetju preklel. Žalibog, da so se ljudje v nečistosti toliko razvadili, da jo za greh skoraj nimajo, rekoč: „Kaj pa to; saj smo vsi krvavi za kožo“. In tako se dopolnijo besede sv. Avguština: „Satan je v prvih časih cerkev z mečem in ognjem preganjal; pa mu ni šlo na uspeh; zdaj jo preganja s prešestovanjem in to mu bolj služi“. Ali to znajte, veli sv. Pavel, da nobeden kurbir ali nečistnik nima dela v kraljestvu Kristusovem in božjem. Ne dajte se nikomur zapeljati s praznimi marni; ker zavoljo tega pride jeza božja nad otroke nevere! Ne bodite torej njih deležniki (Efež. 5, 5—7).

II.

Strašni so:

1. Nastopki nečistosti za dušo. Si slišal očeta in mater toževati, kako je hčer vsa druga, svojeglavna, zamišljena,

kar je v gostilnici plesala in s sosedovim sinom znanje storila. Dekla, poprej pridna in bogaboječa, je zdaj svoje-glavna in besedljiva, kar se je s hlapcem seznanila. Mladenič, poprej svoje hiše lepota in veselje, zdaj ne uboga več in se vlačí cele noči. Mati joka, oče se krega, pa vse zastonj. Po vsi soseski že govoré, sorodstvo kolne, onadva tajita in lažeta, cela vas se pohujša. Nedolžnost izgubljená, poštenje zavrženo, duša slepa, podobna kipu, katerega z altarja potegneš in po blatu povaljaš. „Pre-grehe mladosti bodo napolnile njegove kosti in ž njim v grobu počivale“ (Job. 20, 11).

2. Strašni so tudi nasledki za telo. Mati nesrečna noči prejoka; otrok pregrehe le prepogosto pod materinem srcem konec jemlje. Brez postrežbe, dostikrat brez strehe hodi zapuščena sirota po svetu in svojo lastno dete zapravi, kar je misliti strah! Oh, koliko nedolžnih otrok strašno smrt stori, ali pa v slabi reji pomrje. Kdo prešteje nezakonske divjake, ki celo divji vzrastejo? Kdo ne pozna neznanih boleznij, ki jih cele hiše, soseske dobé? Dopolni se tisočerm, kar sv. Duh pravi: „Kdor nečistost uganja, bo skoraj črvom v živež; njegova duša izbrisana iz bukev večnega življenja“.

III.

Strašne so pa tudi:

Očitne šibe nečistosti. Ni greha, ki bi človeka, cele rodbine tako oslabil, kakor nečistost. Bog je nečiste rodove pokončati dal in je nesramne ljudi od nekđaj najhujše tepel:

1. Ves prvi razuzdani svet je z vesoljnim potopom pokončal, rekoč: „Potrebil bom človeka sè zemlje; in žal mi je, da sem jih ustvaril“ (I. Mojz. 6, 7). Le osem oseb je ostalo. Sodomo in njene sosede je sè žveplom in sè živim ognjem pokončal. Izraelci so s tujimi ženskami

prešestovali in Bog jih je zapovedal štiriindvajset tisoč poobesiti. Nesramni Onan greši in obleži mrtev. Kdo bi dopovedal strašni konec vseh ljudij in narodov po nesramnem, razuzdanem življenju!

2. Ne rekajte: Sem grešil, grešila; kaj se mi je pa zgodilo? Bog je prizanesljiv, pa tudi pravičen. Dolgo odlaga, pa gotovo zadene. „V grehu seješ, od greha boš pogubljenje žel, kadar bo greh dozorel“ (Rimlj. 8, 13). Ne tolažite se, da se hočete vzeti. Kjer je greh starejšina, ne bo prida zakona. Take obljube in pa lanski sneg. Ne zanašajte se na spoved; nečistost človeka oslepi, da greh zamolči; obljubi pohujšanje, pa ne drži; stori božji rop, na milost božjo greši in brez milosti božje umrje. „Nečistniki in prešestniki ne pojdejo v božje kraljestvo.“ Oh, strah in groza nečistega greha!

3. Nič dobrega vas in vaših krajev ne čaka, vi gospodarji in srenjski poglavarji, kateri razuzdano, nesramno dejanje trpite, grdim ljudem skozi prste gledate. Nesramni grehi, zaprave otrok, ki se pod vašo streho, v vaši soseski godijo, v nebo upijejo. Kri bo prelivana, kjer se nečistost uganja, kakor na Dunaju leta 1848. Zavoljo tega greha pride jeza božja čez ljudi.

Konec. Pokaj take reči oznanovati, porečete; saj nič ne pomaga. Ako ne vam, pa meni pomaga. Povedal sem in rešil svojo dušo. Ne zamerite pastirju svojemu in imejte potrpljenje, saj tudi Bog z nami potrpljenje ima. Ako zgubljenim ovčicam ne pomaga, saj še med vami Jezus nedolžnih jagnjet ima. Pošteni mladeniči, nedolžne device bodo čuli in se zapeljevanja varovali. Slišali bodo angeli varihi čistih duš. Oni gledajo obličje Očeta, ki je v nebesih in izprosili poslušalcem mojim svete čistosti dar. Amen.



3. Tretja adventna nedelja.

O poželenju očij.

Judje so poslali Janeza vprašat:
Kdo si ti? Mat. 11, 2.

1. Velik dar božji je človeku oko, studenec brez števila veselja in spoznanja. Slepec je ubožec. In vendar uči sv. Janez, da poželenje očij ni od Očeta, marveč od tega sveta. Ljudje imajo oči, pa ne vidijo, vprašajo kakor Judje sv. Janeza Krstnika: Kdo si ti? Sami sebe pa ne vidijo, ne spoznajo. Zato velí Jezus: „Glej, da luč, katera je v tebi, ne bo tema. Ako je čisto tvoje oko, bo svetlo celo telo; če je pa slabo, bo temno tudi tvoje telo“ (Luk. 11, 33).

2. Oko, studenec veselega življenja, je nam lahko vir večne, smrtne teme, če je hudobno, polno nesramnih pogledov, željno posvetnega blaga, slepo za večnost.

3. Poželenje očij je torej druga ključavnica, ki nam nebeško kraljestvo zapira, če posvetno blago:

I. Samo hraniti želi, ne z blagom dobro storiti.

II. Samo zavžiti hoče, ne tudi drugim podeliti. Taki lakoti je svet premajhen in življenje prekratko, napolniti želje očij. Bog, ti Oče luči! odpri nam oči našega duha, naj spoznamo in poželimo, kar je prav.

I.

1. Črna mati, želja očij, je dve hčeri na svetu porodila: prva je lakomnost, druga požrešnost. Prva želi samo grabiti, naj bo po pravici ali krivici, ne misli z blagom dobro storiti, temveč le hraniti ga, druga zapraviti.

2. Lakomnosti sestra je grda skopost, katera sebi in svojim potrebnega ne dovoli, iz skrbi za prihodnjost.

Skopcu se mili družini pravico dati, otroke v šolo poslati, zdravnika poklicati, streho pokriti. Lakomnik bi otroke prodal, če bi jih kdo kupil, on ima dušo naprodaj.

Lakomnosti druga sestra je goljufija pri vagi, meri, kupčiji. Ona živino s strupom pita, vino kvasa, svoje blago prehvali, tujo pregraja, da le več pridobi. Pa jeden krivični krajecar deset pravičnih požré. Kakor se pridobi, tako se razgubi (beri Drobtinice leta 1848., stran 182).

Lakomnosti žlahta je tatvina, rop in morija. Poželenje očij tate in morilce stori, mesta in kraljestva izda, kakor Judež Iškarijot svojega Gospoda. „Lakomnost je korenina vsega hudega“ (I. Tim. 6, 10). Lakomnik je sužnik svojega blaga; še le po smrti ustreže ljudem.

3. Lakomnost je železna suknja, katera se sleči ne da in s starostjo raste. Več ko lakomnik ima, več poželuje; njega srce je trdo ko kamen; milost božja ga ne omeči. Razbojnika na smrtni postelji poboljšaš, lakomnika ne. (Premisli Dizmaša in pa Judeža Iškarijota.) Lakomnik moli zlato tele, njega dejanje je malikovanje (Efež. 5, 5); on nima deleža v kraljestvu božjem.

Varujte se, bratje in sestre moje, da vas lakomnost v svoje zlate in srebrne sponje dejala ne bo, vi, ki kmetijo za kmetijo, polje za poljem pokupite, dokler za ubogega prostora ni. Varujte se lakomnosti vi stiskavci, ki otrokom in sorodstvu prihranjujete, namesto dobrega po svoji moči storiti. Kar vi težko pripravite, bodo vaši otroci lahko zapravili, kleli, namestu moliti za vas. Lakomnika blago blagoslova nima. Varujte se vsi, kateri denar pre-radi imate, grdega greha skoposti. „Kateri želijo obogateti, pridejo v skušnjavo in zadrgo hudičevo“ (I. Tim. 6, 9). Zveličani so ubogi v duhu; takih je nebeško kraljestvo“ (Mat. 5, 3).

II.

Druga hčer poželenja mesa je požrešnost, ki svojo sestro zapravljivost ima. Ona želi le več imeti, za dobro živeti. Zgubljeni sin vidi premoženje očeta in ga poželi, da bi po svetu šel in dobre volje bil. Za denar se vse dobi, srečno in veselo lahko živi, si je mislil, pa se je močno ukanil. Kakor zgubljenega sina tudi posvetne ljudi goljufa poželenje očij:

1. Kateri po visokem stanu in posvetni časti hrepené. Hlapec bi rad bil kmet; ta gospod, ker vidi, kako se vozijo in se jim marsikdo odkrije. Pa kaj je vsa posvetna čast in oblast? Prazna pena na vodi. Zato zažgejo novemu papežu nekoliko prediva rekoč: „Sveti oče! tako mine čast sveta“.

2. Poželenje očij hoče gizdavo, oholo obleko. Dekla se nosi kakor gospa, rokodelec suktnjo knezovo ima, vsaki mesec po drugi šegi, kakor pri drugih zagleda. Glejte pregrešno poželenje očij! Ono več škode kakor toča naredi. Gizdavost je dober kup, pa obleka je draga, dolgé dela, ljudi slepari, poslednjič pa sama v sramoti ostane. Moli snedó lepa oblačila, črvi pa telo. O vi mladeniči in gizdave deklice, vi razvajeni možje in žene! vprašajte se, kdo ste? Stopite na pokopališče, vzamite lopato pa odgrnite rajnih ozko hišico, tam bote odgovor prejeli in pa zdravilo za poželenje očij. „Goljufna je priljudnost in prazna lepota“ (Pregov. 31, 31).

3. Poželenje očij le dobre volje išče, zdaj igre, zdaj obilne pijače in jedi. Kakor rabeljni pod križem igralci cele dni in noči kvartajo, poželijo tujega blaga, ali pa kradejo sebi in svojim. Poželenje očij jih ne pusti, dokler zadnji vinar iz žepa ni. Požrešno oko je bolj lačno, kakor želodec; uživa brez potrebe, pije brez žeje, zapravlja premoženje in zdravje. Naša sveta vera pošteno, dobro voljo

ne prepoveda. Kristus je bil na gostiji in šel tudi h grešnikom kruha jest. Tudi sv. Pavel veli: „Veselite se v Gospodu; ali vaša zmernost naj bo znana vsem ljudem“. Naša sveta vera pa prepoveda zapravljivo požrešnost, grešno uživanje brez vse božje ljubezni in bližnjega, ki človeku sveta nebesa zaklene in pekel odpre, kakor pojedunu, od katerega Jezus pripoveduje (Luk. 16, 19). Poglej ta žalostni konec poželenja očij!

Konec. Kaj nam je tedaj storiti? Stiskati premoženje, ni prav, zapraviti še hujše. Pošteno pripraviti, pošteno obrniti, kakor je prav. Moder kristijan se ne da slepiti poželenju očij, ampak razdeli svoje prihodke na troje: Prvi del obrne za sebe in za svoje ljudi, da po svojem stanu pošteno živé. Drugi del prihrani za potrebo; in če posebne potrebe ne bo, svojim za doto. Tretji del pa ubogaimo da, dokler je živ in se na druge ne zanaša. Miloščino, kojo damo pri zdravju, je zlata; kojo dajamo bolani, na smrtni postelji, srebrna; katero sporočimo po naši smrti, je železna; gostokrat celo kaj ne velja. „Delajte si prijatelje“, veli Jezus, „da, kadar onemagate, vas vzamejo v večno prebivališče“. Amen.



4. Četrta adventna nedelja.

Napuh življenja.

Pripravljajte pot Gospoda, ravne storite njegove steze; vsaka dolina se naj napolni in vsaka gora se naj poniža.

Luk. 3, 5.

1. Kdo je naredil iz angelov božjih hude duhove? Satan se je povzdignil, rekoč: Ne bom služil in je iz angela hudič postal. Kdo je pekel prižgal? Napuh.

Pahnjen je bil hudič in njegovi angeli v ogenj, njim od začetka pripravljen. Kdo je prvim starišem veseli raj v dolino solz premenil? Napuh. Ko sta Adam in Eva prevzetno roko stegnila po prepovedanem sadu in mislila biti kakor Bog, se je njima veseli kraj premenil v kraj strahu in trepetu. Kdo je človeku sveto nebo zaprl? Napuh; on je prvi, največji greh sveta, največja ključavnica, ki nam nebeško kraljestvo zapira, pa tudi zemljo v solzno dolino ljudem premenjuje. Zato uči sv. Janez: „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, očij in napuh življenja.

2. Nam sveta nebesa odpreti, se je Sin božji ponižal. Hočemo za njim priti, se moramo tudi kakor on ponižati. Zato kliče sv. Janez Krstnik v puščavi: „Pripravljajte pot Gospoda“ itd.

Premisliti hočemo torej:

I. Kaj je napuh, da ga spoznavamo in se ga varujemo.

II. Kako napuh življenja srečno premagamo in ponižnost ljubimo.

„Učite se od mene“, pravi Kristus“, „kako sem krotek in ponižnega srca“. Govori ti, o Gospod, in tvoji služabniki te bodo poslušali!

I.

1. Napuh je prvi med sedmimi poglavitnimi grehi, pa tudi po pravici. Prevzetija je košata mati vseh pregreh. Napuh človeku glavo napihne, da sam sebe v mislih, besedah in dejanju za več ima, kakor je; ga omami, da sam sebe preveč, druge pa premalo časti, sam sebi prestol napravlja, za druge pa železje kuje. Ali kdor visoko leta, nizko obsedi. „Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan“ (Luk. 18, 14).

2. Napuh se v pisan plašč zavija, da bi ga svet veliko čislal. Napuh za svojo čast skrbi, pa na božjo čast pozabi ter pregrešno častilakomnost porodi. Napuh si omišlja čedno oblačilo, pa se hitro v gizdavost premeni. Pri katerem človeku on gospodari, njega nesrečnega stori, če ni ponižnost gospodinja. „Napuh je začetek vseh grehov. Kogar on ujame, bo kletve poln; napuh ga bo pogubil“ (Sirah. 10, 15).

3. Napuha hčer je prevzetnost ali ošabnost, ki druge zaničuje, pika in žali, da sebe poviša. Jedni prevzetujejo s svojim rodbinstvom, kajti imajo gosposke stariše; drugi z bogastvom; tretji s svojim storjenim delom; ali na vse to in tako se ni zanašati. Veliki gospodje so veliki reveži postali, bogatini beraško palico pobrali; najboljši delavec onemore. „Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan“.

4. Najgrša pa je prevzetija kmetovska, da se kmet s svojim premoženjem baha, na svojo zemljo preveč zanaša, nobenega gospoda, celo Boga ne spozna in se s hudičem pobrati. Takih prevzetnjakov je v sedanjih dneh po svetu na cente, ki pravijo, da smo vsi jednaki. „Kdor sam sebe povišuje“ itd.

5. Najhujši je pa svetohlinski napuh hinavskih kristijanov, ki mislijo, da so sveti, pa niso; se s čednostmi hvalijo, kojih nimajo in celo slabosti imajo za krščanske kreposti ter po farizejsko govoré: „Gospod, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje“ (Luk. 18, 11). Takih ljudij ni poboljšati; kdor jim kaj reče, jih razsrdi. Pridige ostre jih razžalijo, navadne pa kaj ne pomagajo. Predrznejo se duhovske pastirje učiti, kaj in kako naj govoré, jih preganjati, se jim rotiti, če jim vse po volji ne storé. Takih poslušalcev Jezus ni imel; farizeji-prevzetneži so ga hitro zapustili. Taka se še neprenehoma godi; prevzetnih kristijanov k božjemu nauku ni. Oh, naj bi taki

čitali, kaj jim usmiljeni Jezus v skrivnem razodetju 3, 17—18 veli: „Ker praviš: sem bogat in premožen in nobenega ne potrebujem“ itd. Prevzetnik čuje, pa ne mara, bere, pa svoje srce ukameni in se ne poboljša.

6. Kakor je svoje dni satan dejal: „Ne bom služil“, tako govorijo zdaj po svetu ljudje, tako delajo narodi. Sin noče služiti očetu, hči materi ne pokorna biti, družina ne uboga gospodarja, kmet gosposko malo pozna. Cesarske postave se grajajo, cerkvene zapovedi zaničujejo; grduni kolnejo božje reči, kar si peklenšček ne upa. Sreča pa tudi družine zapušča, po deželah zaupanje gine, svetu se godi kakor zgubljenemu sinu. Oh, naj bi sedanji svet, od napuha življenja pijan, zopet zagledal, kaj mu k zveličanju služi in se povrnil k svojemu Očetu, k Bogu rekoč: „Grešil sem!“

II.

Napuh življenja srečno premagati, nam sv. Bernard trojno vprašanje priporoča:

1. Kaj si bil? Od nekdanj bilo te ni. Pred 10, 20, 60 leti ni bilo tvojega imena, ne sledu; bil si nič. „Le on sam sebe prav spozna, ki spozna, da je nič“ (Sveti Krizostom, Gal. 6, 3). Kako si pa postal, kar si? Ubogi črvič si bil spočet; Bog ti je dal dušo. Revno dete je mati rodila, jokaje si prišel na svet. Pokaj torej prevzetuješ?

2. Kaj si zdaj? Revež, poln zmot in nadlog. Luč tvojega uma temno gori, tvoja volja je slaba. Kar za dobro spoznaš, ne storiš, kar storiš, prave popolnosti nima. Kaj prevzetuješ? Telo tvoje je črvov podmet, tvoje življenje kaplja na veji. Kar pa dobrega imaš, je božji dar. Kaj imaš, da bi ne bil prejel (Kor. 4, 7). Kar smo, smo le po milosti božji; brez nje nismo nič.

3. Kaj boš? Na to vprašanje hoče ti grob najbolj resnično odgovoriti: Prah si bil, v prah se boš premenil. Majhen vetrič pohlidi, mala žilica počí in tebe ne bo več med živimi. Še nekoliko let, nekoliko dnij in boš na smrtni postelji ležal, zopet nekoliko dnij in boš v hladnem krilu zemlje počival. Kupček črvov in pa črne zemlje bo tvoje telo. In tvoja duša? na božji pravici, v pekel vržena, ako se ne ponižaš. „Bog je prevzetnim sovraž; le ponižnim milost daja“ (I. Petr. 5, 5). Poglejte napuha in njegovega sorodstva konec! „Joh, kakor senca človek mimogre, zelo uganja in ropoče za prazne reči; zapihne veter, po njem je in mesto njegovo se ne pozna“ (Psalm 38, 7. 102. 16). „Premisli, o človek, kaj si bil, kdo si in kaj boš, tako boš napuh slekel, ponižnost oblekel, pozemeljsko malo čislal, nebeško iskal, se greha varoval in čednost ljubil“ (Sv. Bernard). To je kristijana prava modrost.

Konec. Napuh angelov in človeka nam je sveta nebesa zaprl, ponižnost božjega Sina nam jih zopet odprla. Prevzetni angel je dejal: Ne bom služil; napuhnjen človek je dejal: Ne bom slušal (ubogal); zato je Sin božji podobo hlapca nase vzel in je prišel nam služiti; malo dete je bil, nam dati ponižnosti lep vzgled. O pridite grešniki in grešnice, vi prevzetni otroci oholega Babilona, prihodnje božične svetke, pridite in pogledjte v malo mestice Betlehem v nizke jaslice Jezusove, poslušajte, kaj lepega vas božje dete uči: „Učíte se od mene, kako sem krotek in ponižnega srca in bote našli mir svojim dušam“. „Ako se ne ponižate kakor malo dete, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. Napuh je nebesa zaprl, ponižnost nam jih odprla. Vsaka gora prevzetnosti in vsak grič napuha naj se poniža, kar je krivega, naj bo ravno in kar je ostrega srca, naj bo gladek pot. Tako bo vse meso videlo zveličanje božje. Amen.



5. Nedelja po božiču.

O krivi odgoji otrok.

Simeon je Mariji rekel: Tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se razodenejo misli veliko src. Luk. 3, 52.

1. Žalostne dni je bogaboječi Simeon srečni materi Mariji prerokoval. Veliko žalosti je tudi Marija čakala, slišala svojega preljubega Sina po krivem tožiti, preganjati, k smrti obsoditi, videla Jezusa k grozovitni smrti gnati, na križ pribiti, umoriti. Oh, v resnici je prebodel materino srce Marije, žalosti meč; pa ne za njo, ampak za grešni svet.

2. Žalostne čase imam tudi jaz vam napovedovati, vi očetje in matere; tudi vaše srce bo žalosti meč presunil, dopolnile se vam mile besede, katere je usmiljeni Jezus jeruzalemskim ženam govoril: „Hčere jeruzalemske! ne jokajte se nad menoj, marveč nad seboj in nad svojimi otroci. Dnevi pridejo, ob katerih porekó: Srečne so nerodovitne“ (Luk. 23, 28—29). Taki dnevi pridejo nad vse stariše, kateri svoje otroke prav ne vzgojujejo. In takih je veliko, sila veliko med nami. Oh poslušajte saj:

I. Kako se pri vzgoji otrok velika krivica godi.

II. Koliko hudega pride iz krive vzgoje otrok. Po resnici vam povem: sedanja vzgoja otrok je večjidel napačna. Poslušajte!

I.

Le bolje čase si ljudje obetajo; tudi jaz jih želim; ali kje jih bomo pa vzeli? Časi bodo le hujši, dokler se ljudje ne poboljšajo; boljših ljudij pa ne bo, dokler ne bo bolje izrejenih otrok. Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati.

1. Prva krivica je, ako mati sama otroku prs ne daja, če ji je mogoče. Nesrečne nezakonske matere doje pri

gospodi otroke in deca pijejo z materinim mlekom poželenje mesa, seme nespodobnega dejanja. Ne pije dete bolezni materine?

Druga krivica v odgoji otrok je grda razvada. Deček še le pregovori, že vsej hiši zapoveduje; vse mu mora po volji biti. Svoje glavnost, huda trma človeka, vse žive dni v železju imata, ako se otroku vse po volji stori; in to je velika nesreča.

Tretja krivica je nečimernost, oholost dekliča, katero mati prelepo oblači, pred ogledalo postavlja, jo hvali in poljublja, pa ne vé zakaj? Kaj bo iz tacega otroka? Ubogi zanič bo, sebi in drugim v nadlogo. Stariši razvajenim, mehkužnim otrokom pomrjejo, berači pa ostanejo, čeravno nosijo pisano suknjo.

2. Velike krivice se pri otrokih tudi na kmetih godé; prva je nemarnost v prvi mladosti. Mati zapre otroka in na delo gre; otrok se celo popoldne v nesnagi valja. Cele trope otrok se snujejo po pašnikih in ledinah; otroci se učijo kleti, lagati, krasti. Strah božji mladeniči, sramožljivost dekliči zgubé; nedolžnosti cvetje pomrje. Druga krivica v odgoji otrok je preohola obleka, ki razločka stanu ne pozna. Otroci po gosposko oblečeni po navadi ne delajo radi, skrbijo za kinč, ne za delo, ter se obleko zamazati bojé.

Tretja krivica je pohujšanje, katero se otrokom daja. Kako je to, se dandanašnji vpraša, da več ko je šol med nami, več je hudobnih otrok? To pohujšanje stori. Deca se v šoli moliti uči, doma pa kleti čujejo; v šoli se jim naroča, naj se Boga bojé, namestnike božje spoštujejo, doma pa čujejo božje reči zasmehovati, zaničevati služabnike božje. Otroci se v šoli učijo postiti se zapovedane postne dni, doma pa ob petkih meso jedó itd. Ni to pohujšanje?

Četrta krivica je svojevolja, ki se otrokom da in se jim skozi prste gleda. Dete lastno mater tepe in mati se mu smeji, se ob kamen udari in kamen se okrega ali otepe, dekla otroku mahoma ne ustreže in bo hudo ošpotvana, na videz tepena itd. Tako ljuti oroslan raste. Sin odraste strahu in oče se mu ne upa kaj reči, dasi-ravno cele noči v slabe tovaršije zahaja; hčeri letajo na ples, nesramno znanje imajo; oče in mati pa molčita! Ni se čuditi, da se mladeniči ne sramujejo, dekleta ne bojé očitno prešestovati. „Imaš sine, poduči jih in uklanjaj v mladosti njih vrat. Imáš hčeri, varuj njih telo in ne kaži preveliko veselja nad njimi“ (Sirah 7, 25. 3).

Kako bi se čez krivo vzgojo nezakonskih otrok zadosti potožil? V jedni bajti jih živi po troje, sedmero, odrasli in otroci. Mladi čujejo ljudi opravljati, vidijo krasti, skrivati in tajiti. Taka družba bi tudi angele pokvarila. Komu se ne užali videti nezakonske matere, za katero po dvoje, troje razcukanih otrok lazi in se beračije uči! Brez dela vzrastli, vsi razvajeni in svojeglavni v službi božji ne obstojé; vlačijo se, kakor je njih navada od mladih dnij. Zato je redek hlapec in dekla iz takih otrok. Jabelko daleč od debla ne pade. Glejte, slaba vzgoja otrok je strašna jama, katero si kopljemo. Oh, premislimo, kaj strašnega iz nje pride.

II.

Kako drevo, tak sad; kriva vzgoja otrok je vse hudobije in nesreče vzrok. Poglejte:

1. Sploh pohujšani svet. Mladina brez strahu in sramote, nevera iz razuzdanega dejanja, ki taji, da greha, pekla ni. Nezvestoba otrok in družine, tatvine, roparstvo in uboji. Uboštvo se množi, dokler ljudje le dobro živeti, delati pa vajeni niso. Vsi nauki duhovski, vse postave

deželske gosposke ne bodo svet poboljšale, če prav vzrejenih otrok ne bo. Slabo vzgojeni otroci so:

2. Krvava šiba starišev, sramota celega sorodstva (beri Drobthinice leta 1848., stran 184). Razvajeni sini delajo starišem sive lase, razuzdane samice pijejo solze materine. Jim pohištvo prepusté, morajo stradati ali se za svoj prevžitek toževati. „Moder sin je veselje očeta, aboten pa srčna žalost matere“ (Preg. 22, 6). In kaj bo za take stariše? „Nebesa niso za nje, ki otroke za pekel redé. Bolje je brez otrok umreti, kakor hudobne otroke zapustiti“ (Sirah 16, 4).

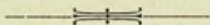
3. Slabo vzgojeni otroci so bodeče trnje za celo sosesko. Od vseh krajev po konfiji pridejo, so domačiji mladi v pohujšanje, stari v težavo, ker jih mora rediti ali pa plačevati za nje.

4. Slabo vzgojeni otroci polnijo ječe, vôle in prisiljene delavnice, katere jim že pretesne hodijo. Po ječah so mladeniči in samice po 17 do 20 let stari v železju, ubijalci, tatje, otrokomorke itd. Od kod so? Iz slabe vzgoje otrok. Povejte sami, ali nam slaba vzgoja otrok boljše kaže? Bomo dobili boljšo družino, gospodinje in gospodarje, boljše deželske in duhovske gospode iz napak odrejenih otrok? Oh, Bogu se usmili. Slabi otroci nam le slabe čase obetajo.

Konec. Porečete: naš gospod ne vedó kaj drugega, kakor nam naše slabosti očitati in pa hudo napovedovati. V resnici in pa po pravici, preljubi moji! Ko so Izraelci nehvaležno svojega Boga zapustivši zlata teleta molili, so jih preroki ostro svarili in jim žugali z božjimi šibami. Nehvaležni Izraelci niso na njih svarjenje porajtali; so si pa tudi ostre šibe poskušali.

O stariši! imejte usmiljenje s sveto materjo katoliško cerkvijo. Ona vam je zakon posvetila, naj bi ji bogaboječe

kristijane redili, nebesa polnili, ne pa pekel. Usmilite se naše države, celega cesarstva, ki vam trdi in varuje vaše pravice, naj bi mu dobre, pridne, pokorne državljanke redili, ne pa puntarje. Usmilite se svoje ljube domačije, skrbite naj bodo vaši otroci domačega kraja veselje in čast, ne pa sramota in zvržek. Stariši, tudi sami sebe usmilite se in po krščansko otroke vzgajajte, ki bodo na tem svetu vaše veselje in pomoč, lepa krona pa v večnosti. Amen.



6. Nedelja po novem letu.

O pravi vzgoji otrok.

Jožef je vstal, vzel dete in njegovo mater in je prišel v izraelsko zemljo in je prebival v mestu, kateremu je ime Nazaret.

Mat. 2, 19—23.

Preljubi moji poslušalci! Za novo leto vam kaj dati imam. Lepo, drago reč, ki več velja od zlata in srebra; in če vse drugo zgubite, naj vam moj dar za novo leto ostane. Kje pa je? V današnjem sv. evangeliju tri svete osebe, Jezus, Marija in sv. Jožef; te vam za novo leto podam: očetom sv. Jožefa, materam Marijo in otrokom božje dete Jezusa. Oh, sprejmite ta dar v živo ogledalo prave krščanske vzgoje otrok. Otroška vzgoja je najjemenitnejše delo, kojega malokdo prav zna, čeravno le dvojno opravilo ima:

I. Otroke skrbno varovati.

II. Otroke pridno učiti in vsega dobrega vaditi.

Bog nam daj starišev, kakor sta bila Marija in sveti Jožef, bomo tudi otroke ljubeznive, kakor dete Jezusa, imeli. Poslušajte!

I.

Kdo je videl v jesen bogato vinsko trto in ni bil v sreči vesel? Ravno močen kol stoji, krog njega se mati trta ovija in komaj žlahnega grozdja drži. Lepa podoba krščanske rodbine ali rodovine. Kakor črstev kol oče v sredi svoje rodbine je, njega se držé mati in otroci in dopolni se blagoslov svetega zakona (Ps. 127, 3—4).

Naj bi grozdje lepo zorelo, se mora vinograd skrbno čuvati. Naj bi otroci čedno odrastli, se imajo pridno varovati:

1. Zunanjih sovražnikov; koji so pogosto stariši sami, ki otroke pohujšajo s preklinjevanjem, laganjem, kreganjem, tepenjem v zakonski postelji. Oh, očetje in matere, varujte ognja, varujte greha svoje otroke! varujte jih razpuščene družine. Varuhinje rade otrokom prazne basni pravijo, jih strašijo in krive vere učé. Pestrne jih rade k sebi jemljejo in nečiste slade vadijo, razuzdani hlapci in dekleta jih pohujšajo. Oh očetje in matere čujte!

Varujte otroke slabih tovaršij. Se otroci potepljejo, skrivajo in igrajo, se goli kopljejo in sami živino pasejo, hitro se grdobe privadijo. Ena grintava ovca celo čedo okuži; slabe tovaršije pošteno zadržanje pohujšajo. Tudi v krčme in na plesišče ne jemljite otrok; lažje sneg v peči ohranite, kakor otroke v takih krajih brez pohujšanja. Varovati je lahko, pa odvaditi gorje. Varujte otroke:

2. Znotranjih sovražnikov. Priden vrtnar ima neprenehoma trebiti, obirati in obrezovati svoje mlado drevje; še več imata oče in mati svoje otroke odvaditi hudih navad in slabih nagonov, ki se pri otrokih prikažejo. Najnevarnejše so jeza, nevoščljivost, nečimurnost, nepokorščina. Ako beseda ne pomaga, naj šiba pripomore. Kdor svoje dete v strahu ima, ga bo vesel. Globoko je

hudobija v srce otroka vsajena, šiba jo bo izgnala. „Ne zanemarjaj šibe pri otroku, da te žalilo ne bo“, opominja sv. Duh. Blagor otrokom, katere stariši tepó; ne bodo jih tuja vrata po petah tolkla.

3. Čujte in premišljujejte otroke, kam kažejo. Že zarano začne žgati, kar kopriva hoče ostati. Vprašujte eden drugega rekoč: Deca so veliko hujši; kaj je temu krivo? Kako bi se pomoglo? Poslušajte sosede, kaj od vaših otrok pravijo. Ne mislite, da so angeli, nikarte jih zagovarjati, jim potuho dajati!

4. Ne naveličajte se učiti, moliti, svariti svoje otroke. Dokler je še drevo mlado, se lahko zravná; staro drevo se vlomi. Pa drevo na jeden sam mahljaj ne pade, tudi otrok se z jedno besedo ne poboljša; v skrbi torej imejte svoje otroke, kakor sta Marija in sv. Jožef Jezusa lepo varovala.

II.

Potreba je otroke pridno učiti in vsega dobrega privajati. Lepa je rodovitna dolina, polna sadonosnega drevja, še lepša je dežela polna prav po krščansko vzrejenih otrok, ki po vzgledu Jezusovem na pameti, modrosti in ljubeznjivosti rastejo.

1. Potreba je otroke doma učiti treh reči:

Prvič moliti; molitev je tudi otrokom zlata, nebeški ključ. Matere! ne zamudite svojih otrok zjutraj in zvečer k molitvi opominjati, očetje na glas naprej moliti; taka molitev bo otrokom jutrnja zarja srečnega življenja; molitev nedolžnih otrok je zlata vredna.

Drugič delati. Človek je za delo, kakor ptica za letanje, riba za plavanje, pa se ga ima iz mladega vaditi. Mali otroci naj igrajo, odrasli mladeniči in dekleta naj delajo. Pridno delo lastnih rok blagoslovi dobri Bog.

Človek se ima toliko učiti, da prehitro nikoli ne začne, pa tudi nikdar ne skonča, od oralna do peresa, od kuhlje do šivanke.

Tretjič učite otroke gladko ubogati. Le v mlinu se dvakrat pové. Četrta božja zapoved ima svoj posebni blagoslov. Tudi Jezus je bil svojim starišem pokoren.

2. Doma se nauku le dobro dno naredi, v šoli se nauka čeden stan postavi; otroke v šolo pošiljati, je starišev sveta, velika dolžnost, kojo veliko njih ne razume, ne dopolni. Stari neverci so učitelje drago plačali, sedanji Indijani v američanskih dobrih iz plohov šolo napravijo, s skorjami pokrijejo in misijonarje milo prosijo, naj jim otroke učijo. V naših krajih pa stariše najdeš, katere bolj skrbi živini za rejo, kakor otrokom za dober nauk; rajši plačajo za glavo živine na planini goldinarja dva, kakor za otroka v šoli enega. Po tem toliko otrok nevednih odraste, katerih Bog je blago, jesti in piti pa nebesa in konec pogubljenje. Otrok ne v šolo dati, se pravi, jim lep talent zakopati. Bog ga bo terjal iz starišev rok. Velik greh je, če oče ali mati otrokom pohištvo, zemljišče in premoženje brez potrebe zapravi; pa še večja krivica, če se jim potrebni poduk ne priskrbi. Zanikarn oče otroka v šolo ne da, da vsako leto po dva goldinarja prihrani, pa ne pomisli, da otroku več ko tisoč goldinarjev škode napravi. Otroka doma obdrži, da mu kake krajcarje zasluži, v šoli pa zlate zamudi, katere krščanski učitelji delijo; zakaj vsak dober nauk je zlata vreden. Ali se pravi to modro gospodariti, otroke oskrbeti? Bog nas varuj vsake uime, posebno pa troje nesreče: skopih starišev, katerim se denarjev več mili, kakor otrok; zanikarnih starišev, kateri nimajo za otroke nobene prave skrbi in divjake izredijo. Bog nas varuj slabo izrejenih otrok; oni so največa nesreča.

Konec. Za novo leto vam lep dar sporočim, sprejmite ga in zvesto ohranite Jezusa, Marijo in sv. Jožefa. Najboljše je Oče nebeški Mariji in sv. Jožefu izročil, svojega Sina, malo dete Jezusa. Kako skrbno sta ga varovala, kako lepo izredila! Najzlahtnejše blago je Bog tudi vam, očetje in matere, zaupal otroke po božji podobi ustvarjene kakor angelce očiščene vam je dal, naj bi jih izredili modre pravične kristijane, svetnike za nebesa. Oh po vzgledu Marije in svetega Jožefa jih vzgajajte in ne pozabite, da vse to Jezusu storite.

Pa tudi vi otroci bodite Jezusu podobni; rastite ne le na starosti, marveč na modrosti in ljubeznjivosti pri Bogu in pri ljudeh, starišem svojim veselje in čast.

Jezusa, Marijo in sv. Jožefa vam za novo leto dam; te svete tri osebe naj bodo v življenju vaša tovarišija, v smrti vaša pomoč, v večnosti pa vaše veselje. Amen.



7. Prva nedelja po sv. 3 Kraljih.

O dolžnosti otrok.

Jezus je šel ž njima, je prišel v Nazaret in jima bil pokoren.

Luk. 2, 51.

Imel je svoje dni bogat mož jednega samega sina in je celo mladega v tujo deželo poslal. Veliko let preteče, oče se postara in sin odraste, da se nista videla. Oče zboli in umrje, veliko premoženje pa sinu sporoči. Sina povabijo po premoženje; namesto jednega pa trije pridejo in vsak trdi, da je rajnega sin. Ni človeka, ki bi jih poznal. Gosposka ukaže, podobo rajnega na steber djati, vsem trem sinovcem pa v podobo vstreliti, rekoč: Kateri bliže v srce zadene, on je rajnega sin. Prvi vstrelil

in v desne prsi zadene; drugi zraven srca prebode; tretji prime za strel, se prestraši in strel odloži rekoč: Bog me obvaruj tudi podobo mojega ljubega očeta raniti. Ta je pravi, pristni sin rajnega očeta, ljudstvo zavpije in gosposka mu z veseljem premoženje izroči. Spoštuj očeta in mater ter ti bo dobro in boš dolgo živel na zemlji.

Tako je storil tudi božji mladenič Jezus, starišem pokoren in je zapustil sinom in hčeram lep vzgled. Oh, da bi ga le posnemali. Preveliko sedanjih otrok pa prebada srce, kakor ona dva nepristna sina, srce ne mrtvega, naslikanega, ampak živo srce svojega očeta in matere. In to je sedanje mladine najstrašnejša zakletev, največa nesreča. Spoštuj očeta itd.

Vas, preljubi sini in hčere, posvariti, največe nesreče obvarovati, vam pokazati želim:

I. Pravico, katera starišem gre, da jo zvesto dopolnite.

II. Krivico, katera se starišem godi, da se je varujete, ako hočete dolgo na zemlji živeti in vam dobro bo. Dobro poslušajte!

I.

Ni lepše in slajše zapovedi za tremi prvimi, kakor je četrta zapoved božja. Spoštuj očeta in mater itd. To že vsakemu srce pravi, kri pové, ako še ni od pregrehe ostrupljena. Cela narava vam veli, otroci vi:

1. Očeta in mater v časti imejte! Kdo je prvi poslušal vaš jok, kakor oče, ki vas je zibal in pestoval; kdo vas je povijal in snažil, ko vaša dobra mama? Oče in mati sta se vas prva usmilila, ko še drugi za vas niso vedeli; prvo čast za Bogom jim skažite tudi vi! „Iz celega srca spoštuj svojega očeta in ne pozabi porodnih bolečin svoje matere; pomisli, da si od njih rojen; kako

jim boš povrnil, kar so ti dobrega storili?“ (Sirah 7, 29—30). Tako je egiptovski Jožef v časti imel svojega očeta Jakoba.

2. Otroci! pokorni bodite svojim starišem v pravičnih rečeh; oni so vaši prvi učitelji in vladarji. Kaj bo iz drevesa, ki se ne da poravnati, izkonja, ki se ne da ukrotiti? Kaj bo iz otroka, ki starišev svojih ne sluša? Divjačina bo. Kar se je godilo zgubljenemu sinu, bo se godilo vam mladeniči, ki brez dovoljenja očetovega po dobrih voljah hodite, zapravljate poštenje in premoženje; vam, vi deklice, ki matere še ne poprašate, kadar greste na ples ali nevaren sprehod. Kdor ne uboga, je brez Boga. „Odpri dobremu svetu svoje uho in daj se podučiti, da se boš zmodril. Neumen je, kdor očeta nauke zaničuje; kateri svojemu očetu žalost in svoji materi težave nareja, je hudoben“ (Prip. 19, 20). Tako lepo je ubogala Rut svojo taščo Noemo in je bila srečna.

3. Otroci! strežite svojim starišem in pomagajte jim, dokler jih še imate; radi bi jim stregli, pa jih ne bote imeli. Ali ni mati po noči vstala, tebi prsi dajala? Ni oče svojim ustam pritrgal in tebi dal? „Otroci se naj svoje ljudi spoštovati učijo in svojim roditeljem povračevati dobro z dobrim; to dopade Bogu“ (I. Tim. 5. Sirah 3, 14—15). Jezus svoje ljube matere tudi na križu pozabil ni. Veselite se velike sreče, očeta in mater do sive starosti žive imeti, četrto zapoved božjo nad njimi dopolniti; in kadar umrjejo, mirno oči zatisnite jim. Očeta in mater od hiše ponesó, blagoslov četrte zapovedi pa pri vaši hiši ostane. To je pravica, ki starišem gre. Poglejte pa tudi krivico, katera se starišem godi.

II.

Žalostna je ta resnica, da jeden oče in mati po desetero otrok izredita in preskrbita, pogostokrat vseh

deset svojega starega očeta, svoje matere na stare dni preživeti ne more. Ker prave otroške ljubezni do starišev v otroškem sreju ni, se največja krivica godi in takih krivic je po svetu veliko, katere kot ostre sulice starišev srce prebadajo. Tako so:

1. Kljubost in neubogljivost v mladih dneh. Ukažejo oče kaj storiti in ti vprašaš: zakaj? rečejo mati kam iti in ti praviš: kaj mi bote dali? Kljubuješ starišem in jim se žalostjo srce prebadaš. Solza se materi nad takim kljubostnim otrokom po licu udere, krivica pa v nebo za šibo vpije, „Otroci, slušajte svoje stariše“, opominja sveti Pavel; „zakaj to je dopadljivo pred Gospodom“ (Kol. 3, 20).

2. Zanikarnost in lenoba k dobremu. Noče otrok v šolo hoditi, ne doma priden biti, se nobenega dela prav prijeti, pravega stana ne izvoliti, dela skrb očeru, dela žalost materi, da pogosto zdihujeta: kaj bo iz tega otroka? Mlado drevce pokaže, ali bo trn ali sadonosno drevo; kaj pa vi otroci kažete svojim starišem? Otrok, ki se na premoženje starišev zanaša, svojo srečo na pesek zida.

3. Razuzdanost in nespodobno zadržanje. Sin, kateri se le po novi šegi vede, ga cele noči doma ni, hči, katera le na lepa oblačila gleda, vsako plesišče pomete, dela očetu in materi velike skrbi. In kadar otroka za sinom prinesó in mati nesrečno hčer k domu dobi, oh, kdo šteje solze, ki se nad takimi otroci prelivajo! Razpuščeni otroci so starišev počasna, pa gotova smrt.

4. Nezvestoba pri delu in premoženju. Prve pleniče otroku mati priskrbi, prvi košček kruha oče zasluži; kako jim pa vse to hudobni otroci povračujejo? Sin očeta goljufa, krade in tudi posilem vzame, da ima s čim piti in razuzdano živeti. Ravno tako nezvesta hči dela in skrivaj od hiše prodaja. Kaj pa pravi sv. pismo o takih

otrokih? „Kdor svoje stariše okrade in reče, da ni greh, on je razbojnikov tovariš“ (Prip. 28, 24).

5. Nehvaležnost in kratenje izgovorjene pravice. Hlapec ima dobro službo, po krčmah ženstvo napaja, njega oče pa vbogai me prosi. Ali je to prav? Dekla olišpana hodi, mati se pa pokriti nima s čem. Je to pravica? Sin in snaha, zet in hčer v lepi sobi prebivata, stara pa v temni čumnati na stare dni kučita in če hočeta svoj prevžitek imeti, se morata z mladimi kavsati in toževati, z najbornejšim blagom za dobro vzeti. Godi se jim kakor mošnji, kojo zavržemo, kadar denarjev v njej ni. Pa tudi pravica božja ne spi. (Beri Drobtinice leta 1847., stran 180.) Moder svet daja sv. Duh starišem: „Ne daj svojemu sinu, ne sorodstvu oblasti, in premoženja nobenemu ne daj, dokler živiš. Boljše da otroci tebe prosijo, kakor bi ti otroke“ (Sirah 20—22).

6. Zasramovanje in zaničevanje. Kdo se otroka prvi podstopi, kdo zagovarja, kdo ga na noge spravi? Očeta in mater pa marsikateri sin noče spoznati, se jih sramuje, če nosijo kmetiško suktnjo, on pa gosposko. Papež Benedikt XI. ni hotel matere svoje spoznati po gosposko oblečene. Mati hiti in se v svojo borno haljo obleče in zopet k papežu, svojemu sinu, gre. Papež mater objame, rekoč: „Zdaj poznam svojo staro preljubo mater“. Tako sv. pismo uči. (Sirah 3, 14—15.)

7. Zarobljenost do svojih starišev. Ti očetu in materi beseduješ, jih hudo gledaš, celo preklinjaš ali svojo hudobno roko stegneš nad nje! Veš kaj sveto pismo pravi? „Krokarji naj takemu oči izkljujejo in mladi orli požrejo“ (Prip. 30, 17). „Kdor svoje stariše preklinja, njemu luč v sredi teme ugasne“ (Preg. 20, 20). Kdor očeta do praga privleče, njega sunejo otroci čez prag.

Sv. pismo nam pové od nesrečnega Kama, Absoloma in več drugih hudobnih otrok, pa srečnega ne pozna, ki je stariše grdo imel. Po svetu vidimo in slišimo o mnogoterih otrocih, pa srečnega ne najdemo, ki četrte zapovedi ne dopolni. Ali vi katerega poznate? Oh krivice, katere se starišem godé, so ostre pušice, koje prej ali slej hudobne otroke zadenejo. Bog je nehvaležnost otrok zaklel: „Preklet bodi, kdor svojega očeta in svojo matere ne spoštuje; in vse ljudstvo naj reče: Amen“ (V Mojz. 27, 16).

Konec. Dosti sem žalostnega povedal od malo-bridnih otrok; naj tudi kaj veselega od dobrih povem. Uboga kruljeva udova ni dolgo časa v cerkev mogla. Vsako nedeljo je zdihovala, da bi rada pri sv. maši bila, pa hoditi ne more. Solze jo polijejo ter pobožno križec rožnega venca na usta pritisne, s katerim je doma rožni venec molila. Njena vrla sina, preubožna, da bi materi voz najela, naredita za nošo čeden stol, mater nanj posadita in v cerkev neseta. Solze so ljudi polile za to otroško ljubezen. Šli so in jima stezo z rožami potrosili. Kako lepo je to! Tudi vi sini in hčere tako storite, četrto zapoved zvesto spolnajte in tudi vam bodo cvetele rože sreče in veselja po potu življenja vašega. Amen.



8. Druga nedelja po sv. 3 Kraljih.

Zakonski stan.

Bila je ženitnina v Kani na Galilejskem,
Jan. 2, 1.

1. Imenitno drevo raste iz srečnega raja, staro nad šest tisoč let. To žlahtno drevo je Oče nebeški zasadil, Bog Sin požlahtnil, Bog sv. Duh ga poliva in mu rast daje.

2. Čudno drevo raste po celem svetu, najžlahtnejši pa tudi najslabši sad rodi. Ali to drevo poznate?

3. To drago drevo dva vrha, pa le jedno deblo ima. Od njega že Mojzes v bukvah stvarjenja piše, od njega Kristus govori: „Človek bo . . .“ (Mat. 19, 6). Sveti zakon je to drevo, katero nam sv. evangelij na svatovščini v Kani Galileje kaže.

4. O zakon, zakon! ti si sreča, ali pa največa nesreča tega sveta. Nesrečnih zakonov najdemo preveč, srečnih pa premalo. Kje jih hočemo iskati? Kako najti? Srečni zakoni so:

I. Kateri se pošteno z Bogom sklenejo.

II. Kateri se pravično z Bogom imajo. Želite srečen zakon poznati? Poslušajte!

I.

1. Kdo bo našel srčno žensko? (Preg. 31, 10). Oni jo bo našel, ki se Boga boji, pošteno živi; dobra ženska je božji dar. Katera bo našla žlahtnega moža? Ona, ki po deviško živi. Po potu greha se v srečen zakon ne pride. „O kako lep je čisti rod“ itd. (Modr. 4, 1).

Srečen ženin, ki ima brajdele (šopek) za klobukom, srce nedolžno pa v prsih. Blagor nevesti sè zelenim vencem na glavi, z deviškim poštenjem k altarju! Takim je dan poroke vesel dan za celo življenje. Kar človek seje, bo žel.

2. Kdor hoče v srečen zakon priti, se ne sme po denarje, ne po golo lepoto ženiti, ne možiti, temveč si ima pridno, bogaboječo tovarišico poiskati, si izvoliti pametnega, pravičnega tovariša. Najboljša jutrnja je pošteno srce, glava modra, pa roke dela vajene. Zdravo telo je največje bogastvo. „Veliko hčerij je blago zbiralo; ti si jih vse presegla. Goljufna je priljudnost in prazna lepota; žena, ki se Boga boji, ona bo hvaljena“ (Preg. 31, 30).

3. Kdor hoče v srečen zakon stopiti, mora zakon začeti kakor mladi Tobija in Zara; ima poštene svate povabiti, kakor ženin in nevesta v Kani Galileje. Pijanci in razuzdanci novozakonskim sreče ne prinesó.

Potreba se je ženinu in nevesti z Bogom popolnoma spraviti po čisti spovedi, z Jezusom skleniti po svetem obhajilu, Mariji, svojim patronom in angelu varihu priporočiti se, naj bojo svatje. Očeta in matere blagoslov ima za njima k poroki iti, da pojde božji blagoslov od poroke za njima na dom.

Kako se zakon z Bogom ima?

II.

Kdor hoče v zakonu z Bogom živeti, se mora petero sovražnikov srečnega zakona varovati:

1. Ljubosumnosti; ona je živi črv zakonskih; morija zadovoljnosti, molj zakonske sreče, ki še na smrtni postelji ne umrje.

2. Nezvestobe zakonske; ona je mati prešestovanja in morije.

Gorjé hiši, soseski, deželi, kjer svete zvestobe zakonske ni; tam črv drevo sreče podjeda. Ostro veli Kristus: „Kdor žensko pogleda, da jo poželi, je že prešestoval ž njo v svojem sreču“ (Mat. 5, 28).

3. Hude jeze; jezljiva žena deco s strupom doji, kujava možu jesti in piti greni. Neotesan, srdit mož ženo pretepa in ubija otroke.

Mladi otroci bodo sirote, stari pa berači. „Ne bodi kakor lev v svoji hiši“ (Sirah 4, 35). „Vi možje ljubite svoje žene in ne bodite jim grenki“ (Kolos. 3, 19). „Žene naj bodo svojim možem pokorne, kakor Gospodu“ (Efež. 5, 22).

4. Lakomnosti; skopec je najneusmiljenejši zakonšček, on ženo krasti uči, prisili; otrokom v šolo ne da, v boleznih po zdravnika ne pošlje, ker se mu denarja mili.

5. Zapravljalivosti. Zapravljaliv pijanec, igralec je hudi letini podoben; požré kar je prihranjenega in še semena za prihodnjo ne zapusti, ženo in otroke okrade, je svoje lastne hiše razbojnik.

Koder v zakonu teh peterih sovražnikov le jeden stanuje, tam zakon nima svetega Duha.

Zakon pa tudi prijateljev petero ima, koji zakonskim za pravo srečo skrbé.

1. Pobožnost. Ona je za vse dobra, zakonskim pa sosebnost potrebna. Boga vedno pred očmi imeti, sebe in svojo hišo greha varovati bolj pridno ko ognja, vsakdanjo molitev opravljati, sv. zakramente pogostoma vredno prejemati je zakonskih velika dolžnost. Ako Boga ne pozabita, ju tudi Bog ne bo zapustil.

2. Lepa zastopnost zakonska. Nobeno ne sme pred drugim skrivati, čez vse domače se je potreba pogovoriti, skupaj skleniti in storiti. Le če dva uprežena voleka ob enem vlečeta, bota lahko vozila. Podpihačem, ki radi zdražbe delajo, imata vrata zapreti.

3. Varčnost. V dobrih letinah se mora kaj prihraniti za dneve potrebe, po svojem stanu se ima miza in obleka priskrbeti.

4. Sveta zakonska ljubezen; ona zakonsko življenje posladi in polajša težavne dolžnosti. V Zilski dolini je navada, da ženin in nevesta na gostiji z jedno žlico in z jednimi vilicami jesta obadva. „Možje ljubite svoje žene, kakor Kristus cerkev“ (Efež. 5, 25).

5. Potrpežljivost drugi z drugim. Vsak svoje dobre lastnosti, pa tudi svoje slabosti ima. Potrpitega jeden z drugim, bo tudi Bog z vama potrpežljiv. Noben zakon brez

križev ni, blagor mu, kdor s potrpežljivim Jobom veli: „Bog je dal, Bog je vzel, naj bo ime Gospoda hvaljeno“.

Konec. Najstarejši in najiminenitnejši stan na tem svetu je zakonski; na njem zaupanje boljših časov cveti. Mož je glava, žena pa srce, noge in roke srečnega zakona. Blagor hiši, mestu, deželi, ki dosti srečnih zakonščic ima!

Cesar Konrad III. je Vinico, mesto na Nemškem, oblegel. Huda lakota nastane, vse cesarju ponudijo, naj jim le prostost da. Cesar le samo ženam dovoli iz mesta iti in s seboj nesti, kar vsaka najljubšega ima. Vrata se odpró, žene svoje najdražje blago prineso: vsaka svojega moža in pa otroke na ramah. Cesar to vidi, se razjoka in mestu prizanese. Ljube žene, kako vam to dopade?

Oh, nosite tudi ve svoje može in otroke na ramah svoje skrbi v nebeško svatovščino. Amen.



9. Tretja nedelja po sv. 3 Kraljih.

O sramožljivosti.

Gobov je prišel in je Jezusa molil rekoč: Gospod, ako hočeš, me lahko očistiš.

Mat. 8, 1.

1. Grda bolezen so bile gobe; ves život v jedni krasti. Nevarna bolezen so bile gobe; morali so gobovi po samoti prebivati. Hvala Bogu, da te bolezní med nami ni!

2. Pa druga nevarna bolezen po naših krajih sega, se jih tisočernih prime in hoče posebno našo mladino celó ugonobiti, pomoriti svete nedolžnosti cvet. Ta neznana dušna bolezen je nesramnost. Oh, naj bi skoraj prišel mogočen zdravitelj našo mladino ozdravit!

Nevarnost je velika.

3. Vi stariši, učitelji in redniki, vi imate prvi varihi in zdravitelji biti svojih otrok, učencev in rejencev. Hudo bolezen srečno ozdraviti, je potreba sosebnost treh rečij :

I. Bolezen prav spoznati.

II. Vzroke boleznih poiskati.

III. Najboljše pomočke rabiti, da se bolani ozdravijo, zdravi boleznih obvarujejo. To trojno bodi naše premišljevanje. Jezus, ti naš božji zdravnik, iztegni svojo mogočno roko in pomagaj nam !

I.

Dva najhujša sovražnika človek ima ; za dušo greh, za telo smrt. Dobri Bog je človeku dva variha dal, zoper greh sveti sram, zoper smrt pa bolečino. Brez svete sramožljivosti bi zginila nedolžnost in sveta čednost, brez bolečine bi minilo življenje.

1. Bog je dal za variha nedolžnosti in sveti čednosti sveti sram, da hitro čuti, kar se ne spodobi, kar ni prav. Rudečica oblije lice, sveti strah obide srce, ko se nevarnost bliža. Sveta sramožljivost je mladine jutrnja zarja, devištva žlahten cvet, znamenje naše vrednosti in visokosti ; pa je zelo med nami pozebla !

2. Mladeničem in možem se ne zdi grdo, z nesramnim ženstvom znanje imeti in se ž njim očitno pohajati. Deklice, ki se za device štejejo, se ne sramujejo, z razuzdanim moštvom pečati se, voziti, v gostilnico, po shodih na ples hoditi. Kar se po noči, po potih in pod tujimi strehami godi, se že ziniti ne sme. (Vidi petero smrtnih nevarnosti deviške sramožljivosti v Drobtincah leta 1848, stran 224.)

3. Kaj pa je vse to hudega ? porečete. Ako ni hudo samo na sebi, je strašno v svojih nasledkih ; ako še ni vse greh, je pa greha začetek. Po tem je tako redka

deviška čistost, toliko navadno nečisto dejanje, toliko nesrečnih dekličev, razuzdanih mladeničev, toliko divjakov brez nauka in brez krščanske izreje.

Oh, to je grozovitna bolezen sedanjega sveta, za toliko nevarnejša, za koliko manj jo spozna. Odkod ona pride?

II.

Kadar zdravnik bolnika obišče, ga natanko izpraša, kako se mu je bolezen začela? Uzroki nesramožljivosti so:

1. Zanikernost starišev, ki dajo otrokom obojega spola vkupaj ležati, ali jih celo v svojo zakonsko posteljo jemljejo, jih pustijo gole hoditi, se v samoti po kotih potikati itd. Je slana cvetje pomorila, prida sadja ne bo; tako otroci, kateri sramožljivosti ne občutijo.

2. Gizdavost ali oholost (nečimurnost) deklet, ako jih matere razvadijo na ošabna oblačila, kako bi drugemu spolu dopadle, razgaljene hodile itd. Angel svete sramožljivosti take zapusti.

3. Pregrešen ponos in hvala mladeničev, koji se svojega razuzdanega dejanja, zapeljevanja, celo očitnega greha hvalijo in v hudobijah časti iščejo. Taki so ubijalci svete sramožljivosti.

4. Očitno pohujšanje, ako nesramni posli, rokodelci vpričo otrok klafajo, sè nespodobno cukajo, pijani po gostilnicah delajo, kar je povedati strah. „Gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride“ itd.

5. Razvada v jedi in pijači poželenje mesa obudi, preveč kave, močnega vina, žganja in drugih sladčic poživini človeka, da je kakor konj in mezeg, katera pameti nimata. Ni grše stvari na svetu, kakor nesramno ženstvo; ono je kakor blato na cesti (Sirah 9, 10). Ni hujše zverine v božjem kraljestvu, kakor razbrzdano

moštvo, najemnik pekla. Jedna garjeva ovca celo čedo okuži, jeden sam nesramni človek celo hišo, sosesko pohujša. Kako imamo temu pomagati?

III.

Težko se gobe ozdravijo, še težje nesramnost odpravi. Veliko lažje se je varovati, kakor ozdraviti. Potreba je:

1. Otroke vaditi, da svoje potrebe spodobno opravljajo. Ako k hiši prideš, ali mimo vogla greš, lahko spoznaš, kakšni ljudje so domači. Snažnost in sramožljivost sta si sestri. Česar se mlado navadi, to staro zna.

2. Otroke privajati, da se spodobno oblačijo. Angel beži, ako dete čedno odeto, oblečeno ni. Sedem let stari otroci se naj po spolu v postelj odločijo; pa tudi odraslim skupaj ležati ni varno.

3. Vsako nespodobno dejanje in zadržanje se ima odpraviti. „Fej, to je grdo, nesramno“, mora otroku zadosti biti, da opusti. So pa otroci odrasli, jim skrbna mati veli: „Deca! ne mislite, ne govorite in ne storite, česar bi vas bilo pred Bogom strah, pred menoj ali pred pošteniimi ljudmi sram. Bog vse vidi, Bog vse vé; angel varih vas povsodi gleda.“ Mati je sramožljivosti najboljša oskrbnica.

4. Oblačila imajo biti čedna, pa ne razšopirjena, ne prepisana. Gizdavo dekcle sramožljivo ni. Obleka je le spomin pokore. Rože preširoko cveteče hitro obleté.

5. Varovati se slabih tovaršij; one pokvarijo pošteno zadržanje (Sirah 26, 23). Ne dopustiti, se mladini z drugim spolom pečati; že šolarji se imajo po spolu razposaditi. Kjer svete sramožljivosti ni, tam umira nedolžnost in sveta čednost. Nesramna deklina in pa kuhinjska capa; nesramen mladenič in pa garjev človek; potreba se ga je izogibati. Zastonj žuga oče, prosi mati, žugajo pridigarji, opominjajo

spovedniki; ni sramožljivosti, tudi ni čednosti. Sramožljivost vse velja. Kakor Kerub z gorečim mečem stoji sveti sram pred srečnim rajem devištva, odpodi lizuna, vbrani sitneža in ohrani deviško čast. O sveta sramožljivost, ti si družica angelska! (Sirah 26, 19.)

Konec. Nesla je pred nekimi leti odrasla deklica iz Holomanovca na Ogrskem število denarjev v Golnico. Zvunaj vasi se ji človek pridruži in tovarišijo ponudi rekoč, da gre ravno to pot. V sredo dobrove prideta in mož jo po stranskem potu spravi, kakor bi bližej bilo. Do rudnika prideta in mož zakriči: „Tukaj je tvoja smrt; hitro daj denarje.“ Trepetaje mu denarje poda in le za življenje prosi.

Grozovitnik ji ukaže oblačilo sleči, rekoč: da bi bila škoda, ko bi segnilo. Deklič se sleče in v sami srajci pred njim stoji. Tudi srajco hoče imeti. Sramožljivo dekle pred njega poklekne, roke povzdigne in prosi, naj se od nje obrne, ker se ne spodobi, da bi gola pred njim stala. Ubijalec ji hrbet obrne. Mahoma ga dekle od zadej zgrabi in v globočino rudnika prekuene. Dirja pravit, kaj se je pripetilo. V jami najdejo hudodelca mrtvega z denarjem in z oblačilom, pa troje drugih trupel trohnečih.

Kdo je rešil pošteno devico strašne smrti? Angel svete sramožljivosti. Kdo bo varoval vaše otroke dušne smrti, kadar vas starišev poleg ne bo? Angel svete sramožljivosti. O ne dajte, da bi zapustil vašo hišo angel svete sramožljivosti; le ona otroke nedolžne, angelom podobne stori. Amen.



10. Četrta nedelja po sv. 3 Kraljih.

Tri božje čednosti.

Gospod! pomagaj nam, se utapljamo.

Mat. 8, 25.

1. Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda. Strašna je huda ura na globokem morju, kakor nam jo današnji sv. evangelij kaže. Srditi vetrovi, veliki valovi, nevarne skale, strašne so globočine. Kakor ptica pod nebom barka po morju plava. Kdo bi ne klical z učenci Jezusovimi: „Gospod, pomagaj!“

2. Življenje časno na tem svetu je nevarna vožnja po morju. V velikih nevarnostih je naše telo, še v večjih naša duša od zibeli do pokopališča. Potreba nam je moliti kakor učencem: „Gospod, pomagaj!“

3. Katera molitev je pa najboljša, najpotrebnejša? Tri zlate molitvice, tri božje čednosti; kdor jih prav moliti zna, se na morju življenja ne pogubi. Tri čednosti božje prav moliti, se imamo vsi učiti. Učimo se torej:

I. Kako se tri čednosti božje prav obudijo.

II. Kdaj se naj tri čednosti božje ponovijo.

Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda. Vsi smo na morju; moliti se torej učimo!

I.

Trojne reči nam današnji sveti evangelij kaže: nevarno morje, boječe učence, Jezusa mirno spati. Tako mirno lahko spi, kateri tri čednosti božje prav razume in jih zvesto ohrani, vero, upanje, ljubezen. Od Boga pridejo, ker so od njega vlite čednosti; k Bogu peljajo in so trije trdni stebri zveličanja našega (I. Kor. 13, 13).

1. Kaj je krščanska katoliška vera? Je dar božji, čeznaravna luč, vse za resnico imeti, kar je Bog razodel,

apostoli učili in nam sveta katoliška cerkev verovati veli, naj bo v sv. pismu zapisano ali od ust do ust izročeno, „Kdor veruje, bo zveličan, kdor ne veruje, bo pogubljen“ (Mark. 16, 16).

Da nam luč prave vere ne ugasne, jo moramo pogosto obuditi, kakor nas katekizem uči:

„Verujem v tebe, pravi, trojedini Bog“ itd. Kadar slišimo krive nauke, recimo s sv. Pavlom: „Vem, komu sem veroval“ (II. Tim. 1, 12). Kadar vstajajo misli zoper vero, ali nas krivi učenci motijo, ponovimo sv. vero, kakor je storil sv. Vincencij Pavlan, kateri je vero napisano vedno na prsih nosil in je pri vsaki skušnjavi roko na prsi položil in vero obudil.

2. Kaj je krščansko katoliško upanje? Dar božji, da vse zanesljivo od Boga dočakujemo, kar nam je Bog po zasluženju Jezusovem obljubil za časno srečo in za večno zveličanje. Obljubil nam je telesni živež in oblačilo: „Poglejte ptice pod nebom, lilije na polju“ itd. Zagotovil nam je očetovo skrb za nas: „Vsi lasje vaše glave so prešteti itd. Vso vašo skrb nanj položite; njemu je skrb za vas.“ Obljubil nam je posvečujočo milost božjo, po smrti pa večno življenje. O sveta božja previdnost! prelepe in vesele so tvoje obljube! Lahko se zanesemo, dvomiti ne smemo, marveč pogosto obuditi upanje rekoč: „Upam in se zanesem“ itd. Kadar se nam huda godi, za nas pomoči videti ni, ne obupajmo, ne tožujmo; stari Bog še živi. „V tebe, o Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom na sramoti ostal.“

3. Kaj je krščanska ljubezen? Dar božji, po katerem Boga čez vse zavoljo njega samega, bližnjega zavoljo Boga kakor sami sebe ljubimo; čeznaravni ogenj, ki nas ogreva za Boga in za vse, kar je božjega. Kdor Boga

ne ljubi, ga ne pozna. Pač je potreba prav pogosto ljubezen obuditi rekoč: „O moj Bog! ljubim tebe“ itd.

Naša krščanska ljubezen pa ne sme mrtva biti, temveč živ ogenj, ki sveti in greje. „Ogenj sem prišel prineset na ta svet; in kaj hočem, kakor da gori.“ Kako smo toliko mrzli za molitev, počasni k službi božji itd.? Prava živa ljubezen umira. Hitro ljubezen ponovimo in recimo s svetim Ignacijem: „Daj mi ljubezen, o Gospod in pa milost, tako sem srečen dovolj.“ Naj se svet premeni, naj se zemlja zdrobi, tri čednosti božje ostanejo po nauku sv. Pavla, ki pravi: „Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje“ (Kor. 13, 13).

II.

Večje nesreče ni, kakor če človek jedno treh čednostij božjih zgubi. Pride ob vero, mu zveličanska luč ugasne; ob upanje, veslo zveličanja zgubi; ob krščansko ljubezen, mu ogenj zveličanja umrje. Potreba je torej tri čednosti božje obuditi:

1. Otrokom kadar odrastejo; v tem jih imajo stariši vaditi vsak dan; če ni mogoče, vsaj vsako nedeljo in praznik.

2. Kolikorkrat kak sv. zakrament prejmemo. Tri čednosti božje so najlepši kinč naše duše.

3. O hudih skušnjavah; one bežé pred človekom, ki tri čednosti božje prav obudi.

4. V hudi bolezni in na smrtni postelji imajo nam biti vsakdanji kruh. Pa poslednjo uro jih bomo le razumeli, ako smo jih svoje žive dni skrbno in pa pogosto obujali. Zato sveta mati katoliška cerkev zapoveduje, naj se po vsaki pridigi molijo.

Konec. Barka življenja h kraju gre; hitro jo goni našega življenja čas. Njen jambor (drevo jadreno) je

sveta vera, sidro (maček barke) je naše upanje, krmilo je krščanska ljubezen, ki nas v nebeško kraljestvo pelja. O Gospod! pomagaj nam, da ne potonemo v globočino večnega pogubljenja. Amen.



11. Peta nedelja po sv. 3 Kraljih.

O duhovni dremoti.

Kadar so ljudje spali, je prišel sovražnik in ljujke med pšenico zasjal.

Mat. 13, 25.

1. Čudno se nam zdi, pa je vendar resnica, da veliko ljudi po svetu noč in dan spi. Gremo po polju, vidimo ljudi orati, sejati in žeti; kaj delajo? Spijo. Gremo po cesti, pridemo v mesta in trge; kaj delajo? Spijo. Pogledamo h kmetom, rokodelcem; tudi oni večjidel spijo. „Kadar pa ljudje spiyo, pride sovražnik in ljujke med pšenico zaseje.“ Kakšno je to spanje? Duhovno spanje, pregrešna dremota, mati hudobnih ljudi in pa slabih časov. Se najdejo med nami taki dremotni ljudje?

2. Oh, kdo mi da trombo glasno, ki bode sodnji dan mrtve iz grobov budila, naj vse svoje poslušalce izbudim, da premislijo:

I. Strašno škodljivo duhovno dremoto.

II. Močno potrebno duhovno čuječnost, posebno v sedanjih nevarnih časih. „Izdramite se, ki spite in Kristus vas bo razsvetil.“

I.

Duhovna dremota je pregrešna zanikarnost, da za resnico in pravico ne poskrbimo, laži, krivice in hudobije ne porajtamo. Iz nje vse slabo in hudobno izvira, časno in večno.

1. Poglejmo na polju dve njivi zimine; na prvi raste čista pšenica, na drugi večjidel plevel. Prve njive gospodar je čuječ mož, ki zgodaj vstaja in reče njivo pleti; druge gospodar je zalezuh, ki nima za svoje nobene skrbi, prerad spi.

2. V eni vasi, tergu, mestu sta soseda dva. Otroci Gregorja so pridni, družina poštena, vsa hiša po volji božji; Gregor gleda na svoje ljudi. Otroci Lenčeta so razuzdani, hlapci in dekle maloprıda, vsa hiša slabo sluje; Lenče za svoje malo čuje, dni in noči po krčmah poseda.

3. Dve županiji sta si sosedi in koliki razloček med njima! V Dragomili ne najdeš pijancev po dnevu, ne čuješ razuzdancev po noči. Krčme so o pravi uri zaprte in ljudje ob pravem času doma. Oče župan je oster, pa tudi pravičen mož, njegovi svetovalci so srčni pomagaleci za poštenje in pravico po soseski. Zdaj pa v Krivobrezo poglej, boš našel raja na cente, pa tudi uboštva na cente. Cele dni so na kegljiščih, cele noči na plesiščih; razuzdanih ženstev je več ko poštenih, vse polno pijancev in potepuhov; oče župan spijo, njih pomagači dremljejo, ni nobenega strahu, pa tudi ne pravice. „Dokler ljudje spijo“ itd.

Dve župniji sta v jednom kraju; pa se ločijo ko noč in dan. V Dobrovljah so že nad dvajset let skrben dušni pastir. Otroci so dobro podučeni in se čedno vedejo; mladina pametna in sramožljiva, ki v strahu božjem živi; možje modri, žene poštene, cerkve lepe, daleč okrog šola slovi in veselo je v Dobrovlje k službi božji priti.

V Grehovcah imajo dobrega gospoda, Grehovčani so pa zelo slabi. Vsako nedeljo se tepó, cerkev je popoludne prazna, krčme pa natlačene. Pri spovednici le o veliki noči ljudi vidiš; k božji mizi pogoje hoditi, navada ni. Zakonski možje imajo ženske po strani, malokatera nevesta

prinese deviški venec k poroki; za ženinom otroke nosijo. Župnik pa molčijo, ker so dober gospod, da se Bogu usmili. „Dokler ljudje spijo, pride sovražnik“ itd. Oh, tako so spale trapaste device, ko je nebeški ženin prišel, kakor spite zanikarni kristijani vi! Device so trkale in klicale: „Gospod, Gospod! odpri nam.“ Tako bote trkali jedenkrat tudi vi. Gospod pa poreče, kakor je dremastim devicam rekel: „Resnično vam povem, jaz vas ne poznam.“ Glejte žalostni konec dušne dremote! Vzdromite se, ki spite in poglejte duhovno čuvanje!

II.

1. Kadar je v deželi vojska, postavijo cesar čuvaje po svojem kraljestvu, višjega vojvodo čez vse čete vojščakov, vsaki četi poglavarja, vsakemu tabru vladarja, da za kraljestvo čujejo. Prikradejo se ogleduhi v deželo, sovražni napredniki iščejo v deželo planiti, tudi izdajalci se najdejo. Kraljestvo je lahko in pa hitro zgubljeno, ako čuvaji zvesto ne pazijo. Kdor na svojem mestu zaspi, njemu za glavo gre; jeden zaspanec celo kraljestvo lahko nesrečno stori.

2. „Vojska je človeško življenje na zemlji“ (Joh. 7, 1). Mi vsi smo čuvaji, postavljeni od kralja nebes in zemlje vsak na svojem kraju. Zaspanci bodo obsojeni k večni smrti.

Vsak kristjan mora biti čuvaj svojega lastnega sreca, da mu skušnjavec ljuljke pregrehe ne priseje. „Vaš sovražnik hodi okrog, kakor rujoveč lev“, uči sv. Peter; „trezni bodite.“

Vsak gospodar, gospodinja ima biti čuvaj svoje hiše; da jo sovražnik ne pohujša in se v njo ne vseli. „Kdor za svoje, zlasti za domače ne skrbi, je vero zatajil“, pravi sv. Pavel.

Vsaka gosposka je od Boga, kralja nebes in zemlje, postavljena čuvajka, da se krivi nauki, slabi vzgledi po obsegu ne razširijo in ljudstvo od šuntarjev ne pohujša. Oh, naj bi ne veljale ostre besede preroka o naših čuvajih! (Izaija 56, 10—12).

Tudi mi dušni pastirji smo čuvaji drage čede Kristusove; od nje bomo račun dajali, Bog bo tirjal duše iz naših rok (Ecehiel 3, 18—21). Ne jemljite nam torej za zló, ako vas ostro opominjamo; saj ne bo nihče vas sodnji dan za nas odgovor dajal? (Sv. Krizostom.) Gorjé nam, ako dremljemo, molčimo, izdajalci sv. vere, krščanske čednosti smo. „Blagor onim hlapcem, katere Gospod, kadar pride, čuječe najde“ (Luk. 12, 37).

Konec. Na Oljski gori moli Jezus, učenci spijo, sovražniki pa čujejo. Ravno taka se še zdaj po svetu godi. Jezus svoje spijoče učence obišče rekoč: „Simon! kaj spiš? Niste mogli jedno uro čuti z menoj? Čujte in molite, da v skušnjavo ne pridete. Duh je sicer voljen, pa meso je slabo.“ O zapišimo si te zlate besede Jezusove globoko v sree svoje. Čujmo in molimo, Gospod je obljubil krono tistim, ki čujejo. Amen.



12. Šesta nedelja po sv. 3 Kraljih.

O zvestobi v malih rečeh.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, ktero je človek vzel in na svojo njivo vsejal.

Mat. 13, 31.

1. Kako ljubeznjivi so tvoji božji nauki, Jezus, naš nebeški učenik! Kako lepe in jasne so tvoje prilike!

Ali ste razumeli dve pripodobi v današnjem sv. evangeliju?

2. Majhno je gorčično zrno, njemu je božje kraljestvo podobno. Jezus je zrnice vsadil, izrastlo je veliko drevo, ki svoje veje razprostira čez vse kraje sveta. Tako se vse dobro iz malega prične.

3. Malo je betvo kvasu, kojega gospodinja moki primesi; v nekoliko urah skisa vse testo. Tako se tudi hudobno iz malega začne in izraste naglo veliko drevo, katero se podreti ne da. Priliki nam velita: Bodi v malem zvest, da ne prideš hudemu v pest; zakaj:

I. Po malih rečeh v nebesa prideš.

II. Po malih rečeh si pekel zaslužiš. O Bog, ki vsemu dobremu rast daješ, daj tudi zrnico mojega nauka, da na dobro zemljo pade in obilen sad obrodi.

I.

Ljubeznjivi sv. Frančišek Zalezijan je posebno majhne čednosti in dobra dela veliko čislal, one, ki ne bliščijo, koje po svetu ne iščijo, one pred Bogom posebno ceno imajo. Velike kupe denarjev ne moreš vsak dan pridobiti, nekaj beličev pa lahko zaslužiš; in če jih prihraniš, obogatel boš.

2. Gospodar ne sme na stotine čakati, ako si hoče pomagati; pri krajearjih in goldinarjih ima začeti. Gospodinja gleda na vsako jajce in vsako žlico masla pospravi. Rokodelec mora na vsako delo paziti, šivar na vsak vbod, kako ga naredi, zidar na vsako šibro, kako jo vloži, tesar na vsako drevo, kako se prime. Učenec mora v šoli vsako pismenko dobro poznati, vsako nalogo zvesto storiti, ako se hoče dobro učiti. Tako mora hlapec in dekla vsak svoj posel zvesto opraviti. Kdor ni v malem zvest, zaide škodi v pest.

3. Želiš otroka varčnosti privaditi, ukaži mu vsako drobtinico kruha hraniti, ki na tla pade; božji dar je. Rednosti vadi ga, vsako jutro o pravi dobi vstati, zvečer vsako oblačilo na svoj kraj položiti; malo je, pa veliko zda. Hvaležnosti, naj za vsak košček kruha poprosi, za vsak grizljaj zahvali, tebi oče, mati, roko poljubi. Naj bi pač stariši te resnice ne pozabili: Pri malem se začne, pri velikem konča.

4. Koliko priložnosti imaš kristijan, se v malih čednostih vaditi za veliko svetost, majhna dobra dela opravljati in si nabirati velike zaklade v nebesih. Kaj je kupica vode, kaj sta dva beliča uboge udove in koliko jih Jezus čisla. Kaj malega je, hudo besedo požreti, potrpeti bližnjega oster pogled, pa je začetek velike potrpežljivosti in svetosti. Ni veliko, pohlevno odgovoriti, kadar nas kdo srdito prime, po krivem obdolži; pa je vendar igla v zlatem vencu svete pohlevnosti. Poglejte nebeške stopinje popolnosti; to je šola svete čednosti: „Le kdor je v malem zvest, njemu se veliko zaupa.“

5. V starih časih katoliške cerkve so redovniki (duhovski služabniki) imeli šest redov preslužiti. Začeli so vratarji, da so došli do altarja posvečeni mašniki. Le kdor je bil v prvih službah zvest spoznan, on je bil v višjo službo povzdignjen. Tudi dobri Bog z nami enako ravna; nam kaj malega da, jeden talent zaupa; ako zvesto po svojem stanu v njegovi službi ravnamo, nam veselo poreče: „Dobro tebi, zvesti in pridni hlapec; ker si bil v malem zvest, hočem te čez veliko postaviti.“ O sveta zvestoba v malih stvareh! ti velike cerkve podpiraš, da se ne zasujejo, ti kraljestva ohraniš, da se ne razleté, ti narediš hlapca kralja v nebesih, ubogo deklo, da bo v svetem raju gospa, ako je na tem svetu zvesto služila. Zvestoba v malih rečeh je ravna pot v nebesa.

II.

1. Nezvestoba je gladka cesta v pogubljenje. Drobna kepa snega se iz višave potoči, strašno naraste, veliko stanovje zasuje. Mala iskrica v streho pride, v kratkem veliko mesto požge. Požirek mrzle vode na vročino popiješ, hitro zboliš in umrješ. Mala rana začrni, od nje celo telo segnije. Ravno taka je v duhovnem oziru.

2. Jeden prešerni pogled Davida, moža po božji volji, v prešestvo in človekomorstvo zapelja. Po malem je nesrečni Judež krasti začel, poslednjič je svojega Gospoda izdal in se obesil. Le šivanko je deček ukradel in materi domu prinesel; mati ga ni postrahovala, na vislice je prišel. Pred kratkimi leti so na Dunaju razbojnika obesili. On je v mladih letih kebrom nogice pulil, ptičkam perutnice pipal, mačke mučil in pse dražil za veselje in kratek čas. Odrastel je mesar in z ubogo klavno živino ravno tako neusmiljeno delal. Poslednjič se je ljudij lotil in tih nekoliko pomoril. Glejte, tako hudoba v človeku iz malega raste.

3. Kako je oni premožen mož tako hitro v nič prišel, ženi in otrokom beraško palico podal? Polič vina je čez potrebo pil, eno uro predolgo se je v gostilni pomudil. V kratkem mu je bila nedelja premalo; po tri dni je v krčmah posedal in zadnjič ga ni bilo po cele tedne domov. Tako se je postaral zapravljivec, tat svoje žene in otrok. Tako se začne kamen z gore takati, čemdalje naglejše ječe, se ustanoviti poprej ne da, kakor na dnu brezdna, kjer obleži. Tudi pregrehi le prstec pokaži, zgrabila te bo za celo roko; le jeden las ji daj, hitro bo iz njega vrv izpletla, te močno zvezala in poleti s teboj v pogubo kakor goreč kolovrat. Tako je videla sv. Terezija v peklu prostor njej pripravljen, ako bi ne bila opustila manjših grešnih priložnostij. Sveti Avguštin veli, da se nam je

nekako malih grehov več bati, kakor velikih; smrtnih se prestrašimo, malih pa ne obrajtamo in po njih v velike grehe zabredemo.

Konec. Oh preljubi! petero zlatih naukov si dobro iz tega zapomnimo:

1. Prizadevajmo si vse, še tako majhno, zvesto storiti, če hočemo v boljše priti; le kdor je v malem zvest, njemu se bo veliko izročilo.

2. Varujmo se vsega hudega, naj se nam še tako malovredno zdi. Tudi pesek za morjem je droben; ga pa čolnič ž njim napolniš, potonil bo.

3. Izprašujmo se pogosto, vsak večer, vsaj vsako nedeljo in očistimo svojo vest s srčno žalostjo, čisto spovedjo. Hiša bo grda, če jo le enkrat ali dvakrat na leto pometeš.

4. Ne hvalimo se po hinavsko: nisem nobenega okradel, nikogar ubil; meni vest kaj ne očita. Kdor to govori, na robu pekla sloni; hitro mu bo izpodrknilo. „Kdor misli, da stoji“, uči sv. Pavel, „naj gleda, da ne pade.“

5. Prizadevajmo si, v malem zvesti biti, tudi majhnih dobrih del prav veliko storiti, se v malem lepih čednostij prav veliko privajati; tako bomo hitro bogati, Bogu ljubi in sveti. Veselo nam enkrat Gospod poreče: „Prav tebi, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda. Amen.“



13. Prva predpostna nedelja.

O nezadovoljnosti.

Delavci so godrnjali nad hišnim gospodarjem. Mat. 20, 11.

Kaj mrmrajo otroci čez svoje stariše? Ker jim ne dopusté vsega, kar se otrokom poljubi. Kaj godrnja družina čez svoje gospodarje? Ker ji ne morejo vse tako dati, kakor bi rada. Zakaj se pritožujejo podložni čez svojo gosposko? Ker jim ne more vsega po volji storiti. Zakaj tožujejo župljani gostokrat svoje duhovne? Ker jim ne smejo vsega dovoliti. Kaj se vzdigujejo narodi zoper svoje kralje in cesarje? Ker bi radi sami kraljevali in gospodarili. Tako so godrnjali delavci po današnjem sv. evangeliju zoper svojega gospodarja, tako mrmra ves hudobni svet, tako godrnja tudi pekel. Le v nebesih ne mrmrajo, ne godrnjajo na svetu pravični kristijani. Kako pa kaj pri vas? Mrmranje je peklena navada; nezadovoljnost mrmrati uči in ljudi nesrečne stori. In koliko je takih! Oh, da bi mi Bog dal vsem nezadovoljnim prav živo pokazati:

I. Nezadovoljnosti neumnost.

II. Zadovoljnosti modrost.

Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih. Poslušajte!

I.

Mogočen kralj in pa nezadovoljni podložniki. (Beri čedno priliko v evangeljski Hrani 2. natisa v III. delu str. 21—22.)

Taka je z vsemi nezadovoljnimi ljudmi; sami ne vedó, kaj hočejo. Nezadovoljne ljudi storijo:

1. Grde razvade in pregrešne strasti. Otrokom vse dovoliti in jih za vse žive dni nezadovoljne storiti. Sedem glavnih grehov je tudi sedem glav nezadovoljnosti.

2. Kratka pamet ljudij, ki ne presodijo, zakaj mora vse tako biti in le na-se gledajo.

3. Nehvaležnost ljudij, kateri dobrot ne pomnijo, ampak le težave čutijo. Na tem svetu ni sladkote brez grenkobe, ne veselja brez trpljenja. „Ako pa dobro prejmemo iz roke Gospodove, kaj bi hudega ne.“ O zlata beseda potrpežljivega Joba! Reci ravno tako nezadovoljno družinče, kateremu ni kruh prav pečen, ne bob dosti zabeljen. Tako se potolažite nezadovoljni podložni itd.

4. Pohujšljivi vzgledi; jeden nezadovoljnež desetero godrnjačev naredi. Izbirljiv hlapec žleco položi in noče jesti; hitro potegne družina za njim. En besedljivec v gostilnici pri vinu celo sosesko nadraži. — Taki ljudje in pa kača v raju, katera je prve stariše ukanila. — Požarji so, ki ogenj v streho zadovoljnosti nosijo; njih hudobni jezik je žareči ogel. Skušnja uči, da med desetimi jednega ni, ki bi se po vsej pravici pritoževal. Torej tudi Bog ne more vsem po volji storiti.

II.

Ljuba zadovoljnost je drago blago, koje se ne da kupiti sè zlatom ne srebrom, nego z modrostjo. Ne najdeš je na zlatem sedežu, ne na palici beraški, ampak le pri ljudeh:

1. Kateri svoje poželenje v strahu imajo. Vsaka razvada je huda zver; mora se na brzdah imeti. Človek nerazvajan je s kosom zmesnega kruha bolj zadovoljen, ko razvajan pri mastni pečenki, se kupice čvrste vode bolj razveseli, kakor požrešnik laškega vina.

2. Kateri previdnosti božji vse izročé, oni zadovoljno živijo. Bog daja slabo in lepo vreme, pošilja dobre in hude letine, pošlje dobro, pa tudi hudo gosposko; las brez božjega vedenja z naše glave ne pade. „Njim, ki Boga ljubijo, vse reči v dobro izidejo.“ Najmo Boga gospodariti!

3. Kateri prejete dobrote hvaležno spoznajo in drugih ne zavidajo. Milijonov je lahko nesrečnejših, ko mi. Kar imamo, je božji dar; veliko jih je, koji še tega nimajo. „Kaj imaš, kar nisi prejel?“ (I. Kor. 4, 7).

4. Zadovoljni so, ki ne pozabijo, da ni stanu, ne kraljestva na svetu brez križev in težav, ne človeka, komur bi vse po volji bilo. Eden družega butaro nosite in bote Kristusovo zapoved dopolnili“ (Gal. 6, 2).

5. Kdor želi zadovoljen biti, naj minljivost vsega časnega pred očmi ima. Minule bodo tvoje dobrote; ne prevzemi se, minule bodo sirote; ne obupaj! Ako z Jezusom potrpiamo, se bomo ž njim veselili.

Konec. Mlad, bogaboječi mož je sklenil prav dobre volje živeti. Slišal je od otoka med morjem, na katerem ni potreba težko delati, ne trpeti. Gre ga iskat. Pride na otok, kjer so bili vsi blede ljudje od škodljive sape in pa slabe vode. To ni srečen kraj, je dejal, kjer ni zdravja. Prepelja se na drug otok, najde rudeče, zdrave ljudi, pa vse razeukane. „Tukaj je uboštvo doma“, je dejal in se na drug otok preselil. Na tretjem otoku so imeli veliko bogastva, pa vedno vojsko med seboj; veliko tisoč ljudi je nedolžno smrt storilo. Tudi tukaj ni srečno in zadovoljno živeti, je rekel, in je še celih sedem let po svetu zadovoljnosti iskal; pa v jednom kraju najde preveliko vročino, v drugem prehudo zimo, tukaj potrese, tam prehude viharje, v tem kraju veliko slepih, v drugem kruljevih ljudi! Zdaj mu še le na misel pride, da prave, stanovitne

sreče na tem svetu ni. Ne išče dalje zadovoljnosti po svetu, marveč v svojem srečju; pobožno živi in sveto umrje. Le v Bogu je naša zadovoljnost, naša prava sreča v nebesih.

Veliko si ljudje želijo; jaz posebno tri reči, da bomo srečni in zadovoljni :

1. Bog daj gosposkam pravo krščansko modrost, ljudstvo prav vladati.

2. Bog daj podložnim krščansko potrpežljivost, težave voljno nositi, brez katerih ne moremo biti.

3. Bog nam daj po tem revnem življenju sveti raj; le tam bomo vse po volji imeli. Amen.



14. Druga predpostna nedelja.

O božji besedi.

Sejalec je šel sejat svoje seme. Seme je božja beseda. Luk. 8, 5—11.

Svoje dni sem hodil morje gledat. Gredoč sem prišel v žalostni Kras, v pravo kamnito morje. Po uri krog drevesa ne ugledaš, ne polja, ne trate zelene. Huda burja vse pobrusi, največe voze na cesti zvrne; zvonovi od hudega vetra pojó. Naj bi še toliko mernikov zrnja razsjal, ne boš pešičke našel; seme pade na nerodovito zemljo. Krasu podobno je trdovratno sree.

Premišljuje pa naše srečne kraje, rodovito polje, senožeti zelene, sadonosnike cvetoče. Oh! naj bi, izdihnem, tudi naša srca ravno tako lepa, rodovitna bila za besedo božjo!

Sejalec gre sejat vsako nedeljo in praznik, seje seme božje besede od leta do leta, ali veliko src je kamnitemu Krasu podobnih:

I. Kateri božje besede ne poslušajo.

II. Kateri božje besede ne ohranijo. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušša.

I.

Prelepo Jezus v današnjem sv. evangeliju čvetero poslušalce popisuje. Kaj pa tistim pové, kateri besede božje celo ne poslušajo? „Kdor je iz Boga, božjo besedo poslušša; zato je vi ne poslušate, ker iz Boga niste“ (Joan. 8, 47). In takih kristijanov je sila veliko:

1. Iz napuha. Mnogo jih misli, da jim potreba ni, slišati božjih rečij; posvetne kvante so jim na misli (II. Tim. 4, 3). — Mnogim ni za Boga; denar in pa vino sta njih bogova; zato božje nauke zametujejo. Veliko jih misli, da so se v šoli dovolj naučili; pa kaj da hitro pozabijo in se poslednjič še spovedati prav ne vedó, ne sv. zakramente vredno prejeti. „Bog razodene preprostim in ponižnim, kar je prevzetim modrim skrito.“ Veliko jih božjo besedo mudi iz posvetne lahkote, zavoljo kakih poslov. Oh moj Bog! Kako lahko je jedna sama pridiga cena nebes ali pekla za nas. Njo zamuditi, je zveličanje zgubiti. Vsem takim velja, kar Kristus angelu Laodiceje pravi v skriv. razodetju 3, 15.

2. Iz duhovne lenobe; pridiga jim je predolga, h krščanskemu nauku predaleč, premrzlo itd. Podobni so trapastim devicam, ki niso za olje skrbele. Naj bi pridigar namesto božje besede zlate ali pa srebrne krone sejal, pač bi ne mudili pobirati. Beseda božja je pa drag zaklad, za kojega imamo vse dati (Mat. 13, 44).

3. Poslušati je velika dolžnost; Kristus nam je zapovedal: namestnikom svojim oznanovati, ljudem poslušati. „Kdor vas poslušša itd. Vera je iz poslušanja“ (Rim. 10, 19). Po tem toliko modrijanov sveto vero zgubi, ker celo leto božje besede ne sliši, neverne knjige pa bere.

4. Sveta katoliška cerkev zapoveduje, božjo besedo poslušati; in jim v greh šteje, ki brez pravega vzroka iz cerkve od pridige gredó.

5. Božja beseda je vsem koristna, mnogoterim pa močno potrebna (Psalm 18, 8), popraviti in dovršiti, kar smo se v šoli naučili, srce za posnemo krščanske pravice in resnice ogreti in oživeti.

Dolžni smo božjo besedo poslušati, drugim v lep vzgled. Besede mičejo, vzgledi vlečejo. Vidi sin očeta, hlapec gospodarja h krščanskemu nauku iti, hitro pojde za njim. „Naj se sveti vaša luč pred ljudmi“ itd. (Mat. 5, 16).

Besedo božjo še sploh pridno poslušamo; ali jo pa tudi v srečo ohranimo?

II.

Božja beseda je čudni večerji podobna, katere gosti jedila sodijo, pa ne zavžijejo in lačni svoj pot gredó. (Beri „Apostolsko hrano“ III. del, str. 75.)

Veliko poslušalcev posluša pridige in krščanske nauke, zaslišane hvali ali graja, pa hitro pozabi, v srečo ne ohrani, in svojega dejanja po božjem nauku ne poravna. „Tak je človeku jednak, kateri se v zrealu ogleduje; se ogleda, obrne in brž pozabi, kakošen je bil“ (Jakob 1, 23—24). Kdor božje besede sad želi, mora:

1. Pripravljeno srce imeti, željno božjega nauka. „Ako ogenj napraviš, ni zadosti, da le luč imaš; potreba je tudi suhih drv. Hočeš žeti, ni zadosti, da le naseješ, njiva mora rodovita biti.“

„Da pridiga koristi, ne leži le na pridigarju, ampak duše poslušateljev morajo pripravljene biti, besedo božjo sprejeti“ (Sv. Klemen). Oh prinesite vsaj ukaželjno srečo, lačno besede božje; tako bote nasičeni.

2. Ponižno božjo besedo poslušati in na-se, ne na druge obračati. Naj pridiguje škof ali kapelan, ne govori

iz svojega, ampak v imenu njega, ki ga je poslal. Naj pridigarju sladko in gladko beseda teče, ali preprosto iz ust gre, beseda božja je. Naj bo posoda srebrna ali glinasta, da je le voda zdrava in čista. Naj poslanik bo kakor rad, da nam le dober glas od daljnega doma prinese. Naj beseda božja reže ali hladi, prevdarimo, kaj nam veli, kako nas zadene. Pobožno ženko so vprašali, kaj si je pridige zapomnila? „Zadosti“, je dejala, „da ne bom več grešila“.

3. Doma zaslišane nauke božje čedno povedati, otroci starišem, stariši otrokom, posebno varihom. Imajo navado, iz rožnega vrta prinesiti kako vijolico ali drugo cvetlico domov, nekateri vlomijo vejico s sadjem, drugi prinese svojim otrokom dragih jedil. Stori tudi ti tako, kadar iz cerkve prideš, prinesi svojim otrokom, možu in prijateljem opomine, koje zaslišiš. Oni so več vredni, kakor vse rože na vrtu, vsa jedila na gostiji. Te rože božjega nauka se ne osipljejo, to sadje ne segnije, ta jedila se ne pokvarijo. Ove prinesó kratko veselje, te pa dajo stanovitno korist“ (Sv. Krizostom). Ne morem vam zadosti priporočiti, da božje nauke doma poveste in svoje učite. Sedanji časi so nevarni, vse polno never in krivover. Satan vas hoče presejati, kakor pšenico. Vaši očetje so vam sporočili svete vere neprecenljivi zaklad; oh, skrbite, da ga zapustite neoskrunjenega svojim mlajšim, pripravljene odgovor dati vsakemu, ki vas po zaupanju vpraša, katero je v vas (I. Petr. 3, 15).

Konec. Sejalec je šel seme sejat, Jezus, nebeški učitelj, na zemljo človeškega srca. Sejalec veliko tisoč gre neprenehoma sejat seme božje besede — učitelji sv. katoliške cerkve so. Kje pa so žanjice? Angeli božji bodo prišli žet, luliko od pšenice odbrat. Gospod žanjicam

poreče: „Zvežite plevel v snopiče, da se zažge, pšenico pa spravite v moje žitnice. Oh skrbimo, da tudi mi dobra pšenica bomo!“ Amen.

15. Tretja predpostna nedelja.

Veselje in žalost.

Glejte, gremo v Jeruzalem in vse se bo dopolnilo, kar je od Sina človekovega pisano. Luk. 18, 31.

Dnevi veselja so zdaj; zdaj vidimo svate, zdaj slišimo raj. Tudi nas vabijo ljudje, ž njimi dobre volje biti. „Veselite se z veselimi!“ (Rim. 12, 15). Usmiljeni Jezus pa v današnjem sv. evangelijski svoje učence na trpljenje vabi, rekoč: „Glejte, gremo gor v Jeruzalem“ itd. in sveta mati katoliška cerkev tudi nam veli v duhu v Jeruzalem, premišljevati Jezusovo trpljenje in smrt. Kam se hočemo podati?

I. Veselje pošteno zavživati, pa trpljenja ne pozabiti.

II. V trpljenju ne obupati, ampak v svoje zveličanje obrniti. Bratje in sestre! Veselite se z veselimi, jokajte sè žalostnimi. Kako? Vam pokazati hočem.

I.

Dobri Bog je človeka za veselje ustvaril; zato nam pravičnega veselja ne prepové. „Veselite se v Gospodu, pravi sv. Pavel, in zopet vam rečem, razveselite se; pa vaša krotkost naj bo znana vsem ljudem.“ Nespametni človek si je pa veselje v žalost premenil in milijonov ljudij si še neprenehoma veselje greni.

Da bi se nam taka ne godila, skrbimo:

1. Da ne bo naše veselje zdravju škodljivo po nezmernosti pri jedi, pijači, rajanju ali na plesu itd.

2. Da ne bo zveličanju naše duše nevarno, kakor so slabe tovaršije, grdo znanje itd.

3. Naše veselje naj bo Bogu v čast in hvalo; naše pesmi spodobne, naši govori pošteni, po pameti naš smeh. Slovencev veselice in zdravice so večjidel pobožne. (Poglej: Pesmi Ahaceljrove v Celoveu 1838.)

Da bi pa človek v sreči in veselju ne vprašal: Kdo je moj Bog? mu neskončno modri Bog med veselje tudi trpljenje pošilja; v zveličanje si ga obrnimo!

II.

Veselo in srečno so živeli učenci z Jezusom; tožilo se jim je, njega ločiti se. Zato jim je napovedal žalost in trpljenje. „Glejte, gremo v Jeruzalem, Sin človekov bo izdan, križan itd. Kako milo se je učencem storilo to slovo! Ali Jezus jim pravi: „Dobro je za vas, da od vas grem itd. Vaša žalost se bo v veselje premenila“ (Jan. 16, 7. 20—22). Tudi nam ne bo neprenehoma solnee sijalo; ura žalosti in trpljenja se nam bliža. Da nam v zveličanje bo:

1. V sveto voljo božjo se podajmo. Tako je storil Jezus na gori Oljski. Tako so storili svetniki, tako vsak modri kristijan stori. (Beri „Evangeljsko hrano“ drugega natisa I. del, str. 201.)

2. Potrpimo voljno, kar nam Bog v našo poskušnjo pošlje ali za pokoro, ali za večjo popolnost in lepši venec v nebesih. „Blagor človeku, ki skušnjavo potrpi“ (Jak. 1, 12). — Ni svetnika v nebesih, kateri bi ne bil hodil po stezi trpljenja. Kdor nevoljno trpi, ključ nebeški zametuje; križ je ključ svetih nebes. „Tudi Kristus je moral trpeti in tako v svojo čast iti“ (Luk. 24, 26).

3. Posvečujmo svoje trpljenje Bogu v čast in v zveličanje svoje duše po molitvi, ona je žlahtno hladilo

za ranjeno srce. „Je kdo žalosten, naj moli“, veli sveti Jakob. Se nam trpljenje množi, zdihujemo: „Gospod, če nam trpljenje množiš, pomnoži nam tudi potrpežljivost!“ (Sv. Pij V.). Tako bo njim, ki Boga ljubijo, vse v dobro izišlo.

Konec. Veselje in žalost se menjata kakor dan in noč. Ni ga pod solncem stanovitno srečnega. Ne pozabimo v veselju trpljenja, da nas sreča ne pohujša; tolažimo se v trpljenju s prihodnjim veseljem, da ne obupamo; za dežem vselej solnce pride, naj nas trpljenje poboljša. Skoraj se bo tudi nam žalost v veselje premenila in veselja našega nam ne bo nihče vzel. Amen.



16. Prva postna nedelja.

O krščanskem postu.

Ko se je bil Jezus 40 dni in 40 noči postil, je bil potem lačen.

Mat. 4, 2.

1. „Moje ljudstvo ni spoznalo, da sem jaz, ki sem mu žita, vina in olja dal, pa zlata in srebra veliko, katero so Balu (maliku tega sveta) darovali“, govori gospod Bog po preroku Ozeju, zato ga hočem povabiti, v puščavo peljati in k njegovemu srcu govoriti, da se k meni obrne z jokom, postom in z molitvijo.“ Ravno tako nas vabi sv. mati katoliška cerkev v tem svetem času pomisliti in spoznati, kar k našemu zveličanju služi.

2. Pokaže nam v današnjem sv. evangeliju Jezusa, kako se v puščavi s sv. postom pripravlja, nas zveličati. Po vzgledu Jezusovem nas vabi, se pripravljati za zveličanje svoje.

3. Sveto in ostro so se svoje dni kristijani postili. („Življenje svetnikov“ I., 20.) Slabo se večidel sedanji kristijani posté — veliko jih post malo obrajta, dosti celó zaničuje. Oh tako ni prav, ni po krščansko, ni zveličansko, marveč zelo pregrešno in pogubljivo; zakaj:

I. Sv. post je oče telesnega in dušnega zdravja.

II. Od Jezusa in svetnikov posvečen.

III. Od svete katoliške cerkve vsem vernim trdno zapovedan.

IV. Svetega posta prelomljenje je vzrok časne in večne nesreče. Bog bodi z nami!

I.

Vir vsega zla za dušo in telo je pregrešno poželenje mesa, je požrešnost. Požrešnost želodec oslabi, kri skali, zdravje popači, življenje prikrajša. Post nam zdravje varuje, življenje podaljša. Puščavniki so z ostrim postom visoke starosti čakali, n. pr. sv. Anton, sv. Pavel puščavnik itd. Tudi modri zdravniki post naročajo. Kako modro torej sv. mati katoliška cerkev skrbi, ki po tolstem pustoivanju svojim vernim post naroča; le enkrat na dan najesti se, zvečer pa kaj malega zavžiti in tako popraviti v postu, kar se je pokvarilo v pustu.

Tudi mesojeje se večasih zdržati, je zdravo in zveličansko. Modri zdravitelji svedočijo, da so močnata jedila in zelenjave za močne ljudi bolj zdrava, kakor meso. Skušnja uči, da so mesojedni ljudje veliko hudobnejši in strasti podvrženi — sočivojedni pa bolj pohlevni, mirni in lepšega zadržanja. Naj si je ravno sedanje človeštvo od mladih nog mesenine vajeno, je vendar močno zdravo, si ploh jedi, posebno pa mesenih, večasih pritrpati, si želodec posprazniti, da nam živež potem za toliko boljše diši, za toliko več tekne.

Je po krščansko postiti se zdravo za telo, je še bolj zveličansko za dušo, želodeu vzeti in duši dati, nepokorno meso duhu podvreči, kar vsi katoliški učitelji pričajo. „Kakor oblaki luno, zakrivajo megle trebuha duši božjo modrost. Božja vednost ni pri človeku doma, kateri se mesenemu poželenju poda. Kdor svoje telo preveč rad ima, ne bo milosti božje dosegel.“ Zavžitek prepovedanega sadu je nam po prvih stariših izvirek pregrešnega poželenja, njega krotenje pa je početek svete kreposti in to je sv. post. „Skušnjave se ne lotijo onih, ki se posté; angeli varuhi radi pri duši prebivajo, ki se po postu očisti. Post vodi k Bogu, kakor požrešnost od Boga pelja. Po čem je Ezav zapravil pravico prvorojenstva, kakor po jedi? Kaj je storilo Simzona nepremagljivega, kakor njegov ostri post? Post je duše najvarnejša bramba, močnih orožje; on prežene skušnjave, vnema pobožnost in človeka vrednega stori, Boga gledati, kakor Elija. S postom se je pripravljaj Mojzes, zapovedi božje prejeti; s postom so Ninivljani božje kazni odvrnili.“ (Sv. Bazilij.) Tako je sv. post oče zdravja, porok usmiljenja, oče ubogih, rednik svete čednosti. (Glej postni list za postni čas 1851.) Zato je pa tudi

II.

Sv. post od Jezusa in svetnikov posvečen. Korenina hudobije je poželenje prepovedanega. To korenino izruti je dal človeku neskončno dobri Bog sveti post ali pritrgranje v dopuščenih rečeh. Prva zapoved bila je postna postava. Mojzes je zapoved posta od svojih prednikov prejel, se je sam postil in je post Izraelcem sporočil. (III. Mojz. 30.) Postili so se stari očaki in preroki. Ostro se je postil sv. Ivan Krstnik, tudi Jezus nam v vzgled, ter je apostolom post priporočil, kadar bo ženin od njih vzet. Postili so se vsi svetniki in svetnice, pravični se

greha ovarovati, krivični se vredno spokoriti, zakaj pa ne mi?

Sveti možje in žene so se s postom pokorili, ali mi grešniki pokore ne potrebujemo? V trdem postu so oni svoje pregrešno poželenje krotili, ali imamo mi drugo šolo svete čednosti? Po strmem potu zatajevanja so oni v nebesa prišli; kaj mislimo mi po široki cesti razuzdanja v nebesa priti? „Pojdite skozi ozka vrata noter“, veli Jezus (Luk. 13, 24). Zato je:

III.

Sv. post od sv. matere katoliške cerkve vsem vernim trdno zapovedan. Kar je bilo že prvim starišem ostro ukazano: se prepovedanega sadu zdržati, po Mojzesu Izraelcem zapovedano, po Jezusu apostolom in vsem vernim naročeno, to je tudi sv. mati katoliška cerkev zapovedala, se v posebnih časih postiti, rekoč: „Posti se“. Postna zapoved je tako stara, ko sv. cerkev. Sv. Bazilij priča, da ni bilo otoka, ne suhe zemlje, nobenega mesta, ne ljudstva, ne kota sveta, v kojem bi ta zapoved neznana bila; zapoved, koji se vojščaki, popotniki, mornarji, kupci še tako daleč od doma, verni vseh držav, vsakega stana, vsake starosti povsodi veselo podvržejo. Prelomljenje posta mu je bilo znamenje, da je kdo svete vere bandero zapustil. Kar je sv. cerkev v svoji mladosti zapovedala, zapoveduje po vsem znanem svetu razširjena in kaznuje one, ki to zapoved zaničujejo. Je svoje dni kdo duhovskega stanu sv. post prelomil, bil je ob službo dejan; je bil posvetnega stanu, so ga iz občine svete cerkve dejali. (Ap. kan. 68.) Kar sv. cerkev ne stori, hoče Bog izpolniti. Dobra in vsem usmiljena mati prizanaša starosti, slabosti in bolehnosti ter potrebnim post preloži; toliko ostreje pa zdravim in močnim post zapoveduje in take za svojo deco ne spozna,

koji se ne postijo in o prepovedanih časih meso jedó. Si bolehen, poprosi in jokaje uživaj. Ako pa predrzno ješ, se ti hoče goditi, kakor malopridnim otrokom, ki očeta in matere ne poslušajo, temveč storé, kar jim dopade. Prav je dejal pobožni, stari kardinal Stanislaj Hozij onim, ki so ga silili, post opustiti. „Pisano je: spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji. Spoštujem Boga svojega očeta in cerkev svojo mater; in ker Bog hoče, da se postim, cerkev pa veli, kdaj in kako naj se postim, slušam njuna povelja, zaupaje v plačilo svoje pokorščine, da bom dolgo in zdrav živel.“

IV.

Kdo zaničuje sv. post? Ne pravični, sveti možje, marveč neverniki, krivoverci, prevzetni bahači, mlačni kristijani in mehkužni posvetneži, kojih Bog je trebih, konec pa pogubljenje. Kdor s takimi potegne, bo tudi ž njimi plačilo prejel.

Kaj izvira iz zaničevanja cerkvenega posta? Nepokorščina do svete matere katoliške cerkve, nepokorščina do Boga. „Kdor vas zaničuje“ itd.

Kdor nevesto Jezusovo zaničuje, tudi ženina. Brezvestno prelomljenje drugih cerkvenih in božjih zapovedij, kakor nas skušnja uči. Pohujšanje bližnjega, otrok in družine. Odtod pridejo nepokorni otroci, nezvesta družina. Le pohujšajte se, vidite v petkih meso jesti, v postnih dneh zajutrkovati. Vsi taki so le po imenu kristijani, po dejanju pa neverniki, od kojih Kristus pravi: „Kdor cerkve ne poslušá itd. Po bogatinovo živé, z bogatinom bodo tudi svoj del imeli“ (Luk. 16, 14). „Kdor v mesu seje, bo tudi od mesa pogubljenje žel“ (Gal. 6, 8). Poglejte zaničevanja svetega posta žalostni konec!

Konec. Ljube duše! Svojega ženina čakamo; čakajmo ga s svetim postom, da mimo nas ne pojde, in kadar pride, nas pripravljene najde.

Postimo se v duhu in po nauku katoliške cerkve, ne le doma, ampak tudi v gostilnicah spoznajmo, da smo katoličani. Tako se tudi naš nebeški ženin nas sramoval ne bo in veselo ž njim pojedemo na nebeško gostijo. Amen.



17. Druga postna nedelja.

Skrb za nebesa.

Peter je dejal Jezusu: Gospod!
dobro nam je tukaj biti.

Mat. 17, 4.

Kako srečni so bili trije apostoli na gori Tabor, videti po nebeško premenjenega Jezusa! Ves veselja poln je sv. Peter rekel: „Gospod itd. Kako srečni bomo še le mi, ako v nebesa pridemo, v morje neskončnega veselja, ker je že Petru kapljica toliko sladka bila“ (Sv. Avg.).

Oh naj bi vsi tako srečni bili in se z Jezusom v nebeški luči veselili. Poklicani smo; ali bomo pa tudi izvoljeni? Nebeško kraljestvo silo trpi. Le kdor išče, on najde in kdor za nebesa skrbi, on si jih bo osvojil. Kako pa mi za nebesa skrbimo?

Kdor v nebesa priti želi, mora:

I. Po nebesih hrepeneti, zakaj?

II. Za nebesa vse svoje žive dni skrbeti. Kako?
Poslušajte!

I.

Zakaj nas je Bog ustvaril? Mali otroci odgovoré: Da bi Boga spoznavali, njemu služili in potem v nebesa

prišli. Kar pa deca vedó, posvetni modrijani radi pozabijo in si nebes le na tej revni zemlji iščejo: jedni v blagu, drugi v dobrotah, tretji v posvetni časti.

So nove vrste krivoverci (Rongeanci), ki svojim nebesa na tem svetu obetajo, ali kaj, da jih dati ne morejo! Vsi poskušamo resnico Salomona kralja (Pridg. 1, 2) in moramo besedo potrditi, da je vse pod solncem le nečimernost in pa duha težave, le tam nad solncem je pravega veselja dom. Ni torej hujše zmote, ne večje goljuffje, kakor se v minljivosti zaljubiti, se v posvetno izgubiti. Kdor pozabi, da je zemlja le tuja dežela, pravo pot zgreši, se lahko pogubi. Odtod pride, da se tako slabo za srečno smrt pripravljamo, na posvetno sree vežemo, ga poslednjo uro odtrgati ne moremo, težko in nesrečno umrjemo, kakor bogatin v svetem evangeliju (Luk. 16, 19). „Kdor svet ljubi, bo sè svetom konec vzel“ (I. Joan. 21, 16. 17).

Največja modrost in dolžnost je na nebesa misliti in po njih hrepeneti:

1. V križih in težavah. Ko je Kristus svojim učencem trpljenje napovedal, jim je tudi dejal: „Veselite se in radujte, zakaj vaše plačilo bo veliko v nebesih“ (Mat. 5, 12). „Premišljevanje nebes nam da potrpežljivost, kakor svetim mučenikom“ (Jak. 1, 12. Beri: Baraga premišlj. 4 poslednjih reči 172), „nam da stanovitnost, kakor Makabejcem II. 7 in sv. Feliciti“. (Beri: „Življenje svetnikov“ III. 65.)

2. Nebes ne smemo pozabiti, kadar se nam dobro godi. Popotnik, ki se v tujem kraju vseli, doma ne bo dosegel. Ako pomislimo, kaj nam je v nebesih obljubljenega, vse posvetno svojo ceno zgubi. Pozemeljsko v primeru večnega zveličanja ni dobrota, marveč teža“. (Sv. Greg.) „Iščite, kar je zgoraj, to poželite, ne pa, kar je na zemlji“ (Kol. 3, 1). Pogosto se je torej sv. Ignacij

na nebesa oziral, rekoč: „Oh, kako mi na zemljo mrzi, kedar nebesa pogledam“. „Sveti raj je naš dom; dirjajmo torej, kolikor moremo, hrepenimo in svete dela opravljajmo, da srečno sè svetniki noter pojdemo, ki so naši bratje in Boga uživamo, kateri je naš oče“ (Sv. Ciprijan). Pa tudi:

II.

Vse svoje žive dni za nebesa skrbeti. „Iščite pred vsem nebeško kraljestvo in njegove pravice“.

1. Poklicani smo, Boga vekomaj hvaliti; potreba je torej Boga spoznavati, se božje službe vaditi. Cesar bi nas v službo ne vzel, ako bi se službe dobro ne naučili; kako bo pa Bog take v nebesa vzel, koji božjih nauk ne poslušajo, službo božjo opuščajo? „Hočeš v življenje iti, drži zapovedi“. Ne vsak, ki veli: „Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo“ (Mat. 7, 21).

2. Povabljeni smo pa na nebeško gostovanje; naše želje imamo po nebeškem veselju ravnati; „kdor le posvetno poželi, ne bo večerje Gospodove okusil“ (Luk. 14, 16).

Zato pijanci, nečistniki itd. nebeškega veselja okusili ne bodo, ker je njih okus le posveten. „Ne bodite kakor konj in mezeg, katerim uma ni“ (Ps. 31, 9). Konj pri najboljšem obedu le ovsu pa mrzle vode išče. Za take celo posvetne, mesene ljudi nebes ni.

3. Potreba nam je svatovskega oblačila nedolžnosti ali pokore. „Kdo bo prišel na goro Gospodovo“ itd. (Ps. 23, 3—4). Varovati imajo še nedolžni angelsko oblačilo sv. krsta, zakaj: „Blagor njim, ki so čistega srca“ itd. (Mat. 5, 8). „Skrbeti imajo grešniki za perilo sv. pokore, da se jim ne pripeti kakor gostu, ki je bil brez svatovskega oblačila v unanjo teme vržen“ (Mat. 22, 11). „Poseben čas pokore je ravno postni velikonočni čas“ (II. Kor. 6, 2).

4. Skrbeti nam je za dare, katere bomo nebeškemu Kralju prinesli; kajti s praznimi rokami pred njega priti ne smemo. „Kar tukaj sejemo, bomo tamkaj želi“ (Gal. 6, 18). „Delajte si prijatelje s krivičnim, minljivim blagom, da kadar onemagate, vas v večno prebivališče sprejmejo“ (Luk. 16, 9). „Blagor njim, ki v Gospodu pomrjejo, njih dela gredo za njimi“ (Skriv. razod. 14, 13).

Konec. Večnost se nam približuje vsako leto, vsak dan, vsako uro. Vsi ji nasproti dirjamo, pa po dvojni poti: pravični po stezi pravičnosti v srečno, krivični po stezi pregrehe v nesrečno večnost. Po kateri poti pa mi hodimo? Oh skrbimo, da bo nam vsak sveti post, vsaka spoved jedna stopinja bližje svetih nebes. Amen.



18. Tretja postna nedelja.

O hudobnih jezikih.

Jedni so rekli: Z Belcebubom,
višjim hudičev, izganja hudiče.

Luk. 11, 15.

1. Veličastno plava velika barka po morju, hitro ko ptič parobrod po valovih teka, naglo ladija po vodi gre in kdo jih vlada? Malo krmilo, za koje krmilec drži. Kdo vlada pa človeka — vso družino, občino, ljudstvo in kraljestva? Mala stvar — človeški jezik. Jezik je tvoje krmilo, o človek, in ti si jeziku krmilec; kaj da večjidel slab vladar! Zato pravi sv. Duh: „da je več ljudij po jeziku pogubljenih, kakor z mečem pomorjenih“ (Sir. 28, 22).

Kako hudoben je jezik, slišimo iz današnjega svetega evangelija (Luk. 11, 15). Koliko po svetu hudega stori,

nam lahko vsaka soseska, vsaka občina in država pové. Z nobednim udom se človek tolikrat in pa tako hudo ne pregreši, kakor z jezikom; sosebno:

I. Zoper resnico.

II. Zoper krščansko ljubezen.

III. Zoper sveto čistost.

Preštejte mi zvezde na nebu, povejte mi listja in trave broj, potem vam hočem število grehov jezika povedati.

I.

Ljuba resnica, ti nebeška luč naši duši, lažnivi jezik te ugasne in dušo umori z grdo lažjo, drugo govori, kakor misli (Modr. 1, 11). Prvi lažnivec je bil satan, ki se je zlagal angelom in prvim starišem (Joan. 8, 44). Lažniveca tovariš je prilizovalec, svete čednosti morilec, kakor Kajn ubijalec svojega brata Abeljna.

Kaj je dražje ljudem na svetu, kakor mož-beseda; lažnivec je tudi morilec, ki obljube dela, pa jih ne dopolni, kakor se prerada rokodelcem godi. „Vaša beseda bodi: je, je; ne, ne“ (Mat. 5, 37).

2. Svet je ljudem verozakon, svetlo seme zveličanja našega; brezbožen človek se svojim umazanim jezikom sveto vero oskruni, utrga revežu poslednjo sladko zaupanje iz krvavega srca, cele rodbine in dežele nesrečne stori. Tako delajo krivi preroki po gostilnicah, pri poliču.

3. Kriva priča naprošena, podkupljena, umori poštenje in dobro ime, jemlje premoženje pogosto tudi življenje bližnjemu. Zato tako ostro osma božja zapoved krivo pričo prepoveduje (Prip. 14, 5). Strašnejša je še kriva prisega, Boga laži in krivici za pričo poklicati. Kako Bog laž sovraži in ostro kaznuje, nam kaže žalostni konec Ananija in Zafire (Dj. ap. 5).

II.

Hudobni jezik mori krščansko ljubezen:

1. Z opravljanjem: slabosti in pregrehe bližnjega raznašati, brez potrebe praviti, kar je še ljudem neznanega, potrditi, kar se še dvomi, poviševati drugih pregreške, delati bruno iz pezdirdja. Opravljivec je divji hijeni podoban, ki mrcino izkoplje in po vsem kraju smrad napravi. Bratje, ne opravljajte jeden drugzega (Joh. 4, 11).

2. Z obrekovanjem, kadar se čez druge izmišljeno hudo govori, kar nikoli storil, mislil ni. Kdo je Egiptovskega Jožefa v ječo, kdo nedolžno jagnje Jezusa na križ spravil? Hudobni, obrekljivi jezik. Oh koliko nedolžnih je iz zavisti počrnjenih, krivo obsojenih! (I. Kor. 6, 10).

3. S podpihovanjem, kadar se slabo od hiše do hiše nosi, kadar se pri studentu, ko ženstvo po vodo gre, moštvo živino napajat žene, oznanuje, rekoč: Je-li si čul, kaj je sosed rekel? Bi ti povedal, če me zamolčiš itd. Taki podpihovalci in podpihovalke razdražijo zakone, razkačijo cele soseske. „Preklet je dvojezičnik“ itd. (Sirah 5, 16. 28. 11).

4. S kletvijo in rotenjem. Preklinjalec snuje iz slabe navade, jezovec iz svojega žolča najstrašnejše besede, ne spoštuje svetih zakramentov, in se celo Boga loti. „Kdor preklinja, svojo dušo zakolne“ (Sirah 21, 30).

Kdo izmed nas se še ni po takem sè svojim jezikom pregrešil?

Kdo se je pa prav spokoril? Resnično je, da se jih več z jezikom pogubi, kakor z mečem pomori.

III.

Pregrešni jezik je ubijalec svete čistosti. „Kako lep je čist rod itd. (Modr. 4, 1); hudobni jezik jo oskruni:

1. Z nesramnim kvasanjem (klafanjem). Nesramni, ki nespodobne šale uganjajo. Vsak nečisti govor je oster

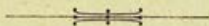
trn v srcu nedolžnosti zasajen, ki se ne da več izdreti, je iskra nečistega ognja, ki ne ugasne. Kako vé mladež med nami reči, koje so zakonskim pogosto neznane? Zakaj je mladina toliko prešerna, nesramožljiva? Nesramni jeziki so to storili in še storé:

2. Z nesramnimi pesmimi. V veseli tovaršiji sedijo mladenči in devojke ter si popevaje kratek čas delajo; ali poslušaj, o čem pojó? čuješ dekleta na polju, doma, kaj prepevajo? Najrajši od nesramne ljubezni. „Česar je srce polno, iz ust gre“ (Luk. 6, 45). Tako piska peklenski ptičar in vabi mladino na svoje limanice, nedolžne duše v svojo mrežo zapleta.

3. Tudi ponočno vriskanje je škodljivo sveti čistosti. Vsaka divja zver naznanja po svoji šegi svojo pohotnost; tudi razbrzdana mladina tako zna. „Ne bodite kakor konj in mezeg“ itd. (Ps. 31, 9).

4. Najgrozovitnejše hudobni jezik s prilizovanjem nedolžne duše mori. Kakor Evi kača, se lizun nedolžni devici, zapeljivka mladeniču sladka, se s prazno hvalo prikupuje; gorjé duši, ki se lizunu podkupiti da. „Na jeziku nosi strd, v srcu brusi meč“ itd. (Ps. 63, 4—5). Sladki jezik je milijone duš pomoril. Gotovo je več ljudij z jezikom pogubljenih, kakor z mečem pomorjenih.

Konec. Kakor jezik brez števila hudega po svetu učini, tako pa tudi dobrega neizrečeno veliko naredi, ako ga človek v brzdah ima in modro vlada. Kakor je sv. Peter na binkoštno nedeljo veliko tisoč ljudij preobrnil, sv. papež Leon divjega Atila vkrotil, tako moder učitelj, poglavar s svojim modrim, pravičnim jezikom velike čete ljudij v dobro nagne in hudega obvaruje. „Blagor mu, kdor se ni s svojim jezikom pregrešil“ (Sirah 25, 11). Amen.



19. Četrta postna nedelja.

Velikonočno sv. obhajilo.

Bila je blizu velikanoč. Ko je tedaj Jezus videl, da je silno velika množica k njemu prišla, je dejal Filipu: Od kod bomo kupili kruha, da bi ti jedli?

Joan. 6, 4—5.

Kako lepo je gledati množico ljudij v puščavi krog Jezusa sedeti, ki jih čudovito s kruhom nasiti! Še lepše je videti o svetem velikonočnem času milijone pravovernih kristijanov krog božje mize, kako jih Jezus, nebeški kralj, s svojim presvetim Telom in s svojo rešnjo krvjo nahrani.

Zopet je za velikanoč božja miza pogrnjena, vse pripravljeno; oh naj bi tudi mi pripravljene bili, sveto velikanoč z Jezusom vredno obhajati! Premislimo torej:

I. Imenitnost sv. božje mize.

II. Potrebno našo pripravo.

Jezus! hrani nas s svojim sv. naukom; le-ti imaš besede večnega življenja.

I.

Veliko čudežev, brez števila, je storil Jezus; največji čudeži njegove božje ljubezni so trije: 1. da se je učlovečil; 2. da je na križu umrl; 3. da se nam v presvetem rešnjem Telesu zavživati daja; in ravno poslednje je med vsemi največji čudež Jezusove neskončne ljubezni, ki veli: „Z velikim poželenjem sem želel to velikonočno jagnje z vami jesti“ (Luk. 22, 15). Zato je vzel po zadnji večerji kruh, rekoč: „To je moje Telo, ki bo za vas dano; jejte vsi od tega“. Potem je vzel kelih z vinom, rekoč: „To je kelih moje krvi, koja bo za vas prelita; pijte vsi iz njega. To storite v moj spomin“. To se ponavlja vsak dan, vsako nedeljo, posebno pa o veliki noči, kedar vredno

sveto obhajilo prejmemo. Ravno tisti Jezus, ki je bil od Marije rojen, na križu za nas umorjen in zdaj na desnici božji sedi, se v podobi kruha z nami združi, rekoč: „Kdor zavživa moje meso“ itd. (Joan. 7, 56). „Jaz sem vinska trta, vi mladike“ itd. (Joan. 15, 5). „Ako je ravno Bog vseveden, nam ni imel kaj boljšega dati, kakor svoje meso in kri“ (Sv. Aug.). Oh, vi nebeški angeli, čudite se! Pridite vse stvari in pogledjte čudo božje ljubezni! — Kako je velika čast, pri božji mizi biti, tako veliki so tudi darovi milosti božje, ki jih v svetem obhajilu zadobimo. Duša oživi kakor roža od jutrnje rose in ponovi lepoto svetih čednostij. Zadobi se moč, vse skušnjave premagati. Prejme se zastava življenja večnega. Lahko duša, nevesta Jezusova, veselo reče: „Živim, pa ne več jaz, Kristus v meni živi“ (Gal. 2, 20).

Koliko svetnikov je po svetem obhajilu svetih postalo, vernih kristijanov hudega obvarovanih, v dobrem pokrepčanih, koliko skušnjav premaganih! Ako je z nami Jezus, kdo bo zoper nas? Polne roke milosti deli usmiljeni Jezus v presvetem obhajilu svojim vernim; ta zakrament je živi vir vse svetosti, pa tudi vsake pomoči za dušo in telo, iz kojega milo Jezus zove: „Pridite k meni vsi, ki trpite“ itd. (Mat. 11, 28).

Kako pa je to, da se jih le malo vseh teh dobrot veseli? Oh, to je bilo in bo. Pri poslednji večerji je usmiljeni Jezus svojim učencem noge umil, pa je dejal: „Zdaj ste čisti, pa ne vsi“ (Joan. 13, 10). Prvo sveto obhajilo je bilo apostolom v večno življenje. Judežu izdajalcu pa v pogubljenje. Naj bi se nam kaj takega ne pripetilo, pomislimo:

II.

Vredno pripravo k svetemu obhajilu. Ima k vam priti kak imenitni gospod, hišo lepo pometete in izbo

okinčate po svojem premoženju. Jezus, kralj kraljev k vam priti želi, pa noče drage, bogate, posvetne oprave, temveč:

1. Čisto srce, brez smrtnega greha in brez nagnjenja v odpustljive pregreške. Nič ni tvojega, kakor samo srce; srce lahko daš, komur hočeš: Jezusu ali pa hudemu. Milo Jezus v presv. zakramentu prosi: „Sin! hči! daj meni srce svoje“. Ali trdovratni grešnik, prešestnik, požrešnik itd. ne da Jezusu srca, marveč ga svoji pregrešni navadi zastavi. Jezus pride, pa prostora ne najde; hitro človeka zopet zapusti, ki božji rop stori. Hudi duh se povrne in sedem drugih duhov privzame; in tak grešnik je potem sedemkrat hujši od poprej (Mat. 12, 45). Bog nas obvaruj vsake nesreče, pred vsem pa nevrednega obhajila, katerega očitne kazni so časna nesreča, nespokornost, pogosto nagla in večna smrt. „Kdor bo li kruh po nevrednem jedel“ itd. (I. Kor. 11, 27—28).

2. Pobožnosti svatovsko oblačilo, molitev in obujenje svetih čednostij Jezus želi. Pobaraj, kdo pride? Kdo si ti, kdo je On? Obudi vero, upanje in ljubezen; ponižaj se, kakor stotnik v sv. evangeliju, rekoč: „Gospod! nisem vreden“ itd. „Potem ga sprejmi kakor Cahej v svojo hišo“ (Luk. 19, 1). — Pa tudi tvoje telo bodi čedno pripravljeno:

3. Telo po stanu in premoženju spodobno oblečeno. Ako pride k hiši imeniten gospod, mu vsaj trdo klop s kako belo ruto pogrneš, mizo pobrišeš. Kako nesnažni pa gostokrat možaki, ne obriti, ne počesani, ne umiti, prejmejo svojega Gospoda in Boga! „Pripravite Gospodov pot“ itd. (Luk. 3, 4). Pa tudi:

4. Tešče mora telo biti od polnoči, ali vsaj šest ur pred sv. obhajilom v spodobno spoštovanje angelske hrane. „Vemo sicer, da učenci iz prvega niso tešči telo in kri

Gospodovo prejeli. Ali od tiste dobe je svetemu Duhu dopadlo, da iz velike časti do njega telo Gospodovo poprej v usta kristijana pride, kakor druga jed: po vsem svetu je taka“ (Sv. Aug.). Ne daj pa tudi Bog, se na dan sv. obhajila upijaniti, ali v slabe, stare tovarišije povrniti se: Svetega obhajila dan je vesel dan pokore za dušo, Jezusovo nevesto. Veselo lahko izreče: „Kdo me bo ločil od ljubezni božje“ itd. (Rim. 8, 55).

Konec. Preljubi! Življenje naše je podobno veliki gostiji; vsi smo gosti Boga, nebeškega kralja, ki nas živi kakor usmiljeni Jezus v današnjem sv. evangeliju svoje poslušatelje. Kosilo imamo že na tem svetu, velika, večna večerja bo pa v nebesih. Oh skrbimo, da bomo z Jezusom veseli pri nebeški gostiji sedeli. Amen.



20. Peta postna nedelja.

Velika nesreča, Jezusa izgubiti.

Jezus se je skril. Joan. 8, 59.

Danes obhajamo tiho nedeljo, katera se tudi nedelja trpljenja in žalosti, po nekaterih krajih črna nedelja imenuje. Kaj pomenijo te nedelje posebna imena? Bliža se nam spomin trpljenja in smrti Jezusove.

Sveta mati katoliška cerkev omiluje svojega ženina Jezusa, ne poje začetnega psalma pri sv. maši, opušča veselo končanje psalmov: Čast bodi Bogu itd. in zakriva podobe križanega Jezusa po svojih altarjih.

Kaj nam pa današnji sv. evangelij pové? Pripoveda nam, kako se je usmiljeni Jezus hudobnim Judom skril, da se jim je spolnilo njegovo žalostno prerokovanje: „Vi

me bote iskali, pa me ne bote našli in bote v svojih grehah umrli“.

Ravno tako se vsakemu godi, ki Jezusa izgubi; in takih nesrečnih ljudij je v sedanjih časih sila veliko po svetu. Ne daj Bog te nesreče! Pomislimo torej:

I. Komu se usmiljeni Jezus skrije?

II. Kako se jim godi, pri katerih Jezusa ni?

Kdor je iz Boga, božjo besedo poslušaj.

I.

„Prikazala se je dobrota in prijaznost Boga, našega Zveličarja“ (Tit. 3, 11). Ta prikazen ali prihod Jezusa je bil in bo za nas največa sreča. Jezusa izgubiti, je bila in bo največa nesreča. Oh, naj bi le spoznali, komu se Jezus skrije:

1. Posvetnežem, kateri se v posvetno kakor krti zarijejo, vse nebeško pa pozabijo, povabljenim gostom podobni, koji niso hoteli priti (Luk. 14, 16—24). Takim kupčija več velja, kakor božja beseda, Jezus jim zginje iz spomina in iz srca, kajti jim ni zanj mar.

2. Napuhnjenim prevzetnežem. Napuh je človeškega uma črna tema, ki človeku luč zakrije, katera je prišla iz nebes na zemljo (Joan. 3, 19). Prevzetni farizeji so zgubili Jezusa, kojega so ponižni ribiči sprejeli. Taka se vsem prevzetnim glavam po svetu godi (Luk. 10, 21). „Bog je prevzetnim sovražnik“ (I. Petr. 5, 5).

3. Pregrešnim razuzdancem, ki so sužnji hudobije, si sami zapone kujejo in nočejo biti prosti Kristusovi. Jezus in Belijal ne moreta v jednem srcu prebivati. Taki so bili razuzdani Saduceji in razvajeni pagani (hajdi) so še zdaj vsi pozemeljski črvi, kojih Bog je trebuh (Fil. 3, 19). Sovražniki križa Kristusovega imajo oči, pa ne vidijo,

ušesa, pa ne slišijo; njih srce je okamenelo za Jezusa, kako bi Jezus pri njih ostal?

4. Mlačnim, mehkužnim kristijanom, ki niso za božje kraljestvo mrzli ne goreči. Pri večerji bi radi z Jezusom sedeli, na oljski gori, na Golgati pa ga zapuščajo. V nebesa bi radi prišli, pa le po gladki, široki cesti. Take vojščake Jezus iz svojih ust pljune (Skriv. razod. 3, 15—17).

„Kdor mene pred ljudmi zataji, njega bom tudi jaz pred Očetom nebeškim“ (Mat. 10, 33). Takih mlačnih kristijanov je brez števila po svetu, ki bodo ali so že zgubili Jezusa. In to je največa nesreča; zakaj: „Z Jezusom biti, je sladek raj, brez Jezusa biti, je strašen pekel“ (Tom. Kemp.)

II.

Ko je Kristus na križu umiral, je solnce svoje obličje zakrilo, tema je zemljo pokrivala, hudobnim Judom se je smeh v strah premenil. Taka žalostna

1. Tema zmot zakriva um in zastopnost ljudij, kojim se Jezus skrije z lučjo svojega božjega nauka. Resnica je luč naše duše za večno življenje. „Jaz sem pot, resnica in življenje“, veli Jezus (Joan. 14, 6). — Kam so zašli trdovratni Judi, kam neverniki, kam vsi posvetni modrijani? Kam bodo prišli vsi sedanji krivi preroki, zapustivši vsi Jezusa zveličansko vero. „Slepi so in slepce vodijo“ (Mat. 15, 14).

2. Sree takih se v posvetno poželenje potopi, v blato pozemeljsko zagreznejo oni, ki Jezusa zgube. — Sree ni prestol božji, temveč gnezdo hudobij; ljubezen božja in do bližnjega ugasne, le sebična ljubezen ga blodi. Veselje nebes iz takega srca izgine, živi pekel se mu unema in božji mir ga zapusti.

3. Kjer pri ljudeh Jezusa ni, tudi ni v sili pravega pomočnika. Kako strašno se je godilo Judom, po tem,

ko so zavrgli Jezusa, svojega mesijo. Iskali so odrešenika in ga iščejo, ali ga ne najdejo, kajti so Jezusa zavrgli. Vse to jim je Kristus napovedal (Luk. 19, 41—47). — Tako se bogotajcem in sovražnikom Kristusovim godi. Solnce posvetne sreče se jim otemni, ni pomočnika in silna smrt je njih brezbožnega življenja žalostni konec, pogubljenja večnega pa začetek.

4. Kjer Jezusa ni, ni v smrtni uri tolažnika. Oni, ki niso v življenju prijatelji Jezusovi, se tudi na smrtni postelji njega bojé; in kadar Jezus pride, je za take že prepozno. Jezus pride sodit take, kateri se mu niso zveličati dali. „Iskali me boste, pa me ne bote našli; in kjer sem jaz, vi ne morete priti“ (Joan. 7, 34).

Konec. Žalostna in vsa objokana je iskala Marija Magdalena ljubega Jezusa, ko ga ni v grobu našla (Joan. 20, 11—16). Tako ga išči tudi ti, krščanska duša, posebno v svetem velikonočnem času. Sprejmi, ohrani Jezusa v grobu svojega srca. „Z Jezusom biti je sladek raj, brez Jezusa biti je strašen pekel“. Amen.

21. Cvetna nedelja.

Molimo Jezusa v presv. rešnjem Telesu!

Množica je upila, rekoč: Hozana
Sinu Davidovemu! Mat. 21, 9.

Prihodnji teden se imenuje veliki teden. Sv. Krizostom pravi, da ne zato, kakor bi dnevi tega tedna bolj dolgi bili, zakaj veliko drugih tednov je, ki imajo po več ur dolge dni, ampak zato se zove teden veliki, ker nam je v tem tednu največja dobrota došla. Dolga vojska je bila v tem tednu dokončana, smrt premagana, zakletje

odvzeto, grozovitost satana ovržena; v tem tednu so bila nebesa ljudem zopet odprta, angeli so se z nami združili, zapahi ločitve so se odrinili in mir je med nebom in zemljo storjen po vojvodu mira. Ravno danes vojvoda miru v Jeruzalem prijezdi in veselo ga ljudstvo sprejme rekoč: „Hozana“ itd.

Katere so pa tiste, toliko velike dobrote božje milosti, ki so se v velikem tednu godile? So posebno dve, prva pri poslednji večerji, druga pa na križu storjena — čudeža dva božje ljubezni. Prvega hočemo danes premišljevati, najsvetejši zakrament altarja:

I. Kako Jezus v presvetem rešnjem Telesu iz gole ljubezni do nas živi.

II. Kako on od nas v tem presvetem zakramentu moljen in ljubljjen biti želi. Povzdignimo, duše moje, z veselo množico tudi mi danes častiti glas: Hvaljen bodi, ki pride v imenu Gospoda: Jezus Kristus v presvetem zakramentu altarja!

I.

Jezus živi v najsvetejšem zakramentu altarja iz ljubezni do nas po svoji vsemogočnosti. Čudil se je starejšina na gostiji v Kani Galileji, okusiti vodo v najboljše vino spremenjeno (Joan. 2, 1—11). Čudili so se Judje, slišati obljubo Jezusovo, da jim hoče dati svoje meso jesti, svojo kri piti (Joan. 6, 51—64). Kar je obljubil, je pri poslednji večerji Jezus dopolnil, spremenivši kruh v svoje telo, vino v svojo kri, ter je dejal: To storite v moj spomin (Mat. 26, 26). Glejte čudo ljubezni Jezusove! Kar je storil Jezus, so storili na njegovo povelje apostoli in storijo njih nasledniki, škofi in mašniki, namestniki božji: spreminjajo, zavžijejo, vernim delijo in moliti postavijo pravo živo Telo Jezusa Kristusa, kakor Boga in človeka, s krvjo in z mesom, kakor je bilo od Marije rojeno, na križu umor-

jeno, in zdaj na desnici božji sedi. To in tako je govoril in storil Jezus, še neprenehoma po svojih namestnikih govori in dela in z nami ostane do konca sveta (Mat. 28, 20). Tako so apostoli oznanovali, tako sv. mati katoliška cerkev uči. Oh čudo vsemogočnosti in ljubezni božje! V tebe verovati in pa tebe moliti hočemo.

2. Pokaj pa Jezus v najsvetejšem zakramentu altarja prebiva? Iz ljubezni do svoje neveste sv. katoliškv cerkve, nam v spomin njegove nove zapovedi (Joan. 13, 24—35). Stariši zapusté svojim otrokom premoženje, oblačila itd. v spomin, Jezus pa svoje telo. Imenitniki tega sveta imajo spomenike iz kamnja na grobu, Jezusov je pa presveti zakrament, ki nas njega spominja, dokler spet pride (I. Kor. 11, 26). Jezus živi v presv. zakramentu iz ljubezni do nas, kakor pastir med svojimi ovčicami (Joan. 14, 18), kakor pomočnik in tolažnik naš, ki nas kliče: „Pridite k meni, ki trpite“ itd. (Mat. 11, 28). Iz altarja teče duhovni vir božje milosti v verna srca kristijanov. Oh, pridite, ki ste lačni in žejni in zajemljite! Noč in dan vas čaka in želi.

3. Pokaj pa Jezus v podobi kruha med nami prebiva? Iz gole ljubezni do nas. Kakor Bog se v svojem veličastvu nam prikazati ne more; kdo bi nja veličastvo prestal? „Naši slabosti pride s tem naproti“ (Tom. Kemp.). Tudi kakor Bog in človek se nam ne more zavžiti dati, ampak v podobi kruha se ž njim združimo. „Kdor zavživa moje telo in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Joan. 6, 57). Sam Jezus se z nami sklene, naj bi tudi mi ž njim sklenjeni bili; tako storé oni, ki se goreče ljubijo“ (Sv. Krizostom). „Na križu se je prikriilo njegovo božje bitje, v presvetem rešnjem Telesu je skrito tudi njegovo človeštvo; sama ljubezen Jezusova se nam razodeva“ (Sv. Tom. Akvin). Kdo premišljuje to prečudno skrivnost

in se ne čudi in ne zavpije ves ljubezni božje vnet: bodi visoko hvaljeno in češčno Jezusa rešnje Telo vselej in povsodi v najsvetejšem zakramentu!

II.

Jezus želi v presvetem zakramentu moljen in ljubljen biti. Kakor goreče je srce Jezusovo do nas, tako mrzlo je rado naše srce do Jezusa. Po pravici toži Jezus v presvetem rešnjem Telesu: „Otroke sem izredil in na noge spravil; oni me pa zametujejo“ (Iz. 1, 2). Jezusa dolžno moliti in njemu storjeno žaljenje nadomeščati, izpostavlja sveta mati katoliška cerkev presveto rešnje Telo k očitnemu počeščenju.

1. Največa čast in hvala njemu gre. Angeli svoje obličje zakrivajo in neprenehoma prepevajo: Svet, svet, svet itd. (Skriv. raz. 4, 8—10). Vsi nebeški prebivalci Jagnje božje molijo; ravno to Jagnje med nami v podobi kruha živi; njega moliti je naša dolžnost. „Pridite, hočemo pred Gospodom se radovati. „Pridite, molimo, padimo na kolena in jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril“ (Ps. 94, 1—6). Kako nehvaležni so, ki se pred najsvetejšim ne pripognejo. Tudi njim Sodnik poreče: „Jaz vas ne poznam“ (Mat. 7, 23).

2. Jezusa smo dolžni moliti in častiti s pogostim in vrednim svetim obhajilom. To storite v moj spomin. Kadar se prijatelja poredko obiščeta, njuna ljubezen onemaga; hitro se bota pozabila. Taka se tudi nam godi. Kakor pa s pogostno in vredno prejemo presv. rešnjega Telesa Jezusa najlepše častimo, tako je nevredno obhajilo njemu največa nečast, tako rekoč novo križanje (Hebr. 6, 6). Tega Bog obvari! (I. Kor. 11, 21).

3. Dolžni smo Jezusa pogosto obiskati v presvetem zakramentu altarja, se mu zahvaliti za njegovo ljubezen,

za odpuščanje prositi, kajti je od nevernikov, krivovercev in malopridnih kristijanov toliko med nami žaljen, nadomeščati dolžno molitev po vseh krajih, kjer ves zapuščen od ljudij v presvetem zakramentu živi. V tem svetem velikem tednu Jezusa prav pogosto in pa spodobno v božjem grobu obiščimo; saj je zaslužil vso našo čast. Pa tudi druge čase radi k Jezusu hitimo, kakor pridni služabniki pred svojega kralja, bolniki k svojemu zdravniku, ubožci k bogatemu dobrotniku, potrebni k obilni božji mizi. Vsako vredno obiskanje bo nam lepo plačano.

4. Radi Jezusa k bolnikom spremljajmo. Na otoku Salzeta v jutrnji Indiji so kristijani svoje dni pritekli, kakor hitro so zaslišali na obhajilo pozvoniti, ter so bolnikovo izbo z zelenjem in rožami ozaljšali, so pot pometli in z gorečimi svečami Jezusu naproti šli. Po nekaterih krajih spremljaje presveto rešnje Telo sveto pojó ali na glas sv. rožni venec molijo. (Kdor z gorečo svečo presveto rešno Telo spremlja, zadobi 7 let in 280 dni odpustkov, brez sveče pa 5 let in 200 dni. Inonene XII.)

Konec. Veselo je ljudstvo na današnjo nedeljo Jezusa visoko počastilo, rekoč: Hozana! Strašno je pa na veliki petek vpilo. Križaj ga! Taka se tudi med nami rada godi. V cerkvi Jezusa molimo, doma pa s kletvijo in z drugimi hudobijami križamo. Preljubi bratje in sestre, nikar tako! Kristijana celo življenje ima biti Jezusa vredno moljenje. Amen.



22. Prva nedelja po veliki noči.

O zakramentu sv. pokore.

Jezus je rekel: Prejmite sv. Duha; katerim bote grehe odpustili, odpušeni so jim; in kojim jih bote zadržali, zadržani so jim.

Joan. 20, 23.

Drago je hodilo Jezusu, človeški rod odrešiti. Srečno vidi veliko delo odrešenja dogotovljeno; previdi pa tudi, koliko jih bo njegovo zasluženje zapravilo, posvečujočo milost izgubilo in se po grehu v poprejšnjo nesrečo pogreznilo. Usmiljeni Jezus spozna, da bo za veliko njih njegovo odrešenje izgubljeno, ako jim nove pomoči ne izroči, ki po svetem krstu zopet smrtno grešé. Iz usmiljenja se torej po svojem ustajenju apostolom prikaže rekoč: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal“ itd. Ko je bil to izrekel, je v nje dihnil in jim dejal: „Prejmite sv. Duha; katerim bote grehe odpustili“ itd. Poglejte postavljenje zakramenta svete pokore, poslednje pomoči zveličanja *onim, ki so po sv. krstu grešili*; in tudi nam. Kdo ne bi torej premislil:

I. Kako potreben je nam grešnikom zakrament svete pokore.

II. Kako zveličansko je, zakrament sv. pokore vredno in pa pogosto prejemati. Mir vam bodi v tem svetem premišljevanju!

I.

Naše življenje se primerja vožnji po nevarnem morju. Rahel čoln je stan posvečujoče milosti božje. Hudi vetrovi skušnjav pihajo, veliki valovi pregrešnih strastij, ga zaliti hočejo; pregrešne priloznosti so nevarne klečeti, na kojih se čolnič razbije, kedar kristijan smrtno greši. Jedina

dila (deska) rešenja je sv. pokora. Jezus veli: „Povem vam, če se ne spokorite, bote vsi pokončani“ (Luk. 13, 3). Naša slabost je tolika, grešne priložnosti tako mnogovrstne, naše pregrešenje tako pogosto, da bi nam bilo obupati, ako bi usmiljeni Jezus zakramenta sv. pokore postavil ne bil. Pokoro so oznanovali v starem zakonu Noe, Jona, v novi zavezi sv. Janez Krstnik, Jezus in njegovi apostoli; njo oznanujejo vsi pravoverni učitelji. Pokora je grešnikom toliko potrebna, da brez nje zveličanja ni.

2. Ravno tako potrebna je pa tudi sveta (zakramentalna) spoved, čeravno se je grešniki največ bojé. Prava pokora mora petera biti: pokora spoznanja z izpraševanjem vesti, pokora obžalovanja, trdnega sklepa, izpovedi, dejanja ali zadoščenja. Najhujše sovražena od posvetnih ljudij je pokora ust ali sveta spoved, pa tudi tako bistvena, da brez spovedi, če je mogoča, pokore ni. Kristus je dal oblast svojim namestnikom, grehe odpustiti ali zadržati; kako bi pa to storili, če bi jim grešniki grehov ne odkrili? „Spovejte si tedaj jeden drugemu svoje grehe“ (Jak. 5, 16). „Ako se svojih grehov spovemo, je (Bog) zvest in pravičen, da nam naše grehe odpusti in nas vse hudobe očisti“ (I. Joan. 1, 9). „Izvoli si kar rad, ako zakrivaš brez spovedi, boš brez spovedi pogubljen. Zato Bog spoved tirja, da zveliča ponižnega; zato pogubi nespovedanega, da kaznuje prevzetnika“ (Sv. Avg.).

3. Kakor je sveta spoved potrebna, je tudi koristna. Spovednik so grešniku zdravnik, dušne rane poceliti, učitelj mu nevarnost pokazati, pa tudi pot pokore svetovati, sodnik, mu pokoro naložiti in ga zagotoviti, da so mu grehi odpuščeni. Kdo prešteje vsa povračila, kdo število duš pové, ki so po sv. spovedi rešene bile? „Spoved duše zveliča, razpodi grehe, premaga skušnjave, zapahne globino pekla, odpre vrata nebeška“ (Sv. Avg.). Blagor nam

ubogim grešnikom, ki imamo toliko močno zdravilo, tako mogočno rešilo! — Skrbno ga torej rabimo!

II.

Kolikokrat je potreba k sveti spovedi iti? Prvi kristijani so se spovedovali, kako hitro so grešili ter so prosili za ostro pokoro božje namestnike. Mlačnim kristijanom je sveta cerkev zapovedala vsaj jedenkrat na leto se spovedati, če hočejo pravoverni kristijani biti. Sveta skrb za zveličanje naše nam pa veli:

1. K spovedi iti, kakor hitro v smrten greh pademo. V najstrašnejši nevarnosti živi, kdor v smrtnem grehu živi. „Pripravljeni bodite; ker ne veste ure ne dneva“ (Mat. 25, 13). Brez posvečujoče milosti božje ne moremo kaj dobrega za večno življenje storiti. Grešnika molitev je Bogu gnusoba. — Kdor novo rano hitro obveže, lahko zaceli; kdor hitro po storjenem grehu se spové, se lahko poboljša. Ako se danes vsekaš, boš obvezati do velike noči odlagal? Vsak smrtni greh je nevarna dušna rana.

2. Navadno govorjenje posvetnih ljudij je: Nisem nikogar ubil, nobenega okradel, se nimam ničesar spovedati. Sv. pismo pa pravi: „Kdor reče, da greha nima, je lažnivec. Tudi pravični sedemkrat na dan greši“ (Prip. 24, 16). Mali grehi pa milost božjo pomanjšajo, dušo oslabé. Kaka bo hiša, le jedenkrat na leto pometena? Taka bo tvoja vest, ako se le jedenkrat na leto spoveš. Dobro je vest vsakega meseca, vsaj vsake kvatre s sveto spovedjo očistiti.

3. Najzvestejše se ima pa sveta velikonočna spoved opraviti, ker brez nje vredno velikonočno obhajilo mogoče ni. „Bratje! potrgajte stari kvas. Obhajajmo veliko noč ne v starem kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v presnem kruhu čistosti in resnice“ (I. Kor. 5, 7—8). V

to vredno pripravo za velikonočno spoved in obhajilo je predvelikonočno izpraševanje. Svoje dni so morali verni svojim predpostavljenim mašnikom o veliki noči se spovedati, zdaj se naj pri izpraševanju vsaj izkažejo, da so za sveto velikonoč pripravljani. Kdor se izpraševanju odmika, je nepokoren kristijan, kateri svojega pastirja ne posluša. Kdor se pa za velikonoč ne spové in k sv. obredu ne gre, on je kakor očitni grešnik in neznabog, kojega katoliška cerkev za svojega ne spozna in ne pokoplje. Kdor o veliki noči za svoje, zlasti domače ne poskrbi, je-li so svojo velikonočno dolžnost dopolnili, on je vero zatajil in je hujši od nevernika (I. Tim. 5, 8).

Konec. Ljubi mir nam Jezus želi; grešniki pa miru nimajo, dokler ga v zakramentu svete pokore po spovedi zopet ne zadobé. (Glej Drobtinice VI. 165.) Smo z zgubljenim sinom grešili, tudi ž njim pred namestnika božjega pokleknimo, rekoč: Oče! nisem vreden tvoj sin imenovan biti; vzemi me saj za poslednjega svojih služabnikov. Amen.



23. Druga nedelja po veliki noči.

Krščansko pastirstvo.

Jaz sem dobri pastir. Joan. 10, 11.

„Jaz sem dobri pastir“, je rekel Jezus in po resnici; zakaj: Dober pastir da življenje za svoje ovčice. „Jaz sem dober pastir“, oh, naj bi tudi jaz mogel to reči; zakaj kakor je usmiljeni Jezus pastir vseh vernih, tako je tudi meni veliko duš v pastirstvo izročil, od kojih bom imel oster račun dajati. — „Jaz sem dober pastir, dobra pastarica“ — oh, naj bi mogel vsak gospodar, gospodinja to izreči, njih je Bog domačim pastirja postavil!

Tudi predpostavljeni vi imate po 2, 3, 30, 40 duš pasti za večno življenje in bote po ravno tolikokrat račun dajali. Pravični Bog! ako bo gorjé za sam sebe odgovor dati, kaj pa bo za toliko duš na računu stati? Kaj hočemo storiti? Svoje dolžnosti prav spoznati in jih zvesto dopolniti:

I. Kakor zakonski možje in žene.

II. Kakor očetje in matere.

III. Kakor gospodarji in gospodinje.

Vsi ti so pastirji svojih ovčic. Dobre ovčice poslušajo glas svojega pastirja; poslušajte ga tudi vi!

I.

Pastirske dolžnosti zakonskih. Bog je v rajju drevo vsadil, ki najslajše, pa tudi najgrenkejšé, najbolje in najslabše sadje rodi: zakonski stan. Kakor zakonski svoje dolžnosti dopolnijo, pekel ali pa nebesa imajo, kakor pohlevne ovčice, ali pa dereči volki med seboj živé. Velike dolžnosti imajo zakonski; samo treh opomnim:

1. Skrb za blagost duše in telesa. Višje ko oče in mati za otroke — ima mož za ženo, žena za moža skrbeti, da telo ne zboli, se duša ne pogubi. „Človek bo očeta in mater zapustil“ itd. (I. Mojz. 2, 24). Ako mož čutiš, da tvoja ženka boleha, naj se ti denarja ne mili; če bi moral poslednjo kravico prodati, da le ženka ozdravi. Pa tudi Hana je prela za svojega moža, slepega Tobijo 2, 19. — Ako čutiš, da tvoj ali tvoja kako slabo navado jeze, zanikarnosti, lažnivosti ima, opominjaj, prosi! Strasti so zakona najstrašnejše sovražnice. Vidiš, da tvoji ali tvojemu kaka nesreča žuga, svari kakor Klaudija Pilata (Mat. 27, 19); odvrni nesrečo kakor Abigail od skopega Nabala (I. Kralj. 25, 14). Zakonski naj bodo varuhi svojih drugov.

2. Zakonska zvestoba in ljubezen. „Možje ljubite svoje žene, kakor Kristus cerkev“ (Ef. 5, 25). „Mož nima oblasti svojega telesa, ampak žena; ne žena do svojega telesa, ampak mož“ (I. Kor. 7, 4). Zakon prelomiti in pa srečo zakonsko ugonobiti. Zvestoba v gospodarstvu in v gospodinjstvu, da ni mož preskop, ne žena zapravljiva; tatvina zakonska hišo podira. Zvestoba v odgoji otrok, da se otrokom potuha ne daja, jeden ne pokvari, kar drugi popravi.

3. Potrpljenje in prizanašanje. V prvih tednih zakona je vse sladko in dobro, ali vsak tudi svojo senco ima, ki za njim hodi. Bolj slepa ko je bila ljubezen, hujše bo za tem sovraštvo. Potrpežljivost v zakonu najlepše rožice sadi, prizanašanje zakon blagoslovi. Kakor zakonski z zakonskim bo tudi Bog ž njima ravnal.

II.

Pastirske dolžnosti starišev. Zakonski prstan ima biti gladko okrogel, brez žlahtnih kamencev, kajti zakonski biseri so blagi otroci. Očeta in matere najdražje blago so deca; za nje tudi naj bo prva skrb:

1. Telo zdravo izrediti. Kako čedno skrbé ptičice za svoje mlade! Kako slabo pa mnoge matere za svojo deco! Mnogi oče otrokom beraško palico poda. Taki so tatje, tolovaji svojih otrok in so vero zatajili (I. Tim. 5, 8). „Ako dete očeta kruha prosi, je-li bo mu kamen dal?“ (Luk. 11, 11).

2. Glavo pošteno podučiti doma, otroke v šolo in v cerkev pošiljati, jih pa tudi potrebnega dela vaditi. Najboljša dota je zdravo, čvrsto telo, dela vajene roke in pa učena glava. Otrok ne v šolo dati, se pravi otroke za najdražje blago ogoljufati. Bogati pa sirovi otroci so oslom

podobni, ki za druge zlato nosijo. Pred vsem najpotrebnejše je:

3. Srce otrok požlahtniti, s svetimi čednostmi okinčati. „Očetje, izgojite svoje otroke v strahu božjem“ (Ef. 6, 4). Kaj pomaga zdravo telo in prebrisana glava, ako je srce hudobno? Potreba je otroke učiti, svariti, strahovati, pa jim čedne vzglede dajati. „Jedno dete, katero se Boga boji, je bolje, ko tisoč brezbožnih“ (Sirah 10). Kdor deco po krščansko izredi, jih tudi lahko poskrbi in h kruhu spravi. Pa ravno pri volitvi stana imajo biti stariši deci dobri pastirji. Ne siliti, ampak svetovati stan, je očeta in matere pravica, jim po potu poštenja, ne po cesti pregrehe h kruhu pomagati, jim pravično doto dati, in za otroke moliti. Tako bodo deca starišev veselje, kakor oljke krog mize (Ps. 127, 3—4), po smrti pa najlepša krona v nebesih.

III.

Pastirske dolžnosti gospodarjev in gospodinj. Gospodar! gospodinja! vsi tvoji domači hlapci in dekle, rejenci in rejenke so ovčice tvoje čede in Kristus tebi veli: „Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta“ (Joan. 21, 15).

1. Da jih prijazno in ljubeznivo imaš. Zakaj je Bog dal, da si Martin ti gospodar, Luka pa tvoj hlapec? — da Ana ti gospodiniš, Rotijka pa služiti mora? Zato, naj bi ti lepo ž njima ravnal, jih ne stiskal kakor lev, temveč kakor oče — mati se ž njima obnašal — obnašala (Sirah 4, 35).

2. Da svoji družini za zdravje in za časno srečo skrbiš. — Dajaj svojim zdrav živež, prebivališče, prizanašaj boletnim, skrbi betežnim za zdravnika, kakor stotnik v Kapernavmu (Mat. 8, 5. 13).

3. Da svoji družini za zveličanje duše skrbiš. Bog bo duše tvojih domačih iz tvojih rok tirjal. Veliko se tožuje čez slabo družino, malo za poboljšanje družine stori. Dvoje posebno zlo je, po kojih se družina pohujša. Prvo krivo je, da le na delo družine gledamo, ne pa tudi na zadržanje. Drugo krivo je, da le tožujemo, podučiti, posvariti pa opustimo. Išči družine, ki dobro slovi. Ne trpi pri hiši greha, ne grešnega znanja. Skrbi, da bodo hlapci in dekletke molili in k službi božji hodili, svete zakramente pogosto in vredno prejekali. Le kdor Bogu zvesto služi, bo tudi gospodarju zvest. Dajaj svojej družini dobre vzglede (Mat. 5, 16). Ako vsa prizadeva ne pomaga, družinčetu slovo daj. Bogaboječa družina je božji dar, hudobna pa hiše prekletje (I. Mojz. 29, 2).

Konec. Lepo je, lepo dober pastir biti, pa lahko ni; potreba je velike skrbi. Pomnite to zakonski, stariši in predpostavljeni vsi! Kadar bo enkrat trobenta zabučala in nas angeli k sodbi zbrali, bomo tudi mi svoje pripeljali pred Pastirja vseh pastirjev. Iskal bo mož svojo zgubljeno ženo, klical oče svojega sina, gospodinja svojo zavrženo deklo, pa bo prepozno. Oh, naj bi mogli vsi tisti strašni sodni dan najvišjemu Pastirju naših duš reči: „Glej, tukaj so, koje si mi izročil; nobeno mojih se mi ni pogubilo“. Amen.



24. Tretja nedelja po veliki noči.

O pripravi na srečno smrt.

Še malo, pa me ne bote več videli.

Joan. 16, 16.

Jezus v sredi svojih učencev sedi in milo slovo jemlje, rekoč: Še malo itd. Oh, kdo more tako slovo jemati, njemu se ni smrti, ne večnosti bati!

Tudi jaz, da vsi lahko rečemo: „Še malo“ itd. V kratkem tudi mene, tebe ne bodo več videli. „Oh, naj bi tudi vsak veselo izreči mogel: „Grem k Očetu“.

Vsi se vsako leto, vsak dan, vsako uro v večnost odpravljamo; ali se pa tudi na srečno smrt pripravljamo? — Dvojna priprava nam je za srečno smrt potrebna:

I. Daljna: pravičnega življenja.

II. Bližnja: vernega oskrbljenja o smrtni uri.

O Gospod! uči nas šteti naše dni, da bomo moglega srca.

I.

Daljna priprava na srečno smrt ima biti celo naše življenje. Vse naše dejanje in nehanje, vse naše potovanje kaj je drugega, ko hoja k našemu grobu? Vse naše dejanje bi se naj kakor na grobu sklenilo in storilo. Tega nas Jezus opominja, rekoč: „Čujte, zakaj vi ne veste ure ne dneva“ (Mat. 25, 13). Kdor se hoče za srečno smrt vredno pripravljati, se ima:

1. Greha zvesto varovati. „Grešnika smrt je strašno huda“ (Ps. 33, 22). Grešnik zgubi, kar je ljubil, njega čaka, česar se je bal, nima, česar bi mu največ potreba bilo. Preteklo mu grozo, pričujoče bolečine, prihodnjo strah dela. Le kdor pravično živi, se smrti ne boji. „Dragocena je pred Gospodom smrt njegovih svetcev“ (Ps. 115, 15).

2. Svoje dolžnosti zvesto dopolniti. Vsak človek je od Gospoda nebes in zemlje na svojo mesto postavljen, kakor vojščak na stražo, kakor delavec v vinograd, kakor hlapec ali dekla, komur je svoje talente zaupal. Prišel bo klicat na račun, na plačilo. Blagor hlapcem, koje čuti najde (Luk. 12, 37). Srečen, komur poreče: „Dobro tebi, pridni in zvesti hlapec“ (Mat. 25, 21).

3. Si za nebesa zaklade dobrih del pripravljati. Ne smemo srca na posvetno vezati, da bi kakor priraščeno poslednjo uro ne dalo odtrgati se, temveč s posvetnim blagom si prijatelje v nebesih pripravljajmo, zaklade, kojih molji ne snedó, tatje ne ukradejo, dobra dela telesne in duhovne milosti. „Kjer je naš zaklad, bo tudi naše srce“ (Mat. 6, 19—21). Tako nas bo umreti veselilo, zakaj: „Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo; njih dela gredo za njimi“ (Raz. 14, 13). — Tako bodi celo naše življenje priprava na srečno smrt. Potrebna je pa tudi:

II.

Bližnja priprava, da se za bližnjo smrt vse poravnava, dokler smo še zdravi, pri pravi pameti in pri moči. Kdor kaj sporočiti ima, naj ne odlaga:

1. Svoje poslednjo sporočilo ali testament narediti. Tudi Jezus je svojo ljubo mater sv. Ivanu sporočil in svojim apostolom vse lepo ukazal, kako se ima po njegovi smrti zgoditi. Kadar pa poslednjo poročilo storiš, ne pozabi krivice poravnati, spomni se ubogih, pa tudi svoje uboge duše. „Delajte si prijatelje s časnim blagom, da kadar onemorete, vas sprejmejo v večno prebivališče“ (Luk. 16, 9). — Kar pa človek dobrega storiti hoče, ne zanašaj se na svoje nadobnike. Kar pri trdnem zdravju dobrega storiš, je zlato, kar na smrtni postelji, srebro — kar po smrti drugim naročiš, je železo, in se pogosto celo opusti.

2. Spravi se z Bogom vsak večer, vsako mlado nedeljo, vsako novo leto, kakor bi tvoja poslednja ura bila. Potreba je za srečno smrt vsak večer svojo vest izprašati in svoje grehe objokati, vsakega meseca se spovedati in presveto rešnje Telo vredno prejeti, vsako leto enkrat svoje življenje kakor ob smrti skleniti. Tako

so svetniki, svetnice storile. Ne on, ki starih let včaka, ampak on, ki v milosti božji živi, je umreti pripravljen, kadar Gospod potrka, mu veselo odpre. (Luk. 12, 36).

3. Svete zakramenle umirajočih o pravem času prejeti. Sovražniki so, ki bolniku nevarnost smrti prikrivajo; nobene hvale takim v večnosti vedel ne bo. Neumni so, ki se svetih zakramentov prejeti bojé, in tako dolgo odlagajo, da je večjidel prepozno. Jezus ne pride umorit, ampak oživit, pomagat, ako ne telesu, pa duši.

Tako bo Kristus naše življenje in smrt, naš dobiček. (Fil. 1, 21). Mirno bomo na smrtni postelji ležali, lahko slovo jemali, svojim poslednje nauke dali, in kakor Jezus izdihnuli: „Grem k Očetu! Dopolnjeno je. — Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.“

Veliko ljudij si želi vedeti poslednjo uro. Potreba je pomniti, da bomo umrli, pa dobro ni vedeti, kdaj, za to, da se vedno pripravljamo. To nas mladenič uči, od kojega sv. Antonin pripoveda. (Beri Drobtinice VII., b. II.) Tudi nas Bog opominja po boleznih, po nevarnostih, po smrti naših ljubih, da bo tudi nas skoraj zaklical. Skrbno torej pripravljajmo se, da bomo pripravljeni kakor Jezus k Očetu iti. Amen.

25. Četrta nedelja po veliki noči.

O dvojni poti v večnost.

Nobeden izmed vas me ne vpraša:

Kam greš?

Ivan 16, 5.

Popotnik popotnika vpraša: Prijatelj, kam greš? Rad mu popotnik odgovori, da gre v tuje kraje, ali iz tujih krajev domov. Tudi Jezus se v dan. sv. evangeliju na pot odpravlja; ali nobeden njegovih se ga ne upa

vprašati: Kam greš? Žalost obhaja njih srce, se Jezusa ločiti; veselo jim pa on pove, da gre k njemu, ki ga je poslal, k Očetu.

Človek! tudi ti si popotnik, kakor jaz; naj te torej poprašam: Kam greš? — Naj ti tudi odgovorim, da greš v srečno ali pa v nesrečno večnost. Oh, kako potrebno je in kako redko popraša se: Človek! Kristjan! Kam greš? Kam gremo, lahko po svoji poti spoznamo. Dve poti v neskončno večnost gresta; hočemo ji danes pogledati:

I. Stezo pravičnosti v večno življenje.

II. Cesto pregrešnosti v večno pogubljenje. Po kateri hodimo mi? Poslušajte!

I.

Steza pravičnosti v sveta nebesa je strma in ozka pot, in malo jih je, ki po njej hodijo. (Mat. 7, 14). Ona je:

1. Steza truda in trpljenja. Koliko je prestal Jezus od svojega rojstva do vnebohoda gladu, žeje, po dnevu učil, po noči molil, tako, da je od samega truda zaspal. (Mark. 4, 38). Vse to je moral Kristus trpeti, in tako v svoje veličastvo iti. (Luk. 24, 26). — Koliko so delali svetniki, in še delajo vsi zvesti služabniki božji. „Delajte, pravi Jezus, dokler je dan; pride noč, kadar ne bo delati mogoče. (Ivan 9, 4). — Kako se pa kaj ti trudiš po stezi čednosti?

2. Steza zatajenja in pokore. „Kdor hoče za menoj priti, naj sam sebe zataji, in hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24). Svoje dni so bili ljudje, ki so si velik križ naredili, in za pokoro po svetu nosili. Nam kaj takega potreba ni; Bog vsaki starosti, vsakemu stanu križ naloži. Križ nam delajo naši hudi nagoni, naše slabosti in strasti, naši tovariši, tovarišice, težave našega dela. Le,

kdor vse voljno prenaša, sam sebe zatajuje, on po stezi čednosti hodi.

Tako so puščavniki v ostrem postu, vojščaki v trdem boju, hlapci in dekcle v svojem težavnem stanu si nebesa služili, so imeniten stan zapustivši si težavnega izvolili, naj bi po ostri stezi pokore proti nebesom hodili. — Kaj si pa ti želiš?

3. Steza preganjanja in zaničevanja. Nisem prišel mirú na svet pošiljat, ampak meč, govori Jezus. Taka se je njemu godila od jaslic do križa; taka apostolom vsem. Ni svetnika v nebesih, ki v življenju zaničevan in preganjan ne bi bil. „Blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali itd. (Mat. 6. 11—12). Apostoli so se veselili zavolj imena Jezusovega zasmeh trpeti. (Dj. ap. 5, 41). — „Kteri hočejo pobožno živeti, morajo preganjanje trpeti.“ (II. Tim. 3, 12). Oh, veseli se, ako si zavolj pravice zaničevan, po nedolžno preganjan; to je priča, da si na pravi stezi večnega življenja.

4. Steza veselega dokončanja in srečne večnosti. Z gore Golgate je nam Jezus sveta nebesa odprl. Med kamenjem je videl sv. Štefan nebesa odprta. „Blagor človeku; zakaj, kedar bo skušan, bo prejel krono življenja, katero je Bog njim obljubil, ki njega ljubijo“ (Jak. 1, 12). Ta je prva pot v srečno večnost, strma steza čednosti; ali malo jih je, kateri po njej hodijo. Druga je:

II.

Široka cesta pregrešnosti, od katere Jezus pravi, da so široka vrata, in pot prostorna, katera v pogubljenje pelje, in da jih je veliko, koji po nji hodijo (Mat. 7, 13). Taki so:

1. Mlačni, zanikarni kristijani, kateri niso za božje reči, za večno zveličanje, za razširjanje kraljestva božjega,

za prejemo svetih zakramentov ne gorki ne mrzli. Le ime kristjanov imajo, v dejanju se pa Kristusa sramujejo. Radi bi zveličani bili, pa pregrešnemu svetu tudi dopadli, hudemu se ne zamerili. Take bo Kristus iz svojih ust pljunil (Razod. 3, 15—16).

2. Po prostorni poti pogubljenja hodijo vsi razuzdani dobrovoljci tega sveta, kojih bog je trebuh, kojih nebesa so minljive dobrote sveta. Njih pravilo je bilo, je in bo: „Pridite balite, uživajmo dobrega, kar ga je, to je naš del, in naša osoda. Tako mislijo in se motijo; zakaj hudobija jih je oslepila“ (Modr. 2, 6—21). Bogatega požrešnika posnemajo, in za njim v peklenško trpljenje gredo (Luk. 2, 6, 19).

3. Po široki cesti hodijo, kateri krivico delajo, goljufajo, kradejo, uboge in udove stiskajo, svojim pravice ne dajo; kojih krivica v nebo upije (Jak. 5, 4). Takih krivi bog je denar in posvetno blago; njim je duša na prodaj. Ob nedeljah in praznikih na cesto gredo, namesto službe božje kupčujejo, in mamonu služijo. „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi“ (Mat. 16, 26). Onim je težje v nebesa, kakor kameli skoz šivankino uho (Mat. 19, 23—24). Takih posvetnjakov množica se strašno množi. Jeli tudi ti med njimi hodiš?

4. Znamenje široke ceste je množina pregrešnega društva, konec pa strašno pogubljenje. Grešniki se radi tolažijo, da niso sami, da je več takih. Oh žalostna tolažba! Tudi prvi svet je bil ves hudoben razun osem oseb; pa je bil tudi ves potopljen, razun osem pravičnih. Sodomljani bili so vsi razuzdani, pa tudi z živim žveplom požgani, razun pravičnega Lota. „Tako prejde svet in vse nja poželenje; le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj

(I. Joan. 2, 15—17), dasitudi sam po ozki stezi pravičnosti hodi. „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih“ (Mat. 22, 14).

Konec. Dve poti v neskončno večnost peljate, prva, strma steza proti nebesom, druga, gladka cesta proti peklu; po kateri pa ti hodiš? Kam pa ti greš? To se prašaj, krščanska duša, vsak večer, pri vsaki spovedi. Vsak dan — vsaka spoved, vsako leto je tebi jedna stopinja bližje svetih nebes, če se poboljšaš, bližje pekla, če se pohujšaš; na mestu stati ne moreš. — Kamor greš, tje boš prišel, kakor živiš, tako boš umrl, vekomaj srečen ali nesrečen. Pomisli, kam greš! Amen.



26. Peta nedelja po veliki noči.

Moli in delaj!

Prosíte, in bote prejeli, da bo vaše veselje popolnoma.

Ivan 16, 24.

V jutru zarano se škrjanček visoko pod nebo vzdiguje, oznanjuje hvalo svojemu stvarniku, ki ga živi, ter prosi, naj ga v prihodnje ne zapusti. Ko zapoje svojo pesen juternjo, se med brazde potukne, iskaje živeža za svojo krušnico. Kakor hitro se pa poživi, spet kvišku zleti hvalit svojega Boga. Tako mi mala ptičica veli: Moli in delaj! Imej pri Bogu svoje srce, imej pri delu svoje roke!

Tudi Jezus zapustivši to solzno dolino nam je sporočil prijatelja delo, prijateljico pa molitev. Oh, naj bi ju prav spoznali, se ju zvesto držali, radi delali in pridno molili! Po tem bi lahko prosili, gotovo prejeli, in bilo bi

naše veselje popolnoma. Zapišimo si torej danes premisslje-
vaje te dve besedi globoko v srce svoje:

I. Moli.

II. Delaj.

Bog ti bo pomagal. Pomagaj, o Bog, tudi meni prav
govoriti, vam pa zvesto poslušati in storiti.

I.

Moli! Sv. Anton puščavnik premissljeuje, kako bi
Bogu najbolj dopadel, in glas začuje: „Anton, če hočeš
meni dopasti, moli; in kedar se molitve navoliš, delaj
sè svojimi rokami, in vedno poslušaj.“ — Hočemo tudi mi
Bogu dopasti:

1. Molimo! Naša duša je od Boga, po molitvi se k
Bogu povzdiguje, z Bogom govori, kakor Mojzes, Daniel,
Jezus, Dizma na križu. Molitev je pogovor z Bogom.

2. Molitev je nebeška pošta; po njej gredo naše
prošnje gor, po njej pridejo darovi božje milosti dol. „Naj
si je ravno nizka zemlja in visoko nebo, vendar Bog
usliši prošnje pravičnega.“ Sv. Aug.

3. Molitev je naša najzvestejša prijateljica in pomoč-
nica v žalosti, kakor Jezusu na gori Oljki, celo v smrtni
uri, kakor Jezus na križu. Molitev je nebeška lestvica, po
koi angeli naša dobra dela nosijo pred božje obličje.
„Jaz bi rada na visoko goro šla, govori sv. Terezija, in
bi rada klicala, naj bi vsi ljudje slišali: Ljudje molite,
molite, molite.“ Pa tudi:

Učite stariši svoje otroke moliti, zjutraj, zvečer, pred
jedjo, po jedi, in kadar zvoni moliti. Ako se dete od
matere in očeta moliti ne nauči, ne bo vse svoje žive dni
prav moliti znalo. Gospodarji in gospodinje, skrbite, da bo
vaša družina rada molila pri mizi, na glas, saj o svetih
večerih sv. rožni venec. Molitev je angelsko delo in opra-
vilo svetnikov.

II.

Delaj! Kar je Bog Adamu rekel: „V potu svojega obličja boš svoj kruh jedel“ (I. Mojz., 3, 17—19), vsakemu človeku veli. Pridno delo nam povrne, kar je nam pozemeljskega Adamov greh vzela.

1. Delo nam zemljo polepša in nas s kruhom oskrbi: „Ne opusti poljskega dela, kojega je Bog stvaril. Kdor svoje polje obdeluje, ima jesti dovolj; kdor pa postopa, pa tudi strada dovolj. Prip. 34. „Kdor noče delati, naj tudi ne je“ (I. Tes. 3, 10).

2. Delo nam živež posladi. Kakor bučelice sladko strd nabirajo, pridne mravlje dišeče kadilo nosijo, tako pridni ljudje sladko uživajo, kar pridelajo v potu svojega obraza, med tem ko bogati lenuhi tožujejo, da jim najbolja jed ne diši.

3. Delo nam zdravje ohrani. Bistri vrelec, ki po kamenju teče, črstvo, zdravo vodo ima; stoječa mlaka pa segnije. Lenoba telesu moč jemlje, kakor rja železo sne.

4. Delo nas greha varuje. Dokler se je David vojskoval in trudil, je bil mož po volji božji; ko se je pa pohajati začel, je prešestnik in morilec postal. Kmet, ki namestu orala pukšo zadene, rokodelec, ki namestu za orodje le za kvarte prime, bo hitro obožal, in se pohujšal. Lenoba je vseh hudobij košata mati, lenuh in pa tat sta si tovariša. Priča tega so nam polne ceste rokodelskih potepuhov in beračev izpridenih, ki so najhujše kobilice dežele. Kako se lenuhu godi, modri Salamon živo popiše (Prip. 24, 30—34) in nas k mravlji v nauk pelja (Prip. 6, 6—11). Delo je velik dar božji, delati je vsakemu stanu velika čast. Tudi Jezus je svojemu redniku delati pomagal, dasiravno v puščavi z malimi kruhi veliko tisoč ljudij nasitil, nam zapustivši vzgled.

Da bo pa naše delo vspeh in hasen imelo, začnimo in dokončajmo ga z dobrim namenom: Bogu k časti, duši pa v izveličanje. Tudi Peter je veliko rib vlovil, kadar je na besedo Jezusovo mrežo vrgel. Vse naše delo je brez dobrega namena prazen ribji lov. Vsako delo z veseljem storimo, in naj je še tako težko, s križem Jezusovim sklenimo ga, vse iz ljubezni do Jezusa! Delajmo zvesto, čeravno nam nihče na roke ne gleda; Bog nas vidi, on bo naš plačnik. Delajmo ne toliko za časno, kakor za večno plačilo, da kadar nas Bog iz svojega vinograda zakliče prejeti zaslužni denar, nam ne poreče: „Prejeli ste svoje plačilo“ (Mat. 6, 2).

K o n e c. Dve kratki pa zlati besedi sta: Moli in delaj, in vse zapopadeta, česar nam je za časno srečo in večno zveličanje potreba. Kadar naš delavnik neha, in se bo večna nedelja začela, bo tudi naše delo nehalo, molitev pa vekomaj ostala.

Združimo se torej prihodnje tri dni, naredimo sveto vojsko molilcev v pobožni molitvi in pojdemo z zaupanjem na nebeška vrata trkat. Prosili bomo, in bomo prejeli, ako prav molimo, da bo naše veselje popolnoma. Molitev je mogočno orožje, s kojim se nebeško kraljestvo zmaga. Amen.



27. Šesta nedelja po veliki noči.

Dolžnosti botrov.

Tudi vi bote pričevali, ki ste od začetka pri meni bili.

Joan. 15, 27.

Preštejte, kristjani, listje in travo po zemlji, povejte mi, koliko las imate na glavi, potem vam jaz povedati

hočem, koliko dobrot ste že prejeli od neskončno usmiljenega Boga. Med vsemi največe dobrote milosti božje so pa tri, kojih imamo pomniti, kolikorkrat se pokrižamo: prva, da nas je Bog ustvaril po svoji podobi; druga, da nas je večnega pogubljenja odrešil; tretja, da nas je pri svetem krstu posvetil, nas k pravi katoliški veri poklical, nas ude svete katol. cerkve, svoje otroke in dediče nebeškega kraljestva sprejel. „Kaj je človek, da se njega spomniš, kaj je otrok človeški, da ga obiščeš? Malo pod angele si ga ponižal, s slavo in častjo si ga ovenčal“ itd. (Ps. 8, 5—9, 7). Čudo milosti božje in dobrote, koje nam katoličanom storil Bog; velike so pa tudi obljube, koje smo mi pri svetem krstu Bogu storili. Katere obljube? bi kdo vprašal. Te ti bodo botri pričali; oni so od začetka poleg bili, ko si bil dete v katoliško cerkev sprejet. Botri so nam usmiljenje izprosili, pričali bodo tudi na sodbi božji.

Veliko botrov in boter me danes posluša, malo jih pa svoje dolžnosti prav pozna. Pomislimo torej:

I. Dolžnosti, ktere imajo botri do svojih otrok.

II. Dolžnosti, koje imajo otroci do svojih botrov in boter. To vam bom povedal, da se spomnite, kar vam bom pravil.

I.

1. Dolžnosti botrov. Karol X. Francoski kralj je svoje dni na sprehodu ženko srečal, ki je v naročju novorojeno dete nesla in milo jokala, ker ni mogla otroku botra dobiti. Veselo on za botra pristopi. Ko je bilo dete krščeno, in dobri ljudje botra spoznajo, so imeli neizrečeno veselje. „To veselje mi je za 25 loudorjev hodilo, koje sem materi na zibeli dal, moji krstni hčeri sem pa tudi doto namenil, kedar jo bom možu dal,“ tako blagi kralj piše.

Lep dar je bil kraljevega botra, pa vendar še pre-majhen, vse dolžnosti botra dopolniti. Krstni in birmski botri stopijo otrokom, koje so k svetemu krstu nesli, ali k sveti birmi peljali, in tudi njih staršem v duhovno so-rodstvo. Sorodstvo je pa dolžno za časno srečo in zveli-čanje večno svojim skrbeti. Dolžni so tudi botri:

1. Pogosto otroke obljub pri sv. krstu storjenih, in pri sv. birmi ponovljenih opomniti. Sv. Avguštin opominja vse botre vsako leto posebno o velikonočnih svetkih dobro pomisliti, kako so za otroke pri Bogu za poroke bili; torej naj skrbé in jih pogosto ljubeznjivo na to opominjajo, da sveto čistost ohranijo, se kletve in rotenja varujejo, nesramnih pesmij ne pojó, da ne bodo prevzetni, zavidni in jezljivi, da naj pridno v cerkev hodijo, v cerkvi se ne pogovarjajo, ampak besedo božjo pazno poslušajo, mašnike, stariše resnično ljubijo in spoštajejo.

2. Jim za dober poduk skrbijo, jih večkrat obišejo in pozvedó, kako se kaj učijo. Svoje dni so botri in botre katekumene keršč. nauka učili, in so jih potem h krstu peljali, ter namestniku božjemu pričali, da so v pravi veri dovolj podučeni. V sedanjih časih novorojence h krstu prinesó in dobri stojé, da bodo deca v pravi veri prav podučeni. Dolžnost je torej svoje duhovne otroke v svetih praznikih obiskati, ali jih ob nedeljah pri cerkvi pričakati, jim kak darek (pest orehov ali suhih sliv, ako boljšega nimaš) prinesiti, jih prašati, kako se učé, kako se kaj vedejo. Botri imajo skrbeti, da stariši otroke v cerkev in v šolo pošiljajo, da jih v strahu božjem vzgajajo.

3. Botri so dolžni stariše in otroke posvariti. Bog ne daje besede: kaj vam boter, botra za to? Botre stariši naprosijo, da tolike dolžnosti prevzamejo. Ako bi jih ne dopolnili, bi svojo vero zatajili (I. Tim. 5, 8).

4. Ako otrokom stariši pomrjejo, imajo botri jih v svojo skrb za rejence in rejenke prevzeti, ali jih k dobrim ljudem spraviti. Ako jim drugega storiti ne morejo, naj za nje molijo, jih angelu varihu in sv. patronom priporočajo.

Kako lepo sv. mati katol. cerkev za svoje verne skrbi! Kake botre pa je potreba izvoliti in naprositi? Po navadi bogate in imenitne prosijo; pa to še ni zadosti.¹ Botri naj bodo v kršč. nauku dobro poučeni, da bodo vedeli otroke v sveti veri tudi učiti.² Botri naj bodo poštenega zadržanja, pobožni kristjani, otrokom kršč. življenja lep vzgled. Očitnih grešnikov jemati katol. cerkev prepoveduje. Ako sami krstni obljub ne dopolnijo, kako bi za otroke porok bili?

II.

Dolžnosti otrok do botrov. Kakor svete in imenitne so dolžnosti botrov, tako velike so tudi dolžnosti otrok:

1. Spodobno spoštovanje. Kolik dobrotnik je, ki otroka iz sužnosti reši! Kolik prijatelj, kdor hlapcu ali dekli v dobro, imenitno službo pomaga! Kaj nam porok velja, kedar smo pomoči potrebni! Vse to nam botri po duhovno storé. Vredni so, da se jim odkrijemo in jim roko poljubimo.

¹ Baron D., pobožen Taborski graščak je svojim otrokom bogoljubne berače za botre poiskal. — Ubožni stariši slobodno premožne botre prosijo, pa na bogato botrino naj se ne zanašajo, da se jim in otrokom ne zgodi, kar je sv. Peter Šimonu Magu djal. (Djanje apost. 8, 20).

² Ko so me za sv. birno pripravljali, so me moja mati uprašali, koga si hočem za botra izvoliti? Ko si nisem vedel pomagati, so mi mati svetovali, naj si izberem moža, kateri krščanski nauk najboljše zna. Izvolil sem Martina R., ki je pri krščanskem nauku najlepše odgovarjal, in g. kaplan so me pohvalili, da sem si prav izbral.

2. Voljno pokorščino v duhovnih, pravičnih rečeh. Oni so od začetka pri nas pričali, kaj smo obljubili, imajo torej vedeti, kako obljubo dopolnujemo, saj bodo tudi na sodbi za nas pričali.

3. Dolžni smo botre tudi obiskati, in jim v potrebi po svojem premoženju pomagati. Oni so nam v duhovni potrebi pristopili; spodobi se, da jih mi v telesni sili ne zapustimo.

4. Za botre moliti, kedar so rajni, tudi na njih grob poklekniti in Boga prositi, naj bi jim zavoljo nas na božji pravici hudo ne bilo. „Oni bodo za nas odgovor dajali, ker so od začetka pri nas porok bili“ (Ivan. 15, 27).

Konec. Velike so dolžnosti botrov, pa tudi lepo plačilo že na tem svetu (Beri Drobtince IV. A. III.) še lepše pa v dolgi večnosti. Jezus bo za otroke povračnik, ki je obljubil: „Kdor jedno dete v mojem imenu sprejme, mene sprejme“ (Mat. 18, 5). „Kar ste kateremu najmanjših storili, ste meni storili“ (Mat. 25, 40). Pozdravljeni mi torej bodite moj ranji boter in botra! — Mirno počivajta v hladnem krilu matere zemlje do prihodnjega jutra ustajenja! In kedar bomo vsi pred Sodnika stopili, odgovor dat, kako smo svoje obljube dopolnili, oh, naj bi tudi vidva za me dobro pričala, ki sta v začetku pri meni bila. Amen.³

³ Za Dravo na Pohorju imajo botri dolžnost, da otroka k pogrebu nesejo, ako malo dete umrje, v pomen, da ga Bogu odrajtajo, kojega so pri sv. krstu v svojo skrb od Boga prevzeli. Pač lep krščanski običaj za njega, kdor ga prav razume.



28. Druga nedelja po binkoštih.

O nebeški večerji.

Povem vam, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje. Luk. 14, 24.

1. Človeško življenje je podobno delavniku, v kojem se delavcem trikrat miza pokrije in jesti da. Kosilce je naše mladost; vse mlado se veseli svojih dnij; ali kosilce je kratko. — Kosilo je naša odraslih starost. Ljudje za to kosilo veliko skrbijo; nikoli dosti ni posvetnih stvari; ne morejo se najesti, ne ločiti svojega kosila. Večerja je v hiši večnosti.

2. Kralj nebeški, je pripravil svojemu Sinu veliko večerjo, na njo povabil tudi nas. Radi gremo na kosilce, še rajši na kosilo; na večerjo se pa izgovarjamo kakor povabljeni v današnjem sv. evangeliju. Zakaj nočejo ljudje na pripravljeno večerjo?

I. Ker večerje prav ne poznajo; hočem vam jo torej pokazati.

II. Ker se pripraviti zamudijo; hočem vam povedati pravo pripravo.

Bratje! sestre! skorej bo prišel hlapec Gospodov klicat tudi nas na večerjo. Pripravimo se!

I.

1. Spoznava nebeške večerje. Večerja je bila svoje dni najiminentnejše gostovanje. Dvorana je bila čedno pogrnjena in razvestljena, gosti povabljeni vsi po svatovsko oblečeni. Noge so se jim umile, glava dišečo pomazilila. Veselo petje in godba se je slišala; vsi povabljeni bili so židane volje. Takej večerji primerja Jezus veselje nebeškega kraljestva, na koje nas je vse povabil (Mat. 22, 2, 13).

2. Kdo pa hoče popisati nebeške večerje velikost? Kdo dopovedati njeno sladkost? V nebeški družini sedeti — vse, karkoli srce poželi, imeti; brez vsega trpljenja, brez vsake skrbi — gledati božje obličje, zavživati angelsko petje — kdo vse to pomisli in ne poželi skorej k nebeški večerji priti! „Ni oko videlo, ne uho slišalo“ itd. „Veselimo se“ itd. (Ps. 121).

3. Hočeš vedeti, kršč. duša, koliko nebeška večerja velja? Premisli, kaj je storil Jezus, nam jo pripraviti, koliko so pretrpeli mučeniki njo zaslužiti, kako ostro živeli puščavniki njo doseči, koliko prebavile device, nebeške večerje ne zgubiti! „Menim, da trpljenje sedanjega časa ni veliko proti prihodnji časti“ (Rim. 8, 18). Kako malo pa mi čislamo nebeško večerjo, kako lahko pravico prodamo! napravimo svat. oblačilo, in kedar nas Gospod zakliče, se prestrašimo, ker nismo pripravljeni.

II.

Priprava za nebeško večerjo. Prehudo se nam zdi, da je kralj svata, katerega je s ceste poklicati dal, rekel zvezati in v temno ječo vreči, ker ni imel svat. oblačila; pa vendar pravično. Svoje dni in še zdaj v jutrovih krajih dajo veliki gospodje gostom drago oblačilo, koje na gostovanje povabijo. To je storil tudi Kralj nebes in zemje, kateri nas je na nebeško večerjo povabil, dal nam je pri svetem krstu:

1. Svatovsko oblačilo posvečujoče milosti božje, da ga skrbno ohranimo. Mlado dete se umreti ne boji, dokler še v nedolžnosti živi; ono gre v angelskem oblačilu na večerjo! Grešnik se pa trese, se boji, ker je zapravil svatovsko obleko. Oh kako potrebno je mladeničem, devicam krstno nedolžnost ohraniti, starišem, učiteljem in rednikom, tovarišem in tovarišicam varovati! Po-

hujšljivec je hujši od tata, zapeljivec grozovitnejši od ubijalca. „Gorje človeku, po kojem pohujšanje pride“ itd. (Mat. 18, 7).

2. Po grehu oskrunjeno oblačilo s pravo pokoro skrbno omivati. Prvi nauk Jezusov, apostolov in vseh namestnikov je bil, je še in bo: „Delajte pokoro, prinesite vreden sad pokore. Sekira je že v drevo nastavljena“, itd. (Mat. 3, 8—10). „Ako je kdo grešil, imamo srednika pri Očetu“ itd. (I. Ivan 1, 9. 2, 1). Naša pokora pa bodi resnična, poboljšanje stanovitno, krivica poravnana itd. „Ako hudobec pokoro stori“ itd. (Eceh. 18, 21). Le dve poti sta v nebesa; smo pot nedolžnosti zgubili, ne zamudimo poti pokore, po vzgledu zgubljenega sina; Bog nam hoče zopet svat. oblačilo podati.

3. Oblačilo svatovsko ima biti okinčano z biseri in zlahtnimi kameni dobrih del; s praznimi rokami pred neb. kralja ne smemo. „Delajte si prijatelje“ itd. (Luk. 16, 9). „Zbirajte si zaklade v nebesih“ itd. (Mat. 6, 18—20). Le kdor za nebesa ne skrbi, se na večerjo nebeškega kralja iti boji (Beri Evang. Hrano II., 77).

Konec. Naj bi Bog danes angela smrti poslal, nas na večerjo zaklicat, koliko nas bi bilo pripravljenih ž njim iti? Razun kakega nedolžnega otroka težko kdo. Zakliče mladeniča — deklico — se izgovarja, da še ni imela časa se pripraviti, ter se življenja še le veseli. Bogatin se svojega blaga, dobre volje, uživanja drži, in izgovarja, da se ne utegne pripraviti zadel prevelike skrbi. Tudi starec in babela pravita, da še nista pripravljena; in naj bi nebeški kralj čakati hotel, bi cele veke čakati moral. „Ali resnično vam povem, veli Jezus, nobeden teh povabljenih ne bo moje večerje okusil.“ Ura jim bo dotekla, vrženi bodo v unanje teme (Mat. 22, 13). — Preljubi! večerja v nebesih je pripravljena, tudi za nas mesto

pogrnjeno. Tje povzdiguje svoje srčne želje — tam nas čaka pravo veselje. Le hitimo — da ga ne zamudimo. Lahko nas bo Gospod še danes na svojo večerjo zaklical. Amen.

29. Tretja nedelja po binkoštih.

O skrbi za grešnike.

Vam povem, da bo med angeli božjimi veselje nad vsakim grešnikom, kateri se spokori.

Luk. 15, 10.

1. Kako lepi sta dve zlati priliki današnjega sv. evangelija — ljubeznjivi, živi podobi skrbi božje preobrniti grešnike in jih zveličati! Kakor pastir za zgubljeno ovco, hodi Bog za pregrešnim človekom, ga kliče po svojih služabnikih, vabi po dobrotah, svari po nadlogah. Vsa nebesa se veselé nad preobrnitvo grešnika. — Kakor skrbna ženka mu luč svojega nauka prižge, mu posveti v srečno in nesrečno večnost, preišče vse kote njegove vesti; in če se grešnik prebudi in za nebesa najti da, vsa nebeška soseska novo veselje ima. Vam povem itd.

Tako za grešnika Bog skrbi, čeravno razžaljen. Kako pa mi? Tako kakor farizejem in pismarjem nam rado mrzi, ako grešnik po ostri poti pokore k Jezusu gre. Taka navada je hudičeva, je greh zoper sv. Duha. Hočemo Jezusovi biti, moramo po njegovem vzgledu tako dolgo za grešnikom hoditi, da ga na svoje rame zadenemo, vsakdo po svojem stanu, po svoji moči. Le tri reči so k temu potrebne:

I. Greha se varovati; II. grešnika svariti; III. za grešnike moliti.

„Kdor grešnika zavrne od nja krive poti, reši njegovo dušo smrti, in pokrije veliko število grehov“ (Jak. 5, 20). Kako se naj to zgodi, poslušajte:

I.

Bližnjega greha varovati. Bi ti, o človek, imel veliko, lepo čredo, pa bi dereč volk pridrl, in ti drago ovco popadel, priteklo bi pa tvoj sosed, in bi tvojo ovco otel, koliko: Bog ti povrni! bi ti svojemu sosеду dal!

Tudi Jezus ima veliko čedo drago kupljenih ovčic; zapeljivec je volk, jeli si ti dober Kristusov sosed? Naj bi tvoje ljubeznjivo dete na zeleni trati igralo, in bi stekel pes mimo priletel; tvoj prijatelj bi ga odgnal, in tebi dete rešil; koliko hvalo bi njemu vedel? Oh, koliko hvalo si ti zaslužil pri neb. Očetu, kojemu izvoljenega otroka, pri Bogu Sinu, kojemu brata, sestro, pri sv. Duhu, kojemu živ tempelj neoskrunjen rešiš, kedar ga greha ovarješ! „Bratje moji! če je kdo nas od resnice zašel, in ga bo kdo zavrnil“ itd. (Jak. 5, 19—20). Pa veliko lažje je ovarvati, kakor pa zavrniti.

2. Otroci nedolžni po ledinah igrajo in še greha ne poznajo; jedno hudobno lahko vse pohujša. Ne daj jim v nevarne tovarišije hoditi, prepovej z malopridnimi se pajdašiti, poglej nenadoma skrivaj za njimi, kaj na paši počenjajo itd. Mladenič še greha ne pozna, deklica ne ve, kaj zapeljiv svet njej hoče. Vidiš slabe tovariše po njega priti, poznaš zapeljivca, ki dekleta pelja, kakor kanjuh nedolžno golobico, ne molči, posvari, povej očetu, materi, gospodarju itd. Tako boš njima vidni angel varih; angelsko delo bo imelo angelsko plačilo.

3. Kje ste vi stariši gospodarji, predpostavljeni, katere je Bog varihe otrokom, družini, prostemu ljudstvu postavil? Tovariši, tovarišice, kaj delate, da je toliko

pohujšanja, zapeljivcev in zapeljanih med nami? Oh, ljudje spijo, sovražnik pride, in med pšenico ljulike naseje (Mat. 13, 25). Oh, tudi mene si postavil za pastirja, čuvaja svoji čredi! Kaj porečem na sodbi, kedar boš toliko izpubljenih ovčie iz mojih rok tirjal, koje bi bil lahko greha obvaroval, pa nisem? Bratje! sestre! hočemo svojo zamudo popraviti, hitimo po vzgledu dobrega pastirja, skrbne ženke, toliko grešnikov preobrniti, kolikor nedolžnih nismo greha obvarovali.

II.

Grešnike svariti. Sv. Janez evang., ljubljenec Jezusov, in mladenič. (Beri Evang. Hrano II. 47.) Oh, naj bi več takih Janezov bilo, bilo bi manj trdovratnikov, več spokornikov! Ali večjidel se jih po Kajnovu izgovarja: „Saj nisem svojega brata, sestre varih“; molči, ali pa celo tuje grehe zakriva, namestu Jezusu, hudiču pomaga. Tudi tebe hoče sodnik poprašati: Kje je tvoj brat, sestra, hlapec, dekla, tovariš, tovarišica? (I. Mojz. 4, 9). Kaj pa je storiti?

1. Ljubeznjivo posvariti posamem, kakor nam Jezus naroča (Mat. 18, 15—17). Svarjenje pa naj bo stanu primerjeno (I. Tim. 5, 1—2). Opomini naj bodo sè sladkostjo, ne z ostromtjo omeseni; resnica je sama na sebi ostra in rada boli. Tudi zdravnik zdravilo posladi, da ga bolnik rajši pije. Sv. Franc. Sal. (Beri Evang. Hrano II. 26.)

2. Ako tvoje svarjenje ne pomaga, privzami še jednega prijateljev sorodnikov. Ako pa to ne zda, povej staršem, gospodarjem predpostavljenim. Ako tudi teh ne porajta, ni vreden, se kristjana imenovati.

3. Kakor pa drevo na mah ne pade, se tudi grešniki na prvo besedo ne spremenijo; potreba je po nauku sv. Pavla stanovitno prositi, svariti, predpostavljenim tudi

strahovati (II. Tim. 4, 2). Ako bi grešniku ne zdalo, bo pa tebi pri Bogu ravno tako računjeno. Bog ne bode vprašal, kako so te grešniki slušali, marveč kako si ti svojo dolžnost za nje opravil.

III.

Za grešnike moliti. Lepo katol. bratovščino imamo: srea Marijinega za spokorjenje grešnikov. Čudo veliko grešnikov se je na združene molitve spreobrnilo. Po tem vzgledu smo dolžni iz kršč. ljubezni:

1. Za grešnika moliti, kakor Job. (1, 5) za svojo deco. Stanovitno moramo za nje moliti, kakor sveta Monika za svojega sina Avgušтина.

2. Ako posamezna molitev ne pomaga, povabimo prijateljev in prijateljic, naj se z nami v molitev združijo za malopridnega moža, ženo, za zgubljenega sina, hčer, za trdovratnega grešnika, grešnico na smrtni postelji itd. Pogosto je jeden Očenaš in češčena si Marija dovolj.

3. Še večjo moč ima molitev, če jo z vrednim prejemom sv. zakramentov združimo.

Imaš hudobnega sovražnika, si ne veš s svojim možem, ženo pomagati, je v soseski veliko pohujšanja, opravi sv. spoved, prejmi v ta namen sv. obhajilo, povabi druge, ravno tako storiti (brez vsake zamere in natolcevanja); Bog bo tebi pot pokazal, grešnika sree pa nagnil in ogrel. To priporoča sv. Pavel I. Tim. 11, 1. in sv. Jakob 5, 16.

Konec. Rad bi grešnike svaril, za nje molil, če bi se zamere ne bal. Bolje bo, se človeku zameriti, kakor Bogu. Ako tudi kaj prestopiš, da le dušo rešiš, kakor sv. Janez, oče usmiljenih bratov. (Beri apost. Hrano II. 56.)

Naj nas sovražijo zaradi pravice, nas bo pa Bog ljubil; naj nas kolnejo, nas bo pa Bog blagoslovil. Lepo

je lepo, nedolžno deco v strahu božjem izrejati, še lepše mladino varovati, najlepše zgubljene sine in hčeri Bogu pridobiti. Angelsko delo, bo tudi angelsko plačilo. Amen.



30. Četrta nedelja po binkoštih.

Vse v imenu božjem.

Šimon je odgovoril in dejal:
Učenik! vso noč smo lovili, in
nismo nič ujeli; pa na tvojo
besedo bom mrežo vrgel.

Luk. 5, 5.

1. Kar je ljudij, vse sreče želi in išče, pa le malo najde; godi se jim kakor apostolom v dan. sv. evangeliju.

2. Veliko ljudij se trudi vse žive dni od belega svita do trde noči in na večer svojega življenja žalostno pravijo: Smo se trudili, pa ne toliko pridelali, da bi nam kruha prositi ne bilo potreba.

3. Največ ljudij je pa takih, kateri se gonijo vse svoje žive dni po minljivem dobičku; ali poslednjo uro strahoma svojemu sodniku poreko: „Gospod! vse svoje dni in noči smo delali, pa za večnost nismo kaj ulovili; vse je zgubljeno.“ Zakaj? Ker ni bilo v božjem imenu storjeno. Da se nam ta nesreča največja ne zgodi, imamo: Vse v imenu božjem

I. storiti, II. zavžiti, III. trpeti, kakor nam sv. Peter kaže rekoč: Učenik! na tvojo besedo itd.

I.

Zlata beseda je: V imenu božjem. V jutru, ko ustaneš, se pokrižaj v imenu božjem. Greš na svoj posel: živini polagat, netit in kuhat, orat ali mlatit, začni veselo rekoč:

V imenu božjem, vse k večji časti božji! Angeli ponesó tvoj dobri namen pred prestol milosti božje, božji blagoslov pa na tvoje delo; lahko in dobro ti pojde od rok.

2. Kadar zvečer na polju dodelaš, živino oskrbiš, ogenj okovariš in se vležeš, končaj, rekoč: V imenu božjem! In vsako delo tako storjeno ti hoče biti drag kamen, kojega Bogu v roke položiš in v nebesih zahraniš. Oh, kako veselo jih boš v večnosti gledal, užival na veke! — Hiti jih v večnost pošiljati vsak dan, vsako uro. (Vidi Evang. Hrano II. 52.) Teh zakladov ti molji ne snedó, tatje ne ukradejo (Mat. 6, 14, 20).

3. Ta zlata beseda pa ne sme biti gola, prazna navada, temveč ima resnična biti, da se spomnimo, da nam je vsako delo od Boga ukazano.

V božjem imenu ne dela, kdor si delo izbira, in le svoje, ne pa božje časti išče; ne kdor slabo dela, ali celó pregrešno; ne kdor nevoljno posluje, ali celo kolne; ne kdor samo le za časno plačilo dela; on je svoje plačilo že prejel. Žalostno na sodbi poreče: „Vse svoje dni sem lovil, pa za nebesa nisem nič ulovil.“

II.

1. Zlata beseda je: V imenu božjem vse vžiti. Kadar se k mizi vsedemo jemo ali pijemo, vse k časti božji! (I. Kor. 10. 31). „Miza, ki se z molitvijo začne in konča, ne bo stradala.“ Sv. Krizost. Pa ne le na jeziku, tudi v sreču nam ima biti, da vse dobro le od Boga pride. Ne vživa v imenu božjem, kdor si v živežu izbira, preveč je in pije, pregrešno govori itd. Tak je beraču podoben, ki dobrotnika kolne, kadar mu polne sklede podaja. (Beri Evang. Hrano II. 53.)

2. V imenu božjem se vsedi in po storjenem delu počivaj, se zvečer vleži in tudi tvoj sladki počitek bo

tebi draga zaloga večnega življenja. Se po noči prebudiš, še ni ura vstati, še jedenkrat se obrni hvaležno rekoč: V imenu božjem! Angel varih, ki pri tebi čuje, bo zaslišal, in zanesel tvoje izdihljaje v sveto nebo.

3. Oh, kako srečni smo, ako to vemo in storimo! Celó naše sedenje — spanje nam bo računjeno v večno življenje. „Ali tedaj jeste ali pijete“ itd. (I. Kor. 10, 31).

III.

1. Zlata beseda je: V imenu božjem, sosebno kadar trpimo; ona nam trpljenje posladi in v najlepše zasluženje premeni. Dobri in hudi dnevi se preminjajo, kakor dnevi in noči, ako še ni, skorej bo tudi tebi ura trpljenja bila. Kaj porečeš, kedar boš nedolžno kregan, krivo dolžen — kaznovan, bolen na smrtno posteljo dejan? Boš klet, druge dolžil, da so ti trpljenja krivi? Naj bo zlata beseda tvoja: V imenu božjem! Bog je dal, Bog je vzela itd. Kakor potrpežljivemu Jobu se hoče tudi tebi žalost v veselje premeniti.

2. V imenu božjem pa ne trpi, kdor na druge izvrača, ne kdor taji, kolne, trpljenje za obiskovanje božje ne spozna. On seje trnje večnega pogubljenja. „Kdor hoče za menoj priti“ itd.

3. Oh neumnost, škoda in nesreča! Tukaj trpeti — tam goreti brez zaslužka toliko prebaviti! „Blažen mož, ki skušnjo pretrpi“ itd. itd. (I. Jak. 1, 6). Potrpljenje našo čednost čisti, našo pregrešnost trebi, peklenški ogenj gasi in nam nebeško krono zlati. Oj pač zlata beseda: V imenu božjem! (Beri Evang. Hrano I. 240.)

Konec. Preljubi! ubožnega stanu ste, hlapci, dekle, na svojih rokah živite, težaki si z žuljami svoj kruh služite, in kadar bodete umrli, lahko še toliko ne bote zapustili, da bi vas pokopali; pa vendar lahko bogati v nebesa pojedete, ako le vse v imenu božjem storite. Oh zapomnite,

po dan. sv. evangeliju si globoko v sree zapišite zlate dve besedi: Vse v imenu božjem, vse k večji časti božji! Amen.



31. Peta nedelja po binkoštih.

O kletvi.

Jaz vam povem, da vsakdo, kdor se nad svojim bratom jezi, bo kriv sodbe. Kdor pa poreče svojemu bratu; raka (zanič)! bo kriv večne sodbe; kdor pa poreče: norec! bo kriv peklenškega ognja.

Mat. 5. 22.

1. Kako ljubeznivo je poletno jutro! Jasno je nebo, hladna sapa, mično tičice pojo, pisane rožice cveto, po polju klasje, po vinskih gorah grozdje zori; ves kraj je vesel božji vrt. Taka je v soseski, v hiši, v sreu, kder je božji strah gospodar, pohlevnost gospodinja.

2. Se nebo pooblači, začne grometi, bliskati, toča peliskati, hitro se veseli kraj v žalostno dolino premeni. Tako se godi, kjer pregrešni srd gospodari, huda jeza gospodinji, kjer grda kletev pravico ima. Vse lepo iz takih krajev izgine, vsaka čednost mine; žaluje sveto nebo, in pekel se veseli, kjer se rado kolne.

3. Ostro torej usmiljeni Jezus krivično jezo, kletev in rotenje prepoveduje rekoč: Vsakdo, ki se nad svojim bratom jezi itd. Tudi mi poglejmo:

I. Kletve veliko hudobo, da jo bomo studili;

II. Kletve grdo navado, da se je bomo varovali.

Ako ne bode vaša pravičnost v tej reči obilnejša, kakor toliko navadnih ljudij, ne pojedete v nebeško kraljestvo. Torej poslušajte!

I.

1. Kletve velika hudoba. Bog je vse k svoji časti stvaril; tudi človeka (Izaija 43, 7). Vse stvari, ptice, vetrovi, valovi, tudi grom po svoje Boga časte, le on ne, kdor kolne. Bog mu je dal jezik, najimenitnejši dar za slavo božjo, da govori, moli, poje; če pa kolne, najimenitnejši dar božji oskruni. „Iz jednih ust pride hvala in kletev. Ta se naj ne godi, bratje moji!“ (Jak, 3, 6—10).

2. Zakaj se kolne? Po navadi iz neotesanosti, nerodnejši ko so ljudje, več se pri njih kletve sliši. Prav za prav je kletev pregreha kmetov, drvarjev, trapov, posebno pa mesarjev. (Beri Danica leta 1850, str. 52.) Kolne se iz grde navade, ter ne pomisli, kaj zine. Ali če bodo ljudje od vsake prazne besede odgovor dajali, kaj še le od kletev bo? (Mat. 12, 26). Kolne se pa tudi iz jeze in sovraštva, z jezikom tepe, ubija in pogubljuje; česar je polno sree, to iz ust vre. In kako pregrešno je to, nam Jezus v dan. sv. evangeliju pove: „Vsakdo, kateri se nad svojim bratom jezi“ itd. Kdo pa bo greh trapov imel? On, ki jih draži.

3. Kdo se kolne? Božje stvari, nedolžna živinica, po božji podobi stvarjeni človek, celo vsegamogočni Bog. Najsvetejše reči se po nepridnem izgovarjajo, kadar se pridušuje, zakramentira in Bog na pričo kliče. Najstrašnejša imena se zovejo, kadar se hudiču izdaja, roti in zavezuje. Kaj bi bilo, ako bi Bog dopustil, da bi se po tvoji kletvi zgodilo? da bi h . . . tvoje delo, živino, dete vzela? Ali strela tvojo ženo, moža, sina, hčer ubila? Oh kako prizanesljiv je Bog, da vse toliko preklinjenanje potrpi! Bog pa tudi vsako kletev ostro strahuje. „Kadar hudobnež kolne, zakolne sam svojo dušo“ (Sir. 21, 30).

4. Kako Bog kletev kaznuje? Dva ključa človek ima: molitev mu odpre sv. nebesa, kletev pa pekel; kar molitev dobrega stori, kletev hudega. Sv. Duh zapusti

človeka, hišo, sosesko. Ni strahu božjega, pa tudi blagoslova ni. Ni ljubezni, ne miru, ni lepe zastopnosti, ne pokorščine; peklenski duh gospodari. Otroci, koje starši zakolnejo, nobene sreče, starši pokoja ne najdejo. (Beri Apost. Hrano II. 53.)

Pogosto Bog kletev očitno udari. Gotovo pa nespokorenega preklinjevalca po smrti kaznuje. „Po svojih besedah boš obsojen“ (Mat. 12, 37). „Preklinjalci ne bodo kraljestva božjega posedli“ (I. Kor. 6, 10). Tako jih bo več po jeziku pogubljenih, kakor z mečem pomorjenih (Sir. 28, 22). Kako malo pa kristjani vse to pomislijo! Kako grdo in navadno po svetu kolnejo!

II.

Kletev je grda navada. Ni je skorej navade, ki bi se človeka tako hitro lotila, pa ga tako težko zapustila ko kletev. Mali otrok še ne ve, koliko je bogov, kleti pa že zna; prva beseda, koju razumno izreče, je kletvica. Strah je slišati pastirje na paši, orače na polju, vozarje v klancu itd. Ne le podomače, po ogersko, nemško in francosko se rote, čeravno družega ne znajo, ko kleti. Kvartači kolnejo srečo, gospodarji vreme, hudobei celo Boga. Tako je ves svet poln kletve namestu hvale in molitve.

2. Kdo pa kleti uči? Slabi tovariši, pohujšljivci, največ pa starši. V nekem mestu se je otrok zgubil, in hiše starišev najti vedel ni. Vprašajo ga: Čegav si? Odgovori: Hudičev. Ljudje se čudijo, in ga še bolj izprašujejo; on pa vedno trdi, da je Satanov. — Kako pa je materi ime? „Tudi Satan“, reče deček. Kje pa si vendar doma? Tam kjer je Satan, pravi otrok, in ljudi se čudijo. Pride sosed, ki otroka spozna, in ljudem dopove, kako se ta reč ima, rekoč: Ta otrok ima sila jezljive, brezbožne stariše. Pride oče pijan domu, ga mati zakolne: „Ti h . . . ti.“ Mož ji srdito odgovori: „Molči, ti satan!“ Kedar oče ali

mati otroka pokrega, se zadere, rekoč: „Ti hud. dete! itd. Tako otroci starše kleti slišijo, in se kleti uče. Starši gostokrat ne vedo, da kolnejo; otroci pa dobro zapomnijo. „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride“ (Mat. 18, 7). Veliko lažje se otrok kleti ko moliti uči; in česar se mladenček privadi, tudi sivček zna. Potreba je torej otroke kletvic varovati, pa tudi

3. preklinjevanja odvaditi. Slišiš dečka prvokrat za kleti, ostro posvari ga; ga čuješ drugikrat, mu šibo pokaži; in če tretjikrat zakolne, in imaš oblast, le šibo v roke. Pa tudi družini pod svojo streho, na svoji zemlji, kleti ne daj, da te oplotek ne zadene. Odvadi družinče kleti, kakor modri Martin hlapca s križevačo. (Beri 100 Pripoved št. 75.)

4. Kdo bi mislil, da se tudi od bogokletja med nami sliši! Se zaničujejo božji nauki, od božjih rečij se zaničljivo govori, pravi se, da Bog ni pravičen, ni resničen itd. Ali niso ljudje, ki Boga zapustivši pri peklenščaku in njega pomagalcih pomoči, denarjev itd. iščejo? V stari zavezi je moral umreti bogokletec (III. Mojz. 24, 15—16). Tudi zdaj Bog take očitno udari. (Beri Drobtince IV. 2. str. 106.) Bog nas tega varuj!

Konec. Veliko jezikov se na tem svetu govori, na unem samo dva: angelski v nebesih in pa peklenški. Angeli molijo, hvalijo in pojo: Svet, svet, svet! pogubljeni neprenehoma kolnejo. Česar se bomo tukaj vadili, to tamkaj znali; kogar posnemali, njim pridruženi. Varujmo se kletve, varujmo se pekla. Amen.



32. Šesta nedelja po binkoštih.

Omizje grehov.

Jezus je vzel sedem kruhov, je zahvalil, jih razlomil in jih dal naprej položiti. Mark. 8, 6.

1. Poglejmo danes na zeleno planino, kako nebeški učitelj med štirimi tisoči poslušalcev ljubeznivo sedi, in najpoprej z nebeškim kruhom svojega nauka potem pa tudi s telesnim živežem nahrani. Kdo bo to gledal, premislil, in se ne bo veselja razjokal!

2. Poglejmo pa tudi po širokem in dolgem svetu nad tisoč, milijonov ljudij, vse Oče nebeški ravno tako čudno živi, kakor Jezus štiri tisoč na gori. „On odpre svojo roko, in napolni vse kar živi“ itd. (Ps. 144). Milijoni ljudij božje dobrote uživajo, pa le malo jih Boga spodobno zahvali.

3. Naj bi tropa lačnih beračev na vaš prag za košček zmesnega kruha prosit prišla, vi bi jih pa v hišo zaklicali, jim mizo pogrnili in prav lepo postregli, oni bi pa vas namestu hvale prav grdo izpesovali, vam ostanke v lice metali; kaj bi vi s takimi hudodelci učinili? Nehvaležnost močno boli. Ravno tako jih pa veliko dela tudi med vami, pa morda ne ve. Rad bi vam danes strašnih petero omiznih grehov povedal, ki so grdi otroci naše nehvaležnosti, pa še rajši vam hočem ob enem tudi pet svetih omiznih čednostij pokazati, ljubeznive hčerke hvaležnega srea.

Jaz bom govoril, vi poslušali, ljubi Jezus pa nam svoj blagoslov daj!

I.

Prva omizna pregreha je opuščanje molitve pred jedjo in po jedi.

Povabili so me svoje dni v neki graščini na kosilo. Videl sem lepo šego, kako so gosposki otroci, gospodiči in gospodične po jedi žlahnemu gospodu in gospej materi roko poljubili. Tako je prav, da otroci spoznajo, koliko dobrega od staršev imajo; naj bi pri kmetih tudi ta šega veljala, lepše bi mladi ljudi potem s svojimi starimi ravnali. Ko sem pa pri posvetnih ljudeh na obedu bil, in videl brez vsake molitve k mizi in od mize iti, me je v srce zbolelo. Pač po pravici se nad takimi dobri Bog pritožuje, rekoč: „Vol pozna jasli svojega gospoda“ itd. (Iz. 1, 2—3).

Kako pa pri vas kaj k mizi molite? Jedni še molijo, drugi le na pol pošepetajo, tretji se pa še prav ne pokrižajo. „Kadar boš jedel, in se nasitil, varuj se pozabiti svojega Gospoda“ (V. Mojz. 6, 12). Kakor se jedila kadijo, naj tudi naše molitve k dobremu Očetu puhtijo, rekoč: „Vseh oči“ itd.

Ravno tako po jedi: „Zahvalimo te“ itd. Ravno tako je v današnjem sv. evangeliju usmiljeni Jezus storil, in je celo po večerji s svojimi učenci zahvalno pesem zapel (Mat. 26, 30). Pobožnost molitve je prva omizna čednost, od koje sv. Krizostom govori: „Miza, koja se z molitvijo začne in konča, nikoli stradala ne bo.“

II.

Drugi omizni grehi so slabi pogovori, ki jih pri jedi imate. Ko sem v nekem samostanu kosil, se je pri celem obedu čitalo, naj bi tudi duša svojo hrano imela; kajti človek ne živi od samega kruha itd. (Mat. 4, 4). Brati se pri kmetih ne da, pa kaj od poslednje pridige ali kršč.

nauka se lahko pove, pa kaka zgodba sv. pisma itd. Takih jedilcev, svojih otrok, bil bi Oče nebeški vesel.

Kaki so pa vaši omizni pogovori? Oh pogosto iz pekla doma: nesramno klafanje, kojega družina potem vse dni pozabiti ne more, otroci vse žive dni pomnijo. Ali ni tako kvasanje dušna morija? Pred nekimi leti so vojaškega beguna v samotno hišo v hribih pod streho vzeli, da ga po zimi ni konec bilo; hudobec pa za to neko nedeljo jutro gospodinjo in otroka doma zakolje. Razvè se grozovitna nehvaležnost, in obesili so ga. Kaj pa hoče Bog z dušnimi ubijalci storiti? Bolje bi takemu bilo, naj bi se mu mlinski kamen na vrat obesil itd. (Mat. 18, 6). Oh očetje in matere! nesramnih pogovorov pri vaši mizi ne trpite!

Pa tudi krade se pri mizi bližnjemu čast in dobro ime. Sv. Avguštin je dal v svoji obednici na steno debelo zapisati: Kdor itd. Kaj pa vi rečete, ako družina svoje poprejšnje gospodarje s črnilom omivlje? od sosedov in tovarišev slabo govori? Taki tatje so hujši od onih, ki denarje kradejo; denar se povrne, dobro ime pa težko ali pa nikoli. Ne pomagajte, ne smejajte se, ne poslušajte obrekovalcev, opravljalcev itd. Tudi beseda človeka ubije. Slabe marne na lepo besedo obrnite, kaj nedolžnega vmes recite itd.

III.

Tretja omizna pregreha je prevzetna izbirljivost v jedilih. Ko je leta 1814—1819 toliko lakota bila, da se je vagan pšenice po 40 gld. prodal, in je veliko ljudij gladu pomrlo, je bila vsaka še tako trda škornjica kruha sladka; poprejšnja leta so pa prevzetni kopači emoke po jeden drugemu metali. Malo bolje zdaj jeden ali drugi jedilcev zna. Ste čuli, kaj je poljski židov z francozom

učinil, ki ni zmesnega kruha jesti hotel? Tako bo pravični Bog z nami storil, ki si v jestvinah zbiramo, akoravno kmetje, hočemo po gosposko živeti, vsak dan kavo piti, meso jesti itd. Pravite: je dober kup; ali vse je drago, kar doma ne pridelamo, vse potrata, kar človeka razvadi, nezadovoljnega in nesrečnega stori. Starši! ne razvajajte svojih otrok, borno bodi njih kosilo. Kakor je ukazal Jezus kosce kruha pobrati, jim recite vi, drobtinice poljubiti, in zadovoljnim biti. Zadovoljnost je krščanske mize tretja čednost.

IV.

Četrta omizna pregreha je požrešnost. So požrešni ljudje, ki grozno veliko pojedjo. Takim pravimo, da so boleni. Vsi nezmerneži bodo hitro zboleli in umrli, zakaj: „Veliko jesti naredi bolečine“ itd. (Sirah 27, 32). Kaj pa ve matere delate, ki otroke posilem trušate, da so širji ko dolgi? Taki otroci bodo trepasti, in hudovoljni, poslednjič pa tudi siromaki.

„Kaj je to drugim mar, kako jaz svoje otroke pasem?“ lahko svojeglavna mati poreče. Ako bi ti mati vekomaj živela; kaj pa z deco bo, kadar tebe ne bo? Poznam beba, ki po hišah prosit hodi; in kdo je ubožčeka izredil? Mati je po noči vstajala in sinku jesti dajala, ter se je bala, da bi lačen bil.

Razvada je najhujša klada! Mlad se lahko privadi potrpeti in ne imeti. Pa tudi odrasli imajo zmerno živeti, da bodo zdravi in veseli. Ne živimo za to, da bi le jedli in pili, ampak uživajmo tako, da bomo zdravi in pa dolgo živeli. Ljuba zmernost je omizja četrta čednost.

V.

Peta pregreha omizna je pijanost, najgrša strast. Ko se je v puščavi štiri tisoč ljudij kruha in ribic najedlo, so

bili zadovoljeni, ter so bržkone k bližnjemu studencu šli, in se čiste vode napili. Voda je najstarejša, najboljša, zdrava pijača. V sedanjih časih bi hoteli Štajarci vina, Korošci gruševca, in če bi tega ne bilo, pa žganja imeti. Bog je stvaril vino še le po splošnem potopu slabim za poživilo. Kdor ga premlad pije, olje na ogenj lije. Tepkovec ali jabeljkovec je za težake dobra pijača. Žganje pa je ljudem, kar je mišnica konjem, smrtna, ognjena voda, gotov akoravno počasen strup. Blagor človeku, srečen je, kdor še pijanosti ne pozna, pijanci v nebeško kraljestvo ne pojdejo. Krščanska treznost je peta čednost poštene mize.

Konec. Trojna miza je vsakemu kristjanu pogrnen! Prva je vsa zemlja. Oče nebeški nam jo je pogrnil; vse stvari zavživajo brez števila božjih dobrot. Druga je sveta božja miza, pri koji v podobi belega kruha uživamo, kar bodemo v nebesih uživali od obličja do obličja. Tretja miza nam je v nebesih pripravljena, in mi vsi povabljeni. — Oh, skrbimo, da prave poti ne zgubimo; le hitimo, da nam drugi naših sedežev ne prevzamejo. Amen.



33. Sedma nedelja po binkoštih.

Lažnivi preroki.

Varujte se lažnivih prerokov! Po njih sadu jih bote spoznali.

Mat. 7, 15.

1. Oče luči, od katerega vse dobro pride, za dvojno luč te prosim: Za ljubo luč telesnih očij, da gledam rumeno solnce po dne — belo luno po noči in se tvojih stvari veselim; slepec je ubožec. Oče! ohrani mi zdrave oči!

2. Oče luči! še za drugo luč te prosim, za luč mojega duha. Razsvetli moj um, da sam sebe in druge ljudi prav spoznam, ter se ne dam goljufati; zakaj veliko lažnivih prerokov je po svetu, pred kojimi Jezus v dan. sv. evangeliju svari, rekoč: „Varujte se lažnivih prerokov“, itd. Malo je nas, kateri bi jih prav spoznali, in se jih obvarovali. Jih spoznati naj bo današnje naše premišljevanje; se jih varovati bodi naše dejanje vse žive dni.

Nevarni so:

I. Zvunanji ali tuji zapeljivi preroki.

II. Še veliko nevarnejši so naši znotranji ali domači.

I.

Zvunanji lažnivi preroki. Kakor skrben oče svojo deco, je svaril Jezus svoje verne pred zapeljivimi ljudmi, rekoč: „Varujte se“ itd. Ne po zali noši, ne po sladkih marnih in lepih obljubah, le po njih sadu, dejanju in nehanju jih bote spoznali, kdo so, kaj iščejo in kam gredo. „Ako slepec slepea vodi, obadva v jamo padeta“ (Mat. 15, 14). — Kakor se drevo ne po cvetju, marveč po sadu, ptica ne po perju, ampak po petju, tako se človek ne po jeziku, ampak le po dejanju prav spozna. Taki lažnivi preroki so okrog tebe:

1. Zapeljivi tovariši in tovarišice. Dokler si mlad, mlada, premožen, nedolžna, se ti marsikdo sladka, te hvali, na svojo roko nagovarja, sladke obljube dela ter poželuje, kar je tvojega, ne pa tvoje sreče. Ne poslušaj, ne verjami, ne podaj se mu prehitro; poprašaj, kako je drugim storil itd. Njegova dela so sad, besede so le ovčja oblačila.

2. Besedljivi govorniki po krčmah in shodiščih ljudij. Posvetni razlagajo deželske pravde, trobijo od novih

pravice, oznanjujejo prostost, enakost in bratinstvo, šuntajo ljudi zoper postavo in gosposko, obetaje srečne čase. Takih prerokov je bilo leta 1848—1849 vse polno po svetu. Prašajte, kakšen sad so nam prinesli? Še nevarnejši lažnivi preroki so praznoverci, ki učijo denarje kopati, brez dela obogateti, s praznimi rečmi ozdravljati živino in ljudi itd. Najnevarnejši so pa krivi učitelji, ki nam pravo vero podirajo in nas v krščanskem zadržanju motijo. Pri poliču se pogosto sklepa od božjih večnih rečij, se neumerjoča duša, se pekel, tudi Bog taji. Ali poglejmo, kako bogotajec živi, pomislimo, kako se mu poslednjo uro godi; po sadju homo njegovo krivo vero spoznali. Vse še tako lepe besede so le prazno cvetje.

3. Lažnive, zapeljive knjige in malopridni dnevnik, kateri se po svetu trosijo in ljudi motijo, ki jih bero. Kakor vedo krivi preroki prav po kačje sladko govoriti, tako znajo tudi mično pisariti, oblečejo laži s plaščem resnice, ogrnejo pregreho v halo nedolžnosti, potrosijo strup s sladkorjem posvetne modrosti, in tako robo ljudem po svetu nudijo, priporočajo, hvalijo in podajajo za denar, pa tudi zastonj. Kdor se takih bukev nabere, se omotice napije, in strupa najé, kojega se težko kdaj iznebi. Takih prerokov varovati se, nam Jezus veli; pa še hujši so:

II.

Znotranji, domači lažnivi preroki. Kaj se vam zdi, jeli je takih veliko? Le samo jednega vsak nas ima; ali tudi sam ta nam je že preveč: samosvoja sleparska ljubezen. Le sedmero ljudij vam hočem povedati, kojih vsakega lastna ljubezen goljufa:

1. Miklavž ima krivo mero in slabo vago; vsakega za nekoliko kapljic, za krajcar vrednosti ukane, in si krivičnega blaga nakupiči. Ali se kaj krivice boji? —

„Saj se nobenemu ne pozna — bom pa ubogai me dal itd. Tako mu samosvoja ljubezen pravi. Tisoče krivičnega blaga si osvoji, pa kake groše miloščine vrže ter se pravičnega dela. Oj lažnivi prerok!

2. Ajta zlo razuzdano živi, zapeljuje in očitno pohujšanje daja. Ali jo kaj vest svari? Seveda jo pogosto peče; pa lastna, sladna ljubezen jo potolaži, rekoč: „Saj je Bog milostljiv — saj rada moliš, v cerkev hodiš — se spoveš. — Saj nisi sama taka, tudi duhovski tako delajo. Saj ne bo toliki greh, kakor strašijo.“ Oj lažniva prerokinja, slepa ljubezen! Jeden smrtni greh je zadosti te pogubiti; ti pa števila ne veš!

3. Boštjan je pijanec, to vsa soseska ve, le on taji, da pijanec ni. Kako da ne? Lastna ljubezen mu pravi: „Saj le za potrebo piješ; če ga čutiš, pač slabo glavo imaš, saj kaj hudega ne storiš; ako piješ, saj le svoje zapiješ“ itd. Posvari ga, boš hudo opravil. On le svojega krivega preroka posluša, ne pa sv. Pavla, ki veli, da pijanci v nebeško kraljestvo ne pojdejo.

4. Marta je hudo jezična, celo sosesko razdraži, vsakega človeka počrni, laže, se krega, kolne, da je strah, pa le misli, da ni tako svete ženke ko ona. Vsak večer rožni venec moli, gre vsako nedeljo k spovedi; in če ravno stara ostane, jo vendar krivi prerok, lastna ljubezen, hvali, da pobožno živi. Oj sleparija! Kristusa ne posluša, ki uči, da bodo ljudje od vsake prazne besede odgovor dali. Ne kdor pravi: Gospod! Gospod! itd.

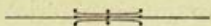
5. Pankracij in Zalika slabo znanje imata. Zalika se boji; ali krivi prerok jo pregovarja: „Saj ni kaj hudega med vama! Kdo vama je kaj spričati kos? Saj se bota vzela“ itd. Tako jo lažnivi prerok oslepi, da svojo čistost, poštenje, tudi dušo zgubi, ter ne čuje, kaj Jozus

veli: „Katera moškega pogleda, da ga poželi, je že prešestovala ž njim v svojem srcu.“

6. Marko je velik zapravljivec, on rad kvarta, keglja, v lotrijo stavi, po sejmi postopa, in je več dolžen, ko ima. Žena se joka, prijatelji ga svare; pa vse ne pomaga. Krivi prerok mu obeča srečo v igri, v loteriji, vso zgubo se nadja ob enem pozadobiti. Siromak ne vidi, da že do grla v vodi tiči; kriva ljubezen ga slepi.

7. Primož ne gre k spovedi. Kako je to? Pred veliko nočjo mu lenoba veli: „Kaj se ti še mudi?“ O velikem tednu blizu ne more, in se tolaži, da bo o binkoštih šel. O binkoštih mu pa njegov lažnivi prerok pravi, da je prepozno. Tako po dve, tri leta opusti, se odvadi, na smrtni postelji je pa rado prepozno. In vendar se tak poimenu kristjan pravičnega misli po svoji slepi samosvoji ljubezni. Iz deset takih eden ne poreče: „Oh Gospod! bodi milostljiv ubogemu grešniku, njegov krivi prerok ga le po farizejsko moliti uči: „Zahvalim te, da nisem, kakor drugi.“

K o n e c. Mlademu kralju Salomonu se je Bog prikazal, in mu ponudil, naj si prosi, kar hoče, in mu bo dal. Salomon prosi za umetno srce (modrost) da bi dobro od hudega prav razločiti mogel. Bog ga je uslišal, mu dal modrost, pa tudi bogastva in slave toliko navrgel, da ga ni bilo njemu enakega (III. Kralj. 3, 3—15). Oče luči! daj tudi nam toliko modrosti, da se lažnivim prerokom zapeljati ne damo, pa tudi sami sebe ne goljufamo. Ti bodi naša luč, naša pomoč! Amen.



34. Osma nedelja po binkoštih.

Najpotrebnejši račun.

Daj račun od svojega hiševanja.

Luk. 16, 2.

1. Prav čedno priliko nam Jezus v današnjem sv. evangeliju pravi od krivičnega hišnika, ki ni lepo delal, zapravlja je blago svojega gospoda. Od takih hišnikov vam imam tudi jaz veliko povedati, kojim danes ali jutri Gospod nebes in zemlje poreče: „Daj račun“ itd. Taki hišniki smo tudi mi večjidel vsi. Oh, naj bi tudi spoznali, se na ostri račun pripravljali!

2. Bogati kupčevalci in imenitni posestniki računske knjige imajo, v koje vsak dobiček in vsako zgubo zapišejo, da ob koncu leta vedo, jeli so dobiček ali zgubo imeli. Take računske knjige vsak kristijan v svoji vesti ima, v kojih so pisani prejemki in izdatki božjih dobrot; žalibog, da jih le malo zna brati!

Poglejte jih danes:

I. Koliko smo že dobrega prejeli.

II. Kam smo vse to djali? Ne bo dolgo, da bomo glas zaslišali: Daj račun! Bog, da bi pripravljeni bili!

I.

Ni stvari, katera bi toliko dobrot prejela, ko človek; on je prav za prav božji ljubček.

1. Ustvarjen po božji podobi. Iz milijonov stvarij je Bog človeka stvaril s petimi počutki telesa, s petimi močmi duše, kojih takih nobena stvar nima. Bog bi te bil lahko kot kamen, drevo, neumno živinče stvaril; pa le malo pod angele te je ponižal, vse pod tvoje noge podvrgel (Ps. 8, 6). „Kdo je človek, da ga tako poveličastiš?“

2. Odrešen po Jezusu, božjem Sinu. Izmed tisoč in tisoč ljudij je tebe krščanska mati rodila, dojila, učila. Otrok božji si; in ta čast je večja od kraljeve časti. Sv. mati katoliška cerkev te je v svoje naročje prevzela, za otroka božjega te redi, in skrbi, da boš nekdam s Kristusom in z Marijo vekomaj kraljeval (I. Joan. 3, 1).

3. Posvečen za nebeško kraljestvo od Boga sv. Duha. Sedem sv. sredstev (zakramentov) je za tebe pripravljenih, leca besede božje odprta, spovednica postavljena, miza božja pogrnena. Samo pridi in uživaj milosti posvečevanja. Take priložnosti nimajo Turki, ne divji zamorci.

4. Ohranjen si izmed sto svojih vrstnikov in vrstnic, ki so se tisto uro, dan, čas, vlegli ko ti. Pomrli so poprej, ko sladke besede: ataj! mama! izrekli; drugi so kruljevi, gluhi, slepi; ti pa ravne, zdrave ude imaš, lahko Bogu služiš, in si svoj kruh zaslužiš; Bog je tebi celo angela variha poslal, da te spremlja itd.

5. Dobrot vsega življenja je brez števila: vsako jutro, vsak hladni večer, vsak dihljaj, vsak pogled, vsak košček kruha, vsak požirek vode je božji dar. Vse te in take dare od Boga vsak ubožec ima in je njih hišnik, kaj še le gospodarji, gospodinje, premožni gospodje in gospe! Vse dobrote, ki si jih prijel, o človek! so talenti, je bogastvo tebi od Boga izročeno, in ti hišnik, namestnik božji. Zapisane so v prve knjige prijemkov; kako si jih pa ti v druge knjige izdatkov zapisal, kako hiševal?

II.

Mi vsi smo hišniki Gospodovi, pa večjidel krivični, kajti:

1. pozabimo, da nismo lastniki, marveč le hišniki Bogu podvrženi, koje bo nekdam tudi na račun zaklical. Mladež misli, da je lastnik, lastnica svojega zdravja, in ga po nepotrebnem zapravlja; igravec, požrešnik misli, da je

lastnik svojega premoženja, za to renčijo, ako jih kdo posvari. Oh, ne pozabi mladenič, mož, žena, da božji pravici odišel ne boš! (I. Kor. 4, 7).

2. Ne spoznamo, zakaj posvetne reči imamo, njih namene ne pregledamo in zapravljamo. Kakor zgubljeni sin misli mnogi dobrovoljec, da mu je Bog dal v potrato življenje in premoženje. Najgrši zapravljivec je pa skopec, ki premoženje rajši moljem v živež da, ali pa zakoplje, kakor bi ga po volji Boga svojega Gospoda v dobro obrnil. Podobni so taki ljudje krtom, ki večje dobrote ne poznajo, kakor zemljo riti in se v zemlji seliti (Sv. Bazilij).

3. Ne preračunimo, koliko zgubo imamo, kaj hudega naredimo, kedar dare božje zapravljamo. Koliki dar je sveta nedelja, in kako hudobno se potрати! Kaj hudega pride iz te potrate! Koliko dobrota nam je jezik; koliko strašnega hudoben jezik stori! Jedno samo tepenje, nesramen pogled, koliko nesreče prinese! Naj bi vsi, kakor prvi kristijani radi ubogaime dajali, ubogih bi med nami ne bilo; vsi srčni za izveličanje bližnjega skrbeli, bi bili že jeden hlev in jeden pastir. Ali mi krivični hišniki božje dare v žaljenje božje in svoje pogubljenje obračamo, grdo zapravljamo. Kaj bo iz našega hiševanja? Krivični hišniki smo, ker se

4. zanašamo, da Gospoda še dolgo ne bo, nas na račun zaklicat. Le za časno skrbimo, na večno pozabimo, in poslednjič časno in večno zgubimo. Tako dolgo življenje ni sreča; več let ko včakaš, hujši račun bo. Lehko, da še nocoj zaslišiš: „Abotnik! še danes bo tebi življenje vzeto; kar si pripravil, čegavo bo?“ Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?“ Krivični hišniki smo, ker si

5. s posvetnim blagom prijateljev veliko v nebesih ne pripravljamo, kakor nam Jezus po današnjem sv. evan-

geliju priporoča. Se popotnik v drugo deželo poda, v koji ne velja denar, katerega ima, hitro ga išče zmeniti. Nismo popotniki tudi mi? Denar tega sveta, srebro in zlato v večnosti ne velja. Skrbimo svoje premoženje v dobra dela premeniti. Le nekaj kratkih let, mesecev, dnij, so še časne reči v naši oblasti. Naše hiševanje trpi dokler naše življenje na svetu. Modro stori, kdor posvetne reči v svoj večni dobiček obrne, ubogaine daja, za preobrnjenje grešnikov skrbi, za vrne duše moli itd. „Kar tukaj sejemo, bomo tamkaj želi.“ Delajmo, dokler je dan; pride noč, kadar ne bo več mogoče dobrega storiti.“

Konec. Take in tolike dobrote smo prejeli; v knjigah življenja so zapisane. Kako smo jih obrnili? Na ostri sodbi bomo brali. Oh, le prav pogosto knjige svoje vesti pregledujmo, račun natančno z Bogom storimo, da nas ne bo strah, zaslišati glas Gospoda nebes in zemlje: Daj račun od svojega hiševanja; ampak da nam Sodnik prijazno poreče: „Dobro, ti pridni in zvesti hlapec, dekla, ker si bil v malem zvest, hočem te čez veliko postaviti; pojdi v veselje svojega Gospoda.“ Amen.



35. Deveta nedelja po binkoštih.

O hudobi greha.

Ko se je Jezus Jeruzalemu približal in je mesto zagledal, se je zjokal nad njim. Luk. 19, 41.

1. Po zeleni oljski gori pride Jezus v Jeruzalem. V veliki lepoti se pred njim veliko kraljevo mesto blišči, in kdor ga od daleč z vesele gore ugleda, ves ganjen izgovori: „Oh, kako lepo!“ Usmiljeni Jezus se pa le zjoka.

2. Z velikim veseljem Jezusu množice ljudij naproti hite, mu z zelenjem stezo potrošajo, svoja oblačila mu na pot pogrinjajo, in mu visoko hvalo pojo: „Hosana!“ itd. Jezus pa joka in mile solze pretaka nad Jeruzalemskim mestom, rekoč: „Da bi saj spoznalo, kar je v tvoj mir! Ali skrito je zdaj pred tvojimi očmi.“

3. Kaj pa je tebi, usmiljeni Jezus, da se toliko milo solziš? Zavoljo pregrehe, ki je bila v Jeruzalemu doma. Greh je Kristusa križal, greh je lepi Jeruzalem razdjal, greh bo tudi naša časna in večna nesreča, ako se z Jezusom nad svojimi grehi milo ne razjokamo.

Poglejmo torej:

I. Greha hudobo.

II. Greha grdobo, da ga bomo objokovali in sovražili kakor najhujše zlo.

Oh, naj bi vsi spoznali, kaj k našemu miru služi? Poslušajte!

I.

Greha hudoba. Vse stvari v nebesih in na zemlji: solnce, mesec in zvezde, vetri in valovi dopolnjujejo voljo svojega stvarnika; tudi črvič in travica. „Dan dnevu, noč oznanjuje noči“ itd. (Ps. 18, 3). Samo jeden je, ki se Bogu zoperstavlja, že več, ko šest tisoč let; hudobni greh veli: „Ne bom služil.“ Ravno tako ti govoriš, grešnik, grešnica; in čeravno besede ne zineš, v dejanju pokažeš, kedar prelomiš božje zapovedi. Oh, koliko hudo storiš!

2. Bog je v šestih dneh svet stvaril, nebo in zemljo, in vse, drevje in živino, in človeka. Bog je vse pogledal, kar je stvaril, in je videl, da je bilo dobro (I. Mojz. 1, 25). Prišel je greh, vzel človeku, kroni vsega stvarjenja, lepoto, premenil je raj v žalostni kraj straha in trepeta, zemljo pa v solzno dolino. Poglejte greha hudobo!

3. Bog nas je ustvaril, naj bi vsi srečni in veseli živeli. Greh je prvemu človeku veselje podrl in ga strahom napolnil, da se je skrtil pred svojim Bogom. Greh vzame otroku ljubo nedolžnost, podere človeku dušni mir, in nam veselo življenje ogreni. Oh, pregrehe velika hudoba!

4. Bog je vse k svoji časti stvaril; angeli, ptice pod nebom, ribe po vodi, tudi grilci, čeriči mu hvalo pojo; le grešnik kolne in z božjimi darovi Boga žali in mu nečast stori! Oh hudobni greh!

5. Bog nas je za nebesa ustvaril; pripravljena so nam od začetka sveta, veliko je tam prebivališč. Jezus je za nas na križu umrl, da je nam sveta nebesa odprl; šel je k Očetu tudi nam mesto pripraviti. Greh nam pa nebeška vrata zapahne, potepta kraljevo pravico otrok, ter nam peklenško brezdno otvori.

Poglejte! pregrehe največjo hudobo! In to hudobo mi ljubimo, storimo, se greha in strašnega konca ne bojimo, ki grešnika čaka. Oh, ozrimo se na žalostno grobljo Jeruzalema, veličastnega mesta, nad kojim se je zavoljo greha Jezus zjokal, in pogledjmo

II.

Greha neizrečeno gnusobo. Kaj je bilo lepšega od angelov božjih, ki so v nebeškem veličanstvu krog božjega prestola stali? Greh so storili, in greh je angele v hudiče premenil! Ni grše stvari od zavrženih duhov; pregreha je njih grdoba.

2. Popolnoma sta bila stvarjena Adam in Eva, prelepi božji podobi, kakor dva angela v svoji nedolžnosti. Kdo ju je storil otroke jeze božje, dediča večnega zavrženja? Oh, grdoba greha!

3. Kdo je naredil Kajna bratomorca, kdo prvi svet toliko popačil, da je Bogu žal bilo, da je človeka stvaril?

Kdo je oslepil Davida, moža po volji božji, kdo modrega Salomona? Kdo nadražil Jude, da so vpili: „Križaj ga!“ Grdi greh.

4. Kdo pa more dopovedati, koliko grdega, strašnega greh med nami stori? Ljubeznive otroke v razuzdane mladeniče premeni, poštene može in žene toliko poživini, da niso človeku podobni. Poglejte po cestah in potih toliko zgubljenih ljudij, zapuščenih otrok, ki so žalosten sad grdega greha. Poslušajte joka in toževanja toliko po svetu, in razjokajte se, kakor Jezus nad Jeruzalemom, tudi vi nad pregrešnim svetom, rekoč: Oh, naj bi svet spoznal, kar je k tvojemu miru! Ali kaj, da je skrito zdaj pred tvojimi očmi! Ali k čemu bi nam bil jok, ako bi grehu slovo ne dali?

5. Vsak naj odpravi greh iz svojega srea. Kakor sv. mladenič Stanislaj: Rajši hočem umreti, kakor grešiti.

Vsak naj spodi greh iz svoje hiše, od svoje tovarišije, kakor Kristus prodajalce iz tempeljna. Rajši ogenj pri hiši, bolje kačo v tovaršiji, kakor greh. Greh je najhujše hudo.

Ako pa naši opomini, naše prošnje, kaj ne pomagajo, takrat jokajmo čez trdovratnega grešnika, grešnico, kakor Jezus nad trdovratnim Jeruzalemom; zakaj, strašen konec čaka nespokorjenega grešnika, kakor je trdovratni Jeruzalem zvedel.

Konec. Kar je Kristus z objokanimi očmi v današnjem sv. evangeliju zažugal, se je dopolnilo čez 37 let tako strašno, da je groza brati ali slišati. (Beri Hrano Evang. II. str. 84.)

Grešnik, ne reci: „Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo?“ Zakaj Najvišji je potrpežljiv (pa tudi pravičen). Tudi ne reci: „Usmiljenje božje je veliko; Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov; zakaj njegov srd

se tako hitro približa, kakor usmiljenje; v grešnike se njegov srd ozira (Sirah 5, 4—7). Amen.



36. Deseta nedelja po binkoštih.

O napuhu.

Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.

Luk. 18, 14.

1. Dva človeka sta šla v tempelj molit. Kateri izmed nju vam bolj dopade? Brez dvoma ponižni cestninar, bote dejali. Tako je tudi Jezus sodil, rekoč: Ta je šel opravičen v svojo hišo, oni pa ne; zakaj, vsak kateri se povišuje, bo ponižan itd.

2. Kaj pa na farizeju Bogu in tudi nam toliko zamrzi? Njegov napuh se nam pristudi, njegova prevzetnost nas žali, njegova lastna hvala se nam gabi. Oh, naj bi si tudi mi globoko v srce utisnili besede Jezusove: „Kdor se povišuje, bo ponižan. Kdo ve, če nismo tudi mi napuhjenemu farizeju podobni?

3. Pomislimo danes grdega napuha začetek in konec;

I. Od kod napuh izvira?

II. Kaj napuh dela?

III. Kam napuh pride?

Krščanske duše! s ponižnim srcem poslušajte; zakaj Bog je prevzetnim nasproten, ponižnim pa milost daja.

* * *

Ni večje grdobe na svetu, ko pijanščina; pijanec se pod živino zavrže, in vendar visoke misli ima. Pijancu podoben je napuhnež; on je na svoji pameti pijan. Veliko

hujša je pijanost duha od telesne pijanosti, ona košata soproga napuha mnogo mlajših ima :

1. Napuh je pregreha, po koji človek sam sebe preceni, sam sebe vrednosti prilastuje, katerih nima, sebi hvale išče, Bogu časti ne da. Tako je storil Aman (Ezdr. 7. Farao, Egip. kralj. II. Mojz.).

2. Prevzetija, da se človek na svoje preveč zanaša, stvari zaničuje, ki mu niso po volji, in se bolj visoko nosi, kakor mu gre.

3. Ošabnost ali oholost, celo druge zaničuje, hudo sodi in žali, kakor Golijat Davida (I. Kralj. 17).

4. Gizdost v oblačilu in v unanji noši, da se človek s kupljeno lepoto baha, sebi dopade in druge zaničuje, ki tako oblečeni niso. Podoba žalostne ženske gizdosti je kraljica Jecabel (IV. Kralj. 9, 30). Napuh je črni oče vsake pregrehe, on začetnik vseh hudobij. Bog nas varuj napuha! Varujmo se ga tudi mi.

I.

Od kodi pa napuh pride? Iz krive odgoje otrok. Mati dete pregizdavo oblači, mu pravi, da je pipi; hitro si otrok dopade, in misli, da kaj velja, čeravno samo od sebe nič ni. Oče prehvali otroka, da je imenitne rodbine sin ali hči; hitro se otrok preveč ceni in gleda druge čez ramo. Tudi v šoli se pogosto samosvoje hvale in prevzetije privadijo, delavec prehvali svoje delo in misli, da vse prekosi. Kmet preceni svoje blago, hlapec in dekla svojo moč. Milijonov ljudij se preceni, sebi bolj dopade, kakor pravičnim ljudem. Podobni so pijancu, kateremu je cesta preozka, in se tako dolgo opoteka, da v kaki luži obleži. Napuhu sramota za petami gre. Ptica, ki visoko leta, nizko obsedi. Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan.

II.

Kaj pa napuh dela? Puščavnik je videl v gozdu zamorca breme drv zadevati, pa je ni mogel zadeti; bilo je pretežko. Namestu pomanjšati, je večje breme navezal, in pod njem onemogel; zakaj? Iz napuha. Tako se prevzetnjaki rečij lotijo črez svojo moč, in si ne dajo dopovedati. Našel je v drugem kraju puščavnik dva konjika pred vrati veliko bruno držati. Nista skoz vrata mogla, kajti je hotel vsaki prvi biti, in nobeden za drugim ne iti. Tako neumno prevzetniki, ki jeden drugemu kljubujejo. V tretjem kraju najde možaka v prevrtan sod vodo zajemati; več ko nalije, več spodaj iztoči; prazno je bilo prevzetneža delo. Tako brez zasluženja je pri Bogu vse dejanje in nehanje prevzetnih ljudij.

Vsa še tolika in taka dobra dela napuhnjenih ljudij nimajo pri Bogu nobene cene, kakor dobra dela farizeja. „Naj si kdo še toliko dobrega učini in še tako visoko v popolnosti stopi, ako se z vsem tem baha, je reven berač.“ (Sv. Krizostom.)

Zakaj pa ljudje tako neumno delajo? Ker sami sebe prav ne poznajo, sebe premehko, druge preostro, svoje lastnosti in dela previsoko, drugih prenizko sodijo. Farizej se je hvalil, da ni razbojnik, ne krivičnik, ne prešestnik; da je obrekovalec, natolcevalec in dobrega imena tat, je pa pozabil. Ali ni med nami tudi mnogo takih ljudij? Bi jih ne bilo, bi tudi toliko zavida, opravljanja, jeze in sovraštva ne bilo, ki vse iz napuha izvira.

III.

Kam pa napuh pride? V časno in večno nesrečo pelja, kakor zavržene angele in naše prve starše.

1. Prevzetnega človeka ljudje zaničujejo. Ni greha, ki bi ljudi toliko pikal, kakor bližnjega napuh. Kdor sam

sebe hvali, se vsem zameri, in če ga ravno v lice hvalijo, se mu v hrbet smeje. Vse si prizadenejo, da ga spodneso. In kadar pade, se nobednemu ne smili; vsak pravi: prav mu je.

2. Prevzetnik je nezadovoljen, tožuje, da se mu krivica godi. Višje ko stopi, višje bi rad. Napuhnež zavida drugih zaslužbo, nihče ga posvariti ne sme. Podoben je trnju, kojega se vsakdo rad izogne.

3. Prevzetnik v najhujše zmote zapade in v največje hudobije zabrede, hoče največ vedeti, in svoje zmote ne spozna, noče nobenemu pokoren biti, in se rad spunta. Kedar se v poštenih rečeh skazati ne more, začne v hudobah vse prekositi, kakor Herostrat, ki je imenitni tempelj Dijane požgal, naj bi potem slovel. Takih bedakov je sedanje čase brez števila. Napuh pamet zaduši. Bog prevzetnike največ črti in jih poniža, kakor prevzetne angele, prve starše in Nebukadnezarja kralja (Dan. 5). Nič božjim očem toliko ne mrzi, ko napuh. On je veliko angelov iz nebes, in prva človeka iz raja potisnil (Sv. Bern).

* * *

Kakor zoprna je pa prevzetnost Bogu in ljudem, tako ljuba je vsem sveta ponižnost. O, pravični cestinar nam je tega priča. Kdor se v boj poda, in hoče sovražnika zmagati, naj se previdi z najgoršim orožjem ponižnosti; ona naj bo njegov prostoren in veličasten oklep. Orožje sovražnika je napuh; posebno je s tem orožjem našega prvega očeta Adama in njegov zarod premagal. Orožje Kristusovo je ponižnost; s tem orožjem je On hudiča premagal, ga pahnil iz njegovega prestola silnosti in je razdril njega kraljestvo. (Sv. Jerem.)

1. Hočemo ponižni biti, se je potreba pogosto čisto izprašati, ne preveč na dobre lastnosti, na slabosti pa premalo gledati. Modri Ezop svetuje basago obrniti, koje

vsak človek nosi, ter v spredno malho tuje, v zadnjo na hrbet pa svoje pregreške devati.

2. Nikdar črez druge hudo mrmrati, kakor če je povedati dolžnost. Prevzetnik le hudo od drugih ve, dobro pa zamolči. „Tvoj brat Gospodu stoji ali pade“ (Rim. 14, 4). Tudi hudo, kar tajiti od bližnjega ne moremo, imamo izgovarjati, kakor Jezus na križu, rekoč: „Oče! odpusti jim, oni ne vedo, kaj delajo.“

3. Za vse dobro, kar imamo, zdravo telo, čedno lice, dobro glavo, premoženje itd. ne sebi, marveč Bogu hvalo dajati: „Kaj imaš, da bi ne bil prejel?“ (I. Kor. 4, 7). Ako nas drugi pohvalijo, z Davidom izreči: „Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast“ (Ps. 114, 1). Kar pa slabega imamo ali hudega storimo, nikdar na druge ne zvrčajmo, Boga ne tožujmo, kakor bi nas bil zapustil; marveč s ponižnim cestinarjem recimo: „Bog, bodi mi grešniku milostljiv!“ In če tudi vse zvesto in lepo storimo, recimo: „Nevredni hlapci smo; storili smo, kar smo dolžni bili“ (Luk. 17, 10). Tako prava ponižnost zna; ona človeka resnično poviša. O sveta ponižnost! Oh grda prevzetnost!

Konec. Sv. Bernard nam zoper napuh trojno prašanje priporoča:

1. Kaj sem nekdam bil? Nič. Bog me je stvaril, me v ta stan poklical. Po božji milosti sem, kar sem.

2. Kaj sem zdaj? Na duši zelo rahla posoda, na telesu ves poln nadlog; le majhen vetrič pohlidi, in me ne bo.

3. Kaj pa skoraj bom? Na to mi grob odgovori: črvom živež. To trojno prašanje si k srcu vzami, tako boš napuh slekel, ponižnost oblekel, pozemeljsko zaničeval,

nebeško iskal, se greha varoval in sveto čednost ljubil. Tako boš od zemlje v nebesa povišan. Amen.



37. Jednajsta nedelja po binkoštih.

O previdnosti božji.

Vse je prav storil; gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti.

Mark. 7, 37.

1. Dobro mater poznam, katera ima nad tisoč milijonov otrok preskrbeti; nobeno ni pozabljeno; celo muh dete brani, kadar spi ali bolno počiva. Pač dobra mati!

2. Skrbno gosposdinjo poznam, katera ima toliko družine preživeti, ko je rib v morju, ptic pod nebom, listja in trave po zemlji, zvezd na nebu. Vse se o pravem času zgodi, vsaka stvar svoj živež dobi; še petelina ne pozabi. Pač modra gosposdinja!

3. Imenitno gospo poznam, koja že šest tisoč let svojo hišo vlada, pa neprenohoma tako modro in črstvo, kakor bi bila včeraj gosposdiniti začela. Pač mogočna gospa! Kdo jo pozna? Sveta božja previdnost ji je ime, ona ljubezniva skrb Očeta nebeškega za vse stvari, posebno za ljudi, jih časno in večno srečne storiti. „Vse je prav storil“, itd. Tudi nadloge in težave nam v dobro premeni. Pač tolažbe poln nauk od ljube previdnosti božje za nas revne otroke!

Poslušajte:

I. Bog je vse prav storil; hvalimo njegovo neskončno modrost!

II. Bog bo tudi v prihodnjič vse prav storil; zanašajmo se na njegovo previdnost!

Bog vam je dal posluš, da božjo besedo poslušate.

I.

Bog je vse modro storil.

1. Koliko ima hišni gospodar skrbeti za deco, za družino, za davke, za pohištvo; pa vendar vsem ustreči ne more. Koliko skrbij imajo cesar za toliko milijonov podložnih; in koliko nezadovoljnežev jih kolne, ter ne pomislijo, da ga ni cesarja ne kralja, ki bi vsem po volji storil. Kaj je pa vsa skrb cesarjeva proti skrbi Očeta nebeškega, kateri brezštevilno stvarij, od zrna peska do zlatega solnca, od červiča v prahu do Serafa preskrbeti ima. Brez te skrbi (previdnosti božje) vrabec s strehe, las z naše glave ne pade. Ona skrbi, da vsaka stvar svoj cilj in konec doseže, da temu bogastva, onemu uboštva, temu veliko starost, onemu hitro smrt. Kar Bog stori vse prav naredi, čeravno ljudje mrmrajo, kajti modre previdnosti božje ne spoznajo.

2. Prelepo spomlad drevje cveti, trsje kaže; mrzla sapa pihne, in naše zaupanje vmori (Ps. 147, 16). Bogato, se klasje na polju priklanja, polno trsje težko drži. Temen oblak veter prižene, toča pobije žitno polje in vinske gore (Ps. 147, 16). Kako je to? Srečna soseska veselo živi, ima vsega zadosti; iskra vstane, cela vas pogori, in vaščani gredo ubogaime prosit. Kaj Bog za nje ne skrbi? Kakor oljke okoli hrama, rastejo zali otroci okrog mize veselih starišev. Pride huda bolezen in starišem otroke pobere. Kje je tukaj sv. previdnost božja? Tako govorijo posvetni modrijani, kateri ne razumejo, da so vse te nadloge zdravila, čeravno grenka vendar potrebna.

3. Odgovori mi, posvetni človek, zakaj je Bog dal nedolžnega Jožefa v ječo vreči? pokaj je udaril pravičnega Joba? z uboštvom obiskal pobožnega Tobija? Zakaj je Bog dal svojemu lastnemu Sinu toliko trpeti in celo na križu umreti! (Beri Evang. Hrano II. 115.) Kar Bog stori,

vse prav naredi, z jedno roko vzame, z dvema pa da. Našo nesrečo nam v veliko srečo premeni, ako smo vredni. To nam kažejo prigodbe posameznih ljudij in celih narodov. O spoznajmo čudno previdnost božjo, in jo hvalimo rekoč: „O visokost bogastva“ itd. (Rim. 11, 33—36). Dajmo pa tudi v prihodnje Bogu gospodariti, izročimo previdnosti božji svoje pote; zakaj:

II.

Bog bode tudi v prihodnje vse prav storil. Se v božjo voljo podati, akoravno nam po volji ni, nas vzgled sv. Frančiška Sal. prav lepo uči. Po vzgledu sv. Frančiška Sal. imamo tudi mi vse svoje pote Bogu izročiti; on za nas skrbi.

1. Nam toča polje zatere, ogenj poslopje upepeli, podajmo se, kakor Job v sveto voljo božjo, rekoč: „Bog je dal, Bog je vzel“ itd. Job. 1, 21. (Beri Evang. Hrano II. 115.)

2. Nam hudobni ljudje krivico store, nas ob premoženje ali poštenje spravijo, le Bogu svojo reč priporočimo, kakor nedolžna Suzana (Dan. 13).

3. Je tebi ali tvojim Bog hudo bolezen poslal, voljno zadeni svoj križ, in se v sveto voljo božjo podaj. Bolezen telesa gostokrat duši zdravje ohrani, ali pa prinese, ali nas k večji sreči pelja (Tobija 11).

4. Ako ti neusmiljena smrt tvoje pobere, v božjo voljo se podaj. Bog jih je vzel ali njim, ali pa tebi in drugim k pridu (Modr. 4, 5). Ni dolgo, marveč pravično življenje je naša sreča. Imaš hudobne otroke, razuzdane podložne, ne obupaj, ampak priporočaj jih neskončno modri previdnosti božji; ona tudi za nje skrbi, jim bo oči odprla, kakor sv. Avguštinu po molitvah in solzah sv. Monike.

Konec. Srečno je dete v krilu ljubeznive matere, še srečnejši mi v krilu previdnosti božje. Ne skemucajmo torej, rekoč: Kaj bo? česa se bomo živili itd. „Oče nebeški ve, da smo vsega tega potrebni“ (Mat. 6, 32). Ne obupajmo v hudih časih; stari Bog še živi, že čez šest tisoč let za svet skrbi; njemu svoje skrbi izročimo (I. Petr. 5, 7). Pa ne kvarimo dela previdnosti božje s pregrehami, one so kvar božjih naredeb, vzrok rev in nadlog. Svet bi se že bil sam ukončal, ako bi previdnost božja tudi slabo dejanje ljudij v dobro ne obračala. Bog je vse prav stvaril; hvalimo ga! Bog bo vse prav storil; le njemu se izročimo. Amen.



38. Dvanajsta nedelja po binkoštih.

Velika sreča v sv. katoliški cerkvi živeti.

Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite.

Luk. 10, 23.

1. Največja nesreča po svetu je ta, da ljudje premalo spoznajo, kaj dobrega imajo; le kadar že več nimajo, še le čutijo, kaj so imeli. Tako otroci dobre, stariše, družina službo, podložni gosposko še le cenijo, kedar je več ni. Pogosto Bog nehvaležnim ljudem svoje dobrote zato prikrati, da jih uči spoznati in za nje Boga hvaliti.

2. Ni pa dobrote večje, kakor je naša prava sv. krščanska katoliška vera, v koji smo rojeni in izrejeni. Kar je govoril Jezus svojim apostolom, tudi nam velja: „Srečne oči“ itd. Povem vam, da veliko prerokov in kraljev itd. In to neprecenljivo dobroto tako slabo cenimo, se je tako malo držimo, celo malo skrbimo, jo čisto

ohraniti in svojim potomcem zapustiti, kakor so jo naši prednamci nam sporočili! Še nikoli nismo morebiti prav pomislili:

I. Našo največjo srečo, da v pravi sveti katoliški veri živimo.

II. Največjo dolžnost, da se prave sv. vere zvesto držimo in jo čisto ohranimo. Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite, pa tudi srečna ušesa, katere bodo zvesto poslušale.

I.

Največja sreča je, da v pravi sveti veri živimo; ona nas uči Boga prav spoznati in mu služiti, naš namen srečno doseči.

1. Kako temno, žalostno je bilo spoznavanje božje pri malikovalcih starodavnih časov! Ne le solnce in mesec, celo vole, mačke in kače so za bogove imeli. Vsaka hudoba je svojega Boga imela, pijanci Bahuza, tatje Merkurja, nečistniki Venero itd. Kako grdo, pregrešno, grozovitno je bilo malikovanje! V Kartagi so malika bikove glave imeli, kojemu so vsako leto po tri sto otrok zažgali. Malikovalski judje so Molohu razbeljenemu svoje otroke v naročje polagali itd.

2. Tudi Izraelci so imeli nepopolno spoznavanje, njih služba božja bila je zelo težavna, le podoba boljše prihodnje po Mesiji dane. Zato so prosili stari očaki: „Rosite ga nebesa, oblaki“ itd. (Iz. 45, 8), peli angeli pri rojstvu odrešenika: „Slava Bogu, mir ljudem“ itd. Zato se spodobi pozdrav: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

3. Kako slabo spoznajo Boga, katerim je luč prave vere ugasnila! (Mahomedani ali Turki.) Namestu previdnosti božje se le na slepo usodo zanašajo. Kako žalostna je usoda njih žen, sužnjev! Ni osrečevalne ljubezni med njimi, med kojimi pravega božjega spoznanja ni.

4. Poslušajmo misijonarje, kako se divjakom, zamorcem godi, kateri še v senci večne smrti sede. Kako neumne so njih predstave o Bogu, o večnosti! Večno sovraštvo in vedne vojske so med njimi. Koliko pa tudi veselje imajo, kadar velikega Duha (Boga) spoznajo, in sv. krst prejmejo!

5. Premislimo prav dobro, kako se krivovercem godi, kateri so pravo vero popačili, in sv. katol. cerkev popustili. Ni pri njih jednote naukov, ne zakramentov, ne zadosti pripomočkov za izveličanje itd. So kakor razštropljene ovce brez pastirja.

6. Kako lepo se pa v sv. katoliški veri in cerkvi vsi verski nauki verste, od izvirnega greha do odrešenja po Jezusu, do posvečenja po sv. Duhu! Kako primerni vsem potrebam so vsi sv. zakramenti, da človek od zibeli do pokopališča najde pomoč! Kako podučljivi in veseli so njeni svetki (prazniki). Celo pokojnih ne pozabi, in za nje skrbi. V resnici prava sv. katoliška vera je mesto, ki se je ob stvarjenju zidati jelo, in se dodelalo bo, kedar se vsi verni prebivalci v nebesih snidejo. (Sv. Avguš.) Sv. katoliška cerkev je barka, v koji se srečno v večnost peljamo. Kako smo lahko veseli, srečni, pravoverni katoličani!

II.

Pravo vero zvesto ohraniti in potomcem čisto zapustiti je naša prva in sveta dolžnost. Verozakonu gre prvo mesto v našem sreju; kdor mu hoče drugo dati, je že pravo vero prodal.

1. Sveta dolžnost je, nauke svete vere poslušati in vse svoje žive dni premišljevati (Rim. 10, 113—15). Nimajo žive vere, ki brez vse skrbi od pridig in kršč. naukov izostajajo, po drugih poslih hodijo, in čimdalje več

pozabijo. Kako malo jih ve, kaj, in pa zakaj verujejo! Vsi taki so že na pol poti v nevero, ali krivovero.

2. Sveta dolžnost je, sveto vero v dejanju skazovati in po njenih naukih živeti (Mat. 7, 21—23. Jak. 2, 14—26). Niso pravoverni katoličani, kateri cerkvenih zapovedij ne drže, ne posta, ne sv. praznikov. Kdor se svoje vere sramuje, jo zataji in lahko izgubi.

3. Sveto vero živo ohraniti, imamo njene svete obrede, šege in opravila radi dopolnjevati. Kdor svetih zakramentov ne prejema, očitno službo božjo zaničuje, molitve opušča in po neversko živi, njemu je luč prave vere ugasnila.

4. Dolžni smo, se za pravo vero ponesti in zavrniti hudobne jezike, kateri jo zasmehujejo, nam jo vzeti ali oskruniti žele. Kaj so storili sv. spoznavalci, kaj pretrpeli od nevernikov ali krivovercev! Ona je podobna zakladu, najdražjemu biseru, za katerega naj človek vse da (Mat. 13, 44—46). Tudi življenje dati za pravo zveličansko vero, imamo biti pripravljani.

5. Naša skrb mora biti, pravo sveto vero po vsem svetu širiti; misijonom v tujih deželah z molitvami in milodari pomagati. Prava vera je živo drevo, ki svoje korenine in veje daleč krog sebe razprostira. Suhe vejice bi bili, ako bi za razširjanje božjega kraljestva ne skrbeli.

6. Kakor so nam prednamci pravo vero ohranili, tako jo imamo svojemu kraju, zarodu, ohraniti s potrebnim podukom svojih mlajših, z oskrbljevanjem in utemeljitvo cerkev, šol in drugih potrebnih naredeb, ki sveti veri služijo. Kaj so naši stari za sveto vero storili, koliko cerkvâ, samostanov in kipov postavili v znamenje svoje žive vere, nam pa v opomin vse za Boga in sveto vero storiti.

K o n e c. „Največje bogastvo, najdražji zaklad, najlepša čast, ki se najde, je sv. katoliška vera. Ona prinese

zveličanje grešnikov, razsvetli slepe, opraviči grešnike, podpira pravične, venča mučenike, ohrani device, udove in zakonske v spodobni sramožljivosti, posvečuje mašnike, nas pripravlja za nebesa, nas z angeli večnega veselja deležne stori. V resnici bogastvo, kojega nam svet nima dati!“ (Sv. Avg.) Božji dar je naša prava sv. vera; skrbimo, da jo lepo ohranimo, po njej živimo in srečno umrjemo. Amen.



39. Trinajsta nedelja po binkoštih.

O nehvaležnosti.

Nobeden se ni našel, da bi se bil vrnil in Bogu hvalo dal, kakor ta tujec? Luk. 17, 18.

Strašna je bila nesreča gobovih; zato so od daleč stali in upili. Velika je bila dobrotta ozdravljenja, katero jim je usmiljeni Jezus storil. Koliko hvalo so bili svojemu božjemu dobrotniku dolžni! Ali izmed deset jih je bilo devet nehvaležnikov. Milo se je torej nad njimi Jezus potožil, rekoč: Ali jih ni bilo deset itd. Takih nehvaležnikov in nehvaležnic je tudi med nami veliko; kdo vé, če nismo tudi mi? Pomislimo torej grdobo in hudobo nehvaležnosti:

- I. do neskončno usmiljenega Boga;
- II. do usmiljenih, dobrih ljudij.

I.

Dvoje napotje nam je krivo, da pogosto prosimo in molimo, pa nas Bog ne usliši: premalo zaupanje poprejšnje, nezahvala po prejetih dobrotah. Kdor nima zaupanja, ne

žive vere, ni vreden uslišan biti (Jak. 1, 5—6). Zato je vselej Jezus sirotam djāl: „Zaupaj! tvoja vera ti je pomagala.“ Tako deset gobovim možem. Zaupanje nam vrata odpre, hvaležnost odprte drži, nehvaležnost zaklene. Tako grdo nehvaležni smo:

1. Za časne, pozemeljske dobröte. Kmeti premalo spoznajo, koliko dobrega od Boga imajo; mislijo, da jim le gnoj in pa delo bogato rodi; od tod njih grdi marni: To in tako smo pridelali. „Kaj imaš, da nisi prejel“ itd. (Kor. 4, 7). Družina preslabo spozna, koliko v svojem stanu dobrega uživa, si službe prebira, iz jedi potrate dela, pozabi Boga in dobre ljudi; zato pa tako družino tudi Bog zapusti.

Je grda nehvaležnost v besedi, je še hudobnejša v dejanju. Taki nehvaležniki so, kateri pred jedjo in po jedi ne molijo. Živina moliti ne zna, človek pa; zato je nehvaležnejši od živine. Kaj bi rekli beraču, kojemu bi lepo postregli, pa bi sit žlico v stran vrgel, in še zahvalil vas ne?

Še hudobnejša nehvaležnost je potrata božjih darov, jih zametovati, kakor prevzetni, izbirljivi ljudje ravnajo; ali pa pregrešna raba, kakor pijanci znajo. Pravijo, da krompir po svetu zato gnije, ko ga je družina klela; pa tudi zato, ko so ga toliko v nesrečno žganje pokuhali. Ali je temu tako ali ne, tega ne vem; pa to vem, da je greh, krompir, tolik božji dar kleti in da ni prav kruh ubogih v strup kuhati. Radi bi ga po mnogih krajih jedli, pa krompirja ni; veliko tisoč jih gladu pomrje.

Ljudje so z vincem veliko hudega uganjali, posebno poslednja tri leta; in tudi trsje začne bolehati, neki kužen plesnovec se ga loti, da zeleno grozdje gnije, in se trte posušijo.

Oh, če ta nadloga v naše vinske kraje pride, bo polovica ljudij morala v druge kraje kruha iskat! Bolj dobra letina, hujši so ljudje; več ko je vina, več žaljenja božjega. „Ti nehvaležno ljudstvo! tako Gospodu vračuješ?“ (Moz. 36, 6). Nehvaležnost človeka boli, na njo pa tudi Bogu mrzi. Nje oče je napuh, nje mati prevzetnost. Iz napuha in prevzetije vstaja nehvaležnost. Iz nehvaležnosti pregreha, iz pregrehe časna in večna nesreča. Nehvaležnik je vsak človek, ki ima zdrave ude, pa delati noče, in kruha prosi. Lenoba mu bo ude strla, ko rja železo.

2. Še grša je nehvaležnost za dušne dobrate. Največja dobrota je sveta vera, prava luč Boga spoznati in njemu služiti. Kako malo je pa v naših krajih veronauk číslan! Poredni ljudje ne poslušajo ne pridig, ne kršč. naukov, in najdražjih, najiminitnejših skrivnostij celo pozabijo. So, ki nauke naše svete vere celo zaničujejo, sovražijo in ohudujejo, naj bi sveto vero zatrli. Oh, nehvaležnost! Kako so stari očaki želeli: „Rosite ga nebesa“ itd. (Iz. 45, 8). Med svoje je prišel, in njegovi ga niso sprejeli (Ivan. 1, 11).

Druga nezmerna dobrota je posvečujoča milost božja. Kako nehvaležni so, ki po dni, tedne, mesece in leta v smrtnem grehu žive, in sv. zakramente zanemarjajo. Takim se bo dopolnilo prerokovanje Jezusovo: „Vam bo kraljestvo božje odvzeto“ itd. (Mat. 21, 43). Nehvaležnikov človek v hiši, pa tudi Bog v nebesih ne trpi; hvaležnost Bog želi.

II.

Grda in hudobna je tudi nehvaležnost do ljudij, do naših dobrotnikov:

1. Do staršev. Koliko mati, oče trpi, da po desetero otrok izredi; vseh desetero pa pogosto očeta in matere ne preredi, da morata kruha prositi. Koliko nehvaležnih otrok

starše kolne, celo tepe, in po smrti pozabi. Takim pa tudi bo, kakor nehvaležnemu sinu Absalomu, kakor izgubljenemu sinu. Nehvaležnost otrok v nebo kriči.

2. Nehvaležnost do duhovske gosposke. Koliko se pridiguje, spovedniki trudijo; ne sme jim biti pot predaleč, ne steza pregrda, ne vreme prehudo, in koliko jim ne odrajta, kar jim gre! Koliko jih po krivem obrekuje, tožuje! Kedar bo duhovnika potreba, jih pa ne bo.

3. Nehvaležnost do deželske gosposke. Gosposka je velik božji dar, dobra, pa tudi hudobna: pravična dobrotā, krivična pa šiba. Kako malo pa so gosposko preteklo leto obrajtali. Kako slabo jo še spoštujejo! Potem se svet meša in moti, panti ustajajo, vojske prihajajo. Gorje ljudstvu, ki gosposko zaničuje, le davek gleda, mira, pravice in redovnosti pa ne vidi, koje gosposka varuje. Bog žuga gosposko pobrati in ljudstvo se bo jelo klati po divjaško; ne bo gosposke, pa tudi pravice ne bo.

4. Nehvaležnost do znancev, prijateljev in drugih ljudij. Posodi komu, boš si sovražnika naredil; ne bo odrajtal, ne obrestij plačeval; in če ga tirjaš, se mu zameriš. Pomagaj komu v kako dobro službo, kako hitro te bo spodlezal, in poslednjič te še poznati hotel ne bo. Od hiše njega, ki dobro s hudim vračuje, ne bo nesreča odšla (Prip. 17, 13). Tako je nehvaležnost plačilo sveta, tako svet zna; mi pa ne smemo tako.

Konec. 1. Hvalimo Boga in ne pozabimo toliko dobrot vsako jutro, večer (V. Moz. 9, 10—19).

2. Pa tudi križe in težave voljno nosimo, kakor Job rekoč: „Ako smo dobro prijeli“ itd. (Job 2, 10).

Sv. Katarini Sijenski je Kristus dvojno krono ponudil: rožnato vse časne sreče, ali pa trnjevo trpljenja, in zanjo nebeško kraljestvo. Sv. devica je trnjevo po-

prijela in jo globoko na glavo pritisnila. Tudi trpljenje je božji dar, ako ga le prav obrnemo.

3. Zadovoljni bodimo s tem, kar nam je Bog dal, in pomislimo, da čeravno smo revni, je še veliko tisoč revnejših od nas. Kdor za maličko hvaležen ni, večjega ne dobi. Le kdor je v malem zvest, njemu se veliko zaupa.

4. Hvaležni bodimo vsem dobrotnikom svojim za vsako še tako malo dobroto, tako bomo ljubi Bogu in dobrim ljudem; ne bo nam dobrotnikov pomanjkovalo. Hvaležnost Bog želi, in ona dobre ljudi veseli, da radi pomagajo.

5. Radi po Kristusovo dobro storimo; pa ne za golo časno zahvalo, da večne zasluge ne zgubimo. Manjša ko je zahvala, ki nam jo svet da, večje bo naše plačilo v nebesih. Amen.



40. Štirinajsta nedelja po binkoštih.

Božje kraljestvo.

Iščite najpoprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse to vam bo navrženo. Mat. 6, 33.

*B. Conel
svo, dušes telo*

1. Ljubo doma, kdor ga ima, sploh pregovor pravi, in prav govori. Ali kje smo pa doma? Dete kaže na svojo zibel, mladenič, dekle na hišo svojih staršev; mož, žena pokaže na svoje stanovanjšče, rekoč: Tukaj sem doma. Ali vsaka hiša dvojna vrata ima: skozi prva novo krščeno dete prineso, skozi druga mrliča k pokopu poneso. Nismo tukaj doma.

2. Poprašajmo starčeka z belo glavo: Mož! kje si doma? Ako je moder, nam bo z jedno roko na

pokopališče pokazal, rekoč: Tu je moje telo, z drugo na sveta nebesa, rekoč: Tam je moja duša doma. Oh, da nas kratkovidne ljudi! Od same posvetne skrbi na večno domovino pozabimo. Zato nas usmiljeni Jezus toliko ljubeznivo svari, rekoč: Nihče ne more dvema gospodoma itd. Išcite najprej itd. Te kratke pa zlate besede zapopadejo vso kršč. modrost; naj bodo tudi zapopadek našega premišljevanja:

I. Kaj,

II. kje je božje kraljestvo, da ga bomo spoznali.

III. Kako se dojde v božje kraljestvo, da ga bomo iskali.

Gospod govori ti, in tvoji služabniki te bodo poslušali.

I.

Kaj je nebeško kraljestvo? Podobno je zakladu v njivi skriteму (Mat. 13, 44). Velik zaklad je spoznavanje božje; vse imamo zanj dati (Filip. 3, 9). Zato imajo starši otrokom skrbeti, pa tudi gospodarji družini.

1. Z domačim podučevanjem. Oče! uči svojega sina, kedar mu prvi košček kruka daš, mati svoje dete, kadar ga na prsih imaš, ljubega Boga spoznavati. Pri vsakej krščanski hiši je potreba treh rečij: božje podobe križanega Jezusa, sv. evangelija in pa katekizma. Tako išcite že doma nebeškega kraljestva. „To je večno življenje“ itd. (Joan 17, 3).

2. Nauk v krščanskih šolah. Zdi se mi, kakor bi Kristus na pragu vsake šole klical: „Pustite malim k meni priti, kajti njih je nebeško kraljestvo, in ne branite jim“ (Mat. 19, 14). V šoli se mleko nebeškega kraljestva otrokom deli, dno spoznavanja božjega in poklica našega stavi. Matere so otroke posilem k Jezusu nosile,

vi jim pa v šolo branite, jih mudite; sami noter nočete in otrokom ne pustite? „Iščite najprej“ itd.

3. V pridigah in krščanskih naukah se zaklad nebeškega kraljestva razklada. Pojdite po vsem svetu itd. (Mark. 16, 15—16). Judom je bilo vzeto, ki niso hoteli poslušati, ne sprejeti božje besede; kaj pa z nami bo? Hujše ko Sodomi in Gomori (Mat. 11, 20). Kako željni so pa pri nas kristijani! „Iščite najpoprej božjega kraljestva, spoznanja božjega, kojega vam sv. mati katol. cerkev daja, in njega pravice, da po teh naukah pravično živite; vse drugo vam bo privrženo.

II.

Kje pa je božje kraljestvo? V vsakem poštemem kršč. sreću, katero Boga ljubi in njemu služi. „Kdo si ti?“ je vprašal duhovnik pastirja, kateri mu pravi, da še ni nesrečen bil. „Jaz sem kralj“, mu odgovori. „Kje je tvoje kraljestvo?“ „V mojem sreću.“ „Kdo so pa tvoji podložni?“ „Moji grehi in slabe razvade.“ „Pač! res srečen si“; mu duhovnik reče. Srečen je lahko vsakdo; pa tukaj le sreči dno postavimo, popolnoma srečni bomo v nebesih. Naše srce je mala stvar, pa veliko njegovo kraljestvo; njega je sv. Duh ali pa satan gospodar. Hočemo božje kraljestvo v sreću imeti, imamo:

1. Sami sebe prav spoznati, svoje nagone, želje in navade, ki se rade spuntajo, in nas hitro goljufajo, ako jih prav ne spoznamo. Vsak večer, vsako nedeljo je potreba, svoje srce pregledati, vest izpraševati.

2. Sami sebe premagovati po vzgledu sv. Pavla: „Jaz strahujem svoje telo“ itd. (I. Kor. 9, 29). Si podvržen jezi, lenobi itd., ne daj se premagati hudemu, marveč ti hudobo premagaj (Rim. 12, 21). Več velja, kdor sam sebe premaguje, kakor on, ki mesta in kraljestva premaga. V kraljestvu ni mira, ne sreče, v kojem se

podložni puntajo, ne sreče v sreč, v kojem greh gospodari. Kako čeden je človek, ki božje kraljestvo v svojem sreč ima, vidimo nad sv. Štefanom; kako so grdi ljudje, katerim božjega kraljestva v sreč ni, nam kažejo njegovi sovražniki (Dejanje. ap. 6, 8—10. 7, 54—59). Zato veli Jezus: „Učite se od mene“ itd. (Mat. 11, 29).

3. Se z vsem v sv. božjo voljo podati, kakor potrežljivi Job. (1, 21). Kar Bog stori, vse prav naredi, naj se nam ravno hudo dozdeva. „Poglejte ptice pod nebom, lišije na polju. Oče nebeški ve, da ste vsega tega potrebni.“ Kako tolažljiv je oni nauk o ljubi previdnosti božji! Lahko molimo: „Izidi se tvoja volja!“ Tak se tudi lahko zanesemo brez vsega toževanja, lahko mirno in veselo živimo, in uživamo božjega kraljestva, kojega v sreč imamo. Torej iščite božjega kraljestva itd. Kje je še božje kraljestvo?

4. Božje kraljestvo je tamkaj v nebesih, izvoljenih srečno prebivališče, kjer bode Bog vse naše solze obrisal (Skriv. razod. 21, 4—5). Krezoš, imeniten kralj, je kazal modremu Solonu svoje bogastvo in veličanstvo ter ga vprašal, ali ni srečen? Solon mu odgovori: „Nihče ni srečen pred smrtjo.“ Tako je. Ni se zanašati na zdravje in mlada leta: danes si živ, jutri boš gniv; ne na bogastvo: letos premožen, lahko boš k letu berač; ne na čast in oblast: danes te hvalijo, jutri te nihče poznal ne bo. Samo nebeškega kraljestva in nja pravice je potreba pred vsem iskati; tam nam hoče Bog vse naše želje dopolniti, dati, česar še ni videlo oko, ne slišalo uho, ne občutilo sree (I. Kor. 2, 9). „Oh, kako mi na zemljo mrzi, kedar na nebesa pogledam“ (S. Ignacij). Iščite najpoprej nebeško kraljestvo itd. Ono je podobno kupcu, kateri vse proda in biser kupi (Mat. 13, 46).

III.

Dveh rečij je potreba nebeško kraljestvo doseči, po svojem stanu moliti in delati.

1. Moliti: *a)* Vsako jutro, kakor golibar na polju povzdigniti svoje srce k Bogu (Ps. 62, 1). Vsak večer se Bogu zahvaliti, ga za odpuščanje prositi, se v njega sv. varstvo izročiti. Starši in gospodarji imajo svojim za jutrnjo in večerno molitev skrbeti. Vol spozna svojega lastnika in osel jasli svojega gospoda; kako bi človek pozabil svojega Boga? (Izaia 1, 2—3).

b) Službo božjo ob nedeljah in praznikih zvesto obhajati. Ko je sv. Remigij kralja Klodoveja h krstu v cerkev sprejel, ga kralj popraša: „Oče! jeli je to tisto nebeško kraljestvo, kojega ste mi obljubili?“ Sv. škof mu odgovori: „Še ne; to so le vrata v nebeško kraljestvo.“ Vsaka nedelja in svetek bodi nam stopinja bližje nebeškega kraljestva. Vsaka pridiga, vsak kršč. nauk naj bo naši duši, kar je dišeča cvetlica bučelici. Besede so večnega življenja, molitev je ključ do sv. nebes. (Sv. Avg.)

c) Svete zakramente pogosto in vredno prejemati. Sedemkrat na dan pade pravični, kaj bo še le za grešnika! Kaj nečistega v nebeško kraljestvo ne more. Zato kliče usmiljeni Jezus: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi“ itd. (Joan. 15, 1—6). Ne poslušajte zasmehovalcev, kateri sami v nebeško kraljestvo ne gredo; in tudi drugim branijo. Slepci so, in slepce vodijo (Mat. 11, 12). „Veselite se, ako ste zavoljo Jezusa zaničevani; vaše plačilo bo obilno v nebesih.“

2. Delati in dolžnosti svojega stanu zvesto dopolnjevati. Čedna podoba nam je škrjanček. Kadar jutrnjo pesem odžvrgoli, gre med brazde živeža iskat. Naša duša od Boga, potrebuje dela. „Človek je za delo, kakor ptice za

letanje“ (Job. 5, 7). „Kdor noče delati, naj tudi ne je“ (II. Tes. 3, 10). Da bodo pa naša dela zaslužljiva in Bogu prijetna, morajo biti:

a) V imenu božjem, v dobrem namenu storjena. „Karkoli delate, z besedo ali z dejanjem, vse storite v imenu J. Kr. itd. (Kol. 3, 17). Dobri namen je naših del zlato.

b) Zvesto in veselo. Vsi smo delavci Gospoda nebes in zemlje; njemu služimo ne na videz, marveč kakor hlapci Kristusovi (Efež. 6, 6). Saj je tudi Kristus delal do svojega tridesetega leta.

c) Delajmo ne toliko za časen dobiček, ampak za večno plačilo, da se ne poreče: „Prejeli so svoje plačilo“ (Mat. 6, 5). „Nabirajte si zaklade v nebesih“ itd. (Mat. 6, 20). Tako nas bo Gospod nebes in zemlje veselo zaklical: „Prav, dobri in zvesti hlapec, pojdi v veselje svojega gospoda“ (Mat. 25, 21).

Konec. Trojno božje kraljestvo imamo tedaj iskati: božje spoznanje v sv. materi katol. cerkvi; mirno, Bogu posvečeno življenje v pravičnem sreju; večno veselje v sv. nebesih. Jedno drugemu vrata odpira, jedno za drugim človeka časno in večno srečnega stori. Tako imamo nebeško kraljestvo in njegove pravice iskati, da bomo na sodbi veselo besedo zaslišali: „Pridite izvoljeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Oh, kako veselo bo iti v večno življenje!“ Amen.



41. Petnajsta nedelja po binkoštih.

O telesni smrti.

Ko se je mestnim vratom Jezus približal, so mrliča ven nesli.

Luk. 7, 11.

1. Kratka, pa strašna beseda je: smrt. Strah in groza naredi vsemu, kar pod solncem živi. Mrtvaški zvon zapoje, vse ostrmi in vpraša: Kdo je umrl? Pobožni kristijani za rajnega pomolijo, posvetni se hitreje za voglom potegnejo v strahu pred smrtjo. „Čakanje prihodnje smrti napravlja skrb in grozo“ itd. (Sir. 40).

2. Žalostno se sprevod mrliča na poslednjem potu pomika, moža, ženo k pogrebu neso. Veliko ljudij se ga izogne, ter se smrti boji. Tako je srečal Jezus ob mestnih vratih Najma sprevod ljudij, kateri so spremljali mrtvega mladeniča itd. Jezus se ni mrtvega izogibal, marveč je pristopil itd. Pristopimo tudi mi k mrtvaškim nosulam, na kojih nas v kratkem poneso, ter se od smrti učimo modro živeti in srečno umreti. Smrt nam veli:

I. Človek, ne pozabi, da boš umrl!

II. Človek, skrbi, da boš srečno umrl.

Premisli, človek, poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil.

I.

Smrti ne pozabi. Papež so grešniku, kojemu je bila vsaka pokora pretežka, zlat prstan dali, na kojem sta bili besedi: Memento mori! Spomni se smrti! Bilo je zadosti, da ga je izmodrilo. Tak prstan je nam vse stvarstvo.

1. Pogledjte rože, kako se osipljujejo. Pero za peresom pada, gole bučice nam velijo: Memento mori! pomni smrti, zakaj! Vse meso je, kakor trava, vse veličanstvo,

kakor roža itd. Tako mrjo otroci, mladeniči, deklice. „Kakor roža pricveti, in beži mimo, kakor senca.“ Nobene starosti se smrt ne izogne. Človek, pomni smrti!

2. Poglejte listje v jeseni, kako z drevja pada, jedno drugemu postelja, poslednjič se tudi drevo posuši, podere in ga ni. Tako gre človek za človekom, tovariš za tovarišem, sosed za sosedom. Starec pri osemdesetih letih išče vrstnikov, pa jih ne najde. V kratkem tudi nas ne bo. V sedemdesetih letih bo nas vseh zmanjkalo. „Naši dnevi ginejo“ itd. (Ps. 89, 10). Človek, od žene rojen, le kratko živi itd. (Job. 8, 9—14, 2). Memento mori! Spomni se smrti!

3. Kakor vihar drevje polomlje, da drevo pri drevesu leži, tako pomori huda, kužna bolezen po sto in tisoč ljudij po vaseh, mestih in deželah, naj ljudi izčajma, da bi smrti ne pozabili. „Postavljeno je človeku umreti“ (Hebr. 9, 27). „Prah si, in v prah se boš povrnil“ (I. Moz. 3, 19). Vsak mrlič ti veli: „Danes meni, jutre tebi.“

4. Smrt je gotova, pa čas smrti je neznan. Poglejmo na pokopališču gomile: so male — otrok, so velike — odraslih. Čitajmo mrtvaške napise; le malo kdo je v visoki starosti umrl. Med dvanajstimi ljudmi jih težko osem dvanajsto leto doživi; tretjina mladine pred dvajsetim letom starosti pomrje, in med sto težko eden sedemdeseto leto učaka. Kdaj bo prišla vrsta tudi na nas? Lehko danes, še nocoj, tega meseca ali leta. „Pripravljeni bodite“ itd. (Luk. 12, 14).

5. Gotovo je, da bomo umrli; pa to ne vemo, kako? Kakor oborožen sovražnik pride smrt nad človeka, in kadar ga zgrabi ob njegovi uri, ji nihče ne uide, se nobeden ne odkupi, ga nobeden zdravnik ne otme. Jednega mahoma pobere, drugega dolgo let tlači, pa gotovo potlači. Jedno strela ubije, drugega drevo, tretjo božja kazen zadene. Jedni v sušici dolgo pojemajo, drugi na vodenici umirajo;

po jednih grozovitno kosti pokajo, kakor bi se dob podiral, drugi ugasnejo, kakor bi po luči pihnil. Kako se bo pa meni, tebi, godilo? Večjidel drugače, kakor si mislimo ali želimo. Ne vemo kako; za to: Memento mori! v sv. božjo voljo se podajmo.

6. Smrt je gotova, pa ne vemo za kraj, kde bomo umrli, ne kam nas bodo pokopali. Le malo, malo ljudij tam počiva, kjer je njih zibel tekla. Jedne morje požre, drugi se na vojski pokopljejo; jedni v postelji, drugi na potu pomrjejo. Kraja naše smrti ne vemo, pa to vemo, da ima naša mati črna zemlja prostora dovolj za naš pokop, da se bo kdo tudi našel, kateri nas bo zagrnil. Bodisi naše telo pokopano kjerkoli, Jezus, ki je po dan. sv. evangeliju mladeniča obudil, bo tudi nas. Na vsaki mrtvaški gomili smrt, veličastna premagalka, sedi in kliče: Človek! smrti ne pozabi! Pa tudi:

II.

Skrbi za srečno smrt. So menihi po imenu Trapisti, ki imajo pokopališče poleg obednice, da od mize na jamo vidijo, ki je neprenehoma izkopana. Kakor mrtvega zagrnejo, novo jamo izkopljejo, smrti v živ spomin. Njih postelj ima le tri noge, da se menih nikoli mirno ne naspi, kakor v pokopu. Bote djali: to je preostro. Jaz pa pravim, zato pa mi premehko živimo; oni se preveč na smrt ne pripravljajo, mi se pa premalo.

Izmed sto ljudij komaj jeden za srečno smrt prav skrbi; devet in devetdeset jih živi, kakor bi nikdar ne umrli. Koliko jih si nabira posvetnega blaga na cente za te kratke dni, v dolgo večnost pa prazne roke ponese. Kaj! butaro krivičnega blaga na vesti ima, katero ga v pekel vleče. Oj, neumnost! grozovitost!

Zastarani grešniki, pijanci, nečistniki, brez vse pokore žive; pa pregrešne navade so železni lanci, s kojimi zvezane

satan v pogubljenje vleče. Sovražniki se ne spravijo, grešniki sploh ne poboljšajo; besedo Jezusovo spričajo in dopolnijo: „Veliko jih je poklicanih, pa malo izvoljenih.“ Kakor življenje, taka smrt, taka neskončna večnost. O smrt! ti stara gosposinja, ki že nad šest tisoč let ljudi srečno umreti učiš, pa se ti vendar naučiti ne dajo; saj nas poduči, kaj nam je storiti, ako hočemo srečno umreti? Ali za srečno smrt skrbeti so nam potrebne trojne reči:

1. Storjeno krivico brez vsega odloga popraviti. Bogatin si je njivo udove osvojil, pa še vreče zemlje zadeti ni mogel. (Beri: Pripovedi št. 56.) Kako pa boš ti breme storjene krivice skozi celo večnost nosil, ako se je ne iznebiš, dokler živiš? Hiti, ako si nedolžna dekleta zapeljal, in otroke oskrbeti imaš, da te ne bodo na onem svetu toževali. Hiti, ako le vinar po krivici imaš, da ga še danes povrneš, in storjeno škodo popraviš, kakor Cahej. Hiti, ako si koga pohujšal, da ga posvariš, koga obrekel, da besedo odzameš in laž prekličesh. Hiti, ako v sovraštvu živiš, da se spraviš poprej, ko solnce zaide. Danes je Bog obljubil te počakati, jutri ni objubil. (Sv. Avg.)

2. Skrbi, vedno v milosti božji živeti, če hočeš srečno umreti. „Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ Ako ob nedeljah in praznikih toliko pijancev srečam, toliko preklinjevalcev čujem, toliko zapeljivcev poznam itd., pa tako malo spokornikov najdem, komu bi sree ne trepetalo za toliko nespokorjenih grešnikov, kateri brez pokore žive in bodo brez posvečujoče milosti umrli! „Ne odlagaj, se preobrniti k svojemu Bogu“ itd. (Sir. 5, 8).

3. Si za nebesa zakladov nabirati, kojih molji ne snedo, tatje ne ukradejo (Mat. 6, 19—21). Kar tukaj sejemo, bomo tamkaj želi (II. Kor. 9, 6). V dobrem namenu vsa svoja dela zvesto storite, svoje dolžnosti voljno dopolnite, telesna in duhovna dela milosti radi storite;

tudi kupica mrzle vode svojega plačila izgubila ne bo (Mar. 9, 40). Oh, preljubi, povem, po resnici vam povem, da za časno večjidel preveč, za večno pa premalo skrbimo. Stopite na gomilo bogatina, prašajte, kaj je bogastva seboj vzел? Lozen prtič so mu dali, pa ostružkov pod njega vrgli; štiri dile so vse njegovo bogastvo. Vprašajte bogatega kmeta, ki je toliko zemljišča nakupil, da mu je skoraj sveta zmanjkalo, kaj mu je ostalo? Jama, sedem čevljev dolga, kake tri široka, pa šest globoka; drugo so si dediči razdelili. Poprašajte dobrovoljca, pojeduna, kaj ima od svojega dobrega življenja? Nekoliko lopat črne prsti, pa perišče črvov je njegovega trupla del; oh, njegove duše pa večni glad in žeja! Delajmo torej dobro, dokler še utegnemo; pride noč, da ne bode več delati mogoče (Joan. 9, 4).

Konec. Sv. Anton puščavnik je svoje učence neprenehoma te besede učil. „Bratje moji! vsak dan tako živite, kakor da bi danes umrli.“ Jaz vam pa tudi dve besedi priporočim: Recite zvečer, kadar se vležete: Lehko je ta moja smrtna postelj; in kedar zjutraj ustanete, vselej ponovite: Lehko bo danes dan moje smrti. Tako bomo modro živeli in srečno umrli. Amen.



42. Šestnajsta nedelja po binkoštih.

O krščanski ponižnosti.

Prijatelj, pomekni se više!

Luk. 14, 10.

1. Kdo je oče smrti in pekla? Greh (Rim. 5, 12). Kdo je oče greha? Hudič (Joan. 8, 44). Kdo je oče hudiča? Napuh in prevzetija sta ga iz angela prerodila. Kdo je tedaj oče vsega hudega, ki se po svetu godi? Napuh (Sir. 10, 15).

2. Kdo je smrt in pekel premagal? Usmiljeni Jezus (I. Kor. 15, 21—27). Po čem je Kristus premagal? Sè svojo ponižnostjo (Fil. 2, 8—11). Ravno zato pa se tudi po dan. sv. evangeliju ponižnost tako lepo priporoča (Luk. 14, 8—10).

3. Kaj je hujšega tudi med nami od napuha? Kaj bolj potrebnega od ponižnosti? Hočem torej po vzgledu Jezusovem govoriti:

I. O najhujši pregrehi.

II. O najpotrebnejši čednosti, posebno v sedanjih časih.

Napuh zaničuje besedo božjo; le kdor je ponižnega srca, jo posluša in v svojem sreću ohrani. Tako je Marija storila; storite tudi vi!

I.

Justin, tovariš sv. Joana Kapistrana je bil toliko pobožen, učen in izvrsten, da so ga vsi visoko čislali, in sv. oče Evgen IV. videti hoteli. Papež ga objamejo, in poleg sebe posade. Ko se toliko počesčeni Justin k sv. Kapistranu povrne, ga ta pogleda, in mu žalostno reče: „O brate Justin! angel si šel, hudič si prišel!“ Taka je bila. Čedalje huje Justin prevzetuje, za vsako malo reč huduje, poslednjič tovariša, ki ga razžali, z nožem prebode, pobegne, veliko hudobij učini, in v ječi brez vere v nepokori strašno umrje. Kdo je iz angela hudiča naredil? Napuh. To dela tudi med nami napuh.

1. Kaj pa je napuh? Previsoka misel do sam sebe, premalo čislanje drugih, ki visoko leti, pa nizko obsedi (Luk. 11); je neredno poželenje svoje časti in visokosti, je pijanost duha (Hab. 2, 5). Napuh ima petero otrok: *a*) predrzno prevzetnost, kakor farizej v tempeljnu (Luk. 18, 10—13); *b*) častilakomnost, kakor pri Abimelehu (I. Kralj. 9, 1) in Herodežu (Mat. 2, 13—18); *c*) bahanje

ali hvaloželjnost, kakor pri farizejih; *d*) gizdost v noši, kakor na Jezabeli (IV. Kralj. 9, 30); *e*) hinavščino ali duhovni napuh, ki se zato ponižuje, naj bi ga hvalili.

2. Kaj pride iz napuha in prevzetnosti? *a*) Vse druge pregrehe (Sir. 10, 15), kakor po Adamu in Evi; posebno pa nepokorščina po hišah pri otrokih in družini, panti in prekucije v cerkvi in državi, trdovratnost in nespokornost ljudij, kar nam zgodovina sedanjih časov kaže. Napuh iz ljudi hudiče stori. *b*) Zapuščenje božje (Sir. 10, 7, 15), kakor pri Babiloncih (I. Petr. 5, 5). *c*) Zguba časne sreče in večnega zveličanja (Mat. 6), kakor se je Amanu (Est. 6, 7), Nebukadnezarju, Antijohu in Herodu Agripi godilo. Lepo svari stari Tobija svojega sina pred napuhom. (4, 14.)

3. Kako se imamo napuha varovati? *a*) Premišljevati, kdo je Bog? nad katerega se napuh povišuje, in zoper nja vojskuje, kakor Lucifer (Skriv. razod. 12, 7). *b*) Premisliti, kdo je človek proti Bogu, od katerega vse ima (I. Kor. 4, 7); kako slabi smo v primeri svetnikov in drugih ljudij na duši in na telesu? (Luk. 17, 10). *c*) Ne pozabiti grdobe in hudobe napuha, in njega strašni konec (Sir. 10, 14, 16—18). *d*) Premišljevati, kako ljuba je sv. ponižnost Bogu in ljudem.

II.

Krščanska ponižnost je v naših dneh najpotrebnejša čednost.

1. Kdo je ponižen? Kdor svojo slabost spozna, in za vse dobro le Boga hvali. „Ponižnost je ljubezen božja in zaničevanje samega sebe“. (Sv. Avg.) Prava ponižnost ima tri stopnje: na prvi stoji, kdor posvetne dobrote in časti ne ceni, kakor sv. Pavel (Til. 3, 8—12). Na drugi stopnji stoji, kdor drugih ne zaničuje, marveč sam sebe za najbolj nevrednega ima, kar mu še manjka (Luk. 22,

24—26). Na tretji stopnji ponižnosti stoji, kdor se zaničevanja veseli (Ps. 118, 71). „Najvišja stopnja ponižnosti je, da se ponižanja in zaničevanja ravno tako razveselimo, kakor se prevzetneži velike časti vesele. Zaničevanje in zasramovanje po krščansko prenesti, je poskus ponižnosti in prave kreposti“ (Sv. Salez). Kriva in lažniva ponižnost pa je, kadar zasramovanja in ponižanja ne prestopiš, da te kdo drugi ponižuje, trpeti ne moreš, in se jeziš“ (Sv. Serapijon).

2. Kako potrebna je ponižnost? Tako, da brez nje nobene kršč. čednosti, pa tudi izveličanja ni. Sin božji je visoka nebesa zapustil (Fil. 2, 5—8), in nas je ponižnosti učil (Mat. 11, 29). „Kristus nam ne veli, se od njega učiti, kako bi svet stvarili, čudeže delali, mrtve budili, ampak ponižni biti iz srca. (Sv. Avg.) a) Ponižnost je dno ali podloga vseh drugih čednostij. „Kdor nima prave ponižnosti, ne bo visoko v kreposti rasel“ (Sv. Terez). Kristijan brez ponižnosti je drevo brez korenine. „Ponižnost je mati mnogih čednostij; ona rodi pokorščino, bogaboječnost, potrpežljivost, sramežljivost in mirnost“ (Sv. Tom. Vil.). Ni svetnika brez ponižnosti v nebesih. b) Ponižnost vse skušnjave premaga. Sv. Anton je videl vso zemljo z mrežani hudiča preprežano. „Kdo bo zamogel ulti?“ je izdihnil, in glas zaslišal: „Sama ponižnost bo srečno ušla, zakaj ona je še nižje ko mreže; nje zajele ne bodo.“ c) Ponižnost nam nebeško kraljestvo odpre (Mat. 18, 3). S prevzetnostjo je bilo nebeško kraljestvo izgubljeno, s ponižnostjo pa zadobljeno, po Jezusu, ki je podobo hlapca náse vzel (Fil. 2, 6—7), po Mariji, ponižni dekli (Luk. 1, 38). Prevzetnost je pregreha pogubljenih, ponižnost pa čednost izvoljenih (Luk. 14, 11).

3. Kako se pa ponižnost pridobi? Menihu Kartuzijanu je devica Marija tri vaje ponižnosti priporočila: v jedi,

da si le najslabša jedila poželi in izbira; v obleki, naj si najbornejše oblačilo po svojem stanu izmisli; in v opravilu, naj si najporednejša dela izbira, kojih se drugi sramujejo, ako so mu na voljo. Menih si te tri reči globoko v sree vtisne, in doseže veliko popolnost in svetost. Hočeš ponižen biti, premišluj, kaj si bil? kaj si zdaj prav za prav? kaj boš nekdej? Odgovor na ta trojno prašanje te hoče ponižnosti naučiti (Sv. Bern.). Hočeš ponižen biti, moraš moliti in za krščansko ponižnost Boga prositi (Luk. 11, 13).

Konec. Sv. Alojzija je vselej sree zbolelo, ako ga je kdo pohvalil, da je imenitnega stanu. Pogosto je torej molil: „O vi sv. angeli! pomagajte mi vsaj, in za roko me peljite po kraljevi stezi ponižnosti, po koji ste vi prvi hodili, naj da bom enkrat jedno mesto tistih angelov posedel, kateri so po napuhu zavrženi.“ Tudi nas vse, stare in mlade, visoke in nizke, vodite, vi, ljubi angeli, naši varuhi po potu sv. ponižnosti v večno veselje! zakaj: „Vsak, kdor se povišuje, bode ponižan, in kdor se sam ponižuje, bo povišan.“ Amen.



43. Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Krivi nauki sedanjih časov.

Kaj se vam zdi od Kristusa,
čigav sin je? Mat. 22, 42.

1. Vojvoda dva se že nad šest tisoč let vojskujeta. Vsak ima svojo veliko vojno. Orožje prvega laž, drugega pa resnica; vojščaki prvega so lažnivi preroki, drugega pa učeniki večne resnice. Vojvoda lažnivih prerokov je hudič, oče laži; vojvoda učениkov večne resnice je Kristus, kateri v današnjem sv. evangeliju vpraša: Kaj se vam zdi itd.

2. Farizeji mu niso vedeli odgovoriti; krivi nauki tedanjih časov so jih omotili: veliko ljudem se tudi v sedanjih dneh ravno tako godi, kateri krive nauke poslušajo, in Jezusa, zveličarja svojega, že malo, ali celo ne poznajo. Kaj se pa vam zdi od Kristusa, čigav sin je? Sv. Peter je Kristusu na to vprašanje odgovoril: „Ti si Kristus, sin živega Boga“ (Mat. 16, 16). Sv. Petra in njegovega naslednika se hočemo tudi mi trdno držati; verovati, kar sv. rimsko, katol. cerkev uči, in vse lažnive, krive nauke sedanjih dnij zaničevati, koje satan s svojimi pomočniki med nas trosi; oni so sad peklenške pošasti: laži.

3. Kako se pa krivim naukom sedanjih časov veli?

I. Hočemo njih učenike, in njih krive nauke spoznati. Kaj prihaja iz takih krivih naukov?

II. Hočemo njih grenki, strupni sad presoditi, da se bomo vedeli zapeljivih naukov varovati. Varujte se krivih prerokov! veli Jezus, po njih sadu jih bote spoznali.

I.

Krivi, zapeljivi nauki sedanjih dnij.

1. Grda hči, iz pekla doma, hudobna laž je v naših časih hudiču troje otrok porodila, ki sedanji svet motijo. Prva hčer pekla je nevera. „Kaj se vam zdi od Kristusa?“ Sedanji krivi preroki njega kolnejo, in zaničujejo njegovo sveto vero. Ni Boga, rečejo jedni; drugi pravijo, da je narava naš Bog; tretji imajo svojo pamet, četrti svoj trebuh za svojega boga. Vsak taki nevernik si po svojih spačenih željah svojega boga naredi, in novo malikovanje začčenja. Hujši so taki od hudiča; hudič veruje v jednega Boga, in se trese (Jak. 2, 19).

2. „Kaj se vam zdi od Kristusa?“ Sedanji krivi svet ga kolne, kakor nekdanji trdovratni farizeji, in ga

hočejo golega posvetnega modrijana imeti. Vera jim je prazna reč; vsak veruje, kar se njemu poljubi, in si vero sam nareja. V vsaki veri bi radi bili zveličani; krivoverce, jude in neznaboge, vse jednako imajo, kakor bi Kristusa odrešenika potreba ne bilo, ne svete katol. cerkve za zveličanje. Svete zakramente zaničujejo, kot zastarane obrede, božje in cerkvene zapovedi predrzno lomijo, kakor prazna povelja. Ime je še pri nekaterih kristjanih, življenje pa neznabožcev. Kristus pa veli: „Ne on, ki pravi Gospod! Gospod! itd. (Mat. 7, 21).

3. „Kaj se vam zdi od Kristusa?“ Sveta vera uči, da bo sodil žive in mrtve; pravične večno plačeval, krivične večno kaznoval. Sedanji svet in njegovi krivi preroki pa učijo, da je po smrti vsega konec. Človek po njih mislih pogine, kakor neumno živinče; in čeravno duša ostane, ustajenja trupla ne bo. Pekla ni, ne hudiča itd. Tako vero so že svoje dni slepi dobrovoljci imeli (Modr. 2, 1).

Druga hči, katero je laž hudiču izplodila, je posvetna dobrota; ona hoče nebesa na tem svetu imeti, drugim vzeti, kar sama nima. „Njeni učenci iztezajo svoje roke po tujem blagu, kmetje po gozdih, travnikih in lastninah gospôde, hlapci po pridelkih gospodarjev. Rokodelski delavci hočejo večje plačilo izsiliti, podložni svojim predpostavljenim vse dolžnosti pritrpati. Imeti, kdor nima, pa drugim vzeti in pa dobro brez skrbi in dela živeti: to je sedanjih dobrovoljcev evangelij (Modr. 2, 6).

Tretja hči, katero je peklena laž povila, je nepokorščina, ki uči, da pokorščina potrebna ni, kajti razločka med ljudmi nobenega ni, ker smo vsi jednaki, jedni kakor drugi; vse staro je preč: ni gospôde, ni kmetov več; gospodje smo vsi. Tako hudič veli, on prvi puntar, ki je djal: „Ne bom služil.“ Mladež starih več ne poštuje,

sin nad očeta, hči se črez mater povzdiguje, družina gospodarjev in gospodinje ne sluša. Duhovska gosposka se zaničuje, deželna goljufa; pregreha in hudobija pa prostost ima.

Te tri šole: nevere, posvetne dobrote in nepokorščine imajo največ učencev, zapeljivih knjig in krivih prerokov. „Medtem ko ljudje spijo, seje sovražnik seme laži med pšenico resnice; in ljudje tožijo čez hude čase!

Hudi so krivi nauki, še hujši je:

II.

Krivih naukov strupeni sad.

1. „Kaj se vam zdi od Kristusa?“ On sam nam odgovarja, rekoč: „Jaz sem pot, resnica in življenje“ itd. (Joan. 14, 6). Kdor Kristusa zapusti, pravo pot izgreši, luč resnice mu ugasne; in zmota je prvi žalostni sad sedanjih krivih naukov. Taka je bila zmota krive vere na Nemškem, taka na Francoskem, taka je hotela biti pretekla leta tudi pri nas. Bog udari z zmoto in z dušno slepoto prevzetne ljudi.

2. Drugi sad krivih naukov je hudobija, zmote pristna sestra: Pijancev polne ceste, prešestnikov polne hiše, tatov in razbojnikov natlačene ječe. Kjer ni strahu božjega, tam tudi resnice in pravice ni. Poti niso varni; blago nikdar zadosti okovarjeno. Kogar sedma zapoved ne drži, on tudi železna vrata prebije. Kdor je močnejši, zmaga; kdor bolj prekanjen, on zdrži, čeravno po krivici, pa le tam, kder so krivi nauki doma.

3. Hudi boji po hišah, veliki prepiri po srenjah, krvave vojske po svetu so tretji žalostni sad krivih naukov. Kdo čita krvave Francoske vojske in ga strah ne obide? Kdo bi se ne razjokal nad prelito krvjo preteklih puntov in prekucij! Za zmotoj in hudobijoj mora vojska priti, krvava šiba božja (V. Mojz. 32, 25).

4. Splošno obožanje, sploh revščina ljudij je štrti, krivih naukov grenki sad. Kakor zgubljenemu sinu, se godi zapeljanemu ljudstvu (Luk. 15, 11). Oh, naj bi se spet povrnili, ki so nehvaležno zapustili hišo Očeta svojega Boga, svojo mater sveto cerkev, Jezusa svojega zveličarja, brez katerih časne sreče in zveličanja ni; kar nas zdrava pamet, sveto pismo in zgodovina sveta uči.

Da bi se pa tudi vi krivih prerokov varovali, kateri med nami krive nauke sejejo! Po treh znamenjih bote jih spoznali:

1. Krivi preroki so, kateri gosposko duhovsko in deželsko zaničujejo, kajti bi sami radi gospodovali; 2. ki vam presladke obljube delajo, da bi vas omamili in ogoljufali; 3. ki vam nebesa na totem svetu obetajo, naj bi vam časen in večni pekeli prižgali. Laž je krivih prerokov košata mati, in njih oče hudič.

Konec. Bliska in hudega vremena, reši nas, o Gospod! Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod! Krivih prerokov in njih zapeljivih naukov, reši nas, o Gospod! Amen.



44. Osemnajsta nedelja po binkoštih.

O vsegamogočnosti Božji.

Kaj je lažje, reči: Opuščeni so ti tvoji grehi, ali reči: Vstani, in hodi?
Mat. 19, 5.

1. Dvojno čudo nam današnji sv. evangelij kaže; grešnika očistiti, rekoč: „Tebi so tvoji grehi opuščeni“; bolnika ozdraviti, rekoč: „Vstani in hodi!“ To dvojno

čudo Jezusovo nam oznanuje vsegamogočnost božjo; Bogu je vse lahko, kajti Bog je vsegamogočen, ki vse stori, kar poželi, vse vlada, vse obdrži.

2. Med vsemi lastnostmi božjimi stoji na prvem mestu božja vsemogočnost. Vsemogočni je rekel: „Bodi!“ in milijonov svetov se je takalo, in se še taka. On je stvarnik in mojster vseh stvari. Nebesa so delo njegovih rok, kakor tudi zemlja in vse; kakor človek, njegova podoba. — Vsemogočni je rekel: „Tvoji grehi so ti odpuščeni!“ in očiščen se je grešnik oveselil. On je ukazal: „Vstani in hodi!“ in kakor novorojen iz dolge bolne postelje, človek poskoči.

On poreče: Solnce, mesec in zvezde zginite! in minule bodo. On poreče: Človek umri! in ne bo te več. Vsemogočni je rekel, in je bilo; reče, in se zgodi; bo rekel, in bo, kar, kadar in kakor vsega mogočni Bog hoče.

Vse je Bog ustvaril, da bi ga po njegovih stvareh spoznali in molili.

I. Vsegamogočnost božja! tebe hočemo premissljevati in občudovati.

II. Vsegamogočnost božja! tebe hočemo moliti in razveseliti se. Bog nam pomoz!

I.

Božjo vsemogočnost premissljevati.

1. Kdo je mogočen. Vojvoda, kralj in cesar. Cele vojske pazijo na njegovo povelje; življenje milijonov je v njegovi oblasti. Tak mogočnik je bil Senaherib (IV. Kralj. 19, 32), pa kako nezmožen! V jedni noči mu angel 185.000 vojščakov pomori. Le Bog je gospod življenja in smrti (Jer. 32, 27).

2. Močni, da, mogočni so tudi ljudje; cerkve in plosnja, vasi in mesta postavijo, gore prekopljejo, morja preplavajo s parobrodi, letajo po železnicah iz jednega

kraja sveta v drugi; vsi elementi so človeku v oblasti; on je gospod vseh stvari na zemlji. Ali kako slab je človek proti Bogu! Bog migne, in Lizabon se v potresu razsuje; on ukaže, in velika gora Dobrač se razkolje, ljudi in sela zasuje. Bogu se nihče ne more ustavljati; on je vsegamogočen (Job. 9, 4—10).

3. Velik razloček je med zrnom strelnega praha in rumenim solncem, pa še večji med človeško mogočnostjo in vsemogočnostjo božjo. Vseh štirinajst sto milijonov ljudi ne more jedne travice, rožice stvariti, ne more človek sam sebe ohraniti. Bog veli, in tebi sapa zastane, kri se utrdi, in ti zibneš v prah; Bog pa ostane. Kaj se torej povzdiguješ, prah in pepel! „Bog, ti hočeš, in tudi moreš“. (Modr. 12, 18). Le samo jednega Bog ne more: greha, katerega noče.

4. Tri knjige imaš, v kojih lahko božjo vsemogočnost bereš. Prva, to je celo stvarjenje božje. Kdo to knjigo čita, občuduje, pa ne poklekne in ne moli! Ako po noči jasno nebo pogledaš, in zvezd neizmerno število! (Vidi Blaže str. 120.) Kdo jih je stvaril? kdo jih ohrani in vodi? božja vsemogočnost (Ps. 148, 5). Poglejmo zemljo. Kdo je postavil snežnike, kdo planine zasadil, kdo dolinam vrelee, potoke in reke napeljal? Kdo jezera in morje nalil? Božja vsemogočnost. Vsaka rožica, vsak polžek kaže človeku vsegamogočnega Stvarnika; in kdor njega ne spozna, je neumen in slep. Pridite in pogledjte! „Pripovedovati hočem čuda božja“ (Ps. 45, 9).

5. Še glasneje pripoveduje knjiga dogodivščine ali zgodovine božjo vsemogočnost. Kdo je stvaril človeštvo, ohranil narode, jedne povzdignil, druge ukončal? Kdo rešil Noeta Lota, Mozesa? Preišči, o človek, vse svoje žive dni, in videl boš prst božje vsemogočnosti (V. Mojz. 10, 17. Job. 12, 13).

6. Najlepše nam kaže sv. pismo vsemogočnost božjo v delih in v besedah. Z vsemogočno roko je rešil Bog Izraelce iz rok prevzetnega Faraona, iz rok sovražnikov, jih ohranil do sedanjih dnij. Z vsemogočno besedo je ukazal Jezus morju in vetrovom, mrtvemu mladenču, deklici, Lazaru, in zgodilo se je (Luk. 1, 37. Mat. 19, 26). „Ne čudite se, pravi Jezus; pride ura, da bodo vsi, ki po grobih spijo“ itd. (Joan. 5, 28). Oh, kako čudna je božja vsemogočnost, kako velika naša nezmožnost! Pokleknilimo, červički zemlje! Spoznajmo in v prahu molimo Vsemogočnega!

II.

Pa tudi razveseljajmo se vsemogočnosti božje, ter se dveh rečij naučimo: v sreči se Boga bati, v nesreči v njega zaupati; stari Bog še živi!

1. Boj se Boga! Si zdrav in mlad, ne veš, kaj bi počel, in vprašaš: Kdo mi kaj more? Bog te bo našel, mlada, pregrešna kri. Le migne, in boš obledel, le ukaže in boš ostrmel. Si bogat, oblasten, in vprašaš: Kdo je moj Bog? kakor Nebukadnezar. Bog je prevzetnim sovraž itd. (I. Petr. 5, 5). Boj se Boga, in spolnuj njegove zapovedi (Prid. 12, 13). Vi prevzetni modrijani, pravite v svojem napuhu: „Ni Boga“ (Ps. 13, 1); ker z vami potrpljenje ima. „On se smeji, kakor lončarsko posodo vas lahko zdrobi. Služite mu s strahom“ itd. (Ps. 2, 4—12). Ko je cesar Maks na lovu bil, je tako grozovito jelo grometi, da so se vsi tresli. Cesar pa poklekne in moli: „Tebi, groma Bog, bodi vsa čast! Ti sam imaš moč, ti sam si cesar; mi vsi smo tvoji služabniki.“

2. V Boga zaupaj, kadar si v sili; in pomoči ni; stari Bog še veli: „Kliči me“ itd. (Ps. 49, 45). Si nedolžen, pa hudo tožen, obsojen in preganjan; ne obupaj! On, ki je rešil Jožefa iz ječe, Danijela iz levnjaka, tudi

tebe pozabil ne bo. Tako je storil Mardohej (Estr. 13, 8—18). Si v uboštvu, in tvoji otroci brez kruha; ne izgubi srca. On, ki je Elija in Pavla v puščavi po vranu preživel, tebe in tvojih zapustil ne bo (Mat. 6, 26). Je huda vojska, ogenj, bolezen in smrt: Vsegamogočni je naš grad; ako je on z nami, kdo bo zoper nas: „Kdor v zavetju najvišjega prebiva“ itd. (Ps. 90).

Konec. Evo! vse, kar leze in gre, združi se, in Vsemogočnemu hvalo zapoj! Solnce, mesec in zvezde, pa tudi vse stvari na nebu, povzdigajte Vsemogočnega slavo! ukajte vi neizmerni svetovi, vi bregovi velikih vod hrumite, in Vsemogočnega častite! Vi ptičice pod nebom, in ti zverina v planini, Vsemogočnemu pojte z jednim glasom hvalo in čast!

In ti človek, otrok zemlje in sin prahu! izuj kakor Mozes čevlje svoje prevzetnosti, vrži se na svoje obličje pred obličjem Večnega, Vsemogočnega! Moli v ponižnosti, trdno zaupaj, in se ne boj, marveč veselo zapoj: „Aleluja, (hvalite Boga); zakaj Gospod, naš vsegamogočni Bog kraljuje“ (Skriv. razod. 19, 6). Amen.



45. Devetnajsta nedelja po binkoštih.

O malem številu izvoljenih.

„Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ Mat. 32, 14.

1. Kdo se gostije ne veseli? Kdo povabljen rad ne pride? In vendar povabljeni današnjega sv. evangelija niso hoteli priti.

2. Kako žaló mora ženinu pri srcu biti, ako povabljenih svatov ni, kadar je ura za ženitvanje! Kaj

bi še le njegovo sree občutilo, če bi njegove vabilce zgrabili in jih pobili! Taka se je kralju godila, kateri je po današnjem sv. evangeliju svojemu sinu ženitnino napravil.

3. Kdo pa je oni kralj? Oče nebeški. Kdo kraljevi ženin? Jezus Kristus. Kdo so povabljeni? Ljudje vsi, judje, neznabogi in tudi mi smo povabljeni na svatovščino (poroko), koju božji Sin, s svojo nevesto sv. katoliško cerkvijo ima, na gostijo, koju nam je v nebesih pripravil.

Kaj se vam zdi, ali bomo na nebeški gostiji sedeli? Težko; zakaj, veliko je povabljenih, malo izvoljenih:

I. Ker veliko nas srečo nebeško gostije premalo ceni.

II. Ker se premalo na nebeško gostijo pripravljamo.

Bog nam pomagaj!

I.

Od nekda je vabil Bog na gostijo božjega kraljestva: najpoprej jude po prerokih; ali preroke so preganjali in morili. Povabil jih je v drugič po sv. Ivanu Krstniku; pa tudi njega niso ubogali; in kralj Herodež ga je ob glavo djal. Poslednjič je poslal apostole jih klicat; ali sv. Jakoka so umorili, sv. Štefana kamenjali, in vse druge apostole križem svet razpodili, zakaj? Ker niso božjega kraljestva cenili. Zato jim je bilo pa tudi odvzeto, in drugim dano itd. Poglejte, veliko poklicanih, malo izvoljenih.

Drugi so bili poklicani malikovalci, neznabogi itd. Pojdite po vsem svetu itd. Oznanujte: Božje kraljestvo je blizu. Kdor bo veroval itd. Ali tudi malikovalci so blizu tristo let božje kraljestvo zaničevali, poslance božje preganjali in morili, ter ga hoteli zatreti. Še zdaj se po svetu tako godi v Kitajskem, v zamorskih deželah. Komaj tretji del ljudij v pravi veri živi. Poglejte: Veliko poklicanih itd.

Tretji poklicani smo mi srečni, rojeni od krščanskih starišev, v sv. krščanski cerkvi izrejeni, ki med katoličani

živimo, toliko sv. naukov slišimo, tako lahko sv. zakramente prejemamo. Pa tudi med nami je veliko poklicanih, malo izvoljenih; ker nebeško kraljestvo premalo cenimo, in se ravno zato:

II.

Premalo se za nebeško kraljestvo pripravljamo. Ako bi danes Bog angela poslal, nas na gostijo nebeškega kraljestva zaklicat, koliko bi nas bilo pripravljenih, veselo ž njim iti? Nobeden. Mladenič poreče: Sem še mlad, deklica, mož, žena itd. Tudi stara babela bi se branila, rekoč, da še ni pripravljena. In ako jutri, k letu pride, ali bomo pripravljeni? „Veliko poklicanih, malo izvoljenih.“

2. Kaj pa je te zanikarnosti krivo? Pozabljivost. Popotniki smo, pa ne vemo, kje smo doma; dom pozabimo, pot zgubimo, v nebesih doma, pa v pekel zaidemo. — Veliko poklicanih, malo izvoljenih. Prevelika posvetna skrb, za premoženje, dobro življenje, od jutra do večera, od mladih dnij do starosti. Še jednega očenaša ne utegnemo prav moliti.

„Kaj pa pomaga človeku ves svet“ itd. In koliko je takih! Veliko poklicanih itd.

Prevelika posvetna dobrota, kojo vživamo, ali pa iščemo, le na zemlji bi radi nebesa imeli; zato nas za nebeško veselje malo skrbi. Posvetne dobrote ljubimo; zato nas gostija nebeška ne veseli. Pride smrt nam dobrote pobere, in kaj nam pusti? Pekel. Oh, kako malo je takih ljudij, ki bi voljno po strmi poti, skozi ozka vrata v nebesa hodili. Veliko jih je, ki po široki cesti v pogubljenje deró. „Veliko poklicanih“ itd.

3. Kaj nam je torej storiti? Vsak dan na nebesa pomisliti in srčne želje po njih obujati (Sv. Ignacij). Vsak dan tako živeti, kakor bi nam bilo še danes umreti

(Sv. Anton puščavnik). Vsak dan kaj dobrega za nebesa storiti, če drugega ne, vsaj Očenaš in češčeno Marijo za verne duše moliti. Tako pojdemo veselo na nebeško gostijo, kadar nas kralj zakliče.

Konec. Preljubi! miza v nebesih je že pogrnjena, kraljeva gostija pripravljena; tudi nas častit prostor čaka. Oh, skrbimo, da ga ne izgubimo! Hitimo, da ne zamudimo, ampak, da bomo mi poklicani svatje, tudi izvoljeni. Amen.

46. Dvajseta nedelja po binkoštih.

Družina: hlapci in dekle.

Hlapci so kraljiču naproti prišli;
in mu povedali, da njegov sin živi.

Joan. 4, 51.

1. Kdo izmed vas je bral, kako strašno se je svoje dni sužnikom godilo, kateri so bili malikovalcem lastnina, kakor živina pri nas? Kdo izmed vas je slišal, kako se sužnjim po Turškem godi, kjer imajo uboge sužnje na prodaj, kakor živino pri nas? Strašno kupčijo sužnje v Ameriki brati, kako jih natlačene barke iz Afrike pripeljajo, kako jih seljani pokupijo in v delo upregajo, kdo bi to slišal, in se milo ne razjokal?

2. Kdo pa tudi pri nas čuje, kako družina čez gospodarje, gospodarji nad družino tožujejo, in ga srce ne zaboli? Kako veselo se torej čita v današnjem sv. evangeliju od dobrih hlapcev, ki so svojemu gospodarju naproti tekli, mu veselo novico povedat, da njegov hlapec spet zdrav živi. Pač bi bilo veselo naše življenje, naj bi imeli dosti takih hlapcev in dekel; angeli so hiši, pri koji služijo.

3. Ker je pa malo prida družina, je tudi malo sreče po svetu; namestu Bogu, služi hudiču; kajti:

I. Družina nevarnostij ne pozna, katerih se ima varovati:

II. Družina svojih dolžnostij ne mara, ki jih ima izpolnjevati, naj si bo iz nevednosti, ali iz hudobnosti. Naj vam jih, hlapci in dekcle, k vaši časni in večni sreči povem.

I.

Kdo je postavil služevni stan? Ne cesar, ne kralj, temveč sam Bog; angeli in ljudi, kakor vse stvari, so k njegovi službi; tudi vi. Kolika imenitnost! Kdo je prvi in najimenitnejši hlapec? Jezus božji Sin, ki je podobo hlapca na-se vzel (Fil. 2, 6—7), in prišel služiti, ne pa postrežen biti (Mat. 20, 28). Prva dekla je Marija, nebes in zemlje kraljica (Luk. 1, 38). Oh, kako častitljiv, pa tudi lahko srečen družine stan, dokler se treh nevarnost varuje.

1. Prva nevarnost za družino so slabe službe, ne zastran posvetne marveč zavolj pomanjkanja krščanske pravice pri hiši. Mnogoteri hlapec ima lepo plačilo, dobro kosilo, in misli, da je v nebesih; pa mora hoditi v tujo goščo po drva, steljo, mora mejnike premikati, tujo zemljo priorjati, po nedeljah na cesti biti itd. Oh, taka služba je nevarna! Dekli se v službi dobro godi; vrh svojega plačila še ponošene obleke dobi itd. Ali gospodar je morebiti prešestnik, gospodinja nezvesta, sin razuzdan, hlapec malopriden. Ni strahu božjega pri hiši, molitve ne poznajo; še v cerkev hoditi ne dajo, kakor se pri gospôdi in po mestih godi. Taka služba je nevarna, beži iz nje, kakor iz Sodome! Bolje doma pošteno coklje nositi, kakor po mestih v mehkih šolnih hoditi, pa brez poštenja. Veste, kaj je storil egiptovski Jožef? Ste pa pošteno hišo našli, ostanite, kakor sv. Cita. Goste službe, redke suknje.

2. Druga nevarnost so pregrešne dobre volje in slabe tovaršije. Ples je pes; kdor se ga ne varuje, njega bo ugriznil. Hlapec zaraja svoj denar, dekla svojo čistost, poštenje pa obadva. Cerkovanje ali taki božji poti, na kojih se Kristus vnovič križa in hudiču bolj služi, kakor Bogu.

3. Tretja nevarnost je grešno znanje, zapeljiva prijaznost in pregrešna ljubezen, najhujša zanjka hudičeva. Družina se prerada ima, ali pa črti, ker prave krščanske ljubezni med njo ni. Dolgo znanje, in pa grehov brez števila, vrsta zapuščenih otrok, beraška palica, vice na tem, pekel na unem svetu je takih hlapcev in dekel usoda. Oh, družina! lahko se je varovati, ali težko ustati, ako v jedno teh nesrečnih jam pade. „Služite svojim gospodarjem, kakor Kristusu samemu“ (Efez. 6, 5).

II.

Hočete biti srečni časno in večno, dopolnajte zvesto dolžnosti služabnikov božjih, ne hudičevih. Zvestoba v svojem stanu je mati časne in večne sreče (Mat. 24, 45). Družinče zvesto najde zlato mesto, na zemlji in v nebesih.

1. Prva dolžnost družine je sveta pokorščina v vseh pravičnih rečeh (Kol. 3, 22). Gospodarji in gospodinje bodo odgovor dajali, kako so ukazovali, hlapci in dekle pa, kako so ubogali. Je pa kaj grešnega ukazano, se ima več Boga bati, kakor ljudij (Djanj. ap. 5, 29).

2. Zvestoba in pridnost na delu. Bogu služiš, Bogu kradeš zlati čas, ako delo mudiš ali slabo opraviš (Mat. 25, 18). Zvest bodi in ne jemlji, kar tvojega ni; nikdar si sam ne plačuj; Bog bo tvoj plačnik. Ne kradi poštenja hiši s hudobnim jezikom; in kadar od hiše greš, naj dobro ime pri hiši ostane. Storzeno škodo si dolžen povrniti, kakor Jakob Labanu (I. Mojz. 31, 39), ali pa poprositi, da se ti odpusti.

Kakor pa svojemu gospodarju, še bolj zvesto služi svojemu Bogu: vsako jutro, vsak večer, vsako nedeljo. Prejemaj pogosto in vredno sv. zakramente, in delaj si za nebesa zakladov. Ako časno službo zмениš, Bogu le služi, in vari se hudiču v službo iti. Ako te vse zapusti, Bog ti dober oče ostane. Oh, ostani mu tudi ti zvest!

3. Zadovoljnost s tem, kar ti Bog da, in potrpljenje v tem, kar ti Bog pošlje. Grdo je družini, ako ji ni zadosti dobra jed, nikdar dovolj plačila. „Imamo živeža in oblačila“ itd. (I. Tim. 6, 8). Veste, kako se je izbirljivemu hlapcu godilo? (Hrano II. 67). Prevzetija mladih let na starost rada kruha prosi. Kdor malega ne časti, boljšega vreden ni. Zadovoljnost je polovica življenja. Le kdor z Jezusom potrpi, se bo ž njim veselil. Samo s trpljenjem se pride v večno življenje.

Konec. Ljuba družina! sem vam pokazal nevarnosti, povedal dolžnosti, naj vam še grehe vaše povem.

1. Nezadovoljnost sè stanom. „Bolje, da bi me ne bilo, kakor da sem ubogo družinče“, marsikdo zoper Boga godrnja. Kaj govoriš, o črvič zemlje? Se sme glina tožiti zoper lončarja? (Rim. 9, 20). Ogleдай se na Jezusa, Marijo, sv. Jožefa, in zahvali Boga, da si jim bolj podeden, kakor je storil sv. Armogast, sv. Bendelin itd. „Nebeško kraljestvo silo trpi“ itd. (Mat. 11, 12).

2. Lenoba in zanikarnost, košata mati vsega hudega. Pravijo, da se v službi zadosti ne naspi, in se rajši po osebenstvu valjajo in beračijo. Mlad berač, star tat; take hudič najpoprej v svojo službo dobi. Pogledj mravljo, lenuh, in se uči priden biti itd. (Prip. 6, 6).

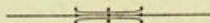
3. Razuzdanost, hlapcev in dekel navadna tovarišica. Mladi hlapci so kakor divjaki brez strahu božjega, cele nedelje po krčmah, cele noči za voglom v hudičevi službi.

Dekle v nespodobnih mislih, kakor v mravljinjaku, pa tudi v grehah; od zunaj lepe za greh, od znotraj lepe in zrele za pekel. Tako življenje Sodome, kakoršno je sedanje družine; bo pa tudi enak pogin. „Ne motite se; Bog se vsramotiti ne da“ itd. (I. Kor. 6, 9—10).

4. Nezvestoba pri delu, kadar ga gospodar ne vidi; velika škoda iz malega, pa tudi velik greh. Kako hočeš škodo povrniti? Nezvestoba v blagu. Dekle si posebej jemljejo, kuhajo; hlapci zrnje in druge stvari prodajajo rekoč: „Saj se ne pozna, saj zaslužimo itd.“ Drugo pa sv. Duh govori: Kdor očetu ali materi jemlje itd. (Prip. 28, 24).

5. Zanikarnost v službi božji. O moji hlapci in dekle! Bogu služiti, ne pozabite. Sv. Izidor je molil, in angel je za njega oral. Skrbite, da v milosti božji živite, in lahko porečete: „Reвно družinče sem, pa velikemu Gospodu služim.“ Nimam svoje strehe, kakor Jezus, na tem svetu prostora; so pa nebesa moj dom. „Pobožnost je za vse dobra“ itd. (I. Tim. 4, 8).

Se teh grehov skrbno varujete in svoje dolžnosti zvesto spolnujete, vse vas bo rado imelo, Bog pa najrajši. Veselo bote živeli, in srečno umrli s Simeonom rekoč: „Sedaj spusti svojega hlapca, deklo, o Gospod, v miru“ itd. (Luk. 2, 29). Veselo pa tudi Oče nebeški tebi poreče: „Blagor tebi, dobri in zvesti hlapec, pojdi v veselje svojega Gospoda“ (Mat. 25, 21). Amen.



47. Jednaindvajseta nedelja po binkoštih.

Tuji grehi.

Kadar so hlapci videli, kar se je zgodilo, so bili žalostni.

1. Tri lepe podobe nam Jezus v današnjem sv. evangeliju poda, naj bi jih prav pogosto pogledali v svoje podučenje. Prva podoba je usmiljenega kralja, nam pokazati, kako dobrotljiv je Bog. Druga neusmiljenega hlapca, nam pokazati, kako neusmiljeni so pogosto ljudje. Tretja zvestih soposlov, ki nočejo h grehu molčati, in se tujih grehov udeležiti!

2. To tretjo podobo si hočemo danes prav pred oči postaviti in pogledati, kako in koliko se tujih grehov udeležimo; kajti v peclu skoraj več pogubljenih zaradi tujih, kakor lastnih grehov trpi: „Zavoljo tujih grehov prizanesi svojemu služabniku, o Gospod!“ (Ps. 18, 13).

3. Katekizem devet tujih grehov našteva: 1. v greh svetovati; 2. itd. Jaz vseh devet v dva poglobitna tuja greha povzamem:

I. Kadar tujih grehov ne branimo, in bi lahko.

II. Kadar k tujim grehom pomagamo, da se Bog žali in duše pogubijo. Prijatelji! takih tujih grehov je med nami kot listja in trave: Le poslušajte!

I.

Grehov ne brani. Slaba družina je, ki svoje hiše škode ne varuje; hitro bo v nič. Malopridna hiša, v koji vsi ognja ne varujejo; lahko bo pogorela. Še hujši kristijani, ki dopustijo, da grešniki Boga žalijo in podirajo božje kraljestvo. Tudi oni bodo v jamo padli, koju si dajo izkopati s tujimi grehi (Eceh. 3, 18). Pa kako?

1. Kadar k grehu molčijo, in opustijo bratno posvarjenje. Tega greha so deležni tovariši in tovarišice, ki vidijo slabo znanje, grdo djanje sohlapeev in sodekel; sosede, ki vidijo, da se v soseski grdo godi, in molče? „Kaj sem jaz varih mojega brata?“ velijo s hudobnim Kajnom (I. Mojz. 4, 9). Da! in sicer iz krščanske ljubezni. „Ako tvoj brat greši“ itd. (Mat. 18, 15).

2. Kadar ne povedo in ne zatožijo, če si ne upajo sami posvariti, ali posvarjenje koj ne pomaga. Nežave, kako se Barbika zadrži, pa gospodinji ne pove. Sosedje vidijo, kako v sosedno krčmo slabi ljudje zahajajo, pa gosposki ne naznanijo; dobro poznajo, da ta ali ona dva živita, kakor mož in žena, pa tiho denejo, in duhovski gosposki ne povedo. „Kjer se greh ne posvari, tam se predrzno greši; greh bo navada, in smrt brez pokore.“ (Sv. Aug.) „Bo pa jeza in zamera, ako kaj rečem“, je navadni izgovor; ali on ne obvelja. Bolje zameriti se človeku, kakor Bogu (Djanj ap. 5, 29).

3. Kadar ne posvariš, in greh pregledaš. Tako grešijo starši iz slepe ljubezni do otrok, kakor stari Heli (I. Kralj. 3, 12); tako premehki redniki in učeniki mladeži, ki jim vso svojevoljno dajo, kakor David Amonu (Kralj. 13, 14). Tako si hudoba pravico osvoji, kadar čuvaji molče, in so mutastim psom podobni (Eceh. 33, 7—8). Ako vojščak na straži zaspi, ali pusti sovražniku v tabor, svojo glavo izgubi, oni pa dušo, kateri greh molčijo, ali ga pregledajo. „O Gospod! očisti me mojih skrivnih grehov, in zavoljo tujih prizanesi svojemu služabniku“ (Ps. 18, 13).

II.

Še hujše je, ako tujim grehom pomagamo. Domislite si, da bi Jezusa na Golgati vnovič pred vami križali; vi bi pa namestu braniti, rabeljnom pomagali ga na križ pribijati. Ravno tako storijo:

1. Kateri greh svetujejo, kakor Kajfež Judom, nedolžnega Jezusa umoriti (Joan. 11, 49). Tako grešijo starši, vražarji, zapeljivci in zapeljivke, nevestni odborniki in prilizovalci. Gorje hudobnim svetovalcem! (Prid. 27, 28—30).

2. Kateri greh velevalo ali zapovejo, kakor Herodež otročiče pomoriti. Tako grešijo starši, ki velijo otrokom, gospodarji poslom, kaj grešnega storiti, tajiti, lagati, goljufati itd. (II. Kralj. 11, 14).

3. Kateri v greh dovolijo, kakor Pilatuž v smrt Jezusa. Starši vidijo, da dečki prevzetujejo, dekleta se lišpajo, pa jim dopade; gospodarji vejo za nesramne pote družine, pa jim dajo na ples, cerkovanje hoditi; gosposka ve, da se na rajju greši, pa dovoli, in se vseh grehov udeleži. Zato je bila z Ahanom tatom vsa žlahta pokončana, ker je v greh očetov dovolila. Oh, koliko je takih grehov, pa tudi kaznij med nami, in jih še bo! (Rim. 1, 32).

4. Kateri v greh napeljujejo, naj bo z besedo ali z vzgledom, kakor Putifarjeva žena Jožefa (I. Mojz. 39). Noroglavi siromake dražijo, da kolnejo, da se tepó; kdo ima greh? Ako druge šuntaš in jim v hudo srce delaš, koga upijaniš, ženske napadaš, ali z nesramno nošo drugi spol v oči pikaš, ali ne grešiš? „Gorje svetu zavolj pohujšanja!“ (Mat. 18, 6). In kaj še le, ako se takim smejiš, jih hvališ, ki klafajo, nesramne šale uganjajo, druge zasramujejo itd. „Gorje vam, ki hudobno hvalite, dobro pa grajate!“ (Iz. 5, 20).

5. Kateri se greha udeležijo s pomočjo in z dobičkom, kateri malho tatom držé, krivično blago kupijo, poshranijo ali podededovajo; gostivniki, ki nečistnikom, igralcem plašč držijo, da več izkupijo (Eceh. 13, 19); godeci, ki h grehu godejo, šivilje in krojači, kateri pohujšljiva oblačila delajo (Ef. 5, 6—12). Kako strašno grešé, ki drugih grehe za-

govarjajo! kakor krivične priče, prilizovalci, slabi starši, kateri otroke zagovarjajo, če jih kdo po pravici toži, rekoč: „Kaj vam za to! Ti na svoje otroke glej, jaz pa na svoje“ itd. (Prip. 17, 15).

Konec. Kakor se kupčevalec vsake priložnosti posluži, kaj prodati ali kupiti in pridobiti, ravno tako tudi satan zna; njegov dobiček je poguba duš. Blago hudičevo je greh mnogovrstne baže: smrtni, vneboupijoči itd. Največ po svetu pa tujih grehov po svojih pomočnikih razpošlje, cele hiše, soseske in duhovnije pohujša in v greh zakopa, ako ljudje spijo, in greha ne branijo. Kaj pa Bog stori? Celó tako hišo in srenjo kaznuje, kakor Koreta Datana in Abirona žlahto, ki se je ž njimi spuntala; ako ne časno, pa večno. „Kakor gosposka kaznuje ne le te, ki sami kradejo, marveč tudi one, ki tatom pomagajo; tako bo tudi Bog kaznoval ne le tiste, ki greše, ampak tudi one, ki iz strahu ali zanikarnosti greha ne branijo. Bodi si sam za se nedolžen, in pravičen v svojem življenju; če pa drugih v dobro ne naklanjaš, kaznovan boš“ (Sv. Krizost).

O bratje in sestre moje! V roke si sezimo, si vse prizadeti, vse pretrpeti, da le Bog žaljen ne bo. Amen.



48. Dvaindvajseta nedelja po binkoštih.

Dolžnosti do Boga in cesarja.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega
in Bogu, kar je božjega.

Mat. 22, 21.

1. Dvem rečem se nikoli zadosti čuditi ne morem: hudobij ljudij, ki ne opuste pravici in resnici zanj

stavljati; pa božji modrosti, ki se ne naveliča, hudobne sklepe ljudem podirati in uničevati: kar nam današnji sv. evangelij prelepo kaže.

2. Samo dve besedi Jezus izreče, in zvijačo sovražnikov osramoti. Oh, vsa človeška modrost je proti božjej neumnost (I. Kor. 19—20).

3. Te dve besedi: „Dajte cesarju“ itd. so pa tudi za nas, posebno sedanje dni zlate besede; dajte, da vam jih danes globoko v srce zapišem. Dajte najprej Bogu svoje srce, in poslušajte zvesto božjo besedo!

I.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega. Bog je na tem svetu dvojno kraljestvo postavil nam k časni sreči in v večno zveličanje, deželско in duhovsko. Kakor imamo dušo in telo, tako smo udi obehdveh. Kraljestva deželskega poglavar so svetli cesar, avstrijanskih velikih držav glava in oče. Mi vsi smo udi in njih deželni otroci. Dolžni smo torej cesarju kot očetu:

1. Spoštovanje in čast (I. Petr. 2, 17). Ko je Bog Izraelcem kralja dal, je poslal preroka, kralja pomazilit in Bogu posvetit (I. Kralj. 10, 1). Kralji in cesarji so Bogu posvečeni; zato je David Savla toliko spoštoval (I. Kralj. 24). Tudi prvi kristjani so cesarja v visoki časti imeli. „Učimo se, gosposki in oblastnikom, ki so od Boga postavljeni, časti dati, katera jim gre“ (Sv. Polikarp). Bog ne daj črez cesarja grdo govoriti! (Prip. 24, 21). Kar smo dolžni cesarju, ravno to tudi cesarskim namestnikom: spoštovanje in čast (I. Petr. 2, 13—17).

2. Zaupanje, da za naše dobro skrbijo. Kjer v hiši gospodarju, v deželi poglavarju, v cesarstvu cesarju ne zaupajo, tam miru, veselja in sreče nimajo. Glava mora misliti in gospodovati, udi pa glavo ubogati, da človek dobro izhaja. Taka mora tudi v celem cesarstvu biti. Vsem

po volji pa tudi Bog storiti ni kos. Hudobni ljudje in pa otroci; ni jim mogoče dovolj postreči. Mi pa zaupajmo, da bo vse prav; saj nam je Bog cesarja za vladarja dal (Rim. 8, 28).

3. Voljno pokorščino (Rim. 13, 1—6). Ako pri hiši pokorščine ni, se slaba godi; ravnotako tudi v cesarstvu. Bog hoče pokorščino poprej ko darov (Prid. 4, 17). Pokoren je bil Jezus, božji Sin Pilatu deželskemu oblastniku, pokorni apostoli, in prvi kristijani, bodimo tudi mi. Ne, kadar bi nam gosposka ukazala, kar Bog prepove, ali prepovedala, kar Bog zapove; takrat bi imeli Bogu poprej pokorni biti, kakor ljudem (Djanj. ap. 5, 29).

4. Dolžni davek (Rim. 13, 7). Davek dajamo, ne cesarju, temveč k našemu pridu. Zato imamo gosposko, ki nam ljubi mir varujejo, učenike, ki nam mladino uče, in toliko uradnikov, kateri za lepi red po deželi skrbijo. Je nam grenko, davek plačevati, ne pozabimo, da je sladko, ljubi mir, pravico itd. uživati. Zato je tudi Jezus sam davek plačal, in nam dejal (Mat. 22, 21).

5. Zvestobo; le zvestoba hišo, kakor kraljestvo srečno stori. Bodi si hlapec ali gospodar, kmet ali gospod, vojščak ali cesarski uradnik, zvest imaš biti svojemu cesarju zavolj Boga (Rim. 13, 6). Kdor cesarja ali pa gosposko goljufa, celemu cesarstvu krivico dela, in huje greši, kakor bi posameznega ukanil. Veliki grešniki so uhajaleci, tajileci davka, tihotapei itd.

6. Molitev za cesarja in za vse oblastnike, da bi jim Bog dal potrebno modrost in moč, njih težavne velike dolžnosti dopolnjevati (I. Tim. 2, 1—3). Pravična in modra gosposka je velik božji dar; pa tudi krivična je od Boga, naša šiba. Moliti za njo, pa voljno potrpeti, nas naša sveta vera uči. Gorje puntarjem in podpihovalcem! (Rim. 13, 2).

a) Pridejo hudobni podpihovalci, rekoč: „H čemu imamo cesarja? pokaj gosposko? Sami si lahko gosposko damo“ itd. Oj, ne poslušajte jih! Take besede je kača Evi dajala. Kraljestvo brez cesarja, srenja brez gosposke, in pa telo brez glave; hitro ga bode konec. Mi imamo cesarja od Boga (Rim. 10, 1) in gosposko od cesarja.

b) Vas hudobneži šuntajo, se puntati, cesarju in cesarskim oblastnikom nepokorni biti, bežite pred njimi! Tako je storil Lucifer s svojimi tovariši, rekoč: „Nočem služiti!“ Sv. Peter uči: „Bodite vsaki gosposki podložni zavoljo Boga“ itd. (I. Petr. 2, 13—17). Puntarija in prekucija je krvava cesta v časno in večno nesrečo.

c) Ako vam malopridneži branijo, davke dajati, povejte jim priliko, katero je moder mož starim Rimljanom pravil od udov človeškega telesa, ki niso hoteli za želodec delati; pokažite jim dober roj ljubih bučelic in ponovite jim Jezusa zlate besede: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega!“

II.

Pa tudi Bogu, kar je božjega! Božje je vse, kar imamo, k božji časti smo dolžni vse obrniti (Ef. 5, 20. Kol. 3, 17). Bogu gre pred vsem najimennitnejša stvar:

1. Naša duša. Čigava je tvoja duša, o grešnik? Komu si jo pa prodal lakomnik, nečistnik, zavidnik, jezljivi srditnik? Čigava podoba je zdaj tvoja duša? Daj jo spet Bogu, očedi jo s sveto pokoro, olepšaj jo s pobožnim življenjem. „Kaj pomaga človeku ves svet“ itd. (Mat. 16, 26). Božji so vsi dnevi našega življenja; posebno pa:

2. Sveta nedelja in prazniki (III. Mojz. 23, 2—3). Čigava je sveta nedelja, ti krojač, čevljar, kateri celo dopoldne delaš, večerko po krčmah greš? ti voznik, ki si cele nedelje na cesti, sebi in živini počitka ne daš?

ti kupčevalec, ki največ ob nedeljah časnega dobička, za večno pa največjo škodo imaš? vi pijanci, dobrovoljci in prešestniki, ponočni vlačugarji, ali je nedelja hudičeva, da po rajih, kegliščih, pivnicah, hudiču tako skrbno služite? Dajte Bogu sveto nedeljo, in Bog bo vam obilno blaga dal za telo (III. Mojz. 26, 2—10. Iz. 58, 13—14), pa še več blagra za dušo (III. Mojz. 26, 11—12. Iz. 56, 6—7). Dajte Bogu:

3. Svojo družino, deco in posle; oni so božji dar (Sirah. 30, 1. 7—12). Čigavo je tvoje ubogo dete, ti nesramnica? čigav je tvoj razpuščen sin, ti zanikarni oče? tvoja razuzdana hči, ti malopridna mati? Komu podobna je vaša družina, vi zanikarni gospodarji in gospodinje? Ali ne veste, da bode Bog enkrat njih duše iz vaših rok tirjal? (Eceh. 3, 18—20). Kaj porečeš, kadar bo na sodbi Bog zatirjal: Daj nazaj sina, hči, hlapca, deklo, ki sem jih tebi zaupal, te jim pastirja, hišnika postavil! Boš zamogel odgovoriti: Tukaj so“ itd. (Joan. 17, 12).

4. Tudi premoženje za božjo čast; tudi življenje, ako bi bilo potreba. Božje kraljestvo na tem svetu je sveta katoliška cerkev; verni so dolžni skrbeti, da se to kraljestvo spoznanja in čast božja po vsem svetu razširja, da se podpirajo misijonarji z molitvijo in miloščino. Koliko krajcarjev si že kaj vložil, misijonom v Afriki, ali v Ameriki pomagati? koliko očenašev izmolil? Si kaj dal za božjo čast, za lepoto hiše božje? Si se kaj ponesel za sveto vero, ako si slišal, kako sovražnik krive nauke seje? Kako preklinjaleci Bogu čast jemljejo, zapeljiveci in pohujšljiveci božje kraljestvo razdirajo! Daj Bogu, kar je božjega!

Konec. Preljubi! Dvojnega kraljestva udi smo: nebeškega in avstrijanskega cesarstva. Dvojno kraljestvo ljubimo, sveto katoliške cerkev in avstrijansko cesarstvo.

Za dvojno kraljestvo skrbimo, živimo in tudi umrjemo: za našo sveto, jedino, pravo, zveličansko cerkev, in pa za našo srečno domovino, slovito Avstrijo. Tako bomo dali cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega; Bog bo pa nam dal časno srečo in večno izveličanje. Amen.



48. Triindvajseta nedelja po binkoštih.

O smrti.

Deklica ni umrla, ampak spi.
Mat. 9, 24.

1. Kratka, pa strašna beseda je smrt. Smrt se ne izogne kraljevih vrat, ne porajta bogastva, ne prizanese mladosti, ne pozabi starosti. Vse, kar na svetu živi, smrt pomori (Sirah. 40, 1—9).

2. Ravno današnji sv. evangelij nam to resnico razodeva: boleno ženo, mrtvo deklico; bolezen in smrt sta si sestri; spanje pa njuni brat. Zato Jezus pravi: „deklica ni umrla, temveč spi.“ Oj, sladka beseda, ki nam grenko smrt posladi! Jeli pa vsaka smrt sladko spanje? Dragocena je smrt pravičnih (Ps. 115, 15) strašna smrt grešnikov (Ps. 33, 22). Kaka bo pa naša?

3. Prijatelji! smrt se nam bliža starim in mladim; seznanimo se ž njo, in premislimo danes pred mrtvaškim odrom mlade deklice, ki v smrtnem spanju leži, kakor roža za kosoj:

I. Kako lepa je smrt pravičnega, kako strašna krivičnega.

II. Učimo se od mrtvih počteno živeti, da bomo mogli srečno umreti. „Premišljuj svoje poslednje reči, in ne boš nikolj grešil“ (Sirah. 7, 40).

I.

1. Kaj je smrt? Ločitev duše od trupla; ločiti se morata; duša od Boga, mora pred Boga, telo iz prahu zemlje, mora v prah; tako duhovnik na grobu mrliča poslové. Jeli si videl človeka umirati? Tako se bo tudi meni in tebi godilo, kadar nama poslednja ura doteče (Rim. 5, 12).

2. Kaj je smrt? Kazen greha, katero je Bog prvim staršem napovedal: „Ako bota jedla, bota umrla. Ker si to storil, se boš v prah povrnil, iz kojega si vzel“ (I. Mojz. 2, 17. 3, 19). Prvi je umrl Abel, pomrlo jih je milijonov brez broja za njim, umrli bomo mi in vsi za nami. „Odločeno je človeku umreti“ (Hebr. 9, 27). Naj si je kralj, vojvoda, škof, kmet, ali berač, mora umreti. Ali kakor je smrt občna, tako razločna; grozna za grešnika, sladka za pravičnega.

3. Kaj je smrt pravičnemu? Konec trpljenja in težav, krivice, bolečin. Premagane so skušnjave, nevarnosti. Veselo se lahko ozira na pretekle dni, kakor večerno solnce. Ljube sobote večer je, večna nedelja se začne (Ps. 123, 9). Začetek veselja. Kakor jetnik rešitve, bolnik zdravja, popotnik očetove hiše, tako se pravični veseli novega življenja. Tako se je veselil Jezus k Očetu itd. (Joan. 14, 48) sv. Pavel z Jezusom biti (Fil. 1, 23) in sv. Alojzij je rekel, hvalno pesem zapeti, ko so mu smrt napovedali. Dobra dela ga spremljajo (Skriv. raz. 14, 13), rajni znani in prijatelji mu naproti pridejo. Zato molijo mašnik umrjočemu: „Pridite svetniki božji, pritecite angeli Gospodovi“ itd. Oh, častitljiv sprevod iz časnosti v večnost, iz doline solz v očetovo hišo večnega veselja! (Modr. 3, 1). „Dragocena je pred Gospodom smrt njegovih svetnikov“ (Ps. 115, 15).

4. Kaj je smrt krivičnemu! Konec časnega veselja, začetek večnega trpljenja, kakor hudobnemu Antijohu (I. Mak. 6, 11). Za seboj gleda zgubljena leta, storjene pregrehe, skopec zapuščeni denar, požrešnik konec vseh dobrih volj. Krog sebe gleda tovariše, ki mu ne morejo pomagati, mašnika, katerega se grozi, grehov breme, katero v večnost ponese. Oh, kako huda je smrt onim, ki predobro živé! Pred seboj vidi ostrega sodnika, toliko pohujšanih duš, peklenskih duhov drhal, pekel goreč, strašno večnost neskončno. Zato se je Judež obesil, hudobni Herodež obdivjal v strahu nesrečne smrti. „Nikoli hujšega, ko grešnikov smrt“ (Ps. 33, 22).

5. Kakšna bo pa tvoja smrt, brat in sestra moja? Kakoršno tvoje življenje, takošna tvoja smrt. „Težko dobro umrje, kdor je hudobno živel; pa tudi nesrečno ne umrje, kdor je pravično živel“. (Sv. Avg.) Ne zanašaj se na svoje premoženje, da bodo sveta opravila za tebo najemali: brez prave pokore ti ne pomagajo (Job. 21, 13). Ne odlagaj pokore na stare dni; takrat bi grehi tebe zapustili, pa ne ti grehov. (Sv. Avg.) Ne zanašaj se na smrtno posteljo, bilo bi prepozno. „Eden se je poslednjo uro spokoril, da ne obupaš; pa le eden sam, da se ne zanasaš.“ (Sv. Greg.) Medtem ko se Dizma na križu spokori, se njegov tovariš pogubi. Smrt je žetev, ne več setev. (Sv. Alfons.)
Torej:

II.

Učimo se od smrti pravično živeti, da bomo mogli srečno umreti. Kaj nas pa smrt uči? Samo dva nauka nam daje:

1. Smrt je gotova; ne uide ji, kar se na zemlji rodi. . . Blizu tisoč milijonov ljudi na zemlji živi, vsako leto jih trideset milijonov, vsako uro tritisočtirsto, in to

minuto šestdeset umrje.¹ „Danes meni, jutri tebi“ (Sirah. 10, 11—13). Kako neumno je na smrt ne misliti, ko pa vendar od zibeli do pokopališča mrjemo. (Sv. Greg.) Kako abotno, bolniku na smrtni postelji smrti ne v misel vzeti, da bi se pripravil. Bedaki! mislite, da vas bo smrt zgrešila, ker je nočete poznati? menite, da bolnika ne bo našla, ker mu bližnjo smrt zakrivate? Jeli ni srečnejši on, ki ga k smrti vislic peljajo, pa tudi k srečni smrti pripravljajo? Celo večnost vas bo klel, vi brezvestni zdravniki in lažnivi prijatelji. Največjo dobroto skazete bolniku, če ga v pravem času opomnite (Iz. 38, 38, 1), da sv. zakramente vredno prejme in vse potrebno poskrbi; zakaj: Smrt je gotova, ali

2. Smrti čas je neznan, ta je drugi nauk, ki nam ga smrt daje. Jedni umrjejo v zibeli, drugi v cvetu svoje mladosti, tretji v najboljši starosti, četrte smrt ob palici pobere (Mark. 13, 33—37). Smrt dojde jednega doma, drugega na potu, tretjega v postelji, četrtega na plesu. Ni kraja na suhem, ne na morju, kder bi nas smrt ne dobila. Kako neumno je torej, odlagati se za srečno smrt pripraviti. Imajo kristijani molitve, posebne poste in druge pobožnosti, da bi poprej zvedeli smrti uro in dan. Bolje pa je, da za čas smrti ne vemo, in se vedno pripravljamo, ter za srečno zadnjo uro molimo in skrbimo (Mat. 25, 13).

3. Kako se imamo na srečno smrt pripraviti? Na to nam sv. Anton puščavnik lepo odgovori: „Vsak dan tako živite, kakor bi danes umrli.“ Cesar Maksimilijan si je dal štiri leta pred smrtjo rakev napraviti, in jo je vedno s seboj imel. Karkoli počneš, prašaj se sv.

¹ Dostavek. Dandanes štejemo že blizu 1500 milijonov ljudi na vesoljnem svetu; od teh računijo da jih pomrje na leto okoli 46,300.000, vsako uro pa 5300, in vsako minuto kakih 88.

Dostavilo uredništvo.

Bernardom: „Ako bi imel danes umreti, bi to storil?“ Se tebi dobro godi, misli, da ne bo dolgo; ti je hudo, tolaži se, da dolgo ne trpi; smrt bo vsemu konec storila. Poravnaj vsak večer svojo vest, in se z Bogom spravi; kdo ve, če boš utegnil se še spovedati, ali pa kes obuditi? (Ef. 4, 26). Združi se pogosto z Jezusom in prejmi popotnico večnega življenja (Ivan. 6, 52—59. 11, 25—26). Uči se pobožnih molitvic, katere te bodo poslednjo uro tolažile: tri čednosti božje, srčno žalost itd. Česar se v življenju ne naučiš, ne boš poslednjo uro razumel. Čitaj pogosto in premišluj Kristusovo trpljenje in smrt; Jezus ti daje najlepše ogledalo srečne smrti. Tako veselo poslednjo uro s sv. Pavlom porečeš: „Kristus je meni življenje, in umreti dobiček“ (Fil. 1, 21). „Ali tedaj živimo, ali umrjemo, smo Gospodovi“ (Rim. 14, 8).

K o n e c. Na vsakem križevem potu, ali gori Kalvariji najdemo pri dvanajsti postaji tri križe, vidne podobe naše smrti. V sredi umrje Jezus, podoba smrti nedolžnega; na desni umrje Dizma, podoba smrti spokornika; na levi umrje trdovratni razbojnik, podoba strašne smrti nespokorjenega grešnika! V to šolo hodi, in se srečne smrti uči!

O dobrotljivi Jezus, usliši me! V svoje svete rane zakrij me! Se tebe ločiti ne pusti me! Peklenskega sovražnika ovaruj me! Ob uri moje smrti pokliči me! Naj z vsemi svetniki bom hvalil te vekomaj. Amen.



50. Poslednja nedelja po binkoštih.

Sodba.

Prikazalo se bo znamenje Sina
človekovega na nebu in tedaj bodo
ječali vsi rodovi na zemlji.

Mat. 24, 30.

1. Neskončno pravični Bog! kaj beremo toliko strašnega v današnjem sv. evangeliju? Malo dnij pred svojo smrtjo Jezus na Oljski gori sedi, in prerokuje dve strašni reči: trdovratnega Jeruzalema grozovitni pogin in poslednji konec sveta.

2. Kako strašno se je prvo prerokovanje spolnilo! Ravno tako natanko se bo tudi drugo zgodilo: pokončanje sedanjega sveta, ustajenje mrtvih, in poslednja sodba. Prvega spolnitve nismo skušali, drugo pa bomo videli; oh, da bi le srečno! „Glejte, poprej sem vam povedal.“

3. Poslednja nedelja cerkvenega leta je, konec bo skoraj tudi našega življenja; povzdignimo torej danes svoje glave, in pomislimo našo posebno sodbo, pa tudi sodbo celega sveta:

I. Kedaj bo? II. Kakošna bo?

Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle, katere vam v imenu Jezusa govorim.

I.

1. Kdaj bo sodba? „Človeku je odločeno enkrat umreti; potem pride sodba“, sv. Pavel uči (Hebr. 9, 27). „Hitro po smrti pojde duša moja in tvoja na posebno sodbo, kakor Lazarja in pojeduna (Luk. 16, 22), da vsakdo prejme, kar si je zaslužil (II. Kor. 5, 10). Tvoja vest se bo izbudila, vse skrivne grehe, že dolgo pozabljene razkrila, pokazala tvoje zamude, in te sodniku tožila. Pa

tudi tvoja dobra dela te bodo spremljala, in bodo na tehtnico božje pravice dejana (Skriv. razod. 14, 13). Kdo nas bo sodil? Jezus, ki nas je odrešil, bo razsodil, ali smo pridni, ali slabi kristijani, vredni večnega veselja, ali večnega ognja (Joan 5, 22—33). Grešil sem, in kaj hočem storiti? Naj bi se kdo hotel s teboj prepirati, ne bo ti mogel na tisoč jedne odgovoriti“ (Job. 8, 20. 9. 3).

Kakor bo vsaka duša posebej, tako bo duša in telo skupej, celo človeštvo ob jednom sojeno. To poslednjo sodbo nam Jezus živo popisuje (Mat. 25, 31—46).

2. Kdaj bo poslednja sodba? „Dneva in ure tudi angeli ne vedo“ (Mat. 24, 36. II. Petr. 3, 10). Pa znamenja sodnjega dneva nam je Kristus razodel, in na nje paziti ukazal. Znamenja v cerkvi Jezusovi bodo: Sv. evangelij bo vsemi narodom oznanovan; Judi se bodo preobrnil. Doma bo pa vera umirala, ljubezen ugaševala; malokdo bo pa za vero porajtal, iz prave ljubezni dobro storil. Sv. cerkev bodo preganjali, in antikrist bo svoje kraljestvo začel. Oh, koliko ima prijateljev že med nami! Na zemlji bodo potresi, vojske in lakote, pusti in prekucije. Na nebu bode otemnelo solnce, mesec in zvezde, ki so za človeka stvarjene, bodo tudi pokončane, kadar njega ne bo.

II.

1. Kako se bo sodba začela? Poslal bo svoje anjele s trobento itd. (Mat. 24, 32). Prva tromba bo zabučala in dalo bo morje svoje mrtve, zrak povrnil prah človeških teles (Skriv. raz. 20, 13). Druga tromba bo zabučala, in grobi zemlje se bodo odprli. „Pride ura, v kateri bodo vsi, ki po grobih spijo, glas Sina božjega slišali“ itd. (Joan. 5, 28—29. I. Kor. 15, 52). Tretja tromba bo zagromela in pekel bo dal svoje, od Kajna do Judeža in poslednjega nespokorjenca, ki bodo upili: „Gore, padite

na nas! hribi, pokrijte nas!“ (Luk. 23, 30). Četrta tromba bo zapela; nebesa se odprla, in prišli bodo izvoljeni od nedolžnega Abelna do poslednjega pravičnega. Vse staro bo spremenjeno (II. Petr. 3, 13). Prerojena bodo telesa za večnost (I. Kor. 15, 42—43); častitljiva izvoljenih, grozovitna pogubljenih.

2. Združile se bodo spet duše s telesom na večno; pravični z neizrekljivim veseljem, pogubljene duše pa bodo klele svoja telesa. Snidli se bodo zopet srečni znanci in prijatelji, starši in otroci, brati in sestre itd. si veselo roke podajali in Boga hvalili. Kleli pogubljeni svoje tovariše in zapeljivce. Angeli bodo odbirali pravične na desno, krivične na levo. „Dve sta bili v jednom mlinu; jedna bo vzeta, druga zavržena“ (Mat. 24, 41—42). Tako odbrani bodo stali rodovi, kakor snopje ob žetvi, in čakali sodbe. Na kateri strani bomo pa mi?

3. Prikazalo se bo znamenje Križanega na nebu, in vsi rodovi bodo jokali, izvoljenih veselja, pogubljeni od straha pred tem, kar ima priti. Sedel bo Kristus na prostolu svojega veličanstva (Skřiv. raz. 20, 11—25), in dvojne knjige se bodo odprle: evangelija, po kojem bi bili imeli živeti, in naše vesti, kako smo živeli. Vsak bo čital grehe vsega sveta, ves svet bo videl hudobije vsakega. Pravični bodo nad krivične ustali kot tožniki, priče, sodniki in premagavci (Modr. 3, 5. 5. 1. Ps. 149, 6). To bo sodba, pred katero se je sv. Jeronim tresel, rekoč: „Naj pijem ali jem, ali kar rad storim, vedno čujem trombe glas: Ustanite mrtvi; stopite k sodbi!“ Oh, naj bi zadonela tudi v naše srce, spreletela naše pregrešne kosti, in nas izbudila, kakor sv. Jeronima k resnični pokori, za sodbo milo!

4. Kako se bo sodba sklenila? Samo dve besedi bo Sodnik izrekel: „Pridite! — Poberite se!“ in vesoljna sodba bo skončana. „Pridite izvoljeni mojega Očeta!“ itd. (Mat.

25, 34—40). Potlej poreče tistim na levici: „Poberite se spred mene, prekleti!“ itd. (Mat. 25, 41—45). In kaj bode konec sodbe? Pravični pojdejo v večno življenje v lepi procesiji z Jezusom in Marijo, in z vsemi angeli v srečno domovino, kjer solze ne teko, ni bolečin, ne smrti (Modr. 5, 10). Zavrženi pojdejo v večno trpljenje, z vsemi hudiči v strašni kraj večne teme, kjer njih ogenj ne ugasne, njih črv ne umrje (Mat. 25, 46). To bo žetev božja, od katere Kristus govori (Mat. 13, 14).

5. Kam pa ti pojdeš čista, nedolžna duša! tukaj zaničevana in preganjana? V večno življenje! „Blagor jim, ki so čistega srca; Boga bodo gledali“ (Mat. 5, 8. Modr. 4, 1). Kam ti pojdeš, pobožni spokornik in spokornica? Ti v solzah pokore svoje grehe umivaš, po ostri poti pravičnega življenja hodiš? Veselo pojdeš v sv. raj, kajti Bog noče smrti grešnika, marveč, naj se spokori in živi (Eceh. 33, 11). Kaj čaka tebe, skrbni kristijan, ki si za nebesa neprenehoma zaklade nabiraš? Vesela žetev sv. raja; kdor tukaj obilno seje, bo tudi tam obilno žel (II. Kor. 9, 6). Pogubljeni bodo za njimi gledali, se prestrašili, in čudili, rekoč: „Ti so, koje smo nekdam zasmehovali“ itd. (Modr. 5, 2—5).

Konec. Pogubljeni se bodo preklinjevaje in obupovaje vsuli v družbi hudičev v peklenški brezden neskončnega trpljenja. — Vranko! kam pa ti pojdeš, zastarani pijanec? Milko! ti razuzdani zapeljivec, kaj tebe čaka? Brigita, ti jezičnica! kam misliš ti priti? Oh, ne motite se! (I. Kor. 6, 9—10). Kakoršno življenje, takošna smrt, takošna tudi neskončna večnost. Sedaj je še čas pokore, milosti; vrata večnosti se bodo zaklenila, ostala bode večna pravica, večna resnica: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle“ (Mat. 24, 33). Amen.



DRUGI DEL.



Pridige ob zapovedanih praznikih.





1. Brezmadežno spočetje device Marije.

O sveti čistosti.

„O kako lep je čisti rod; njegov spomin je večni ter pri Bogu in ljudeh hvalo ima. Modr. 4, 1.

1. Lepe so rože na polju, najlepša med njimi bela lilija. Svetle so zvezde na nebu, med njimi najprijaznejša danica jutrnja. Dragocene so vse čednosti človeškega sreča; ali kar je lilija med rožami, danica med zvezdami, je sveta čistost med čednostmi.

2. Ravno danes obhaja sv. cerkev spomin brezmadežnega spočetja Marije prečiste device, vseh devic kraljice, in nam kaže najlepši vzgled deviške čistosti. Lilijo drži v rokah, venec dvanajsterih zvezd se ji sveti krog glave, da nam kaže veliko čast devištva in povabi mladenče in deklice v posnemanje sv. vzgleda Marijinega. „O kako lep“ itd.

3. Hočemo torej premišljevati:

I. Deviške čistosti visoko čast; naj bi jo prav spoštovali.

II. Deviškega stanu velike nevarnosti, da se jih bodete skrbno varovali. O kako lep je čisti rod itd.

I.

Deviške čistosti visoka čast. Ljuba je lepa živinica, božji dar, ali veliko imenitnejši je človek, ki je stvarjen po božji podobi; še imenitnejši so angeli, čisti duhovi. Najlepše in najimenitnejše med ljudmi so čiste deviške duše, podobne najbolj angelom. „O kako lep je čisti rod“ itd.

1. Čiste device so že neverni ajdje imeli v veliki časti; p. Rimci Vestalinke. V starem zakonu devištvo povzdiguje sv. Duh (Pripoved 22, 11). Nesramno nečistost so vsi narodi črteli.

2. V največjo čast je povzdignil Kristus sveto čistost v novem zakonu, ker si je devico za mater, deviškega Jožefa za variha in sv. Janeza, ki je bil deviška duša, za svojega najljubšega prijatelja izvolil. Svoje kraljestvo je modrim devicam vpodobil in je djal: Blagor jim, ki so čistega srca itd. (Mat. 5, 8). Tudi apostoli devištvo nad zakon hvalijo, kakor sv. Pavel Korinčanom (I. 7, 25—34). Potem je prve čase krščanstva toliko sv. devic rajši zgubilo življenje, kakor devištvo, p. sv. Neža, sv. Lucija itd.

3. Deviško čistost hvalijo vsi sveti očaki in cerkveni učenički, p. sv. Irenej, sv. Ciprijan, sv. Avguštin itd. (Beri: Življenja srečen pot. Izd. 1893. str. 38 itd.)

Kako slabo pa posvetni ljudje o deviški čistosti mislijo in govoré! Koliko si prizadevajo zapeljivci, da spravijo nedolžne ob čast devištva! Ni čednosti, ki bi toliko sovražnikov imela; zato pa je tudi sveta dolžnost, da jo ohranimo varno.

II.

Nevarnosti devištva. Ko je Kristus apostole poslal po svetu, je dejal: „Glejte! pošljem vas, kakor jagnjeta med volkove itd. (Luk. 10, 3). Bodite razumni, kakor kače in priprosti, kakor golobje“ (Mat. 10, 16). To tudi vam, vi čisti mladeniče in device, naj velja. Veliko je vaših sovražnikov. (Beri: Krščansko Devištvo. Iz. 1894 str. 24. itd.) Bog vam pa je tudi mogočno orožje dal v zmago vseh zoprnostij:

1. Božja beseda skušnjave odžene in nam da moč, da jih premagamo, kakor Egipt. Jožef. (Beri: Devištvo str. 39. itd.)

2. Srčna molitev je čistosti sveta straža, kakor je bila sv. Agati, sv. Luciji. (Beri: Devištvo str. 40. itd.)

3. Pogosto in vredno prejemanje sv. zakramentov. „Jaz sem vinska trta, vi mladike.“ (Joan. 15, 1. Devištvo str. 54. itd.)

4. Ponižna noša in izogibanje nesramnih priložnostij. (Devištvo 28, 30.)

5. Češčenje Marijino, angelov varihov in božjih svetnikov. (Devištvo str. 49. itd.)

Hujša ko je vojska, častnejša zmaga, lepša krona v nebesih. Milijonov devic je premagalo; premagali bodete z Bogom tudi vi.

Konec. Preljubi mladenči in deklice! najimnitnejši, najsrečnejši je vaš deviški stan. Vaše duše so neveste Jezusove, vaše čisto srce Jezusov prestol, vi Marije sini in hčere, angeli božji so vaši prijatelji. Nosite najlepši venec deviške časti varno in skrbno, dokler se vam spremeni v nebeško krono. Amen.



2. Božič.

O duhovnem prerojenju.

Slava Bogu na višavah in mir
ljudem na zemlji. Luk. 2, 14.

1. Lepo pesem sem slišal nocoj, ali ste jo čuli tudi vi? Visoka pesem v nebesih zložena, od angelov čudno sladko prepevana se danes razlega po vsem svetu: Slava Bogu itd.

2. Tanko poslušajte krščanske duše, in se tudi od angelov učite lepo, sladko pesem peti: Čast in hvala Bogu itd. Ta je pesem vseh pravih božjih otrok; ona druží nebesa in zemljo, poprijazni angele in ljudi.

3. Komu se pa poje ta prečudna lepa pesem? Poglejte: Dete nam je rojeno itd. (Izaija 9, 6). Njemu, novorojenemu Sinu božjemu ta pesem velja; angeli so mu jo pri jaslicah peli, rekoč: „Slava Bogu in mir ljudem!“

Kristjani! ali jo znamo tudi mi? Danes se hočemo te pesmi učiti; saj ima le dva dela:

I. Prvi del naj iz zemlje v nebesa slovi: Slava Bogu po višavah!

II. Drugi del naj se z nebes na zemljo glasi: Mir ljudem na zemlji! Ako se bomo tega naučili, bomo dovolj storili.

I.

Slava Bogu!

1. V resnici, človek je med vsemi stvarmi največji ljubljeneec božji. Nebo in zemlja nam to kažeta, današnji spomin pa najlepše priča. Vprašaj, o človek, solnce, mesec, zvezde, zemljo, travo, drevje, ptice pod nebom, ribe po vodi, kedo je največji ljubljeneec božji na svetu? Vse stvari ti bodo odgovorile: ti o človek, stvarjen po božji podobi. „Kedo je človek, da se njega spomniš, ali sin

človeka“ itd. (Ps. 8, 4—9). In zakaj te je Bog toliko povzdignil? Naj bi njemu prelepo pesem pel: Slava Bogu itd.

2. Pa čudite se nebesa, zemlja zavzemi se! Človek je Bogu nepokoren; dočim vse stvari Bogu hvalo pojo, človek v raji greši in kazi angelsko pesem: Slava Bogu itd.

Pa tudi po grehu ostane človek ljubljenec neskončne milosti božje. Angeli so grešili, in Bog jih je zavrgel; grešil je človek, in Sin božji se ponudi človeštvu v odrešenje, nebesa zapusti, se učloveči, je dete malo v jasliah, čudo božje ljubezni, ki nam veli: „Tako je Bog svet ljubil“ itd. (Joan. 3, 16). Zato so peli angeli na Jezusovo rojstvo, veselo po vsem svetu apostoli oznanovali: „Čast Bogu po višavah!“

3. Tudi mi smo čuli veliko veselje rojstva oznaniti, tudi mi slišali lepo angelsko pesem; ali jo pa tudi prav pojemo? Zanikarnež jo pozabiš, nečistnik poješ pesem razžaljenja, požrešnik petje nehvale, jezljivec kletve, trdovratnik pesem nepokorščine.

„Ne bom služil!“ In vendar je še tudi grešnik ljubljenec božjega usmiljenja, ki ga ves advent kliče: „Pripravite Gospodu pot. Prinesite vredni sad pokore“ itd. In vse meso bo videlo zveličanje božje, pelo angelsko pesem: Slava Bogu! In če te ta prerokov gromeči glas ne preobrne, pojdi danes s pastirci k jasliah, poglej, kako te malo dete Jezus ljubi. Oh, srce moje, ne mudi se in vse svoje žive dni prepevaj: Slava Bogu po višavah! Pa tudi ne pozabite angelske pesmi drugi del:

II.

Mir ljudem na zemlji!

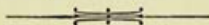
1. Blagi, dragi, sladki mir, kje si ti doma? V nebesih; od ondot nam ga je Kristus prinesel. Zato so

angeli pri njegovem rojstvu peli: „Mir ljudem!“ In ko se je s tega sveta zopet k Očetu povrnil, je dejal: „Svoj mir vam zapustim“ itd. (Joan. 14, 27). Kako malo ljudij zna to angelsko pesem: Mir ljudem. „Grešniki miru nimajo“; le oni, ki so dobre volje, poštenega srca, ga zavživajo.

2. Ošabni prevzetnik, si bližnjega žalil, si ga že za zamero prosil? Lakomni krivičnik si brata oškodoval, si mu že kaj povrnil? Nesramni prešestnik si svojemu sreču in drugim zapeljanim mir podrl, si že nečiste zveze raztrgal? Zavidnik nevoščljivi žaluješ, da je tvoj sosed srečen, ali si že nevoščljivosti slovo dal? Zapravljivec svojim velik nepokoj delaš, si se že odvadil pijančevati, igrati? Nepokojni pravdovec, si se s svojim nasprotnikom pogodil? Očetje in matere, gospodarji, gospodinje imate razuzdane otroke, družino, ste jih že prav v strahе vzeli? Grešniki, grešnice ste se z Bogom spravili, mir naredili s svojo vestjo? Kdor tega ne stori, tudi miru ne bo vžival, ki ga je Kristus ljudem prinesel, ne bo razumel angelske pesmi: „Mir ljudem na zemlji, ki so poštenega srca.“

3. Ljube duše Kristusove! svoje srce prerodimo, s pokoro se spravimo z Bogom in bližnjim. Jezusu naredimo v svojem sreču jaslice, da bo pri nas prebival. Veselo bomo v ljubem miru živeli in z angeli peli: „Mir“ itd.

Konec. Sv. Jeronim je v Betlehemu zraven Jezusovih jaslí vedno Odrešenika prosil: „Vzami, kar je moje, daj mi, kar je tvoje!“ (Beri: Evangeljsko Hrano I. 27—28). Tako je molil in v pokoju umrl. Ali ne bomo tudi mi zato prosili? Si ne bomo z angeli voščili in Boga toliko usmiljenega hvalili, ki nam je edinorojenega Sina dal? O naj se razlega angelska pesem po vesoljnem svetu od zemlje v sveto nebo, od zdaj na vekomaj: „Slava Bogu po višavah, mir ljudem na zemlji.“ Amen.



3. Praznik sv. Štefana mučenika.

O hudih časih.

Blagor človeku, kateri skušnjo
pretrpi; zakaj kadar bo zvest naj-
den, bo prejel krono življenja.

Jak. 1, 12.

1. Preljubi! Včeraj smo obhajali časno rojstvo večnega kralja, danes obhajamo častito trpljenje njegovega vojščaka itd. (Beri: Breviarium hiem. par. in festo s. Steph. II. II. Noet.)

2. Tako se na svetu spreminja veselje in žalost, praznik za praznikom, dan za dnevom, leto za letom; le nekaj se med ljudmi ne spremeni: tožba čez hude čase. Ona je bila in bo, pač večjidel po krivici; časi so nedolžni.

3. Nezasodoljnost ljudij, ona, tožeb nesrečna mati, noče spoznati:

I. Da sedanji časi še niso tako hudi, kakor so bili časi svoje dni, in še lahko hujši bodejo.

II. Da časne reve in nadloge niso hude, marveč dobre za nas. Te dve resnici hočemo danes premisliti. Sv. Duh, ki si govoril iz sv. Štefana, razsveti tudi nas!

I.

Ljudi obiskati, postrahovati, poboljšati in izveličati Bog tri ostre šibe ima:

1. Vojsko. Bogatija porodi prevzetijo, prevzetija puntarijo, ta vojsko, vojska pa veliko joka, kletve, sovraštva, uboštva in morije. Ali kaj so naše vojske, še tako hude, proti vojskam nekdanjih časov! V zgodbah sv. pisma beremo, da jih je v jedni bitki po 20.000, 40.000 vojščakov pobitih bilo (Beri: Evang. Hrano II. str. 84). Dolga in

strašna je bila Francoska vojska; ni bilo skoraj hiše brez izgube sina, moža. Pa le senca bila je proti Turškim vojskam, v katerih so neverni Turki stare pomorili, mlade v sužnost odpeljali, stanovje požgali in najlepše kraje v puščavo spremenili. Nespodoben je torej jok za sinom, če vsako leto jeden iz soseske na vojsko gre, grda tožba, če za vojsko kaj malega plačamo.

2. Lakota. Huda leta so bila 1814—1816. Vagan pšenice je bil po 40 goldinarjev; ljudje so škorje mleli, travo jedli, veliko jih je gladu umrlo. Vse to je pa le senca stiske, katero je Kristus v današnjem sv. evangeliju napovedal. (Beri: Hrano II. 84.) O času rimskega cesarja Honorija so prosili, naj naredijo ceno, po čem naj se prodaja človeško meso. — Ako pa pri nas (podzemljica) korun nekoliko pognije, toča potolče ali draginja nastane, kako hudobno se ljudje vedejo, nehvaležno zadržijo.

3. Kuga. Kužne bolezni, griža, legar, ognjenica po nekaterih krajih hudo morijo; ali kaj je to proti nekdanji kugi! O času sv. Gregorja, čudodelnika, je celih 52 let po svetu morila in v dneh sv. Gregorja I. je vsakdo umrl, kateri je kihnil; in od iste dobe se reče: Bog pomagaj! Pred nekimi sto leti jih je kuga toliko pobrala, da so iz več hiš vsi pomrli, in hiše prazne ostale. Tudi kolera večjidel tako huda ni, ko je svoje dni kuga bila, katere zdaj med nami ni, pa po jutrovih krajih ne jenja. Kako nehvaležno je, toževati čez hude bolezni, hudobno pa z razuzdanim življenjem takorekoč dražiti božjo pravico.

4. Tudi davki so bili svoje dni veliko večji, ko zdaj. Za cesarja Avgusta so morali osmi del premoženja plačati. Sovražniki premagavci so jemali premaganim, kolikor so hoteli. Kako ubogi so bili sosedge Turkov, ki so neprenehoma ropali. Kako strašno so po Laškem in Ogerskem

morali puntarjem leta 1848. za črne vojske po silem dajati! Vi gospodarji pa zdihujete čez velike davke!

5. Vi posli (družina) tožujete, da imate preveliko trpeti? Ste slišali, kako se je svoje dni sužnjim godilo, kako se jim po Aziji, Afriki in Ameriki še godi? Kaj si pa dal Bogu ti prešerni hlapec, nehvaležna dekla, da tebe Stvarnik med zamorske sužnje postavil ni? Ali niso tudi zamorci božji otroci? Lahko poprej, ko mi nezadovoljneži. Oh, nehajmo toževati; šiba božja je iz drevesa milosti vrezana. O Gospod! preusmiljen si nam; saj tudi šibe so le gole dobrote.

II.

Sv. Gregor uči, da je grešnik najnesrečnejši, kadar ga Bog brez šibe pusti. „Katerega Bog ljubi, njega pod šibo ima, tepe vsakega otroka, katerega sprejme“ (Hebr. 12, 6). Grešniki smo in Bog nam trpeti da:

1. Nas poboljšati. Kaj hoče storiti s tebo jezljivec, pijanec, prešestnik? Ali te celó zavreči, ali pa v trpljenje dati; in če jedno zadosti ni, še drugo in hujše poslati. Taka se je izgubljenemu sinu godila; tako je kolera po svetu ljudi pokorila.

2. Nas hudega varovati. Kdo bi bil revež ti, če bi ti Bog bogastva dal? kaj bolan siromak, če bi bil zdrav? Lahko zapravljivec, prešestnik. Bolezen, revščina je vajat božja. „Dobro za me, da si me ponižal, naj se tvoje postave učim“ (Ps. 118, 71).

3. Da svoje srce posvetnemu odtrgamo in svoje želje k Bogu povzdigamo. Več ko človek ima, več poželi, z vsem svetom zadovoljen ni. „Naše srce je nepokojno, dokler pri Bogu ne počiva“. (Sv. Avgušt.) Tega nas križi in težave učijo.

4. Da si nebesa služimo. „Nebeško kraljestvo silo trpi“ (Mat. 11, 12). Ni moral tudi Kristus trpeti? (Luk.

24, 26). Niso svetniki po ozki stezi trpljenja v nebesa došli? Eno samo: Naj bo v imenu božjem! v trpljenju več velja, ko tisoč: Bodi Bog hvaljen! v sreči.

5. Da se privadimo, v sveto voljo božjo se podati. Temu kmetu so žitna polja in visoke gore veliko bolj rodile, kakor sosedom. Vprašajo ga, kako je to? Zato, jim odgovori, ker imam vselej vreme po volji. Začudili so se; ali on jim dalje veli: Jaz ne poželim vremena, kakor tega, ki ga Bog vsak dan pošlje; ker pa le to hočem, kar Bog hoče, mi Bog da, karkoli poželim za plačilo. „Izroči Gospodu svoje pote; on bo vse prav storil.“

Konec. Zdi se mi, kakor bi ves svet bil gora Kalvarija, Jezus svoj težki križ nesel in vabil ljudi za seboj, rekoč: „Kdor hoče za meno“ itd. (Luk. 9, 23). Velikoterih križev krog hriba leži; kakor so stanovi, so tudi križi. Ljudje še kaj radi zadevajo, ali dalje ko nesejo, huje se navolijo, in prej ko do kraja prinesó, križ zavžejo in svoj pot gredó. Križ je pa ključ svetih nebes. Oh, objamimo voljno svoj križ, nosimo ga potrpežljivo, dokler Bog hoče; le s trpljenjem se dojde v večno življenje. Amen.



4. Novo leto.

Kratki čas in dolga večnost.

Svet prejde in vse njega poželenje;
kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj.

I. Jan. 2, 17.

1. Spet eno leto — bližje smrti, bližje večnosti. Za veliko ljudij bilo je staro leto poslednje, lahko bo novo leto poslednje za nas.

2. Vsak skrbni gospodar preračuni na koncu leta, ali je na dobičku ali izgubi, pomisli, kako bo v prihodnje izhajal. Ravno to ima storiti vsak pridni kristjan.

3. Poglejmo tudi mi v pretečene dni, našli bomo:

I. Vse posvetno mine, kakor kratki čas; ne zanašajmo se na minljivi svet.

II. Huda in dobra dela večno ostanejo; skrbimo za srečno večnost! To naj bo za novo leto moje voščilo.

I.

Ves svet je šola modrosti, zgodbe sveta najboljša knjiga življenja. Prvi nauk pa v zgodbah beremo, da vse, kar svet rodi, se spremeni in mine, oblast, čast, bogastvo in dobrot.

1. Kam je oblast babilonskega, rimskega, judovskega, toli mogočnega kraljestva? Kam so oblastniki Herodež, Nero, Dioklecijan? Njih mesto se več ne pozna.

2. Kje so častita mesta Jeruzalem, Ninive, Kartago? Kam so stari samostani naših krajev, toliko starih gradov imenitnost? Groblje nam kažejo posvetne imenitosti minljivost.

3. Tudi bogastvo in lepota nima obstanka. Koliko bogatinov, ošabnih prevzetnic je pomrlo; kaj jim je ostalo? Štore dile, malo ostružkov, raztrgan prt, ozka jama in pa črvi so njih del.

4. Kaj je tudi nam ostalo od vseh lanskih dobrot? Žalosten ali vesel spomin, huda ali dobra vest.

5. Blagor nam, ako smo se hudega varovali, veliko dobrega lani storili; zakaj: „Svet prejde“ itd.

II.

„Otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luči“ (Luk. 16, 8); a posvetna modrost velja le kratko. Posvéténeži

se pravičnim smeje; ali njih smeh se jim spremeni v jok. To nas zgodovina vseh časov uči.

1. Koliko so mučenci pretrpeli, Makabejci od kralja Antijoha, nedolžni otročiči od Herodeža itd. Zdaj se premagavci veselé, grozovitneži trpé. Prašajmo sv. Lovrenca, ali mu je žal, da je toliko prestal. Blagor vam, ako trpite preganjanje itd. (Mat. 5, 10—12).

2. Koliko dežel so apostoli in učeniki obhodili, se potili vse žive dni; zdaj zavživajo plačo svojega truda. Vprašajmo sv. Ksaverija, ali mu je žal, da je toliko sveta prehodil. „Kateri jih veliko podučijo, se bodo svetili ko zvezde na vekov veke“ (Dan. 12, 3).

3. Puščavniki so toliko posta, molitvij, ostrega življenja opravili, hudobni svet se jim je smejal; zdaj oni zavživajo, česar so si na tem svetu pritrgevati (Mat. 19, 27—29). Vprašajmo sv. Frančiška Ser., ali mu je žal, da je tako ostro živel.

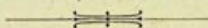
4. Koliko poštenih devic in bogoljubnih žen se je posvetnemu veselju odpovedalo zavoljo nebeškega kraljestva; zdaj v nebesih zavživajo svetega življenja sad. Vprašajmo sv. Nežo, Rožo. Ona bo nam odgovorila: „Jaz sem najboljši del izvolila, ki mi ne bo več vzeta“ (Luk. 10, 41).

5. Skrbite torej za večnost, nedolžne, čiste duše, obvarujte svoje devištvo tudi v novem letu. Spleta se vam v nebesih najlepša krona, pripravlja sedež najbližje božjega prestola. Varujte se tudi letos krivice vsi pravični kristjani; le pravica obvelja. Delajte pridno za nebesa bogaboječe duše, za nebesa si nabirajte zakladov. Kar bomo tukaj vsejali, bomo tam vekomaj želi. Kakor staro leto, minilo bo življenje naše; dobra dela nam bodo ostala. „Svet prejde in vse“ itd.

Konec. Minilo je eno leto, 365 dnij; na pragu novega leta stojimo in gledamo v staro nazaj. Tako

bomo tudi skoraj stali na pragu večnosti, gledali na svojih 50 do 80 let, in zdelo se nam bo, kakor bi bili živeli le eno leto. Kako dolgo pa bo večnost trpela? Tako dolgo bo tudi naše plačilo.

Dobri Bog nam je dal zopet novo leto učakati; o glejte, da bo nam leto zveličanja, ne pogubljenja, jedno leto bližje nebes, ne bližje pekla. „Svet prejde in vse njega poželenje; le kedor voljo božjo stori, ostane ve-
komaj.“ Amen.



5. Razglasenje Gospodovo ali praznik sv. Treh Kraljev.

O skrbi za izveličanje.

Modri so prišli iz jutrovega v Jeruzalem, rekoč: „Kje je novorojeni Judovski kralj?“

Mat. 2, 1—2.

1. Ves svet ne premore želj človeškega srea nasititi, ne bogastvo, ne čast, ne veselje.

2. Sam jeden je, ki nas zveliča, prišel je iz nebes na ta svet: Jezus Kristus, naš zveličar. Njega iskati mora biti naša prva dolžnost, njega najti bo naša največja sreča.

3. Kako naj Zveličarja iščemo, nam lepo kažejo sv. trije kralji:

I. Vsem posvetnim rečem se odpovedati, ki nam branijo za Zveličarjem.

II. Vse napotke srečno premagovati, ki se nam na poti zveličanja ustavljajo. Daj nam Bog svojo pomoč! V njega imenu začnimo!

I.

1. Vsak človek išče svoje sreče, bogastva, časti, obilnega veselja, zdravja. Ali vse to nobenega ne osreči brez zveličanja Kristusovega. Zato veli Jezus: „Iščite pred vsem kraljestva božjega“ itd.

2. Prav in živo nam to kažejo sv. trije kralji. Ni jih grozila dolga, težavna pot, ne neznani kraji; željno gredo za zvezdo tako dolgo, da najdejo Zveličarja. Po Jeruzalemu vprašujejo, celó h kralju Herodu gredo; ni jih sram, ne strah. „Kdor pa išče, on najde“ (Luk. 11, 10). Najdejo Dete in Marijo, njegovo mater, predenj padejo in ga molijo.

3. Kako mrzli so bili pa judovski pisarji! Še vedel ni nobeden za zveličarja, za njim stopinje storil ni. Kako hudobno je delal Herodež! Le posvetna oblast in čast mu vse velja: Temu so podobni posvetni ljudje, mrzli kristjani, ki luč prave vere malo cenijo, besedo božjo v nemar pusté, se le na časno premoženje zanašajo, se le posvetnega veselja držé. Ne bodo s sv. tremi kralji našli zveličanja; njim bo kakor zanikarnim Judom božje kraljestvo vzeto in drugim dano. „Prišli bodo iz vshoda in zahoda, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vunanje teme“ (Mat. 8, 11—12). Tako zdaj luč zveličanske vere po deželah novega sveta čim dalje lepše sije, dočim po naših krajih ugašuje.

4. Ne dajmo se motiti posvetnim rečem, za zvezdo zveličanja skrbno hoditi. Le jedno je potrebno: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi“ (Mat. 16, 26).

II.

Pa tudi vse težave trdno pre stojmo, kakor sv. trije modri.

„Kaj se ti zdi, ali bo veliko ljudij ali malo zveličanih?“ so vprašali svoje dni malopridni ljudje svetega puščavnika Nila. „Saj veste, kaj Jezus veli“, jim reče sv. mož, „veliko je poklicanih, malo izvoljenih.“ „Motiš se“, je drhal vpila in nad njim tobotala, „tako se te besede ne umevajo. Po kaj smo pa krščeni?“ „Vi saj niste modreji, kakor sv. Matevž, Bazilij, Krizostom, kateri vsi tako učijo! Ali živite tako, da bi se smeli zveličanja nadejati? Ali se varujete kletve, goljufije“ itd. On povzdigne svojo besedo in jih tako lepo pouči, da so se vsi jokali. Ozka je pot v nebesa, nebeško kraljestvo silo trpi; ne smemo se bati težav, vse hudo premagajmo, kakor sv. trije kralji na potu za Jezusom.

1. Kakor trije kralji zvezde, držimo se mi luči sv. krščanske, katoliške vere. „Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan“ (Mark. 16, 16).

2. Ne na sredi pota obupati in zaostati. Kaj bi bilo iz sv. treh kraljev, če bi se bili dali v Jeruzalemu ustaviti? Le kdor do konca zvest ostane, bo zveličan.

3. Ne gledati na slabih kristjanov grde vzglede in drugih navadno življenje. Sveti trije kralji tudi niso malopridnih Jeruzalemčanov posnemali.

4. Vselej božji glas, ne hudobnega sveta, poslušati. Tudi sv. trije kralji niso Herodeža ubogali, ampak so šli po drugi poti v svojo deželo.

Konec. Popotovanje sv. treh kraljev je lepa podoba naše pozemeljske hoje. Luč božjega usmiljenja se nam skrrije, pa spet prikaže, ako luči prave vere ne zapustimo. Trdno se zvezde, vere Jezusove, držimo, dokler tudi nas k Jezusu, v nebeško kraljestvo pripelja. Amen.



6. Svečnica.

Očitna služba božja.

Ko so bili dopolnjeni dnevi očišče-
vanja Marije po Mojzesovi postavi, so
prinesli Jezusa v Jeruzalem, da bi ga
pred Gospoda postavili. Luk. 2, 22.

1. Veselo prigodbo nam pove sv. evangelij, kako so stariši dete Jezusa v tempelj prinesli, kako sta se ga razveselila Simeon in Ana, kako hvalila Boga.

2. Veliko čednih naukov ima ta vesela zgodba za nas; med vsemi nas pa vzgled Marije uči, sveto očitno, božjo službo obhajati. Mariji prečisti devici očiščevanja ni bilo potreba, lahko bi se bila izgovorila, da nje postava ne veže; ali hotela nam je pokazati, kolika je dolžnost očitne službe božje, kako se naj dopolni, zato nese svoje božje dete v tempelj.

3. Tudi mi hočemo danes premišljevati: veliko dolžnost, vsako nedeljo in zapovedani praznik pri očitni božji službi:

I. Sveto mašo,

II. Besedo božjo zvesto in spodobno slišati. *

Sveti Duh, ki si po Simeonu govoril prihodnje reči, govori tudi po meni in srea mojih poslušalcev ogrej!

I.

1. Neskončno modri Bog je vse prav stvaril, šest dnij za posvetno delo in skrb, sedmi dan za božjo čast in zveličanje duš (II. Mojz. 20, 9—10). Kako nehvaležen je, kdor svetkov celó ne praznuje! (II. Mojz. 35, 2). Kako malopriden je, kdor Gospodovih dnij ne posvečuje!

2. Kaj pa je dolžen katol. kristjan o Bogu posvečenih dneh? V cerkev, k službi božji iti. Ako je mogoče v

domačo župnijsko cerkev priti. Slišati ne le tiho sveto mašo, marveč župnijsko sv. opravilo, peto mašo in pridigo.

II.

Velika in škodljiva zmota je kristjanom misliti, da niso dolžni in jim potreba, ni božje besede v pridigah in v krščanskih naukah poslušati. Iz te zmote izvira nevednost in hudobija. Zato nam besedo božjo poslušati:

1. Bog zapoveduje;
2. Naša lastna potreba nas priganja; bodimo si nevedni, da se poučimo, ali poučeni, da ne pozabimo, pravični, da v dobrem ne oslabimo, krivični, da v dobrem zopet oživimo s poslušanjem besede božje.

Konec. Le jeden sam tempelj so Izraelci imeli, v katerega je Marija hodila; mi v vsaki srenji svojo cerkev imamo; le skrbno v njo k službi božji hodimo. Vsaka služba božja nam mora biti jedna stopinja bližje svetih nebes, vsaka pridiga, vsak kršč. nauk nebeška roža, in naša duša pridna bučelica, ki si nabira hrane za večno življenje. Potem veselo svojo poslednjo uro z bogaboječim Simeonom porečemo: „Zdaj spusti svojega hlapca, Gospod! v miru, ker so videle moje oči izveličanje tvoje. Amen.



7. Praznik sv. Jožefa.

O krščanski pravičnosti.

Jožef pa, Marijini mož, je bil pravičen. Mat. 1, 19.

1. Vse, kar leze in gre, išče svoje sreče, v imenitnem stanu, v bogastvu, posvetnih dobrotah. Malokdo jo pa najde.

2. Sreča je v vsakem stanu doma, je vsakemu odločena, da jo le prav spozna in prav išče, kakor sv. Jožef. To nam kaže njegovo življenje. (Beri: Življenje Svetnikov I. 577.) Mati prave sreče je pravičnost.

3. Kdo ne želi po vzgledu sv. Jožefa časno srečen, večno izveličan biti? Torej premislimo:

I. Kaj je prava sreča, da jo bomo poznali.

II. Kako se sreča najde, da jo bomo prav iskali. Bog nam k temu daj svojo srečo!

I.

1. Kaj je prava sreča? Bil je imeniten kralj Salomon, najmodrejši in najbogatejši, najsrečnejši vseh ljudij. Ali veste kaj on o posvetni sreči govori? „Ničemurnost“ (Prid. 1, 2—1. 1). Ne bogastvo, ne posvetna čast in oblast, ne pozemeljska dobrota, tudi ne posvetna učenost, ampak spoznanje božje in zvesto ravnanje po sveti volji božji nas prav srečne stori. „Iščite najprej božjega kraljestva“ itd.

2. To nas v posvetni sreči varuje, da se ne prevzamemo, nebes ne pozabimo; v trpljenju nas tolaži, da ne obupamo, kakor Joba; v smrti nas v neznano večnost veselo sprejme, kakor sv. Jožefa. Oh srečen, kdor to srečo ima!

II.

Kako se prava sreča najde. K pravi sreči pravo pot nas Jezus uči: „Jaz sem pot, resnica in življenje“ (Joan. 14, 6). Za pravo srečo ni potreba veliko blaga, le vsakdanjega kruha, ne druge časti, kakor da smo kristjani, ne druge učenosti, kakor krščanske pravice: Stori dobro, varuj se hudega!

2. Varuj se hudega sebi storiti sè zamudo svojih dolžnostij do Boga, sebe in bližnjega. Varuj se hudega drugim storiti z goljufijo, tatvino, ropom, lažjo itd. Srečen,

kdor ima čiste roke in čisto srce! (Ps. 1, 1). Dvakrat srečen pa, kdor tudi dobro stori. Naše življenje na tem svetu je setev, tam bo žetev (II. Kor. 9, 6). Vsak po svojem stanu lahko dobro seje. Naš delavnik je na tem svetu, tam bo praznik. Vsak, še tak ubošček lahko bogat v večnost gre, kakor sv. Jožef.

Konec. Nehajte toževati Eve revni otroci v dolini solz! Le prave sreče poželite, iščite, živite po vzgledu sv. Jožefa. Veselo vam poreče vaš Gospod: „Pridi, dobri in zvesti hlapec; ker si bil v malem zvest, bom te čez veliko postavil. Pojdi v veselje svojega Gospoda!“ In le to je prava sreča. Amen.



8. Oznanjenje device Marije.

Jezusovo trojno rojstvo.

Glej, sina boš rodila, in ime
Jezus mu daj. Luk. 1, 32.

1. Kako čudapolno je stvarjenje božje! Solnce, mesec, zvezde, vsaka bilka, vsak črvič v prahu je čudež božje vsemogočnosti. Najčudnejša stvar med vsemi je človek.

2. Pa čudež nad vse čudeže nam priča današnji god učlovečenja Sina božjega. „Glej, ti boš spočela v svojem telesu, in sina rodila, ki bo Sin Najvišjega imenovan“ itd. Tega čudeža človeška pamet ne ume, jezik ne dopove, pero ne popiše; le čuditi se je in pa moliti!

3. Tega čudnega prigodka tri drobtinice hočemo danes premišljevati, ki so nam priča ljubezni božje in našega zveličanja, Jezusovo trojno rojstvo. Tiho poslušajte, čudite se in pa preveliko skrivnost molite!

I.

Božje rojstvo Jezusovo od vekomaj. Bog je od vekomaj najpopolnejše bitje, začetek in konec vseh stvari. Bog Oče je od vekomaj sam sebe spoznal in Sina rodil, od vekomaj sebi enakega jedinega, katerega je ljubil v svojem veličanstvu. To je bilo Sina božjega prvo rojstvo, od katerega sv. Janez govori: „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bil Beseda“ itd. (Jan. 1, 1—5).

Oh, prečudno rojstvo v naročju Boga Očeta; njegova zibel je neskončna večnost. Angeli želijo njega obličje gledati, sveto, sveto, sveto mu pojo. In glejte, kaj je Edinorojeni storil! Nebesa zapustivši se učloveči iz ljubezni do nas.

II.

Jezusovo rojstvo po učlovečenju v Marijinem telesu. Izgubljen je bil lepi raj, zapravljena posvečujoča milost božja, človeštvo v greh in v pogubljenje predano. Odrešiti ga ni mogel človek, ne angel; le Sin božji v človeški natori. Glejte čudo ljubezni božje! Angel poslan Mariji skrivnost oznani. Marija je izrekla: „Meni se zgodi po tvoji besedi“, in Beseda je meso postala itd. Nebesa so se odprla, jaslice so bile njemu zibel. Oh, čudo veliko!

Pa ne le za ves človeški rod, za vsakega posebej se hoče takorekoč roditi.

III.

Jezusovo rojstvo v zakramentu presvetega rešnjega Telesa (Sv. Avguštin). Pri zadnji večerji je od svojih slovo vzal, rekoč: „Ne zapustim vas sirot itd. Pogledajte, to je moje Telo, to je kelih moje krvi. To storite v moj spomin.“ In to se ponovi pri vsaki sv. maši in svetem obhajilu. Jezus se skrivno rodi; njega zibel, o človek, je sree tvoje.

Ali pa tudi čutiš, krščanska duša, kaj s čudežnim Jezusovim rojstvom pri sv. obhajilu zadobiš? Ljubezen Jezusova se ti ponovi (Jan. 14, 23). Zastavo večnega življenja si osvojiš (Jan. 6, 51—55). Hrana se duši podeli, in verni človek z Jezusom združen živi, kakor mladika na vinski trti itd. (Jan. 15, 1—7).

Konec. Tako je Bog svet ljubil; kako pa mi Boga? Vse to je storil Jezus, kaj pa mi storimo za svoje zveličanje? Saj v svetih velikonočnih dneh se prerodimo s pravo pokoro, da bomo otroci božji, z Jezusom se sklenimo v svetem obhajilu, da bomo lahko s svetim Pavlom dejali: „Živimo, pa ne več mi, ampak Kristus v nas živi.“ Amen.



9. Velikonočna nedelja.

Ustajenje.

Angel je ženam rekel: Nikdar se ne bojte! Vstal je; ni ga tukaj.

Mark. 16, 6.

Minili so tihi postni dnevi, žalostna opravila velikega tedna so dokončana; veselo jutro ustajenja se po svetu glasi.

Spremili smo Jezusa v Jeruzalem, iz Jeruzalema na oljsko goro, na Golgato, na mesto mrtvaških glav. Čuli smo s križa veliko besedo: Dopolnjeno je, in smo videli Jezusa pokopati.

Zopet danes pri grobu Jezusovem stojimo; ali grob je odprt in prazen. Angel nam oznani veselo besedo: „Vi iščete Jezusa Nazarenskega, križanega; vstal je, ni ga tukaj.“ Oh, veseli glas! oh, čudež črez vse čudeže! Nebesa veselo alelujo pojo, zemlja raduje, pekel se trese, cela narava oznanuje tudi nam novo ustajenje in večno življenje.

Zaslišimo torej danes veseli glas našega ustajenja in večnega življenja, kojega nam :

- I. Naša pamet priča ;
- II. Božja beseda potrjuje ;
- III. Cela narava kaže.

Kristus je vstal ; aleluja ! tudi mi bomo vstali !

I.

Zakaj mora človek umreti ? Zato, ker ne more vekomaj živeti v tem strohljivem telesu. Bog je človeka neumrljivega ustvaril, greh ga je pokvaril ; mora se torej preroditi duša v grobu svetega krsta, v kopeli prerojenja, telo v grobu strohnenja, da strohljivo obleče, kar je nestrohljivega, in umrljivo neumrljivost (I. Kor. 15, 53). Duša brez trupla ostati ne more, zakaj človek iz duše in telesa obstoji ; brez trupla človek ni. Smrtno spanje je prerojenje za novo večno življenje, kar nam priča :

1. Božja modrost. Vse vidne stvari je Bog za človeka ustvaril, solnce, mesec in zvezde na nebu ; travo, rastline in drevje na zemlji, živino, ptice in ribe ; zakaj pa je Bog človeka ustvaril ? da bi ga poprej ko drugih stvari konec bilo ? Tako bi Bog moder ne bil.

2. Božja dobrotà. Ni skoraj revnejše stvari na tem svetu kakor človek. Bolezni in težave stiskajo telo, britkosti dušo, skrbi mu krajšajo njegove dni, in prihodnja smrt mu veselje greni. Svojih želj ne more nasititi, in tudi naučiti se dovolj na tem svetu ne more, ne potrebne popolnosti osvojiti. Ali ni živina bolj srečna, kakor človek, njeni gospodar ? Ali je mogoče, da bi smrt obadvema jednak konec naredila ? Tako bi Bog neskončno dober ne bil.

3. Božja pravičnost. Komu se v sree ne usmili toliko nedolžnih in pravičnih, ki po svetu trpe ? Koliko

krivičnikov je, kojim se dobro godi. Ali bota Kajn in Abel jednak konec imela? Nero in sv. Pavel se razločila? Bodo ubijalci in goljufi poslednjič s pravičnimi jednako vekomaj počivali? Tako bi morala zemlja jama razbojnikov, človeštvo živo gnezdo najhujših divjačin postati, in svet v pregrehe pogrezniti se. Kaj takega misliti, bi bila največja neumnost; ziniti, bi bilo Boga preklinjati: „V resnici, veli sv. Bernard; ako je Bog, je pravičen Bog; in če je Bog pravičen, je tudi človek neumrljiv.“

II.

Kar nam pa človeški um priča, to nam večna resnica (božja beseda) za gotovo potrjuje, da bomo ustali in tudi v svojem prerojenem telesu vekomaj živeli. Kako milo se Job v svoji revščini tolaži, rekoč: „Vem, da moj odrešenik živi. Zopet bom s svojo kožo obdan in v svojem mesu gledal svojega Boga“ (Job. 19). Živo popisuje prerok Ecehijel ustajanje mrtvih (Eceh. 37, 3—12). Tako se oveseljujejo Makabejski bratje s prihodnjim ustajanjem (II. Mak. 7). Veliko lepše in očitovestno nas večna resnica v novi zavezi ustajenje života uči. „Pride ura, v kateri bodo vsi po grobih glas Sina božjega slišali“ itd. (Joan. 5, 28—29). Tako je učil Jezus in posvetnim Saducejem dejal: „Vi se motite, in ne razumete pisma, ne božje moči. Ob ustajenju se ne bodo mogli ne ženili, ampak bodo, kakor angeli božji“ (Mat. 22, 29—30). „Jaz sem ustajenje in življenje“ itd. (Joan. 11, 25). To so besede, ne človeka golega, ampak Sina božjega. Zato resnico je umrl Jezus in zopet od mrtvih vstal; vstali bomo tudi mi.

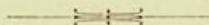
Ustajenje mrtvih uče tudi apostoli, in med njimi najlepše sv. Pavel, rekoč: „Kristus je od mrtvih vstal, on prvenec spečih, tako bo tudi Bog one, ki so v Jezusu zaspali, ž njim obudil. Ako se torej od Kristusa oznanuje, da je od mrtvih vstal, kako pa pravijo nekateri med

nami, da ni ustajenja mrtvih? Ako ni Kristus vstal, je prazno naše oznanovanje, prazna tudi naša vera. Kakor pa v Adamu vsi umrjemo, tako bomo v Kristusu vsi oživeli“ itd. (I. Kor. 15, 12). „Veselimo se, kedar se kakor glinasta posoda pøtrupljemo, da bomo s prenovljenjem drugega stvarjenja nebeško, Bogu dopadljivo podobo prejeli“, uči sv. Hilarij, in vsi drugi učeniki sv. cerkve ž njim. Oh, veselo oznanilo iz božjih ust! „Ti nam še le življenje sladko, smrt pa lahko storiš!“

III.

Naše ustajenje nam kaže celo stvarjenje. Kakor se solnce za gore skrije, pa ne ugasne, temveč drugo jutro veliko lepše zažari, tako tudi naša telesa. „Trohljivo meseno telo se vseje, nestrohljivo in duhovno bo vstalo“ (I. Kor. 15, 42—45). Naše polje, naši travniki nam o vigradi pravijo: Vstala sem jaz, vstali bote tudi vi. Oh, pogledjmo o veselem 40. postu naše kopne griče, hribe in doline, kako se mladá in oblačijo, nam kažejo, da tudi nas čaka od mrtvih ustajenje, novo življenje. Jeli nismo več vredni ko trava na senožeti, ko lilije na polju? Kakor resnično Bog živi, bomo tudi mi vstali, Bog, da bi le srečno in veselo. „Vsi bomo sicer vstali, pa ne bomo vsi premenjeni“, uči sv. Pavel. Kakoršno seme vseješ, tako bo tebi tudi izrastlo. „Prišli bodo, pravi Kristus, kateri so dobro storili, v ustajenje življenja; kateri so pa hudo delali, v ustajenje obsojenja“ (Joan. 5, 29).

Konec. Bodi nam pozdravljena sveta velika noč ustajenja Kristusovega! Bodi nam pozdravljeno prihodnje veliko jutro ustajenja našega. „Smrt, kje je tvoje želo? Pekel, kje je tvoja zmaga? Smrt je v premaganju požrta. Aleluja! Bogu bodi hvala, ki nam je zmago dal po Gospodu našem Jezusu Kristusu.“ Amen.



10. Velikonočni pondeljek.

O velikonočnem veselju.

Gospod je resnično vstal in se je prikazal. Luk. 24, 25.

1. Najveselejši so sv. velikonočni dnevi za vso naravo, za vsakega človeka, naj bo zdrav ali bolan; najveselejši za vernega kristjana.

2. Sveta velika nedelja nam kaže častito ustajenje Jezusa Kristusa, nas spomni ustajenja vsakega spokorjenega grešnika, nas spominja tudi našega prihodnjega ustajenja. „Ta je dan, ki nam ga je Bog dal, da se ga veselimo in smo prav veseli“ (Ps. 117, 24).

Da bo naše veselje popolnoma, hočemo:

I. Velikonočno veselje prav premisliti.

II. Pogledati, kako se moremo tega veselja deležni storiti. Sree je učencema, v Emavs gredočima gorelo, ko je Kristus ž njima govoril. Govori z nami, o Jezus, tudi ti!

I.

1. Veselje ustajenja. Kakor za dežjem solnce, pride za žalostjo veselje. Velika je bila žalost učencev Jezusovih, ko so videli Jezusa toliko trpeti, umreti, pokopati ga. Razškropili so se kakor ovce brez pastirja. Veliko pa je bilo tudi veselje, slišati ga, videti in ž njim govoriti po ustajenju. Veselo so si pravili: „Gospod živi, prikazal se je“ itd.

2. Pa tudi za ves človeški rod je ustajenje Kristusovo čez vse veselo. Z ustajenjem Kristusovim je krščanska vera potrjena (I. Kor. 15, 13—14), vsi smo večnega pogubljenja rešeni, mi zaresničeni, da bomo tudi nekdan od mrtvih vstali. Oj, ne žalujmo torej za rajnimi, ki so v Gospodu pomrli, ne zdihujmo preveč, bolehn,

revni. „Pride ura, in vsi, ki po grobih spijo“ itd. (Jan. 5, 28—29). Skrbimo pa, da bo naše ustajenje veselo, kakor Jezusovo.

II.

Kako se velikonočnega veselja deležni storimo? Ob ustajenju Jezusovem so bili ti veseli, drugi prestrašeni. Taka bo tudi v ustajenju k sodnjemu dnevju; pravični bodo veselje, krivični strah imeli. Kakoršno seme seješ, tako bo ti izrastlo. Kakor človek umrje, tak bo od smrti vstal. Želimo veseli od smrti vstati:

1. Vstanimo iz groba pregrešnega življenja s sveto velikonočno spovedjo, s pravo pokoro in poboljšanjem.

2. Stanovitni v dobrem ostanimo, varujmo se slabih priložnostij, premagujmo skušnjave, vredno prejemajmo svete zakramente. Tudi Jezus ne umrje več, tudi apostoli niso Jezusa po ustajenju več zapustili. Ako pa bomo trpeli, priporočimo vse Jezusu. Tudi on je moral trpeti in tako v svoje veličanstvo iti (Luk. 21, 26).

Konec. Veliko žalost je sv. katoliška cerkev pretekla dni obhajala, zdaj obhaja veliko veselje. Tako imamo pogosto tudi žalost na svetu, ali v veselje se nam bo premenila, če potrpiamo z Jezusom. Jezus je premagal greh, smrt, pekel in hudiča, ž njim bomo tudi mi premagali, in se ne smrti, ne groba bali. Slecimo starega človeka, oblecimo novega; na novo zdaj z Jezusom oživimo! Srečno bomo živeli, sladko v Gospodu zaspali, pa tudi veselo od smrti vstali. Aleluja! Hvalimo Gospoda! Amen.



11. Vnebohod našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Pot življenja v Očetov dom.

Gospod Jezus je bil vzet v nebesa
in sedi na desnici božji.

Mark. 16, 19.

1. Pač vesel god za nas popotnike je vnebohod Jezusov! Kakor se veseli otrok v očetov dom, veselil se je Jezus. „Grem k njemu, ki me je poslal“ itd. (Jan. 16, 5). Prišla je ura in Jezus svoje ljube na goro Oljsko pelja. (Beri: Zgodbe sv. pisma.)

2. Tudi mi popotniki za Jezusom v večnost gremo. O, naj bi tudi tako veselo svet zapustivši se k Očetu povrnili! Zato:

I. Poglejmo pot, ki nas v Očetov dom pripelje.

II. Pripravimo se na pot, da bomo srečno hodili. Daj nam Bog k temu svojo pomoč!

I.

Pot v nebesa. Ko je stari očak Jakob pred egipt. kraljem stal, in ga ta popraša: Koliko je dnij in let tvojega življenja? odgovoril je: Dnij mojega popotovanja je 130 let itd. (I. Mojz. 47, 7—9). Taki tujci smo tudi mi (Ps. 38, 13).

1. Popotniki glad in žejo, zimo in vročino trpijo. Tako Jezus, tako mi, danes tukaj, jutri tam. „Ali noben ne žaluje radi sedanjih težav, kdor v veselo večnost zaupa“. (Sv. Ciprijan.)

2. Popotniki imajo pogosto trd pot, kamenje, blato, trnje, hudo vreme. Tako Jezus in tudi mi. „Človek iz žene rojen ima veliko težav“ itd. (Job. 14, 1).

3. Popotniki najdejo mnogoterih tovarišev, dobrih in slabih. Tudi Jezusu se je tako godilo; apostolov jeden ga je prodal. Tako se tudi nam godi pri žlahti, znancih in prijateljih.

4. Popotniki tudi lahko med razbojnike zajdejo. Tako je bil nedolžni Jezus obsojen in umorjen. Tudi nam se tako zgodi. Vse lahko izgubimo, le sv. čednostij in dobrih del ne.

5. Popotniki nimajo stanovitnega obstanka; le jedno ali nekoliko nočij pod jedno streho prebijejo; tudi Jezus svojega imel ni, kamor bi bil glavo položil. Oh, da bi tudi mi ne pozabili, da nismo tu doma! „Ni življenje, kakor tekanje k smrti. Ne jedne ure, ne četrte ure se ne pomudimo; brez nehanja dirjamo na kraj groba. Črez grobe drugih k svojemu pokopu grem.“ (Sv. Gregor Nac.) Oh, naj bi tudi neprenehoma bližje nebesom prišli!

II.

Kako po potu modro hoditi? Vsako popotovanje se začne in konča, kakor Jezusovo. Angeli so ga oznanili, ko je rojen bil; angeli so ga spremili, ko se je povrnil v sveto nebo. Da bomo tudi mi srečno hodili in svoj pot dokončali:

1. ne pozabimo, da smo v tuji deželi. „Ves svet je naš, pa nikjer ni naše domačije.“ (Sv. Gregor Nac.) Posvetni ljudje pa živijo, kakor bi bili tukaj doma.

2. Ne privezujmo sreča na minljive reči. Popotnik se ne sme preveč s stvarmi muditi, katere gredoč najde. „Ako ste z Kristusom vstali, iščite, kar je zgoraj,“ itd. (Kol. 3, 1—3).

3. Zaklade za nebesa si nabirajmo po nauku in vzgledu Jezusovem (Mat. 6, 19—20). Vse bomo zapustili, le dobra dela pojdejo za nami.

4. Prav pogosto po nebesih zdihujmo, kakor Jezus, sv. Pavel in svetnikov mnogo. „Kako mi na zemlji mrzi, kadar nebesa pogledam.“ (Sv. Ignacij.) Tako bomo veselo dokončali svoj časni pot in veselo šli za Jezusom v nebesa, na tisti kraj, katerega nam je pripravil.

Konec. Pač veselo je za Jezusa na Oljski gori bilo, videti zveličansko opravilo dogotovljeno, trpljenje dokončano, popotovanja veseli in častiti konec! Lahko je gledal na pretečena leta in pretečene dni, veselo zrl v nebeško veličastvo, katero ga je čakalo, rekoč: „Ako bi mene ljubili, bi se veselili, ker grem k Očetu.“ Oh, preljubi Jezus, ki zdaj na desnici svojega Očeta v neizrečenem veselju sedi in nam prostor pripravljaš, daj nam saj kotec tam v veliki hiši svojega Očeta, da, kjer si ti, Gospod! bomo tudi mi tvoji služabniki. Amen.



12. Binkoštna nedelja.

a) O svetem Duhu.

Tolažnik sv. Duh, katerega bo
Oče poslal v mojem imenu, on vas
bo vse učil, in vas na vse spomnil.

Joan. 14, 26.

1. Imeniten, bogati gospod je došel iz srečne, daljne dežele, donesel veliko blaga in pri nas strehe išče. Kdo vas ga hoče pod streho vzeti?

Mogočen gospod želi med nami bivati, kojega moč vse sovražnike zmaga. Jeli bi mu prijazno bivališče pri vas dali?

Pohleven in ves ponižen gospod je; še tako borno bajtico za ljubo vzame; in kjer je on doma, tam ljubi

mir in vse dobro prebiva. Jeli ga smem povabiti, naj pri nas ostane? Še pa vendar! bote dejali; saj še berača prenočimo. Ali kdo pa je?

2. Bog sv. Duh, on tretja oseba v presveti Trojici, naš posvečevalec, ki iz Očeta in Sina izhaja, kojega je obljubil Jezus poslati, rekoč: „Tolažnik sv. Duh“ itd. on je prišel iz srečne dežele v to solzno dolino nas posvetit. Ravno danes obhajamo častiti spomin njegovega prihoda na svet, pa tudi v naše sree ob času sv. krsta in sv. birme. „Jeli ne veste, da ste tempelj božji, in da sv. Duh v vas prebiva?“ (I. Kor. 3, 16).

3. Kako malo pa sv. Duha spoznamo! kako slabo ga sprejmemo! kako slabo mu za vredno prebivališče skrbimo! Premislimo torej danes tri imenitne reči:

I. Kdo je sv. Duh;

II. Kje prebiva sv. Duh;

III. Kakošno naj bo njegovo prebivališče.

O sv. Duh, kateri si današnjo nedeljo apostole tako razsvetil, da se je na prvo besedo sv. Petra 3000 ljudij preobrnilo, razsveti mené, ogrej moje poslušalce!

I.

Kdo je sv. Duh?

Kadar je sv. Pavel v Efezu 12 možev našel, jih je vprašal: „Ste prejeli sv. Duha?“ Oni so rekli: „Saj še slišali nismo, da je sv. Duh“ (Djanje ap. 19, 1—7). Naj bi tudi mnogoterega izmed vas ravno to poprašal, bi mi moral ravno tak odgovoriti: „Saj še prav ne vem, kedo je sv. Duh.“ Oj, žalostna, pregrešna nevednost, sv. Duha še ne prav spoznati! Poslušajte:

1. Le jeden Bog je, pa on se je nam po svojem usmiljenju v treh osebah razodel: Oče stvarnik, Sin od-

rešenik, sv. Duh naš posvečevalec. Bog Oče je sam od sebe; Bog Sin rojen od Očeta; Bog sv. Duh izhaja od Očeta in Sina vekomaj; on je tretja oseba v presveti Trojici, pravi Bog, Očetu in Sinu v vsem enak. Koliko molitve smo njemu dolžni! koliko zahvale za vse njegove darove!

2. Sv. Duh je v stari zavezi po prerokih govoril, z njegovo pomočjo se Jezus učlovečil, on je na binkoštno nedeljo apostole razsvetil, po 12 ribičih ves svet preobrnil, je mučence krepčal, jim dal pred sodniki vero trditi, in stanovitno na morišču pričati. On vlada sveto kat. cerkev, škofo, mašnike, in posvečuje verne do konca sveta. „Darovi so mnogi, duh pa je jeden, ki vsakemu deli, kakor hoče“ (I. Kor. 12, 4—11).

3. Kdo nas zamore povedati vse darove in milosti, katere je po sv. Duhu prejel? pri sv. krstu, pri sv. birmi, pri vseh sv. zakramentih, v kojih nas posvečuje. On nas uči resnice, nagiba našo voljo v dobro, grešnike opominja v pridigah, kakor sv. Avguština; po zvona, orgelj glasu, kakor sv. Jožefa Kupertina; sè smrtjo drugih, kakor sv. Marjeto Kort. Sv. Duh nam daja moč vse skušnjave prebaviti, križe in trpljenje prestati, kakor mučencem, ki so v 300 letih preganjanja 13 cesarjev premagali, in nad 16 milijonov mučenikov je venec častite zmage doseglo. (Beri: Drobtince V. 154.) Sedem nebeških darov tudi za nas ima, ako smo vredni, da pri nas prebiva.

II.

Kje pa sv. Duh prebiva?

1. V deželi, v koji modra, pravična gosposka vlada, zvesti in pokorni podložni radi ubogajo, polje in vinogradi lepo obdelani, ceste, in poti varni, ljudje pošteni, otroci skrbno učeni in rejeni, ubogi preskrbljeni itd. (Beri: Apost. Hrano II. 4.)

2. V župniji, ki ima skrbne pastirje, bogaboječe ovčice, cerkve lepo okinčane, pa tudi pridno obiskovane, v kojih se pristrčno moli, poje, sv. zakramenti vredno prejemajo, kipi in križi v zapotih čedni, krčme tihe in poštene, otroci pohlevni, mladeniči modri, pošteni možje in žene, tam je sv. Duh doma.

3. V krščanski hiši, v koji sta gospodar in gospodinja prva na nogah, poslednja v postelji, prva doma; otroci ljubeznjivi, družina pridna, kjer je več: Bog plati! kakor pa posvetnega denarja, živina čedno oskrbljena, polje lepo obdelano, strehe pokrite, sobe čedno posnažene, itd. Tam je sv. Duh doma.

4. V človeku, kateri krščanske nauke dobro zna, pa tudi po njih živi, svoje delo zastopi in v svojem stanu zadovoljno živi, križe, težave rad potrpi, in več za nebesa, kakor za posvetno skrbi itd. on je tempelj sv. Duha. Moj brat! sestra moja! jeli sv. Duh pri tebi doma?

5. V kraju, kjer nečistost gospodnji, razuzdani dečaki cele noči oglarijo, se po gostilnicah gostokrat raja, pohujšanje daja, gosposka pa tiho deje, sv. Duha ni. V srenji, v kateri je krčem preveliko, ljudij v cerkvi pa malo, kjer znajo bolje kvartati, kakor moliti, huje kleti, kakor pošteno peti, kjer so pravde in tožbe doma, tako so sesko sv. Duh zapusti. Tudi v hiši ga ni, v koji imajo več za neumno živino, kakor za deco in družino skrbi, kjer se veliko kletve, malo pa božjega čuje, več po premoženju, ko na poštenje gleda; pred tako hišo sv. Duh beži.

6. Pri tebi, o človek, ki si napuhu prijatelj, vinu brat, nečistosti družabnik, jezi tovariš itd. Bog sv. Duh prebivati nima prostora; peklenski duh je tvoj gospodar, ti njegov suženj. Taka dežela brez sv. Duha bo žalostna puščava polna derečih zverij, tak kraj zapuščen vinograd,

kojega je Bog zaklel, taka hiša jama pregrehe, tam ni dobro bivati. Človek, kojega sv. Duh zapusti, je suho drevo, podmet večnega ognja.

Oh, pridi, pridi sv. Duh v naše kraje, v našo župnijo, v našo srenjo! Oče luči pridi! Pridi, oče ubogih, v naše hiše, v naša srea; hočemo tebi pripraviti vredno prebivališče.

III.

Kakošno mora biti prebivališče sv. Duha?

Po mnogih krajih o binkoštih hrame pobelijo, okna z zelenjem čedno ozaljšajo, kakor bi hoteli sv. Duhu lepo bivališče napraviti. Lepo je! pa ni dovolj.

1. Hočete, da bo sv. Duh v vaši srenji doma, potrebite iz soseske malopridne ljudi, pohajače, zapeljive postopače, razuzdana ženstva; ne trpite grdega znanstva, ponočnega vasovanja, pa tudi ne pravn, ne sovraštva. Sv. Duh ljubi mir in lepo slovo. „Čistost in pohlevnost srea sta najprijetnejši družici sv. Duha.“ (Sv. Franc. Ksav.)

2. Povabite gostokrat sv. Duha, naj pride, prosite Jezusa, naj vam ga pošlje, vi stariši za svoje otroke; podložniki za svojo gosposko; vrne ovčice za svoje pastirje; naj jih sv. Duh vlada, oni pa vas. Tako so molili apostoli čakaje na prihod sv. Duha. „Oče nebeški bo dobrega Duha njim dal, kateri ga prosijo“ (Luk. 11, 13). Je pa sv. Duh pri vas,

3. ne žalite sv. Duha z grehom, ne dajajte mu slovo s kletvijo, ne preganjajte s pohujšanjem in zapeljevanjem. „Kdor tempeljnu božjemu nečast stori, njega bode Bog končal. Svet je tempelj božji, in to ste vi“ (I. Kor. 3, 17).

Konec. Kako ljubeznjiva in prijetna je mlada vigrad po mrzli zimi, nežno je spomladansko zelenje, cvetje! Še lepše se je pomladil svet po prihodu sv. Duha v spoznanju, v čednem dejanju. Tako na novo oživijo kraji,

župnije, srenje, hiše, katere sv. Duh obišče. Tam se vživa sv. Duha sad: ljubezen, veselje, mir itd. (Gal. 5, 22—23). Tam se sicer tudi solze udirajo, pa so le solze dušnega veselja, tam se hvalne pesmi pojo. Oh, kako veselo je v takem kraju prebivati! In kedar barka našega življenja h kraju doteče, in imamo v hišo večnosti stopiti, nam prinese sv. Duh, kakor golobček Noetu, vejico zelene oljke večnega miru, nebeškega veselja. Amen.



13. Binkoštna nedelja.

b) Zakaj ni sv. Duha pri nas?

Duha resnice svet ne more prejeti
ker ga ne vidi in tudi ne pozna.

Jan. 14, 17.

1. Sv. krščanske cerkve častitljivi začetek je današnja binkoštna nedelja. Imenitna in velika je njena stavba. Gospod Jezus sam je vogelni kamen, ki jo je odrešil in posvetil, ter za vse ljudi postavil; apostoli cerkve zidarji; a še plahi in zlo nevedni.

2. Današnjo nedeljo pride sv. Duh, on oče luči in moči, vse oživi in z nebeškimi darovi napolni. Temo, zimo odžene, in na prvo pridigo sv. Petra se jih 3000 Judov krsti. (Beri: Zgodbe sv. pisma.)

3. Tudi nam je sv. Duh poslan pri sv. krstu v posvečenje, pri sv. birni v potrjenje dan. Veliko ljudij ga pa ne občuti. Kako je to? K mnogoterim ne pride, veliko jih pa zapusti. Premislimo:

I. Zakaj ne pride?

II. Pokaj sv. Duh pri nas ne ostane?

Oh, pridi sv. Duh saj zdaj to uro, in napolni sreca svojih vernih!

I.

Kam sv. Duh ne gre? Golob je najčistejša tica; v podobi goloba se je sv. Duh prikazal. Sv. Duh najčistejši beži:

1. Pred grešnim stanom človeka. Grešnik, od Boga ločen, mrtev na duši, hlapec satanov ne more biti tempelj sv. Duha, ki ljubi pravico in sovraži krivico. Sv. Duh je studenec svetosti in vsake čednosti; modrost pa v hudobnem človeku ne prebiva. Sv. Duh je oče miru; miru pa grešniki nimajo. Svetemu Duhu priti brani:

2. Nevera in napuh, ki se mu ustavlja, kakor jutrnjemu solncu temni oblak. Brez vere ni moč, Bogu dopasti; nevera božje kraljestvo podkopava, dušo tepta; kako bi Duh resnice k laži prišel? „Kedo ne veruje, je že sojen.“ Svetemu Duhu je napoti:

3. Prevelika tveza na posvetno. V sreču, ki je pozemeljskega prepolno, sv. Duh prostora nima. Trnje posvetne skrbi zaduši darove sv. Duha. „Ne iščite toliko: kaj bi jedli, pili“ itd. Svetemu Duhu vrata zapira

4. Telesna slada ali nečisto veselje; nad tem grehom se sv. Duhu največ gnusi. Nečistnike vidimo sv. vero zgubiti, pa ne se spreobrniti. Sv. Pavel je modrijane, visoke glave pridobil, pa Feliksa in Druzile ne (Dj. Apost. 24, 24). Pred nesramnimi sladuhi sv. Duh beži. Oh, očistimo čedno svoje sree sv. Duhu, da k nam pride, pa tudi skrbimo, da nas zopet ne zapusti!

II.

Koga sv. Duh zapusti? Ko je Noe po potopu goloba izpustil, se je hitro povrnil, ker ni našel družega, kakor blato. Blato za dušo je:

1. Posvetna ljubezen; ona sv. Duhu slovo da. „Ne ljubite sveta, tudi ne, kar je na svetu“ (I. Joan. 2, 15—16). Kar sv. Duh poželi, tega se svet brani. Posvetni duh je sv. Duha sovražnik. „Nihče ne more dvema gospodoma služiti“ itd.

2. Posvetne, ničemurne šege, zaničevanje sv. rečij, razbrzdano govorjenje, noša, živež črez mero, stan in potrebo. „Vse to ni od Očeta“ (I. Joan. 2, 16).

3. Občevanje s hudobnimi ljudmi. Mladeniča, devico, ki gre v slabo tovarišijo, sv. Duh zapusti; taki tavajo, kakor slepei po cesti pogubljenja. Oh, kako potreba nam je, se vsega tega varovati, ako hočemo biti tempelj sv. Duha!

Konec. Dražji kakor je dar, večji naj bo okovar. Ohranimo svoje srce, hišo, družino, vsega hudega, kar sv. Duha žali. Naj bo pri nas; on nas bo učil, lepo vladal, nas napolnil z veseljem in pravično žalostjo. On, oče mili vseh dobrot. Amen.



14. Binkoštni ponedeljek.

Vrni najdeno, pusti pri miru tuje blago.

Vsakdo, ki hudo dela, sovraži luč, da niso svarjena njegova dela.

Joan. 3, 20.

1. Večje dobrote na svetu ni, ko je ljuba luč. Slepec je ubožec, ne vidi solnea, ne lune; njemu je zemlja temna ječa.

2. Luč je dvojna, za dušo in telo. Kar svetloba za naše telo, je za dušo razodeta resnica božjega nauka. Zato

Jezus pravi: „Jaz sem luč sveta“ itd. Veliko ljudij pa temo več ljubi, ko luč, kakor nekedaj, še zdaj. „To je sodba“ itd.

3. Ljube duše! vsaka zmeta je dušna tema, v kateri človek v pogubljenje gre. Veliko je tacihi zmot po svetu; najškodljivejših so dve:

I. Prva nam dušo oslepi, da najdenega ne vrnemo.

II. Druga nam dušo pogubi, če tujega blaga v miru ne pustimo.

Sv. Duh razsvetli nas v tem premišljevanju!

I.

Najdeno blago vrni! Kakor nas beli sneg na solneu oblišči, tako posvetne reči srea tistih, ki se v nje zagledajo, zaljubijo. Na Boga se pozabi, vest zaduši, duša proda. Iz te slepote izvirajo goljufije, tatvine in zmeta, ne vračati najdenih rečij; čeravno nas vračati:

1. Naša pamet uči. Vsaka reč za gospodarjem, lastnikom vpije. Divji rod Kikipovs v državi Illinois na Amerikanskem ima sredi svoje vasi drevo, na katero obesijo vse reči, ki jih v tistem kraju najdejo, naj jih lastnik zopet dobi. Kako se pa pri nas godi? Najdeno vračati nas lepo uči:

2. Sveto pismo, „Ne poželi svojega bližnjega blaga“ (V. Mojz. 22, 1—3). „Kar ti želiš, naj bi tebi drugi storili, stori jim tudi ti.“ Ne tolažite se, rekoč: „Bog mi je srečo dal, da sem našel.“ Res ti je srečo dal, naj bi bližnjemu vrnil in mu dobroto storil, ne pa krivico, najdeno obdržal (Jer. 22, 13). „Ako nazaj ne daš, kar si našel, si vkradel.“ (Sv. Avguštin.)

II.

Tuje blago pusti v miru! Trojen pot je Bog vsakemu odkazal, se pošteno živiti: premoženje, delo, ali pa prošnjo;

le jedno samo je prepovedal v sedmi zapovedi: Ne kradi, ne po goljufijsko, ne po tatinsko, bodi si malo ali veliko. Veliko ukrasti se ljudje boje, ali po malem jemati se upajo ter ne pomislijo, da je skoraj nevarneje, po malem izmikati, zakaj:

1. Iz malega najhujši tat zraste. Kdo ni slišal pripoved o fantinu, ki je materi ukradeno šivanko prinesel, poslednjič pa pod vislicami materi uho odgriznil. Starši, strahujte otroke za vsako, še tako malo, ukradeno reč!

2. Iz malih ukradenih rečij velika teža priraste. Ako čolniča na vodi pogosto ne iztrebiš, temveč kamenček za kamenčkom v njega mečeš, bo potonil. Kako boš poslednjo uro vsako krivico povrnil, kako v večnosti vso težo nosil?

3. Tudi malo krivično blago sreče prineslo ne bo. Jeden krivični krajecar deset pravičnih požre (Prip. 4, 16—17). Po smrti bo tudi za vsak belič račun dajati (Mat. 5, 26). Kako bodete vračali nezvesti posli, osebenjaki, kočlarji, ki po dobravah les, na polju živež kradete? (Job. 31, 14).

Konec. Ljube duše! Ako vam je luč draga, časna in večna, ljubite pravico, sovražite krivico najdenega in vkradenega blaga. Tujega ne izmikajte, ne zakrivajte. Ste pa potrebni, tako zaslužite; če pa ne morete, pa izprositi. Kar človek izprosi, slobodno nosi in zavživa. Le pravičnim in poštenim sveti nebeška luč. Amen.



15. Praznik presvete Trojice.

(Prva nedelja po binškoštih.)

O presveti Trojici.

Pojdite in učite vse narode, in
krščujte jih v imenu Očeta in Sina
in sv. Duha. Mat. 28, 19.

1. Tri najimenitnejše godove sv. mati katol. cerkev vsako leto obhaja. Božič v spomin Boga Očeta, ki je svet tolikanj ljubil, da je svojega jedinorojenega Sina dal itd. (Jan. 3, 16); velikonoč obhaja v spomin Jezusa božjega Sina, ki je iz ljubezni do nas svoje življenje daroval; in svete binškošne praznike v spomin sv. Duha, ki nas je posvetil otroke Očeta nebeškega, brate in sestre Jezusa Kristusa, in tempeljne sv. Duha.

2. Trikrat častiti spomin pa današnja nedeljo obhaja presvete Trojice, povzevši vse tri skrivnosti neskončnega božjega bitja in zveličanja našega, od katerih je ukazal Jezus vse narode učiti in na nje krstiti, rekoč: „Pojdite, učite“ itd.

3. „O visokost bogastva božje modrosti in znanja“ itd. (Rim. 11, 33). Na ravno to presveto Trojico smo tudi mi krščeni, zaobljubljeni po krstni obljudi, dolžni jo spoznavati, hvaliti in moliti. Premislimo torej danes po nauku naše sv. vere tri reči:

I. Kdo je presveta Trojica?

II. Kaj je presveta Trojica nam storila?

III. Kaj smo mi presveti Trojici dolžni?

Slava Bogu Očetu, Sinu in sv. Duha! itd.

I.

Kdo je presveta Trojica?

1. Na to veliko vprašanje odgovoriti je hodil sv. Avguštin po bregu nezmernega morja (Beri: Apostolsko

Hrano II. 16, 4). Ako pa ravno ne zapopademo, lahko verujemo, kar nam je sam Bog Sin razodel. Eden sam Bog, pa tri osebe, to je presveta Trojica. Bog Oče je sam od sebe vekomaj; Bog Sin je rojen, iz Boga Očeta vekomaj; Bog sv. Duh izhaja od Boga Očeta in Sina vekomaj. „Tri so, in ti trije so jedno“ (I. Joan. 5, 7).

2. Vsaka oseba v presveti Trojici je Bog, pa niso trije bogovi, ampak jeden sam. Vsaka oseba je jednako vsemogočna, neskončna, večna, pa vendar niso trije večni, neskončni, vsemogočni, ampak jeden sam Bog. Kakoršen Oče, takošen sin, tak je Bog sv. Duh.

3. Da so pa ravno vse tri božje osebe po vsem jednake, se pa tudi tako razločijo, da je prva oseba Bog Oče, druga Bog Sin, tretja Bog sv. Duh, ter jih ne smemo zamenjati. Bog Sin je sicer rojen iz Očeta, Bog sv. Duh izhaja iz Očeta in Sina; pa vendar Bog Oče ni bil poprej, kakor Bog Sin ne poprej, kakor Bog sv. Duh, ne sv. Duh poznej, kakor Bog Oče in Bog Sin. Vse tri božje osebe so jednega bitja, jedne nature; vsakej spada jednaka božja čast. Nad to prečudno skrivnostjo človeški um strmi, pa verno v prahu svoje nizkosti moli: „Svet, svet itd. Slava Bogu Očetu“ itd. Kakor prečudna je skrivnost, tako ljubeznjiva in nadepolna je za nas, ako premislimo:

II.

Kaj je presveta Trojica storila, nas izveličati?

1. „V začetku je stvaril Bog nebo in zemljo, poslednjič je stvaril človeka, po svoji podobi“ (I. Mojz. 1). Za venec stvarjenja, gospodarja vseh stvari ga je postavil. „Kaj je človek, malo pod angele si ga ponižal, postavil črez dela svojih rok“ (Ps. 8, 5—9). In kdo je to storil? Bog Oče, prva oseba v presveti Trojici; on stvarnik vsemogočni; pa tudi naš ohranjevalec, naš ljubi Oče. Ni

zavrgel človeka po grehu, kakor prevzete angele, temveč mu je obljubil Odrešenika. Ni potopil ves rod, ampak ga je po Noetu ohranil. Ni zapustil človeštva, dasiravno ga je ono sploh pozabilo, temuč je pošiljal 4000 let očakov in prerokov ljudi učiti, svariti in na prihod obljubljenega odrešenika pripravljati. In kakor ga je poslal, ga je vsemu svetu oznanil: „Ta je moj ljubeznjivi Sin; njega poslušajte“ (Mat. 3, 17. 17, 5). Vse to nas pa tudi Jezus, Sin božji moliti uči: „Oče naš, kateri si v nebesih“ itd. Tudi las ne pade z naše glave brez vedenja Očeta.

2. Zgubljen je bil človek po prvem grehu. Nobena stvar, ne človek, ne angel ni premogel človeka odrešiti: „Prikazala se je dobrota in prijaznost Boga, našega zveličarja“ (Tit. 3, 4). „Velikokrat in pomnogih potih je Bog z našimi očeti govoril, zadnjič pa po svojem Sinu“ itd. (Hebr. 1, 1). Nas odrešiti je človeško naturo na se vzel, kakor dete v jaslicah jokalo, trpel žejo in glad, poslednjič celo na križu svojo kri preli v odpuščenje grehov. Postal je človek, naj bi mi otroci božji bili; v to solzno dolino se je ponižal, nas v nebesa povišati. Zapustivši svet postavi presveto rešnje Telo, in v zakramentu altarja pri nas ostane, do konca sveta. Prav govori sv. Pavel: „Če kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, naj bo preklet“ (I. Kor. 16, 22).

3. Kar je nam Kristus zaslužil, nam Bog sv. Duh deli: posvečujočo milost božjo, brez koje ne moremo zveličani biti (I. Kor. 6, 11). Sv. Duh nas posvečuje po vseh sv. zakramentih, on nas razsveti in uči (Joan. 16, 12—14, 26); nas očisti grehov, nas tolaži, in za dobro budi, nas v dobrem potrjuje, nas posveti otroke božje in pri nas biva (Gal. 4, 6. Ivan. 14, 17). Oh, kako srečni smo, da sama presveta Trojica za nas toliko skrbi in stori. „Kdor mene ljubi, bo moje besede spolnoval; in moj Oče ga bo ljubil,

ter bomo k njemu prišli, in pri njem prebivali“ (Joan. 14, 23). Zato smo se pa tudi pri sv. krstu presveti Trojici veličastno zaobljubili.

III.

Kaj smo mi presveti Trojici dolžni? Ni stvari tako revne na svetu, kakor novorojen človek na telesu, na duši. Pa tudi za nobedno stvar Bog toliko ne skrbi, kakor za novorojeno dete. Za svojega otroka ga vzame, za dediča nebeškega kraljestva. Kaj pa Bog od njega za vse to tirja? Spolnjevanje krstnih obljub, koje po svojih botrih stori.

1. Se odpove hudiču, vsemu njegovemu dejanju, in napuhu. Bili smo sužnji hudičevi, postali otroci božji; ne daj Bog! se povrniti v njegovo sužnost, v pregreho. Hudičevo dejanje je zapeljevanje; kdor pohujšanje daja, hudemu pomaga. Prevzetnost je hudiča poglavitna pregreha, nepokorščina pa druga. Kdor njega posnema, svojo krstno obljubo prelomi, in presveti Trojici ne služi.

2. Novorojen, krščen človek obljubi, verovati v Boga Očeta, ki je vse ustvaril; v Jezusa Kristusa, ki je za nas rojen bil in je trpel; v sv. Duha, v jedno sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov itd. Ali ne on, ki veli: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, marveč kdor dopolni voljo Očeta, ki je v nebesih (Mat. 7, 27). „Vera brez dobrih del je mrtva“ (Jak. 2, 26).

3. Dolžni smo vero, koje smo pri sv. krstu obljubili, v dejanju skazati. V imenu presvete Trojice vse začeti in končati, se pokrižaje zjutraj, zvečer, pred jedjo, po jedi. Vsako pokrižanje bodi ponovljenje krstnih obljub. Spomniti smo se dolžni imenovaje Boga Očeta, da nas je stvaril itd. Nizko glavo prikloniti, visoko hvalno pesem rekoč: Slava, čast in hvala Bogu Očetu itd. Spoznanje in čiščenje pre-

svete Trojice smo dolžni po svoji moči po svetu širiti, kajti tudi nam velja povelje Kristusovo: „Pojte po vsem svetu“ itd.

Konec. Visoka, nezapopadljiva je skrivnost presvete Trojice; ne tuhtati, ampak ponižno moliti jo imamo. Preljubeznjiva je njena skrb, milost in dobrotu za zveličanje naše; nikdar ne pozabimo, kar nam je storil Bog Oče, Sin in sv. Duh. S krstno obljubo smo se zavezali vse žive dni presveti Trojici služiti, njo moliti in hvaliti. Ponovimo svojo krstno obljubo pogosto, dopolnimo jo zvesto; tudi trojno jedini Bog hoče dopolniti vse, kar nam je obljubil. Veselo bomo nekđaj s Serafimi in Kerubimi prepevali trikrat: Svet, svet, svet si Gospod Bog Sabaot itd. Amen.



16. Praznik svetih apostolov sv. Petra in Pavla.

O cerkvenih zapovedih.

Ti si Peter (skala), in na to skalo bom sozidal svojo cerkev, in peklenške moči je ne bodo zmagale.

Mat. 16, 18.

1. Skrbno mater vidim milo jokati črez svoje otroke, katere je dojila, izredila, zdaj jo pa zaničujejo, je ne poslušajo in po svojih potih gredo v nesrečo.

2. Poznate mater? Sveta katoliška cerkev je. Poznate otroke? Slabi kristjani so, ki cerkvenih zapovedij ne slušajo in kakor neverniki živijo.

3. Oče nebeški je poslal svojega Sina zveličat nas. Jezus nam je sv. katoliško cerkev sporočil, nas po zveličanski stezi voditi. Ali usmili se Bogu!

Veliko kristjanov katoliške cerkve ne posluša in si z nepokorščino časno in večno nesrečo nalaga. Kako? Hočemo danes slišati. Kristjani! vaša mati iz mene govori; poslušajte!

1. Nevarno morje je svet, na katerem živimo. V sredi morja stoji skala, na katero je Kristus svojo cerkev pozidal, v katero nas je zaklical. „Ti si Peter“ itd.

2. Kdo pa je ta mati katoliška cerkev? Nato odgovoriti, treba je vse krščanstvo povzeti. Jezus je 12 apostolov izbral in 72 učencev izvolil. Vsem je Petra za glavarja postavil. „Ti si Peter itd. Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce“ (Joan. 21, 17). Apostolov nasledniki so škofje, učencev mašniki; med njimi so rimski papež naslednik sv. Petra, vidni, najvišji poglavar katoliške cerkve. Vsi cerkveni poglavarji po vsem svetu za verne skrbijo, kakor mati za svoje otroke. Potem je sv. mati katoliška cerkev zbor vseh vernih kristjanov itd. Poglavarji imajo verne vladati, verni pa slušati. „Kdor vas posluša, mene posluša“ itd.

3. Nas lepo vladati po stezi zveličanja, je katoliška cerkev pet posebnih zapovedij dala: Vsako nedeljo in svetek posvečevati, spodobno sveto mašo, pa tudi božjo besedo slišati. Kako slabo se pa to zgodi! Največ grehov se ob nedeljah in praznikih stori.

Sv. cerkev zapoveduje štiridesetdanski post in druge postne dni ter prepoveda o petkih meso jesti itd. Veliko jih še pa ne ve, kaj in kedaj je post. Brez razločka jedi in mere po svojem poželenju jedó.

Skrbna mati zapoveduje, najmanj enkrat v letu se izpovedati in v sv. velikonočnem času prejeti presveto

rešnje Telo. Pa so taki, ki celó tega ne dopolnijo. In taki katoličani so sv. cerkve najnevarnejši sovražniki. „Kdor cerkve ne posluša, je nevernik in očiten grešnik.“

4. V strašnih nevarnostih je sv. cerkev že bila, veliko mogočnih sovražnikov je imela: Nevernike in Jude, krivovrce, pa vse je srečno premagala, da se dopolni obljuba Jezusova: „Ti si Peter, vrata peklena nje ne bodo zmagale.“ Oh, kako varno, veselo je v sv. katoliški cerkvi živeti, kako tolažljivo v njej umreti! A katoličani so tudi dolžni:

5. Sveto katoliško cerkev ubogati, kakor pridni otroci mater. Nehvaležni otroci sreče nimajo, neubogljivi katoličani tudi ne. „Boga za očeta nima, kdor cerkve za mater ne spozna.“ (Sv. Ciprijan.)

Konec. Na trdi skali sv. katoliška cerkev stoji, trdno bo stala do sodnjega dne; vsi njeni sovražniki so se potopili in se bodo v morje svojih zmot in hudobij.

1. Ne poslušajmo torej krivih naukov ljudij, ki niso naše vere. „Slepci so in slepe vodijo“ itd. (Mat. 15, 14).

2. Zvesto cerkvene zapovedi dopolnujmo in prezirajmo posvetne, po imenu kristjane. „Po njih delih jih boste spoznali“ itd. (Mat. 12, 33).

3. Molimo za svojo mater sv. katoliško cerkev, naj bo povišana in po vsem svetu razširjena. Ona je prava mati časne sreče in zveličanja večnega.

4. Častimo apostole, stebre katoliške cerkve, pred vsemi pa sv. Petra in Pavla. Oni so vse zapustili, kri prelili za sveto cerkev Jezusovo; nam zapustili vzgled, po njih stopinjah hoditi. Amen.



17. Vnebovzetje device Marije.

Marijina visokost in čast.

Marija si je najboljši del izvolila,
kateri ji ne bo odvzet.

Luk. 10, 42.

1. Hvaležni otroci obhajajo spomin svoje ljube matere, domači svoje skrbne gospodinje, katoličani danes častito vnebovzetje kraljice.

2. Veselo obhajamo god, v katerem se je Marija, zapustivši dolino solz, za svojim božjim Sinom podala in prejela najboljši del, katerega si je izvolila, in ji nikoli ne bo odvzet.

3. Ta svet spomin spodobno obhajati pomislimo:

I. Marije visokost, naj jo vredno spoštujemo;

II. Marije čast, katero smo ji dolžni dajati.

Oglej se milo na nas, o Marija, in nam izprosi pomoč, da te vredno častimo.

I.

Marijina visokost. Neskončno velik je Bog, on stvarnik nebes in zemlje. Majhni smo mi revni pozemeljski črvi. Greh je naredil med Bogom in ljudmi neizrečeno veliko vrzel. Človeka z Bogom spraviti, je prišel božji Sin, se je med Očeta in človeka vstopil, ter je med seboj in med nas Marijo povzdignil, po kateri je človek postal. Tako je veliko vrzel zadelal in preveselo vrsto naredil. Na prvi vrsti je On, božji Sin, na drugi Marija, božja mati, nad vse angele in svetnike povzdignjena, visoko imenitna.

1. Po svojem imenitnem rodu, kraljeve hiše Davidove, ljubeznjiva hči Joahima in Ane; od prerokov oznanjena, od starih očakov poželjena, kakor zgodnja danica mračnemu svetu.

2. Po svojih svetih čednostih, čisti ljubezni, modrosti, potrpežljivosti, ponižnosti. Njo imenujejo učeniki ženo, z dvanajstimi zvezdami ovenčano, ki so Marije svete čednosti.

3. Po njenem povzdigovanju čez vse stvari v nebesih in na zemlji. Veselo je Marija revni svet zapustila. Častito jo je presveta Trojica sprejela, Bog Oče svojo najljubšo hčer, Bog Sin svojo mater, sv. Duh svojo nevesto. Razveselili so se vsi nebeški prebivavci svoje kraljice. To je tisti Marijin del, ki ji ne bo vzet. Tamkaj zdaj kraljuje z Jezusom in za nas skrbi. Oh, naj bi Marijo tudi mi vredno častili!

II.

Marijina čast. Sovražniki katoliške vere so tudi sovražniki Marijine časti: Nestorijanci v petem stoletju, Luterani naše dni. Ali sv. katoliška cerkev zida velike tempelje, stavi altarje Mariji v čast, ni lahko hiše, v kateri ne najdeš podobe Matere božje: In po pravici. „Z Marijo je prišel Bog Sin na to zemljo, ž njo zaslužijo ljudje k Bogu priti.“ (Sv. Avguštin.)

Pa le tisti Marijo vredno časté:

1. Kateri Marijine čednosti zvesto posnemajo, nje sveto čistost in sramežljivost (Luk 1, 29), Marije pobožnost (Luk. 2, 42), Marije ponižnost (Luk. 1, 38), potrpežljivost na potu v Betlehem, v Egipt, pod križem itd. Vsak stan, vsaka starost si lahko od Marije čednostni vzgled posnema. Kdor Marijo prav časti

2. Naj se Marijini prošnji priporoča; ona je pomočnica kristjanov, tolažnica žalostnih. Marija je pri-

bežališče grešnikov. „Še ni bilo slišati, da bi pogubljen bil, kdor se je Mariji prav priporočil.“ (Sv. Anzelm.) Imaš razuzdanega moža, deco, malopridne, sovražne sosede, priporočaj jih Mariji. (Kako lepa je bratovščina prečistega srca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov!)

3. Obhajaj njene svete godove (praznike) s postom in vrednim prejemanjem svetih zakramentov; in boš občutil Marijino. (Beri: Evangeljsko Hrano III. str. 9.)

Konec. Srečni otroci, ki imajo dobro mater, srečni kristjani, ki imamo Marijo; in naj mati svoje dete zapusti, nas Marija ne bo zapustila, le bodimo mi njeni dobri otroci. Visoko nad nami, tam v nebesih kraljuje, globoko iz doline solz jo mi pozdravljamo, kakor nas sv. katoliške cerkev uči: Češčena si kraljica! itd. Amen.



18. Praznik Marijinega rojstva.

Hoja za Marijo.

Iz Marije je rojen Jezus, kateri je imenovan Kristus.

Mat. 1. 16.

1. Pridite srečni otroci dobre matere; nje rojstni god hočemo danes obhajati prav veselo. Saj večje sreče za otroke ni, ko je dobra mati, ne veselja slajšega, kakor se matere radovati.

2. Pridite danes verni kristjani; rojstvo Marijino hočemo obhajati, od katere je rojen Jezus, imenovan Kristus. Ravno danes se je svetu prikazala kakor zarja jutrnja, lepa kakor luna, svetla kakor solnce (Vis. pesm. 6, 9). Razveselila je žalostni svet; zakaj: Od Marije je rojen Jezus itd.

3. Ali kaj bomo Mariji za rešitev (vezilo) dali? Srebra in zlata nimamo, ona ga tudi ne potrebuje. Naše posnemanje (hojo za Marijo) ona želi, naj življenje otrok pot za materjo k svetim nebesom bo.

Kako bomo za Marijo hodili, hočemo danes skleniti. Izprosi nam k temu pomoč, o Marija!

Razlaganje. Najbolj imenitna za človeka sta dneva dva: rojstva in pa smrti. Žalosten je rojstni dan za Adamove otroke. Sveta cerkev zato svetnikom dan smrti častito obhaja. Vendar se trojnega rojstva veseli: Jezusa, božjega sina, sv. Janeza Krstnika in pa Marije device, brez madeža spočete.

Ako pa ni rojstvo naše tako veselo, bo saj vesela naša smrt, če za Marijo lepo hodimo in njeno sveto življenje posnemamo:

1. Z bogaboječnostjo in pobožnostjo: „Kjer je vaš zaklad, tam je tudi vaše srce“ (Luk. 12, 34). Le tje vse pelja, kamor srce pelja. Le v nebesa je Marijo srce peljalo, kakor nam priča nje visoka pesem: „Moja duša poveljuje Gospoda“ itd. (Luk. 1, 46—55). Tako naj bo naše največje veselje Bog, naše želje nebeško veselje. Povzdignimo svojo dušo v molitvah, v svetih pesmih in pogovorih. Naše noge naj hodijo po zemlji, naše srce naj bo v nebesih. To je prva steza hoje za Marijo. Mi bomo za Marijo hodili

2. Z svestobo v svojem stanu; zvestoba je druga steza Marijina. Kako sramežljiva je bila devica, ker se je prestrašila angeljskega pozdravljenja! (Luk. 1, 29). Kako ste pa ve dekleta zvesta svojemu deviškemu stanu? Kako živite vi mladeniči? Kdor svoje devištvo zapravi pred zakonom, stezo Marijino zapustivši, se na široko cesto pogubljenja poda.

Kako zvesta je bila Marija, zakonska žena svetemu Jožefu do smrti, kako skrbna gospodinja, kako ljubeznjiva mati! (Luk. 2, 42). Ali posnemate vi zakonski Marijino zvestobo, stariši Marijino skrb za otroke? Ste družina tako pridni pri svojem delu? vi kristjani v svojem zadržanju, kakor vas Kristus uči? Vsem Marija naroča: „Karkoli vam moj Sin poreče, storite! (Jan. 2, 5). Po stezi Marijini hodimo.

3. S potrpljenjem. Kar je Mariji Simeon napovedal (Luk. 2, 35), se je Mariji na tanko spolnilo. Poglejmo jo v Betlehemu pri jasliah, na begu v Egipt, pod križem svojega Sina. Potrpežljiva dekla svojega Gospoda je neprenehoma bila, kraljica mučenikov.

Steza življenja je potrpljenje. Kako pa smo mi režoči, ako nas kaj poboli, besedljivi, če nas kdo posvari, nevoljni, če nam po volji vse ne gre, jezljivi, če nam ljudje vsega po volji ne storijo! Tako dejanje ni hoja za Marijo, ki je po trnju trpljenja v nebesa hodila, akoravno je vsa nedolžna bila. In če se na zelenem lesu taka godi, kaj bi se nam ne godilo, ki smo grešniki, suh les. „Bog tepe, kogar ljubi, in otroka ne pusti brez šibe“ (Hebr. 5, 6). Veselimo se, ako zavoljo pravice trpimo; takó hodimo za Marijo po stezi v zveličanje. Gotovo bo potem veselo naše drugo rojstvo za večnost, dan naše smrti. „Tako ljubimo Marijo, katero častimo, ako jo bomo iz vsega srca posnemali. Pa le takrat jo bomo prav ljubili in častili, ako jo bomo iz vsega srca posnemali“ zvesto za Marijo hodili. (Sv. Jeronim.)

Konec. „Tvoje rojstvo, o devica in božja porodnica! je oznanilo vsemu svetu veselje; zakaj iz tebe je prisijalo solnce pravičnosti, Kristus naš Gospod, ki je nas rešil pogubljenja in nam zveličanje prinesel, je smrt premagal ter nam dal življenje. Veselite se danes Adamovi

otroci; zakaj danes je prisvetila tista prečudna jutrnja zarja, katere svetloba nam je solnce pravice, prihod označila iz višave.“ (Sv. cerkev.) Veselo pa tudi za Marijo hodite! Ti pa Marija črez nas kraljuj, ti in tvoj Sin! Prosi za nas sveta božja porodnica, da vredni postanemo obljub Kristusovih! Amen.



19. Praznik vseh svetnikov.

Občestvo svetnikov.

Verujem v občestvo svetnikov.

Apostol. vera.

1. Stara in lepa navada je rešitev obhajati: Vsaka skrbna mati otrokom rešitev obhaja, vsa hiša se tega veseli, spominja ljubih, katerih blizu ni.

2. Tudi sv. mati katoliška cerkev to v celem letu dela, obhaja vsaki dan spomin svetnika ali svetnice. Ali število svetnikov je toliko, da ne more vsakemu posebej češčenja opraviti; zakaj: „Videl sem veliko trumo, katere ne more nihče prešteti“ itd. pravi sv. Joan. v skriv. razodenju 7, 9—12.

3. Zato današnji svetek vsem svetnikom posvečuje in nas vse oveseli. Trojno bratovščino danes obhajamo:

I. Svetnike v nebesih častimo, zveličane brate in sestre naše.

II. Vernikov na svetu se spominjamo, ki se z nami za nebesa vojskujejo.

III. Vernih duš v vicah ne pozabimo, ki še v ognju očiščevanja trpijo, da jim pomagamo.

To je občestvo svetnikov, prav veselo za nas. Prosim vas, da me zvesto poslušate:

I.

1. Svetniki v nebesih. Veselo povest vam imam izročiti od naših ljubih bratov, sester, znancev in znank. Iz daljne dežele vas lepo pozdravijo, ter vas povabijo k sebi v nebesa. Kakor zvezde na jasnem nebu, se svetijo v nebesih svetniki krog Jezusa in Marije, apostoli s svojimi čedami, mučenci, učitelji, spokorniki, device in udove svete. „Nobeno oko ni videlo“ itd. (I. Kor. 2, 9).

2. Ravno to veselje tudi nas pripravljeno čaka, to nam svetniki želijo in nam roke podajajo ter za nas prosijo. „Svetci so rože vsajene med trnje sveta, ki so v rosi milosti božje, od ljubezni vsemogočnega ogrevane, veselo v nebesa prirastle, od koder nam ljubeznjivo migljajo, za njimi priti.“ (Sv. Avguštin.)

3. Naša dolžnost je, jih častiti, čednosti posnemati, njih priprošnji se izročati. Oh, bodite pozdravljeni nebeški prebivalci! Pomagajte nam v srečno deželo vašo!

II.

Verniki na svetu. Poglavitna čednost svetnikov je ljubezen do Boga in bližnjega; naj tudi nam bo (I. Joan. 2, 9). Vsi smo bratje in sestre na svetu, otroci Očeta v nebesih; drugi za druge moramo skrbeti.

1. Da se v dobrem trdimo z lepimi spomini, svetimi vzgledi. Stariši, gospodarji, tovariši so dolžni svoje v dobrim podpirati, kakor so svetniki storili.

2. Z bratovskim posvarjenjem. „Ako se tvoj brat pregreši, posvari ga“ itd. (Mat. 18, 15—17). Vedeti morate, bratje moji, da kedor grešnika zavrne, dušo reši itd. (Jak. 5, 20).

3. Da si v potrebah, dušnih in telesnih, pomagamo (I. Joan. 3, 17—18). Imamo tudi veliko bratov in sester

daleč za morjem, neznabogov, ki v temi smrti sedijo, ne poznajo Boga in mu služiti ne vedo. Tudi njim smo dolžni v naše občestvo pomagati z molitvijo in z miloščino, po bratovščini sv. Leopolda. Tako nas bo ljubil Oče nebeški dobre otroke in nas k sebi vzel, nam vse naše solze obrisal (Skriv. razod. 21, 3).

III.

Duše v vicah. Sveto je prebivališče Svetnikov, nič nečistega v nebesa ne more; zato rej obhajamo tretji spomin vernih duš v vicah, naših rajnih, ki časno trpijo in se čistijo, plačujejo božji ostri pravici, čakajo na našo pomoč. Naši znanci, prijatelji, sorodstvo, starši in z Jobom kličejo: „Usmilite se mene, usmilite se mene vsaj vi prijatelji moji!“

1. Lahko jim pomagamo z molitvijo, darovanjem svete maše in drugimi dobrimi deli po vzgledu Makabejskih bratov (II. Mak. 12, 43—46).

2. Mi smo jim dolžni pomagati, ker so nam tudi oni v življenju dobro storili. Oče kliče sina na pomoč, mati hčer, mož vpije do žene, brat do brata, prijatelj prijatelja prosi.

3. Nam je dobro, dušam iz vic pomagati; tudi one bodo rešene za nas prosile: „S kako mero merimo, s tako se nam bo tudi nazaj merilo“ (Mat. 7, 2). Delajte si prijatelje itd. (Luk. 16, 9).

Konec. Poglejte lepo in veliko občestvo svetnikov, od Boga Očeta ustvarjenih, od Sina božjega odkupljenih, od sv. Duha posvečenih božjih otrok. Vsi smo eno veliko sorodstvo v božjem kraljestvu (Efes. 2, 19—22). Vsi se danes rešujemo; ali ti se že v nebesih veselé, ti v vicah trpijo, ti se po svetu vojskujemo. Veselo si danes

v roke sezimo, skrbno drug drugemu v nebesa pomagajmo, da bomo srečno k Očetu prišli in pri njem prebivali. Amen.



20. Spomin vernih duš.

O skrbi za pokojnike.

Sveta in dobra je misel moliti
za mrtve. II. Mak. 12, 46.

1. Vse nam neusmiljena smrt vzame, vse raztrga, samo jedno nam pusti, krščansko ljubezen; ona je zlato vezilo, ki nas na pokopališče rajnih pelja, ona svetla luč, ki nas v žalosti tolaži.

2. To tolažilno obezalko ranjenih sre sv. katoliška cerkev oživlja s svojimi svetimi obredi za rajnimi. Zvonov mili glas, žalostno petje, mrtvaški prt, sprevod na pokopališče, nam veli: „Usmilite se“ itd. (Job. 19, 20).

3. Kdo še ni spremil ljubih h pogrebu? Kdo nima svojih na onem svetu? Poglejmo danes:

I. Kako se mrtvim na onem svetu godi? In ako še česa potrebujejo,

II. Kako se jim pomaga? Sveta in dobra je misel na mrtve; ona žive modrosti uči.

I.

Kako se mrtvim godi? Oni so na božji pravici v nebesih, ki so kraj večnega veselja, ali v peklu, ki je kraj večnega trpljenja. Naša sveta vera nas uči, da so tudi vice, tretji kraj časnih kaznij za duše, ki še niso zadosti čiste za nebesa (Raz. Joan. 21, 27). Tam duše, ki

so v milosti božji se ločile, pa še ne dosti spokorile, tako dolgo trpé, da se dočistijo in zadosté (Mat. 12, 31—32). Nebeščani ne potrebujejo naše pomoči; njim gre naša čast; pogubljenim pomagati ni, ker s peklom ni zveze, tam ni ljubezni božje; le dušam v vicah pomagati nas sveta vera uči, kar nam že tudi zdrava pamet veleva.

2. Sveta katoliška cerkev je od nekdanj za mrtve opravila imela. „Vsako leto opravljamo daritve za mrtve“. (Tertul.) Sv. Ambr. je prijatelja Faustina tolažil pri smrti sestre, rekoč: „Menim, da imamo za njo le moliti, ne toliko jokati.“ Sv. Monika je na smrtni postelji prosila, naj je pri altarju pomnijo (Djanje Svet. I. 458). „Od apostolov je ukazano pri sv. maši mrtvih pomniti. Vedeli so, da se jim s tem veliko pomaga“ (Sv. Krizost. Dejanje Svet. II. 525).

II.

Kako rajnim pomagati? Kadar so Izraelci hudo vojsko imeli, je jih mnogo smrt storilo. Vojvoda Juda Makabejec reče mrličé pokopati, pa tudi za mrtve brati in moliti itd. (II. Mak. 12, 38—46). Tako imamo za rajnimi:

1. Krivico poravnati. Krivično blago natančno odpraviti (Mat. 12, 31—32).

2. Za rajne mrtve moliti, ubogaime dajati, in druga dobra dela opravljati (Dejanje Svet. II. 527).

3. Svete maše najemati; ako pa nimamo začem, svete maše za nje slišati. Tudi odpustke za verne duše darovati, nas sveta cerkev uči.

4. Treh rečij se pa imamo v zadevi mrtvih varovati:

a) vedeževanja, kje da se duše rajnih nahajajo in krive preroke prašati, kako, s kolikimi mašami ali božjimi poti bi se jim pomagalo? Duše rajnih so v božjih rokah. Molimo za nje! Ako jim ne pomagamo, pa sami sebi.

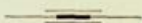
b) Svojih rajnih nehvaležno pozabiti. Mož! žena! otroci!

prijatelji! toliko so rajni za vas storili, vam zapustili; vi jih pa pozabite! „S kakoršno mero“ itd. (Luk. 6, 38).
 c) Ne zanašajmo se na svoje dediče, sorodnike, prijatelje, da hočejo za nami opravljati; kakor mrtvaških zvonov glas bo zginil naš spomin. Zdaj plačujmo za vice, da nam po smrti potreba ne bo. Zdaj so dnevi milosti, tamkaj bo čas ostre pravice. „Dokler je dan“ itd. (Jan. 9, 4. Dejanje Svet. II. 530).

Konec. Vsak človek trojne prijatelje ima: posvetno blago, sorodstvo in čednosti pa dobra dela. Je potreba v večnost, ga prvi zapustijo, drugi do groba spremijo, le tretji gredo z njim (Drobtinice IV. 115). „Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo; njih dela gredó za njimi“ (Skriv. razod. 14, 13). Amen.



TRETJI DEL.



Pridige ob cerkvenih godovih.



Pripomnja.

*Quoniam varietas delectat et mutatio thematum
multum aedificat, conceptus hi usui commendantur,
quando haec festa in diebus Dominicis occurrunt.*

Slomšek: Drobot. 1856.



1. God sv. Andreja apostola.

Hoja za Kristusom.

Jezus reče Šimonu in Andreju:
Pojdita za menoj! In zdajci sta
mreže popustila in sta šla za njim.

Mat. 4, 18—19.

1. Vsak pošteni stan na tem svetu je vinograd Gospodov, v kojega Bog delavce kliče, delo odkaže, plačilo obljubi (Mat. 20, 1—16). Kliče kmete, gospode, družino, gospodarje itd. Blagor mu, kdor svoj pravi poklic začuje in hiti za njim, kakor sv. Andrej.

2. Bil je ubog ribič, brat Šimona Petra, v Betzajdi na Galilejskem doma. (Beri: Dejanje Svet. II. del. str. 638.) Kristus jima reče: „Pojdita“ itd.

3. Tudi nas Kristus kliče, za njim hoditi, vsakega po svojem stanu, rekoč: „Kdor hoče za menoj“ itd. (Mat.

16, 24). Pa jedni ne poslušajo, drugi za Kristusom ne gredó, tretji na pol pota ostanejo ter ne dosežejo svojega poklica. Sveti Andrej pa nam prelepo kaže:

I. Kako hitro imamo Kristusa slušati.

II. Kako stanovitno za njim hoditi.

Usmiljeni Jezus nas kliče; poslušajmo, kaj veli!

I.

Kaj je naš poklic? Si po božji volji tisti stan izvoliti, za katerega nam je Bog veselje in pa lastnosti dal, njega dolžnosti zvesto dopolnjevati po nauku in vzgledu Kristusovem: to je hoja za Kristusom. Kdor hoče svoj poklic doseči ima, kakor sv. Andrej:

1. Božje nauke poslušati; oni nam pokažejo stan, povejo dolžnosti, pokažejo, kako jih prav in lahko dopolnimo. „Moje ovčice moj glas poslušajo in hodijo za menoj“ (Jan. 10, 27). Tako je poslušal sv. Andrej najprej sv. Janeza Krstnika, in po tem Kristusa. Ti, ki rajši zapeljivi svet poslušáš, bereš — tudi za njim hodiš. To ni tvoj poklic.

2. Vse napotljaje in zadržke srčno premagati, kedar smo prepričani, da nas Bog kliče. Tako sv. Andrej. Pogosto nam branijo sorodniki, prijatelji in znanci, še goje posvetne stvari, največkrat pa naše pregrešne navade, kakor sv. Avguštinu. (Beri: „Življenja srečen pot“ str. 182.) To nam Kristus veli (Mat. 10, 34—39).

3. Se obljubljenega plačila veseliti, ki nas stotero čaka. Sv. Peter je vprašal Jezusa, kaj bodo imeli isti, ki so, vse zapustivši za njim šli? Lepo obljubo da Jezus njim, pa tudi nam (Mat. 19, 27—29). Oh, zlate obljube nebeški glas! Kdo bi hitro in veselo pa tudi stanovitno, kakor sv. Andrej za Kristusom ne hodil?

II.

1. Prišel je svoje dni k Jezusu bogat mladenič, in ga vprašal, kaj mu je storiti za večno življenje? Ko mu Kristus reče: „Ako hočeš popolen biti, prodaj, kar imaš, daj ubogim, potem pridi in hodi za menoj“, ga je mladenič žalosten zapustil; stanovitno je pa sv. Andrej za Jezusom hodil!

2. Še lepše je hodil za Jezusom oznanovaje nja sveto vero po severnih krajih Skitije, Ahaje itd., do križa, na kojem je, kakor njegov mojster častljivo umrl. (Beri: Dejanje Svet. II. del. str. 639—641). Oh, častita stanovitnost, čudežna zvestoba služabnika božjega! Kako lepo, veliko pa tudi plačilo v nebesih! Kako nestanovitna, slaba pa je naša hoja za Kristusom; zato pa bo tudi malo, ali celo nobenega plačila za nas. Na večerjo dobrot ga spremljamo, na Oljski gori težav, na Golgati križa in trpljenja pa ga zapustimo. „Le kdor bo do konca zvest, bo zveličan.“ Veliko jih nastopi pot k nebesom, pa le malo stanovitnih pride do vrha.

Konec. Na noge! Kristus nas kliče, on naš vojvoda drži kvišku bandero sv. križa ter veli: „Kdor hoče za menoj“ itd. Ni nam domačije zapustiti, pa pregrešne navade; ne v tuje dežele hoditi, pa izogibati se slabih tovarišij; na križu nam ne bo za Kristusa umreti, pa trpeti križe in težave. Po vzgledu sv. Andreja objemimo svoj križ in ga za Jezusom nosimo. Bomo s Kristusom trpeli, se bomo tudi ž njim veselili, kakor sv. Andrej. (Beri: Dejanje Svet. II. str. 642.) Sv. Andrej, ljubitelj križa, prosi za nas! Amen.



2. God sv. Tomaža apostola.

Prava, živa vera.

Tomaž, ne bodi neveren, ampak
veren. Jan. 20, 27.

1. Sv. Tomaž je bil počasen v veri za se, pa toliko močnejši steber sv. vere je za nas; on se je hotel vidoma prepričati ustajenja Jezusovega, naj bi mi prepričani, v svoji veri trdni bili.

2. Kako čudno lepo se je to godilo, poslušajte! (Glej: Dejanje Svet. II. str. 743—745.)

3. Je pa naša vera tako živa in trdna, kakor je Tomaževa bila? Kakoršno naše življenje, takšna tudi naša vera. V sedanjih časih najdemo dvojne slaboverce po svetu, kojih se nam je varovati:

I. Kateri se naukov Jezusovih ne držijo;

II. Ki po naukih sv. vere ne živijo.

Obojna nevera pelja v pogubljenje. Ne bodite neverni, ampak verno in zvesto poslušajte!

I.

1. Največja izguba je izguba vere. Slepcec je ubožec, brez luči je svet žalostna, temna puščava. Zato veli Kristus: Jaz sem luč sveta itd. (Jan. 8, 12).

2. Kakor v času Jezusovem niso teme luči razumevale in so hudobni luč sovražili; tako sedanje dni neverci luč sv. vere, od Jezusa razodete, ali celo zavržejo, kakor neverniki, ali le toliko in take resnice iz nauk Jezusovih sprejmejo, ki jim dopadejo, kakor krivoverci. Ali ne čujete večkrat govoriti: Vsaka vera je jednako dobra itd. Saj po smrti ni pekla, ni nebes. To ali ono so si duhovniki izmislili, da nas strašijo itd. Take krive učitelje le poslušati, je naše vere smrt, le jedno razodeto resnico dvomiti je smrten greh. Kristus je Tomaža ne-

vernega imenoval, ker ta ni veroval, da je on od mrtvih vstal, kaj bo pa tebi rekel? (Beri: Dejanje Svet. II. str. 77, 2). Sv. Janez apostol je krivoverca v toplici srečal, in je dejal: „Bežimo, da nas zavoljo njega stan ne zasuje.“ Celo pozdravljati krive učitelje je vernim prepovedal (II. Jan. 10—11). Kako pa veliko sedanjih kristjanov omahuje, krivovere hvali, jih posluša, in pravo vero slabi v besedi in vzgledu. Ne daj Bog tega!

3. Naša vera ima biti trdna, kakor je bila prvih kristjanov, mučencev. Apostole so pretepali, preganjali, morili, pa vse so rajši zgubili, ko sv. vero (Dejanje apost. 5, 40—41). Kdo bere mile stanovitnosti Japanov, in ga solze ne polijejo (Glej: Šmida katehiz. I. str. 13 b). Kaj bi pa ti storil, če bi tebi za vero šlo. Naša vera ima biti cela in popolna, kakor jo je Kristus učil, apostoli oznanjali in sv. katoliški cerkvi ohraniti dali; ne pičice opustiti, ne premeniti (Mat. 5, 18—19). Kako grdo so krivoverci delali z nauki, kako neusmiljeno z vernimi? Kako zvesto so se pa pravoverni za njo poskušali (Glej: Šmida kateh. I. 13, c). „Le jeden Bog je, le jedna vera itd. (Ef. 4, 5). Naša vera mora biti živa, kakor je bila Tomaževa (Dejanje Svet. II. 745).

II.

Najhujša zmota je, krščansko vero imeti, pa neverno živeti:

1. Ako je naša vera mrtva brez dobrih del (Jak. 2, 14—17). Taki kristjani so, kakor suhe veje na drevesu. Kaj je storil Jezus figovemu drevesu, ki je bilo brez sadja? (Mat. 21, 19). Beri, kako je krščanska vera prve kristjane oživila (Ap. Dejanje 2, 42). Kako še neprenehoma ljudi preminja, ki se prav pokristjanijo (Šmid kateh. I. 21, 3. 4). Kako malo se pa nam po dejanju pozna, da smo pravoverni kristjani v molitvi, postu, miloščini.

2. Ako naša vera po naših hudobnih delih druge pohujša. Kakor gnilo jabelko množino zdravih, kakor gnil ud celo telo ognije, tako pregrešno življenje kristjanov ovira pagane, da se ne pokristjanijo (Šmida kat. I. 22 a) in napeljuje kristjane, hudobne vzglede posnemati. Lakomniki, prešestniki, jezljivci, kje je vaša krščanska vera? „Vera z ljubeznijo združena je vera kristjana; vera brez ljubezni je vera hudiča.“ (Sv. Avg.) Taka je vaša, ki sami sebe in druge v pogubljenje vlečete. „Kdor drugim v zveličanje pomaga, je namestnik Jezusov; kdor pa bližnjemu pomaga v pogubljenje, je namestnik hudičev.“ (Sv. Cipr.)

3. Ako se kristjan božje pravice ne boji, za večnost ne skrbi. Kako veruješ, da je tvoja duša neumrljiva, kojo v nemar puščaš? da so nebesa, za koje tako malo skrbiš? da te jeden sam smrtni greh večno pogubi in vender pokoro odlagaš? To sv. Terezija imenuje najhujšo neumnost in pomanjkanje žive vere korenino vseh hudobij. Mrtva vera, kristjana hujše pogubi od neverca. Kako se bodo pagani pogubljenim kristjanom smejali, kako krivoverci pravo-verne zaničevali, rekoč: „Vi ste pravo vero“ itd.

Konec. Neskončno usmiljeni Bog! Za jedno reč te hočem na vse veke hvaliti: da si mi dal izmed toliko milijonov nevernikov biti podučenemu in rojenemu v pravi jedino zveličanski veri! Za jedno milost te hočem vse žive dni prositi: Daj mi po tej pravi sv. veri živeti in umreti. Kdor denar izgubi, le malo izgubi; kedor ob poštenje pride, veliko več izgubi; kedor življenje izgubi, še mnogo več izgubi; kdor pa vero izgubi, izgubi vse! Amen.



3. God sv. Janeza apostola in evangelista.

Goreča ljubezen božja.

Peter je videl tistega učenca zadej
iti, katerega je Jezus ljubil.

Jan. 21, 19.

1. Sv. Janez evang. se posebni ljubljenec Jezusov imenuje in po pravici, kakor nam Jezus kaže pri zadnji večerji in na križu (Dejanje Svet. II. 775).

2. Kako je zaslužil Janez toliko srečo? Po svoji deviški čistosti, nedolžnosti in pristrčni ljubezni do Jezusa (Beri: Dejanje Svet. II. 775).

3. Kdo izmed nas ne želi biti ljubljenec Jezusov, na njegovih prsih sloneti, Marijo za mater imeti? To srečo lahko dosežemo, če po vzgledih in naukih sv. Janeza ljubimo:

I. Boga nad vse;

II. Bližnjega, tudi sovražnika, kakor sami sebe.

„Ne bo se svetila duša v večni lepoti, ki se ni tukaj čistila v ognju ljubezni“, uči sv. Gregor. Kako? Poslušajte!

I.

Tri znamenja prave božje ljubezni so:

1. Vedno na Boga misliti. Sv. Janez je premišljeval, božje reči dni in noči; zato ima orla (postojno) na podobi. Kako visoko se je v božje skrivnosti povzdigal, nam priča začetek njegovega evangelija, zapopadek skrivnega razodenja. Kdor Boga živo ljubi od jutra do večera, svoje misli in želje v Boga obrača, kakor sv. Karol Boromej (Šmida kat. II. 2, c). Kjer je vaš zaklad, tam je tudi vaše srce (Luk. 12, 34).

2. Od Boga lepo in rado govoriti. „Iz obilnosti srca usta govore“ (Mat. 12, 34). Sv. Janez je govoril od Jezusa po Jeruzalemu, Judeji, mali Aziji. Ni molčal, čeravno so mu sovražniki prepovedovali, ga hudo trpinčili. Naj bi njegova beseda tudi po smrti ne utihnila, je pisal sv. evangelij, tri pisma in skrivno razodenje, vse iz ljubezni do Boga in bližnjega (Dejanje Svet. II. 776). Kolikor ti rad božjo besedo poslušáš, se od pridige in božjega nauka pomenkuješ, pobožne knjige bereš, sv. pesmi poješ in moliš, toliko Boga ljubiš?

3. Živo pričo, da Boga resnično ljubi, pa ima, kdor voljo božjo dopolnjuje in vse rad za Boga da. „Kdor mene ljubi, izpolnjuje moje zapovedi“ (Jan. 14, 21). Sv. Janez je zapustil očeta, mater, čoln, mreže, šel za Jezusom do križa, vse iz ljubezni božje. Božjo voljo dopolniti, je po zapovedi Jezusovi prehodil mesta in dežele, oznanoval sv. vero, za kojo so ga v sod vrelega olja potisnili, in v pregnanstvo na otok Patmos poslali; vse je iz gole ljubezni božje storil in prestal. Koliko si jih pa že ti podučil, naj bi Boga prav ljubili? Koliko posvaril, naj bi Boga ne žalili? Koliko misijonarjem pomagal, naj bi božje kraljestvo razširjevali? Koliko si pritrgal, se premagal, potrpel iz čiste ljubezni do Boga? „Ljubezen velike reči naredi ako jih ne, ljubezen ni.“ (Sv. Gregor.) Koliko znamenj božje ljubezni najdeš nad sabo? „Tvojo ljubezen, o Gospod, mi daj in pa tvojo milost in sem srečen zadosti“ (Sv. Ignacij Lojol). „Moj Bog in moje vse“ (Sv. Frančišek Seraf.). Božje ljubezni tovarišica je ljubezen do bližnjega.

II.

Prava krščanska ljubezen je lestvi podobna, ki ima dva stožirja: božjo ljubezen in ljubezen do bližnjega; jedna brez druge biti ne more.

1. Naša ljubezen ima biti resnična. Kdor pravi, da Boga ljubi, svojega brata pa sovraži, je lažnivec itd. (Jan. 4, 20). Kako lepo je sv. Janez v dejanju pokazal, kar je učil! (Dejanje Svet. II. 777—778). Poslednji nauki so bili opomini k ljubezni (str. 778), vsaka stran, vse vrste njegovih pisem dihajo ljubezen: „Otročici, ljubite se!“ (I. Jan. 4, 7).

2. O ljubezni tudi zapeljivi svet veliko govori, nečistniki, vinski bratje, pregrešni dobrovoljci, si ljubezen prisegajo, pa Boga žalijo, in drugi druge v nesrečo devajo. Taka ljubezen je najgrozovitnejše sovraštvo. „Ljubezen ne ravna napačno, ne misli hudo“ itd. (I. Kor. 13, 4—7).

3. Naša ljubezen ima biti čista, kakor zlato, brez vsega greha; ne samopridna, brez vse dobičkarije. „Ako le tiste ljubite, ki vas ljubijo, kakšno plačilo bote imeli?“ (Mat. 5, 46). Ljubezen do bližnjega naj vse obseže, tudi naše sovražnike. Kako lepo nas tega Jezus uči v priliki o usmiljenem Samarijanu; celo na križu za svoje sovražnike prosi! Kako čedno je to posnemal sv. Janez, kojemu so sovražniki ponudili čašo strupene pijače. Sv. Janez jo blagoslovi in čaša se raztrupi. V spomin ljubezni sv. Janeza se tudi vino blagoslovi, ki je znamenje prijaznosti in braterne ljubezni, da bi se spomnili ljubezni sv. Janeza, kadar Šentjanževci pijejo, naj bi se v ljubezni od dobre volje razišli brez vse zamere. Pač je čedna ta šega, in visok njeni pomen! Pijancem se vino ne blagoslovi.

Konec. Ljubezen nam kaže življenje sv. Janeza, ljubezni nas učé vsa njegova pisma (Dejanje Svet. II. 779, 2). Zapoved ljubezni je najslajša, največja, vsem dopolniti potrebna in lahka. Pobožni redovnik Egidij je obiskal sv. Bonaventuro in dejal: „Kako srečni ste učeni možje, ki veste Bogu lepo služiti; kako slabo pa mi nevedneži to umemo!“ „Ne govori tako“, mu sv. učenik reče;

„vi vsaj znate Boga ljubiti in to je največje.“ Od veselja poskakuje Egidij okrog in kliče: Pridite, preprosti ljudje! Boga ljubite in boste tako srečni, kakor visoko učeni oče Bonaventura. Blagor vam, kmetje, hlapci, dekcle! Učeni, imenitni, bogati biti vsi ne morete, pa Boga in bližnjega lahko ljubite in boste, kakor sv. Janez ljubljenci božji. Amen.

4. God sv. Matije apostola.

Dvojni jarem.

Vzemite moj jarem na se. Moj jarem je sladek in moja butara je lahka. Mat. 11, 30.

1. Težek jarem sloni na Adamovih otrocih itd. (Sir. 40, 1). Jarem Adamov, jarem trpljenja, je zadel Jezus, ga je nosil sv. Matija.

2. Bil je sv. Matija v Betlehemu doma, pravijo, da jeden istih srečnih pastirjev, katerim je angel rojstvo Jezusovo oznanil (Dejanje Svet. I. 196). Namestu nesrečnega Juda, izdajalca, je jarem Kristusov zadel in srečno nosil.

3. Tudi mi vsi Adamovi otroci se ne moremo jarma izogniti. Jarem nosimo, pa ne vsi jednakega:

I. Jedni jarem sveta, kakor Judež.

II. Drugi jarem Jezusov, kakor sv. Matija. Katerega nosiš pa ti? To hočemo danes premisliti.

O sv. Matija, razsekaj nam jarem pregrešnega sveta, in nam pomagaj nositi sladki jarem Jezusov.

I.

1. Judež izdajalec je nosil jarem zapeljivega sveta. Strašna noša, strašen konec (Dejanje Svet. I. 199, 2).

2. Ravno tako nosijo posvetni ljudje težki jarem mnogotere pregrehe ali strasti. Lakomnik se trudi za denar in bogastvo; nečistnik daja za slado mesa poštenje, zdravje, življenje; častiželjnik skrbi dni in noči za višjo stopnjo; požrešnik vse da, nasititi in naliti razvajeno telo. Kako težek je njih jarem!

3. Kako strašen, nesrečen je konec posvetnega jarma kojega ljudem svet, meso in hudič naloži. Svet pravi poslednjič po besedah sv. Bernarda: „Jaz konec jemljem.“ Vsa posvetna dobrota je gospodični podobna, od predej nališpani, od zadi pa črvivi. Zato opominja sv. Janez: „Ne ljubite sveta“ itd. (1, 2). Meso pravi: Jaz končam zdravje, krajšam življenje, peljem v časno in večno nesrečo, prodam dušo pregrehi, nespokornosti in pogubljenju. Zato uči sv. Pavel: Dela mesa so očitna, ki so: nesramnost itd. (Gal. 5, 19. 21). Hudič goljufa, ker obeča in daja goljufno blago za pravo, minljivo za večno. Ali se ni nesrečnemu Judežu taka godila? Ravno to tudi tebe čaka, če pregrešnega jarma ne otreseš in sladkega jarma Jezusovega ne zadeneš, kakor sv. Matija.

II.

Sv. Matija, namestu izdajalca izvoljeni apostol je srčno jarem Kristusov zadel, po vzgledih Jezusa živel, učil, trpel in umrl (Dejanje Svet. II. 197—198). Kako lahko je z božjo pomočjo jarem nosil, kako slavno plačilo za to dosegel!

Tudi tebe, o kristjan, vabi Jezus rekoč: Zadeni jarem moje zveste službe in se ga ne boj, zakaj:

1. „Moj jarem je sladek“, ako ga iz ljubezni do Boga zadeneš; ljubezen vse sladko naredi; ako premisliš, sladki mir, katerega uživajo zvesti služabniki božji; ako pogledaš plačilo, ki te čaka. „Ti mrzi delo, poglej plačilo (Mat. 5, 12). Zato pravi sv. Pavel: „Poln tolažbe sem“ itd. (II. Kor. 7, 4).

2. „Moja butara je lahka.“ Ako komaraš z božjo pomočjo, Jezus obeta svojim pomagati: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi“ itd. (Mat. 11, 28). Kar obljubi tudi dopolni, daje milost in pomoč. „Jaz sem vinska trta, vi mladike“ itd. (Jan. 15, 1). Kako bi bil sv. Matija in drugi svetniki toliko storili, mučeniki toliko pretrpeli? Zato veli sv. Pavel: Veliko več od drugih sem delal, pa ne jaz, ampak božja milost z menoj itd. (I. Kor. 15, 10). „Vse morem v njem, ki mi moč daja“ (Fil. 4, 3).

3. Jarem Kristusov nositi je toliko potrebno, da brez njega zveličanja ni. Zato je sv. Matija vedno pridigoval, naj se zoper meso vedno vojskujemo, in njegovi hotljivosti nikdar ne zadovoljimo, naj nam zatajevanje še tako težko bo. Ravno to se pravi jarem Kristusov nositi (Dejanje Svet. I. 199, 1).

Konec. Kristijan, katerega teh dveh jarmov nosiš? Ali hodiš za Judežem, ali za sv. Matijem? Je tvoj jarem sveta volja božja, ali so telege pregrešnih del? Oh, če za Judežem hodiš in mošnjo krivice nosiš, pač bilo bi bolje, da ne bil bi rojen. Blagor pa tebi, ako te je srečka sv. Matije zadela, Jezusov jarem nositi in za njegovo kraljestvo delati, trpeti in umreti. Skoraj bo Jezus tebi jarem odvzel, in dal krono večnega življenja. Amen.



5. God sv. Filipa in sv. Jakoba apostolov.

Krščansko zaupanje.

Karkoli bote Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal. Jan. 14, 13.

1. Prvega maja ali malega travna stavijo ravne visoke maje. Veste kaj maji pomenijo? Visoko drevo kaže ravno pot v nebesa. Vrh maja zelen šop, čedno ovenčan, pomeni venec dike nebeške. Redek je, ki do venca pripleže, strma je pot, ki v nebesa pelja. „Veliko poklicanih, malo izvoljenih.“

2. Sv. mati katoliška cerkev nam pa danes dva maja postavlja v posnemo, naj bi ne obupali, ampak se po njih naukih in vzgledih ravnali; gotovo bomo, kakor sv. Filip in Jakob, nebeško krono dosegli. Karkoli bote Očeta prosili itd.

3. Oh, kako veliko veselje je upanje naše, kojega nam usmiljeni Jezus v današnjem evangeliju daje! „V hiši mojega očeta je mnogo prostora; grem vam mesto pripraviti, bom zopet prišel, in vas k sebi vzem.“ To zaupanje podpiralo je sv. Filipa in Jakoba, kakor vse mučenike in služabnike božje, podpira tudi nas, ker nam kaže:

I. da nam Bog na tem svetu vse potrebno da;

II. da ima za nas na unem svetu srečno mesto pripravljeno, ako ga le bomo vredni.

Kakor o mladem letu vse ozeleni, upanje svoje tudi mi oživimo!

I.

„Tri reči so, na katere se moje upanje opira“, veli sv. Bernard: „ljubezen, resničnost, in vsemogočnost istega, ki je obljubil: Karkoli bote prosili Očeta v mojem imenu, to bom storil.“

1. Ljubezen. „Jaz njega ljubim, ki mene ljubi, pa tudi moj oče ga ljubi.“ „Ostanite v moji ljubezni in karkoli bote prosili, zgodilo se vam bo, da bo vaše veselje popolnoma.“ Zato je šel sv. Filip hitro za Jezusom; celo Natanajela je s seboj spravil; ljubezen ga je vlekla, kakor sv. Jakoba in vse druge apostole. Srečni so bili v ljubezni Jezusovi, ničesar jim ni pomanjkalo. Kakor Jezus jih je tudi Oče nebeški ljubil. Ko je Filip Jezusa prosil: „Gospod, pokaži nam Očeta, in nam je dosti“, mu Jezus reče: Filip, kdor mene vidi, vidi tudi Očeta itd. Tudi mi spoznali smo po Jezusu ljubezen nebeškega Očeta. „Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina itd. „Kako bi nam vse drugo ne dodal?“ vpraša sv. Pavel (Rim. 8, 32). Oh, srečni otroci, ki imajo ljubeznivega očeta! Veliko bolj srečni smo mi, ki imamo Očeta Boga, ki ni le gola dobrota in ljubezen, ampak tudi:

2. Sama resničnost in zvestost v svojih obljubah. Kedar je Kristus apostole poklical, in jih po svetu poslal, jim ni dal denarjev, ne torbe; celo dveh sukenj s sabo vzeti jim je prepovedal (Luk. 10, 1—9). Na kaj so se torej zanašali: Na resnično obljubo Kristusovo: „V katero hišo pridete, pijte in jejte“ itd. (Luk. 10, 8). „Ne recite kaj bomo pili in jedli, s čem se oblačili“ itd. (Mat. 6, 26—33). Kedar nam uima polje zatere, ogenj stanovanje požge, nas sovražniki oplenijo, oh, zlata beseda tudi za nas: Ali ni življenje več, kakor jed, telo več, kakor oblačilo? „Vaš Oče nebeški ve, da vse to potrebujete,“ on, ki je večna resnica in zvestost, pa tudi:

3. Vsegamogočnost. Jezus je Filipa v puščavi vprašal: „Kje bomo kruha kupili, da bi se ti ljudje najedli“ itd. (Jan. 6, 1—15). Za 200 denarjev kruha jim ni zadosti: je Filip dejal. Ali Jezus je po svoji vsegamogočnosti pokazal, da mu tudi teh ni potreba. To je apostole pod-

piralo po njih težavnih daljnih hojah, to naj daje upanje tudi nam: „Iščite najprej božje kraljestvo, vse drugo vam bo navrženo (Mat. 6, 33).

4. Pa kako nesrečni bi bili apostoli, če bi za toliki trud ne imeli višjega upanja od posvetnega! Tudi mi kristjani bi bili najnesrečnejši ljudje, ako bi se večnih obljub ne nadjali. Kar je apostole toliko navduševalo in tudi nas najslaje tolaži in veseli, je:

II.

Upanje večnega življenja, koje je Kristus v današnjem sv. evangeliju tako lepo svojim obljubil, rekoč: „V hiši mojega Očeta“ itd. Oh, srečna hiša, življenje večno veselo!“ Ni oko videlo itd. (I. Kor. 2, 9).

1. Sv. Adrijan še nevernik, je videl mučenike toliko trpeti, ter jih vpraša: „Kaj pa upate!“ „Nebeško veselje“, odgovore; „in naj bi imeli tisoč življenj, radi bi jih dali, večno doseči.“ To je Adrijana toliko osrčilo, da je tudi on za nebeško kraljestvo kri preлил (Šmida kateh. III. 319 b). To upanje gonilo je Filipa po daljni Skitiji in Frigiji, oznanovat nevernikom veseli glas božjega kraljestva, ga osrčilo, dati na križu svoje časno življenje za večno. Upanje večnega življenja je učilo sv. Jakoba tako ostro in sveto živeti, neprenehoma ljudi učiti, se sovražnikov ne bati, resnico vere očitno pričati, in poslednjič pod kamenjem svojo dušo Bogu izročiti (Dejanje Svet. I. 443—444). O upanja čudna moč! „Nobeden ni v Gospoda upal, in bi bil v sramoti ostal“ (Sir. 2, 11).

2. Trdno upanje nebeškega veselja naj tudi nas osrčuje, kedar se nam je v nevarnost podati, premoženje, zdravje, celo življenje zgubiti. „Kdor (za me) življenje da, ga bo našel“ itd. (Mat. 10, 29, 34). To je tolažilo

Joba (13, 15), Tobija (2, 13) osrčevalo prve kristjane, vse dati za bogastvo v nebesih (II. Kor. 1, 8). Ali se ne bomo ogledali na nebeško bogastvo v posvetni izgubi? se ne bomo oveselili nad nebeškim veseljem, kadar ni za nas na zemlji tolažbe? se ne bomo radi ločili iz solzne doline, in v srečno hišo Očetovo šli?

3. Je pa obljubo večnega življenja nam doseči pretežko, nemogoče? Je bilo sv. Filipu in Jakobu in vsem svetnikom mogoče, tudi nam bo, ako le hočemo. Bog ni samo nebesa obljubil, obljubil je tudi nam v tista pomagati (Rim. 8, 32). „Naj se ne prestraši vaše srce! Jaz sem pot, resnica in življenje (Jan. 14, 1). Božja milost nas oživlja, podpira, in stori do konca stanovitne. Jezusovi nauki in sv. zakramenti, nam dajejo potrebno pomoč. Upanje zgubiti je najstrašnejša nesreča, obupati najhujše žaljenje božje. Nesrečen ni, dasi vse drugo izgubi, komur še živi pravo upanje v njegovem sreću.

Konec. „Zdaj pa ostanejo tri reči: vera, upanje in ljubezen“, govori sv. Pavel. „Vera pravi: Velike, neizrečene dobrote je Gospod svojim služabnikom pripravil. Upanje govori: Vse te tudi mene čakajo. In ljubezen veli: Hitimo jim torej naproti.“ (Sv. Bern.) Potolaži se moje srce, saj Bog za me skrbi! Bodi vesela moja duša, saj ti je prostor pripravljen v nebesih! Moja vedna pa tudi poslednja beseda naj bo: „V tebe, Gospod sem zaupal, vekomaj ne bom v sramoti ostal.“ Amen.



6. God rojstva sv. Janeza Krstnika.

Naša usoda.

Kaj neki bo iz tega deteta?

Luk. 1, 6.

1. Po svetu ima še mnogo ljudij prazno vero, da človeku usodo planet naredi, pod kojim je rojen. Po planinah pripovedujejo, da žalik-žene detetu o porodu prisodijo srečo ali nesrečo. Vse te in take kvante so prazne turške vere, nam kristjanom nespodobne in greh. „Vsi lasje vaše glave so prešteti“ itd.

2. Tudi pri rojstvu sv. Janeza Krstnika so ljudje rekli: „Kaj neki bo iz tega otroka?“ zakaj čudno je bilo njegovo rojstvo, kojega danes obhajamo (Dej. Svet. I. 675—677).

3. Poglejmo tudi mi danes sv. Janezu na čast nam pa v podučenje:

I. Kaj je iz sv. Janeza Krstnika bilo?

II. Kaj je in kaj še bo iz nas?

Sv. Janez je rastel in močen prihajal v sv. Duhu, piše sv. Lukež. Naj se to tudi nam zgodi po zvestem poslušanju božje besede!

I.

Ni večjega med človeškimi otroci, kakor Janez Krstnik: tako Jezus njega povzdiguje in to njegovo visokost nam kaže:

1. Sv. Janeza Krstnika nedolžno, sveto življenje. Neki cerkveni očetje pravijo, da je Elizabeta z detetom v puščavo zbežala, drugi, da je v tretjem ali v petem letu sam v puščavo šel (Dejanje Svet. I. 677). Gotovo je, da je bilo deviško, brez greha, čisto njega življenje. „Oh, kako lep je deviški rod“ itd.

2. Sv. Janeza Krstnika spokorno, ostro življenje: v živežu, v oblačilu (Dejanje Svet. I. 667). Pokaj tolika pokora nedolžnemu? Nedolžnost ohraniti in se na veliko opravilo vredno pripraviti. „Sv. Janez strahuje in trpinči svoje nedolžno telo tako ostro in vi pa svoje grešno telo s svilo in žametom kinčate in z dragimi jedmi redite.“ (Sv. Bern.)

3. Sv. Janeza Krstnika srčno oznanovanje pokore. V 30. letu starosti, je ob Jordanu poboljšanje učil, vsakemu stanu neprestrašeno resnico pravil, krstil, in Kristusa napovedoval (Dejanje Svet. I. 677, II. str. 222). Tudi Kristus se je dal sv. Janezu krstiti. Kolika čast! Pa tudi Janezova ponižnost, ki pravi da ni vreden remenja Jezusu odvezati. „Kdor sam sebe ponižuje“ itd.

4. Sv. Janeza Krstnika krvava pa častita smrt. Zavaljo resnice v temnico vržen, bil je v plačilo plesalki ob glavo dejan (Dejanje Svet. II. 222—223). Ali ni to žalosten konec? bo kdo rekel. Kratko nikar! Trojen venec je sv. Janez dosegel deviški, učeniški, mučeniški: to je največja slava. Bil je na tem svetu angel v mesu (Dej. Svet. I. 678) zdaj je v nebesih velik svetnik in naš mogočen priprošnik. Pomislimo tudi:

II.

Kaj bo še iz nas? Kamor se drevec nagne, bo rastlo in padlo drevo. „Mladenič hodi po poti, tudi kedar se postara“ itd. (Prip. 22, 6).

1. Sv. Janez je bil že v materinem telesu posvečen, mi pa pri sv. krstu. „Glejte koliko ljubezen nam je Oče skazal“ itd. (Dejanje Svet. I. 678, 2). Ali smo pa to milost svetega krsta ohranili? Koliko nas še nosi prvo oblačilo nedolžnosti. Čigavi otroci smo po našem vedenju? Kaj bo iz nas, če otroci pregrehe trdovratni ostanemo? „Delajte pokoro; bliža se božje kraljestvo“ (Mat. 3, 2—12).

2. Sv. Janez je ostro živel čeravno ves nedolžen; mi grešniki pa mehko živimo, telo razvajamo in brez vse ostrosti le pregrešnim navadam strežemo, katerim uzdo damo. Ali bomo kdaj po široki cesti v nebesa prišli? „Sekira je že nastavljena“ itd. (Mat. 3, 10).

3. Sv. Janez je v samoti živel, naj bi svojo nedolžnost in pobožnost ohranil; mi pa v slabe tovarišije zahajamo, zapeljive hiše obiskujemo, na pregrešne dobre volje hodimo. Kaj bo iz nas? Kar je iz prešestnika Heroda, prešestnice Herodijade in pa iz nesramne plesalke bilo (Dejanje Svet. II. 223—224, 2). Plesa strašno plačilo je sv. Janeza krvava glava.

4. Sv. Janez je tudi hudobnega kralja posvaril srčno, rekoč: „Ti ne smeš prešestovati!“ mi pa zamujamo posvariti podložne, nočemo tovariše, tovarišice opomniti, ter se človeške zamere bojimo huje kakor božje. Tako damo razdirati božje kraljestvo in hudiču pomagamo; kaj bo iz pomagačev hudičevih? „Ako ne bote pokore storili, bote vsi skup pogubljeni“ (Luk. 13, 1—5).

Konec. Samo dva pota peljeta v nebeško kraljestvo: pot nedolžnosti in pot pokore. Po prvi stezi je hodil sv. Janez, drugo je nam oznanoval, rekoč: „Delajte pokoro; nebeško kraljestvo je blizu.“ Pot nedolžnosti smo zgubili, da bi pota pokore ne zamudili! po potu pokore se obrnimo danes domov! Amen.



7. God obiskovanja prečiste device matere Marije.

Obiskovanje.

Marija je prišla v hišo Caharijevo
in pozdravila Elizabeto.

Luk. 1, 39.

1. Milo godovno obiskanja kaže Marije čudežno ljubeznivost in priljudnost do bližnjega. Po angelu izve svoje tete veliko srečo in se hitro poda, Elizabeto obiskat iz treh svetih namenov: naj bi Jezus sv. Janeza v maternem telesu posvetil, da bi se srečne matere razveselile in Bogu hvalo dale, da bi stari teti postregla, nam pa dala kršč. postrežnosti lep vzgled (Dejanje Svet. II. 6—7).

2. Po vzgledu Marije je postrežnost tudi naša dolžnost, obiskovati sorodstvo in sosesko o posebnih časih žalosti ali veselja. Veselje poslajšati, trpljenje polajšati, nam krščanska priljudnost in ljubezen veli. „Jeden drugega težave nosite, in bote dopolnili postavo Kristusovo“ (Gal. 6, 2).

3. Kakoršni so ljudje, tak je tudi naš obisk: dober ali hudoben, in godi se nam obiskovaje po besedah sv. pisma: „z dobrimi ljudmi boš svet, s hudobnimi hudoben“ (Ps. 17, 27). Po vzgledu Marije:

I. Varujmo se slabega obiskovanja;

II. obiskujmo le dobre ljudi in poštene hiše.

Obišči nas, o Marija, s svojim božjim detetom Jezusom!

I.

Ako se človek sam po sebi ne spozna, kaj velja, ga lahko po tovarišiji spoznaš; le pazi v kake hiše zahaja in s kakšnimi ljudmi občuje. Hočeš pa pošten ostati, se moraš varovati:

1. Ponočnega vasovanja. Ni je grše razvade od voglarije, in hudobnejšega dejanja, od ponočnega vlačuganja. „Vsaka noč ima svojo moč“, človeka na telesu, še poprej na duši ubiti. Po noči so Jezusa vjeli, po noči se nedolžnost vlovi in vmori. „To je vaša ura in oblast teme“ (Luk. 22, 53). Mladenči, ki po noči nepokoj delate, pod tuje strehe lazite, ali ne veste, da vojvodu teme služite, da hudič vaše ponočne stopinje šteje. Dekleta! se ne bote takih ponočnih prijateljev in obiskovalcev huje, kakor peklenščaka varovale, bežale, na pomoč klicale? Tak ponočni obisk je z grehom nadelana cesta v pogubljenje. Pa tudi zapeljive dobre volje obiskovati, je nevarno; rada se plesalcem in plesalkam godi, kakor Dini in Sihemitom (I. Mojz. 34, 1). Varovati se je:

2. Obiskovanja krčem in navadnih pivnic, brez potrebe, le za kratek čas. Gostilnice, če so poštene so hiše krščanske dobrih del, v kojih se lačni nasitijo, žejni napojé, popotniki sprejmejo, tudi žalostni oveselé, in se dvomljivim dobri sveti dajo. Ali takih krščanskih gostilnic je malo, izmed sto težko jedno ali dve najdeš. Večina pivnic je šola pregrehe, tempelj hudega, kojemu se služi s pijančevanjem, z igro, obrekovanjem in preklinjevanjem, tepenjem, morijo, vseh deset božjih zapovedij se po krčmah tere, o petkih meso je itd. vse za malopriden dobiček; in kar se v cerkvi dobrega naredi, se v krčmah pokvari. Kakor so cerkve vrata v nebesa, so navadne pivnice široko odprta vrata v pekel. Več kakor gostilnic, več pohujšanja, več je v takem kraju uboštva. Varovati se je:

3. Igrališč, v kojih kvartopirci cele dni in noči za denar igrajo, kvartajo, kegljajo, in na srečo stavijo, tako dolgo, da vse zastavijo in še dušo vrh zastavijo. Strašna so taka igrališča. Trinogi pod križem z mrzlim sream kobrajó, ko Jezus za nje na križu umira; igralci brez-

dušni igrajo, žena otroci pa jokajo. Take nevarne hiše se izogni dan hoda.

4. Varuj se pa tudi hiše in tovarišije, ki rada od drugih ljudij slabo govori, kakor jame razbojnikov; tam se poštenje bližnjemu krade, trga njegovo dobro ime, ki več kakor denar velja, in se vzeto, težko da povrniti ali celo ne. „Od vsake prazne besede bodo ljudje odgovor dajali“ veli Kristus; kaj bo za vas jezične sosede, opravljive prijateljice. Pač prav je sv. Avguštin v svoji obednici napisal: „Kdor črez bližnjega jezik stega, naj se moje mize tvega.“ Kdor obiskovanje ljubi, njemu se po besedi Tomaža Kemp. godi, ki pravi: „Kolikokrat sem med takimi ljudmi bil, vselej sem se slabši povrnil domov“ (Dejanje Svet. II. 9, 2). Moj Bog, porečeš, kdo bo pa neprenehoma sam doma?

II.

Obiskovati poštene hiše in ljudi po vzgledu Marije iz svetega namena je naša dolžnost:

1. Svoje sorodnike, stariši otroke, otroci stariše, bratje sestre; pa tudi kumi in kumice svoje zetice, ki so si v duhovnem sorodstvu, naj potožijo, se potolažijo, podučé in posvarijo itd. Sorodstvo, katero se malokdaj vidi, je raztrgana plahta.

2. Sosesko iz priljudnosti, za kratek čas. Pa kakor so bili pregovori Marije in Elizabete le božja hvala, tako naj obiskovanja, pomenki od besede božje in od drugih poštenih rečij, tudi svete pesmi naj bodo. „Beseda božja naj prebiva obilno med vami; z vso modrostjo, učite in opominjajte se s svetimi pregovori in pesnimi“ (Kol. 3, 16—17). Žalostno je v soseski živeti, kjer se sosed soseda izogiba, in sosede le istokrat snidejo, kedar se skregajo. V takej soseski Marije ni.

3. Bogu in Mariji pa tudi svetnikom posvečene cerkve pogosto obiskovati, naj bo naše veselje, naj se srea k nebesom povzdignejo, in tudi nebesa k nam ponižajo. Obiskovaje župnijo, ali pa romarsko cerkev potožimo Jezusu, Mariji in drugim prijateljem božjim, svoje težave, se jim priporočimo, ž njimi pogovorimo, kako lahko pri sreču nam je. Zdi se nam, kakor bi bili na pragu nebes!

4. Obiskovati bolnike in jetnike, jim postreči, pomagati, jih potolažiti, je dobro delo, katero bo Kristus sodnji dan očitno povrnil, rekoč: „Bil sem bolan, v ječi in ste me obiskali“ itd. (Mat. 25, 36). Kako radi so prvi kristjani bolnike obiskovali, nam popisuje sv. Dijonizij Aleksandriški (Dej. Svet. I. 212—214. 1, 2).

Konec. Pač je bila srečna vsa Caharijeva hiša po obiskanju Marijinem (Dej. Svet. II. 8—9). Srečni bomo tudi mi, dokler Marijo vredno častimo, njene svete vzglede posnemamo in se ji priporočamo (Dej. Svet. II. 9, 1). Tudi nas hoče Marija obiskati v skušnjavah, v težavah, boleznih in na smrtni postelji. Amen.



8. God sv. Jakoba apostola.

O človeškem poželenju.

Ne veste, kaj prosite.

Mat. 20, 22.

1. Kdo bi skrbni materi Cebedejevki zameril, da za svoja sina poskrbi in Jezusa poprosi, rekoč: „Reci“ itd. In vendar Jezus jih pokrega, rekoč: „Ne veste“ itd.

2. Zakaj Jezus materi in sinoma vzame prošnjo za zlo? Ker niso bile njih želje čiste, marveč častilakomne; le na posvetno čast obrnene, ne volji božji popolnoma vdane, in so med apostoli zavist in prepir činile (Mat. 20, 24).

3. Kakor mati Salome svojima sinoma, stariši svoji deci stanove zbirajo, otroci in odrasli želijo, kar ni po volji božje, ne k njih pridu. Tudi Jezus njim veli: Ne veste itd. To svojevoljno gnanje ljudi nezadovoljne in nesrečne stori. Pomislimo torej dve važni resnici:

I. Vse drugačne misli božje kakor naše želje; one so neskončno modre, te pa gostokrat neumne. Kar nam priča življenje sv. Jakoba.

II. Za nas je dobro, če Bog naših želj ne dopolni, naj se le v sveto voljo božjo podamo.

Učimo se lepe prošnje: „Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih, tako na zemlji!“ in vse bo prav.

I.

1. Misli in želje apostolov bile so s prva zelo posvetne, hoteli so biti prvaki v zemeljskem kraljestvu Jezusovem. Takih mislij in željâ bila sta tudi slavna brata Jakob in Janez, sina Cebedeja in Salome (Dej. Svet. II. 85). Akoravno ju je Kristus sosebno ljubil, njunih želj njima le ni dopolnil, ampak ju je učil trpeti za nebeško kraljestvo, in se poniževati za nebeško čast (Mat. 20, 17—28).

2. Kristus je imenoval sv. Jakoba in Janeza Boanergeza, pa je potolažil njima divji srd, kadar sta hotela ogenj nad nepriljudne Samarijance zaklicati, rekoč: „Ne vesta, čigavega duha sta“ itd. Ravno tako je zavrnil tudi njuno častilakomnost po današnjem sv. evangeliju. Kaj bi bilo iz dveh vrlih bratov, ko bi jima bil Kristus po spačenih mislih njune želje hitro spolnil? Kako častita pa sta, ker sta se vdala v sveto voljo božjo!

3. Sv. Jakob je po prihodu sv. Duha v Jeruzalemu in drugih judovskih pokrajinah sveto vero učil, po tem se podal na Špansko. Poslednjič se povrne v Jeruzalem

in prvi med apostoli, da glavo za Jezusa (Dej. Svet. II. 86—87). O visokost bogastva božje modrosti in znanja! itd. (Rimlj. 11, 33).

Naj bi tudi spoznali:

II.

Da je dobro za nas, če nam neskončno modri Bog naših željâ ne spolni, ako se popolnoma podamo v voljo božjo:

1. Pogosto želimo sebi ali svojim imeniten stan, pa ne prevdarimo, ali imamo potrebne lastnosti, ali nas Bog kliče, ali le naše spačeno poželenje. Kaj je pomagalo Judežu Iškarijotu apostolstvo? Kolikokrat snubijo starši, otroci in iščejo po pregrešnih potih zakonske zveze, pa v svojo časno in večno nesrečo, če božja volja ni. „Ne veste, kaj prosite“ itd. Kelih trpljenja bote pili, oh, da bi ga ne v svoje pogubljenje! Pač lep vzgled cesarja Ferdinanda (Sim. kat. I. 136 k).

2. Pogosto skušajo stariši otrokom mnogo bogastva zapustiti, otroci si prizadevajo še obilneje pomnožiti, tudi po krivici. Kaj je pomagalo izgubljenemu sinu, da mu je oče obilno dedščino dal? (Luk. 15, 11). Kaj bogatemu možu polne žitnice? (Luk. 12, 16—27). Celotatje in razbojniki si sreče prosijo. Kako dober je Bog, če jim ne da sreče, po njih pregrešnih željah. „Ne veste, kaj prosite“ itd.

3. Kolikokrat si želimo posvetnih dobrot, zdravja, veselja itd., ki bi nas pogubile, kakor bogatina, ki se je vsak dan bogato gostil. Kdo je bil bolj srečen, bogatin, ali ubogi Lazar? (Luk. 16, 19—31). Pokaj si nezadovoljen, o kristjan, da si ubožnega stanu? Kaj zavidaš srečnike, ki imajo vsega dovolj? Zakaj zdihuješ, da si kruljev, slep, boln itd. Pokaj tožuješ, da te Bog ne usliši? „Ne veš,

česa prosiš“ (Mati in bolno dete. Šmid. kat. I. 237). Kaj bi bilo iz tebe, mladenič, ako bi bil bogatih staršev sin? Kaj iz tebe, deklica, ko bi zdrava bila? Kaj bi bilo iz nas vseh, ko bi nam Bog našo voljo vselej dopolnil? Največjo dobroto nam stori modri Bog, kedar nas ne usliši; gotovo nam kaj boljega nameni, kakor sv. Jakobu. Kako častito je zdaj njegovo ime po vsem krščanskem svetu. Kako mogočna njegova prošnja v božjem kraljestvu. Kako imeniten božji pot v Kompostelo! Jeli mu je Bog kaj boljega dal?

Konec. Malo je človeško sree, pa nezmerne so njegove želje. Le premisli, o človek, kaj si ti vse želiš, pa koliko napačnega? Kakor moder oče neumnim otrokom vsega ne dovoli, tudi nam Bog ne stori vse po volji, ker nas ljubi. Iz ljubezni do njega se tudi mi v sveto voljo božjo podajmo, in vse svoje pote Gospodu izročimo, on hoče vse prav storiti. Amen.

9. God sv. Jerneja apostola.

Slecimo pregrešnega človeka.

Katere so nadlegovali nečisti duhovi, so bili od Jezusa ozdravljeni.

Luk. 6, 18.

1. Strašna je bila muka sv. Jerneja, kojega so sovražniki živega iz kože dejali. Kako si je sv. apostol to zaslužil?

2. Kristus je sv. Jerneja v število apostolov vzel, kar nam današnji sv. evangelij pove. Prejemši sv. Duha je oznanoval po jutrovi Indiji in v veliki Armeniji sv. evangelij, kjer je mnogo čudežev storil, ljudi pokristjanil, in poslednjič mučeniško krono prejel (Dj. Svet. II. 198—201).

3. Grozovito je bilo trpljenje sv. Jerneja; kdo bi se ne zavzel? „Ali nebeško kraljestvo silo trpi; le oni, ki si silno prizadenejo, ga bodo posedli“, uči Kristus. Hočemo v nebesa priti, moramo starega človeka izsleči, ki je po Adamu, in novega obleči, ki je po Kristusu. Torej:

I. Naj vam staro kožo pregrešnega človeka pokažem, kojo nosimo; pa tudi:

II. Povem, kako jo naj slečemo in novo suktnjo oblečemo po Kristusu prenačeno.

Sv. Jernej posodi mi nož besede božje, da bom mogel pregrešne navade našemu srcu odrezati.

I.

„Bratje!“ kliče sv. Pavel, „vemo, da je že ura od spanja vstati“ itd. Vrzimo od sebe dela teme itd. (Rim. 13, 11—14). To se pravi kožo pregrešnega človeka sleči. Po ravno teh besedah apostola je sv. Avguštín novega človeka oblekel (Dej. Svet. II. 217).

1. Huda pregrešna navada ali strast, je prisvojena lastnost, lahko grešiti, trdi, stari koži podobna, ki se le s silo sleče. Stara navada, železna srajca, je kakor slak, ki setev preraste, in pšenico zaduši. Grešnik je kakor Lazar v rjuhe pregrehe zaviti, v grob grešnega dejanja pokopan, ki najsvetejšemu Bogu čohni, na kojem leži težek kamen hude vesti. „Vedi in vidi, kako hudo in grenko je zapustiti Gospoda“ itd. (Jer. 2, 13).

2. Kako se pa huda navada obleče? To nam iz lastne skušnje popisuje sv. Avguštín: „Bil sem v železju, železna veriga je bila moja volja. Mojo voljo je sovražnik prevzel in iz nje mi je verigo skoval, ter me dejal v njo. Iz popačene volje pa je izrastlo poželenje; in ker sem poželenju služil, je prirastla navada, in ker se nisem

navadi ustavil, je dorastla sila.“ Ali se ne godi nam ravno taka? Ako hudemu le prstec pokažeš, lahko te bo vjel, le las podaš, težko se boš rešil. Tako zvezan hodiš častiteljnik, lakomnik, prešestnik, pijanec itd. Po malem si začel, pri velikem težko jenjaš. „Kakor zamorec svoje kože ne premeni itd. (Jer. 13, 23). Gorje vam, ki vlečete krivico na vrvéh nečimernosti itd. (Iz. 5, 18). Taka se je Samzonu godila, kojega je zvezala Dalila. Vrvi grešnikov so me zvezale“ itd. (Ps. 118, 20).

3. Peklenski sovražnik ima sedem tankih nitij, sedem poglavitnih grehov, ki svoje korenine imajo v našem srcu, iz kojih ljudem zanke plete. Vsakdo, jaz kakor ti, na jedni ali drugi niti več ali manj visi; in če jo tudi stokrat pretrgaš, kakor pajek, si stokrat spet mrežo naplete, ki toliko gosteja prihaja, kolikor goje grešiš, dokler se ne zaviješ, kakor muha pajku. Taka mreža je mesena hotivnost, požrešnost, jeza itd. Prašaj se, kaj najraje slabega misliš, kaj najraje ne slišiš, da te dolžijo, v čem se najlažje pregrešiš, to je mreža tvojega srca, v kojoj te lovi ali pa že vjetega drži, to je pregrešna koža, katero brez odlaganja sleci, mrežo raztrgaj z vso silo, poprej, lažje. Ali kako?

II.

Hočeš pregrešne okove razdjati, jih imaš hitro in dobro spoznati. „Trezni bodite in čujte, kajti vaš sovražnik hodi okoli, kakor rjoveč lev“ itd. (I. Petr. 5, 8—9).

1. Poprašaj se vsak dan, katera pregrešna misel te največkrat obhaja, kdo, kaj, kje ti jo daja? Opusti hitro priložnost in varuj se je. Si že v grešno navado zakopan, grehu predan, se ti godi, kakor zaspanemu, ki se težko izdrami, objubi, pa spet zaspi (Sv. Avg. Življ. srečen pot 182).

2. Potreba je pregledati strašno grdobno pregrešne navade, nevarnost večnega pogubljenja, poslušati božjo besedo, brati knjige večnih resnic. To je storil sv. Avguštin (Dej. Svet. II. 217).

3. Popolnoma spoved iz vsega svojega življenja napraviti; velika spoved, če je le prava, nam starega človeka sleče in obleče novega, kar nam zgodovina v lepih vzgledih kaže (Šmid. kat. III. 73—77). Popolnoma spoved da spokornim svatovsko oblačilo (Mat. 22, 13—14).

Konec. Dvojno oblačilo za svatbo v nebeškem kraljestvu velja: belo oblačilo nedolžnosti ali pa sinje — pokore. Pri sv. krstu so ti namestnik božji starega človeka oblačilo (izvirnega greha) slekli in po zasluženju Jezusovem lepo suknjico nedolžnosti oblekli. Le prehitro si prvo svatovsko oblačilo zapravlil, o grešnik, in spet vmazano oblačilo starega človeka oblekel. Kako kesno si pripravljajš drugo oblačilo pokore! Kako težko te stane, starega človeka zopet izsleči. Ali naj bi ti ravno tako bridko hodilo, kakor sv. Jerneju, biti mora (Dej. Svet. 202—203, 2). Bratje, sestre! ura je vstati iz grešnega spanja. Oblecimo novega človeka, da bodemo s sv. Jernejem veseli v nebeški svatovščini. Amen.



10. God sv. Matevža apostola in evangelista.

O dejanju prave pokore.

Jezus je videl Matevža in mu je rekel: Pojdi za menoj! In je ustal in šel za njim. Mat. 9, 9.

1. Dve reči sta, kojima se ne moremo dočuditi: milosti in prizanesljivosti božji, ki se ne naveliča grešnika klicati, čakati in usmiliti; pregrešnosti človeški, ki ne jenja grešiti, in po prejeti milosti spet se v stare grehe povračati.

2. Dve prečudežni lastnosti nam današnji god živo kaže: neskončno usmiljenje božje, ki grešnika v apostola in evangelista izvoli; pa tudi srčno voljo in pripravnost sv. Matevža, ki vse popusti in zvesto za Kristusom hodi.

3. Neskončno usmiljenje božje, ki tudi nam pri-zanaša dalje hvaležno moliti in po stezi pokore stanovitno hoditi, nas dejanje sv. Matevža toliko lepo uči, da ne moremo lepše god sv. Matevža obhajati, kakor če pomislimo:

I. Kakšno je bilo dejanje Matevževo pred spreobrnitvijo;

II. ob spreobrnitvi;

III. po spreobrnitvi, ter njega čedno posnemamo.

Kakor Matevža — kliče Jezus tudi nas. Poslušajmo!

I.

Sv. Matevž je bil rojen v Kani Galilejski (Dejanje Svet. 331).

1. Služba Matevža je bila posvetna, nevarna, krivična. Taka je služba grešnika, ki samo za posvetno skrbi, krivično blago nabira, pregrešne dobrote zavživa. „Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi“ itd. (Mat. 16, 26).

2. Akoravno je Matevž Boga pozabil, Bog grešnika pozabil ni. Matevž od same časne skrbi za večno skrbeti ne utegne. Bog pa čaka, trka, mu dobre misli daje in za zveličanje njegovo skrbi, kakor vrtnar za nerodovitno figovo drevo (Luk. 13). Tudi ti ves v posvetno izgubljen, se ne prekrizaš, še očenaša pogostokrat ne zmoliš, celo pred Bogom bežiš, kakor izgubljena ovčica. Tvoj dobri pastir pa za teboj hiti in te želi na svoje rame zadeti, kakor sv. Matevža. Bog je prizanesljiv človeku itd. (Sir. 18, 9).

3. Sv. Matevž ni nad milostjo božjo obupal, pa tudi ni poboljšanja odlagal. Grešni farizeji so ga zaničevali in sovražili; usmiljeni Jezus ga je ljubeznivo sprejel (Mat. 9, 10—13). Ali ne bo tolika milost tudi tebe obupanja obvarovala in k spreobrnjenju primorala? (Dej. Svet. II. 335). „Če si očiten grešnik“, pravi sv. Krizostom itd.

II.

Potreba je po vzgledu sv. Matevža brez obotavljanja se spreobrniti.

1. Jezus Matevža na harmici vglada in ga zakliče. Matevž vstane in gre, vse zapusti in ne vpraša, kam, kako? itd. (Dej. Svet. II. 335, 1. 2).

2. Ne reci „Božja milost je velika itd. (Sir. 5, 6—7). Prizanesljivost božja naj te ne tolaži v odlaganju tvoje spreobrnitve; dalje, ko na tvojo pokoro čaka, ostreje te bo obsodil, če se o pravem času ne spokoriš“. (Sv. Avg.) Oh, pokora bolnika je navadno tudi bolna in le pogosto prepozna. Noetovi vrstniki so 120 let imeli za pokoro časa, pa so jo zamudili. Ninivljani so le 40 dnij odloga imeli, in so usmiljenje našli. „Ne zamudimo dragega časa; Bog je sicer spokornemu odpuščenje obljubil, pa nespokornemu prihodnjega dneva obljubil ni“ (Sv. Gregor).

3. Trojni so navadno spotikljaji, ki nam branijo se spokoriti in iti za Kristusom: a) naše stare navade, ki nas opovirajo, kakor sv. Avgušтина, rekoč: „Kaj nas hočeš zapustiti? boš mogel brez naš živeti? oh, kako žalostno življenje bo to!“ itd. Srčno jim s sv. Avguštinom odgovorimo: „So oni in one, zakaj pa jaz ne?“ b) Naše posestvo, posebno krivično. Godi se nam, kakor bogatemu mladeniču (Mat. 19, 20—21). c) Groza težavne pokore, ki brani posvetnežem se poboljšati in zadostovati. Vsega tega se sv. Matevž ni zbal; srčno je za Kristusom stopil in

III.

do konca je sv. Matevž zvest ostal v poboljšanju svojega življenja.

1. Med apostole vzet je povsod Kristusa spremljal. Po binkoštni nedelji je začel Jude učiti in je prvi sveti evangelij spisal. V Etijopiji je čudo ljudij spreobrnil, in slednjič pri altarju častito smrt storil (Dej. Svet. 332—334).

2. Kako lep vzgled resničnega spreobrnjenja nam kaže sv. Matevž. Poprej je ljubil bogastvo, potem pa uboštvo; poprej se je držal krivice, potem le pravice; poprej je iskal le posvetno blago, potlej je skrbel pred vsem za božje kraljestvo. Takošno ima biti tudi naše poboljšanje, ali pa nobeno.

3. Sv. Tomaž Akvin uči tri stopnje, katere imamo za pravo poboljšanje storiti: Pregrehe sovražiti, in na sebi kaznovati: „Ako ti pregreh ne kaznuješ, jih bo pa Bog“ (Sv. Avguštin). Zato je sv. Matevž toliko ostro živel, le koreninice in divje sadje vžival! Ni mogoče spokorno in pa mastno živeti. Druga stopnja je, se grehov in grešnih priložnostij skrbno ogibati. „Kdor nevarnost ljubi“ itd. (Sir. 3, 27). Vsi drugi apostoli so se ribjega lova spet poprijeli, ki so bili ribiči; sv. Matevž ni več na muto šel, bila je ta služba prenevarna (Sv. Gregor). Ne zapustiš zapeljivih hiš, oseb itd. je tvoje poboljšanje prazno. Tretja stopnja, si toliko prizadeti za dobro, kolikor se je poprej trudil za hudo. „Prinašajte dober sad pokore“ (Mat. 3, 8). Kako skrbno je to sv. Matevž storil v svojem apostolstvu! Kako obilno je povrnil krivico katero je bil v svoji pregrešni službi storil! Kdaj pa bomo mi popravili, kar smo hudega svoje žive dni storili? Ali morebiti jutri?

Konec. Sv. Gregor pripoveduje, o bogatem pojedunu, ki je do konca v nepokori ostal, Krizakri po imenu. Na smrtni postelji se mu zdi, da vidi okoli sebe

najgrozovitnejše pošasti, ki po njem zevajo, da bi ga požrle. Grešnik se zviija in upije, rekoč: Sin Maksim! pomagaj in otmi me teh zverij. Pa Maksim in drugi ničesar ne vidijo, medtem ko se bolnik na vse kraje brani, poskoči in zakriči: „Oh, potrpljenje! Le jeden sam dan še za pokoro! O Bog! le jutra mi daj še doživeti. Pa prepozno je bilo; v kratkih minutah je svojo nesrečno dušo izdihnil! O, strašni greh zoper sv. Duha: pokoro odlagati, in nespokorjen do konca ostati! Amen.



11. God sv. apostolov Šimona in Juda.

O potrpežljivosti.

Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, kakor vas.

Jan. 15, 17.

1. Kako je to, da najsvetejši ljudje na tem svetu največ trpé? Trpel je Kristus, Marija, apostoli vsi! tako tudi sv. Šimon in Juda Tadej, dasiravno je bil Šimon Jezusov bližnji rojak, in Juda Tadej po Mariji Kristusu v bližnjem sorodstvu (Dej. Svet. II. 501—502).

2. Trpeti moramo zato, ker je trpljenje zdravilo naše pregrešnosti, in večno veselje le plačilo potrpežljivosti. Svet je po grehu velika bolnišnica, mnogovrstno trpljenje pa zdravilo. Več kakor voljno trpimo, bolj se pregrešnosti očistimo, lepše plačilo v nebesih zaslužimo. Ako vas svet sovraži itd. Veselite se in radujte, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih (Mat. 5, 12).

3. Kakor so trpeli apostoli, smo in še bomo mi vsi. „Ni hlapec večji od Gospoda“ itd. Pa plačilo le dobimo, če po vzgledu Jezusovem, kakor apostoli voljno potrpite. Poglej torej v dejanja sv. Šimona in Juda:

I. Kako lepa in potrebna;

II. Kako lahka je — kristjanom potrpežljivost.

Potrpite!

I.

Apostolsko dejanje je bilo trpljenje. Razsvetljena od sv. Duha in z njegovimi darovi obdana, se podasta Šimon v Egipt, Juda pa v Mezopotamijo. V Perziji se snideta, poslednjič krvavo smrt pretrpita. Sv. Šimona so prežagali, sv. Judu s sekiro glavo odsekali (Dej. Svet. II. 502—504). Poglejmo potrpežljivosti dva živa vzgleda, ter učimo se:

1. Kaj sveta potrpežljivost velja? Ona vse premaga in zveličanje da. Krščanska potrpežljivost je krepost, vsako zlo tega sveta ravnodušno prebaviti, da srca ne zgubimo, pa tudi ne storimo, kar bi Boga žalilo, ali pa nam škodilo. Potrpežljivosti lepa podoba je Job, najlepša pa Kristus. „Kristus je za nas trpel in vam vzgled pustil“ itd. (II. Petr. 1, 21).

2. Voljno potrpi, kdor drugih ne dolži, ampak trpljenje le svojim grehom pripisuje; tako Makabejski bratje (II. Mak. 7. Job 13, 5); kdor na voljo božjo pusti in trpi, kar, kako in kako dolgo Bog hoče. Tako Jezus v vrtu Getzemani; kdor si trpljenja želi, da bi se pregrešnosti očistil, Jezusu in svetnikom podobnejši bil. Tako si je sv. Katarina Sijenska le trnjevo krono izvolila (Dejanje Svet. I. 437).

3. Vsi trpimo, pa ne vsi potrpežljivo. Kdor se trpljenja brani, se zdravniku umika, ki mu rane celi; se očetu ustavlja, ki ga želi ozdraviti; le kdor tiho in voljno prenaša, na prvo stopnjo potrpežljivosti pride, brez katere ni zveličanja.

Na drugo stopi, kdor z veseljem trpi, kakor apostoli za Kristusa (Dej. apost. 5, 41). Na tretjo stopi, kdor za trpljenje Boga hvali, kakor bolnik zdravitelja za grenko zdravilo. Tako je David govoril: „Dobro za me, da si me ponižal“ itd. (Ps. 118, 71). Najvišjo stopnjo potrpežljivosti pa doseže, kdor za svoje sovražnike, ki ga trpinčijo, moli, kakor Kristus, rekoč: „Oče odpusti jim“ itd. (Luk. 23, 34). Oh, kako nizko smo še na stopnji potrpežljivosti, katere nam je bolj potreba, kakor vsakdanjega kruha! V svoji potrpežljivosti bote rešili svoje duše (Luk. 21, 19). „Potrpežljivost vam je potrebna, da obljube dosežete“ (Hebr. 10, 35).

II.

Je potrpežljivost čedna in potrebna, je pa tudi lahka pravim učencem Jezusovim, če se le hočemo učiti.

1. Bog nam da trpeti, ker nas ljubi, naj bi se ali grehov očistili, ali lepši venec zaslužili! „Bog, koje ljubi, tepe“ (Hebr. 12, 16). Iz ljubezni do Boga tudi mi potrpiamo!

2. Bog nas črez naše moči ne preoblaga s trpljenjem; kedar bo dovolj, nam bo preložil. „Zvest, kateri vas ne bo pustil“ itd. (I. Kor. 10, 13). Ako pa ne potrpiamo, nam bo še huje naložil, nas ukrotil, ali nas bo pa zavrzel.

3. Vsako še toliko trpljenje le kratko trpi; bomo voljno potrneli, bomo vekomaj veseli; če pa tukaj ne potrpiamo, bomo tam vekomaj trneli. Tukaj reži, sekaj; le v večnosti prizanesi (Sv. Avguštin).

4. Kedar trpimo, ne pozabimo, da jih veliko tisoč na svetu huje trpi od nas, da nam častite čete premagalcev v nebesih kažejo in pomagajo trpeti; med njimi nam danes sv. Šimon in Juda veselo roke podajata. In kedar oslabimo, hitimo k Jezusu, ki nam veli: „Pridite k meni vsi, ki trpite in pokrepčal vas bom“ (Mat. 11, 28).

Konec. Sv. grof Elejacar, dasiravno je pošteno živel, je bil pogosto grdo obrekovan, in zasramovan; pa vse je voljno pretrpel. Njegova soproga, pobožna Delfina, se čudi in povpraša, kako mu je mogoče toliko krivice, pa tako potrpežljivo prebaviti? Draga Delfina! ji odgovori sv. Elejacar, našel sem pomočnika potrpežljivosti, kojega tudi tebi priporočim. Kolikorkrat se mi kaj hudega pripeti, pogledam na Jezusa, kako pred Pilatom nedolžen stoji, od krivih prič tožen, od sovražnikov obrekovan, od trinogov in od nehvaležnega ljudstva zasramovan. Mislim si: Kaj je krivica, ki se meni godi, proti krivici, kojo Jezus trpi za me. Hitro si s tem nevoljo potolažim.“ Delfina si je besede zapomnila, zapomnimo si jih tudi mi. Potrpljenja pot, je kraljeva pot v nebesa! Amen.



12. Beseda za Veliki petek.

Zdravilo greha je trpljenje.

Oj vi vsi, ki greste mimo po potu,
pomislite in pogledjte ali je kakšna
bolečina, kakor je moja bolečina.

Jer. žal. pes. 1, 12.

1. Nesrečni greh, ti grozovita zver, koliko si hudega storil! Raj si nam spremenil v solzno dolino, zemljo si s trnjem nasejal, naš um si oslepil, voljo našo popačil, milijone ljudi si pomoril od nedolžnega Abeljna, do Jezusa, Sinu božjega. Spreobrnil si nam naše dneve v dneve žalosti, med katerimi je najbolj žalosten Veliki petek, spomin bridke smrti Kristusove za naše grehe (Mat. 26, 28. Gal. 3, 13).

2. Sv. mati katoliška cerkev obhaja žalostni spomin smrti svojega ženina. Zvonovi molčijo, altarji stojé brez vsega kinča, žalostne pesmi in molitve se razlegajo itd. Nevesta žaluje in nas vabi h križu svojega ženina, rekoč: „Oj vi vsi, ki greste mimo“ itd.

3. Pristopimo bližje križa, in premislimo dobro dve reči: greha hudobo, trpljenja neizrečeno dobroto: zakaj, kar greh hudega stori, potrpljenje popravi. To nas uči križani Jezus, nam priča naše življenje; naj sovražimo greh, križ pa ljubimo.

1. Žalostno jutro velikega petka je napočilo. Ni bilo bolj žalostnega dneva od njega, kakor dan prvega greha. Ves Jeruzalem je po koncu. Ljudstvo, ki je pred petimi dnevi klicalo Jezusu: Hosana! vpije danes: „Križaj ga!“ Pilat zlomi palico, obsodi Jezusa k smrti križa. Jezus pod težo križa omahuje na mesto mrtvaških glav. Povprašajmo zakaj? Ljudstvo ne ve, krive priče se ne strinjajo. Pilat si roke vmije in spozna, da je Jezus nedolžen. Pa prerok

Izaija nam pove: „On je naše slabosti naše vzela“ itd. (Iz. 53, 4—10). Kar je prerok napovedal, je Kristus sam potrdil (Mat. 20, 28. 26, 28. Mark. 8, 33) in ravno danes dopolnil.

2. Spremimo danes v duhu usmiljenega Jezusa po potu križa, premislimo vseh 14 postaj križevega pota, in pogledimo, kaj se godi. Trikrat pade Jezus pod križem, slabo mu je za umreti. Šimon mu prisiljen pomaga križ nesti. Veronika mu poda potno ruto. Jezus pozabi svojih bolečin in svetuje Jeruzalemskim ženam, naj obžalujejo prihodnjo usodo svojih otrok. Oblačila oropan, grozovito na križ pribit, med dvema razbojnikoma povzdignjen — kdo popiše njegove bolečine? (Šmid. kat. I. 111—114).

3. Okoli šest ur visi na križu v strašnih bolečinah, ter plačuje naš dolg (Kol. 2, 24). Sedem besedij (svojo poslednjo gorsko pridigo) uči s križa, rekoč: „Oče odpusti“ itd. Vse stvari trpe s Kristusom križanim; solnce mrkne, zemlja se trese, skale pokajo, zagrinjalo v tempeljnu raztrga se čez sredo, grobi se odpirajo, le človek, za katerega je Gospod trpel, ne trpi. (Sv. Jeron.) „O, vi vsi, ki greste mimo“ itd.

4. Jezus iztoči svojo kri do poslednje kapljice, izreče na ves glas prečudno besedo: Dopolnjeno je. Oče, v tvoje roke itd. Nagne svojo glavo in umrje, zakaj? Za naše grehe (Mat. 26, 28. I. Tim. 2, 6. I. Jan. 1, 7. I. Petr. 1, 18). Kar je greh hudega storil, je Kristus po svojem trpljenju popravil; naš neizrekljivo veliki dolg je poplačal, neskončno veliko zasluženje nam je pridobil (Jan. 3, 14. I. Kor. 15, 21). Le samo jedno nam je še potrebno: deležnih se storiti njegovega trpljenja in zasluženja: „Dasiravno je Kristus za vse umrl, vendar ne dosežemo vsi dobrote njegove smrti, ampak le oni, ki se zasluženja

njegovega trpljenja udeležijo“ (Sv. Trid. zbor sej 6, p. 3). „On, ki te je brez tebe ustvaril, te noče brez tebe zveličati“ (Sv. Avguštín).

5. Naše trpljenje, sklenjeno s Kristusovim, nas udeleži njegovega zasluženja. „Ali veliko jih je imel Jezus, ki so njegova nebesa, pa malo, ki so njegov križ ljubili. Mnogo jih gre za Jezusom, dokler kruh deli, pa malo, da bi iz kelha bridkosti pili. Veliko jih ima, ki so željni tolažbe, malo pa, ki bridkost ljubijo“ (Tom. Kemp. II. 11). Mladenič milo zdihuje, da mu je Bog bolezen poslal. „Ali je Bog na me pozabil? Je-li svojo jezo nad me izlil?“ Nikar ne preklinjaj milosti božje; ogledaj se na Križanega, so li tvoje bolečine tolike, kakor so bile njegove? Ali nisi bil v grehu spočet? Te ni mati v grehu rodila (Ps. 50). — Tam tožuje v revah siromak — ali si večja sirota na svetu kakor Jezus, kojega zibel so bile jasli, mrtvaška postelj trdi križ; ki ni imel prostora trudne glave kam položiti! — Oče žaluješ za pokojnim sinom, mati za hčerjo, kojo ti je smrt pobrala; oglej se na Marijo, mater žalosti, ki na krilu mrtvega Jezusa tebi kaže, kojega je divja zver umorila: tvoj greh. Ne tožujmo ljudi, ne previdnosti božje, marveč le greh; greh je zemljo s trnjem in naše življenje s trpljenjem napolnil. „Potrpljenje je za nas jedina pot, križ je ključ v nebeško kraljestvo.“ (Sv. Damaz.) Zatorej nas Jezus milo vabi: „Kdor hoče za menoj priti, naj zadene svoj križ“ itd. (Luk. 9, 23).

Konec. Bliže, bliže sv. križa se vstopite, vsi, ki trpite; obrišite si solzne oči, in pogledjte, je li vaše trpljenje kakor Jezusovo? Trnje je njemu zemlja rodila; hočete vi le po rožah hoditi? Grozovitni križ mu je nehvaležni svet postavil, bi radi brez vsega trpljenja bili? Ako z Jezusom ne trpimo, se tudi ž njim ne bomo veselili.

Prijatelj, katerega sovražniki hudo preganjajo, pristopi, okleni se križa in reci: „Oče odpusti jim“ itd. Si duša moja, od vsega sveta zapuščena, občutiš v sreču veliko suhoto poglej na Jezusa križanega in reci: „Moj Bog, kaj si me zapustil!“ Grešnik, grešnica, kam bi se obrnil? glej rane visečega, kri umirajočega, čast odrešenika Kristusa. Njegova glava je nagnjena te poljubiti, njegovo srce odprto te ljubiti, njegove roke razpete te objeti. Tako trdno ga pripni v tvoje srce, kakor je bil na križ pribit (Sv. Avguštin). Okleni, drži se njegovega sv. križa v trpljenju in veselju, da kedar se bo tudi tebi zmračilo, lahko porečeš: „Dokončano je. Oče v tvoje roke izročim svojo dušo.“ Amen.



ČETRTI DEL.

**Pridige ob godovih svetnikov
sploh.**

(Commune Sanctorum.)



Večjidel pride na nedeljo god svetnika ali svetnice božje, ki prav lep evangelij ima, kojega verni malokedaj slišijo. Kakor ga sv. cerkev pri sv. maši po latinsko prvega brati daje, naj se čita tudi na pridižnici po domače, in naj se posname iz njega dostojen nauk, pa tudi živo pokaže iz življenja svetnika ali svetnice, katerega god se ravno obhaja. Nadjam se, da hoče to Bogu in izvoljenim v večjo čast, vernim pa v izveličanje biti. Ljubi bratje, poskusite!

Slomšek v Drobt. I. 1855.



A. God apostola.

I. Apostolstvo je naša dolžnost.

Jaz sem vas postavil, da greste,
in sad obrodite, in da vaš sad ostane.

Jan. 15, 16.

1. Dvanajst stebrov je Kristus postavil, na nje pozidal svojo sv. cerkev; izvolil 12 apostolov, in jih po svetu poslal, rekoč: „Niste vi mene, temveč jaz sem vas izvolil“ (Ivan. 15, 16). Med njimi stoji tudi sv. I., kojega častiti god obhajamo.

2. Dvanajst ribičev je toliko dežel prehodilo, narodov preobrnilo, razširilo božje kraljestvo! „Po vsej zemlji je šel njih glas“ itd. (Rim. 10, 18).

3. Tudi nas hoče Jezus apostole imeti, rekoč: „Jaz sem vas postavil“ itd. Tudi mi imamo sv. apostola I. posnemati. Naše dejanje mora biti apostolsko. Premislimo:

I. Zakaj?

II. Kako?

Daj nam Bog to po vzgledu in prošnji sv. I. prav spoznati in dopolniti!

I.

Ko je Kristus na gori, v molitvi prenočil, je potem 12 apostolov izvolil, in jih po svetu poslal. Tudi za nas je molil, tudi nas je poslal, naj bi širili božje kraljestvo, skrbeli za božjo čast in za izveličanje duš po svojem stanu: To apostolsko delo je naša dolžnost:

1. Ker smo kristjani, otroci božji, kraljestva božjega udi. Slab deželjan, ki za blagost domovine ne skrbi!

2. Ker Bog želi, naj bi vsi ljudje izveličani bili (I. Tim. 2, 4).

3. Ker je cena izveličanja velika. „Med božjimi deli je največje: Bogu pomagati duše izveličati“ (Sv. Dijoniz).

4. Ker je plačilo za to ravno tako veliko. Ko je Peter Kristusa vprašal: „Kaj bomo za to imeli?“ itd. (Mat. 19, 27—29). O velika čast! sreča! poslanec, apostol božji biti! Niso se torej apostoli obotavljali, marveč vse zapustivši so za Kristusom šli. Ravno to visoko dolžnost imamo mi vsi. Dopolnili jo bomo:

II.

Kako? Veselo sta sv. Peter in Andrej, Jakob in Janez za Jezusom šla, ljudij lovit za nebeško kraljestvo! S kolikim pogumom grejo misijonarji v tuje kraje, med divje ljudi, da jim luč prave vere prižgejo! Mi moramo po svojem stanu:

1. Vsem lep vzgled dajati. „Vi ste luč sveta; naj se sveti“ itd. (Mat. 5, 14—16). Naše dejanje in ravnanje naj oznanjuje v hiši, v soseski, v deželi živo vero itd.

2. Učiti nevedne, svariti grešnike, tolažiti žalostne, svetovati dvomljivcem, opominati, kregati podložne, prositi predpostavljene, naj bo prijetno ali ne, iz ljubezni — vse to je apostolsko delo. Tako boš oče apostol svoje hiše, župan svoje srenje itd. „Niste gostači, ni tujei, temveč“ itd. (Efez. 2, 10—20). Kako grd je izgovor Kajnov: „Je-li sem jaz varih svojega brata?“ Kako ne krščansko je, se zamere bati! Ali so se apostoli tudi vsega tega bali? (Dejanje ap. 5, 29—41). Oh, kolikokrat, kako lahko bi bil tudi jaz apostol, pa nočem! Kje je moja ljubezen do Boga in bližnjega? Kje hvaležnost do apostolov, ki so za zveličanje naše toliko storili!

3. Misijonarjem pomagati z molitvijo in miloščino. Kako radi so pomagali prvi kristjani apostolom! Svojo lastnino so prodali itd. Koliko so Filipčani sv. Pavlu storili! Veliko kristjanov je spremljalo apostole po njih potih. Iz Solnograda so pošiljali zidarje in druge umetnike v naše kraje. Ravno to smo dolžni storiti zamorcem tudi mi. Da se pa to lažje zgodi je dobro:

4. Stopiti v bratovščino Marijino: misijonom v Afriki, v bratovščino sv. Leopolda: misijonom v Ameriki pomagati! Kako lahke so dolžnosti! Kako veliki so dobički! „Kdor vas sprejme“ itd. (Mat. 10, 40—42. Glej Drobt. 1851, str. 4—14).

Konec. Kako veselo bo pripeljal sv. apostol I. množice vernih, katere je nebeškemu kraljestvu pridobil! Kako bodo spremljali sodnji dan krščeni zamoreci svoje misijonarje! Koga boš pa kaj ti pripeljal? Svoje domače, ako si jim apostol bil. Tudi zamoreci ti bodo hvaležno roko podajali, če si jim v nebesa pomagal. Jezus, ki je tudi nas postavil, da gremo (kakor apostoli) in sad obrodimo, bo tudi nam stoterno povrnil in večno življenje dal. Amen.

B. God evangelista.

2. Kako za dobre duhovnike skrbeti?

Žetev je velika, ali delavcev je malo. Prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.

Luk. 10, 2.

1. Vesel glas so popisali sveti evangelisti od božjega kraljestva. Po vsem svetu so ga razglasili, kakor jih je Kristus poslal, in jim ukazal, rekoč: „V katero hišo pridete“ itd.

2. Kako lepo je to dopolnil sv. I. evangelist, kakor se v njegovem življenju čita.

3. Ravno ta veseli glas oznanujejo, ravno to srečo vernim prinašajo duhovniki, božji poslanci. Oh, naj bi ljudstvo tudi spoznalo, kolika je:

I. Sreča, dobre duhovnike imeti;

II. Dolžnost, za dobre duhovnike skrbeti. Žetev je velika itd.

I.

1. Sreča. Srečni otroci, ki skrbnega očeta imajo. Torej jim pogosto oče žuga, rekoč: „Le čakajte deca, da mene ne bo! Radi bi me ubogali, pa me ne bote imeli!“ Očetje vernim so tudi duhovni, ki so jih krstili, jim skrbeli za kruh večnega življenja. „Imej nas vsak za Kristusove služabnike . . . V Kristusu Jezusu sem vas jaz po evangeliju rodil“ (I. Kor. 4, 1. 15).

2. Blagor učencem, ki dobrega učitelja imajo. Jezus pošilja svojim ovčicam pastirje, ki jih vodijo na zdrave pašnike zveličanskega nauka v cerkvi, v šoli in drugih raznih priložnostih. „Srečne oči, ki vidijo“ itd. (Luk.

10, 23). Kako se ljudem godi, kojim Bog učitelje vzame: pogledjte neverne Turke — ali jim krive učenike pusti: pogledjmo krivoverce!

3. Srečni so popotniki, kateri imajo modre voditelje, kakor mladi Tobija Rafaela. Takim se ni bati, da bi zašli; in če padejo, da bi ne vstali; voditelj skrbni jim roko poda. Ravno tako duhovni mladeničem in deklicam, starim možem in ženam. „Glej, pošljem angela, da te pripelja v kraj, kojega sem ti namenil“ itd. (Mojz. 23, 20—23). „Ako pa slepec slepeca vodi“ itd. (Mat. 15, 14).

4. Blagor bolniku, ki umetnega zdravnika, najde. Srečneji so še grešniki, ki dobre spovednike imajo. Koliko na duši smrtno bolnih je ozdravil sv. Frančišek Zalezijan! Koliko na duši mrtvih je oživil sv. Filip Neri, neutrujeni spovednik! Koliko so jih oživili za nebesa tudi vaši spovedniki, je le Bogu znano. Bodi pa tudi Bogu potoženo, da se vsa ta sreča tako malo spozna, in tako slabo cenī!

II.

Dolžnost za dobre duhovnike skrbeti. „Žetev je velika“ itd. (Luk. 10, 2). Kako skrbeti?

1. Odgojevati nadepolne mladeniče za duhovski stan. Na Koroškem je stara navada, novomašniku poiskati duhovne starše. Oče mu priskrbi zunanjo obleko od nog do glave, mati mu omisli potrebno perilo, tudi bratje in sestre ga obdarujejo po svoji moči. Lepa je taka šega; pa še mnogo lepša, mladeniča v strahu božjem vzgojevati, mu od mladih nog veselje za sveti stan delati, in če ima glavo prebrisano in srce blago, mu v šole pomagati. Nadepolnega dijaka imeti je za celo žlahto največja čast; novega mašnika k altarju peljati je za starše najvišja sreča na svetu. Toda šiba novo mašo poje. Kakšen je studenec, taka voda iz njega izvira. Je veliko poštenih duhovnikov

v kraju, so tam pobožni kristjani doma; kjer se malo duhovnikov rodi, boš našel malo bogaboječih ljudij. „Dobro drevo, dober sad; slabo drevo, slab sad“ (Mat. 7, 16—18). „Kakor ljudstvo“ itd. (III. Mojz. 24, 2).

2. Pomagati pridnim mladeničem, da se izšolajo v svetih vednostih in čednostih. Sveta katoliška cerkev je ukazala v Trident. zboru (seja 23, poglavje 18) seme-nišča za odgojo mladih duhovnov v vsaki škofiji utemeljiti. Verni so dolžni škofom pomagati, mlade duhovne izrežati, dare deliti, bodi si v denarju ali v drugem blagu ubogaimo. Tako bodo dobri duhovniki prirastli, dobrotnikom še na smrtni postelji povrnili, še lepše pa Jezus, ki je obljubil: „Kdorkoli da“ itd. (Mat. 10, 42).

3. Dajati duhovnikom, kar jim gre. V stari zavezi je Bog svojim namestnikom v prevžitek desetino in darila ljudstva odkazal (IV. Mojz. 18, 19—21. Hebr. 7, 5). Po zvestobi desetine je obljubil Bog svojemu ljudstvu blagodar. V novi zavezi je odkazal Jezus svojim učencem v prevžitek ljubezen in radodarnost vernih, rekoč: „V katero hišo koli pridete“ itd. (Luk. 10, 7). „Ne veste, da kateri altarju služijo, se tudi z altarjem delé?“ (I. Kor. 9, 13. I. Tim. 5, 17). Kako skrbni so bili nekedanji kristjani, mašnike obilno oskrbeti! To pričajo duhovski zapisani dohodki. Kako grdi so mnogi sedanji kristjani, ki iščejo mašnikom to prikratiti, kar so jim predniki sporočili. Ne bo jim dobre žetve prineslo. „Kar si duhovniku vzel, boš pa vojščaku dal“ (Sv. Avguštin).

4. Za dobre duhovnike moliti in se postiti. Kadar so sv. Pavla in Barnaba posvetili, se je cela krščanska srenja v Antijohiji postila in je za nju molila (Dej. ap. 13, 2). V sedanjih časih pa sv. cerkev vsake kvatre vernim naroča, naj bi si z molitvijo in postom dobrih dušnih pastirjev izprosili. Moliti za novomašnike je sosebna

dolžnost, kedar se posvečujejo, ali pa novo mašo pojó. Dobri duhovniki so najdražji dar božji, slabi pa najstrašnejša šiba (Jer. 5, 31. 30, 12—13).

Konec. Kako želijo divji zamoreci duhovnikov (črnosuknjarjev)! Po cele dni daleč pošiljajo prosit za misijonarja. Pri nas jih vsaka duhovnija ima, po jednega, po dva in več; kako malo jih pa verni gostokrat čislajo. Dopolnile se bodo besede Jezusove: „Došli bodo od solnčnega izhoda do zahoda“ itd. (Mat. 8, 11—12). „Svojim namestnikom je Kristus izročil ključe nebeške“ (Luk. 10, 16). Amen.



C. God mučenika škofa.

A.

3. Hoja za Kristusom.

Kdor ne nosi svojega križa, in ne hodi za menoj, ne more moj učencem biti. Luk. 14, 27.

1. Dva pota nam je Kristus v večnost pokazal; ozki pot v nebesa, široko cesto v pekel (Mat. 7, 13—14). Po prvem nas Jezus vabi za seboj, rekoč: „Kdor hoče za menoj“ itd. (Luk. 6, 23). Po drugi nas vleče hudobni svet, rekoč: „Pridite, uživajmo“ itd. (Modr. 2, 6—20).

2. Po ozki stezi je hodil sv. I. mučenik, in je srečno za Jezusom v nebeško kraljestvo došel. Po katerem potu hočemo pa mi hoditi, kam priti, čigavi učenci biti? „Kdor ne nosi“ itd.

3. Postojmo danes na potu svojega življenja, in pre-mišljajmo :

I. Vzgleđ prave hoje za Kristusom, ki nam ga sv. I. škof in mučenik daje ;

II. Posnemanje prave hoje za Jezusom, kakor nam Jezus naroča. „Bratje! ravnajte se po meni“ itd. (Filip. 3, 17—19). Tako nas kliče sv. I., kojega veseli god obhajamo. Poslušajte !

I.

1. Vzgleđ sv. I. Kakor se mlado drevo nagne, bo rastlo staro drevo. Kamor se dete naravna, tje človek večjidel vse svoje žive dni hodi, tje pride. To nam kaže sv. I. mladost. Kolika dolžnost je staršem, otroke od mladih nog za Kristusom voditi! Staro drevo ulomilo, pa poravnalo se ne bo. „Mladenič od pota, katerega se je navadil“ itd. (Prip. 22, 6).

2. Sadunosno drevo je treba čediti, mu divje veje obrezovati, da ga trnje ne zaraste. Tako je Bog tudi sv. I. s trpljenjem za Kristusom vodil po stezi popolnosti. Kako voljno, srčno je sv. I. preganjanje, muke in smrt pretrpel! Kadar tudi nas križi in težave zadenejo, po vzgleđu sv. I. jih voljno prenašajmo, ter ne pozabimo, da onim, ki Boga ljubijo, vse v dobro izide (Rim. 8, 28).

3. Drevo, ki dobrega sadu ne prinese, bo posekano itd. (Mat. 7, 17). Blagor pa mrtvim itd. njih dela gredo za njimi (Skriv. raz. 14, 12). Koliko dobrega je sv. I., skrben dušni pastir, storil! Koliko dobrega je vrnim prinesla njegova stanovitnost in častita smrt! Njegova prelita kri je bila seme kristjanov. Kolika je tudi njegova čast v nebesih, pa tudi v sv. katoliški cerkvi na zemlji! Kako mogočna je njegova priprošnja! O sv. I. izprosi nam

II.

Pravo posnemanje Jezusa Kristusa. „Nas li veseli, častite godove mučenikov obhajati, naj nas ne grozi njihov vzgleda posnemati“ (Sv. Avguštin). Kakor oni, hodimo za Jezusom tudi mi. K temu pa nam je potreba:

1. Svoje srce posvetnim stvarjem odtrgovati in vedno proti nebesom obračati. „Kar je zgoraj, iščite“ itd. (Kol. 3, 1—2). Kam bi bil sv. I. prišel, ako bi bil le po časnem blagu, po dobrotah, po minljivi časti hrepenel? Kaj bo s tebo, lakomnik, nečistnik, požrešnik? „Svet, in vse njegovo poželenje prejde“ itd. (I. Joan. 2, 16—17). Kvišku svoja srea! „Kjer je naš zaklad, bo tudi naše srce“ (Mat. 6, 20—21).

2. Se posvetnim stvarjem odpovedati, katere bi nam hoditi za Kristusom branile, kakor Jezus v današnjem sv. evangeliju naroča (Luk. 14, 26—27). Na svetu smo popotniki; posvetne stvari, pogosto celo starši in sorodstvo, so nam včasih na potu, da za Jezusom ne moremo. „Kdor jih bolj ljubi, kakor mene, ni mene vreden“ (Mat. 10, 37). Kristus nam ne veli roditelje ali pa sorodstvo sovražiti, ampak jih ne poslušati, če bi nas silili zoper sveto božjo voljo očitvidno ravnati; nam ne zapoveduje, posvetno blago zametovati, ne prepoveduje poštenega veselja itd., temveč vse posvetno tako uživati, da večnega ne izgubimo, in ako posvetnega kaj izgubimo, s potrpežljivim Jobom reči: „Bog je dal, Bog je vzel“ itd. (Job. 1, 21). Tako je storil sv. I. Tako je storila sv. Felicita (Dejanje Svet. I. 218). Tako so storili vsi mučeniki; imamo storiti tudi mi, če ne poprej, poslednjo uro, ako hočemo za Jezusom priti. K temu nam je potreba:

3. Da sami sebe zatajimo, in tako rekoč: „Sami sebe zapustimo v časnem, da srečno večno dosežemo. Ni toliko

težavno zapustiti, kar je našega, pa huda, huda je zapustiti samega sebe“, pravi sv. Gregor. To je največji križ; pa tudi ta križ zapove Kristus zadeti (Luk. 14, 27). Premagati moramo svoje meso, tudi kri prelititi za Jezusa. Trpeti še toliko krivico, bolezen, tudi grenko smrt za Jezusa in za zveličanje svoje. To je mučeništvo, katero tudi nas čaka. Bodimo pripravljeni, kakor sv. I. Le s časnim trpljenjem se pride za Jezusom v večno življenje. „Menim, da to trpljenje“ itd. (Rim. 8, 18).

Konec. Kako zvesto je hodil sv. I. za Kristusom! Kako pohlevno je nosil svoje križe in težave! Tako nosimo vsak po svojem tudi mi svoj križ za Jezusom. Hoja za Jezusom je kraljevi pot svetega križa. Amen.

B.

4. Zatajevanje samega sebe.

Ako hoče kdo za menoj priti,
naj zataji samega sebe, naj svoj
križ zadene, in hodi za menoj.

Mat. 16, 24.

1. Kako težavna je bila vojska Jezusova s hudičem, grehom in peklom! Kako veličastno je premagal Kristus vse svoje sovražnike, ter je svojim dejal: „Na svetu bote britkosti imeli, pa zaupajte: jaz sem svet premagal“ (Joan. 16, 33).

2. Kak hud boj so tudi vsi zvesti učenci Jezusovi imeli! (Hebr. 11, 37). Srečno so z Jezusom premagali, in zdaj ž njim kraljujejo, kakor sv. I., kojega častito godovanje danes obhajamo; ter Boga hvalimo, kateri mu je toliko čast doseči dal.

3. Ravno to vojsko za nebeško kraljestvo imamo tudi mi. Ali bomo srečno zmagali toliko sovražnikov svojih? Lahko, naj le najhujšega nasprotnika, sami sebe, premagamo. „Ako hoče kdo“ itd.

Učimo se danes po vzgledu sv. I.

I. Kaj se pravi samega sebe zatajiti.

II. Kako potrebno je zatajevanje samega sebe.

III. Katero orožje moramo imeti, če hočemo sami sebe premagati.

„Več velja, kdor sam sebe premaga, kakor on, ki mesta in kraljestva užuga“, uči sv. Duh. Na noge, vojščaki Kristusovi! Poslušajte!

I.

1. Premaganje samega sebe. Vsak človek ima dušo in telo, um ali pamet, ki dobro spozna, pa tudi telesno (meseno) poželenje, katero na hudobno vleče (Gal. 5, 27). Telesni počutki in nagoni po premoženju, uživanju in posvetni časti so dobri in tudi potrebni, dokler so po volji božji.

2. Nas slabe razvade premagajo, da uma (pameti) ne poslušamo, in naše srece pregrešne strasti tako stratijo, našo voljo popačijo, da na sveto voljo božjo ne pazimo, smo grdi sužnji svojega pregrešnega poželenja. Godi se nam po besedah sv. Jakoba (1, 14—15). Podobni smo mornarju, ki je sredi morja veslo izgubil, vozniku, ki je divjim konjem brzde prepustil.

3. Tako se je Evi godilo (I. Mojz. 3). Tako je Ežav za skledo leče svoje prvenstvo prodal (I. Mojz. 25, 29—34). Tako proda skopec za denar, kakor Judež Iškarijot, pijanec za kupico vina, prešestnik za smradljivo veselje svojo dušo. Taka se tudi nam godi, ako sami sebe ne premagamo, svojih počutkov v strahu nimamo, nagonov

po volji božji ne ravnamo, pregrešnih navad ne opustimo, hudobnih strastij ne zatiramo, sami sebe ne zatajimo. „Toliko v dobrem napreduješ, kolikor sam sebe premaguješ. (Tom. Kemp.)

II.

1. Kako potrebno je zatajevanje samega sebe in kako malo ga cenimo! Kar je hudič prve stariše premagal, je v človeku boj naredil (Rim. 7, 14—24). Kar dobro od hudega ločimo, v sebi veden boj med hudim in dobrim čutimo (Rim. 7, 22—23).

2. Sami lahko spoznamo, da srečno živeti ne moremo, če svojega poželenja ne premagamo, katero ni moči nasititi. Kako boš pohleven, ponižen, čist, priden, zadovoljen, ako se premagati, zatajiti ne znaš? Kako bi se poboljšal, spokoril, dokler nisi sam svoj gospodar? Kako bo kdo izveličan, ako ni navajen potrpeti, ne svojega križa voljno nositi, ki je ključ do nebeškega veselja (Mat. 16, 27).

3. Hudobni Kajn ni svoje jeze premagal, in obupal (I. Mojz. 4, 6—13). Sv. I. mučenik je sam sebe zmagal, in dosegel diko nebeško. Le premaganje samega sebe raztrga peklerske verige hudobnih navad, dodeli prostost božjih otrok, prinese nezvenljivi venec večnega življenja, kakor sv. I. „Oh, jaz nesrečen človek! Kdo me bo rešil telesa smrti? Milost božja po Jezusu Kristusu Gospodu našem“ (Rim. 7, 24—25).

Hočemo pa z božjo pomočjo premagati, moramo imeti:

III.

Duhovno orožje, kojega sv. Pavel priporoča (Ef. 6, 11—18). Vrh tega je potrebno:

1. Spoznavanje samega sebe. Vsak človek jednega pglavitnih grehov v svojem srcu, najnevarnejšega so-

vražnika ima (Jak. 1, 13—14). Kdor svojih razvad ne spozna, jih tudi premagal ne bo.

2. Izogibanje pregrešnih priložnostij in beg pred nevarnostjo. Misli kako si slab, in se v nevarnosti greha ne podaj; v nevarnosti zaupaj v božjo pomoč, in se srčno voskuj. „Vse premore ni“ itd. (Filip 4, 13).

3. Molitev in pa post premagata vse napade hudičeve (Mat. 17, 20). V teh nam je priporočil Jezus molitev (Mat. 26, 41). Kratke molitvice in izdihljaji so ognjene pušice za sovražnika, ki nas zalezuje.

4. Stanovitna vaja od mladih nog. Vojska se začne, kadar se otrok izčajma, in se konča, kadar človek slovo vzame od tega sveta (Job. 7, 1). Kdor se premagati v mladosti privadil ni, se bo v starosti težko naučil. Stara navada, železna suknja. Kdor do konca zvest ostane itd. (Mat. 10, 22), kakor sv. I.

Konec. Preljubi, naša vojska je huda, pa ne tako, kakor je bila sv. I. in drugih sv. mučenikov. „So zmagali oni in one, zakaj pa mi ne“ (Sv. Avguštin). Naša krona je lepa v nebesih; pa ne bo venčan, kakor on, ki premaga (II. Tim. 2, 3—5). Naša vojska je kratka, naša slava bo večna. Sv. I. izprosi nam jo! Amen.



D. God mučenika ne škofa.

A.

5. Dva sovražnika domačega miru.

Človekovi sovražniki bodo njegovi domači. Mat. 10, 36.

1. Ko je bil prvi greh storjen, je pravi mir človeštvo zapustil (Iz. 57, 21). Rojen je bil Jezus, gospod

miru, in angeli so pri njegovih jaslicah peli: „mir na zemlji ljudem“ (Luk. 2, 14). In ko je svet zapustil, nam je ljubi mir izročil: „Mir nam zapustim“ itd. (Joan. 14, 27). Kako pa Jezus v današnjem sv. evangeliju govori: „Nikar ne mislite“ itd.

2. Jezus je prišel preganjat sovražnike pravega miru; prinesel je meč za take, kateri pravi mir more, in ljudem nepokoj delajo. Take sovražnike ukrotiti je vsakega kristijana dolžnost, kakor je sv. I. storil, kojega sveti spomin danes obhajamo.

3. Kateri so oni sovražniki pravega miru? Jezus odgovorja: „Človekovi sovražniki so“ itd. Izmed njih omenim dve najhujši sovražnici, ki nam sladki mir z Bogom, z bližnjim in z našo vestjo podirata:

I. Navadna kletev.

II. Ponočna voglarija ali vasovanje. Prva nam pekel odpre, druga nas v pekel zapre. Sv. I. prosi za nas, da ju srečno premagamo!

I.

Kletev. Greh je ločil človeka od Boga, in kletev učinil; z odrešenjem Kristusovim je došla sprava z Bogom, se je povrnil na ovo zemljo blagoslov in mir božji. Ta mir podira, blagoslov odganja:

1. Preklinjevanje in rotenje, grda navada sirovih ljudij, najsvetejše reči oskrunjati, božje stvari hudiču izdajati in zavezovati svojo dušo v pogubljenje s priduševanjem. Stariši kolnejo upričo otrok, otroci se kleti od lastnih roditeljev naučé, hlapci preklinjajo živino, če jim prav ne vleče, hrano, ako jim ni po volji. Sosedo kolnejo, ako tuje živinče na njih zemljo stopi, rokodelci, kadar jim delo od rok ne gre. Tako postanejo krščanske hiše, vasi, okolice, šole, pekla; v peklu je kletev domá.

2. Kletev je ključ pekla, iz kojega črez preklinjevalce vse hudo pride. Mladina se pohujša in čimdalje bolj sirova prihaja; napoveduje hudo jezo, tepenje in morije. Zato Jezus priimkovanje tako ostro prepoveduje (Mat. 5, 22).

3. Pekel se odpre, in vse hudo pride prej ali slej nad preklinjevalce, cele hiše in okolice, kjer je kletev doma. Najstrašnejše je, ako mati ali oče svojo lastno deco zakolne, kakor nam sv. Avguštin pripoveduje, pa tudi sv. Duh potrdi, rekoč: „Očeta blagoslov otrokom hiše podpira, materina kletev jih pa podira“ (Sir. 3, 11). Strah je, kakor sv. pismo pravi: „Kadar hudobec hudičuje, svojo dušo zakolne“ (Sir. 21, 30). „Preklinjalci ne bodo nebeškega kraljestva dosegli“ (I. Kor. 6, 10).

4. Kletve v hišo, v sosesko varovati je največja dolžnost gospodarjev in gospodinj, da se med seboj ne prepirajo, otroke za vsako kletvico ostro pokarajo, družino kleti odvadijo, kakor modri kmet hlapca Martina. (Pri-povedi št. 75.)

Kakor molitev nebesa, odpira kletev pekla. Za kletvijo nesreča gre, kakor senca za človekom.

II.

Ponočna voglarija. Vsaka noč ima svojo, moč človeka v nesrečo pripraviti, posebno ponočevanje, košata mati nesramnega znanja, tepenja in krvavih bojev. „Vse to je ura in oblast teme“ (Luk. 22, 53). Kjer so, ponočnjaki doma, tam ljubi mir ne prebiva; oni se luči boje, kajti so njih dela hudobna.

1. Ponočniki so postopači in lenuhi; po noči vasujejo, po dnevu pa dremljejo; po noči hudobo uganjajo, pijejo, se grdo šalijo, po dnevu pa spijo, zaniči.

2. Ponočniki so učeni in učenci pekla. Sveta groza mladeniča obide, kadar prvokrat v črni noči izpod domače

strehe voglarit gre; sree mu v prsih kluje, kadar med drhal sovražnikov Jezusovih pride, ki grejo kakor peklenski beriči nedolžnost lovit. Vest ga svari, pa hudobna drhal mu jo s smehom zaduši. V kratkem zapeljan, bo drugih zapeljivec, dereča zver. Lepo sv. Duh opomina: „Ne hodi v take dobre volje, ne male, ne velike, v kojih se greši“ (Sir. 18, 30—32). Tudi sapa ponočnikov je nedolžnosti kužna.

3. Ponočni vlačugarji so razbojniki svete sramežljivosti, in njene sestre, svete čistosti ubijaleci. Po tatinsko hodijo pod okna stat, po voglih lazijo na pojate in škednje; in dokler ljudje spijo, ponočniki nedolžnost umorijo, delajo dušne rane, koje ne pocelijo vse žive dni. Torej so neverni Rimci mladini ostro prepovedali, ponoči brez variha izpod domače strehe hoditi, kajti je noč cvetoči mladosti nevarna, in ponočna voglarija poštenemu vedenju smrtna sovražnica. Sveti cerkveni očaki imenujejo ponočno vasovanje gostijo peklenske kače, nedolžnosti past, strupno drevo greha, in smrten boj umirajoče nedolžnosti. Ponočnikom hudič za petami hodi in njihove stopinje šteje.

4. Ponočniki so poštene mladine, čistih mladeničev in nedolžnih devic pogrebniiki. Kjer se ponoči vriska, pa malo moli, po vaseh in tujih ljudskih strehah lazi, tam ni poštenih fantov, ne devic, veliko pa fačekov, pijancev, tatov in razbojnikov; tak nesrečni kraj je druga Sodoma. Ponočevanje je ravna pot rabeljnu v roke, gladka cesta v pekel. Pred nekaj leti je mlad razbojnik na morišču sam povedal, da se je po voglariji vsega hudega naučil, in pod rabeljski meč prišel.

a) Mladeniči! vi ste otroci svetlobe itd. (I. Tes. 5, 5—9). Ne izgovarjajte se: Saj ne učinimo hudega itd. „Kdor nevarnost ljubi“ itd. (Sir. 3, 27). Vaš angel vas

zapušča, in skušnjava vam hude misli in želje napravlja. „Oblecite božje orožje“ itd. (Ef. 6, 11—12).

b) Dekleta! ne dajte se ponočnim prijateljem vjeti. Oni so prijatelji teme, njih dela hudobna. Branite se, kličite na ves glas: tolovaji so došli; pomagajte! „Kdo ogenj v nedrijih imel“ itd. (Prip. 6, 27—34).

c) Očetje in matere, ki ognja varujete, in vrata skrbno zapirate, tudi ponočnikom jih zaklenite, in ne dajte tatom nedolžnosti pod streho; pa tudi sinom in hlapcem ponoči okoli hoditi ne dajte.

d) Vi srenjski župani in predstojniki! vaša prva dolžnost je ponočnike ukrotiti, ponoči pokoj ljudem ohraniti, in večje nesreče ovarovati. „Ne bodite mutastim“ itd. (Iz. 56, 10).

Konec. Preklinjalci in ponočniki so najhujši domači sovražniki; in koliko jih je med nami! Kdo vas je kleti učil, ali sv. I. mučenik? Malikovavski poglavar je sv. Polikarpu ukazal, naj kolne Kristusa. Srčno mu svetnik odgovori: Že 86 let itd. (Dejanje Svet. I. 94). Ti pa tako rad zakolneš! — Kateri svetnikov vam je pokazal ponoči voglariti? Ali sv. I.? Krščanskega mladeniča neverniki na postelj privežejo, da ga ob čistost in vero spravijo (Srečen pot str. 82). Tako storite vi mladeniči, deklince, in rajši življenje, kakor nedolžnost izgubite. Amen.

B.

6. O češčenju svetnikov.

Kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.

Mat. 10, 32.

1. Kakor za dežem solnce, pride za trpljenjem veselje, za mukoj čast, kojo nam kaže sv. I. mučenik.

2. Dopolnil je zvesto sv. I., kar Jezus svojim naroča: „Kdorkoli bo mene“ itd. Dopolnil mu je tudi Jezus veličastno, kar je svojim spoznavalcem obljubil. Povzdignil ga je, venec večne slave mu na glavo djal in hoče, da ga tudi mi verni posebno častimo.

3. Sv. katoliška cerkev nas uči svetnike častiti, nam kaže čast božje milosti nad njimi, naj bi naše zaupanje povzdignila; nam kaže njih svete čednosti, naj bi jih posnemali. Kako lepo, kako potrebno je to! Pomislimo torej, s pogledom na sv. I.

I. Zakaj smo dolžni?

II. Kako smo dolžni svetnike častiti?

III. Česa se varovati?

Sv. I. mučenik in spoznavalec Kristusov, prosi za nas!

I.

Dolžni smo svetnike božje častiti: Sv. katoliška cerkev ima lep rožni vrt ali ograd. Najlepše rože so krvavo rudeče svetih mučenikov (Dej. Svet. I. Nagovor, str. 3). Med njimi sv. I. prelepo cveti, in vsaka verna duša ga naj časti:

1. Zaradi njegovih svetih čednostij in krepostij na zemlji. Kdo ne spoštuje moža vrlega, ženo pošteno, kojih dela po širokem slové! Niso takim slovitim dobrotnikom že neverniki, židovi in malikovalci veličastne spomine delali, jim svečanosti obhajali, in jih še? Kako močno je sv. Pavel pravične stare zaveze častil! (Hebr. 11, 4). Kako skrbno so prvi kristjani hodili na pokopališča, sv. mučenike častit! In koliko čast obeta Jezus svojim služabnikom pri svojem Očetu! (Ivan. 12, 26). Oh, bodi nam pozdravljen in češčen sv. I. ti velik prijatelj božji!

2. Dolžni smo te častiti, ker tebe tudi Bog v nebesih toliko časti. Koliko prošelj je po tebi uslišanih, koliko čudežev se je zgodilo (Ps. 67, 36. Sirah. 44, 1—14).

3. Bog se v svojih svetnikih časti. Mi častimo cesarske služabnike, spoštujemo namestnike božje, kolikor več smo dolžni vse izvoljene častiti, ki pri Bogu kakor zvezde okoli njegovega prestola stojé in mu večno slavo pojó. Ž njim Boga slavimo, ako svetnike prav častimo (Rim. 11, 36).

II.

Kako?

1. Česar je polno srce, iz ust gre (Mat. 12, 34). Ne samo v srcu spoštovati, tudi častito od njih govoriti, peti, njih podobe v časti imeti je vernih dolžnost. Kako žalostno je gledati kipe svetnikov brez rok, prstov, vse polamane in zamazane!

2. Svetnikov svete čednosti preišljevatí in po svojem stanu posnemati. Koliko krepostij sam sv. I. kaže! kako milo nas s sv. Pavlom kliče (I. Tes. 3, 7—9). Bili so slabi, kakor mi; raznih stanov, kakor mi itd. (Sv. Avg. Dejanje Svet. I. V).

3. Svetnike božje častimo, kadar se njih veličastva veselimo, Boga zanj hvalimo in hrepenimo za njimi v nebesa priti. O vi srečni premagaleci! Podajte nam svoje roke!

III.

Česa se imamo v češčenju svetnikov varovati?

1. Malikovanja. Boga molimo, mu skazujemo največjo hvalo in čast; svetnike le častimo. Tolik razloček je med Bogom in svetnikom, kakor med stvarjo in Stvarnikom. Jezusu gre neskončna čast, svetnikom le končna (Fil. 2, 9—10). Greh je, le svetnike častiti, se jim priporočati,

Boga, Jezusa Kristusa pa v nemar pustiti. V nebesih je druga (Skriv. raz. 7, 8—12. 4, 10—11. Dej. Svet. II. 524, 3).

2. Varovati se imamo krivega posnemanja njih svetih vzgledov. Bili so svetei, ki so vse svoje prodali, se v puščavo podali, v samostanih živeli itd. Kaj bomo pa mi storili? „Vsaka pobožnost ni za vsakega“ itd. (Tom. Kemp. Dejanje Svet. I. VIII.).

3. Ne smemo godov skruniti z rajanjem, s požrešnostjo. Tako so neverniki svoje malike častili; kristjani bi s takim dejanjem svetnike zasramovali.

Konec. Kako hočemo danes tebe sv. I. prav vredno počastiti? Tvoja svetoželja, potrpežljivost, stanovitnost naj tudi naša bo v življenju in v smrti; tako bo tudi v večnosti naša tvoja krona. Amen.

C.

7. O češčenju svetinj in podob svetnikov.

Ako kdo meni služi, ga bo moj
Oče počastil. Joan. 12, 26.

1. Kadar se loči oče, mati, otrokom kako čedno stvar v spominek zapusti, kako svetinjico ali molek, rekoč: Kolikorkrat to ugledaš, spomni se mojih naukov. Jemlje prijatelj slovo, nam kaj dragega, kako obleko, prstan, ali pa svojo podobo izroči, naj bi ga ne pozabili. Kako dragi so nam oni spominki! Zvesteje jih hranimo od dragih kamnov.

2. Imamo duhovne očete, učitelje, prijatelje v veseli večnosti: svetnike in svetnice, ki so vzeli od tega sveta slovo, med njimi sv. I. mučenika.

3. Kdo vernih ne želi od sv. I., od svojega patrona, kak dragi spominek imeti? Zato naša ljuba mati, sv. katoliška cerkev skrbi, ter nas (Trid. zbor v 25. seji) uči:

I. Svetinje ali ostanke svetnikov spoštovati;

II. Podobe svetnikov častiti. — Kako?

Poslušajte k časti sv. I. mučenika!

I.

Svetinje so ostanki svetih teles, svete koščice ali druge stvari, koje so izvoljeni svoje dni imeli.

1. Dolžni smo jih spoštovati, kajti so bili tempelj sv. Duha, ker bodo ravno ti ostanki nekedaj častito vstali in kraljevali z Jezusom (I. Kor. 15, 42—44). Sam Oče nebeški jih časti, kakor je Kristus obljubil (Joan. 12, 26). Oni so dragoceno seme velikih čudežev, ki se po njih godé z božjo močjo, kakor od sv. Pavla čitamo (Dej. ap. 19, 11—12).

2. Zato je sv. katoliška cerkev od nekedaj ostanke svetnikov hranila in visoko častila, na primer sv. Ignacija mučenika, sv. Polikarpa (Dej. Svet. II. str. 119).

3. Kako se svetinje prav časté? Ako čast na svetnike po njih ostankih obračamo, njih svete čednosti poleg ostankov pomnimo, in se trudimo jih posnemati; Boga hvalimo, ki jim je toliko milosti dal, in jim še daja, tudi drugim na njih prošnjo.

4. Hočemo svetinje prav častiti, jih ne smemo napačno rabiti, ampak le take svetinje častiti, za koje cerkveni oblastniki, škofi pričajo, da so pristni svetnikovi ostanki.

Le od malo svetnikov imamo svetinje; veliko več pa podob:

II.

Podobe svetnikov in svetnic, naj bodo izrezane ali naslikane, nam kažejo izvoljenih obraz, ali svete čednosti, ali pa krščansko dejanje. Sv. Gregor jih imenuje knjige ljudstva.

1. Dolžni smo svete podobe častiti, ker nam kažejo naše prijatelje, ki so v nebesih. Kdo bi podobo očeta, matere v časti ne imel? Več ko roditelji so nam svetniki. Ali bi se predrznil podobo cesarja zasramovati? Podobe nas učijo in oživljajo sveto živeti, posebno podoba križanega Jezusa (Dejanje Svet. II. 51). Zato nam sv. katoliška cerkev jih častiti veleva v Trid. zboru v 25. seji (Dejanje Svet. I. 462).

2. Kako ima katoliški kristijan podobe svetnikov častiti? Njih svete podobe na čednem kraju hraniti, ne raztrgane ali potrupljene kipe imeti. Nove od umetnikov (ne kazimojstrov) napravljene se imajo od cerkve blagosloviti. Češčenje, luč in kadilo se naj na svetnike ravna, ki se v nebeški diki veselijo.

3. Ne smemo misliti, kakor da bi podobe imele kako posebno moč, ne kakor bi jedna podoba mogočnejša bila od druge. Le od Boga pride vsa pomoč, po prošnjah svetnikov.

Le Bogu pripada vsa hvala in čast, katera se mu tudi z vrednim počeščenjem svetnikov daja.

Konec. Kakor v nebesih krog prestola božjega svetniki, stojé tudi v hiši božji njih svete podobe. Pogledajmo jih, kaj nam kažejo? pomislimo, kaj nam velijo? Častijmo jih tako, da se bomo med njimi vekomaj veselili. Oh, kako bo to lepo! kako veselo! Amen.



E. God mučenika o velikonočnem času.

A.

8. O posvečujoči milosti božji.

Jaz sem prava vinska trta, in
moj Oče je vinogradnik. Brez mene
ničesar ne morete. Ivan. 15, 1.

1. Na svetu lepše rože ni, kakor je vinska trta. Po hribcih je nasejana. Naše srce razveseli itd. (Tako poje znana narodna pesem.) Še dragocenejšo rožico poznam, ki nam veliko slajše veselje dela, mnogo večjo moč deli: Jezusa izveličarja, kateri v današnjem sv. evangeliju govori: „Jaz sem vinska trta“ itd.

2. Kar je vinska kapljica ljudem za telo, še več je vernim posvečujoča milost božja za dušo, katero nam je Kristus zaslužil, in sv. Duh deli v svetih zakramentih. Ona je apostole razsvetlila, mučenike navdušila in nepremagljive storila, kakor sv. I. mučenika itd.

3. Tudi mi verni smo mladike Jezusove. Milost božja nam je k zveličanju toliko potrebna, da brez nje ne moremo ničesar dobrega storiti. „Brez mene“ itd. (Jan. 15, 4—7). Ali pa teče po naših dušnih žilah zveličavna moč posvečujoče milosti božje? Oh, malo nas prav spozna:

I. Kaj je posvečujoča milost božja, in kako nam je potrebna?

II. Kako jo dobivamo, in kako naj ž njo delujemo za svoje izveličanje? kakor je sv. I. storil.

To hočemo danes pogledati in prav dobro premisliti, sv. I. mučeniku na čast, nam pa v večno izveličanje!

I.

Čudno je, kar so apostoli storili, koliko mučeniki pretrpeli! Vse to s posvečujočo milostjo božjo (I. Kor. 15, 10).

1. Naravna (naturna) milost je vsak božji dar, grižljaj kruha, kapljica vode, vina, sapa, luč itd. (I. Kor. 4, 7). Nadnaravna milost je posebna božja pomoč, ki nam um razsveti, resnico in pravico spoznati (Efež. 1, 17—18); našo voljo vnema, da dobro storimo in se hudega varujemo (Fil. 2, 13). Tako čudno je milost božja apostole in učence Jezusove razsvetlila in vnela po prihodu sv. Duha. Milost božja našo dušo očisti in Bogu vso prijetno stori, in se posvečujoča imenuje (Rim. 5, 21). Kaj milost božja posvečujoča stori, nam kaže zgled sv. Marije Magdalene (Dejanje Svet. II. 75).

2. Kako potrebna je milost božja tudi nam, da naš um razsveti, ki tako slabo umemo, kaj je prav, se tako težko dobrega učimo, in tako lahko pozabimo! Kakor oko brez luči, je naša glava brez milosti temna (II. Kor. 4, 5). Potrebna je nam, da nam srce ogreje dobro storiti, hudo potrpeti, in srečno premagati, kakor sv. I. mučenik. Človek še toliko umen, pa brez posvečujoče milosti je podoben bledi luni, ki sveti, pa ne greje, ne oživi, in nerodovita ostane (Joan. 15, 4—5). Kaj bi bil sv. I. brez posvečujoče milosti božje? Kaj bomo mi?

II.

Kako posvečujoča milost božjo dobimo? Le po Jezusu Kristusu (Joan. 15, 5—6). Kakor mladika trte, se mi Jezusa držimo; njegov nauk je naše duše luč (Jan. 8, 12); njega smrt je naša sprava s Bogom (Hebr. 4, 15—16); od njega postavljeni sveti zakramenti so studenci

milosti in pomoči božje. Se držati Jezusa, je naše življenje; ločiti se od njega, je naše duše smrt (Jan. 15, 6).

1. Hočemo posvečujočo milost imeti, moramo za njo prositi (Luk. 11, 13). Bog nam jo množi za vsako potrebno dobro delo (Hebr. 9, 8). Moramo svete zakramente pogosto in vredno prejemati, po kojih nam Jezus svoje milosti deli. „Pridite k meni“ itd. (Mat. 11, 28).

2. Hočemo v milosti božji živeti, moramo ž njo pridni biti, nauke Jezusove poslušati, se greha skrbno izogibati, marljivo dopolniti vse, kar nam v izveličanje služi (Luk. 19, 24—26).

Konec. Kako potrebna je milost božja k spreobrnjenju, nam kaže sv. Peter. Trikrat je zatajil Jezusa, pa še ni spoznal. Kakor hitro Jezus Petra milostljivo pogleda, se milo razjoka (Luk. 22, 61). Kako mogočno posvečujoča milost božja človeka prenovi, nam spreobrnitev sv. Pavla priča (Dejanje Svet. I. 89). Kaj z milostjo božjo premoremo, nam sv. I. mučenik kaže. Tudi sv. I. govori, kakor sv. Pavel (I. Kor. 15, 10). Oh, naj bi tudi mi ž njimi v milost božji živeli, umrli, in se vekomaj vesečili! Amen.

B.

9. Kako svetnike na pomoč klicati?

Ako ostanete v meni, in moje besede v vas ostanejo, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo.

Joan. 15, 7.

1. Veliko zaupajo posvetni ljudje na prijatelje, kojih pri kralju ali cesarju imajo; še več verni kristjani na svetnike, ki pred sedežem milosti božje za nas prosijo; med njimi sv. I. I. mučeniki, kojih god obhajamo.

2. Sè svetniki v občestvu živimo po Jezusu Kristusu sklenjeni, kakor mladike vinske trte, veje drevesa, kojega koren in deblo je Kristus. „Jaz sem trta“ itd. (Joan. 15, 5).

3. Sveta mati katoliška cerkev nas svetnike na pomoč klicati uči (Trid. zbor, 25. seja), in Jezus nam veli: „Ako ostanete v meni“ itd. Priporočajmo se jim, zakaj:

I. Svetnike na pomoč klicati je dobro in nam koristno. Priporočajmo se jim pa

II. Tako, da Boga in svetnikov žalilo ne bo.

Sv. I. I. mučeniki! izprosite nam ta potrebni nauk prav razumeti, da bo naše veselje popolnoma.

I.

Občestvo svetnikov ima tri čete (armade) vojščakov Kristusovih: priprošnjikov v nebesih, vojskovalcev na zemlji, trpinov v vicah. Vesel je torej in tolažljiv deveti člen apostolske vere: „Verujem občestvo svetnikov.“ Kar naša slabost doseči ne more, nam bo ž njihovimi prošnjami podeljeno (Dejanje Svet. II. 523).

1. Izvoljene božje svetnike častimo, se jim priporočamo, naj za nas prosijo, naše krščanske ljubezni smrt ne raztrga, marveč jo pomladi; in prošnje, ki se v živi ljubezni zgodijo, Bog, večna ljubezen rad usliši. Zato veli Jezus: „V tem je poveličan moj Oče“ itd. (Joan. 15, 8).

2. Tako je prosil Abraham za Sodomljane, Job za svoje prijatelje, Jeremija za svoje ljudstvo (II. Mak. 15, 14). Štefan za svoje sovražnike, sv. Pavel za verne. Kako mogočna je bila njih prošnja že na tem svetu, kolikor mogočnejša je v nebesih (Skriv. raz. 8, 3—4)! To nas sv. Pavel uči (Efež. 4, 15—16); in sv. Ciprijan pravi: „Tam v nebesih nas čaka velika truma ljubih, kojih drugo ne skrbi, kakor izveličanje naše.“

3. Kaj pa nam priporočitev v pomoč svetnikov koristi? Budi naše veselje, da v družbi svetnikov živimo, povzdiguje naše želje, jih posnemati in med nje priti; svetnike povišuje, nas pa ponižuje, ki le po njih uslišani biti zaupamo; nas uči najpoprej za božje kraljestvo po njih zgledu skrbeti. Nam zaupanje krepča, da sami ne prosimo, kajti združena molitev mnogo izda (Jak. 5, 15). Oh, blagor nam, ki toliko prošnjikov imamo! Med njimi se svetijo I. I., kojih častiti spomin danes obhajamo. Priporočajmo se jim, naj za nas Boga prosijo, ali

II.

Priporočajmo se njih prošnji tako, da Boga in svetnikov žalilo ne bo. Ne pozabimo, da je le Kristus naš prvi in edini srednik pri Očetu; le po njem bodo vse naše prošnje uslišane (I. Tim. 2, 5).

1. Zmota bi bila velika, se samo na svetnike zanašati, Boga pa zabiti in ga z grehi žaliti. Svetniki niso vsemogočni, in nam sami po sebi pomagati ne morejo; le Bog nam pomaga po njih prošnjah (Jak. 1, 17). Blodi se tistim, ki mislijo, da so eni svetniki le za te, drugi pa le za druge. Bog vsakega prošnjo usliši; toda naše zaupanje raste v priprošnjo onih izvoljenih, ki so ravno le naše reve prestali, ali pa verni na njih priprošnjo očitvidno že pomoč dosegli; pr. mornarji na prošnjo sv. Miklavža itd. Motijo se, ki mislijo, da svetniki le na svojem kraju pomagajo; oni povsodi za nas prosijo, le mi v posebnih krajih, ki so jim posvečeni, bolj srčno molimo.

2. Slabo znamenje kristjanov je, ki se le svetnikom za posvetno priporočajo; pr. sv. Antonu za svinje, sv. Martinu za govedino itd. na dušne potrebe pa ne pomislijo; n. p. priporočiti sv. Alojziju nedolžnost svoje dece, sv.

Neži svoja dekleta, sv. Frančišku Zal. svoje sine itd. „Iščite pred vsem božjega kraljestva itd. (Mat. 6, 33).

3. Grda nehvaležnost je, pozabiti domače dežele največe dobrotnike, ki so seme svete vere zasejali, in se svojo krvjo zalivali, kakor sv. Maksimilijana, sv. Viktorina, sv. Mohorja, sv. Ruprta, sv. Cirila in Metoda itd. pozabiti in si le živinske patrone izbirati. Tako dejanje Bogu in svetnikom ne dopada, in priča celo posvetne ljudi. „Kaj pomaga celi svet pridobiti“ itd. (Mat. 16, 26). Živina še tako lepa, družina pa bolna! Priporočajmo se svetnikom pred vsem v dušnih potrebah, potem bodo nam tudi telesne pomoči izprosili.

Konec. Kakor na smrtni postelji prijatelj prijatelju obljubi, Boga zanj prositi, ako v nebesa pride, tako so se svoje dni kristijani mučenikom priporočali.

Tudi mi imamo sv. I. I. pri Bogu. Spodobi se, da jih danes po besedah sv. Avgušтина pozdravimo, in se jim v pomoč priporočimo, rekoč: „Blagor vam, božji svetei, ki ste srečno prejadrali morje umrljivosti, ter ste zaslužili počivati v srečnem kraju miru in večnega veselja. Prosim vas pri vaši ljubezni, ki se nimate bati zgube izveličanja svojega, oglejte se na reve naše, in za nas prosite! Prosim vas po Jezusu, ki vas je izvolil, gledati zdaj njegovo veličastvo, in se neumrljivosti veseliti, pomnite nas, in nam revam v pomoč pritecite, ki se po nevarnem morju tega življenja vozimo, naj srečno v kraj večnega pokoja in veselja pridemo.“ Amen.

C.

10. Kako potrebno je mučeništvo.

Vi bote žalovali, pa vaša žalost se bo v veselje spreobrnila.

Joan. 16, 20.

1. Čudno je, da je dal Bog svojim najzvestejšim služabnikom največ trpeti. Koliko so prestali sv. I. I., mučeniki Kristusovi, kojih godovno danes obhajamo.

2. Ravno tako so vsi drugi svetniki le s trpljenjem došli v večno življenje, nijednega ni, ki bi svoje dni trpel ne bil; in čeravno niso kri prelili, vendar so mučeniki bili. Mučeništvo, to so vrata v nebeško kraljestvo (Rim. 8, 17).

3. Tudi nas čakajo muke, ako nas niso še došle, nas še pa bodo. Tudi nam veljajo besede Jezusove: „Resnično vam povem, vi bote žalovali“ itd.

I. Mučeniki moramo biti; nebeško kraljestvo silo trpi.

II. Bodimo mučeniki Jezusovi, ki nam mučeniški venec ponuja.

Pač bi bilo žalostno tukaj trpeti, in tudi tamkej večno goreti. Da se nam to ne zgodi, poslušajte!

I.

Kar je Adam grešil, nebeško kraljestvo silo trpi; le mučeništvo nam ga odtvori. „Blagor človeku“ itd. (Jak. 1, 12). Mučeništvo je priprava za nebeško kraljestvo.

1. Kristus je prišel, naš dolg poplačat, pa le večni; časnega moramo sami poplačati, kakor smo vsi na svet svoj dolg prinesli. „Je moral on trpeti, in tako v svoje veličastvo iti (Luk. 24, 26), moramo tudi mi. „Kristus nam je zgled zapustil“ itd. (I. Petr. 2, 19—21).

2. Nebesa so lepa, pa tudi draga; Kristus nam jih je kupil sè svojo krvjo; za nebesa so dali mučeniki vse,

tudi življenje, kakor sv. I. I. Mi sicer ne bomo morebiti krvi prelivali, pa lahko še več trpeli z uboštvom, zaničevanjem, dolgimi boleznimi, v boju s hudobnim svetom, mesom, grehom in satanom, kakor nam Kristus napoveduje (Joan. 16, 20). „Nebeško kraljestvo silo trpi“ itd.

3. Dete trpi na porodu, njegov prvi pozdrav sveta je jok; starec trpi v smrti, nja slovo od sveta je solza in stok. „Težek jarem sloni“ itd. (Sirah 40, 1). Kdo še ni trpel, kdo more reči, da še ne bo? Žalostno je pa to, da večji del ljudij tukaj in tam trpi!

II.

Bodimo mučeniki Jezusovi, kakor so bili sv. I. I.

1. Sv. Katarini Sijenski je Kristus dve kroni pokazal: zlato in trnjevo itd. (Dejanje Svet. I. 437). Tako imamo tudi mi trpljenje iz božje roke vzeti, ne drugih dolžiti, da so nam krivi. Težave so milosti božje (Hebr. 12, 6—8).

2. Voljno trpimo, kar nam Bog pošlje in izdihujmo le, kakor Jezus na gori Oljski, rekoč: „Oče, če je mogoče“ itd. (Mat. 26, 39). Ako nas Bog ne usliši, vemo, da je nam trpeti potrebno in zveličavno. „Najbolj srečne se štejmo“ itd. (I. Petr. 1, 7). Kdo ve, kaj bi iz nas bilo, ako bi nam Bog zdravje, bogastvo itd. dal?

3. Stanovitni ostanimo v trpljenju, saj dolgo, večno ne trpi. Le kdor do konca zvest ostane, bo veselo z Jezusom lahko dušo izdihnil, rekoč: „Dokončano je!“

Konec. Ob času cesarja Licinija bilo je 40 mučenikov v ječi itd. (Dejanje Svet. I. 246). Tudi naše trpljenje je kratko, ali naše veselje bo večno. Amen. (Dejanje Svet. I. 149).



F. God mučenikov izvun velikonočnega časa.

A.

II. O potrpežljivosti.

V svoji potrpežljivosti bote ohranili
svoje duše. Luk. 21, 19.

1. Poznate srečno deželo brez vsega trpljenja? hišo brez solz? Sveti mučeniki so jo našli, kojih veseli odhod, rojstni god danes obhajamo.

2. Poznate pot, ki nas v to srečno deželo pelja? Steza potrpežljivosti je: „V potrpežljivosti bote rešili svoje duše.“ Po njej so vsi svetniki hodili za Jezusom; hoditi moramo tudi mi, če hočemo za njimi v nebesa priti. „V potrpljenju bote“ itd.

3. Potrpeti pa malokdo zna. Vsaka nadloga nam zamrzi, vsaka težava nas nevoljne stori, vsaka žal beseda nas zaboli in razžali. Radi tožujemo, koliko trpimo, druge dolžimo; celo na čelu se nam nevolja pozna. V svoji nevolji pa sebi in drugim trnje sadimo, trpljenje množimo, poslednjič še dušo pogubimo.

I. Potrpežljivost rože sadi; učimo se, kaj se pravi po krščansko trpeti.

II. S potrpljenjem pridemo v večno življenje; ne zamudimo, se potrpežljivosti vaditi.

Prosim za potrpljenje; ono naj danes prva vaja potrpežljivosti bo.

I.

Prav po krščansko trpeti nam je dal potrpežljivi Job prelep zgled, ki nam kaže, kako se naj v britkostih v sveto voljo božjo podamo (Job. 1—2). Kako naj pohlevno težave prenašamo, nam kaže pobožni Tobija (2,

9—18). Najlepše kazalo potrpežljivosti nam Kristus daje na Oljski gori in Golgati, ter nam veli: „Učite se od mene“ itd.

1. Kakor jagnjeta, ki ust ne odpró, so sv. mučeniki I. I. trpeli. Vsi ti zgledi nam pravijo, da je krščanska potrpežljivost sveta krepost, križe in težave tega življenja pohlevno sprejeti in voljno potrpeti, dokler in kakor je volja božja. In ta je:

2. Naša velika dolžnost; ker je božja volja, da potrpiamo (Hebr. 10, 36); je naša čast, ker smo Jezusu in svetnikom v trpljenju podobni (II. Kor. 6, 4); je naš hasen časni in večni (Jak. 5, 7—10). Tudi njiva se mora orati, vinska trta obrezovati, da obilneje sadu obrodi. S potrpljenjem pridemo v večno življenje (Mat. 5, 11—12). Veče ko je potrpljenje, lepša bo krona. „Hvalimo se z nadlogo, ker vemo“ itd. (Rim. 5, 3).

3. Izgovori: Saj nisem kamen. Si človek, da občutiš, bodi tudi kristjan, da potrpiš, kakor te Kristus uči. Tudi mravlja se brani. Brani se tudi ti, kar je prav; česar se ubraniti ne moreš, voljno nosi. Zakaj pa ravno jaz toliko trpim? Zato, ker Bog ve, da je dobro za te; kar on stori, vse prav naredi. Mnogo jih še več od tebe trpi. Čez našo moč nam Bog ne naloži (I. Kor. 10, 15).

4. Nepotrpežljivost trnje sadi, žali Boga in nja sveto previdnost, nam trpljenje pomnožuje, kakor bolniku, ki se ranocelniku umika, nam kali (moti) um, in voljo slabi, da si ne vemo ali ne moremo modro pomagati, nam jemlje večno zasluženje, draži druge, jim krivico čini, in stori, da se nas vsi radi izognejo. Nepotrpežljivec je oster trn. „V potrpežljivosti“ itd.

II.

Potrpežljivosti nam je potreba, kakor vsakdanjega kruha; vadimo se torej potrpeti!

1. Pogosto si kaj malega pritrgajmo, in vsega ne dovolimo, kar sree poželi (Luk. 16, 10). Otroci so reveži, kojim se preveč po volji streže; kdo jim bo ustregel, kadar dorastejo? Sokrat je žejen vodo zajemal, pa spet izlival, da se je potrpeti naučil. Tega nas tudi sv. Pavel uči (I. Kor. 9, 25).

2. Ne pozabimo dobrega, kojega smo prijeli, in z Jobom govorimo: „Ako smo dobro prejeli“ itd. (Job. 2, 10). Nam bi dobrote ne dišale, ako bi trpljenja ne bilo.

3. Ne zanašajmo se preveč na posvetne reči, zdravje, življenje itd., da jih bomo lažje zapustili (Prid. 1, 2). Bog pošilja zato uboštvo, bolezn, sovraštvo, da ne pozabimo, da smo tujei, popotniki, in da naj za svoj pravi dom skrbimo.

4. Kličimo v svojih težavah na pomoč, kakor Kristus na Oljski gori prosi; pa se tudi ž njim v sveto voljo božjo podajmo in se učimo v vsaki reči voljo božjo spoznavati in častiti (Mat. 10, 29—30).

Za prihodnjo naj Bog skrbi; naša prevelika skrb in tožba je prazna (Mat. 6, 34).

5. Glejmo na Jezusa in nja svetnike, posebno na sv. I. I. Naše trpljenje je le senca proti njihovemu (Hebr. 12, 1—13). Saj sami ne trpimo. Reveža tolaži, če mu tovarišev trpljenja pokažeš.

6. Tolaži se, in glej na plačilo (II. Kor. 4, 17—18). Trpljenje tvoje le kratko trpi, tudi dolgo, večno ni; večno bo pa plačilo, ako potrpimo. Tako so se sv. mučeniki v trpljenju osrčevali, kakor sv. Arkadij (Dej. Svet. I. 44).

Konec. O vi izvoljeni premagovalci, prosite za nas! Trpeti moramo, glejte, da tudi voljno potrpimo, in pridemo s potrpljenjem v večno življenje. Amen.

B.

12. O nebeškem plačilu.

Veselite se in radujte; zakaj glejte, vaše plačilo je veliko v nebesih.

Luk. 6, 23.

1. Sv. Adrijan, rimski vojščak, se je mučenikom čudil, in jih vprašal, pokaj toliko stanovitno trpé? Odgovorijo mu: „Trdno upamo po smrti tako srečni biti, da vse veselje tega sveta ni ničesar proti njemu; in bi stotero življenje imeli, bi ga radi dali za tisto, kar nam je Bog po smrti pripravil.“ Ko to čuje, se sv. Adrijan pokristijani, in tudi za krščansko vero kri prelije (Premišl. 11. posled. reči. Baraga 172. — Dejanje Svet. II. 272—275).

2. Ravno to nam tudi sv. I. I. mučeniki pravijo, kojih sveti god danes obhajamo, po besedah sv. Pavla: „Menim, da“ itd. (Rim. 8, 18).

3. Pogledjmo tudi mi iz te solzne doline v sveto nebo, pomislimo kaj nas v srečni večnosti pripravljeno čaka:

I. Kako neizrečeno veliko je nebeško plačilo, samo na sebi veselo;

II. Neizrečeno veliko zato, ker bo vekomaj trpelo. Oh, kako bo tam gori lepo! Poslušajte!

I.

Nebeško veselje bo veliko. Duša se od trupla loči in pride na božjo pravico (Hebr. 9, 27). Blagor ji, če zasliši sodnika mili glas: „Pridi moja izvoljena, pojdi v veselje svojega Gospoda. Tvoje plačilo je veliko v nebesih“ (Luk. 6, 23) je neizmerno morje veselja, kojega ni videlo oko itd. (I. Kor. 2, 9). Razumeti ga ne moremo, ali zavživali ga bomo, ako le hočemo. Sv. Peter ga je na

gori Tabor le okusil, in ves vnet je dejal: „Gospod, tukaj je dobro biti.“ Poglejmo ga tudi mi skozi majheno špranjo svoje omejenosti, posebno tri lepe iskrice nezmerne luči:

1. Konec trpljenja, začetek večnega veselja. Kakor bolniku, ki ozdravi, jetniku, ki iz ječe pride, tako lahko je izvoljenim (Skriv. razod. 14, 13. 21, 4). Prebivajo v novem Jeruzalemu (Skriv. razod. 21, 10). Sam Bog, solnce njih veličastva, jih obsija, on je njih črez vse veliko plačilo. „Bodemo k Očetu prišli in pri njem prebivali“ (Jan. 14, 3). Oh, kdo ne želi, ne hiti z veselim srcem k dobremu očetu, iz tujih krajev na veseli dom! „Ako bi drugače bilo, saj bi vam povedal“ (Jan. 14, 2).

2. Veličastno spoznavanje Božje, toliko milijonov svetov in božjih stvarij (I. Kor. 13, 9—12). Kdo ne stopi rad na visoko goro, ogleduje nove kraje? Kdo pogleda v jasno nebo, premišljuje brezštevilne broje zvezd, in sv. Ignacijem ne izdihne: „Kako mi na zemljo mrzi, kadar se na nebesa ogledam!“ Hvalili bomo božjo mogočnost, modrost, dobroto; naše petje bo jednoglasno, sladko (Skriv. raz. 7, 10—12). Boga gledati, uživati največjo dobroto, kdo ne želi? (Dejanje Svet. II. 521).

3. Vesela družba izvoljenih, najljubeznivejših prijateljev (Hebr. 12, 22—24). Pri Jezusu, z Marijo, angeli in svetniki na nebeški gostiji biti, kdo bi se ne veselil? (Hebr. 12, 22—24). Tam si bomo srečo dajali, kjer ločitve ne bo (Joan. 17, 24). „O življenje srečno in veselo, ki smrti ne pozna, za žalost ne ve, bolečine ne čuti; kjer mogočni zmagovavci, veličasten venec na glavi, v družbi angelskih korov Gospodu neprenehoma sijonske pesmi pojó. Oh, naj bi skoraj dobil odpuščenje grehov, slekel težo telesa, srečno v tvoje veselje došel, v to prevrlo mesto prišel, in iz roke Gospodove krono življenja prejel!“ (Sv. Avguštin).

II.

Nebeško plačilo je večno.

1. „Vselej tukaj ne more tak biti“ itd. dobrovoljci na tem svetu pojó; ali te pesmi v nebesih ne bo (Mat. 25, 46). Naj bo veselje še tako, nam ga misel greni, da le kratko trpi; v nebesih največje veselje bo to, ker ga konec ne bo (Joan. 3, 16).

2. Ali znaš, duša moja, kako dolga vesela večnost bo? Preštej mi zvezde na nebu, listje in travo na zemlji, zrnje peska, kapljice morja, in ti bom milijone vekov povedal veselja nebeškega. Dokler neskončni Bog, hoče vesela večnost biti (I. Petr. 5, 4). In zato dolgo večnost pa tako malo skrbimo!

3. Kaj pa nebeško veselje velja? je barala sestra sv. Bernarda. On ji odgovori: „Samo to, da hočeš v nebesa priti.“ Razbojnika na križu sama beseda: „Gospod! spomni se me!“ pa mu je šla od srca. Sv. mučeniki I. I. so dali svojo kri. Kaj bo pa tebe nebeško veselje veljalo? Zvestoba v tvojem stanu; premaganje samega sebe, potrpljenje, stanovitnost do konca (Hebr. 12, 2). In za toliko veselje pa tako malo skrbimo! Za blato in prah pa zlato damo! večno za kratko zamenjamo. Prav govori Tomaž Kemp. Za majhne prihodke nam ni predaleč, za večno življenje jih veliko noge ne premakne itd. (III. 3, 3).

Konec. Anzelm in Engelram, imenitna viteza sta se v križarskih vojskah za sveto deželo bojevala, in mladi Engelram je pred mestom Mara smrt storil. Ves žalosten Anzelm v svojem šotoru na večer sedi, in vidi rajnega prijatelja pred seboj. Veselo ga pozdravi, rekoč: „Prijatelj! ali si še živ? Videl sem te pri obsedi Mare med mrtvimi?“ Prijazno mu Engelram reče: „Jeli ne veš, Anzelm, da oni ne umrjejo, ki svoje življenje v službi Jezusovi dajo?“ „Kako pa je to, da te veliko lepšega vidim, kakor si

svoje žive dni bil?“ ga Anzelm povpraša. Engelram mu odgovori: „Moja svetloba in lepota pride iz tiste hiše, v koji v nebesih prebivam. V resnici ti povem, tebe še lepša hiša na jutri pripravljena čaka. Srečno!“ To Engelram izgovori in izgine.

Drugo jutro zgodaj Anzelm svete zakramente prejme, pripoveduje prikazen rajnega prijatelja, in trdi, da bo še tisti dan umrl. Popoldne sovražniki nad križarje planejo, Anzelma kamen na čelo zadene; on umrje in vidi še tisti dan svoj nebeški dom in pa prijatelja Engelrama.

Ravno to nam tudi sv. I. I. mučeniki in prijatelji naši sporočajo. Tudi nas v nebesih prelepa hiša pripravljena čaka. Lahko še danes tudi nas smrt pobere. Oh, naj bi srečno k vam došli. Blaženi prijatelji sv. I. I. prosite za nas! Amen.

C.

13. O sveti stanovitosti.

Kdor stanoviten ostane do konca,
bo izveličan. Mat. 24, 13.

1. Pač je ta svet kraj vednega nepokoja, neprenehanelega boja, kakor nam ga Jezus v današnjem sv. evangeliju popisuje. Konec te hude vojske je smrt.

2. Pač srečni, da nas še drugo življenje čaka v kraju večnega pokoja, kjer vseh teh posvetnih bojev ne bo. Oh, naj bi le srečno v kraj večnega miru došli! „Kdor stanoviten ostane“ itd.

3. Kako se imamo srčno vojskovati, do konca stanoviti v boju ostati, nam sv. mučeniki I. I. kažejo. Naj bi se od njih najpotrebnejše kreposti naučili, hočem danes jim v čast govoriti o sveti stanovitosti v dobrem:

- I. Kaj se pravi stanoviten v dobrem biti;
- II. Kako nam je stanovitosti potreba;
- III. Kako si zamoremo stanovitnost osvojiti.

Le kdor bo do konca zvesto poslušal, se bo v sveti stanovitosti poskušal.

I.

Kaj je sveta stanovitnost? Božji dar, začeto dobro delo srečno dogotoviti, za gotovo plačilo prejeti. Dobro samo začeti, nič ne velja, temveč izgotoviti (Sv. Avg.).

1. Pri sv. krstu se hudiču odpovemo, in presveti Trojici služiti se zaobljubimo. Skušnjava zalezuje mlade in stare, bogate in uboge; vse skušnjave mesa, sveta in pekla srčno premagati, le presveti Trojici zvesto služiti do konca, se veli v dobrem stanoviten biti. „Kdor do konca“ itd. Tako stanoviten je bil Elejazar (II. Mak. 6, 18. — sv. Polikarp. Dej. Svet. I. 94).

2. Pri sveti spovedi obljubiš pregrešne priložnosti opustiti, tuje blago vrniti, se s sovražnikom spraviti, rajši umreti, kakor grešiti. Kdor stanoviten ostane, dopolniti ne odlaga, in kar reče, stori (Ps. 76, 11). Tako stanovitna je ostala sv. Magdalena, sv. Peter, sv. Pavel in vsi sveti spokorniki.

3. Kaj pa stori, kdor stanoviten ni? Veliko obeta, pa malo dopolni. Danes hoče sveto živeti, dober gospodar, zvest delavec biti, jutri bo na vse pozabil, in je slabejši, kakor poprej. Mati danes otroke uči, oče strahuje, jutri jim pa vso svojo voljo da. Družina nekaj dnij ali tednov je pridna, pa se hitro v svojo staro navado povrne. Na pol pota obstoji, kdor stanoviten ni; in taka nestanovitost je hudobna. „Le kdor do konca stanoviten“ itd.

II.

1. Stanovitosti nam je toliko potreba, da razun nje izveličanja ni. „Kdor sklene stolp zidati, premisli potroške. Kdor hoče vojsko začeti, pomisli, ali ima dosti moči“ (Luk. 14, 28—32).

2. Stanovitnost je tako potrebna, da bi boljše bilo, ne začeti. Hudič pripelja sedem še hujih duhov itd. (Luk. 11, 26). Tudi bolnik težje ozdravi, ki si bolezen ponovi; in ti, ki stanoviten nisi, si Bogu nehvaležen lažnivec; nezvesti hlapec, ki bo vržen v vunanje teme. „Bolje bi jim bilo pota pravice ne spoznati“ itd. (II. Petr. 22—23). „Kdor do konca zvest“ itd. (Drobtinice leta 1847, str. 75—76).

3. Veliko jih je, ki dobro začnó, pa malo jih dobro skonča. Iškarijot je dobro začel, pa strašno končal. Arih, VIII. angležki kralj je dobro kraljeval več let, pa poslednjič je hudo naredil. Kako lepo so pa svojo vojsko dokončali sveti mučeniki I. I. kojih častito godovno danes obhajamo! Oni nas kličejo in vabijo stanovitno za njimi hoditi, se ne premagati dati. „Kdor do konca zvest“ itd.

III.

Kako si hočemo stanovitnost osvojiti? Jezus je svojim dve reči za vajo v stanovitnosti na Oljski gori priporočil: Čuti in moliti (Mat. 26, 41. Drobt. leta 1847, stran 77).

1. Čujte! sovražnik naš, hudič hodi okrog itd. (I. Petr. 5, 8—9). Stare navade se rade oglasijo, le za las prosijo, in iz njega hitro vrv spletejo. Potreba je skrbno, vse kote svoje vesti preiskovati, posebno na svojo prisrčno pregreho ostro gledati, premišljevati svojo vest vsaki dan, posebno vsako nedeljo; pogosto očistiti jo s

pravo spovedjo. Čujmo, kedar pregrešne tovaršije, kadar nas hudobni svet zasramuje in črti. „Bodimo zvesti; Gospod nam hoče krono dati“ (Skriv. razod. 2, 10).

2. Molite! Molitev je svete stanovitnosti vodilja in družica. Molite starši za otroke, kakor (Job. 1, 5); matere za svoje sine in hčere, kakor sv. Monika za Avgušтина (Dejanje Svet. I. 756); moži za žene itd. Molitev pravičnih veliko premore. Posebno v nevarnosti izdihujete: „Gospod, pomagaj!“ itd. (Mat. 14, 31). Pristopite pa tudi pogosto in vredno k mizi božji, zavživajte kruh močnih, hrano za večno življenje, in bote lahko dejali s sv. Pavlom: „Vse premorem“ itd. (Fil. 4, 13).

3. V krščanske družbe in svete bratovščine stopite! „Gorje samemu“ itd. (Prid. 4, 10—12). Tovaršija dobra, družba poštena, bratovščina svetaj daja združeno moč, in Jezus je obljubil, biti v sredi med njimi (Mat. 18, 20). Kakor hudobni svoje družbe imajo, pravične zmagati, je potreba posebno v sedanjih nevarnih časih svetih bratovščin, ki so svete trdnjave stanovitnosti v dobrem.

Konec. Ko je sv. Frančišek Seraf. na smrtni postelji bil, je svojim bratom poslednji nauk dal, rekoč: „Bodite zmiraj stanovitni v strahu božjem“ itd. (Dejanje Svet. II. 400, 401, 2). O Gospod! ki si nam dal dobro začeti, daj nam tudi srečno dovršiti! Kdor do konca stanoviten ostane, bo izveličan. Amen.



G. God spoznovalca škofa.

A.

14. Zvestoba stanu.

Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda. Mat. 25, 23.

1. Kakor moder gospodar vsakemu svojih ljudij pripravo delo, tako je Bog vsakemu njegov stan in potrebne lastnosti odločil. To so talenti, od kojih Jezus v današnjem sv. evangeliju govori. Bog je dal jednemu pet, drugemu dva, tretjemu jeden talent časnega premoženja, ne zaopravi, ne zakopati, marveč zvesto v dobro obrniti, kakor sta storila dva pridna hlapca.

2. Kako zvesto je sv. I. škof svoje talente rabil! Veliko službo mu je Bog odločil, veliko zaupal, veliko je pa tudi dobrega storil, in veselo ga je Gospod nebes in zemlje na plačilo poklical, rekoč: „Prav, dobri in zvesti hlapec“ itd.

3. Kako pa kaj mi v svojem stanu zvesto služimo? Ali vemo:

I. Kaj se pravi po svojem stanu zvesto služiti? Ali pomislimo:

II. Kaj zveste, in kaj zanikarne služabnike božje čaka?

To hočemo danes spoznati po vzgledu sv. I. spoznovalca in škofa. Tudi današnja moja beseda je drag talent; ne zapravimo ga!

I.

V svojem stanu zvesto služiti, se pravi, vse dolžnosti svojega stanu natančno dopolniti Bogu k časti, sebi in drugim v izveličanje.

K temu je potreba :

1. Svoja dela prav znati. Rokodelec (mojster skaza), družinče (hlapec, dekla), ki svojih opravil ne razume, zvesto delalo, svojih dolžnost dopolnilo ne bo. Starši, gospodarji, ki svojih otrok prav gojiti, družine prav vladati ne razumejo, prav gospodariti in gospodinjiti ne vedo, tudi svojih dolžnostij zvesto dopolniti ne morejo. Kolika dolžnost je torej za mladino, se pridno učiti, naukov za vsak stan pripravnih ne zamujata, in dela ali stanu ne zadeti, za kojega nimaš potrebnih lastnostij, ne učenosti.

2. Opravila svojega stanu v malem, kakor v velikem čisto izgotovljati, ne le na videz, temveč na vest (Efež. 6, 6). Dekla na majheno iskro ne gleda, in velik ogenj se vname; hlapec le jedenkrat živine prav ne oskrbi, in ves hlev v nevarnost pride. Gospodinja na kuho, gospodar na dom ne pazi, in v kratkem pride vsa hiša v nič. „Le kdor je v malem zvest, ga bo Gospod čez veliko postavil.“ Kdor malega ne porajta, tudi v velikem zvest ne bo.

3. S svojim stanom zadovoljen biti, kojega mu Bog odloči. Nezadovoljnost je vodilja nezvestobe. „Rastejo darovi (talenti), raste tudi račun od njih“ (Sv. Gregor). Stan človeka srečnega ne stori, temveč zvestoba in zadovoljnost. Vsak stan ima svoje veselje, pa tudi trpljenje. Nebes v nobenem stanu imeti ne moremo, le zaslužiti si jih zamoremo sè zvestobo.

II.

Nezvestoba stanu je mati vsega hudega na svetu, ona časno in večno nesrečo v svojem krilu ima. Svoje dni, pravijo, niso hoteli udi trebuhu služiti, vso človeško telo je onemagalo (Novice X. 1843, str. 287). Taka se hiši, soseski, kraljestvu godi, kjer prave zvestobe ni.

1. Nezvestoba je mati časnih nesreč. Zidarji, tesarji nezvesto delajo, mosti, hiše, cerkve se podero in ljudi zasujejo. Mati, oče, otrok v strahu božjem ne izredita, in drhal hudobnežev množita. Gospodarji in gospodinje na svojo družino ne gledajo, in število malopridnih hlapcev in dekel od leta do leta raste. Deželna gosposka hudobnežev če prav ne strahuje, hitro ječe tesne prihajajo. Duhovski pastirji so premehki, in preveč vernim skozi prste gledajo; hitro sveta vera umira, in hudobni svet raste (Eceh. 12, 18—23).

2. Kaj hoče Bog z nezvestimi služabniki storiti? Kaj storiš kmetič ti z nezvestim hlapcem, deklo? Kaj stori vojskovodja z nezvestim vojakom, ki s svojega mesta zbeži, ali pa k sovražnikom pobegne, izdajalec? „Malopridnega hlapca vrzite v zvananje teme!“ (Mat. 25, 24—30). Strah in groza je videti toliko ljudij v nizkih in visokih službah, pa tako malo zvestih predpostavljenih, kakor podložnih! Nezvestoba je peklena vratarica.

3. Kdo pa je med nami nezvest? Prašaj se dekla, hlapec, oče, mati, kmet, rokodelec, gospod in podložen vsak večer, vsako nedeljo: ali sem jaz? Katere so dolžnosti mojega stanu? Kako sem jih dopolnil? Sem kuhinjsko kuho, peko prav naredila? Sem konjar konje skrbno oskrbel? Sem mati vsako jutro otroke k molitvi opomnila, gospodar družino k domači pobožnosti klical? itd. Grehi v dolžnostih stanu so največji, pa jih najmanj obrajtamo; so najhujši, pa se jih malokedaj prav izpovemo. Gorje nam nezvestim služabnikom, posebno predpostavljenim! (Mat. 24, 48—52). Ni se čuditi, da je sv. I. se v svoji službi toliko trudil, kajti je vedel, koliko zvestoba velja. Veselo je pa tudi ob koncu svojega življenja zaslišal: „Prav, dobri in zvesti hlapec“ itd.

Konec. Ves svet je poln toževanja, kako so hudobni ljudje, hudi časi, ali pomagati, ljudi in čase zboljšati, roke križem drže. Sloviti Perzijanski kralj Cir je svoje vojščake učil, kako se lahko premaga, rekoč: „Vsak naj se tako trdno nosi, kakor bi zmaga samo na njem slonela, in gotovo bomo premagali.“ Ta nauk tudi nam vsem velja. Nič ne pomaga toževanje; potrebno je dejanje vsakega stanu, zvestoba vsakega dela. Zvestoba bo dala boljše ljudi, boljše čase. Amen.

B.

15. O krščanski pazljivosti.

Čujte, ker ne veste, katero uro bo vaš Gospod prišel.

Mat. 24, 31.

1. Vsak grad ima svojega čuvaja, nesreče varovati, oznaniti srečo in veselje (Izaija. 21, 11—12).

2. Vsaka hiša, vsaka duhovnija, škofija mora tudi svojega skrbnega čuvaja imeti, ki pazi in čuje, da se njegovi srenji zlo ne zgodi (Eceh. 3, 17—19). Tak zvest čuvaj čede Kristusove je bil svet I. škof.

3. Slab čuvaj je pa človek, ki sam nad sebo ne čuje, sovražnika svoje duše ne zapazi, in se pogubi. Večji del je takih nesrečnih ljudij, ki

I. Nobene pazljivosti nimajo, in

II. Sami sebe prav ne pregledajo.

To dvojno je toliko potrebno, kakor oko za gledanje, uho za slišanje. Poslušajte!

I.

Kdo pazi ali čuje nad seboj?

1. Kdor svoje znotranje čute skrbno premišljuje, pazi na misli, želje in nagone, kam vlečejo, ostro presodi svoje dozdevke, da ga ne vkanejo, prevdari svoje namene tudi dobrih del, jeli so čisti, Bogu dopadljivi? (Mat. 6, 1—6. 15, 19). Srce je vir vsega dobrega, pa tudi hudega.

2. Kdor svoje zunanje počutke varuje, da mu v hudo ne zajdejo: svoje oči, kakor Job. (31, 1) svoje ušesa, kakor modri Sirah (28, 28); svoj jezik, kakor nas sv. Jakob uči (3, 2—10); svoje dejanje in zadržanje, da nikogar ne pohujša.

3. Pazka nad sebo je potrebna, ker smo vsi k hudemu nagnjeni in slabi (Mat. 26, 41). Kako nadležne so skušnjave znotranje! Koga ne nadlegujejo nečiste misli? koga ne mika v srcu napuh? kriva sodba? itd. Kako pogosto so zunanje skušnjave, nespodobni marni, pregrešni vzgledi!

4. Kam je padel David, Salomon, Samson, ki ni dobro sam na sebe pazil. Kam pademo tudi mi, nas lastna in drugih skušnja uči. Pogosto grešimo strašno, pa še ne vemo, ker ne pazimo. So, ki grehe kakor vodo pijejo, in se za pravične imajo, gluhi in slepi (Pripov. 4, 23).

5. Pazljivosti je posebno potreba v občevanju z drugim spolom, med tujimi ljudmi, na dobri volji, v hudi skušnjavi, posebno v tem k čemur je človek najhuje nagnjen. Kaj se zgodi, ako sami nad svojimi ne pazimo? (Mat. 13, 25). Kam je zašla tvoja hiša, ti speči gospodar! itd.

II.

Kdor hoče dobro čuti, mora luč prižgati, in skrbno

1. Svojo vest izpraševati, da sam sebe prav spozna, kako svoje dolžnosti dopolnjuje, kaj ima popraviti, česar se varovati itd. Kdor sam sebe ne spozna, je človeku podoben, ki basago nosi; drugih grehe pred se, svoje na hrbet obeša, in se goljufa. Zato veli Jezus (Mat. 7, 3—5).

2. Kako imamo sami sebe preiskovati? Kakor pred sodnim stolom vsevedočega Boga, na gori pobožnosti s povzdignjenim sreem, da nam megla samosvoje ljubeznji vesti ne otemni. Ne šteti svojih dobrih lastnostij, del, zasluženj; marveč svoje slabosti in krivice. Kdor sam sebe hvali, kaj ne velja (II. Kor. 10, 17—18).

3. Kdaj je najbolje se izpraševaje spoznavati? Vsak večer, vsako nedeljo in praznik, posebno po pridigi ali po krščanskem nauku. Beseda božja je ogledalo spoznavanja samega sebe (Ps. 1, 2).

Konec. „Izdrami se, ki spiš, in Kristus te bo razsvetil!“ (Efež. 5, 14). Videl boš svoje sree, svojo hišo poravnati, hudo odganjati, vsakemu potrebni nauk dati. Takega čuvaja hoče Gospod, kadar pride, čez vse svoje premoženje postaviti (Mat. 24, 46—47). Amen.

C.

16. O dobrih in slabih vzgledih.

Glej, da luč, katera je v tebi,
ne bo tema. Luk. 11, 35.

1. Kako lepa, svetla luč je bil sv. škof I., kojega častiti spomin danes obhajamo! Njegove svete čednosti so nam svetli žarki, njegova dela goreče sveče krščanskega življenja.

2. Svetega I. posnemati, svojim domačim in ljudskim ravno tako lepe vzglede dajati, nam Jezus v današnjem sv. evangeliju veli, rekoč: „Nikdo ne prižge luči“ itd.

3. Vsak pravoverni kristjan mora biti luč svoji soseski, ji dajati dobre vzglede, posebno pa predpostavljeni svojim podložnim; zakaj, besede mičejo, ali

I. Dobri vzgledi vlečejo v dobro;

II. Hudobni vzgledi pa v hudo.

Sveti I. izprosi nam pravo luč, to resnico prav spoznati!

I.

„Naj se sveti vaša luč“ itd. (Mat. 5, 16). To zapoved je Kristus vsem, posebno pa predpostavljenim dal, svojim lepe vzglede dajati, kajti moč vzgledov je velika, čudovita.

1. Sv. Ivan Krst. ni čudežev delal, pa je čudno lepo živel, in njegov sv. vzgled je ljudi k pokori nagibal (Mat. 3, 5). Kraljič je s svojim vzgledom vso svojo hišo preobrnil (Joan. 4, 53). Kornelij, stotnik, je pobožno živel, in vsa njegova hiša za njim (Dejanje ap. 10, 2). Tako je tudi ječar vse svoje Kristusu pridobil (Dej. ap. 16, 33).

2. Ti si luč svojim otrokom oče, mati, gospodar, gospodinja svoji družini, gosposka deželjska in duhovska svojim podložnim. Zastonj so vaši nauki, opomini, strahovanje, če jim ne pokažete, kar učite itd. „Naj se sveti vaša luč“ itd. Pa tudi vaša luč naj se sveti, tovariši in tovarišice (Prip. 13, 20). Človek rajši stori, kar vidi, kakor kar sliši, rad posnema dobre, še rajši pa

II.

Hudobne vzglede. Adama je slab vzgled Eve zapeljal (I. Mojz. 36).

1. Hudobni kralj Roboam je pravo vero zapustil, in ljudstvo za njim (II. Kron. 12, 1). Ko so se božji otroci prvega sveta s hudobnimi združili, je njih pregreha ves živi svet popačila (I. Mojz. 6). Ko so se Izraelci s pagani prijaznili, so jih zapeljali, da so svojega Boga zapustili (V. Mojz. 7). Poglejte, kaj hudobni vzgledi premorejo! (Ps. 17, 26).

2. Kako so se otroci navadili, tako nesramno se nositi, posli tako brezbožno živeti? Od staršev, gospodarjev so se naučili. Zakaj so kmetiški ljudje tako gizdasti v svoji noši, pojedični in zapravljivi? Gospodo radi v hudem posnemajo. Pogosto jeden sam hudoben, malopriden prihajač celo hišo, sosesko pohujša; kakor črna tema je pregrešni vzgled. „Gorje človeku, po kojem pohujšanje pride!“ itd. (Mat. 18, 7).

Konec. Elejazar, pravičen, imeniten mož, je rajši najgrozovitnejšo smrt storil, kakor da bi svojim mlajšim slab vzgled dal (II. Mak. 6, 18). Varujmo se hudobnih vzgledov tudi mi; dobri vzgledi v nebesa, hudobni v pekel vlečejo. Amen.

D.

17. Priprava za srečno smrt.

Glejte, čujte in molite, ker ne veste, kedaj hišni gospodar pride.

Sv. Marka 13, 33.

1. Kaj se vam zdi, česa se človek vse svoje žive dni uči, in večjidel najmanj zna? Srečno umreti. Dete, ko se rodi, jame umirati, celo življenje, kaj je družega, kakor umiranje (Sv. Gregor). In vendar na smrt tako radi pozabimo!

2. Da bomo umrli, vemo, kedaj, kje in kako pa ne vemo; kakšno življenje taka bo smrt, taka tudi večnost.

3. Skrbno se je torej sv. I., kojega god obhajamo, na srečno smrt pripravljaj, je pa tudi častito umrl. „Dragocena je pred Gospodom smrt njegovih svetnikov“ (Ps. 115, 15). Smrt grešnikov je pa najstrašnejša (Ps. 33, 22). Kaka bo pa naša? Kakoršna je naša priprava:

I. Vse naše žive dni; posebno pa

II. Na smrtni postelji.

„Glejte, čujte in molite itd., pa tudi poslušajte, kako se imamo na srečno smrt pripravljati.“

I.

1. Vse svoje žive dni se srečno umreti pripravljamo, ako se sedmerih rabeljnov nesrečne smrti varujemo, da nas ne ulovijo. Ti-le so:

a) Greh, locen nesrečne smrti (Rim. 6, 12—23).

b) Odlaganje pokore na stare dni; vrv nesrečne smrti (Prid. 9, 12). *c)* Zakapanje v posvetne reči, ki je jama pozabljenosti na bližnjo smrt (Luk. 12, 16—21). *d)* Preveliko dobrovoljstvo, pokrivalo nesrečne smrti, da je ne ugledamo (Luk. 21, 34—35). *e)* Predrzo zaupanje na božjo milost (Sir. 5, 5—9). *f)* Zanašanje na prazne reči, brez pravega poboljšanja, pr. na božje pote, na posebne pobožnosti. *g)* Prevelik strah pred ostro božjo pravico, ki nas v obupanje spravi. Bog nas teh sedem rabeljnov varuj! Varujmo sè jih tudi mi, in

2. Skrbimo za sedem prijateljev srečne smrti, ki so:

a) Dobra vest, mehka postelja, na koji se sladko umrje (Modr. 4, 7). *b)* Pogosta misel na smrt, katera nas ž njo sprijazni (Mat. 24, 42). *c)* Pogled na minljivost posvetnih, in na vrednost večnih rečij (Mat. 16, 25—27).

Tako se je sv. Ignacij, sv. Frančišek Ksaverij izmodril (Dejanje Svet. II. 654). *d)* Miloščina, srečne smrti tovarišica (Luk. 16, 9). *e)* Vedna čuječnost (pazljivost) nad seboj, kojo nam Kristus priporoča (Mat. 24, 42—51. Luk. 12, 36—40). *f)* Pogosto obujanje poželenja, Boga skoraj gledati (Ps. 41, 3. Ps. 83, 2—4). *g)* Vsakdanja priporočitev Jezusu, Mariji in sv. Jožefu za srečno zadnjo uro. So, ki se postijo sv. Janezu Evang., sv. trem kraljem, naj bi jim nekoliko dnij poprej smrt napovedali. Post je dober, pa namen ni pravoveren (Drobt. VII. str. 178). Kristus veli: „Pripravljeni bodite, ker ne veste ure, ne dneva“ (Mark. 13, 35—37). Posebno moramo se pripraviti:

II.

Na smrtni postelji. Popotnik na morju vpraša mornarja: Kje je vaš oče umrl? Odgovori: Na morju je utonil. Kje pa vaš ded? Odgovori: Tudi na morju se je potopil. Ali se pa upate vi na morje? Na to popraša mornar popotnika: Kje je pa vaš oče, ded, praded umrl? Odgovori: Na postelji. Oh, predrznež! mu reče mornar, kako se upate v posteljo? To nas uči, da smo povsod prav za prav na smrtni postelji. Pomislimo torej:

1. Vsak večer, posebno pa, kadar nas kaka bolezen položi, da je to lahko smrtna postelj, iz koje ne bomo več vstali.

2. Ne branimo se spomina smrti, temveč naročimo svojim ljudem, naj nas nevarnosti opomnijo, da nas smrt ne zaleze. Tudi Jezus se je od smrti rad pogovarjal (Jan. 16, 16). Na smrt ne misliti, je neumno, bolnikom bližnjo smrt prikrivati, je grozovitno.

3. Poskrbimo svojo hišo, naredimo prej oporoko (IV. Kralj. 20, 1). Grdo in greh je, ako se po rajnih za premoženje kavsajo, pravdajo, namestu molitve kolnejo itd.

4. Povrnimo krivico na blagu, časti; popravimo dano pohujšanje; prosimo za zamero. Gorje v sovraštvu umreti, v večnost krivično blago nositi!

5. Podajmo se v sveto voljo božjo; naj z nami stori, kakor Bog hoče. Potrpimo težave, in umrjimo radi v duhu pokore, kakor sv. Martin (Dejanje Svet. II. 563).

6. Obudimo pogosto vero, upanje in ljubezen, ki nam v srečno večnost svetijo. Čitajmo ali poslušajmo radi trpljenje Kristusovo, dejanje svetnikov o poslednji uri. Vzgleđi Jezusa in svetnikov božjih so kažipoti v srečno večnost, kojih ob odhodu najbolj potrebujemo.

7. Podobo križanega vedno pred očmi imejmo; on je na razpelu smrt premagal, tudi nam zaupanje srečne smrti dal. Bolni gospod je svoje dni na smrtni postelji omagoval. Strežaj mu napove prijatelja, kateri mu jedin še pomagati more. „Naj pride!“ veli bolnik. Sluga razpelo iz nedrij potegne, rekoč: „To je vaš jedini prijatelj o smrti; njemu zaupajte!“ Bolnik se utolaži, prevideti da, in mirno umrje.

8. Ne odlagajmo svetih zakramentov pravočasno prejeti; oni so dušno zdravilo, da nam ne bo zamujeno. Tako bomo lahko s sv. Pavlom rekli: „Kristus je moje življenje, umreti moj dobiček.“ Pa tudi s Simeonom (Luk. 2, 29—32).

Konec. Kadar so prišli sv. Jeronimu poslednjo uro polajšat, jih sveti starec prijazno ogovori, rekoč: „Dragi moji! ali ste mi sporočilo donesli, da pojdem?“ O naj vam Bog to veselo naznanilo poplača! Udeležite se mojega veselja, bodite priče moje sreče! Glejte, to je najdražji trenutek mojega življenja. Sladko in mirno spanje pravičnih, pridi in mi oči zatisni. Smrt! kako si lepa, ljuba! Le hudobnim si grda. „Bratje molite, čujte, in zvedeli bote,

kako sladko je umreti, kdor se je učil prav in sveto živeti.“ To je sv. Jeronim izustil, in srečno umrl. Naj bo taka naša priprava, bo tudi naša poslednja beseda: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“ (Luk. 23, 46). Amen.



H. God sv. cerkvenega učenika.

18. O pravi krščanski čednosti.

Vi ste sol zemlje.

Mat. 5, 13.

1. Neslani ljudi, in pa neslana jed; kdo jih spoštuje? Taki so neverniki, taki slabi, le po imenu kristjani, kateri po naukih svete vere ne živé. Zato veli Jezus: „Vi ste sol, luč“ itd.

2. Po tem povelju Jezusovem je učil in živel sv. I. slovit cerkveni učenik. Bil je sol po svojih naukih, luč po vzgledih svoje kreposti, ki nam neprenehoma sveti.

3. Sedanje ljudi pa dvojna zmota mami, jih spravlja ob sol ali ob luč, pa tudi ob obojno. So, ki vere ne cenijo, in mislijo brez prave vere pravično živeti. Drugi se le na golo vero zanašajo, živijo pa po pagansko. Prvo je zmota, drugo goljufija; obedve v pogubo peljata. Učimo se torej po vzgledu sv. I. cerkvenega učenika:

I. Kam kriva, lažniva čednost pelja, kako človeka goljufa.

II. Kaj prava čednost velja, in kako si jo osvojimo.

Oče luči! daj nam na prošnjo sv. I. to resnico prav spoznati.

I.

Goljufiva čednost ali krepost, dozdevna pravičnost je :

1. Misliti, da prave vere potreba ni, da lahko brez vere pošteno živi, da je lahko po vsaki veri izveličan. Zmota tega nauka nam že gola pamet kaže, nam še očitnejše Kristus pové.

„Kdor veruje“ itd. (Mark. 16, 16); nam apostoli pričajo (Hebr. 11, 6). Vera je dno pravičnosti, korenina krščanski čednosti. Zakaj se je dal Jezus križati, mučeniki tako grozovito trpinčiti, so apostoli vse popustili, grejo misijonarji med zamorce? Za pravo vero. Sveta prava vera nad vse velja, brez nje je pravičnost, čednost, prazen mak. „Pravični iz vere živi“ (Rim. 1, 17). „Kdor zdrave vere nima, tudi pravičen biti ne more“ (Sv. Avguštin).

2. Meniti, da je vera dovolj za izveličanje, da le ime kristjana imamo. „Ne vsak, ki meni pravi: „Gospod“ itd. (Mat. 7, 21). Kaj pomaga cvetje brez sadu? ime kristijana brez krščanskega srca in dejanja? (I. Kor. 13, 1—2). Kristijan le po imenu in pa figovo drevo (Mat. 21, 19).

3. Imeti zunanjo, čednost na videz, za resnično krepost, kakoršno so hinavski farizeji imeli. Marsikdo se nosi svetega, se hlina pravičnega, govori pošteno in sladko; ali zadeva ga Jezusova beseda: (Mat. 5, 21). Gola dobičkarska modrost ni pravičnost, temveč goljufija, mimo gredoča čutnost. Pobožna ginljivost brez stanovitosti je prazna pena, ne krščanska čednost.

4. Se le na neke čedne lastnosti zanašati, nekatere zapovedi dopolnovati, druge pa prelamljati, se ne pravi po krščansko pravično živeti (Mat. 9, 16). „Kdor se v jedni zapovedi pregreši“ itd. (Jak. 2, 10). „Ne pičica“

itd. (Mat. 5, 18). Kako strašno se motijo in goljufajo, kateri se tako za pravične imajo. Jim Kristus poreče: „V resnici vam povem, vas ne poznam.“ (Mat. 5, 12).

II.

Prava krščanska čednost velja, ako se natančno po nauku in vzgledu Jezusovem ravnamo (Mat. 11, 29). Vse naše misli, želje, besede in dejanja morajo biti Jezusovim podobne (Jak. 2, 10). Sv. Ignacij mučenik se je imenoval božji mož (Dejanje Svet. I. 117), sv. Krištof se je zval Kristonosec (Dejanje Svet. II. 84). Hočemo pravični kristijani biti, moramo po krščansko živeti.

2. Vse v čistem namenu, k časti božji in pa dušam v izveličanje storiti, ne pa za posveten dobiček. Ljudje gledajo na zunanje; Bog pa v srce (I. Kralj. 16, 7). Dobri namen je našega dejanja zlato. Boljši namen ko ima dejanje, večjo vrednost pred Bogom ima, večjo popolnost nam da. Tako različen je bil dar Abelna in Kajna (Hebr. 11, 4). Še tako dobro delo brez pravega namena pri Bogu ne bo cene imelo (I. Kor. 13, 1—3). Še tako maličko v dobrem namenu storjeno pri Bogu mnogo velja (Mat. 10, 42). Tako beliča udove (Mark. 12, 41—44). Tako naša miloščina (Mat. 6, 1—2). Vse storimo in opustimo zato, ker je božja volja tako, in bomo pravični, veliki v nebeškem kraljestvu (Mat. 5, 19).

3. Neprenehoma v dobrem napredovati, čedalje bolj popolnoma prihajati. Ako sveta čednost ne raste, se posuši, in kristijan, ki na potu krščanske popolnosti zastoji, ni več pravičen. Kdor se ne poboljša, se pohujša (Fil. 3, 13—4, 8). Žalostna vest, ki veli: sem še tak, ko sem bil.

4. Se s hudobnimi nagoni brez ponehanja bojevati, in svojo voljo po volji božji ravnati, naj si našim počut-

kom dopade ali ne. „Toliko popolnoma napreduješ, kolikor sam sebe premaguješ“ (Tom. Kemp.). Čimveč se hudemu poželenju ustavljaš, težave v dobrem dejanju premaguješ, dobrega v svetem namenu storiš, tem večja in lepša je tvoja krščanska pravičnost, sveta čednost, katere živa korenina je sveta misel in dobra, pravična volja po krščanskih postavah uravnana. Tako čednim ljudem so angeli srečo peli (Luk. 2, 14). Tako čednost je sv. I. učil in v svojem dejanju kazal. Ona je žlahno drevo, ki pa mnogo vrhov ima: ponižnost, čistost, pobožnost, stovitost itd. Vrh svete krščanske čednosti raste venec večne slave in časti. „Kdor bo tako delal“ itd. (Mat. 5, 19).

Konec. O sveta čednost in pravičnost krščanska! Kdo te prav spozna, kdo prav ceni? Ti si zaklad v njivi zakopan, ti si črez vse dragocen biser (Mat. 13, 45—46). Skrbimo, da si pristno čednost osvojimo; le za njo nam bode Bog nebeško kraljestvo dal. Amen.



I. God spoznovalca ne škofa.

A.

19. O sv. poslednjem olju.

Vaša ledja naj bodo prepasana,
in goreča svetila v vaših rokah.

Luk. 12, 35.

1. Popotniki so se svoje dni prepasali, z oljem za mazilo udov prevideli, pa tudi za svetilo; čevlje na noge in palico v roke, ter so se na pot podali. Na ravno to nas Jezus opomni, rekoč: „Vaša ledja“ itd.

2. Lepo si je sv. I. spoznovalec Kristusov, kojega srečen odhod danes sv. mati katoliška cerkev obhaja, prepasal ledja sè sveto ostrostjo svojega življenja, imel je sveto luč žive vere in trdnega upanja v svojih rokah; čakal je z gorečo ljubeznijo na svojega Gospoda.

Gospod je prišel z nebeške gostije, ga je zaklical, in sv. I. ves pripravljen, je veselo ž njim na nebeško gostovanje šel. O, blagor tebi sv. I., ki se že toliko let na nebeški ženitnini veseliš!

3. Tudi nam veli Jezus, se pripraviti, kajti ne vemo, kedaj po nas pride. Sv. mati katoliška cerkev za nas skrbi, in nas posebno v smrti nevarnosti z vsem potrebnim previdi na nevarno pot v neznano večnost. Med potrebnimi svetstvi na smrti postelji je sv. poslednje olje, naše duhovne rane zaceliti, nam dušne ude okrepiti za težavno pot skozi mračna vrata smrti. Da ga bomo enkrat vredno in veselo prejeli, hočemo danes premišljevati:

I. Kaj nam zakrament sv. poslednjega olja da?

II. Kdo ga naj prejme?

III. Kako se naj sv. poslednje olje prav vredno prejme?

Popotniki smo; pripravimo se, in zvesto radi poslušajmo, kako.

I.

1. Kaj je sveto poslednje olje? Jezus svoje ljubi, do konca (Jan. 13, 1). Postavil je za novorojence kopel sv. krsta, za potrjenje mladine v veri sv. birmo, za popotnico nam je dal svoje presveto Telo; in za odhod v dolgo večnost nam je previdel sveto mazilo poslednjega olja, da na smrti postelji ne onemagamo. Zato uči sv. Jakob: „Je kdo pri vas bolan“ itd. (5, 14—15). Zunanje

znamenje tega sv. zakramenta je maziljenje sè sv. oljem, in pa mašnika verna molitev. Kdo bi srčno ne želel, to presveto mazilo v smrtni nevarnosti prejeti, ako pomisli, kaj nam da!

2. Sv. poslednje olje pokrepča dušo, bolesi voljno prestatl (Jak. 5, 15); da pa tudi bolniku grehov popolno odpuščenje (Jak. 5); povrne ljubo zdravje, ali pa daje srečno smrt, kakor je duši v izveličanje (Jak. 5, 15).

3. „Poštuj zdravnika zastran potrebe“ itd. (Sir. 38, 1), uči sv. Duh. Ne zamudi tudi dušnega zdravnika zaklicati. Sv. poslednje mazilo je duši in telesu zdravilo, ako ga vredno in o pravem času prejmeš.

II.

1. Kdo ima poslednje olje prejeti? Bolniki, kateri nevarno zbolijo (Jak. 5, 14). Ne oni, ki se zdravi v smrtno nevarnost podajo, pr. vojščaki; tudi ne lahko bolni, za kojih življenje se bati ni, temveč oslabeledi betežniki; oni so posebne pomoči potrebni.

2. Kadar se bolniki po prijetem poslednjem olju zopet ozdravijo, ali se očividno zboljšajo, črez nekaj dobe pa spet hudo zbolé, naj sveto poslednje mazilo zopet dobé, kajti so ga v novič potrebni.

3. V nevarni bolezni naj se ne odlaga predolgo prejemanje sv. poslednjega olja, marveč se naj prejme pri dobri pameti, da bi za toliko več hasnilo duši in bolnemu telesu. Sleparija je, misliti, da sv. poslednje olje gotovo smrt prinese ali pohitri. „Bog bo dal, da mu bo boljé“, sv. Jakob uči. Na poslednje dihljaje življenja odložiti, se pravi moč sv. zakramenta uničiti. Sv. poslednje mazilo je zakrament živih, ne mrtvih. Mora se

III.

Sv. poslednje olje prav vredno prejeti. Potreba je:

1. Živo vero, upanje in ljubezen obuditi; to so tista svetila, koja nam Kristus priporoča (Luk. 12, 15).

2. Popolno obžalovanje čez vse grehe, in če mogoče čista spoved in vredno sveto obhajilo. Ti trije zakramenti so najboljši tovariši na potu v večnost.

3. Trdno zaupanje v božjo usmiljenje in gotovo pomoč, prošnja za odpuščenje grehov vseh petero počutkov! Po prejetem mazilu srčna zahvala in popolno podanje v sveto voljo božjo; po vzgledu Jezusovem na Oljski gori (Mat. 26, 39).

4. Prav lepo nam vse to dejanje pobožnosti sveti obredi kažejo, po kojih se bolnik v sv. poslednje olje deva (Bogočastje. Muršec str. 142—144).

Konec. Usmiljeni Jezus, ki si okusil smrtne težave, britkosti in grenkosti, in si nam v pomoč to sveto poslednje mazilo postavil, daj nam ga vredno prejeti, zopet ozdraviti ali pa po njem srečno umreti, da, dokler živimo, tebi živimo, in kadar umrjemo, tebi umrjemo. Amen.

B.

20. O bratovščinah in pobožnih družbah.

Ne boj se, malo kardelo! zakaj dopadlo je vašemu Očetu, dati vam kraljestvo. Luk. 12, 32.

1. Trojno obhajanje naše sv. cerkve me posebno oveseli: godovno svetnikov, vezanje ali rešitev in pa obletnica, ki se za rajnimi obhaja. Te tri slovesnosti (svečanosti) so tri srčne žile občestva svetnikov.

2. Tudi danes obhajamo god sv. I. spoznovalca Kristusovega, Boga zahvaliti, ki mu je toliko milosti dal, počastiti nja svete čednosti, in se priporočiti nja mogočni prošnji. Kako sveto je sv. I. živel, umrl v občestvu svetnikov! Ni pozabil svojih pokojnih, ne živih bratov in sester; skrbel je po svoji moči, naj bi Bog od vseh spoznan in česčen, pa tudi vsi ljudje izveličani bili.

3. Ravno ta je tudi vseh vernih dolžnost; pa kako malo jih je, ki bi jo zvesto dopolnili! Zato sv. mati katoliška cerkev svoje zveste, žive ude v pobožne družbe (tovaršije) in svete bratovščine zbira, naj bi sebi in drugim v nebesa pomagali. Njim veljajo besede Jezusove: „Ne bojte se, malo kardelo!“ itd. Krščanskim bratovščinam naj tudi moja beseda velja, da spoznamo:

I. Kako so sv. bratovščine dobre in potrebne za izveličanje.

II. Kako se naj izpolnjujejo, da bode Bogu v čast, vernim pa k izveličanju.

Sv. I., tudi ti si naš ljubi brat in družban; izprosi nam, da bomo vredni tvoji bratje in sestre tudi mi.

I.

Hasen in potreba bratovščin.

1. Ko se je prvi svet toliko pohujšal (I. Mojz. 6, 7), je Noe svojo družino za pravično življenje posebno združil, in jo potopa otel. Ko se je judovski in malikovavski svet tako popačil, da ga je sklenil Bog z vojsko pokončati in prenarediti, je Kristus utemeljil bratovščino 12 apostolov, 72 učencev in družbo vernih, ki so se bratje zvali (Dejanje ap. 2, 29). Po njih je rešil verne, kadar je judovsko kraljestvo po Rimcih, in malikovavsko rimsko cesarstvo skoz čudno preseljevanje narodov pokončal.

2. Kakor svoje dni, se zdaj po svetu godi. Nad 1400 milijonov ljudij po svetu živi, pa le tretji del pravega Boga spozna in moli. Bog pa želi, naj bi vsi izveličani bili (I. Tim. 2, 4). Blizu 300 milijonov je po zemlji katoličanov, pa kako malo med njimi prav iskrenih kristijanov, pridnih sinov in hčerij matere sv. katoliške cerkve! Hudič veliko več združenih pomagavcev ima, ko Kristus. Broj grešnikov, število pogubljenih raste. Kakor hudobneži svoje ponočne (skrivne) družbe imajo, božje kraljestvo na zemlji razdreti, morajo pravi kristjani tudi svoje imeti, ga razširiti, obvarovati in omladiti med seboj. Združena moč veliko več premore (Mat. 18, 20).

3. Kaj pa imajo družbe in bratovščine posebnega storiti? K čemu so? Trojno dolžnost občestva svetnikov dopolniti: podučiti, bratovščino posvariti, v dušnih in telesnih silah svojim sosebo pomagati. Krščanska ljubezen je svetu, kar je živa kri telesu, bratovščine in pobožne družbe so žile po hišah, duhovnijah in deželah; po njih se krščansko življenje, moč po vsej krščanski cerkvi širi. Brez njih vera umira, ljubezen omaguje. Bratovščina, pobožna družba, je kazalo krščanskega življenja. Zato Jezus veli: „Ne bojte se!“ itd. (Luk. 12, 32—34).

4. Izgovori: „Vse to smo kristijani brez bratovščine dolžni storiti.“ Žalibog, da ne storimo! Moramo se po svetih družbah obuditi in navdušiti. Tako so dolžni vsi deželani za blagost države skrbeti; pa vendar imamo potrebna kardela vojščakov, tovarišije kmetovske, družbe umetnikov itd. Ali niso otroci tega sveta modrejši? (Luk. 16, 8). Hudič je po svojih pomagačih v vrstah pravih kristijanov velike vrzeli naredil; one se imajo zadeliti, in pravoverni bližje ustopiti, v pobožnih družbah si v roke seči. „Smo dozdej brez družbe in bratovščin živeli, še hočemo zanaprej.“ Smo, pa slabo za Boga in izveličanje

svoje, kakor nas skušnja uči. Bile so svoje dni mnogotere bratovščine; one so nehale, stari hvaljeni časi minuli. Šole nam jih ne bodo povrnila; kar se dobrega v šoli zgodi, se doma popači. Tudi pridige in krščanski nauki nam ne bodo ljudi dovolj popravili, hudobni svet se jih izogiba. Deželske postave jih same popraviti ne morejo; kjer ni pravične vesti, one ne zdajo. Tudi posamezni ne bomo sovražnikov vere in svete čednosti zmagali; potreba je združene moči, svet za Boga in izveličanje oživiti. Združenemu kardelu je Kristus obljubo dal (Luk. 12, 32).

II.

Kako se imajo bratovščine obhajati? Ni zadosti le v nje stopiti, temveč z besedo in vzgledi, z molitvami in z miloščino zmrzli svet ogrevati in za božje kraljestvo oživljati, za svoje in drugih izveličanje skrbeti. Bratovščine skrbijo:

1. Za božje kraljestvo doma, v lastnem sreču, v hiši, v duhovnijski družbeniki. Tako so: presladkega sreča Jezusovega, ljubezen do njega obuditi; prečistega sreča Marije, grešnike spreobrniti; živega sv. rožnega venca, božjo in Marijino čast pomnožiti itd. Imamo družbo krščanskih devic, mladeničev, sveto čistost med njimi ohraniti; možev in zakonskih žen, sveto zvestobo njih stanov podpirati, naj svoje težavne dolžnosti lažje dopolnijo itd. Kar po samem ne zmoremo, v sv. družbi premoremo. Koliko se je mrzlih sreča Jezusa vnelo, grešnikov čudno spokorilo! (Beri knjige Jezusovega in Marijinega sreča.)

2. Za božje kraljestvo po zunanjih, daljnih krajih razširjati imamo braterno sv. Leopolda, misijonom v severni Ameriki, bratovščino Marijino misijonom v sredni Afriki pomagati z molitvijo in milodari (Beri: Drobtinice VI. 3—14). Zediniti odkrušene staroverce ali Grke molijo

brati in sestre sv. Cirila in Metoda (Drobtinice VIII. IX.). Oh, kako srečen bi lahko bil svet, naj bi verni društveniki takih bratovščin bili, pa tudi zvesto dopolnjevali.

3. Dolžnosti vsake bratovščine. Vsaka bratovščina svoj posebni namen, pa tudi posebna pravila ima; n. pr. presladkega srea Jezusa, sv. rožnegavenca, sv. Leopolda itd. Vse pa tudi svoje občne (splošne) dolžnosti imajo; braterno podučenje, posvarjenje, in če to ne pomaga, naznanitev voditeljem, duhovnikom; nepopoljšivih pa izključba, po besedah Jezusovih (Mat. 18, 17). Ud se mora od telesa odrezati, da celo telo ne umrje; za poštenje družbe je vsem udom skrbeti. Posebno pa na smrtni postelji se družbani ne smejo zapustiti, tudi po smrti ne pozabiti. Tako pobožne družbe ljudi in čase boljšajo, oživljajo vero in službo božjo, budijo krščansko ljubezen, prinesó bratom in sestram obilno odpustkov in zakladov v nebesih (Luk. 12, 33).

4. Izgovori. „Rad bi stopil v to ali uno bratovščino, pa se bojim zasmehovanja.“ Brez tega noben zvesti učence Jezusov ni. „Blagor van“ itd. (Mat. 11, 12). Apostoli so se tega veselili (Dejanje ap. 5, 41). Sv. Pavel veli: „Kdor hoče pobožno živeti“ itd. (II. Tim. 3, 12). Ali se ni sv. I. in vsem svetnikom ravno taka godila? „Ne bojte se, malo kardelo!“ itd. — Se greha bojim, če ne dopolnim bratovskih dolžnostij. Dolžnosti bratovske ne vežejo pod grehom; kdor jih opusti, greha ne učini; toda zasluženja nima. Bolje pa je jedno prav držati, kakor v desetih biti, pa nobene dopolniti. Le po nasvetu dušnih pastirjev je dobro v to ali uno družbo stopiti. — „Zaupam tudi brez bratovščine izveličan biti.“ Zaupaš lahko, pa dosegel boš težko. Popotniki smo, razbojnikov je veliko; potreba je nam vsem, posebno pa mladini, svete družbe; kar tudi sv. Duh potrjuje (Prid. 4, 9—12).

Konec. Priden kmet drage (vodotoke) po svojih senožetih in sadunosnikih napeljuje, da travniki in drevje bolj rodé. Tako sv. katoliška cerkev bratovščine po krščanskem svetu utemeljuje, in vabi ljudi, hiše, duhovnije, naj se pridružijo, in veliko sadu za nebeško kraljestvo prinesó. Tudi vas povabim, ki še niste pristopili, vas pozdravim, ki ste se udeležili. Blagor vam, ako zvesto dolžnosti bratovščine dopolnjujete. Bote kakor drevje za potokom itd. (Ps. 1, 3). „Ne bojte se; Očetu je dopadlo vam dati nebeško kraljestvo.“ Amen.

C.

21. O Mlačnost in lenoba.

Hudobni hlapec! zakaj nisi dal
mojih denarjev na menjalsko mizo,
da bi jih bil jaz z obrestmi po-
tegnil. Luk. 19, 13.

1. Kdo je imenitni mož, ki je svojim hlapcem premoženje razdelil, prej ko se je v tuje podal? Jezus, božji Sin. Libre so njegovi zveličanski nauki in zakramenti.

2. Kdo so oni pridni hlapci? Božji svetniki in svetnice; med njimi sv. I. spoznovavec, kojega god obhajamo. Koliko si je sv. I. vse svoje žive dni trudil, koliko je dobrega storil! Pač je veselo zaslišal od svojega Gospoda: „Prav, dobri hlapec“ itd.

3. Kdo pa je oni zanikarni sluga, ki je svojo libro shranil, in jo brez dobička odrajtal? Oh, naj bi nobeden nas ne bil! Ali veliko kristijanov je mlačnih in lenih, ki za nebeško kraljestvo malo dobrega storé, ali pa celo nič. To je lenoba v dobrem, poglobitna pregreha. Hočemo torej:

I. Mlačnost in lenobo spoznati, da se je boimo vedeli varovati.

II. Pa tudi pripomočkov poiskati, kako to grdobo vseh grehov srečno zmagati.

Sv. I. ti pridni hlapec in prijatelj božji! pomagaj nam, da ne onemagamo.

I.

Kaj se pravi mlačnost, kaj lenoba v dobrem? Pregrešna kesnoba in navada, potrebna opravila nevoljno, napol storiti, ali pa celo opustiti; pa tudi delati, pa malo prida reči. Kdor neprenehoma praznuje, ali pa prazno posluje, je lenuh, ki krade najdražje blago, zlati čas Bogu, sebi in drugim. Njemu velja (Luk. 19, 22—24).

1. Zakaj se moramo mlačnosti in lenobe varovati? Ker nam čas življenja potрати, od katerega hoče Bog oster račun imeti (Gal. 6, 9—10). Pride noč itd. (Joan. 9, 4). Lenoba nam sramoto in časno škodo (Prip. 12, 11. II. Tes. 3, 10), pa tudi večno pogubo donese (Mat. 25, 24—30).

2. Kakor se stoječa voda usmradi, železo brez rabe zarjavi, polje brez dela s trnjem zaraste, taka se zanikarniku godi; kakor Sodomljanom Eceh. (16, 49; Davidu, II. Kralj. 11). Taka se tudi med nami lahko vidi. Oh, kako slabo skrbite starši, ki otrokom potepati se pustite, vi mladeniči, ki brez dela postopate, dekleta, ki brez poslovanja posedate! Lenoba je vsake pregrehe košata mati.

II.

Lenoba se nas lahko prime ali težko premaga, pa vendar premagati mora:

1. Iz ljubezni do Boga, ki nam toliko talentov, dušne in telesne moči, zlati čas za dobro da (Mat. 25, 18); do Jezusa Izveličarja, ki je toliko za nas storil,

mi pa bi vse to zapravili? Pridni moramo biti iz ljubezni do sami sebe, da bomo srečni časno in večno. Zanikarnost nam prinese hudo vest in večno pogubljenje (Mat. 25, 24—30). Delajmo pridno tudi iz ljubezni do bližnjega, da ne bomo drugim v škodo, ne v pogubo. Koliko hudega so zanikarni starši, gospodarji, krivi, pa tudi posli, ki dolžnosti stanu skrbno ne dopolnjujejo!

2. Zavoljo velikega plačila, ki pridne čaka (Mat. 25, 21. Luk. 19, 16—19. Gal. 6, 9). Ako nas delo sili, oglejmo se po plačilu! Pomislimo, da nas Bog gleda, naš plačnik. Ne pozabimo, kaj so svetniki storili, posebno sv. I., današnji godovnjak. Posilimo se v dobrem, bodimo tudi v malem pridni in zvesti (Luk. 16, 10). Storimo tudi za druge kaj radi, če ravno se nam težavno in sitno zdi; tako bomo pridni in pohvaljeni po zasluženju, kakor pridni hlapci današnjega sv. evangelija (Luk. 19, 17—19).

3. Prazni izgovori. „Saj sem le enkrat na svetu; pokaj bi se ugonabljal.“ Ravno zato, ker si za časno življenje srečno ali nesrečno večnost služiš. — „Saj nisem živina, temveč slab človek.“ Živina se mora po gonjarjih priganjati; človek se ima sam upirati, in Bog mu bo pomagal (I. Kor. 10, 13). — „Ako rad počivam, saj kaj hudega ne storim.“ Tako je tudi malopridni hlapec storil; kaj pa mu Gospod na to dejal? (Luk. 19, 20—26).

Konec. Veliko je skrbnih ljudij za časno, malo za večno; pa vendar Kristus veli: „Le jedno je potrebno!“ (Luk. 10, 42). Veliko več je za nebesa mlačnih ljudij, brez prave skrbi za božje kraljestvo. Ravno za mlačne kristijane pa je pisano (Skriv. razod. 3, 15—16). Pridni bodimo, bratje in sestre moje, da bomo enkrat slajše počivali. Amen.



K. God sv. opata.

22. Krščansko zaupanje.

Vsak, kdor zapusti kaj zavoljo
mojega imena, bo stokrat prejel, in
večno življenje dosegel.

Mat. 19, 29.

1. Kako lepo je Kristus apostolom povrniti obljubil vse, kar so za njega zapustili, pretrpeli! Kako lepo je svojo obljubo jim dopolnil! Ubogi ribiči, so sedaj veličastni knezi, za mrežo in čoln imajo zdaj nebeški prestol. Stokrat toliko so prejeli itd.

2. Ravno tako so popustili puščavniki svoja posestva, razdelili med uboge premoženje, izvolili rado-
voljno ubožstvo v zaupanju na Boga, kakor nam sv. I. opat kaže.

2. Nam ni kakor apostolom vse zapustiti, ne razdeliti premoženja in v puščavo iti; pa saj vbogaime dajati, in zaupati, da bo tudi nam Bog za vsak božji dar stotero povrnil in večno življenje dal.

Učimo se po vzgledu sv. I. opata:

I. Kako dobro je, v Boga prav trdno;

II. Kako hudo je, v Boga slabo, ali pa celo ne zaupati.

To danes od vas zaupam, da me hočete zvesto poslušati.

I.

Dobro je, zaupati v sveto previdnost božjo, po nauku sv. Petra (I. 5, 7) po vzgledu sv. I. opata, zakaj:

1. Bog skrbi za naš vsakdanji kruh, kakor nam Jezus obeta (Mat. 6, 25—34); kar nas lastna skušnja uči, po vzgledu apostolov (Luk. 22, 35—36).

2. Bog nas varuje nesreče na duši in telesu, kakor apostole na morju (Mat. 8, 23—26); in če nam ravno trpljenje pošlje, nam ga blagoslovi (I. Kor. 10, 13), in v dobro obrne (Rim. 8, 28). Kako lepo nam to kažeta potrpežljivi Job. (1, 2) in pravični Tobija!

3. Kaj bi na Boga ne zaupali, ki je vsemogočen (Luk. 18, 27), neskončno moder (Modr. 8, 1); sama dobrota, naš preljubi Oče (Luk. 11, 9—13). In če se ravno dalje prositi da, nas poslednjič za toliko lepše usliši, kakor Jezus Kananejsko ženo (Mat. 15, 22—28). Kdor se na Boga zanese, njemu ne spodnese, ako le

4. Prav zaupa; da svojo voljo Bogu prepusti, po vzgledu Jezusa (Mat. 26, 39—44); da po svoji moči dela in tudi za svoje potrebe skrbi, se nesreče varuje, in v svojem stanu zadovoljno živi (Hebr. 13, 5). Kdor, kakor Tobija (4, 23) svojo deco uči, lahko veselo z Davidom reče: „V tebe, o Gospod sem zaupal, in ne bom vekomaj osramočen (Ps. 70, 1).

II.

Dokler nam sije solnce sreče in veselja, mislimo, da je naše zaupanje trdno; se nam zmrači in nas trpljenje obišče, se naše zaupanje rado slabo pokaže, kakor na Izraelcih vidimo (II. Mojz. 16, 17).

1. Slabo v Boga zaupa, kdor v težavah malosrčen postane, o slabem vremenu vpraša: kako bomo dela zgotovili? Kadar toča pobije: česa bomo živeli? pride vojska: kaj bomo počeli? itd. O malodušni slaboverneži, kako grdo je vaše mrmranje, nehvaležno vaše prazno izdihovanje! (Mat. 8, 26—27). Vse svoje skrbi vrzite na Gospoda itd. (I. Petr. 5, 7).

2. Slabo zaupa, kdor se več na se in na druge ljudi zanaša, kakor na Boga, kojega celo pozabi. Tako

se brezbožnik na svojo prebrisanost glavo, na svojo moč zanaša, kakor Golijat (I. Kralj. 17). Posvetnež zaupa na mogočne prijatelje, na modrost in krepost ljudi, pa se na slab trst naslanja. „Bolje zaupati na Boga“ itd. (Ps. 17, 8—9). „Ako Gospod hiše ne stavi“ itd. (Ps. 126, 1—3). Mnogi bolnik se na svojo mlado kri, na zdravnike zanaša, z Bogom spraviti se pa tako dolgo odlaga, da se goljufa. Nismo tudi mi taki?

3. Predrzo v Boga zaupa, kdor križem roke drži, se mlad ne uči, odrasel delati noče, zaupaje da ga hoče Bog rediti; zapravljivec, ki se na blagoslov božji zanaša, vrtoglavec, ki brez potrebe v nevarščino skoči, bolnik, ki zdravilo zaničuje, rekoč: bo že Bog dal. Takemu je pisano: „Ne skušaj Gospoda“ itd. (Mat. 4, 5—7).

4. Slabo zaupa, kdor se zanaša na prazne reči, krive, babje vere, ki hodi zaklade kopat, čarobnike barat, na kvarte gledat in vedeževat. Kdor celó svete reči na krivo obrača (Jez. 29, 8—9). Prazna vera pravo vero duši, brani pravo pomoč, ki se zamudi, in pogosto nedolžne obreče, napravi sovraštvo in tepenje, rekoč: „Ta ali oni mi je naredil“ itd.

Konec. Kako čisto, trdno, mogočno je bilo zaupanje svetnikov! Kako lepo se jim je poplačalo! Apostoli so zapustili svoje bajtice, in veličastne cerkve po svetu imajo. Sv. Pavel puščavnik se je v puščavo podal, in krokar mu je hleb nosil. Sv. Peregrinu niso zdravniki pomagati mogli; Kristus mu je noge zacelil itd. Oh, naj bo tako in toliko tudi zaupanje naše! Bog poprej čudež stori, kakor bi svoje zapustil. Amen.



L. God device mučenice.

A.

23. Živa vera.

Nebeško kraljestvo je jednako desetirim devicam, ki so vzele svoja svetila, ter so šle ženinu in nevesti naproti. Mat. 25, 1.

1. Lepo sveti popotniku bleda luna po noči, še lepše zlato solnce po dne, najlepše sveti nam luč svete vere, katero nam je Kristus prinesel, rekoč (Joan. 8, 12); nam sv. mati katoliška cerkev pri sv. krstu prižgala, rekoč: „Prejmi gorečo svečo“ itd.

2. To svetlo luč je prinesla modra devica sv. I. mučenica svojemu nebeškemu ženinu naproti. Kako svetlo je bilo njeno sv. življenje, kako goreče njeno srce za svojega ženina, polno olja dobrih del in svete čednosti. Gospod jo je našel pripravljeno, šla je ž njim na nebeško ženitnino, na koji se že toliko let veseli.

3. Tudi mi svetimo svojemu ženinu naproti; ali kakor je razloček med lučjo solnca in lune, še večji med pravo, živo, in pa med krivo, mrtvo vero. Mnogim prave vere luč ugašuje, malokomu živo sveti. Bomo hodili olje kupovat, kadar bo že prepozno? Pomislimo danes:

I. Kaj prava, živa vera velja.

II. Kako se za živo vero skrbeti ima.

Oče luči! daj nam sv. Duha, spoznati in storiti, kar je prav.

I.

Velika nesreča je slepota očij, še večja slepota duše: nevera, krivovera, prazna vera (Hebr. 11, 6). V to je prišel Jezus, luč sveta. Blagor nam, ki v pravi veri živimo, če njene postave držimo. „Vera je dno“ itd. (Hebr. 11, 1).

1. Prava vera nam razodene večne skrivnosti od Boga, naše duše in prihodnjega življenja, katerih nam je vedeti potrebno. Kako nesrečni so bili nekdanji neverniki! Zato je sv. devica I. za pravo vero dala svojo kri. Še nesrečnejši so sedanji neverci. „Imajo oči, pa ne vidijo“ itd.. (Dejanje ap. 28, 15—27).

2. Prava vera nam pomaga vse sovražnike srčno zmagati, vsako trpljenje srečno prebaviti, kakor sv. I. mučenica (Ef. 6, 11).

3. Prava vera donese nebeško diko, kakor sv. I. devici in mučenici, ki je sv. Pavlom dejala (Tit. 3, 7). To je tajisto svetilo, kojega modre device v svojih rokah držé, shranilo žlahtnega olja, kojega trapastim manjka, kadar je potreba iti s tega sveta. Kaj pa kaj naša vera velja?

II.

Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam. Modre so si luč oskrbele, nespametne pa spale, prve imele živo luč, druge le prazne lučarnice. Tako se kristijanom godi. Naj nas sveta vera srečna stori.

1. Ima vera čvrsta, trdna biti (Mat. 7, 24—25). So po svetu krivi učeni, zapeljive knjige, so slaboverneži kojim radi verjamejo. Ne daj Bog tega! (I. Jan. 4, 1). Rajši kri preliti, kakor sv. vero izgubiti. Tako sv. I.

2. Naša vera bodi živa, da se pokaže v svetih čednostih in v dobrih delih (Jak. 2, 14—18). Poglej, kaj je sv. Agata dejala (Kršč. Devištvo str. 127), kaj je storila današnja godovnica sv. I. Kdor se obredov svoje svete vere, pr. se pokrižati, k obhajilu očitno pristopiti, sramuje, nja vera omaguje, je že mrtva (Jak. 2, 26).

3. Naša vera naj bo svetla luč tudi drugim! (Mat. 5, 14). Dolžni smo vero v svojem kraju ohraniti in oživ-

ljati, po daljnih krajih razširjanje svete vere podpirati po bratovščini sv. Leopolda, Marije zgodnje danice itd. Slaba je tvoja vera, ako krivoverce zagovarjaš, jim potuho dajaš, k njim zahajaš; mrtvo vero imaš, ako bratovščine še ne poznaš, misijonom pomagati. Kaj so prvi kristijani, mučeniki storili! Kaj pa mi?

Konec. O sveta katoliška jedinozveličavna vera, ti prava luč od zibeli do groba, skozi mračna smrtna vrata v neznano večnost! bila si pestrna detetu, vodilja mladeniču in možu, bodi še trdna palica tudi starčeku! Tebe se hočem trdno držati, tebe čisto ohraniti; rajši kri preliti, kakor tebe izgubiti. Kdor vero izgubi, vse izgubi; luč mu ugasne v sredi trde noči. Pride enkrat tudi moja nevesta, smrt, po mene, in se mi na tem svetu stemni, oh, sveti mi večna luč ti, naj bi tam vekomaj gledal, kar sem tukaj živo veroval! Amen.

B.

24. Pekel.

Taka bo ob koncu sveta. Angeli bodo ločili hudobne, in jih bodo vrgli v peč ognja; tam bo jok in škripanje z zobmi.

Mat. 13, 49—50,

1. Sv. I. devica! pokaj nisi v nečisto poželenje dovolila, ter si rajši kri prelila, kakor sveto čistost izgubila? Ker si se pekla bala, ki vse nečistnike čaka. Vse si dala za biser devištva.

2. Sv. I. mučenica! zakaj si rajši tolike muke prestala, rajši najgrozovitnejšo smrt storila, kakor sveto vero zatajila? Bilo te je peklenškega trpljenja strah, proti kojemu je bilo tvoje le senca.

3. Ravno v današnjem sv. evangeliju Jezus od strašne, peklenške ognjene peči govori, na katero posebno mladi ljudje tako radi pozabijo, in ravno zato v njo padejo. Jedni pravijo, da pekla ni; jim hočemo dokazati, da

I. Pekel je, kakor resnično je Bog v nebesih. Drugi se tolažijo, da pekel ni toliko strašen, ne večni. Jim hočemo popisati

II. Peklenškega trpljenja grozovito večnost.

Bog nas vsega tega varuj! Varujmo se pa tudi mi, in te resnice s svetim strahom preišlujmo!

I.

1. Da je pekел, kraj večnega trpljenja, vsakemu zdrava pamet pove, ki nas uči, da božja pravica, ki pravične večno plačuje, tudi hudobne večno kaznuje; ako ne, ni Bog pravičen; ako ni pekla, tudi nebes ni. Kar nam zdrava pamet priča, nam Jezus odkrito pove, ter govori od peči ognja (Mat. 13, 48), od kraja večnega jokanja (Mat. 25, 30), od ognja, ki ne ugasne, od črva, ki ne umrje (Mark. 9, 44); nas opominja, se njega bati, ki ima oblast dušo in telo v pekел obsoditi (Mat. 10, 28). Naj bi se pekla varovali, nam živo kaže nja grozovitost, katero pogubljeni bogatin trpi (Luk. 16, 19—28).

2. Kar Jezus uči, apostoli potrjujejo. Sv. Peter pravi, da je Bog zavržene angele s peklenškimi verigami v pekел potegnil itd. (II. Pet. 2, 4). Sv. Pavel označuje strašno čakanje na sodbo in ognjeno maščevanje, ki bo sovražnike Kristusa požrlo (Hebr. 10, 27). Sv. Janez pre-rokuje, da bodo prekleti svoj del imeli v ognjenem jezeru itd. (Skriv. razod. 21, 8).

3. Ravno to so vsi cerkveni učeniki, vselej in povsod učili in še učé. Sv. Krizostom govori: Kar sv. Pavel od nebes piše, tudi od pekla velja: Nobeno oko ni videlo itd.

„Kakor izvoljenim večna luč veselja sveti, tako pogubljenim ogenj trpljenja gori.“ Ne v šali in pa za kratek čas so preroki oznanovali, ne nas plašiti so apostoli govorili; ni nam Kristus otroško igro napretil; ni šala, ne igra, žuganje večnega trpljenja (Sv. Jeronim). Pekel tajiti, se reče Jezusa dolžiti, da je goljuf, apostole, da so lažniveci — kar Bog ne daj!

4. Izgovori: „Ako je pekel toliko strašen, kje pa je božje usmiljenje, ljubezen?“ Na križu, na altarju, v spovednici. „Pravica je, da, kdor na tem svetu ni hotel brez greha živeti, ima na unem svetu večno kazen trpeti“ (Sv. Gregor). „Ako v pekel pridemo, bo nam saj kratek čas“, se pregrešni dobrovoljci šalijo. Kaj mislite, da bote v peklu kvartali, pijančevali? itd.

Oh, poglejte

II.

Peklenskega trpljenja strašno večnost. Sv. Janez Damaščan piše od mladeniča, kojemu je Bog pekel pokazal (Beri Baraga: Premišljevanje 4 poslednjih rečij str. 145). „Stopi tudi ti o človek, v peklenki brezden, dokler si živ, da v pekel ne prideš, kadar boš umrl“ (Sveti Krizostom).

1. Prvo in najhujše trpljenje v peklu je, od Boga, svetnikov in vseh dobrih ljudij vekomaj se ločiti. Jezus je na križu milo klical: Eli, eli itd. (Mat. 27, 16). Pogubljeni bodo upili, pa nihče uslišal ne bo. Kako strašna je bila misel sv. Frančiška Zal., da ga je Bog zavrgel! (Dejanje Svet. I. 107). „Iskal me bode“ itd. (Joan. 8, 21).

2. Žalostni spomin v izgubljenega časa, preteklega veselja, krivičnega blaga, pregrešnega življenja. „Kaj nam je pomagalo“ itd. (Modr. 5, 8). To je črv, ki ne umrje, to jok in klepetanje zob, od kojega Jezus govori.

3. Pogled nebeškega veselja in sreče izvoljenih. Tako je videl bogatin Lacarja v nebesih (Luk. 16, 23). Tako bodo gledali pogubljeni srečne trume čistih devic, spokornikov, in rekli: „Ti so“ itd. (Modr. 5, 3—5).

4. Grozovita tema žalosti, ki jih obdaja, nobena luč veselja jih ne oveseli. „Vrzi ga v vunanjó temo“ itd. (Mat. 8, 12). Kako strašno je oslepeti, v temni ječi sedeti! Kako žalostno, ako bi nam solnce ugasnilo! Torej želimo rajnim večno luč; ali pogubljenim ne sveti!

5. Hudobna tovarišija. „Poberite se v večni ogenj“ itd. (Mat. 25, 41). Kako strašen je nesrečen zakon! le smrti si želita; tam ju smrt ločila ne bo. Kako grozno je, hudobnega sovražnika imeti! Kako strašno, čitati od obsedenih! V peklú se vekomaj peklijo, dražijo in preklinjajo, zapeljani zapeljivce itd.

6. Večni ogenj. „Bojte se njega, ki telo in dušo“ itd. (Mat. 10, 28). Mnogoteri ogenj poznamo, navadni v peči, podzemeljski ogenj, nebeški; hujši od vsakega je ogenj peklenški, večni, ki ne ugasne (Mark. 9, 44). Zastonj se temu ognju hudobnež posmehuje, rekoč: Kdo bo pa kuril? Jeza božja. Kaj bo gorelo? Hudobna vest. Kako? Hujše ko ognjenica (legar), grozovitnejša od vsake bolečine, ki peče, naj ravno ognja ne vidiš itd. Lahko, trdovratnež, peklenški ogenj tajiš, pa ugasiti ga ne moreš.

7. Trpljenja večnost, kakor je večna pogubljenih huda vest, kakor izgubljen na veke zveličavni čas, večno zavrženih trdovratnost (Mat. 25, 46). Tukaj se saj tolažimo, da ne bo dolgo, večno trpelo; v peklú prašajo: kdaj bo konec? Neprenehoma jim doni: nikdar! vsikdar! Naj bi dobri Bog pogubljenim obljubil konec trpljenja, kadar bo toliko milijonov let minilo, ko je na nebu zvezd, listja in trave na zemlji, peska ob morju in kapljic morja, zaukali bi, in pekel jenjal; ali nad 5800 let že nesrečni

Kajn in njegovi tovariši ubijavci, čez 1800 let Judež in vsi tatje, izdajavci goré, in njih pekel sè še ni pomanjšal. O večnost grozovitna! In vendar je gladka pot, so široka vrata v pogubljenje! (Mat. 7, 13). Kdo pa pride v pekel?

Konec. V Neapolu je srečal mlačnega duhovnika človek od hudega duha obseden, in mu je djal: „Tudi za tebe je v peklu kraj pripravljen!“ Te besede so mrzlega toliko ogrele, da je začel sveto živeti in je sveto umrl. Tudi mene, tebe čaka v peklu kraj, ako ne zapustiš te hude navade, une priložnosti, če ne hitiš k spovednici, in se prav ne spokoriš. O sv. I. ti velika božja prijateljica! izprosi nam milost, da v strašni pekel ne pridemo. Amen.

C.

25. O zakonih.

Kar je Bog združil, naj človek ne kruši. Mat. 19, 6.

1. Kako zlo se razločuje nekdanja mladina od sedanje! Svoje dni so se device zakona branile, dandanašnji ga dočakati ne morejo. Svoje dni so rajši življenje dale, kakor svojo deviško čast, zdaj mladina svoje poštenje, devištvo, vse da za nesrečni zakon.

2. Kako živo nam sv. I. devica in mučenica kaže deviške čistosti vrednost! Ker pa vsi ne razumejo tega, ampak le oni, kojim je dano, in se možit in ženiti hočejo, naj se saj nesrečnih zakonov varujejo, kojih je toliko po svetu.

3. Kakor pri Judih, se tudi pri kristijanih najde nesrečnih zakonov preveč. Zato Jezus farizeja podučuje, in apostolom neločljivost sv. zakona razlaga; svojim vernim pa nauk daje:

I. Kako se nesrečnih zakonov varovati.

II. Kako si v nesrečnem zakonu pomagati.

Srečen zakonski stan, ako je prav držan. Poslušajte!

I.

Se nesrečnega zakona varovati, se mora mladina pošteno zadržati:

1. Pred zakonom; po cesti pregrehe se srečen zakon ne najde. „Kar človek seje“ itd. (Gal. 6, 8).

2. V zarokah se posebno nečistosti varovati, po vzgledu Tobija in Zare (Tob. 6, 16).

3. Se na prejemanje sv. zakona vredno pripraviti s podukom, čisto spovedjo in vrednim sv. obhajilom; kršč. poštene svate imeti, in svoj veseli dan brez greha obhajati.

4. V zakonu krščanskega zadržanja, molitve, službe božje ne opuščati in v strahu božjem živeti (Ef. 5, 33).

5. Se domačih sovražnikov varovati, ki so: robost, svojeglavnost, kujevnost, zapravljalnost, skopost, požrešnost, ljubosumnost itd. (Sir. 26, 1—4).

6. Vunanjim sovražnikom, podpihovalcem ušesa zapirati (Sir. 28, 15—19. Drobtinice VI. 88).

II.

Srečen zakon ohraniti je lahko; težko nesrečnega popraviti, toda mogoče je:

1. Ako on svojo pošteno ljubi, in kakor glava ljubeznjivo vodi (Kol. 3, 19), jo varuje (Ef. 5, 29).

2. Žena moža za ljubo ima in v pravičnih rečeh uboga (Ef. 5, 22); možu prijazno streže (I. Petr. 3, 4—5), za dom skrbi, kakor dobro ženko sv. Duh popisuje (Prip. 31, 10).

3. Potrpljenje jeden z drugim morajo zakonski imeti (Gal. 6, 2). Vsak ima svojo senčno, pa tudi solnčno stran; kakor imata ona dva potrpljenje, bode Bog ž njima potrpel.

4. Se ne ločiti mize, ne postelje za nobeno ceno. „Kar je Bog sklenil, naj človek ne loči“ (Mat. 19, 3). Kdor zakon loči, njemu gorje!

5. Ločeni zakonski imajo biti vsako dobo pripravljeni z veseljem se zopet združiti; kdor se ustavlja, sebi in svojim pekel odpira.

6. Kako lep vzgled potrpežljivosti zakonskim sv. Monika daje! (Dejanje Svet. I. 456).

Konec. Strašnejšega stanu pa na svetu ni, kakor so divji zakoni; oni so gnezda brezštevilnih grehov, pohujšanja cele soseske, malopridnih otrok, hudih časov. Bolje v soseski sedem volkov, v hiši sedem živih gadov, kakor jeden divji zakon. Koder nezakonski po zakonsko žive, tam je živi pekel odprt. „Prešestniki ne pojdejo v nebeško kraljestvo (Ef. 5, 4—6). „Zakon ima biti pri vseh v časti, in brez madeža zakonska postelja. Kurbirje in prešestnike bode Bog sodil“ (Hebr. 13, 4). Amen.



M. God več devic, mučenic.

26. O nesramni nečistosti.

Nebeško kraljestvo je podobno mreži, katera se vrže v morje, in zajme rib vsake vrste. Dobro v posode odberó, malovredne pa odvržejo.

Mat. 13, 47—48.

1. Kako se kupec veseli, kadar drag biser najde! Veliko rad zanj da, ter spozna bisera visoko vrednost. Temu kupcu enako išče nebeški kralj čistih, nedolžnih

devic; one so dragi biseri njegove krone, kinč njegovega prestola. Taki biseri nebeškega kraljestva so svete I. I. čiste device in mučenice, ki so dvojni venec: devištva in mučeništva dosegle.

2. Sedanje čase slišati ni, da bi med nami devica prejela venca dva, kakor sv. I. I. Redke so, katere bi jednega zaslužile. Mučeništva ne poznajo, devištvo malo cenijo, in ga malovredno prodajajo. Zato pravi Kristus: „Nebeško kraljestvo je mreži podobno itd.

3. Kdo so pa tiste malovredne ribe, katere bodo nebeški ribiči ob koncu sveta zavrgli? Vsi nečistniki in nečistnice so opolzim gnilim ribam podobni, ki v nebeško kraljestvo ne pojdejo. Koliko je sedanje dni takih med nami, ker malo kdo prav pomisli:

I. Mnogovrstne nečiste pregrehe, s kojimi se omažejujejo:

II. Kako hudo se pregrešijo;

III. Kako lahko bi se nesramnih grehov varovali, ako bi se hoteli.

Pomislimo to danes vsaj mi!

I.

Mnogovrstne nečiste pregrehe. Bog je ustvaril dvojen spol, naj bi se svet ohranil in človeški rod množil za nebeško kraljestvo (I. Mojz. 2, 18). Nesramna pregreha nečistosti pa svet in človeški rod pokončava; prazni nebeško kraljestvo in pekel polni.

1. Prešestovanja strupne korenine so nečiste, prostovoljne misli, ako jih iščeš, rad imaš; dopadljivo premišljuješ in poželjuješ nesramne reči (Mat. 5, 28. 15, 19—20). Ta nečistost je v sreč.

2. Prešestovanja deblo je v ustih, nesramni jezik, ki klafa, nečiste kvante in šale vganja, pleperce poje.

Tudi beseda človeka ubije, nedolžne duše, ki poslušajo. Zato veli sv. Pavel (Ef. 5, 3—4).

3. Prešestovanja grdi vrhi so nesramna dela, nečisto dejanje, katerega sedem košatih vej med nami toliko strašnega zaredi: *a)* Nečisti pogledi (Sir. 9, 8). Kam so Davida zapeljale nečiste oči! (II. Kralj. 11, 2). *b)* Nesramne roke (nespodobno dotikanje) (Prip. 6, 29). *c)* Nesramna noša ali obleka (Prip. 7, 10). *d)* Kurbanje (I. Tez. 4, 3—5). *e)* Še strašnejše je prešestovanje zakonskih (Hebr. 13, 4). *f)* Še grozovitnejše je prešestovanje v žlahti (I. Kor. 5, 1—5). *g)* Mutasti, sodomitarski grehi: sam seboj, ali sè svojim spolom, ali celo s kako živino — v nebo upijejo. Oh, bleda luna, svetle zvezde, ki take in tolike grehe gledati morate! angeli varuhi, ki pred njimi žalostno svoje oči zakrivate! povejte nam brezbrojno število vseh teh nečistih del, ki se še imenovati ne bi smeli med nami! Broja ne veste — povejte nam pa:

II.

Prešestovanja, nesramnega dejanja grozovitost.

1. Zapeljivi, popačeni svet se nečisti pregrehi smeji, kakor bi bila narave potrebna navada; ali kako ostro pismo prešestovanje obsojuje. Jezus že pogled in poželenje za prešestovanje šteje (Mat. 5, 27. 15, 19—20). Sv. Pavel uči, da nečistniki ne bodo nebeškega kraljestva posedli (I. Kor. 6, 9—10. I. Tes. 4, 3—7).

2. Kdor se besede božje ne boji, naj ga oplašijo strašne kazni, s kojimi Bog nečistnike tepe. Bog je ob času Noeta ves prvi svet potopil (I. Mojz. 6); je pet mest požgal (I. Mojz. 19); je dal jeden dan 23.000 nesramnih Izraelcev pomoriti (IV. Mojz. 24, 9. I. Kor. 10, 8). Pokaj je Bog nečistega Onana z naglo smrtjo udaril? (I. Mojz. 38, 10). Po čem je Samson junak izgubil moč, oči in

življenje? (Sodnik. 16). Zakaj je dal te grehe v stari zavezi tako ostro kaznovati, celo kamenjevati? (III. Mojz. 20, 10). Zakaj so prvi kristijani za jeden nečisti greh tako ostro, očitno pokoro po 3 do 15 let delali? Kaj le je nesramna nečistost?

3. Strašno velika pregreha zoper Boga, kojemu srce vzame in grešniku, grešnici da, da malikuje; oskruni ude Kristusove, podobo božjo, podira tempelj sv. Duha (I. Kor. 6, 15—19); zoper sebe, popači in oslabi dušne in telesne moči, ter življenje prikrajša (Sir. 19, 2—3); jemlje časno premoženje (Sir. 9, 6), vzame milost božjo, mir vesti (Ef. 5, 5); prinese večno pogubljenje (Skriv. raz. 21, 8). Zoper bližnjega, kateremu nedolžno srce prebode, cele hiše v žalost pripravi, pomnoži malopridne ljudi, razkrušuje zakone in jim rane seka, ki ne zacelijo. „Oj, nečistost, ti peklenški ogenj! tvoj plamen je gizdost, iskre nesramne besede, dim nesramnost, pepel nered, konec peklenški brezden.“ Oj, kako grenek je sad prešestovanja, grenkejši kakor žolč, grozovitnejši kakor meč (Sv. Jeronim). Kdo bi se te nesrečne pregrehe ne varoval?

III.

Prešestovanja varovati se je lahko.

1. Varuj se lenobe (II. Kralj. 11); slabih tovarišij (Dina I. Mojz. 34, 1), nespodobnega znanja (Salomon III. Kralj. 11), pijanosti in požrešnosti. „V vinu je nečistost“ (Ef. 5, 18).

2. Imej Boga vselej pred očmi, kakor Egip. Jožef in Susana. Premišljuj poslednje reči, varuj se prve stopinje v nečisti grehi. Ako iskre ne pogasiš, ogenj boš težko. Prejemaj gostokrat in vredno sv. zakramente. „Jaz sem vinska trta“ itd. (Joan. 15, 5).

3. Prešestovanja odvaditi se je težko; ono zakuje človeka v železne spone hude navade. Raztrgaj brez odloga nesramno znanje, zapusti bližnjo priložnost, naj velja kar rado (Mat. 5, 28—30).

Konec. Voj, nečistniki in nečistnice, ki ne verjamate meni, ne božji besedi, pogledjte, kako se takim godi (Drobtinice VI. 183. VII. 175. VIII. 180). Taka tudi vas čaka. „Kdor nečistost uganja, bo hitro črvom v živež, njegova duša bo izbrisana iz bukev večnega življenja“ (Sir. 19, 2—3). Amen.



N. God device, ne mučenice.

A.

27. O deviški čistosti.

Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam, katere so vzemši svoja svetila šle ženinu in nevesti naproti. Mat. 25, 1.

1. Desetero devic je šlo ženinu in nevesti naproti; veliko več jih med nami gre, Jezusu in Mariji. Ali bomo srečni na nebeško ženitnino došli, kakor sv. I. devica in nevesta Jezusova, koje god danes obhajamo?

2. Pet jo bilo modrih devic, ki so vzele svetila z oljem, pet pa trapastih, ki so vzele lučarne brez olja; svetila so jim ugasnila, vrata so jim bila zaprta, in ženin jim reče: „Jaz vas ne poznam.“

3. Koliko več nespametnih mladeničev in dekličev je med nami, ki nebeškemu ženinu brez olja deviške čistosti naproti gredó. Luč sv. čistosti jim bo ugasnila,

devištvu izgubljeno se ne da kupiti, in tudi jim nebeški ženin poreče: „Jaz vas ne poznam“, vaša čistost je tema. Da se vam to ne pripeti, poslušajte danes:

I. Koliko devištvo velja;

II. Kako skrbno se mora varovati.

Sv. I. devica! sprosi nam milost, da vrednost deviške čistosti prav spoznamo.

I.

Devištva neprecenljivo vrednost nam kažejo device mučenice.

1. Sv. Agata si je dala prsi odrezati, sv. Katarina s kolom tretji, sv. Neža rajši glavo odsekati, kakor devištvo izgubiti. Kako skrbno je sv. I. svojo deviško čast varovala, ter je vedela, kaj sv. Duh pravi: „Vse, kar se visoko“ itd. (Prid. 26, 20). O mladeniči zapomnite!

2. Bog je hotel po devištvu svet odrešiti. Deviški je bil Jezusa napovedovalec sv. Janez Krstnik; devica je bila njegova mati, deviški Jožef je bil varih, deviški Janez apostol njegov ljubljeneč; ni ga bilo med apostoli nečistnika. Jezus se ljubej čistih duš imenuje. Naša sveta vera deviški stan visoko nad zakonski povzdiguje, zove čiste duše cvet čede Kristusove in sv. katoliška cerkev hoče devištvo imeti tudi v duhovskem stanu kot posebno primerno za sv. službo božjo; zakaj: „Devica misli“ itd. (I. Kor. 7, 32—34). „Device in čisti mladeniči so nad angele, oni še varujejo, kar ti že gotovo imajo“ (Sv. Krizostom). Koliko sveta čistost velja!

3. Kako lahko in hitro se proda, nikdar pa kupiti ne more. Job je izgubil otroke, čede, hrame, zdravje; in je potrpežljivo dejal: „Bog je dal, Bog je vzel“ itd. (Job 1, 21). Bog mu je dal vsega še sedemkrat več. Ti

lahko izgubiš živino, hišo, zdravje, tudi življenje; vse to ti lahko Bog povrne, izgubljenega devištva pa ne. Gore se vsako spomlad ozelenijo, izgubljena nedolžnost se ne povrne. Rože vsako v igred zopet cvetó, izgubljene rože deviške čistosti vekomaj ne bo. Posoda potrupljena ni več cela, dragoceno mazilo razlito se vse nikdar ne povrne, devištvo oskrunjeno z nesramnim poželenjem, dejanjem, nikoli več tako lepo ne bo.

4. Job se je tolažil: „Gospod je dal, Gospod je vzel“ itd. Nečistnik, nečistnica se ne more; marveč ima le zdihovati: Bog mi je dal deviško čast, angeli so mi prinesli prelepo svatovsko oblačilo k svetemu krstu, so ovenčali mojo dušo nevesto Jezusovo, pa jaz nesrečnik! zapeljivec mi je vse to vzel, dati nazaj pa vekomaj nima. „Oh, kdo bo dal potoke solz mojim očem! Ni miru v mojih kosteh“ itd. (Ps. 51). Tako duša v nečistost zapeljana zdihovati, sè solzami pokore madeže oprati more, pa devica na veke ne bo; oblačilo devištva raztrgano, celo več ne bo. Oh, mladina, pomisli vender, koliko velja, kar se povrniti ne da!

II.

Skrbno ohrani svojo deviško čast, najdražje blago, ki pa ravno zato tudi največ sovražnikov ima, kateri so:

1. Telesno poželenje. Kakor iskra se izbudi, kakor ogenj vname v postelji, v slabi tovaršiji. Ako se ne varuješ, pogorel boš, na plesu, celo na božjem potu. „Čujte in molite“ itd. (Mat. 26, 41). Starši! dve varučki svoji deci oskrbite: sramežljivost v vedenju, ponižnost v noši.

2. Zapeljivi svet. Kam slabo znanje pripelja! (Drobtinice VI. 193. VII. 176). Obljube zakona, darila zapeljivanja so mreže pekla. Kdor trnje sadi, ne bo pšenice

žel, kdor hudiču služi, mu Bog ne bo blagoslova dal. „Kar človek seje“ itd. (Gal. 6, 8).

3. Peklenski satan, kadar se mu sam približaš in udaš. Pri svetem krstu ste se odpovedali hudiču itd. Pokaj se vsemu temu udaste in zopet sužnji hudičevi postanete? „Hudič je kakor priklenjen pes; le njega ugrizne, ki se mu sam približa“ (Sv. Avguštin). Prazen izgovor: hudič me je zmotil. Ti mu daš moč, ki dovoliš.

4. Treh varihov se zvesto držite: *a)* Dobre vesti. Ne recite: nisem vedela, vedel, da je greh. Pokaj se pa skrivaš? tajiš — ako ne veš? *b)* Angela variha. Kako veselo je misliti v samoti, na potu, da nisem sam; moj angel je pri meni. Pa tudi v skušnjavi. V pričo angela kaj nespodobnega ne storite, on je čist duh. *c)* Svojega spovednika. „Najboljša pomoč čistost ohraniti je, brž ko mogoče, misli duhovniku razodeti. Pogosta spoved dušo ozdravi, očisti srce za božje reči. Ne odlagaj, kadar čas pride, k spovedi iti, naj ti ravno kaj brani. Najprej se izpovej; potem ti pojde delo od rok“ (Sv. Filip Neri). Pa tudi ne premenjajte spovednikov brez potrebe!

Konec. Preljube nedolžne duše, neveste Jezusa, sini in hčere Marije, drugi in družice sv. I. device! ne pozabite, koliko sveta čistost velja. Pomnite, kako minljivo je vse posvetno. Tako, podobni modrim devicam, s svojim nebeškim ženinom na večno ženitnino pojdete. Amen.

B.

28. O sv. sramežljivosti.

Nebeško kraljestvo je podobno zakladu v njivi skritemu, katerega je človek skrnil. Mat. 13, 44.

1. Kdo ne časti sramežljive device že na ovem svetu? Še lepše jih poveličuje sv. mati katoliška cerkev, ki so veliki zaklad svojega devištva v njivo svete sramežljivosti skrile itd.

2. Ravno danes obhajamo god sv. I. device, častite neveste Jezusove. Kako je ona toliki zaklad devištva ohranila? Globoko v njivo sramežljivosti ga je shranila in zakrivala.

3. Zakaj toliko mladeničev in mladenk v sedanjih časih svoje devištvo izgubi? Ker med nami svete sramežljivosti ni. Nesramnost je splošna kužna bolezen starih in mladih ljudij. Kdo jo hoče ozdraviti? Starši, učeniki in reditelji. Hočemo pa to bolezen srečno odpraviti, imamo:

I. Nesramežljivost prav spoznati;

II. Korenine nesramežljivosti pokončati;

III. Poiskati najboljša zdravila za bolno sramežljivost med nami.

Daj nam Bog zdravje za telo, pa še bolj za dušo, katera brez sramežljivosti boleha. Le poslušajte!

I.

Kaj je nesramežljivost? Dva najhujša sovražnika človek ima: greh za dušo, smrt za telo. Bog je zoper ta dva sovražnika človeku dva čuvaja dal, da ga ne zalezeta: zoper greh sveti sram, zoper smrt pa bolečino. Grešnik, kojega ni sram, in pa bolnik, ki bolesti več ne občuti, sta smrti zapadla.

1. Bog je dal nedolžnosti družico: sveto sramežljivost, kakor vrtnici trnje, da jo varuje, ki občutiti da, kar ni prav in se ne spodobi. Lice rudečica obleti, svet strah veli bežati, kadar je nevarnost. Sveta sramežljivost je mladine jutrna zarja, najlepši kinč mladine, priča naše visokosti pred Bogom.

2. Kako zlo je pa ta sveta sramežljivost izmed nas pozginula! Moških in ženskih oseb ni več sram, se nespodobno pohajati, po klopéh posedati, ponočevati; ni sram deklet se z razuzdanimi fanti voziti, ž njimi pit hoditi, voglariti, se na metvi in po hišah ž njimi pipati, delati, kar me je ziniti sram (Drobtinice III. 217).

3. Poreče kdo: Kaj takega saj ni greh! Ako še ni konec, je že začetek greha. Svetilo dobre vesti umira, luč nedolžnosti ugasuje; angel beži, prihaja [omadežava srca, nesramnost života, priburi nečistost v dejanju. Pridejo iz tega dejanja zapeljani, zapeljane, zapeljivci, zapeljivke, trope nezakonskih otrok, domačih in občjih nadlog, kjer ni sramežljivosti.

II.

Zakaj med nami sramežljivosti ni? Ker je med nami za njo premalo skrbi.

1. Starši otrok sramežljivosti ne privajajo, jim dajo golim letati, se kopati, skupaj ležati; in za njimi ne pogledajo, kaj se godi, posebno na paši. Slana cvetje umori, nesramežljivost pa srce, ne bo prida sadu.

2. Razuzdana noša deklet, ki razgaljene hodijo, prs ne pokrivajo, ali pa z rudečimi robei v oči pikajo, kratke rokave nosijo itd. Ošabnost, oholost moških, ki se prešerno vedejo, umazano govoré, in se celo pohujšanja hvalijo. Nesramni vzgledi poslov, vojakov, rokodelcev,

celo staršev v zakonski postelji v pričo otrok. „Gorje človeku“ itd. (Mat. 5, 29).

3. Razvajeno poželenje mesa, predobro jesti in piti, ki razpuščeno se ne sramuje več, ampak dela kakor konj in mezeg (Ps. 31, 9). Kako grda je pijanka; še svojega sramu ne pokrije (Sir. 26, 11—12). Gizdava ženska je zanka hudičeva. Moštvo razuzdano je pekla živo požeralo. Kjer sramežljivost umira, tam se pekel odpira. Nesramežljivost je hujša boleost pri ljudeh, kakor so garje pri ovcah.

III.

Kako se nesramežljivost ozdravi? Teško in poredko, kakor gobe svoje dni; le ovarovati je lahko. Potrebno je:

1. Deco privajati, da se spodobno oblačijo, se na pravem kraju ocedijo. Kadar k voglu prideš, lahko spoznaš, ali so tukaj čedni ljudje. Otroke iz malega opominjati, vselej oblečeni da hodijo, svojega sramu ne razodevajo. „Fej! to je grdo“; mora otroka izmodriti. Od sedmega leta nimajo otroci skupej ležati. Angel beži, kadar otrok goloto pokaže. „Blagor jim, ki so čistega srca“ itd. (Mat. 5, 8).

2. Skrbna mati, moder učitelj pogosto otrokom opomni, rekoč: „Deca! ne počenjajte, česar bi vas bilo sram“ itd. Mati je svete sramežljivosti vodilja, če ne dopusti deci prevrlega oblačila; gizdost in sramežljivost sta si dosmrtni sovražnici. Iz židanih trakov bodo plenice. Mati naj otroka navadi, se drugega spola varovati, bati.

3. Skrbni starši otrokom v zapeljive družbe ne dajo, ne se z drugim spolom pohajati. Ugledaš sina v nevarnem kraju, zapaziš hčerko z moštvom, pokliči jo na stran, in ostro posvari. Nesramna dekleta in pa kuhinjske cape (Sir. 26, 13). Mladeniča brez svete sramežljivosti se iz-

ogibaj, kakor garjevega človeka, on je kakor stekla zver. Kako pa sramežljive sv. Duh hvali (Sir. 26, 19—24). Kakor Kerubim z gorečim mečem pozemeljski raj, varuje sveta sramežljivost devištvo. Ne prilizovanje, ne darovi, nobena sila mladine ob sveto čistost dejala ne bo, ki svete sramežljivosti ni izgubila (Drobtinice III. 214).

Konec. Kako lep vzgled svete sramežljivosti nam daje sv. devica Potamijana! (Dejanje Svet. II. 592). Oj, starši! skrbite svoji deci za sveto sramežljivost; ona mladeniče, device, angelom upodobi (Drobt. VI. 90—93). Amen.



O. God mučenice, ne device.

29. Zakaj je toliko hudega po svetu?

Nebeško kraljestvo je podobno kupcu, kateri, ko je drag biser našel, gre, in proda vse, kar ima, in ga kupi. Mat. 13, 45.

1. Kako sveto je sv. I. živela! Koliko je na tem svetu pretrpela, in prelila tudi za vero in nebeško kraljestvo svojo kri. Kako je to? Storila je, kakor modri kupec itd.

2. Koliko hudega se po svetu godi! Koliko uboštva, kužnih boleznij, vojsk, toče, povodnji, pogorenja! Vse to hudo imajo tudi pravični, gostokrat več, kakor krivični trpeti; ali Bog za nje ne skrbi?

3. „Bog me je zapustil! me ne usliši.“ Zakaj mi toliko trpeti da? praša nepotrpežljiva duša, in sè svojo nevoljo dragoceni biser večnega povračila izgubi.

Prašaj sv. I. mučenico; ona ti bo odgovorila: Zato je toliko hudega po svetu:

I. Ker ljudje ne spoznajo, da so sami večjidel hudega krivi;

II. Ker gostokrat za hudo imajo, kar hudo ni;

III. Ker hudo v dobro ne obračajo, kakor nam sveta vera veli.

To hočemo danes po vzgledu sv. I. mučenice pre-mišljevati, in dati za vse, tudi za trpljenje hvalo Bogu.

I.

Bog je vse dobro stvaril (I. Mojz. 1, 31). Greh je dobro pokvaril, prinesel vse hudo na svet. Po grehu so si ljudje pogosto sami krivi:

1. Mnogih boleznij in prezgodne smrti (Sir. 31, 30). Uboštvo pride po lenobi, zapravljenosti (Prip. 13, 11—21). Draginjo napravijo večjidel oderuhi. Vojsko naredé samoglavne, krivične glave. Kužne bolezni pri živini in ljudeh nastajajo, ker ljudje za zdravje prav ne skrbijo. Koliko pogorelecev nepotrebna tobakaja, nepaznost stori! In za vse to se Bog dolži!

2. Ako pa ravno ti nisi hudega sam kriv, so pa tvoji pradedi, sorodniki, sosedi, vrstniki. Bog tepe greh do 3. 4. roda, strahuje krivične; ž njimi imajo pa tudi pravični gostokrat trpeti.

3. Bog nam hudo, ki smo si ga krivi, v dobro spremeni, ako le hočemo. Bolezen nas uči, zdravje skrbnejše varovati, uboštvo pridnosti, kakor izgubljenega sina (Luk. 15, 11). O sveta modrost in milost božja! Človek greši, in ti mu celo hudo v dobro premeniš, ako le hoče dobro storiti, kar je hudega učinil. Oh, naj bi saj spoznali, da

II.

Ni vse tako hudo, kakor se nam zdi. Pogledjmo trpljenje sv. I. mučenice! Vprašajmo jo, ali je bila za njo nesreča toliko trpeti?

1. Mnogo družinče toži: pokaj me je Bog stvaril, da toliko trpim? Kaj bi pa bilo iz tebe, naj bi bil gospod ali gospa? — Kaj pomaga nečistnici, katera je hotela nedolžnega Jožefa zapeljati, kaj Herodežu, Pilatu imenitni stan? „Pokaj mi Bog toliko uboštvo, celo bolezen da? se mnogoteri pritožuje. Ali bi rajši bil pogubljeni bogatin, kakor izveličani Lacar?“ (Luk. 16, 19).

2. „Kaj bomo začeli? toča nam je pobila?“ Hudo vreme sapo izčisti, zdravje ljudem in živini ovaruje, zemljo pa za prihodnje leto rodovitnejšo stori. Ogenj hiše, vasi, trge in mesta vpepeli, res huda je; pa težava prisili ljudi lepše stanovje zidati, sosedom pomagati, kar bi se brez ognja ne bilo zgodilo. Tudi njiva se mora orati, trsje obrezovati, da obilnejšega sadu rodi itd.

3. Neusmiljena smrt vzame otrokom starše, ki bi jih slabo izredili, pobere staršem otroka, kateri bi jim žalost činil itd. Žalost je velika; ali naj bi spoznali božjo previdnost, hvalili bi jo, po besedah (Modr. 4, 10—14). Oh, naj bi hoteli saj spoznati, da kar Bog naredi, vse prav stori!

Naj bi se pa tudi učili:

III.

Hudo v dobro premeniti. Zlata beseda je: „Njim, ki Boga ljubijo“ itd. (Rim. 8, 28). Da se nam to zgodi:

1. Poprašajmo svojo vest, kaj smo storili, da nas Bog tepe? Tako izgubljeni sin (Luk. 15, 17). Spomnimo se prejetih dobrot, koje smo slabo obrnili, kakor Manase

(II. Kron. 33). Učimo se v trpljenju prave modrosti, potrpežljivosti in zaupanja, kojih čednostij bi si brez trpljenja ne osvojili (Rim. 5, 3—5). Tako Tobija.

2. Darujmo težave v zadoščenje svojih grehov, namestu vic. Križi in nadloge naj nas ponižajo in poboljšajo, kakor Davida, nas moliti učé, in se drugih revežev usmiliti. Tako nam bo trpljenje pot v večjo srečo, kakor Egipt. Jožefu, Jobu, Tobiju; pa tudi ozka steza v nebesa, kakor sv. I. mučenici (II. Kor. 4, 17—18).

3. Naj nas časna nesreča uči minljivosti vsega pozemeljskega, da se na časne stvari ne zanašamo, marveč iščemo, kar je zgorej (Kol. 3, 1—2).

Konec. Zemlja je bila solzna dolina in bo, svetnikom kakor nam. Potolažimo se in učimo se, po nauku sv. Pavla trpeti (Hebr. 12, 5—13). Smo se trpeti tako modro naučili, bomo za trpljenje Boga vekomaj hvalili, kakor sv. I. Amen.



P. God več mučenic, ne devic.

30. Premišljevanje poslednjih rečij.

Tako bo ob koncu sveta. Angeli pojdejo in bodo odločili hudobne iz srede pravičnih. Mat. 13, 49.

1. Pomni, o človek, svoje poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil (Sir. 7, 40)! Malo besed, pa veliko modrosti, koje nas sv. Duh uči, naj bi modro živeli, srečno umrli, prišli v večno veselje. Ne pozabimo smrti, sodbe, pekla in nebes!

2. V te štiri visoke šole za srečno večnost so hodile sv. I. I. mučenice; v tej šoli so se naučile vse, tudi življenje dati za njivo prave svete vere, v koji je zaklad nebeškega kraljestva, biser srečne večnosti, skrit.

3. Ali tudi mi kaj premišljujemo poslednje reči? kako bo konec sveta za nas? kako o naši smrti, sodnji dan? kadar angeli pridejo nas odbirat? Kam nas bodo odbrali? v pekel ali nebesa? To premišljevanje nas bo:

I. Varovalo grešiti;

II. Priganjalo dobro storiti.

Poslušajte!

I.

Greha se varovati. Tri reči človeka najhuje slepijo, ga v časno in večno nesrečo vlečejo: poželenje mesa, oči in pa napuh (I. Jan. 2, 16). Se te trojne sleparije ovarovati, premišljuj, kaj bo ob koncu sveta, kakor te pobožni Tomaž Kempčan uči v „Hoji za Kristusom“ (I. Buk. 23—24 poglavje). Premišljevanje poslednjih rečij zamori:

1. Kačo mesenega poželenja. Smrt nečistnika je sv. Marjeto Kortonsko spreobrnila (Dejanje Svet. I. 193). Se ne moreš požrešnosti odvaditi, nevarnega znanja ne zapustiti, idi na pokopališče itd.

2. Kačo poželenja očij. Videti mrliča je sv. Frančiška Borgija posvetilo (Dej. Svet. II. 423). Mladeniči, deklice, ki vam dopada telo lišpati, mrtvaško glavo v roke! Bogatini, skopci, ki nimate nikoli zadosti: poiščite si mrtvaško selo in premislite, kaj vam Sodnik poreče (Mat. 25, 41).

3. Kačo napuha in prevzetnosti. Sv. Norberta je gromska strela ponižala in naklonila sveto živeti (Dejanje Svet. I. 589). Vidiš na tem svetu kaj prijetnega in imenitnega, spomni se božjega kraljestva, in lahko se boš po-

svetnega zdržal. Vidiš kaj strašnega, spomni se pekla, in se boš lahko smejal. Te obhaja telesno grešno poželenje, spomni se večnega ognja; zakaj, če so že posvetne kazni v stanu nas varovati, da hudega ne storimo, toliko več spomin večnega trpljenja (Sv. Krizostom).

II.

Mehkužnemu mladeniču je bilo vse pretežavno; ko pa sliši pridigo od peklenskih muk, hiti k sv. Bernardu prosit, naj ga v samostan vzamejo. „Kako boš pa zamogel naše ostro življenje prebaviti?“ ga sv. Bernard vpraša. „Oj pač!“ mladenič odgovori: „Kako bi pa peklenske muke prebavil?“

1. Spomin poslednjih rečij nas priganja, pokoro delati in ne odlagati. „Ne odlagaj“ itd. (Sir. 5, 6—8). „Danes je Bog obljubil, jutri ni obljubil“ (Sv. Avguštin).

2. Nas uči se ponižati, zatajiti in vse voljno potrpeti. Te bolečine sklijo, glad ali žejo trpiš itd.; reci: „Tukaj, o Gospod, sekaj — žgi; le v večnosti prizanesi“ (Sv. Avguštin).

3. Nas priganja iz ljubezni do Boga in bližnjega storiti dobro, opustiti hudo, si za večnost pripravljati, za nebesa zakladov nabirati. Zakaj so sv. mučenice sv. I. I. toliko prestale? Večnost so pred očmi imele. Pokaj je sv. Frančišek Ksav. toliko sveta obhodil, ljudij krstil? Besede Jezusove so ga priganjale: „Kaj pomaga“ itd. (Mat. 16, 26).

Konec. Mladeniča močno častilakomnega sv. Filip Neri vpraša: „France! kaj pa bo potem, kaj pa poslednje?“ (Dejanje Svet. I. 538). Tako se prašaj tudi ti, ter pomni štiri poslednje reči, in ne boš vekomaj grešil. Amen.



R. God svetnice, ne device, ne mučenice.

31. O domači pobožnosti.

Goljufiva je priljudnost, in prazna je lepota; žena, ki se Gospoda boji, bode hvaljena. Prip. 31, 30.

1. Poglejte, preljubi, svetilnico, kako prijazno pred Gospodovim altarjem gori! Ali veste, kaj vas uči? Živo vero v njega, ki govori: „Jaz sem luč sveta“ itd. (Jan. 8, 12); ki iz ljubezni med nami prebiva (Mat. 28, 20).

2. Poglejte svetilnico, kako veselo gori! Ali razumete, kaj vam veli? Naj tudi pri vas doma svetilnica domače pobožnosti ne ugasne, da ne bo tema po vaših hišah, ampak svetla luč žive vere, koje žlahtno olje je domača molitev.

3. V cerkvi pridni cerkovnik olje doliva, zjutraj in zvečer poskrbi, da svetilka ne ugasne; kdo bo pa skrbel pri vas doma? Vsaka pridna gospodinja, po vzgledu sv. I. koje god danes obhajamo. Od take krščanske gospodinje sv. Duh govori: „Goljufiva je priljudnost itd.; ne ugasne njena luč.“ Oh, naj bi vse gospodinje skrbne cerkavnice svoje hiše bile, in prav razumevale:

I. Kako se za domačo pobožnost prav skrbi?

II. Kolik dobiček domača pobožnost prinaša?

Gospodarji, gospodinje! naj se sveti vaša luč, kakor svete I., katero vam danes v posnemo priporočam.

I.

Kako skrbna je za luč domače pobožnosti sv. Frančiška, rimska udova bila! (Dejanje Svet. I. 250). Tako tudi sv. Jovana Frančiška (Dejanje Svet. II. 186).

1. Dolžni so ravno tako vsi gospodarji in gospodinje za domačo pobožnost skrbeti iz ljubezni do Boga. Pobožnost loči ljudi od neumne živine (Izaj. 1, 3). Vsaka krščanska hiša ima biti mala cerkvica, Gospodu posvečena, in vsak hišni gospodar škof (dušni pastir) (Sv. Avguštin). Pa tudi iz ljubezni do sebe in do svojih, katerih duše hoče Bog iz rok gospodarjevih tirjati (Hebr. 13, 17).

2. Kdaj se ima domača pobožnost opravljati? Zjutra v zahvalo, v dober namen; prositi Boga za pomoč (Ps. 62, 1). Zvečer v zahvalo, za odpuščenje; se priporočati Bogu, angelu varihu. Pred jedjo in po jedi, kakor nam Jezus kaže (Mat. 14, 19. 26, 30. Ps. 144, 15—16). Posebno ob svetih večerih in časih, tudi kadar v cerkev ne morete.

3. Kako? Ne tiho, nezastopno, ali na pol; temveč na glas in zvesto. Naj moli gospodar, gospodinja, prvi hlapec, ali bere otrok naprej, in moli družina za njim; ako mogoče klečé, saj stojé, roke povzdigniti, pa tudi srce (Mat. 15, 8). Gospodar, gospodinja imata biti luč pobožnosti (Mat. 5, 6). Tako je sv. I. storila (Ef. 5, 19—20).

4. Kaj se moli doma? Kratka jutrnja, večerna molitvica, pred jedjo in po jedi; saj nekoliko očenašev, ali kake litanije. O svetih večerih svet rožni venec; ako ne celega, saj jeden odstavek. O svetih praznikih se naj zapoje, kaj svetega bere (Kol. 3, 16). Vaši angeli bodo molitve pobožnosti pred obličje božje nosili, in obilna milost se bo rosila črez vas. „Molitev gre gor, božji blagoslov pa dol“ (Sv. Avguštin).

II.

Kaj bo domača pobožnost dala? Obilno časne sreče in večnega izveličanja. „Prositi“ itd. (Jan. 16, 23—24).

1. Bo greha varovala. Možje ne bodo po krčmah pijančevali; hlapci ne voglarili, ako bodo doma pri molitvi;

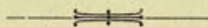
dekle ne bodo nosčče od hiše hodile, ne bo klafanja, ne kletve, ne opravljanja pri vas doma.

2. Obnašanje družine bo krščansko, posli ponižni in potrpežljivi, otroci pohlevni radi ubogali. Manj bo mrmranja, več zadovoljnosti in poštene dobre volje. Kdor pogosto na Boga misli in njemu služi, rad dela in potrpi.

3. Delo redno bo imelo vspeh, živež tek, srečo vaše dejanje in nehanje. „Red je k Bogu pot“ (Sv. Avguštin). Pobožnost je pa redu dojnica. „Pobožnost je za vse“ itd. (I. Tim. 4, 8).

4. Blagoslov bo celi hiši prinesla, po obljubi Kristusa (Mat. 6, 33). Tudi nesrečo Bog pobožnim v srečo spreminja (Tob. 4, 23).

Konec. Poglejte, kako prijazno svetilnica pred altarjem gori, veselo v hiši božji sveti, dasiravno zvonaj črna tema svet pokriva, burja hrumi. Ali kaj tudi pri vaši hiši lepa luč domače pobožnosti gori? Gospodinje! skrbite po vzgledu sv. I., da vam luč pobožnosti ne ugasne, vas ne obda večna tema, ampak vam sveti večna luč. Amen.



S. God svete udove.

32. O skrbi za domače.

Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače nima skrbi, je vero zatajil, in je hujši kakor nevernik.

I. Tim. 5, 8.

1. Celi svet je velika hiša božja, sam Bog pa hišni gospodar. Kako lepo za vse skrbi! Poglejte lilije na polju,

ptice pod nebom! (Mat. 6, 26—31). Tudi črviča ne pozabi. Bog pač za vse skrbi! Naj bi tudi mi za svoje tako skrbeli!

2. Vsaka družina je tudi hiša božja; vsak hišni gospodar je namestnik, gospodinja božja namestnica, naj v imenu Boga za svoje skrbita (Luk. 12, 42—46). „Kdor pa za svoje domače (otroke in posle) ne skrbi“ itd.

3. Kako skrbna mati in božja hišnica je sv. I. bila, koje spomin obhajamo! Kakor poštena devica, bila je zvesta zakonska žena in udova, svojim do smrti skrbna mati. Naj bi veliko takih mater in gospodinj na svetu bilo, hitro bi se oveselilo obličje sveta. Ravno zato je pa po svetu toliko spridenih otrok in malopridnih poslov, ker nimajo hišni očetje in matere za svoje domače prave skrbi, ki ima tri vrhe:

I. Svoje pridno učiti;

II. Zvesto varovati;

III. Otroke in družino modro oskrbeti.

Poslušajte kako? po vzgledu sv. I. udove, ki bo za nas Boga prosila.

I.

Svojim za potrebni nauk skrbeti. Kako žalostna je črna tema, kako vesela luč belega dneva! Še lepši je za človeka potrebni nauk; on je ključ do časne in večne sreče. „Jaz sem luč“ itd. (Jan. 8, 12). Tri šole je Bog na tem svetu ljudem v poduk postavil:

1. Šola doma, kjer sta oče in mati prva učenika. „Balite deca, poslušajte me“ itd. (Ps. 33, 12), tako naj pozove mati otroke h kolovratu, oče na večer za mizo, in jih poglavitne resnice, molitvice itd. uči. Materna beseda je otroku jutrnja zora, očetov nauk solnce jutrnje.

Tako se veli deco k Jezusu peljati itd. (Mat. 19, 13—14). Tvoji otroci so pa tudi rejenci in posli, ki te za očeta in mater imajo. Tudi njim imaš šolo držati, o svetih večerih in praznikih sv. evangelij brati, katekizem razlagati, zgodbe sv. pisma, dejanje svetnikov čitati itd. To je Bog ukazal (V. Mojz. 4, 9—10). Slab gospodar, gospodinja, ki svoje stradati pusti; še slabši, ki jih ne uči (Mat. 4, 4).

2. Šola očitna (župnijska), na koji bi naj zapisano bilo: „Pustite malim k meni priti!“ (Luk. 18, 16—17). Šola je župniji dragocena njiva, v koji je za mladino zaklad zakopan; v šoli se glava bistri, se sree žlahtni; šola je sadunosnik kraljestva božjega, učitelj priden je vrtnar. Ako bi v šoli cesar cekine delil, bi starši otroke, rejenke in posle priganjali v šolo pobirat. Potrebni nauk je dražji od zlata in srebra. Šolo mladini kratiti in pa krasti. „Kaj pomaga“ itd. (Mat. 16, 26).

3. Sveta cerkev. Kaj je lepše videti, kakor zbrane stare in mlade okoli namestnika božjega, ki otrokom mleko, odraslim čvrsto hrano za večno življenje delijo! Kako grdo, ako domačim poležavati, se pohajati, jim igrati, pijančevati namestu krščanskega nauka dajate! Človek brez poduka in pa brez luči. Taki gospodarji in pa slepci (Mat. 15, 14). Potreba je pa tudi, domače učiti posvetnih opravil, si po svojem stanu pošteno kruha služiti. Kdo prav delati ne zna, bo hitro berač ali pa tat, naj si ravno tisočake deduje.

II.

Svoje domače hudega varovati. Kjer Kristus jedno šolo ima, hudič pa dve nastavi, ljudi pohujšati. „Gorje človeku“ itd. (Mat. 18, 6—7). Kdo pa pohujša?

1. Starši, ki se kregajo, kolnejo, tepó. Na malo gospojnico 1847 je v Draždanih hudobec mater in sestro

umoril. Na sodbi je povedal, da se je kot otrok od matere lagati in krasti učil. Ker sta se mati in oče črtela, je tudi on mater sovražiti jel. Oh, koliko šol hudičevih starši imajo, pa ne pomislijo! Naj bi angeli v šoli učili, kaj pomaga, če so doma hudiči!

2. Slabi hlapci in deklet. Tiberij je bil pijanec, ker je njegova pestunja rada pila; Kaligula krvolok, ker si je dojka s krvjo prsi pomazala, poprej ko mu jih je podala. Kaj nesramne varučke, razuzdani hlapci otroke učijo, s kojimi se pohajajo, ali pri katerih ležijo! Hitro bodo že mali otroci veliki grešniki.

3. Slabe tovaršije, dobrovolje, v koje otroke pustiš ali seboj jemlješ v krčme, na ples, na gostije. Jeden kamen, ki se iz strmine potoči, jih tisoč za seboj potegne; jedna garjeva ovca celo čredo okuži (Ps. 17, 26—27).

4. Tudi strahovati domače je dolžnost. Koklja kliče piščeta, kadar sovražnika od daleč ugleda. Opominjati, svariti imaš mati hčeri, oče sine, gospodar hlapce, deklet gospodinja, in jim sovražnike pokazati. Ako beseda ne zda, mora šiba pri deci pripomoči (Sir. 30, 7—13). Ne izgovarjaj se: saj ne pomaga. Ako tvojim ne pomaga, pa tebi. Bog te ne bo prašal, kako so te tvoji ubogali, marveč kako si jih učil, svaril in strahoval. Strah pri hiši draga reč. Kolika čast so dobra deca staršem (Sir. 30, 1—13). Kolika sreča pridna družina! (Sir. 7, 23). Kolika nesreča hudobni otroci, kakor sta bila Helijeve sina! Slaba družina krvava šiba, vrla družina je zlata krona hišnim očetom in materam. Koliko si imajo torej prizadeti!

III.

Svojo družino modro oskrbeti. Sina dva sta po morju na tuje šla; prvi vzame zlata in srebra polno torbo, drugi pa učeno glavo in roke dela vajene. Vihar barko raztreši,

blago morje požre, gola na suho priplavata. Prvi mora beračiti, drugi si lahko kruha služi. Katerega so starši bolje oskrbeli?

1. Kaj bote pa vi začeli? Jedni jim lepe kmetije kupijo, drugi jih na bogato priženijo, tretji jim blaga na cente zapusté in hitro gospodariti dajo. Kaj nas pa skušnjava uči? Otroke oskrbeti so potrebne tri reči.

2. *a)* Zdravo telo in dela vajene roke. Za zdravje družini modro skrbite od mladih nog; jih pa tudi dela vadite. Zdravo telo najbolje blago; delo lastnih rok blagoslovi dobri Bog. *b)* Modra zastopna glava v božjih in posvetnih rečeh (Prip. 15, 20). Modrost se ne da kupiti, ne poplačati, pa deci se da oskrbeti. *c)* Žlahtno sree; in to največ velja (Sir. 16, 1—4).

3. Tako je oskrbel Tobija svojega sina, tako sv. udova I. svojo deco. Tako oskrbite svoje domače tudi vi. Molite kakor Job (1, 5) za svoje izgubljene sine in hčeri. Posebno na stare dni naj vas neprenehoma za vaše skrbi. „Kdor pa za svoje“ itd. (I. Tim. 5, 8).

Konec. Ko je sv. Janez evangelist v nekem kraju zalega mladenča zagledal itd. (Dejanje Svet. II. 777—778). Po vzgledu sv. apostola skrbite za svoje tudi vi, da jih bote veselo Sodniku naproti peljali, rekoč: „Gospod! tukaj so, katere si mi izročil; nobeno se ni pogubilo“ (Jan. 17, 12). Amen.



Kazalo.

	Stran
Vaje cerkvene zgovornosti	3
Navod	3
Osnova zgovornega poduka	5
I. Beseda	6
II. Vsponaša	9
III. Sedem vodil za vajo v zgovornosti	12
IV. Česar se ima govornik držati, česar varovati? — Šestero ravnil	12
V. Kako se predmet za besedo odbere in modro uravna — Osmero ravnil	20
VI. Vodila za jezik in slovensko pisavo zgovornosti	23
VII. Zunanja osnova in postava slovenskih govorov	29
VIII. Razne vrste navadnih govorov	
A. Pregovorica (Paränese, Exhorte)	33
B. Slovesne godovnice	34
C. Slavnice ali hvalnice	35
D. Žalostnice ali nagrobnice	38
E. Svarilni in grajalni govori	39
F. Navadne pridige	
a) Navod ali vpeljava	41
b) Razlaganje ali dokaz	43
c) Sklep	44
IX. Nazivi v slovenski zgovornosti	45
X. Pripomočki povzdigati slovensko zgovornost	46

Prvi del.

Pridige ob nedeljah.

	Stran
1. Prva adventna nedelja. O našem poklicu	53
2. Druga adventna nedelja. O poželenju mesa	56
3. Tretja adventna nedelja. O poželenju očij	61

4. Četrta adventna nedelja. Napuh življenja	64
5. Nedelja po božiču. O krivi odgoji otrok	69
6. Nedelja po novem letu. O pravi vzgoji otrok	73
7. Prva nedelja po sv. 3 Kraljih. O dolžnosti otrok	77
8. Druga nedelja po sv. 3 Kraljih. Zakonski stan	82
9. Tretja nedelja po sv. 3 Kraljih. O sramožljivosti	86
10. Četrta nedelja po sv. 3 Kraljih. Tri božje čednosti	91
11. Peta nedelja po sv. 3 Kraljih. O duhovni dremoti	94
12. Šesta nedelja po sv. 3 Kraljih. O zvestobi v malih rečeh	97
13. Prva predpostna nedelja. O nezadovoljnosti	102
14. Druga predpostna nedelja. O božji besedi	105
15. Tretja predpostna nedelja. Veselje in žalost	109
16. Prva postna nedelja. O krščanskem postu	111
17. Druga postna nedelja. Skrb za nebesa	116
18. Tretja postna nedelja. O hudobnih jezikih	119
19. Četrta postna nedelja. Velikonočno sv. obhajilo	123
20. Peta postna nedelja. Velika nesreča, Jezusa izgubiti	126
21. Cvetna nedelja. Molimo Jezusa v presv. rešnjem Telesu	129
22. Prva nedelja po veliki noči. O zakramentu sv. pokore	134
23. Druga nedelja po veliki noči. Krščansko pastirstvo	137
24. Tretja nedelja po veliki noči. O pripravi na srečno smrt	141
25. Četrta nedelja po veliki noči. O dvojni poti v večnost	144
26. Peta nedelja po veliki noči. Moli in delaj	148
27. Šesta nedelja po veliki noči. Dolžnosti botrov	151
28. Druga nedelja po binkoštih. O nebeški večerji	156
29. Tretja nedelja po binkoštih. O skrbi za grešnike	159
30. Četrta nedelja po binkoštih. Vse v imenu božjem	163
31. Peta nedelja po binkoštih. O kletvi	166
32. Šesta nedelja po binkoštih. Omizje grehov	170
33. Sedma nedelja po binkoštih. Lažnivi preroki	174
34. Osmo nedelja po binkoštih. Najpotrebniši račun	179
35. Deveta nedelja po binkoštih. O hudobi greha	182
36. Deseta nedelja po binkoštih. O napuhu	186
37. Jedenajsta nedelja po binkoštih. O previdnosti božji	191
38. Dvanajsta nedelja po binkoštih. Velika sreča v sv. katoliški cerkvi živeti	194
39. Trinajsta nedelja po binkoštih. O nehvaležnosti	198
40. Štirinajsta nedelja po binkoštih. Božje kraljestvo	202

	Stran
41. Petnajsta nedelja po binkoštih. O telesni smrti	208
42. Šestnajsta nedelja po binkoštih. O krščanski ponižnosti	212
43. Sedemnajsta nedelja po binkoštih. Krivi nauki sedanjih časov	216
44. Osemnajsta nedelja po binkoštih. O vsegamogočnosti Božji	220
45. Devetnajsta nedelja po binkoštih. O malem številu izvoljenih	224
46. Dyajseta nedelja po binkoštih. Družina: hlapci in dekle	227
47. Jedenindvajseta nedelja po binkoštih. Tuji grehi	232
48. Dvaindvajseta nedelja po binkoštih. Dolžnosti do Boga in cesarja	235
49. Triindvajseta nedelja po binkoštih. O smrti	240
50. Poslednja nedelja po binkoštih. Sodba	245

Drugi del.

Pridige ob zapovedanih praznikih.

	Stran
1. Brezmadežno spočetje device Marije. O sveti čistosti	251
2. Božič. O duhovnem prerorjenju	254
3. Praznik sv. Štefana mučenika. O hudih časih	257
4. Novo leto. Kratki čas in dolga večnost	260
5. Razglašenje Gospodovo ali praznik sv. Treh Kraljev — O skrbi za zveličanje	263
6. Svečnica. Očitna služba božja	266
7. Praznik sv. Jožefa. O krščanski pravičnosti	267
8. Oznanjenje device Marije. Jezusovo trojno rojstvo	269
9. Velikonočna nedelja. Ustajenje	271
10. Velikonočni pondeljek. O velikonočnem veselju	275
11. Vnebohob našega Gospoda Jezusa Kristusa. Pot življenja v Očetov dom	277
12. Binkoštna nedelja. O svetem Duhu	279
13. Binkoštna nedelja. Zakaj ni sv. Duha pri nas?	284
14. Binkoštni pondeljek. Vrni najdeno, pusti pri miru tuje blago	286
15. Praznik presvete Trojice. O presveti Trojici	289
16. Praznik svetih apostolov sv. Petra in Pavla. O cerkvenih zapovedih	293
17. Vnebovzetje device Marije. Marijina visokost in čast	296
18. Praznik Marijinega rojstva. Hoja za Marijo	298

	Stran
19. Praznik vseh svetnikov. Občestvo svetnikov . . .	301
20. Spomin vernih duš. O skrbi za pokojnike . . .	304

Tretji del.

Pridige ob cerkvenih godovih.

	Stran
1. God sv. Andreja apostola. Hoja za Kristusom . . .	309
2. God sv. Tomaža apostola. Prava, živa vera . . .	312
3. God sv. Janeza apostola in evangelista. Goreča ljubezen božja	315
4. God sv. Matije apostola. Dvojni jarem	318
5. God sv. Filipa in sv. Jakoba apostolov. Krščansko zaupanje	321
6. God rojstva sv. Janeza Krstnika. Naša usoda	325
7. God obiskovanja prečiste device matere Marije. Ob iskovanje	328
8. God sv. Jakoba apostola. O človeškem poželenju	331
9. God sv. Jerneja apostola. Slecimo grešnega človeka	334
10. God sv. Matevža apostola in evangelista. O dejanju prave pokore	337
11. God sv. apostolov Šimona in Juda. O potrpežljivosti	341
12. Beseda za Veliki petek. Zdravilo greha je trpljenje	345

Četrto del.

Pridige ob godovih svetnikov sploh.

	Stran
A. God apostola	
1. Apostolstvo je naša dolžnost	351
B. God evangelista	
2. Kako za dobre duhovnike skrbeti	354
C. God mučenika škofa	
3. Hoja za Kristusom	357
4. Zatajevanje samega sebe	360
D. God mučenika ne škofa	
5. Dva sovražnika domačega miru	363
6. O češčenju svetnikov	367
7. O češčenju svetinj in podob svetnikov	370
E. God mučenika o velikonočnem času	
8. O posvečujoči milosti božji	373
9. Kako svetnike na pomoč klicati	375
10. Kako potrebno je mučeništvo	379

	Stran
F. God mučnikov izvun velikonočnega časa	
11. O potrpežljivosti	381
12. O nebeškem plačilu	384
13. O sveti stanovitnosti	387
G. God spoznavalca škofa.	
14. Zvestoba stanu	391
15. O krščanski pazljivosti	394
16. O dobrih in slabih vzgledih.	396
17. Priprava za srečno smrt	398
H. God sv. cerkvenega učenika.	
18. O pravi krščanski čednosti	402
J. God spoznavalca ne škofa.	
19. O sv. poslednjem olju	405
20. O bratovščinah in pobožnih družbah	408
21. Mlačnost in lenoba	413
K. God sv. opata.	
22. Krščansko zaupanje	416
L. God device mučenice.	
23. Živa vera	419
24. Pekel	421
25. O zakonih	425
M. God več devic, mučenic.	
26. O nesramni nečistosti	427
N. God device, ne mučenice.	
27. O deviški čistosti	431
28. O sv. sramožljivosti	435
O. God mučenice, ne device.	
29. Zakaj je toliko hudega po svetu?	438
P. God več mučenic, ne devic.	
30. Premišljevanje poslednjih rečij	441
R. God svetnice, ne device, ne mučenice.	
31. O domači pobožnosti	444
S. God svete vdove.	
32. O skrbi za domače	446





ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V CELJU

P 11235/6

Celje - skladišče

D-Ca

3213/6



1000017060

COBISS